

Høringsnotat

Høring af forslag til Råstofplan 2025 med tilhørende miljørapport

Hovedgruppeoversigt

10 Nellerød ler - Nabogener ved råstofindvinding
10 Nellerød ler - Natur og landskab
18, 19 og 20 Gunderød ler - Natur og landskab
25 Skævinge ler - Nabogener ved råstofindvinding
28 Knardrup ler - Trafikale forhold
3 Blistrup ler - Nabogener ved råstofindvinding
6 Valby - Nabogener ved råstofindvinding
7 Dønnevælde ler - Nabogener ved råstofindvinding
9 Mårum ler - Nabogener ved råstofindvinding
A1 Bøtterup og Bøtterup Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding
A1 Bøtterup og Bøtterup Udvidelse - Råstofplanlægning
A1 Bøtterup og Bøtterup Udvidelse - Trafikale forhold
A2 Bistrup - Råstofplanlægning
Amager Huse - Forhold til kommunal planlægning
Amager Huse - Grundvand
Amager Huse - Kulturarv
Amager Huse - Menneskers sundhed
Amager Huse - Nabogener ved råstofindvinding
Amager Huse - Natur og landskab
Amager Huse - Råstofplanlægning
Amager Huse - Trafikale forhold
Amager Huse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Efterbehandling
B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Grundvand
B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Kommunikation og inddragelse
B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Kulturarv
B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Menneskers Sundhed
B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding
B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Natur og landskab
B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Råstofplanlægning
B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Trafikale forhold
B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
C4 St. Havelse - Grundvand
C4 St. Havelse - Nabogener ved råstofindvind
C4 St. Havelse - Natur og landskab
C4 St. Havelse - Råstofplanlægning
C4 St. Havelse - Trafikale forhold
C4 St. Havelse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
D2 Sundbylille - Råstofplanlægning

D4 Lyngstrup og Lyngstrup udvidelse - Forhold til kommunal planlægning
D4 Lyngstrup og Lyngstrup Udvidelse - Grundvand
D4 Lyngstrup og Lyngstrup Udvidelse - Kulturarv
D4 Lyngstrup og Lyngstrup udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding
D4 Lyngstrup og Lyngstrup Udvidelse - Natur og landskab
D4 Lyngstrup og Lyngstrup udvidelse - Råstofplanlægning
D4 Lyngstrup og Lyngstrup Udvidelse - Trafikale forhold
D4 Lyngstrup og Lyngstrup Udvidelse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
D6 Kyndby - Grundvand
D6 Kyndby - Nabogener ved råstofindvinding
D6 Kyndby - Natur og landskab
D6 Kyndby - Råstofplanlægning
D6 Kyndby - Trafikale forhold
D6 Kyndby - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
Generelt - Efterbehandling
Generelt - Forhold administreret af anden myndighed
Generelt - Forhold til kommunal planlægning
Generelt - Grundvand
Generelt - Klimatiske faktorer
Generelt - Kommunikation og inddragelse
Generelt - Kulturarv
Generelt - Materielle goder
Generelt - Menneskers sundhed
Generelt - Nabogener ved råstofindvinding
Generelt - Natur og landskab
Generelt - Råstofplanlægning
Generelt - Trafikale forhold
Generelt - Værdiforringelse og mulighed for kompensation
Gerlev Nord - Nabogener ved råstofindvinding
Gerlev Nord - Råstofplanlægning
Gerlev Vest - Grundvand
Gerlev Vest - Råstofplanlægning
Grønlien - Efterbehandling
Grønlien - Grundvand
Grønlien - Nabogener ved råstofindvinding
Grønlien - Natur og landskab
Grønlien - Råstofplanlægning
Grønlien - Trafikale forhold
Grønlien - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
Gurre Vest - Kommunikation og inddragelse
Gurre Vest - Kulturarv
Gurre Vest - Natur og landskab
Gurre Vest - Råstofplanlægning

Holtegård - Efterbehandling
Holtegård - Enslydende høringssvar
Holtegård - Forhold til kommunal planlægning
Holtegård - Grundvand
Holtegård - Kommunikation og inddragelse
Holtegård - Menneskers sundhed
Holtegård - Nabogener ved råstofindvinding
Holtegård - Natur og landskab
Holtegård - Råstofplanlægning
Holtegård - Trafikale forhold
Holtegård - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
Hove Møllevej - Trafikale forhold
J4 Kallerup Bakke - Grundvand
J4 Kallerup Bakke - Kulturarv
J4 Kallerup Bakke - Natur og landskab
J4 Kallerup Bakke - Råstofplanlægning
J5 Hedeland og Hedeland Udvidelse - Grundvand
J5 Hedeland og Hedeland Udvidelse - Kulturarv
J5 Hedeland og Hedeland udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding
J5 Hedeland og Hedeland Udvidelse - Natur og landskab
J5 Hedeland og Hedeland Udvidelse - Trafikale forhold
Krogstrup - Grundvand
Krogstrup - Kommunikation og inddragelse
Krogstrup - Nabogener ved råstofindvinding
Krogstrup - Natur og landskab
Krogstrup - Råstofplanlægning
Krogstrup - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
Kvistgård Udvidelse - Efterbehandling
Kvistgård Udvidelse - Grundvand
Kvistgård Udvidelse - Materielle goder
Kvistgård Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding
Kvistgård Udvidelse - Natur og landskab
Kvistgård Udvidelse - Råstofplanlægning
Kvistgård Udvidelse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
Kyndby Udvidelse - Forhold til kommunal planlægning
Kyndby Udvidelse - Grundvand
Kyndby Udvidelse - Kulturarv
Kyndby Udvidelse - Menneskers sundhed
Kyndby Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding
Kyndby Udvidelse - Natur og landskab
Kyndby Udvidelse - Råstofplanlægning
Kyndby Udvidelse - Trafikale forhold
Kyndby Udvidelse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Landerslev Vest - Efterbehandling
Landerslev Vest - Enslydende høringssvar
Landerslev Vest - Grundvand
Landerslev Vest - Kommunikation og inddragelse
Landerslev Vest - Menneskers sundhed
Landerslev Vest - Nabogener ved råstofindvinding
Landerslev Vest - Natur og landskab
Landerslev Vest - Råstofplanlægning
Landerslev Vest - Trafikale forhold
Landerslev Vest - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
Ledøje vest - Forhold til kommunal planlægning
Ledøje Vest - Grundvand
Ledøje vest - Nabogener ved råstofindvinding
Ledøje Vest - Natur og landskab
Ledøje vest - Råstofplanlægning
Ledøje Vest - Trafikale forhold
Ledøje Vest - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
Lille Rørbæk - Forhold til kommunal planlægning
Lille Rørbæk - Grundvand
Lille Rørbæk - Kulturarv
Lille Rørbæk - Natur og landskab
Lille Rørbæk - Råstofplanlægning
Lille Rørbæk - Trafikale forhold
Lille Rørbæk - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
Lille Rørbæk Udvidelse - Forhold til kommunal planlægning
Lille Rørbæk Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding
Lystrup Syd - Efterbehandling
Lystrup Syd - Enslydende svar
Lystrup Syd - Forhold administreret af anden myndighed
Lystrup Syd - Forhold til kommunal planlægning
Lystrup Syd - Grundvand
Lystrup Syd - Kommunikation og inddragelse
Lystrup Syd - Kulturarv
Lystrup Syd - Menneskers sundhed
Lystrup Syd - Nabogener ved råstofindvinding
Lystrup Syd - Natur og landskab
Lystrup Syd - Råstofplanlægning
Lystrup Syd - Trafikale forhold
Lystrup Syd - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
Lystrup Syd- Klima
Lystrup Syd- Rekreativitet
Onsved - Efterbehandling
Onsved - Forhold til kommunal planlægning

Onsved - Grundvand
Onsved - Kommunikation og inddragelse
Onsved - Kulturarv
Onsved - Nabogener ved råstofindvinding
Onsved - Natur og landskab
Onsved - Råstofplanlægning
Onsved - Trafikale forhold
Onsved - Værdiforringelse og mulighed for erstatning
Onsved Øst - Råstofplanlægning
Råstofplan overordnet - Ressourceopgørelse
Råstofplanlægning generelt
Skævinge - Grundvand
Skævinge - Mulighed for erstatning
Skævinge - Nabogener ved råstofindvinding
Skævinge - Natur og landskab
Skævinge - Råstofplanlægning
Skævinge - Trafikale forhold
Slangerup Øst - Råstofplanlægning
St. Havelse Udvidelse - Grundvand
St. Havelse Udvidelse - Natur og landskab
St. Havelse Udvidelse - Råstofplanlægning
St. Havelse Udvidelse - Trafikale forhold
Stærkende - Grundvand
Stærkende - Kulturarv
Stærkende - Menneskers sundhed
Stærkende - Nabogener ved råstofindvinding
Stærkende - Natur og landskab
Stærkende - Råstofplanlægning
Stærkende - Trafikale forhold
Sundbylille Udvidelse - Natur og landskab
Sundbylille Udvidelse - Trafikale forhold

10 Nellerød Ier - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Gribskov Kommune gør opmærksom på beboelse syd, sydøst og øst for området og anbefaler at der også her fastlægges en nærhedszone efter en konkret vurdering af gener ved et konkret indvindingsprojekt.

Når bredden af nærhedszonen skal fastlægges, forventer Gribskov Kommune at være høringspart.

Gribskov Kommune opfordrer fortsat til at regionen fastholder den tidligere praksis om respekt afstand på minimum 100 meter til samlet bebyggelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om råstofindvinding vil Gribskov Kommune have mulighed for, under samordningen og den senere høring, at komme med bemærkninger til forhold, der vedrører nærhedszonen.

10 Nellerød ler - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Der er registreret bæver på Tinghuse å/Nellerød å, hvor bæverne har et bo og en primær dæmning. Bæverne er en bilag IV-art. Det er endnu ikke blevet meldt ind til miljøportalen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Udsagn

Afsender: Fredensborg Kommune

Graveområderne ved Gunderød er i Kommuneplan 2021 udpeget som værdifulgt landskab og beliggende i landskabskarakterområde LKO-10 Karlebo bakkede dyrkningslandskab.

Området udgør et markant dødislandskab med istidsaflejringer, fladbakker og kuperet terræn med stor geomorfologisk variation. Graveaktiviteter vil indebære omfattende terræændringer og fjerne væsentlige landskabstræk. Dette vil have en betydelig negativ indvirkning på landskabets helhed, særligt det åbne og kuperede præg, som er karakteristisk for området.

På den baggrund vurderes det, at råstofgravning i området er uforeneligt med de udpegede landskabsinteresser, som udpegning af værdifulgt landskab i kommuneplanen netop har til formål at bevare.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: Jørgen Dahl Thomsen / Ghita Schulz

Støv, Støj og helbred

De helbredsmæssige konsekvenser af en nærliggende grusgrav bekymrer os i høj grad. Vi vil som naboer være udsat for en væsentlig stigning i støv, dieselos og luftbårne partikler, som ifølge regionens eget udkast kan udgøre en helbredsrisiko.

Dette gælder især dieselpartikler og svævestøv, som er dokumenteret skadelige for mennesker – og særligt for børn og ældre, og vi er nu i kategorien af ældre.

Hertil kommer, at vores ejendom, opført i 1907, hviler på et kampestensfundament, som ikke er konstrueret til at modstå de vibrationer og belastninger, der vil opstå som følge af øget tung trafik med lastbiler tæt forbi huset. Vi frygter, at dette både kan medføre bygningskader og nedsætte ejendommens værdi og levetid.

Samtidig ønsker vi svar på, hvordan vores ejendom er sikret i forhold til den såkaldte "nærhedszonen" på 25 meter. Med husets placering tættere på vejen end dette, og dets særlige byggemæssige sårbarhed, bør det være et centralt hensyn i enhver vurdering af trafikafviklingen i området.

Desværre ved vi af bitter erfaring, hvilke konsekvenser lignende projekter kan få for os som naboer. Når først en entreprenør har fået tilladelse, står de omkringboende ofte alene med de praktiske og menneskelige konsekvenser – herunder støj, støv, gener og i værste fald provokationer og konflikter. Vi tillader os at påpege dette, fordi vi tidligere har været naboer til et såkaldt jordforbedringsprojekt, hvor processen – efter vores opfattelse – blev sat i gang uden tilstrækkelig kontrol eller hensyntagen til de lokale beboere. Da problemerne begyndte at opstå, var det næsten umuligt at få kontakt eller opbakning fra de relevante myndigheder – herunder kommune, politi og vejmyndighed.

Vi som naboer blev overladt til selv at dokumentere og bevise gener og forhold, hvilket både er urealistisk og urimeligt. De fejl og mangler, vi som naboer står tilbage med den dag i dag, er nu vores eget ansvar at håndtere, uden hjælp eller anerkendelse fra de myndigheder, der burde have varetaget helheden. Det har givet os et klart indtryk af, at borgere og naboer ikke har de rettigheder og den beskyttelse, vi reelt burde have i sådanne sager.

På baggrund af disse erfaringer ser vi med stor alvor på den foreslåede råstofplan og de konsekvenser, den vil kunne få for vores naboer og os – både helbredsmæssigt, økonomisk, praktisk og menneskeligt. Den udførte støjmåling i forbindelse med det tidligere jordforbedringsprojekt viste sig at være utilstrækkelig og i praksis ubrugelig, da der ikke var taget højde for vindforhold, hvilket betød, at støjen fra maskiner og anlæg ofte blev blæst direkte mod vores ejendom. Dette afgørende forhold var ikke indregnet i de støjmålinger, der lå til grund for myndighedernes godkendelse, og dermed afspejlede målingerne ikke de faktiske forhold, vi blev udsat for som naboer.

Vores oplevelser har desværre givet os et indtryk af, at den nødvendige støtte fra systemet ofte udebliver, når vi som borgere har mest brug for den.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Bemærkninger vedr. støv og støj - sætningsskader og ejendomsværdi besvares i separate svar. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. I modsætning til det jordforbedringsprojekt i omtaler, så bevæger en råstofgravning sig hurtigt under terræn og der opstår et naturligt værn mod støj og støv, som derfor vil opleves meget anderledes end jordforbedring på overfladen. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstof tilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstof tilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstof tilladelsen og dermed af de vejledende

grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Som en del af udarbejdelsen af Råstofplan 2016/2020 igangsatte Region Hovedstaden et støvprojekt, der skulle vurdere råstofgraves støvpåvirkning af omgivelserne med særlig fokus på det potentielt sundhedsskadelige svævestøv (støvkorn med en diameter mindre 10 µm). Med baggrund i måleresultaterne konkluderes, at råstofaktiviteterne i sig selv ikke bidrager med en målelig, forhøjet koncentration af svævestøv til omgivelserne. Det er beklageligt, at I før har oplevet problemer med at få fat i myndighederne, i Region Hovedstadens råstofteam tager vi henvendelser alvorligt. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstof tilladelserne.

28 Knardrup ler - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Egedal Kommune

Graveområdet Knardrup 28 Ler er et reduceret område i forhold til de grave- og interesseområder for ler samt for sand, sten og grus, der tidligere har været planlagt for omkring Knardrup landsby. Egedal Kommune mener det bør være forudsætning for råstofindvinding, at trafikken ledes uden om Knardrup landsby.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige

indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

3 Blistrup ler - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Regionens vurdering er, at der vil ske en væsentlig påvirkning i form af støv og støj som vil skabe gener for befolkningen i driftsfasen, idet indvindingen foregår lige op ad byen. Selvom der anlægges støjvolde og vandes i tørre perioder, vil der stadig kunne forekomme meget støv og støj, grundet tætheden til byen. Regionens vurdering er, at indvirkningen på landsbyen Blistrup, ved råstofindvinding i graveområdet, er væsentlig og langvarig, særligt gældende for rækken af beboelser der ligger direkte ud til den nordlige del af graveområde 3 Blistrup ler. I miljøvurderingen stilles vilkår om at indvinding og efterbehandling i en nærhedszone mod sammenhængende bebyggelse, skal ske inden for en tidsperiode på 1-2 år. Perioden for indvindingen fastsættes til en kort begrænset periode og bredden af nærhedszonen skal fastlægges efter en konkret vurdering af gener ved et konkret indvindingsprojekt.

Når perioden for indvinding skal fastsættes og bredden af nærhedszonen mod sammenhængende bebyggelse skal fastlægges, forventer Gribskov Kommune at være høringspart.

Gribskov Kommune opfordrer fortsat til at regionen fastholder den tidligere praksis om respekt afstand på minimum 100 meter til samlet bebyggelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om råstofindvinding vil Gribskov Kommune have mulighed for, under samordningen og den senere høring, at komme med bemærkninger til forhold, der vedrører nærhedszonen.

6 Valby - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Gribskov Kommune gør opmærksom på beboelse syd og sydvest for området og anbefaler at der også her fastlægges en nærhedszone efter en konkret vurdering af gener ved et konkret indvindingsprojekt.

Når bredden af nærhedszonen skal fastlægges, forventer Gribskov Kommune at være høringspart.

Gribskov Kommune opfordrer fortsat til at regionen fastholder den tidligere praksis om respekt afstand på minimum 100 meter til samlet bebyggelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser til råstofindvinding, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om råstofindvinding vil Gribskov Kommune have mulighed for, under samordningen og den senere høring, at komme med bemærkninger til forhold, der vedrører nærhedszonen.

7 Dønnevælde ler - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Gribskov Kommune gør opmærksom på beboelse nord, nordøst og vest for området og anbefaler at der også her fastlægges en nærhedszone efter en konkret vurdering af gener ved et konkret indvindingsprojekt. Når bredden af nærhedszonen skal fastlægges, forventer Gribskov Kommune at være høringspart. Gribskov Kommune opfordrer fortsat til at regionen fastholder den tidligere praksis om respekt afstand på minimum 100 meter til samlet bebyggelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser til råstofindvinding, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om råstofindvinding vil Gribskov Kommune have mulighed for, under samordningen og den senere høring, at komme med bemærkninger til forhold, der vedrører nærhedszonen.

9 Mårum ler - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Gribskov Kommune gør opmærksom på beboelse omkring området, primært øst for området, og anbefaler at der også her fastlægges en nærhedszone efter en konkret vurdering af gener ved et konkret indvindingsprojekt.

Når bredden af nærhedszonen skal fastlægges, forventer Gribskov Kommune at være høringspart. Gribskov Kommune opfordrer fortsat til at regionen fastholder den tidligere praksis om respekt afstand på minimum 100 meter til samlet bebyggelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser til råstofindvinding, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om råstofindvinding vil Gribskov Kommune have mulighed for, under samordningen og den senere høring, at komme med bemærkninger til forhold, der vedrører nærhedszonen.

A1 Bøtterup og Bøtterup Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Tommy Dybdal

Hvis støj mod naboer kan undgås ved at lave støjskærm tæt på grusgravningen, så bør det ske, da det er en minimal udgift for virksomheden. Også selvom støjgrænser ikke overskrides. det bør gøres for at bevare et godt naboskab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I følge den graveplan der er givet tilladelse til i Bøtterup udvidelsen, lægges der støjvolde rundt om hele graveområdet. Disse bør være under konstruktion og Region Hovedstaden vil føre tilsyn med dette forhold.

De kan ses i tilladelsen her:

https://www.regionh.dk/klima-og-miljoe/raastoffer/Raastoftilladelser_og_dispensationer/Documents/Helsing%C3%B8r%20Kommune/Dager%C3%B8d%20Grusgrav/Dager%C3%B8d%20Grusgrav%202025.pdf

A1 Bøtterup og Bøtterup Udvidelse - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Tommy Dybdal

Jeg ved, at jeg som borger ikke kan gøre så pokkers meget mod en råstofplan. Det er som at slå mod vindmøller. Men jeg er da træt af, at der ligges et nyt område ved Bøtterup. Der er mange andre muligheder end at bruge jomfruelige materialer. Så man burde kunne undlade at grave mere her.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I dag genanvendes stort set alt uforurenset bygge- og anlægsaffald. Men byggeaffald kan ikke fuldt ud erstatte indvundne råstoffer, da mængden af byggeaffald er langt mindre end behovet for råstoffer. I dag udgør nedknust byggeaffald kun ca. 4 % af ressourcestrømmen. Desuden kan byggeaffald ikke erstatte alle grove materialer af høj kvalitet som anvendes til f.eks. fremstilling af beton.

Omstillingen til at kunne genanvende flere ressource vil derfor foregå over tid, og i takt med at den teknologiske udvikling medvirker til, at der kan fremstilles nye former for erstatningsmaterialer.

Udsagn

Afsender: Tommy Dybdal

Og så undrer jeg mig over, at de allerede er begyndt at grave i udvidelsesområdet i Bøtterup, før råstofplanen er vedtaget. Der er allerede et kæmpe stort hul i jorden.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er rigtigt at der allerede pågår gravning i det udlagte område Bøtterup Udvidelse inden Råstofplan 2025 er vedtaget. Der blev den 15. april 2025 givet tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding i Dagerød Grusgrav, på området Bøtterup udvidelse. Tilladelsen er tilgængelig på Region Hovedstadens hjemmeside. At der er givet tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på et område, som ikke er omfattet af en gældende råstofplan, er et særtilfælde som begrundes i retningslinje 2 i Råstofplan 2012: "Ansøgning om råstofindvinding uden for de udpegede graveområder kan normalt ikke imødekommes. En eventuel tilladelse til råstofindvinding uden for et graveområde kan kun meddeles efter samtykke fra regionsrådet. Der kan dog i særlige tilfælde meddeles tilladelse til råstofindvinding, hvis der søges om indvinding af et værdifuldt råstof og/eller kortvarig indvinding på mindre arealer f.eks. i forbindelse med statens vejprojekter." I tilfældet for Bøtterup udvidelse foreligger der et særligt tilfælde, herunder at: - administrationen vurderede i 2023 på baggrund, af en saglig hensynsafvejning og høring af berørte parter mv. at der var grundlag for at meddele tilladelse til den oprindelig ansøgte indvinding i samme område - arealet ligger indenfor et område der i råstofplan 2016/2020 blev udlagt som egnet graveområde til råstofindvinding - arealet ligger indenfor et område som administrationen forventer at foreslå udlagt som graveområde i en kommende Råstofplan 2025 - der er tale om en kortvarig indvindingsperiode på 5 år, og - der er tale om et mindre areal - ligesom arealet ligger i tilknytning til en eksisterende grusgrav.

A1 Bøtterup og Bøtterup Udvidelse - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Tommy Dybdal

Hvis det besluttes, så skal der ikke være lastbiltrafik på Lottesmindevej. Vejen er for lille. Men det går jeg heller ikke ud fra er planen, for så skal lastbilerne også igennem den lille by Harreshøj. Det er for usikkert. Hvis det besluttes, så bør støj- og støvgener samt vibrationer fra Bøtterup udvidelsen behandles i en miljøkonsekvensrapport. Det undrer mig meget at dette emne ikke er nævnt som en miljøfaktor, der skal behandles i en miljøkonsekvensrapport. Hvorfor er det ikke det?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er givet tilladelse til aktiviteterne i Bøtterup udvidelse med tilkørsel direkte til Esrumvej, ligesom der hidtil har været og altså ikke på Lottemindesvej eller gennem landsbyen Harreshøj.

udklip fra tilladelsen: "Anvendelse af eksisterende adgangsvej på matr. 12d Esrumvej 456, jf. tilladelse meddelt af Helsingør Kommune 29-08-2005"

Generelt om trafikafvikling i forbindelse med råstofgravning:

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende.

Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning.

Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven.

Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionerne igen på trafikafvikling/belastning. Regionerne forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer.

Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed.

Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

A2 Bistrup - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Region Hovedstaden

Ad. Referencer

Links til rapporter bør være konsekvente og tilgængelige igennem alle områder for Miljøvurderingen. Der kan som eksempel nævnes WSPs rapport for området A2 Bistrup er angivet som (tekst)fodnoter i stedet for et integreret link.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for at bemærke forholdet, Region Hovedstadens planadministration vil følge op på manglen i miljørapporten.

Amager Huse - Forhold til kommunal planlægning

Udsagn

Afsender: Lise Mortensen på vegne af Grundejerforeningen Grønnæsse Bakker

For det andet er Halsnæs meget smal, og der er ved de to udpegede områder kun ca. 4 kilometer fra Kattegat til Roskilde fjord. En etablering af udgravningsområder vil skære Halsnæs midt over, og reducere områdets og kommunens sammenhæng.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at det kan føles voldsomt at store arealer i ens nærhed skifter anvendelse.

Mht. kommunens sammenhæng for mennesker:

Det foreslåede område er på sit bredeste ca. 650 m og kommer altså ikke til at gå hele vejen over Halsnæs. Området anvendes i dag til intensivt landbrug og er altså ikke tilgængeligt for offentligheden. Graveområdet vil ikke ændre på eksisterende veje og stier. Det først foreslåede skovområde, som har offentlig adgang, er i forbindelse med §3 afvejning udtaget af forslag til Råstofplan 2025.

Regionen stiller ikke forslag om nye graveområder i kommunens lokalplanlagte områder.

Mht. kommunens sammenhæng for dyr:

Det er regionens vurdering og erfaring, at råstofindvinding ikke ændrer på funktionen af et område som økologisk forbindelse. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder.

Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares.

Amager Huse - Grundvand

Udsagn

Afsender: Danmarks naturfredningsforening Halsnæs

2. Grundvandsbeskyttelse:

- Området er udpeget med fokus på speciel grundvandsbeskyttelse. Kommunen har en forpligtelse til at beskytte de vigtigste områder for grundvandsindvinding. Råstofindvinding kan kompromittere denne beskyttelse og true grundvandsressourcerne. Dele af graveområdet er udpeget som følsomme indvindingsområder og områder med særlige drikkevandsinteresser, hvilket yderligere understreger behovet for beskyttelse. Området grænser op til de boringsnære beskyttelsesområder for Hundested Vandværk i Grønnesse Skov, hvorfra størstedelen af drikkevandet i Hundested og omegn kommer. Råstofindvinding indebærer en betydelig risiko for forurening af disse vitale drikkevandsressourcer Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

En stor del af Region Hovedstadens areal er udpeget som område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Indvinding af råstoffer er ikke uforenelige med OSD-udpegninger, da råstofindvinding i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Region Hovedstaden vurderer, at udpegede områder med grundvands- og drikkevandsinteresser ikke vil være til hinder for udlægning af grave- eller interesseområder inden for disse områder. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region

Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Amager Huse - Kulturarv

Udsagn

Afsender: Peter Plant

Arkæologiske minder og jorddiger Pollunde Høje (gravhøje) ligger på det udvalgte interesseområde. Som det kan ses af ovenstående billeder, er gravhøjen tydelig at se i landskabet. Dette er en unik gravhøj, som ligger midt i det foreslåede interesseområde, og der vil være stor risiko for, at denne unikke gravhøj vil gå tabt ved at gøre interesseområdet til et graveområde. Derudover går der også flere jorddiger gennem interesseområdet. Som den ovenfor (se figur) der er etableret i 1765. Ifølge miljøvurderingen fremgår: "Både digerne, der ligger på tværs af området, og fortidsminderne der ligger i den nordlige del, er beskyttet af museumsloven, og der må ikke foretages tilstandsændringer Tilstanden af digerne er dog ukendt."

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Pollunde Høje ligger udenfor graveområdet, men beskyttelseslinjen på 100 meter rundt om højen skærer graveområdet. I en konkret tilladelse til råstofindvinding vil beskyttelseslinjerne altid skulle overholdes.

Ved en konkret ansøgning vil digerne blive undersøgt og i det hele taget er det ansvarshavende museum involveret i opstarten

Der kan være skjulte fortidsminder inden for området. Området udlægges derfor med en forudsætning om, at der i tilladelse til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at der enten indgås aftale med det ansvarshavende museum om arkæologisk forundersøgelse, eller at museet orienteres i rimelig tid og senest 3 uger før afrømning af muld, så museet har mulighed for at overvåge arbejdet.

Amager Huse - Menneskers sundhed

Amager Huse - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Enrico Elveng

Ved samme møde blev det oplyst at der ville blive konstruerede en støjvold, hvordan har man tænkt sig og konstruktører en sådan vold ? så os naboer i vestlig retning nær Torpmaglevejen ikke får støjscener ? Det

forekommer mig umuligt at lave en sådan vold, da området der ønskes gravet i som er ejet af Torpmaglevejen 50 ligger i et langt højre højdekurve end alle de berørte naboer mod Torpmaglevejen? Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Støjvoldene vil hovedsageligt beskytte beboere lidt tættere på grusgraven. Det vurderes ikke at grusgravens aktiviteter vil overstige miljøstyrelsens støjvejledning i en afstand ud til Torpmaglevejen.

Udsagn

Afsender: Lise Mortensen på vegne af Grundejerforeningen Grønnæsse Bakker

For det tredje vil trafikken fra udgravningsområder ved Amager Huse give væsentlige støj – og støvgener for grundejere i hele området. Både de små landsbyer og sommerhusområderne i det åbne landskab vil blive kraftigt påvirket, og det vil gå ud over både beboernes trivsel og sundhed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende

grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Amager Huse - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Danmarks naturfredningsforening Halsnæs

1. Overordnet Planlægning:

- Værdifuldt Landskabsområde og Kulturarvslandskab: Området er udpeget som et værdifuldt landskabsområde og et kulturarvslandskab i kommuneplanen. Råstofindvinding vil være i direkte modstrid med disse betegnelser, da det vil ændre landskabets karakter og potentielt ødelægge kulturarvsværdier.
- I kommunens "Landskabskarakterkortlægning Halsnæs kommune 2025" er der følgende afsnit der understøtter kommuneplanens udpegninger:
 - o "Bebyggelsesstrukturen tegnes af herregårdsstrukturen omkring Grønnessegaard med hovedbygning og avlsbygninger samlet samt den underliggende gamle gårdstruktur omkring Torpmagle med de udskiftede marker og udflyttergårde ude på markfelterne centralt i karakterområdet".
 - o "Udpegningen af råstofområdet nord for Grønnesse Skov er uheldigt, da dette område indeholder væsentlige herregårdstræk og landskabelige værdier i form af skovbryn og åbne marker i et storbakket terræn".
 - o "Det bakkede og skovprægede landskab omkring Grønnessegaard Herregård skiller sig ud som det eneste landskab i kommunen med herregårdpræg".

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier, hvis der efterbehandles med beplantning, som kan indramme og afskærme det stærkt modellerede terræn fra omgivelserne. Det vurderes i høj grad muligt at integrere beplantningen i landskabets udskiftningsstruktur.

Udsagn

Afsender: Danmarks naturfredningsforening Halsnæs

3. Skovrejsning og Naturkorridor:

- Området ligger mellem Grønnese Skov og Ullerup, og er identificeret i en skovrejsningspotentiale rapport som et nøgleområde for at skabe en naturkorridor tværs over Halsnæs. Den planlagte skovrejsning vil ikke være attraktiv, hvis området er udlagt til grusgravning. Grusgravning vil derfor spænde ben for realiseringen af den grønne treparts mål om mere skov og natur.

4. Sårbar Natur:

- Beskyttet Vådområde: Inden for 1-200 meter fra det potentielle graveområde ligger et § 3-beskyttet område, Rorup mose, som er det eneste større vådområde på Halsnæs-halvøen. Grusgravning vil sandsynligvis medføre en grundvandssænkning, som vil udtørre mosen og skade det unikke økosystem.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Forholdene omkring beskyttede naturtyper (f.eks. Rorup Mose) er undersøgt som en del af miljøvurderingen, og det er Region Hovedstadens vurdering, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af disse naturtyper. For at sikre dette, skal der holdes en graveafstand til mosen ved indvinding under grundvandsspejl. Afstanden skal afværge tilstandsændringer. Endelig stillingtagen til den præcise graveafstand fastlægges i forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding.

Udsagn

Afsender: Enrico Elveng

Det er ikke undersøgt tilstrækkeligt, angående bilag 4 arter, i det område, og i det omkringliggende opland, hvor der er planer om at åbne grusgrav, der er med meget stor sandsynlighed flere bilag 4 arter der. Det er stærkt utilfredsstillende, og bekymrende at der ikke er lavet til-bundsgående undersøgelser. Jeg hørte at der var undersøgt, men det er ikke nok. Der findes flere firmaer der undersøger for bilag 4 arter, her kan nævnes Amphi Consult. Jeg har des-værre ikke foto bevis om min påstand om flagermus, da de er ekstrem svære at få foto af.

Jeg har konstateret flyvende flagermus på min ejendom Torpmaglevejen 20, og set 2 som rastede / hvilede sig, for nogle års siden, jeg havde desværre ikke mulighed for at tage foto, og efter samtaler med grundejer på Torpmaglevejen 35 og grundejer af Sverkilstrupvejen 90 har de også fortalt at der er flagermus på deres ejendom, og har været der i mange år. Torp-maglevejen 35 mener endda at havde set 2 forskellige arter. Jeg og de to nævnte grundejer har alle været tilknyttet/ejer af de grunde/matrikler i over 30 år, så vi ved hvad vi taler om. Jeg har fået mundtlig tilladelse fra de to nævnte grundejer, om at jeg gerne måtte nævne dem, i denne indsigelse og citere dem for at de har set flagermus på deres ejendom. Fra ejendomme og i østlig retning mod Holdeskoven som ejes af Skov og Naturstyrelsen må det også undersøges om flagermusen bruger det som habitat, hvad er forventeligt, og dermed ulovligt at lægge en sådan virksomhed der som påvirker miljøet/naturen negativt, og skræmmer flagermus væk.

Når jeg nævner de to andre grundejer, er det for at vise, at der er flagermus hele vejen rundt om det område, der er planlagt at grave i, det ses tydeligt ved bare et kik på Google Maps. Og at det graveområde bruges som en del af det habitat flagermusen bruger.

Derfor er det ikke i orden at lægge en virksomhed, der larmer meget højt, der støver ekstremt, og også vil havde kraftig lys, tidligt om dagen og om vinteren. Det er nemlig bevist at flagermus kommer på vingerne hele året, og ikke kun om sommeren, som man troede tidligere. Disse fakta vil gøre at flagermus vil blive forstyrret, og med stor sandsynlighed skræmt væk, og det er ulovligt. Der er masser af raste steder til flagermus på alle tre matrikler, samt hele Rorupmosen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for dine optegnelser om flagermuse i området, det er vigtig information til vores miljøvurdering. Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. I miljøvurderingen for forslag til Råstofplan 2025 er der kortlagt flere områder i og omkring Amager Huse graveområde som potentielle levesteder for flagermus. Disse skal enten undersøges yderligere eller udelades af en eventuel tilladelse til råstofindvinding. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Udsagn

Afsender: Enrico Elveng

Der blev oplyst på borgermødet mandag d 2/6-2025 i Frederiksværk at der ikke var givet tilladelse til at grundvands sænke så vandspejlet i Rorupmosen blev berørt på nogen måde, hvad er godt, men hvordan har man tænkt sig at sikre at det bliver overholdt

Jeg stille krav om at der opstilles vandstands måler som i al fremtid monitorere vandspejlet og lager al data, så Halsnæs kommune vandløbs myndighed, har kontrol over hvad der forgår angående vandspejls ændringer i Rorupmosen. Disse måler kan opstilles at Dalgas det tidligere Hede Danmark. Jeg har set stor vandsalamander på min grund Torpmaglevejen 20 og jeg har foto bevis hvis det ønskes at se det, kan det fremskaffes. Og stor vandsalamanders bilag 4 arts habitat må ikke forringes / udtørres, det er også ulovligt og strafbart.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for dit forslag om at monitorere vandstanden i Rorupmosen. Forholdene omkring vandløb, søer og anden våd natur er undersøgt som en del af miljøvurderingen, og det er Region Hovedstadens vurdering, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af nærliggende våde naturområder. Miljøvurderingen er beskrevet nærmere i miljørapporten og i det bagvedliggende notat vedrørende muligt påvirkning af beskyttede søer, våde naturtyper og vandløb. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i området vil påvirkningen af vådområder blive vurderet igen og Halsnæs kommune, som er myndighed på vandområdet vil blive inddraget i tilladelsens vilkår. Hvis der er fagligt belæg for det, kan fx vandstandsmonitorering tages i brug. I så fald er det Region Hovedstaden og Halsnæs kommune som vil overvåge dette. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoff tilladelserne.

Udsagn

Afsender: Lise Mortensen på vegne af Grundejerforeningen Grønnæsse Bakker

Halsnæs kommunes væsentligste kvaliteter er den uspolerede og bevaringsværdige natur, der både tiltrækker turister samt købere til helårs- og sommerhuse. Ødelægges naturen, ødelægges livskvalitet og herlighedsværdi for kommunens indbyggere og det vil gøre kommunen, herunder især halvøen Halsnæs, væsentlig mindre attraktiv for turister hvilket igen vil betyde en væsentlig nedgang i turistindtægter for kommunens handlende.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af Amager Huse

graveområde i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Hvis området udpeges i Råstofplanen vil der kunne ansøges om at grave på området, hvorefter en ny proces med vurdering af samtlige påvirkninger genbesøges. I en endelig tilladelse til at grave stilles vilkår om afværgeforanstaltninger.

Udsagn

Afsender: Peter Plant

Dyreliv

I det udpegede område er der et rigt liv af fugle (havørne, fiskehejrer, lappedykkere, grågæs, canadagæs, gråand, øvrige ænder, svaner mm), frøer, tudser, salamander, kronvildt, råvildt mm. i og omkring de naturlige søer og mose, som alle er langt større end 100 m² - med skaller, gedder og ål, og med ynglende fuglearter, herunder svaner, gæs, ænder mm. Se billeder nedenfor.

Derudover oplever vi et stort antal forskellige arter frøer, tudser og salamander.

Igennem mange år har vi ikke på Halsnæs haft kronvildt. Disse er endeligt kommet tilbage og har nu endeligt slået sig ned på Halsnæs, ca 30 stykker kronvildt. Det foreslåede interesseområde er et område på Halsnæs, hvor de holder meget til. Hertil kommer også råvildt, aktive rævegrave og harer. Det vil være ødelæggende for bestandene, hvis området udlægges til interesseområde og senere som graveområde. Nedenfor er vedlagt billeder af kronvildt med Pollunde Høje (arkæologisk minde) i baggrunden.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for de indsendte fotos af naturen. I følge jeres fotos findes dyrelivet i høj grad i søer, moser og skovområder, som er forkastet i §3 afvejningen og altså ikke indgår i graveområdet.

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Regionen er bekendt med bestanden af vildt i området. Regionen anerkender at, rådyr/kronhjorte ikke kan græsse i områder, der anvendes til råstofindvinding. Det er regionens erfaring, at vildtet ikke fortrækker, men ofte passerer igennem råstofgrave i drift, og tager ophold i råstofgrave, når driften er indstillet. Det vurderes derfor ikke, at vildtet vil påvirkes .

Udsagn

Afsender: Peter Plant

Naturen Området er opstået i forbindelse med en randmoræne fra den sidste istid og er et af de højeste punkter på Halsnæs - Stenhøj. Danmark er præget af terræn, som er meget fladt. Her er der tale om et unikt terræn, som er meget særpræget set i et dansk perspektiv. Det må være i alles interesse at bevare dette unikke landskab og ikke gøre området til graveområde og således ændre på terrænet og den unikke natur.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier (evt. med forudsætningerne for området).

Udsagn

Afsender: Peter Plant

Af ovenstående kan ses, at der på det foreslåede interesseområde er flere søer og moser (beskyttede naturtyper). Udover ovenstående søer og mose er der beskyttede vandløb i Rorup Mose, Holteskoven og Grønnesse skoven, som alle grænser direkte (få meters afstand) op til interesseområdet. Ved en eventuelt senere udlægning af interesseområder til graveområder vil alle disse søer og mose risikere at vandspejlet ændres med store negative følger for dyre- og plantelivet i og omkring søerne og mose og vandløb. Midt i interesseområdet er der et større træ- og skovområde (Stenhøjgård) på ca. 15 hektar, som ikke umiddelbart ser ud til at være registreret som Fredskov. Med Danmarks fokus på, at bevare vores træer og skovområder burde dette skovområde ikke ødelægges ved at udlægge dette til interesseområde og eventuelt senere til graveområde. Der er risiko for, at dette skovområde ødelægges, hvis Amager Huse udpeges til interesseområde. Øget lokal stigning i CO₂ udledning risikerer at ødelægge den natur (dyr og planter, fredskov, vandløb, søer, mose mm.), som ligger i og omkring interesseområdet. Naturlige søer over 100 m² og mose - i interesseområdet ligger som beskrevet relativt store søer og vandområder, som tiltrækker mange forskelligartede dyr og planter. Største ferskvandsområde på Halsnæs (Rorup Mose) grænser direkte op til interesseområde Amager Huse. Dansk Naturfredningsforening skriver om Rorup Mose: "Rorup Mose blev i 1981 klassificeret som "værende af stor botanisk værdi", med en betydelig forekomst af den sjældne kær-mangeløv samt en lang række andre arter, der er knyttet til moser og overgangsrigkær. Mosen er levested for en række pattedyr, råvildt, ræv, mår, ilder og hermelin. Endvidere er mosen af overordentlig stor betydning for både ynglende og rastende fugle." Disse søer, mose og vandløb er fredede. Det vil være ødelæggende for disse områder, hvis området udpeges til interesseområde og senere graveområde. Der vil være risiko for at søer, mose mm ikke vil blive passet/udviklet ved godkendelse af interesseområde Amager Huse og eventuelt ved senere udlægning til graveområde.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er vigtigt at understrege at alle de naturområder der nævnes ikke er en del af graveområdet. Derimod er graveområdet landbrugsarealer som forbinder disse naturområder. Ved at nedlægge landbruget til fordel for råstofgraven vil fauna og flora med stor sandsynlighed sprede sig til råstofgraven. Rorup Mose vil ikke på sigt blive udpeget som graveområde netop pga. dens fredning og store naturværdi.

I en tilladelse ved en konkret ansøgning til en råstofindvinding vil der blive stillet vilkår om at holde afstand til beskyttet natur, hvilket Region Hovedstaden holder tilsyn med.

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af Amager Huse i overensstemmelse med gældende lovgivning. Det er rigtigt, at miljøvurdering af naturtyper beskyttet af § 3 i danske naturbeskyttelseslov, er foretaget på baggrund af kommunernes registreringer, da kommunerne er den ansvarlige myndighed. Det gør man, da situationen, hvor den konkrete håndtering af § 3 natur kan være vanskelig at vurdere i den overordnede råstofplanlægning, da de helt konkrete påvirkningsfaktorer er ukendte. Det skyldes, at der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker

beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Forholdene omkring vandløb, søer og anden våd natur er undersøgt som en del af miljøvurderingen, og det er Region Hovedstadens vurdering, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af nærliggende våde naturområder. Miljøvurderingen er beskrevet nærmere i miljørapporten og i det bagvedliggende notat vedrørende muligt påvirkning af beskyttede søer, våde naturtyper og vandløb.

Påvirkningen fra CO2 anses ikke at være lokal, da drivhuseffekten foregår højt i atmosfæren. Al vores natur vil blive påvirket af temperaturstigninger som følge af CO2-udledning, men ikke i mindre lokale områder.

Udsagn

Afsender: Region Hovedstaden

Ad. Beskyttet natur i graveområdet Amagerhuse

Moseområde 1: En lille del af graveområdets vestlige grænse overskrider en mose registreret som beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Til orientering er registreringen af beskyttet natur vejledende, og naturområdet kan derfor i princippet være både større eller mindre end det angivne.

Moseområde 3: Jf. Rapporten 'Bidrag til miljørapport for forslag til Råstofplan 2024' af WSP kan det ikke afgøres om mosen er grundvandsfødt eller består af hængende vandspejl. Mosen ligger tæt på graveområdet, og ud fra de hydrogeologiske forhold kan en påvirkning i forbindelse med råstofindvinding over eller under grundvandsspejlet ikke afvises. Efter endt indvinding vil der ved en påvirkning af område 3 ske en reduceret overfladeafstrømning, som følge af indvinding over grundvand, og denne påvirkning vil som udgangspunkt fortsætte efter endt indvinding

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af Amager Huse i overensstemmelse med gældende lovgivning. Det er rigtigt, at miljøvurdering af naturtyper beskyttet af § 3 i danske naturbeskyttelseslov, er foretaget på baggrund af kommunernes registreringer, da kommunerne er den ansvarlige myndighed. Det gør man, da situationen, hvor den konkrete håndtering af § 3 natur kan være vanskelig at vurdere i den overordnede råstofplanlægning, da de helt konkrete påvirkningsfaktorer er ukendte. Det skyldes, at der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Det er ikke muligt at vurdere på vandafstrømning til mosen uden at kende det konkrete graveprojekt, forholdet må derfor vurderes i forbindelse med en konkret ansøgning.

Udsagn

Afsender: Lise Mortensen på vegne af Grundejerforeningen Grønnæsse Bakker

Vi vil gerne takke for muligheden for at afgive svar på denne høring.

Vi er med stor bekymring blevet bekendt med, at der er udpeget to områder i Halsnæs til mulige udgravningsområder efter råstoffer i den nye råstofplan. Det ene er ved Evetofte-Torup og det andet ved Amager Huse. Vi vil på det kraftigste opfordre til, at disse udgravningsområder ikke etableres.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden takker for relevante spørgsmål til forslag til Råstofplan 2025.

Det er rigtigt at der er udlagt flere områder til eventuel råstofgravning i Halsnæs kommune et ved Amager Huse og to ved St. Havelse. Der er dog ikke udlagt et område ved Evetofte-Torup.

Udsagn

Afsender: Peter Plant

Lokalrådet Torup Ting har ved tidligere lejligheder/høringer gjort indsigelse mod planer om råstof-udvinding i lokalområdet, jf Råstofplan. Vi har her peget på behovet for koordineret planlægning på tværs af forvaltningsområder og interesser: landdistrikter som vores er udsat for konfliktende interesser og ukoordinerede planer bla ift energiparker, skovrejsning, landbrugsudvidelser, udtagning af landbrugsjord, naturgenopretning og råstofudvinding på stort set de samme arealer. Her er en langt mere sammenhængende og helhedsorienteret tilgang bydende nødvendig.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for jeres grundige høringssvar.

Planloven fastligger et planhierarki for at sikre en sammenhæng fra det helt overordnede statsligt strategiske planlægningsniveau og ned til detaljeret konkret planlægning, som beskrives i lokalplaner. I overensstemmelse med planhierarkiet skal den kommunale planlægning underordne sig råstofplanen.

Regionen lægger i sin vurdering vægt på, at en lokalplan kun er gældende inden for lokalplanens afgrænsning. Dette vil ligeledes gælde for den kommunale administration i hht. lokalplanen. Regionen stiller ikke forslag om nye graveområder i lokalplanlagte områder. Regionen vil i forbindelse med miljøvurderingen af en konkret ansøgning om råstofindvinding skulle tage stilling til evt. fastlæggelse af et afstandskrav til beboelse for indvindingsaktiviteter.

Råstofgrave er generelt en god måde at få omlagt arealer med intensivt landbrug til anden anvendelse hvor kommunen kan være involveret i planlægningen, da der stort set altid nedlægges forbud mod at bruge gødning og pesticider på områderne efter endt gravning. Områderne vil ofte overgå til natur, ekstensivt landbrug, energiparker eller rekreative områder. I sidste ende er det selvfølgelig grundejeren der bestemmer hvad der skal ske med områderne.

Udsagn

Afsender: Peter Plant

Nu erfarer vi at der (igen) er separate/sektorspecifikke planer for det lokale, unikke naturområde - interesseområde Amager Huse (3390 Hundested) - med sit særprægede dyreliv (fugle og fugleyngel, frøer, tudser, salamander, kronvildt, harer, ræve mm) og det bakkede landskab, arkæologiske fortidsminder, etc. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Amager Huse udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom.

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af Amager Huse i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Peter Plant

Vi forstår hensynet til samfundet - at der er et ønske om at udnytte råstoffer til bla byggeri. Deroverfor står, at der er en stærk samfundsinteresse i at sikre vores historie, fortid, fortidsminder, natur, biodiversitet. Det er en balance, der skal findes – især hvis andre regioner også bidrager her. Det ses ikke at være tilfældet.

Men hensynet til naturen, fortid mm. gør, at interesseområde Amager Huse (3390 Hundested) bør fjernes fra Råstofplanen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

På nuværende tidspunkt er der ikke et krav til regionerne om at koordinere råstofplanlægningen på tværs. Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Det skal dog siges, at Region Hovedstaden har langt den mindste indvinding og langt det største forbrug af råstoffer af alle regionerne.

På grund af manglen på grovkornede kvalitetsmaterialer i de udpegede graveområder og de geologiske forhold i Nordsjælland er det nødvendigt, at der tilføres råstoffer fra Region Sjælland, for at de planlagte og projekterede anlægsprojekter kan gennemføres. Region Hovedstaden og Region Sjælland har gennem et samarbejde om planlægning skabt mulighed for forsyningen af kvalitetsmaterialer fra Region Sjælland. Således afsættes 52% af råstofferne indvundet i Region Sjælland til Region Hovedstaden.

Amager Huse - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Danmarks naturfredningsforening Halsnæs

5. Hensyn til Trafikale Forhold:

- Utilstrækkelig Infrastruktur: Vejene til og fra en eventuel grusgrav er allerede overbelastede. Øget tung lastbiltrafik vil forværre situationen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til

råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Lise Mortensen på vegne af Grundejerforeningen Grønnæsse Bakker

Derudover vil etableringen af udgravningsområder skabe store trafikale problemer for det allerede hårdt belastede vejnet i Halsnæs.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Peter Plant

Trafikale forhold De trafikale forhold er meget belastet i området og til området, hvor interesseområdet foreslås. Amtsvejen - Eneste vej til Hundested – Frederiksværk De trafikale forhold er meget belastede og udfordret. Amtsvejen er den eneste reelle vej ind og ud af Halsnæs fra Hovedstadsområdet. Hvis trafikken bliver øget yderligere med tunge lastbiler, bliver dette yderligere forværret. Farligt vejkryds og farlig strækning T-krydset mellem Amtsvejen og Sverkilstrupvejen, som vil være et vigtigt knudepunkt i forbindelse med, at det udvalgte interesseområde eventuelt bliver til graveområde, er et meget farligt vejkryds/strækning, og der har over årene været en del færdselsuheld i og omkring dette vejkryds. Derudover har strækningen omkring interesseområdet (Amtsvejen) også haft mange færdselsuheld. Hvis

det trafikale knudepunkt yderligere belastes, vil det uden tvivl også indebære øget risiko for trafikuheld og mere alvorlige trafikuheld.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Amager Huse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Peter Plant

Værdiforringelse I "miljøvurdering" af Plan til Råstofplan fremgår det: "Udlæg til interesseområde kan muligvis medføre en påvirkning af ejendomsværdien for de boliger, som ligger i umiddelbar nærhed af området." Ingen af ejerne af de implicerede jordlodder er interesseret i at indvinde råstoffer i Amager Huse interesseområdet. Så vi ser ingen grund til, at lade Amager Huse indgå som interesseområde i Råstofplanen – og en evt ekspropriationsret anvendes ikke i forhold til råstof-planer. Men evt grusgravning vil forringe ejendomsværdierne. Miljømæssig påvirkning eller ej... Det fremgår flere steder, at det at udpege det vedrørte område som interesseområde ikke vil have negative miljømæssige påvirkninger. Se f.eks. nedenfor: "Landskabet er præget af gårde, skel og hegn fra udskiftningen. Udpegningen af interesseområdet indebærer en opretholdelse af områdets status quo, og det vurderes derfor, at udpegning af et interesseområde ikke vil have væsentlig betydning." Dette er vi ikke enige i – tværtimod. Al videreudvikling af området i form af pleje af naturen, søer, sikre fortsat dyreliv osv. vil være aktiviteter, der strider mod at området senere bliver et graveområde. Derudover vil de respektive ejere af jordlodderne ikke have noget incitament til at passe området, da der er en risiko for, at arbejdet er spildt, hvis området senere godkendes til graveområdet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Huspriserne vil dog næppe falde i en afstand til Torup Landsby.

Som I selv skriver kan der kun ske udvinding hvis grundejerne er interesserede og laver en aftale med en indvinder.

Hvis en grundejer skulle ønske at der skulle ske indvinding kan de i samarbejde med kommune og andre interessenter bestemme hvad området skal efterbehandles til i en efterbehandlingsplan. En færdig råstofgrav er en enestående mulighed for at oprette natur, da næringsfattige overflader er sjældne i Danmark og vigtige habitater for mange beskyttede arter.

Udsagn

Afsender: Steen Christensen

Baggrund:

Som turistvirksomhed sælger man oplevelser. Campingpladser sælger naturoplevelser. Rosenholm Camping er beliggende mindre end 500 meter fra det udpegede område og fra det meste af campingpladsen er der fri udsigt over Rorupmosen, til hele den vestlige del af det udpegede område.

Den vestlige del af området er således en væsentlig del af den naturoplevelse Rosenholm Camping kan tilbyde turisterne.

Rosenholm Camping har ca. 30.000 overnatninger om året.

Indsigelse:

- Udlægning af området til råstofudvinding vil påvirke handelsværdien af min virksomhed i negativ retning.
- Råstofudvinding i det skitserede område vil påvirke min virksomhed i negativ retning - indtjeningsmæssigt ved drift.
- En evt. udpegning af området vil medføre en værdiforringelse af handelsværdien af min virksomhed, derfor vil der blive søgt om erstatning.
- Ved evt. drift vil der blive søgt om erstatning for driftsmæssige tab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Efterbehandling

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Ammendrup udvidelse - Illusionen om rekreative områder

Regionen gentager ofte fortællingen om at når råstofindvindingen er afsluttet og efterbehandlet efterlades et rekreativt område til brug og gavn for lokalsamfundet. Dette er imidlertid blot en illusion. Hvis man tager rundt i Nordsjælland og ser efterbehandlede råstofgrave bliver man mødt af skilte med "Privat område. Ingen adgang", evt. krydret med et "Fare for jordskred" (fordi Regionens tilsyn ser stort på kravene om hældningen på efterladte skrænter?). Områderne er stadig privat ejendom. Hverken staten, regionen eller kommunerne køber jorden og stiller den til rådighed til almen rekreativ brug. Det er en illusion. Der er ingen

formildende omstændigheder eller fremtidig gevinst for os naboer. Kun en enorm økonomisk, mental og fysisk belastning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er korrekt, at det er som udgangspunkt grundejere der bestemmer hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af lodsejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6 at der skal der foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med lodsejer, indvinder, region og kommune.

Region Hovedstaden opfordrer til, at råstofgrave efterbehandles til formål, som kan komme lokalsamfundet til gavn, ligesom regionen gerne samarbejder med kommunerne om lokalplanlægning for anvendelsen af afsluttede råstofgrave.

Regionen er meget opmærksomme på efterbehandling af skrænter, så skrænthældningen opfylder vilkårene i tilladelsen til råstofindvindingen, når efterbehandlingen er afsluttet. Der føres mindst 1 gang om året tilsyn med dette, og indvinder bliver gjort opmærksomme på at få bragt det i orden, hvis skrænthældningerne er for stejle. Det fremgår også i tilsynsnotaterne for grusgravene, der er offentligt tilgængelige på regionens hjemmeside.

Såfremt der i forbindelse med den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er der mulighed for at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Punkt 3 – Manglende genopretning indenfor eksisterende graveområde:

Både den oprindelige (2006) og nuværende (2016) gravetilladelse kræver en løbende genopretning af landskabet, hvilket overhovedet ikke er sket i løbet af de 12 år der har været gravet i dag. Krateret/hullet i jorden bliver blot større og dybere hver dag alt imens sandet køres ud og den resterende jord, ler mm. køres formålsløst fra det ene hul til det andet og tilbage igen. Regionens udtalelser omkring at de altid kræver og sikrer en løbende genopretning står i skærende kontrast til dette. Med baggrund i dette kan det ikke accepteres at graveområderne udvides yderligere.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen noterer sig bemærkningerne omkring efterbehandlingen indenfor graveområdet.

Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er

ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden.

Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvinder og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoftilladelserne. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på:

Tlf: 3866 5000

E-mail: raastoffer@regionh.dk

Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Som det fremgår af det fremlagte forslag til Råstofplan 2025 reduceres graveområdet betydeligt, idet de områder, der udtages, er godkendt efterbehandlede. Dermed er indvindingsaktiviteterne afsluttet på de udtagne arealer.

B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Grundvand

Udsagn

Afsender: Marie Louise Qvist

Vand: undertegnede finder det ikke tilstrækkeligt bevist, at der ikke er behov for afværgeforanstaltninger i forhold til overfladevandområder eller grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, som det hævdes i miljøvurderingen for 2025-råstofplanen. I den forrige råstofplans miljøvurdering stod beskrevet, at ændringer i grundvandsspejlet forekommer, men oftest ikke kan måles fra 100m fra graveområdet. Da den foreslåede minimumsafstand til bebyggelse nu på papiret er 25m (men i realiteten 10m), vil dette forhold være af væsentlig betydning. Det er veldokumenteret jvnf. skrivelse om bygningsfredning fra Kulturstyrelsen https://slks.dk/fileadmin/user_upload/SLKS/Omraader/Kulturarv/

Bygningsfredning/Gode_raad_om_vedligeholdelse/3.1_Fundamenter.pdf, at en sænkning af grundvandsspejlet i særdeleshed påvirker huse bygget på syltsten/kampesten og indebærer høj risiko for sætningsskader, da disse huse er afhængige af et bevægeligt grundmateriale, som forsvinder ved udtørring i forbindelse med sænkning af vandspejlet. Undertegnedes hus er som hovedparten af husene i Højbjerg landsby, bygget før 1900 og således på syltsten, og der fremsættes derfor indsigelse, idet en udvidelse med uomtvistelig sikkerhed vil bevirke uoprettelig skade på undertegnedes ejendom, hvor der allerede i forbindelse med seneste udvidelse af graveområdet er opstået revnedannelse i murværket. I

miljøvurderingen står endvidere, at der "ingen påvirkning (vil) være efter endt indvinding". Denne vurdering anfægter undertegnede med henvisning til ovenstående forklaring.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Generelt er det vurderet, at råstofindvinding over grundvandsspejlet ikke påvirker grundvandet. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526 fra år 2000, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids gravning. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027.

Regionen har i forbindelse med miljøvurderingen af råstofplan 2025 fået udarbejdet en rapport om vurderingen af potentiel påvirkning af målsatte vandområder i Vandområdeplanerne 2021-2027. Denne rapport inkluderer også en specifik vurdering af B1 Ammendrup. Den konkluderer, at råstofindvinding ikke vurderes at forringe nogle tilstandsparametre for grundvandsforekomstens kvantitative tilstand. Rapporten er linket til i Miljørapporten s. 166. Referencer er her: WSP, 2024. Bidrag til miljørapport for forslag til Råstofplan 2025. Vurdering af, om Råstofplan 2025 kan påvirke Vandområdeplanerne 2021-2027.

WSP rapporten konkluderer også, baseret på grundvandsforekomsterne i B1 Ammendrup området, at der ikke er behov for afværgeforanstaltninger i forhold til overfladevandområder eller grundvandsforekomsters kvantitative tilstand.

Regionen forstår den umiddelbare bekymring med sætningsskader ved fundament af syldesten, men da grundvandsspejlet ikke vil blive påvirket over tid ved råstofindvinding, jf. resultaterne i ovenstående projekt og rapport, bør det derfor ikke forekomme.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Punkt 4 – Grundvandssænkning, lovlig som ulovlig:

Den nuværende som fremtidige råstofindvinding i Højbjerg Grusgrav medfører en målbar sænkning af grundvandsstanden i op til 2km radius (jf, Regionens egen dokumentation). En grundvandssænkning udgør (sammen med den massive trafikbelastning) en kraftig forøget risiko for permanente skader på de huse i og omkring Højbjerg by, herunder mit eget, som er bygget på kampestensfundamenter. Side 5 i denne skrivelse om bygningsfredning fra Kulturstyrelsen beskriver

dette. (https://slks.dk/fileadmin/user_upload/SLKS/Omraader/Kulturarv/

Bygningsfredning/Gode_raad_om_vedligeholdelse/3.1_Fundamenter.pdf). Citat: "En sådan begrænset skadeudvikling i et ældre hus kan kun forblive stabil, hvis påvirkningerne fra omgivelserne ikke forøges. Det gælder f.eks. om at undgå: • Øgede belastninger. • Ændringer af grundvandsspejl og opvarmning af jorden.

• Vibrationer fra trafik og industri". Flere af husene i Højbjergvej by har i takt med den kraftigt øgede aktivitet i grusgraven fået store revner. Da Højbjerg er en gammel og historisk landsby, er størstedelen af husene opført før år ~1900 op til hvornår man typisk benyttede kampestensfundamenter. Dette er slet ikke behandlet i de tidligere VVM undersøgelser eller i den medsendte "kladde" så det er uklart om regionen er bekendt med dette? Og om regionen kan garantere og dokumentere at der ikke sker skader på byens

huse som en følge af grundvandssænkningen? Og hvem et evt. erstatningsansvar for skader på ejendomme i Højbjerg som følge af råstofindvinding påhviler?

I det medsendte materiale henvises til en rapport omkring "Følgevirkninger af råstofgravning under grundvandsspejlet". Denne videnskabelige rapport tager udgangspunkt i at der graves under grundvandet UDEN at der pumpes grundvand væk fra graven.

I grusgraven i Højbjerg pumpes grundvandet væk (lovligt som ulovligt) hvilket regionen ved selvsyn har konstateret ved flere lejligheder, hvorfor denne rapport og beregningsmetode ikke er dækkende. Regionen vil derfor blive nødt til at anvende et andet videnskabeligt grundlag for at vurdere følgevirkningerne af råstofindvinding under grundvandsspejlet.

Rapporten gør det også klart at for at man kan bruge resultaterne (og beregningsmodellen) er der nogle forudsætninger:

"Som en konsekvens heraf anbefales, at gravningen generelt indledes med at etablere et så stort søareal som muligt, og at gravningen foregår langsomt i starten. Det tilrådes endvidere, at konsekvenserne af gravningen dokumenteres i form af en nøje registrering af de opgravede råstofmængder på f.eks. daglig eller ugentlig basis, og at der foretages en løbende måling af grundvandsspejlet i og omkring råstofgraven. Disse målinger bør suppleres med daglige målinger af nedbøren".

I grusgraven i Højbjerg er der ikke noget stort søareal, på trods af 12 års udgravning. Dette bør give anledning til panderynken hos eksperterne på området i Regionen. Jeg må gå ud fra at den manglende grundvandssø skyldes at den ulovlige bortpumpning af grundvand er fortsat og stadig sker, på trods af flere påbud om at stoppe.

Jeg anser det derfor ikke som forsvarligt på nogen måde at udvide graveområderne i og omkring Højbjerg by og vil også på det kraftigste opfordre til at regionen genovervejer om dens tilsyn med råstofindvingen i Højbjerg grusgrav er tilstrækkelig og tilfredsstillende. Samt om gravetilladelsens gyldighed bør genovervejes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding under grundvandsspejl vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager Regionen forholdet omkring grundvandssænkning baseret på forventede ændringer i vandspejlsniveau, og geotekniske forhold i og omkring graveområdet. Regionen stiller vilkår om, at der ikke må ske en påvirkning af grundvandsspejlet. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk I relation til påvirkning af grundvandet er det vurderet, at råstofindvinding over

grundvandsspejlet generelt ikke påvirker grundvandet. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526 fra år 2000, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids gravning. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Regionen har i forbindelse med miljøvurderingen af råstofplan 2025 fået udarbejdet en rapport om vurderingen af potentiel påvirkning af målsatte vandområder i Vandområdeplanerne 2021-2027. Denne rapport inkluderer også en specifik vurdering af B1 Ammendrup området. Den konkluderer, at råstofindvinding ikke vurderes at forringe nogle tilstandsparametre for grundvandsforekomstens kvantitative tilstand. Rapporten er linket til i Miljørapporten s. 166. Referencer er her: WSP, 2024. Bidrag til miljørapport for forslag til Råstofplan 2025. Vurdering af, om Råstofplan 2025 kan påvirke Vandområdeplanerne 2021-2027. WSP rapporten konkluderer også, baseret på grundvandsforekomsterne i B1 Ammendrup området, at der ikke er behov for afværgeforanstaltninger i forhold til overfladevandområder eller grundvandsforekomsters kvantitative tilstand. Regionen forstår den umiddelbare bekymring med sætningsskader ved fundament af f.eks. syldesten, men da grundvandsspejlet ikke vil blive påvirket over tid ved råstofindvinding, jf. resultaterne i ovenstående projekt og rapport, bør det derfor ikke forekomme. Kommunen er den kompetente myndighed i forhold til at bortpumpe grundvand i forbindelse med råstofindvindingen, og kommunen har ikke givet tilladelse til bortpumpning af grundvand i forbindelse med den aktuelle tilladelse til råstofindvinding.

Udsagn

Afsender: Tilde Gylling

Risiko for sænkning af grundvandsspejl Graveaktiviteter i det planlagte område vil med stor sandsynlighed påvirke grundvandsspejlet, hvilket kan få alvorlige konsekvenser for både bygninger, drikkevandsforsyning og det omgivende økosystem. Mange af husene i Højbjerg er ældre og har sårbare fundamenter og rørføringer, som er følsomme over for ændringer i jordens fugtighed og stabilitet. Når grundvandsspejlet sænkes, kan det føre til bevægelser i undergrunden, hvilket øger risikoen for sætningsskader og revner i murværk og gulve. Dette kan resultere i bekostelige reparationer, som i værste fald ikke dækkes af forsikringer. Der er desuden en reel risiko for, at private brønde og mindre vandforsyninger kan tørre ud eller få forringet vandkvaliteten, da nedsivning og vandcirkulation forstyrres. Det kan både gå ud over tilgængeligheden af rent drikkevand og medføre øgede udgifter til alternativ vandforsyning eller tekniske løsninger, som mange beboere ikke uden videre har økonomisk råderum til at etablere. Også naturen lider under ændringer i grundvandsstanden. De nærliggende søer og vådområder, som i dag udgør vigtige levesteder for planter, fugle og padder, risikerer at blive udtørret eller ændret så meget, at deres økologiske funktion går tabt. Særligt arter som stor vandsalamander og spidssnudet frø er afhængige af netop disse vådområder. Når vandstanden falder, forsvinder både deres levesteder og muligheder for formering. Konsekvenserne af grundvandssænkning er ikke blot tekniske eller midlertidige – de kan være vidtrækkende og uoprettelige. De påvirker både vores boligers stabilitet og tryghed, vores adgang til rent vand og de økosystemer, som udgør en del af områdets naturarv. Når man planlægger råstofindvinding så tæt på beboelse og natur, bør der derfor udvises yderste forsigtighed – og konsekvenserne bør veje tungt i den samlede vurdering.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under

grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager Regionerne forholdet omkring grundvandssænkning baseret på forventede ændringer i vandspejlsniveau, og geotekniske forhold i og omkring graveområdet. Regionerne stiller vilkår om at der ikke må ske en påvirkning af grundvandsspejlet. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskiner og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Kommunikation og inddragelse

Udsagn

Afsender: JOANA RAMOS

Nr 1: Indsigelse vedrørende ny gravetilladelse ved Højbjerg 3200 Helsingør. Mit navn er Joana Ramos jeg bor på adressen Højbjergvej 6A, Højbjerg 3200 Helsingør. I gennemgangen af miljøpåvirkningen af udvidelse af graveområde B1 Ammendrup, er min grund registreret, på tegningerne som nr.19 a. Min grund er lokaliseret ca. 30 – 40meter fra den foreslået udvidelse af graveområde B1 Ammendrup. Hvis forslaget bliver godkendt, vil jeg have en grusgrav på den ene side af mit hus og min grund, samt risiko for igen at have tung trafik på den anden side af min hus/grund. Min indsigelse vedrører punktet: 1. Planlægning og information til grundejerne i Højbjerg Det er uforståeligt at det kun er få borger i Højbjerg der er blevet informeret omkring udvidelsen af graveområdet, alle indenfor 100m af graveområdet skal informeres, dette er ikke sket, hvilket er fuldstændig uacceptabelt og yderst kritisabelt, det er præcis den samme fejl som sidst der blev lagt et forslag ud til udvidelse af graveområdet i Ammendrup. Er det noget der vil blive fulgt op på således at alle borger i Højbjerg by bliver retlig informeret? Vh Joana Ramos

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag.

Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring. Region Hovedstaden har foretaget en konkret vurdering af, hvilke naboer til de berørte arealer, der har en væsentlig, individuel og værnet interesse i sagen. Parter skal enten være adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af den senere afgørelse om vedtagelse af Råstofplan 2025. Det samme er gældende ved meddelelse af konkrete tilladelser til råstofindvinding inden for et graveområde. Ejere eller lejere af naboejendomme til udpegede interesseområder er hverken adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af afgørelsen, fordi der ikke sker nogen anvendelsesmæssig ændring af de udpegede eller de tilstødende arealer i forbindelse med udpegningen.

Høringen, som du har deltaget i, af planforslaget og miljørapporten er offentlig. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser.

Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt.

Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Udsagn

Afsender: Lene Margrete Moesby

Forvirrende, muligvis vildledende partshøringsprocess

De foreslåede udvidelser af graveområderne er blevet sendt i høring hos en meget snæver gruppe af de berørte borgere i og omkring Højbjerg by. Alle borgerne på østsiden af Højbjergvej samt nord for Kildevej er ikke blevet hørt eller orienteret om planen der nu igen inddrager Højbjerg og Kildevej til grusgrav. Dette står i stærk kontrast til at regionen oplyser at de anser folk/ejendomme som parter indenfor 100-200m. Jeg fik samme melding ved sidste runde af denne plan (2020 som netop blev stærkt kritiseret og dømt ugyldig) og igen ved denne omgangs borgermøde. Det er ekstremt foruroligende at regionens råstofadministration ikke evner at måle 100m til partshøring men vi skal stole på de kan sikre der ikke bliver gravet udenfor graveområde så vi mister vores grund eller risikerer vores huse får sætningsskader eller sammenstyrtter. Den §3 afvejning som taler for at inkludere udvidelsen i Højbjerg er blevet så stærkt fordrejet i 2025 planen i forhold til administrationens eget arbejde i 2020, 2016, 2012 planerne og tidligere at det i sig selv må give grund til grundig overvejelse over hvorfor de er så ivrige efter at dække over en mikroskopisk område med elendig grus pludselig er så bydende nødvendig for at sikre 12 års selvforsyning. en misforståelse af råstof loven de allerede er blevet påtalt i sagen om 2020 planen. Hvem giver de nuværende politikere historikken fra tidligere års vurderinger og §3 konklusioner? Jeg er rystet og dybt skuffet som part at stå i så absurd en situation.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag.

Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser.

Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt.

Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Region Hovedstaden har imidlertid foretaget en konkret vurdering af, hvilke naboer til de berørte arealer, der har en væsentlig, individuel og værnet interesse i sagen. Parter skal enten være adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af den senere afgørelse om vedtagelse af Råstofplan 2025. Det samme er gældende ved meddelelse af konkrete tilladelser til råstofindvinding inden for et graveområde.

Der er i forslag til Råstofplan 2025 foretaget en opdateret afvejning efter § 3 i Råstofloven. Der er ligeledes i forbindelse med Miljørapport for Forslag til Råstofplan 2025 foretaget en overordnet afgrænsning. De vurderede miljøparametre er dem, hvor det i afgrænsningsnotatet er vurderet, at det ikke kan afvises, at der er risiko for en væsentlig miljøpåvirkning. For disse miljøparametre er der foretaget en nærmere undersøgelse og miljøvurdering.

For alle miljøparametrene er der i miljøvurderingen foreslået afværgeforanstaltninger, som kan afværge den væsentlige påvirkning. I forbindelse med § 3 afvejningen er der dog flere forudsætninger og hensyn opstillet for at områderne kan blive udlagt. Disse forudsætninger og hensyn er nærmere beskrevet i afvejningen efter § 3 i Råstofloven.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Ammendrup udvidelse - Generelle kommentarer til partshøring processen

Som gentaget i samtlige partshøringer og informationsmøder siden denne farce startede (for vores vedkommende) i 2018 er det mig totalt uforstående hvorfor Regionens insisterer på at fortsætte navngivning af graveområdet i Højbjerg, "Ammendrup". Det ligger ikke i Ammendrup. Det ligger i Højbjerg. Det er ren vildledelse, som altid bliver undskyldt med "historiske årsager". Få det nu rettet op så det er åbenlyst for de berørte og interesserede hvad det handler om.

Det er mig ligeledes stadig en gåde hvordan regionen kommer frem til hvem der er berørte parter. I vores lille Højbjerg er det kun den vestlige side af Højbjerg der er "officielle parter" i sagen, dem der bor på den anden side af Højbjergvej er ikke? Er man ikke part hvis man bor 15 m et graveområde? Ved solcelleparker i Vestjylland er naboer 3 km væk parter. Og jeg går ud fra at det er samme lovgivning.

Ligeledes er borgerne i Helsingør, kun adskilt at Kildevej fra den nordlige del af graveområdet ikke "officielle parter" i sagen og bliver dermed ikke orienteret.

Det virker alt sammen som et ringe skjult og fordækt forsøg på at minimere mængden af modstand, hørings svar og klager. Det er ikke et demokratisk samfund og en skatteborgerbetalt administration værdigt. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden forstår at det kan give anledning til uklarhed ved navningen af området rent geografisk. Regionen fastholder dog at bibeholde Ammendrup af den årsag, at det kan føre til endnu mere forvirring ved at ændre navnet på området, da det historisk har heddet det samme ved tidligere råstofplaner.

Høringen, som du har deltaget i, af planforslaget og miljørapporten er offentlig. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser.

Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt.

Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Region Hovedstaden har foretaget en konkret vurdering af, hvilke naboer til de berørte arealer, der har en væsentlig, individuel og værnet interesse i sagen. Parter skal enten være adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af den senere afgørelse om vedtagelse af Råstofplan 2025. Det samme er gældende ved meddelelse af konkrete tilladelser til råstofindvinding inden for et graveområde. Ejere eller lejere af naboejendomme til udpegede interesseområder er hverken adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af afgørelsen, fordi der ikke sker nogen anvendelsesmæssig ændring af de udpegede eller de tilstødende arealer i forbindelse med udpegningsen.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Punkt 1 – Forvirrende, muligvis vildledende partshøringsprocess:

"Partshøringer af forslag til ændringer til Råstofplan 2020" omtaler konsekvent "Graveområde B2 Ammendrup". Den nuværende grusgrav ligger som bekendt syd for, snart midt inde i og nord for, Højbjerg og omtales i al anden kommunikation som Højbjerg Grusgrav. Ammendrup ligger ca. 1 km vest for Højbjerg. Flere borgere har haft åbnet e-boks og tænkt, "Ammendrup, det er ovre ved kraftvarmeværket, det er nok ikke relevant for mig".

Det er meget dårlig kommunikation og virker på mig som bevidst vildledning.

De foreslåede udvidelser af graveområderne er blevet sendt i høring hos en meget snæver gruppe af de berørte borgere i og omkring Høbjerg by. Alle borgerne på østsiden af Høbjergvej samt nord for Kildevej er efter mine oplysninger ikke blevet hørt eller orienteret om disse forslag. Dette står i stærk kontrast til at regionen oplyser at de typisk anser folk/ejendomme som parter indenfor 100-200m. Også dette virker på mig som et bevidst forsøg på at "snige" forslaget igennem.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden forstår at det kan give anledning til uklarhed ved navningen af området rent geografisk. Regionen fastholder dog at bibeholde Ammendrup af den årsag, at det kan føre til endnu mere forvirring ved at ændre navnet på området, da det historisk har heddet det samme ved tidligere råstofplaner. Region Hovedstaden har foretaget en konkret vurdering af, hvilke naboer til de berørte arealer, der har en væsentlig, individuel og værnet interesse i sagen. Parter skal enten være adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af den senere afgørelse om vedtagelse af Råstofplan 2025. Det samme er gældende ved meddelelse af konkrete tilladelser til råstofindvinding inden for et graveområde. Ejere eller lejere af naboejendomme til udpegede interesseområder er hverken adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af afgørelsen, fordi der ikke sker nogen anvendelsesmæssig ændring af de udpegede eller de tilstødende arealer i forbindelse med udpegningen. Høringen, som du har deltaget i, af planforslaget og miljørapporten er offentlig. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Kulturarv

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Mht. det beskyttede sten- og jorddige ved Høbjerg Grusgrav henviser Gribskov Kommune til mailkorrespondancen fra d. 24.08.2023 'Anmodning om samordning for ansøgning om udvidelse af Høbjerg Grusgrav' med kommentar, der tidligere er fremsendt til Region Hovedstaden.

Indhold i mailkorrespondance af 24.08.2023 om jorddige:

"Beskyttet jorddige:

Der er et jorddige beskyttet af museumslovens § 29a mellem det gamle og det kommende graveområde. Gribskov Kommune gav i sommeren 2022 en dispensation til et digegennembrud. Denne afgørelse blev påklaget af Slots- og Kulturstyrelsen, og sagen er stadig under behandling pr. d.d. I samordningsbrevet

"Samordning vedr. ansøgning om udvidelse af tilladelse i Høbjerg Grusgrav" står der at Dansk Råstofindustri har ansøgt Gribskov Kommune om dispensation til et andet digegennembrud (et mindre til en intern kørevej). Gribskov Kommune har ikke modtaget sådan en ansøgning. Den eneste dispensationsansøgning kommunen har modtaget, var i august 2021. På vedlagte kort til samordningen ses, at gennembruddet er væsentligt kortere end det oprindeligt ansøgte. Gribskov Kommune opfatter ikke samordningen som en dispensationsansøgning.

Regionen har i øvrigt forhørt sig om kommunen kan give passende afstandskrav til diget ift. hhv. gravning og oplæg af støjvolde. Det er gravers ansvar at sørge for, at der ikke kommer sætningsskader i diget, at diget ikke skrider ud eller styrter sammen ved de graveaktiviteter der foregår i nærheden af diget. Det er gravers ansvar hvis diget tager skade, og det er derfor graver der er forpligtet til at retablere i sådanne tilfælde. Kommunen kan ikke komme det nærmere på baggrund af det materiale vi har modtaget i samordningen. Graver/ansøger opfordres til at tage kontakt til Gribskov Kommune ved Anne-Mette Hüls Dyrmosen både hvad angår ansøgning om alternativt gennembrud af diget samt, hvad angår graveaktiviteter i nærhed af diget."

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der må som udgangspunkt ikke fjernes sten- og jorddiger, der er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Kommunen er myndighed i forholdt til en eventuel tilladelse til at gennembryde et beskyttet dige.

I forbindelse med regionens behandling af en konkret tilladelse til råstofindvinding, vil regionen fastsætte vilkår, der sikrer, at det beskyttede dige ikke påvirkes.

Udsagn

Afsender: Lene Margrete Moesby

Regionen påtænker at bortgrave Bavnehøj som er en historisk signalhøj og fremgår på virkelig mange Danmarkskort, egnskort og lign.

Regionen har a uranselige grunde slettet i denne plan at gruset i alle tidligere planer og gravetilladelser har identificeret til at være af så ringe kvalitet at det ikke er interessant at grave væk hvis det skulle have været en grusgrav for sig selv på marken hvor højen ligger og nu kun er relevant ved at overtræde gældende lovgivning der freder jorddiget der går igennem. Jeg undrer mig i et retssamfund som vores Danske er, hvordan Regioner mener det er helt acceptabelt nu at gruset pludselig er godt nok og værd at ofre et fredet dige for. Regionen informerer på borgermøde at den eksisterende grusgrav og udvinders forseelser ikke må bruges som argument imod udvidelsen. Det er jo tydeligt dobbeltmoralsk. Hvis ikke der lå en grusgrav allerede, ville den ene side af diget ikke allerede være gravet så voldsomt væk at det endda har forårsaget at diget allerede er kollapsede en gang fordi udvinder ikke formår at overholde gældende tilladelser. Hvis ikke der allerede var en grusgrav har Regionen intet argument for at fjerne det fredede dige for det vil ikke komme til at ligge unaturligt højt i landskabet og de vil ikke være interesserede i området da der ville ikke være en vej at køre gruset væk af så det hele hænger sammen til den akkumulerede §3 vurdering. Pinligt og ukompetent! På den side hvor grusgraven er aktiv i dag ender diget med at stå højt og rage op på en meget mærkelig unaturlig måde, det kan vi ikke ændre på nu, men det bliver først yderligere unaturligt (som Regionen argumenterer med) efter Regionen også fjerner Bavnehøjen - en fjernelse som ikke kan ske når diget bevares fordi det netop er fredet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden takker for høringssvaret.

Regionen har i forbindelse med forslag til Råstofplan 2025 lavet en ny vurdering af råstofressourcen med en § 3 afvejning for Graveområde B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse. Ressourcen er estimeret ved at kombinere data fra borer og målinger af ressourcekvaliteten (kornstørrelsesanalyser). Egentlige målinger er suppleret med estimater ud fra kendt viden.

Det beskyttede sten- og jorddige er beskyttet efter museumslovens § 29 a, hvilket betyder, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger. Hvis der ønskes at lave brud på diget eller grave diget helt bort, kræver det en dispensation. Det er undersøgt om delvis bortgravning af det specifikke beskyttede dige, helt eller delvist ville kunne kompenseres ved, at renovere det resterende dige. Det vurderes efter dialog med Slots- og Kulturstyrelsen, at der kan være en væsentlig påvirkning uanset, om det resterende dige renoveres. Ved råstofindvinding på begge sider af diget, kan brud på diget muligvis undgås ved at etablere en transportvej vest for diget eller ved at etablere en bro over diget.

Hensynet til det beskyttede dige kan f.eks. sikres ved graveafstand til diget og ved hensyntagen i efterbehandlingen. Endelig stillingtagen til den præcise graveafstand eller andre afværgetiltag fastlægges i forbindelse med tilladelse til råstofindvinding.

Udsagn

Afsender: Marie Louise Qvist

Kulturarv - beskyttet dige - indsigelse:

Alene pga. digets status som beskyttet må forslaget til udvidelse af graveområdet forkastes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det beskyttede sten- og jorddige er beskyttet efter museumslovens § 29 a, hvilket betyder, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og

jorddiger. Hvis der ønskes at lave brud på diget eller grave diget helt bort, kræver det en dispensation. Det er i forbindelse med forslag til råstofplan 2025 undersøgt om delvis bortgravning af det specifikke beskyttede dige, helt eller delvist ville kunne kompenseres ved, at renovere det resterende dige. Det vurderes efter dialog med Slots- og Kulturstyrelsen, at der kan være en væsentlig påvirkning uanset, om det resterende dige renoveres.

Afværgeforanstaltninger, som beskrevet i miljøvurderingen, foreslår i driftsfasen at påvirkningen kan afværges ved at efterlade en del af råstofressourcen under og omkring diget. Efter endt indvinding bør efterbehandlingen så vidt muligt genskabe landskabet rundt om diget.

Dette kan gøres ved at lægge en større mængde overjord op rundt om diget for at få en lavere hældning rundt om diget og sikre sammenhæng med det omkringliggende landskab. Dette vil kunne afværge en del af påvirkningen.

Udsagn

Afsender: Martin Reinhardt Nielsen

Ligeledes udsætter forslag til ny Råstofplan 2025 at forholde sig til beslutning om bevaringen af et fredet dige imellem den eksisterende grusgrav og udvidelsen til udstedelsen af en evt. indvindingstilladelse. Markskellet inden for det foreslåede graveområde er et beskyttet dige, D00.006.386 efter museumslovens § 29 a. Der er tale om et udskiftningsdige, der første gang fremstår som matrikelstel på det første original kort fra 1813, og det har derfor væsentlig kulturhistorisk værdi. I Miljøvurderingsrapporten fremhæves det at der vil være en væsentlig påvirkning af det beskyttede dige. I forslag til ny Råstofplan 2025 åbnes der imidlertid for muligheden for at opnå dispensation for denne fredning og dermed gennembryde diget. Alternativt lægges der op til at udvinde på begge sider af diget, hvilket vil efterlade diget som et unaturligt stående element i et udhulet landskab uden nogen relation til den historiske kontekst, det er bygget ind i. Samtidig stod der i miljøvurderingsrapporten fra 2019 til den tidligere Råstofplan 2016/2020, at "forekomsten nord for diget er ikke tilstrækkeligt erhvervsmæssigt interessant i sig selv til at arealet kan udlægges som et selvstændigt graveområde med diget mellem dette og det eksisterende graveområde" (<https://rh.viewer.dkplan.niras.dk/plan/17#/2342>), der i øvrigt af Region Hovedstaden benævnes næsten færdigudgravet (i.e. "Den eksisterende grusgrav er næsten færdigudgravet") i høringssvaret. Begge dele efterlader betydelig usikkerhed omkring dette fredede diges fremtid så vel som rentabiliteten og muligheden for ren praktisk at gennemføre indvinding, da det er uklart, hvilke andre adgangsveje der rimeligt kan anlægges til udvidelsen uden konsekvenser for trafikken på Kildevej, der heller ikke er vurderet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden prøver efter bedste evne at tage højde for det beskyttede dige. I forbindelse med sagsbehandlingen af en konkret ansøgning vil sikring af diget indgå. Dette ved f.eks. at have en afværgeforanstaltning med transport vest for diget, eller etablere en bro henover diget i driftsfasen (se nedenfor). I miljøvurderingen for forslag til råstofplan 2025 er følgende vurdering af påvirkning af det beskyttede dige fremsat: I driftsfasen Det beskyttede sten- og jorddige er beskyttet efter museumslovens § 29 a, hvilket betyder, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger. Hvis der ønskes at lave brud på diget eller grave diget helt bort, kræver det en dispensation. Det er undersøgt om delvis bortgravning af det specifikke beskyttede dige, helt eller delvist ville kunne kompenseres ved, at renovere det resterende dige. Det vurderes efter dialog med Slots- og Kulturstyrelsen, at der kan være en væsentlig påvirkning uanset, om det resterende dige renoveres. Ved råstofindvinding på begge sider af diget, kan brud på diget muligvis undgås ved at etablere en transportvej vest for diget eller ved at etablere en bro over diget. Efter endt indvinding Efter endt indvinding vil diget stå tydeligere tilbage i landskabet. Særligt da diget er tværgående, vil det stå tilbage som en unaturlig forhøjning i landskabet. Det vurderes, at der kan være en væsentlig påvirkning af diget efter endt indvinding. Foreslåede afværgeforanstaltninger I driftsfasen Påvirkningen kan afværges ved at efterlade en del af råstofressourcen under og omkring diget. Efter endt indvinding Efterbehandlingen bør så vidt muligt genskabe landskabet rundt om diget. Dette kan gøres ved at lægge en større mængde overjord op rundt om diget for at få en lavere hældning rundt om diget og sikre sammenhæng med omkringliggende landskab. Dette vil kunne afværge en del af påvirkningen. I forhold til selve forekomsten (råstofressourcen) i Ammendrup Udvidelsen, så er der siden forslag til 2016/2020 råstofplanen foretaget nye vurderinger af denne. Ressourcen er revurderet og

*estimeret ved at kombinere data fra boringer og målinger af ressourcekvaliteten (kornstørrelsesanalyser).
Egentlige målinger er suppleret med estimater ud fra kendt viden.*

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Ammendrup udvidelse - Ignorering af modstridende forhold i miljøvurdering og usammenhængende argumentation

Miljøvurderingen i forbindelse med udvidelsen af graveområdet finder at der er et beskyttet dige og at der er risiko for støv og støj gener. Regionen finder at løsningen på støv og støjgenerne er at gennembyrde det beskyttede dige. Men skriver samtidig at diget skal beskyttes. Og at man for at beskytte naboerne fra råstofindvinding 15 m over deres ejendomme blot skal fjerne diget... Og for øvrigt, så er det bare noget man skal finde ud af senere ved udarbejdelse af den endelige gravetilladelse. Nu har vi i dette tilfælde set den endelige gravetilladelse, og den løser ikke problemet med at sikre diget og naboerne. Her er det igen diget som må lade livet, men beskyttes...

Det er så åbenlyst i denne sag at udfaldet er bestemt, den Baunehøj (blot reduceret til "råstofressource") skal fjernes koste hvad det vil. Og så må man lede med lys og lygte efter argumentationen for at det er ok. Som dokumenteret tidligere er Regionens planer for det beskyttede dige en meget "dynamisk" størrelse: Ligeledes udsætter Råstofplanen 2016/2020 (nu uændret ført videre til 2025 planen) at forholde sig til beslutning om bevaringen af et fredet dige imellem den eksisterende grusgrav og udvidelsen til udstedelsen af en evt. indvindingstilladelse. Markskellet inden for det foreslåede graveområde er et beskyttet dige, D00.006.386 efter museumslovens § 29 a. Der er tale om et udskiftningsdige, der første gang fremstår som matrikelskel på det første original kort fra 1813, og det har derfor væsentlig kulturhistorisk værdi. I Råstofplanen 2016/2020 åbnes der imidlertid for muligheden for at opnå dispensation for denne fredning og dermed gennembyrde diget. Alternativt lægges der op til at udvinde på begge sider af diget, hvilket vil efterlade diget som et unaturligt stående element i et udhulet landskab uden nogen relation til den historiske kontekst, det er bygget ind i. Samtidig skrives i miljøvurderingsrapport til Råstofplan 2016/2020, at "forekomsten nord for diget er ikke tilstrækkeligt erhvervsmæssigt interessant i sig selv til at arealet kan udlægges som et selvstændigt graveområde med diget mellem dette og det eksisterende graveområde"), der i øvrigt af Region Hovedstaden benævnes næsten færdigudgravet (i.e.. "Den eksisterende grusgrav er næsten færdigudgravet") i høringssvaret. Begge dele efterlader betydelig usikkerhed omkring dette fredede diges fremtid så vel som rentabiliteten og muligheden for ren praktisk at gennemføre indvinding, da det er uklart hvordan udvidelsen kan gennemføres uden konsekvenser miljøet (støv og støj) samt for trafikken på Kildevej.

Det er åbenlyst at Regionen på baggrund af Miljøvurderingen bør konkludere at det IKKE er muligt at gennemføre udvidelsen, da man ikke kan sikre både bevarelsen af det fredede dige og etablere tilstrækkelige foranstaltninger mod støv og støj. Alle andre udfald giver ingen mening.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven.

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. natur, grundvand, kultur- og landskabsværdier.

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af graveområdet B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse i overensstemmelse med gældende lovgivning. I miljøvurderingen for B1 Ammendrup og Ammendrup udvidelse beskrives de forskellige foreslåede afværgeforanstaltninger.

Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring hensynet til beskyttet sten- og jorddige indenfor graveområdet. Endelig stillingtagen til den præcise graveafstand eller andre afværgetiltag fastlægges i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt.

Angående selve råstofressourcen i Ammendrup Udvidelse, så er der siden forslag til 2016/2020 råstofplan foretaget nye vurderinger af denne. Ressourcen er vurderet og estimeret ved at kombinere data fra borer og målinger af ressourcekvaliteten (kornstørrelsesanalyser). Egentlige målinger er suppleret med estimater ud fra kendt viden.

I forhold til gener med støv og støj som nævnes i forbindelse med diget, så anerkender Regionerne, at støv og støj kan have en påvirkning på naboer til råstofindvinding.

Regionen fastsætter som standard vilkår i eventuelle tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for støv og støj, der er fastsat. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Regionerne har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene.

Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i tilladelser til råstofindvinding og håndhævelse af disse vilkår, at sikre, at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Regionerne har hjemmel til at få påvist, om de fastsatte grænseværdier overholdes, og til at håndhæve vilkårene stillet i tilladelsen til indvindingen, såfremt der sker overskridelse.

Såfremt der i forbindelse med den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er der mulighed for at kontakte regionerne, der vil følge op på henvendelsen.

B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Menneskers Sundhed

Udsagn

Afsender: Tilde Gylling

Jeg ønsker hermed at gøre indsigelse mod udpegningen af graveområdet ved Høbjerg (Ammendrup) i Gribskov Kommune. Planen vil medføre omfattende og uoprettelige konsekvenser for både miljø, mennesker og lokalområde, og jeg skal derfor kraftigt opfordre til, at området omkring Høbjerg tages ud af råstofplanen. Tæthed til beboelse. Sundhedsmæssige og sociale konsekvenser Det er vigtigt at indlede dette afsnit med at påpege en alvorlig demokratisk brist i processen omkring Råstofplanen. Det er nemlig kun beboere i udvalgte lige numre, der har modtaget information om råstofplanen i deres e-Boks, og det er kun disse beboere, der er blevet gjort bekendt med muligheden for at indsende indsigelser. Det betyder, at en væsentlig del af de borgere, som reelt bliver berørt af planens konsekvenser, ikke har fået mulighed for at deltage i høringsprocessen. Dette er både uacceptabelt og i strid med intentionerne bag offentlighedens inddragelse i planlægningsarbejde af denne karakter. Beslutninger med så vidtrækkende konsekvenser må ikke træffes uden at samtlige berørte parter bliver informeret rettidigt og fyldestgørende. Mit hus ligger meget tæt op til det planlagte graveområde. Ja, faktisk så tæt at udgravningen vil foregå lige uden for mine køkkenvinduer. En så nær placering af tung industriaktivitet i et ellers fredeligt landsbymiljø vil medføre omfattende og varige gener for både mig og mine naboer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Region Hovedstaden har imidlertid foretaget en konkret vurdering af, hvilke naboer til de berørte arealer, der har en væsentlig, individuel og værnet interesse i sagen. Parter skal enten være adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af den senere afgørelse om vedtagelse af Råstofplan 2025. Det samme er gældende ved meddelelse af konkrete tilladelser til råstofindvinding inden for et graveområde.

B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

I miljørapporten fremgår det at råstofindvinding i det nye graveområde vil kunne være til gene for disse beboere. Regionens vurdering er, at råstofindvinding i området kan medføre gener for beboere i nærområdet, og det vurderes at påvirkningen af de omkringboende er væsentlig og langvarig, særligt gældende for de boliger der ligger direkte inden for eller lige opad det mulige nye graveområde.

I miljøvurderingen stilles vilkår om at indvinding og efterbehandling i en nærhedszone mod sammenhængende bebyggelse, skal ske inden for en tidsperiode på 1-2 år. Bredden af nærhedszonen skal fastlægges efter en konkret vurdering af gener ved et konkret indvindingsprojekt.

Når bredden af nærhedszonen mod sammenhængende bebyggelse skal fastlægges, forventer Gribskov Kommune at være høringspart.

Gribskov Kommune opfordrer fortsat til at regionen fastholder den tidligere praksis om respekt afstand på minimum 100 meter til samlet bebyggelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser til råstofindvinding, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om råstofindvinding vil Gribskov Kommune have mulighed for, under samordningen og den senere høring, at komme med bemærkninger til forhold, der vedrører nærhedszonen.

Udsagn

Afsender: JOANA RAMOS

Nr 2: Indsigelse vedrørende ny gravetilladelse ved Højbjerg 3200 Helsinge. Mit navn er Joana Ramos jeg bor på adressen Højbjergvej 6A, Højbjerg 3200 Helsinge. I gennemgangen af miljøpåvirkningen af udvidelse af graveområde B1 Ammendrup, er min grund registreret, på tegningerne som nr.19 a. Min grund er lokaliseret ca. 30 – 40meter fra den foreslået udvidelse af graveområde B1 Ammendrup. Hvis forslaget bliver godkendt, vil jeg have en grusgrav på den ene side af mit hus og min grund, samt risiko for igen at have tung trafik på den anden side af min hus/grund. Denne indsigelse vedrører punktet: Udvidelse af graveområde op til skel hos beboerne i Højbjerg. 2a: Det at man lægger op til at der skal ske en udvidelse af graveområde så tæt på beboet skel, er for mig uforståeligt, er det overhovedet tilladt at placere grusgrav så tæt på beboet skel? Hvis forslaget går i gennem, vil jeg have en grusgrav der er placeret omkring 65meter fra min grund. Det er uforståeligt at der overhovedet kan forefinde sådan et forslag. Hvor bredt vil nærhedszonen i det her tilfælde være? Hvilke argumenter ligger til grund for sådan en zones bredde? Dernæst vil jeg meget gerne have svar på om der er lavet nogle undersøgelser om hvordan undergrunden vil blive påvirket af at der graves så tæt på beboelse? Vil vores huse være i risiko for sætningsskader? Eller falde sammen? hvem har i det tilfælde så erstatningsansvar? Hvem skal vi som naboer kontakte hvis vi oplever at vores huse bliver påvirket af der graves så tæt på vores boliger? det er spørgsmål jeg vil sætte pris på der svares på. Hvis tilladelsen alligevel går igennem, vil det være på sin plads at der graves inden for en overskuelig tidsfrist og at det færdiggøres indenfor max 12måneder. Til jer i Regionsrådet og Råstofudvalget, der skal afgøre om tilladelsen skal gives, hvis nu det var der hvor I bor, vil i så stadig syntes det er okay? Forstil jer de store socialøkonomiske konsekvenser dette kan have for borgerne i Højbjerg? Hvis det var jer hvordan vil I så have det? 2b: Det ser ud til at graveområdet skal grænse helt op til Kildevejen. Hvor bredt vil nærhedszonen og nærhedszonen op til den gård der ligger op til grave området op til

Kildevejen være? Det virker bemærkelse værdigt at det kan betale sig at grave i så smalt et område, med alle de foranstaltninger der skal foretages for at det kan lade sig gøre. Vh Joana Ramos

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det udlæg, som behandles i Råstofplanen er ikke en tilladelse til en grusgrav, men derimod et område, som en indvinder kan indgive en ansøgning om at grave på. Hvis der kommer en ansøgning, vil det konkrete projekt blive vurderet igen, hvis ansøgning dækker arealet op i mod Højbjerg vil vurderingen bl.a. iagttage hvordan og hvor tæt der kan graves i nærheden af skel til nabo. I forhold til punkt 2a: Region Hovedstaden anerkender, at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. Regionen har derfor opsat følgende retningslinje (nr. 9): Der gives som udgangspunkt ikke tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Der vil også være krav til skrænthældningen, så man undgår udskridninger. Derudover stilles der markant skærpede krav til indvindingens tilrettelæggelse og varighed inden for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse. Regionen vil fremadrettet have øget fokus på håndhævelsen af lovgivningen og vilkår stillet i råstof tilladelser. Regionen har foretaget en konkret vurdering af, hvilke naboer til de berørte arealer, der har en væsentlig, individuel og værnet interesse. For at afværge generne for beboere tidsmæssigt i driftsfasen, bør der i forbindelse med sagsbehandling af en evt. tilladelse til indvinding af råstoffer, stilles vilkår om, at indvinding og efterbehandling i en nærhedszone mod sammenhængende bebyggelse, skal ske inden for en tidsperiode på 1-2 år. Bredden af nærhedszonen skal fastlægges efter en konkret vurdering af gener ved et konkret indvindingsprojekt. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i tilladelserne til råstofindvinding. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. I relation til undergrunden er det vurderet, at råstofindvinding over grundvandsspejlet generelt ikke påvirker grundvandet. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526 fra år 2000, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids gravning. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Regionen har i forbindelse med miljøvurderingen af råstofplan 2025 fået udarbejdet en rapport om vurderingen af potentiel påvirkning af målsatte vandområder i Vandområdeplanerne 2021-2027. Denne rapport inkluderer også en specifik vurdering af B1 Ammendrup området. Den konkluderer, at råstofindvinding ikke vurderes at forringe nogle tilstandsparametre for grundvandsforekomstens kvantitative tilstand. Rapporten er linket til i Miljørapporten s. 166. Referencer er her: WSP, 2024. Bidrag til miljørapport for forslag til Råstofplan 2025. Vurdering af, om Råstofplan 2025 kan påvirke Vandområdeplanerne 2021-2027. WSP rapporten konkluderer også, baseret på grundvandsforekomsterne i B1 Ammendrup området, at der ikke er behov for afværgeforanstaltninger i forhold til overfladevandområder eller grundvandsforekomsters kvantitative tilstand. Regionen forstår den umiddelbare bekymring med sætningsskader ved fundament af f.eks. syldesten, men da grundvandsspejlet ikke vil blive påvirket over tid ved råstofindvinding, jf. resultaterne i ovenstående projekt og rapport, bør det derfor ikke forekomme. Yderligere uddybende undergrundsundersøgelser er et privatretsligt anliggende. Naboer til råstofgrave er altid er velkomne til at kontakte regionen, hvis de oplever gener eller vurderer, at der er en overskridelse af gældende støjgrænser. Vi følger altid op på sådanne henvendelser. Det skal dog understreges, at en virksomhed godt kan opleves som støjende og generende uden nødvendigvis at være i strid med gældende bestemmelser. I forhold til 2b: Nærhedszonen op til gården der refereres til i

høringssvaret, nær Kildevejen, fastlægges først efter en konkret vurdering af gener ved et konkret indvindingsprojekt. For at afværge generne for beboere tidsmæssigt i driftsfasen, bør der i forbindelse med sagsbehandling af en evt. gravetilladelse til indvinding af råstoffer, stilles vilkår om, at indvinding og efterbehandling i en nærhedszone mod sammenhængende bebyggelse, skal ske inden for en tidsperiode på 1-2 år. Mht. til gravning i et meget smalt område, så er det helt op til en indvinder at bedømme om de vil ansøge om at få en tilladelse til råstofindvinding på det område.

Udsagn

Afsender: Lene Margrete Moesby

Hvor identificeres og vurderes påvirkning af vores hjem, altså bygningerne der graves op til?

Hverken afsnittene for Materielle goder, Befolkningen eller Vand gennemgår i miljøvurderingen hvordan graveaktivitet så tæt på kampestensfundamenter (som næsten hele Høbjerg by består af) ifølge materiale råstofadministrationen fik sidst fra Slots og Kulturstyrelsen er direkte årsag til sætningsskader inkl. af sværhedsgrader der leder til sammenstyrtning. Både på grund af tungt maskineri der over lange perioder arbejder tæt på husene, men også pga. den permanente forandring i det omkringliggende jord grundlag og grundvands forløb.

Hvad gør vi som naboer til en grusgrav når planen tillader aktiv udgravning så tæt på fundamentene at vores huse og udhuse skades eller styrter sammen? Hvem betaler regningen? Hvem redder livene på familierne der bliver fanget under tag og mursten?

De arealer som er udtagne i den nuværende plan op til Høbjerg by giver ikke de anbefalede sikkerhedsafstande til at afværge de her konsekvenser, hensigtserklæringen om at gravetilladelsen dikterer at de nærmeste 100 m graves ud hurtigt er jo ikke nok. Planen sætter den første grænse til at sikre ordentlig afstand, men den tillader at grave helt op i skel. I må revurdere og som minimum trække linjen tilbage så der er ordentlig sikkerhedsafstand allerede i planen, og så kan tilladelsen lave yderligere afstand for at gøre plads inden for planens område til støjvolde etc.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden forstår den umiddelbare bekymring med sætningsskader i forbindelse med råstofindvinding, ved fundament af syldsten og er bekendt med Slots- og Kulturstyrelsens 'Information om bygningsbevaring' (herunder afsnittet 'Fundamenter').

Råstofindvinding under grundvandsspejl vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager Regionerne forholdet omkring grundvandssænkning baseret på forventede ændringer i vandspejlsniveau, og geotekniske forhold i og omkring graveområdet. Regionerne stiller vilkår om at der ikke må ske en påvirkning af grundvandsspejlet. Derudover har regionerne opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse". Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv, støj og vibrationer, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer.

Regionen skal bemærke, at den midlertidige grundvandssænkning, som sker ved indvinding af råstoffer under grundvand i Høbjerg Grusgrav er beregnet til mindre end 1 cm i 2 km afstand. Den beregning, som er offentliggjort med den gældende tilladelse, viser en midlertidig grundvandssænkning i en afstand af ca. 200 m fra graveområdet, som vil være mindre end den variation, der sker naturligt over et år.

Såfremt der i forbindelse med den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Regionen kan kontaktes på:

Tlf: 3866 5000

E-mail: raastoffer@regionh.dk

Udsagn

Afsender: Lene Margrete Moesby

støj og støv værn - Fysisk umuligt at udføre planens mangelfulde intentioner

Hvordan forestiller regionen en 1,5 m høj støv/støj vold virker mod en bavnehøj på 41m?

Alternativt, skal der anlægges volde høje nok på flere meter? så vi spærres inde i et krater i eget hus omringet af volde højere end vores hus?

Som direkte nabo over 16m lavere nede kan det kun give en så voldsomt forringet luftkvalitet at jeg er stærkt betænkelig ved at lade mine to små sønner lege i vores have gennem deres opvækst.

Konsekvenserne af en hel opvækst under sådanne forhold negligeres fuldstændig i Regionens gennemgang uden at kigge på nogen måde på eksisterende studier og analyser fra vores egne Styrelser (se bare alt det publicerede materiale på Miljøstyrelsens hjemmeside) som viser hvor voldsomt det koster statskassen i dårlig helbred, for ikke at nævne at dokumenteret tidligere død tydeligvis er uinteressant her. Påstanden om at det er midlertidigt ved kun at lade tilladelser gælde i 10 år er at gemme sig bag bureaukratiet, når det er helt standard praksis at forny med 10 nye år uendeligt. Et faktum Regionen selv anerkender ved borgermøde.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen Hovedstaden anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning på naboer til indvinding.

Regionen fastsætter som standard vilkår i eventuelle tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for støv og tøj, der er fastsat. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj.

Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkårene omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene.

Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i tilladelser til råstofindvinding og håndhævelse af disse vilkår, at sikre, at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Regionen har hjemmel til at få påvist, om de fastsatte grænseværdier overholdes, og til at håndhæve vilkår stillet i tilladelsen til indvindingen, såfremt der sker overskridelse. Regionen har i 2020-2021 gennemført et støvprojekt, hvor der er målt på støvkoncentrationer af svævestøv og nedfaldsstøv med det formål at belyse eventuelle sundhedsmæssige risici for omkringboende. Igennem hele måleperioden fra marts 2020 til januar 2021, var der kontinuerlig og normal drift i grusgraven. Med baggrund i måleresultaterne konkluderes blandt andet, at råstofaktiviteterne i sig selv ikke bidrager med en målelig, forhøjet koncentration af svævestøv til omgivelserne. For yderligere resultater af undersøgelserne henvises til den overordnede afgrænsning af miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 under afsnittene 'Menneskers Sundhed' og 'Luft'.

Regionen har derudover fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i tilladelserne til råstofindvinding. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene.

I relation til Baunehøj, så vil man grave Baunehøjen nedefra, så at gravefronter fungere støjdæmpende. Derudover kan regionen oplyse under sin behandling af tilladelser til en råstofgrav, altid foretager en konkret vurdering af den potentielle støjpåvirkning på naboerne. Vurderingen sker blandt andet på baggrund af indvindingsaktivitetens karakter, beliggenhed, erfaring og eventuel tilsynshistorik. Vurderes der at være en potentiel risiko for overtrædelse af støjgrænserne, kræves der som udgangspunkt en akkrediteret støjberegning. Dette blev blandt andet gjort i Landerslev Grusgrav i 2022, da graven blev udvidet tættere på beboelser i det nordlige Lyngerup. Beregningen er vedlagt som bilag 7 i tilladelsen som kan findes på regionens hjemmeside. Beregningen viser den beregnede støjpåvirkning hos grusgravens naboer i både drifts- og opstartsfasen, og kan give en ide om sammenhængen mellem støjniveauer og afstande. På baggrund heraf sætter regionen vilkår til støjvoldes bredde og højde ud fra en samlet vurdering af landskabspåvirkning og krav til støjdæmpning.

Regionen vil fremadrettet have øget fokus på håndhævelsen af lovgivningen og vilkår stillet i råstoftilladelser.

Såfremt der i forbindelse med den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er der mulighed for at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Marie Louise Qvist

Indsigelse i forbindelse med partshøring vedr. plan om udvidelse af område for råstofudvinding - graveområde B1 Ammendrup udvidelse

Som en af nærmeste naboer til den foreslåede udvidelse af det nævnte graveområde har undertegnede følgende indsigelser:

Befolkningen: det vurderes at påvirkningen af de omkringboende vil være "væsentlig og langvarig, særligt gældende for de boliger der ligger direkte inden for eller lige opad det mulige nye graveområde". Som indehaver af en af de matrikler, der ligger lige op ad det foreslåede graveområde, og hvis hus ligger tættest på og mindre end 10 (ti) meter fra det – havende allerede oplevet uacceptable gener i form af støj, vibrationer, støv, revner i murværk pga. dunringer, manglende overholdelse af gravetider og ulovlig 'trafikafvikling' – kan undertegnede kun gentage fra seneste partshøringssvar: det er ganske enkelt uacceptabelt – uanset forslag om afgrænset udvindingsperiode. Omfanget af generne for de nærmeste beboelsesejendomme set i forhold til den kvantitativt yderst begrænsede (0,09 mio. m³) og kvalitativt inferiøre mængde råstoffer, der kan forventes udvundet, burde alene være nok til at forkaste forslaget om en udvidelse af graveområdet mod øst langs Højbjerg landsby.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan være gener forbundet med at være nabo til en råstofgrav, særligt i relation til støv, støj og vibrationer. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i tilladelserne til råstofindvinding. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Regionen har opsat følgende retningslinje (nr. 9): Der gives som udgangspunkt ikke tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Derudover stilles der markant skærpede krav til indvindingens tilrettelæggelse og varighed inden for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse. Regionen vil fremadrettet have øget fokus på håndhævelsen af lovgivningen og vilkår stillet i råstof tilladelser. Såfremt der i forbindelse med den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er der mulighed for at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i eventuelle tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for støv og støj, der er fastsat. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i tilladelser til råstofindvinding og håndhævelse af disse vilkår, at sikre, at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Regionen har hjemmel til at få påvist, om de fastsatte grænseværdier overholdes, og til at håndhæve vilkår stillet i tilladelsen til indvindingen, såfremt der sker overskridelse.

Udsagn

Afsender: Tilde Gylling

Derudover er der en alvorlig bekymring for selve bygningernes sikkerhed. Højbjerg består overvejende af huse opført i 1800-tallet, som i dag er nænsomt istandsat, men stadig står på de oprindelige kampestensfundamenter. Denne type konstruktion er ikke bygget til at kunne modstå vibrationer, tung maskinkørsel og gentagne jordbevægelser, som er forbundet med råstofindvinding. Risikoen for sætningsskader, revner og andre bygningsskader er høj, og udgifterne til reparationer kan blive omfattende. I Råstofplanen er der ikke nævnt nogen garanti for erstatning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse". Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv, støj og vibrationer, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstofftilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Tilde Gylling

Der vil være tale om tung trafik, støv og konstant støj i et område, der i dag er præget af stilhed og lav trafikbelastning. Det vil medføre alvorlige helbredsmæssige konsekvenser, både fysisk og psykisk. Flere studier dokumenterer, at støj er en af de mest stressfremkaldende miljøfaktorer og øger risikoen for søvnforstyrrelser, forhøjet blodtryk og depression. For beboerne i Højbjerg betyder det en reel risiko for sygdommeldinger og i værste fald tab af arbejde og indkomst. Flere beboere arbejder i dag delvist hjemmefra, og for os vil det blive vanskeligt at koncentrere os og passe vores arbejde i de nye omgivelser. Det går ikke alene ud over den enkeltes arbejdsevne og trivsel, men kan også få økonomiske konsekvenser i form af tabt arbejdsfortjeneste.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstofftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstofftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstofftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Kommunen har registreret private vandløb, der løber igennem området.

Der kan være arealer uden for råstofområdet der kan være afhængig af den afvanding der sker indenfor råstofområdet. Dette skal tjekkes inden opstart af indvindingen af råstoffer igangsættes, da naboarealer har krav på deres afvanding.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding vil der blive stillet vilkår som sikrer, at afvanding gennem graveområdet via private vandløb fortsat kan ske efter at indvindingen er påbegyndt. De berørte vandløb er ifølge kommunens kortportal, NetGIS, primært drænledninger.

Udsagn

Afsender: Marie Louise Qvist

Biologisk mangfoldighed, flora og fauna - indsigelse

Udover "væsentlig påvirkning af habitat og yngleområde for spidssnudet frø, flagermus samt lille og stor vandsalamander" som beskrevet i miljøvurderingen, yngler også digesvaler i sandskrånningerne i det hidtidige graveområde. Disse fugle er fredet fra 1. april til 31. august hvert år, og i denne periode skal evt. gravearbejde pauseres. Dette har endnu ikke været overholdt og er således et yderlige argument for en forkastelse af planen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I miljøvurderingen for B1 Ammendrup + Ammendrup udvidelse fremgår det under beskyttede arter (bilag IV-arter) i driftsfasen, at: 'Det vurderes, at der i forbindelse med en mulig fremtidig råstofindvinding i Ammendrup udv. vil være en potentiel væsentlig påvirkning på både spidssnudet frø og stor vandsalamanders økologiske funktionalitet i området og derfor bør der udføres afværgetiltag for at sikre arterne'.

Der foreslås også i miljøvurderingen følgende i forhold til afværge af disse bilag IV-arter: 'For at sikre den økologiske funktionalitet for spidssnudet frø og stor vandsalamander i området, bør der opsættes en afværgebarriere (f.eks. midlertidigt paddehegn) i driftsfasen for at forhindre individer af begge arter i at vandre ind i graveområdet i deres søgen efter yngle- og rasteområder. Afværgebarriereren bør opsættes langs den østlige, nordlige og vestlige del af det mulige graveområde.

Regionen er bekendt med forekomsten af digesvaler i graveskrænterne. Digesvaler er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet og er beskyttet efter BEK nr. 1466 af 06/12/2018 (Artsfredningsbekendtgørelsen). Der må ikke graves i de skrån timer, hvor der er konstateret digesvalereder i den påbudte periode. Der er dog ikke noget til hinder for, at der graves råstoffer andre steder i graven i samme periode.

Såfremt der i forbindelse med den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er der mulighed for at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Martin Reinhardt Nielsen

Yderligere nævner Miljøvurderingsrapporten tilstedeværelsen af Bilag IV-arter (Spidssnudet frø og Stor vandsalemander), der bruger området som spredningskorridor, potentielle levesteder for flagermus b.la. på Baunehøj, der udgør den primære forekomst. Dette betyder at man ikke kan udelukke negative konsekvenser for disse arter på trods af afværgeforanstaltninger. Specifikt står der i Miljøvurderingsrapporten "Det vurderes at de to arter ikke har levesteder inden for afgrænsningen af det mulige graveområde, Ammendrup udv., men arterne ville kunne vandre gennem graveområdet i deres vandring mellem levestederne eller ved søgen efter nye levesteder. Det vurderes, at der i forbindelse med en mulig fremtidig råstofindvinding i Ammendrup udvidelsen vil være en potentiel væsentlig påvirkning på både spidssnudet frø og stor vandsalamanders økologiske funktionalitet i området og derfor bør der udføres afværgetiltag for at sikre arterne". Det foreslås derfor at "opsættes en afværgebarriere (f.eks. midlertidigt padehegn) i driftsfasen for at forhindre individer af begge arter i at vandre ind i graveområdet i deres søgen efter yngle- og rasteområder. Afværgebarrieren bør opsættes langs den østlige, nordlige og vestlige del af det mulige graveområde." Jeg noterer at der i dette tilfælde er tale om en barriere uden passage punkter og da erfaring viser at grusgraven bliver ved med at forlænge sin gravetilladelse kan denne barriere fortsætte med at være aktive i en længere periode - 10 år. Adskillige studier har vist at sådanne barriere i landskabet begrænser migration, reducere gen-flow og øger arters isolation og dermed mindsker metapopulations levedygtighed. Selvom hegn reducerer dødeligheden i en gravezone, vil de forhindre spredningen, hvis de ikke integreres med krydsende strukturer, hvilket potentielt skaber populationsdræn eller fragmentering. Jeg skal gerne dele den relevante litteratur, der tydeliggør problemets omfang. Da der er tale om Bilag IV arter, forekommer forslaget om padehegn som en afværgeforanstaltning utilstrækkelig.

Mht. flagermus skrives der i Miljøvurderingsrapporten at "Ønsker man indvinding på hele arealet, er det nødvendigt at udføre en fuld flagermusundersøgelse med levesteds-vurdering og lytninger efter gældende standarder. Såfremt det kan afvises at aktiviteten vil medføre en negativ påvirkning på flagermus (individer, levesteder, økologisk funktionalitet m.v.) i området, kan arealerne frikendes til råstofindvinding." Dette i sig selv burde være tilstrækkeligt til at diskvalificere B1 Ammendrup udvidelsen idet Miljøvurderingsrapporten i så fald ikke er fyldestgørende mht. Miljøvurderingslovens § 7 krav om vurdering af væsentlig indvirkning op miljøet.

Dertil høre at grusgraven ved flere lejligheder har tømt søen i grusgraven ved at grave igennem til Ammendrup Å. Dette skete senest i August 2024 med oversvømmelser nede af Ammendrup Å til følge hvor kommune var involveret. Sådanne oversvømmelser har negative konsekvenser for både de nævnte Bilag IV arter og bævere der også forekommer i å-systemet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har fulgt vejledningen til habitatbekendtgørelsen i sin afgrænsning af vurderingen vedr. bilag IV arter. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne." I relation til Bilag IV-arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander, så har Regionen vurderet at måden der sikrer den økologiske funktionalitet for arterne i området er at der opsættes en afværgebarriere (midlertidigt paddehegn) i driftsfasen for at forhindre individer af begge arter i at vandre ind i graveområdet i deres søgen efter yngle- og rasteområder. Dermed ikke sagt, at der i en konkret sag ikke kan/vil være passage punkter. Dette vil blive vurderet i forbindelse med en eventuel og konkret tilladelse til råstofindvinding. Regionen er opmærksom på de pointer her bliver nævnt i høringssvaret, i relation til migration for arterne. Med hensyn til flagermus er det blevet vurderet, at hvis der skal foreslås afværgetiltag uden forudgående besigtigelser og lytninger i området, arbejdes der ud fra et forsigtighedsprincip om at trægrupper og bygninger er levesteder for flagermus. Der bør holdes en respektafstand til de udpejede potentielle levesteder, for ikke at forringe den økologiske funktionalitet for flagermus i området samt undgå forsætligt individdrab eller forstyrrelse /ødelægge yngle- og rastesteder for flagermus. Som det står i høringssvaret er det korrekt, at hvis der ønskes indvinding på hele arealet, er det nødvendigt at udføre en fuld flagermusundersøgelse med levestedsvurdering og lytninger efter gældende standarder. Såfremt det kan afvises at aktiviteten vil medføre en negativ påvirkning på flagermus (individer, levesteder, økologisk funktionalitet m.v.) i området, kan arealerne frikendes til råstofindvinding. Der skal holdes en respektafstand, der sikrer at de udpegede træstrukturer og træer ikke bliver beskadiget. Dette sikres igennem Region Hovedstadens sagsbehandling ifm. råstoftilladelsen. Regionen mener, at dette er den rigtige fremgangsmåde for at kunne vurdere den konkrete sag i tilfælde af en mulig tilladelse til råstofindvinding.

Udsagn

Afsender: Martin Reinhardt Nielsen

Endelig nævnes Baunehøj som en del af den bevaringsværdige ådal, der strækker sig til den historiske Pibemølle og Møllegård i Gribskov kommunes Kommunalplan 2021-2033, vedtaget juni 2021 (

<https://gribskov.viewer.dkplan.niras.dk/media/422728/kommuneplan-endelig-vedtagelse-03062021.pdf>).

Det nævnes i den forbindelse på side 129 at der "på den nordligste bakke [i ådalen..] lå landsbyen Højbjergs Bavnehøj, hvor der fra middelalderen og frem til 1800-tallet blev tændt varselsbål ved fjendtligt angreb på landet." Samtidig skrives "Bebyggelsesstruktur Pibe Mølle er markant placeret i landskabet og bør fastholde sin position, hvorfor der ikke bør opføres væsentlige nye bygninger omkring. Møllegårdens placering og udtryk bør fastholdes". Endelig skrives "Landskab Ådalen er sårbar over for tiltag, der kan sløre åen og dalens flade og åbne karakter. Skov og anden tæt og høj bevoksning, der slører det åbne kig til Pibe Mølle

og mellem Pibe Mølle og Møllegården, bør undgås.” Jeg angiver i denne sammenhæng, at udvidelsen af B1 Ammendrup med matriklerne, hvor Baunehøj ligger i Råstofplanen 20165/2020, som formodentligt vil ende med en indvindingstilladelse og bortgravning af Baunehøj, i høj grad vil sløre ådalens flade og dermed er i strid med kommuneplanen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen er bekendt med dannelsen af landskabet, og det fremgår af miljøvurderingen, om områder er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Store dele af regionen er udpeget med bevaringsværdigt landskab. I tilfælde af forslag til graveområder vil der være en samlet vurdering af råstofressourcen og de plan- miljø og samfundsmæssige interesser.

Regionen inddrager kommunernes udpegninger af landskabelige værdier og evt. statens udpegninger af geologiske værdier i sin vurdering.

Region har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke landskabelige værdier for alle interesse- og/eller graveområder. Regionen vurderer, at Ammendrup udvidelsen ikke indebærer en væsentlig påvirkning af landskabsoplevelsen herunder oplevelsen af ådalen.

Regionen anerkender, at det vil medføre en ændring af landskabet ved en eventuel tilladelse til råstofindvinding ved Baunehøj. Landskabelige værdier er én blandt adskillige udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som bl.a. kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Punkt 5 – “Landskab” er ikke behandlet i VVM-udkastet:

“Landskab” er i VVM-udkastet behandlet med en cirkulær reference(!) der peger på sig selv. Det er åbenlyst at bortgravning af et fredet marskel der (påtrods af den nuværende råstofindvindings forsøg på det modsatte) står tydeligt frem i landskabet og ses langvejsfra når man passere på Kildevej til og fra Helsingør. Og i sagens natur, så er markskellet fredet i 1992 sammen med resten af Danmarks historiske markskel, hvorfor det virker omsonst overhovedet at foreslå at fjerne det. Specielt set i lyset af råstoffets karakter, sand med begrænset anvendelse og værdi.

Selve Baunehøj som også foreslås bortgravet (signalhøj/bavnehøj brugt fra år 1000 og frem til varsling over store afstande) er 41 m høj og en af områdets højeste punkter hvorfor det har været brugt som bavnehøj og

senere som udsigtspost for Dansk Luftmelder Korps. Den står umiddelbart foran "indkørslen" til Helsing by og en evt. bortgravning af den vil i allerhøjeste grad have en negativ indflydelse på det historisk landskab som i dag nydes, bevidst som ubevidst af tusinder af mennesker hver dag på deres færd til, fra og forbi Helsing.

Dertil skal lægges at råstofindvinding på en 41 m høj (mere end 16 m højere end de omkringliggende bebyggelser, herunder Helsing) umuligt kan skærmes med 1,5 til 2,5 m høje støj og støvvolve. Hverken imod støj, støj eller udsyn til denne skamfering af landskabet.

Derfor bør det under ingen omstændigheder accepteres af bortgrave hverken det fredede markskel eller Baunehøj.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Vedrørende fredet dige:

Det beskyttede sten- og jorddige er beskyttet efter museumslovens § 29 a, hvilket betyder, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger. Hvis der ønskes at lave brud på diget eller grave diget helt bort, kræver det en dispensation. Det er undersøgt om delvis bortgravning af det specifikke beskyttede dige, helt eller delvist ville kunne kompenseres ved, at renovere det resterende dige. Det vurderes efter dialog med Slots- og Kulturstyrelsen, at der kan være en væsentlig påvirkning uanset, om det resterende dige renoveres. Ved råstofindvinding på begge sider af diget, kan brud på diget muligvis undgås ved at etablere en transportvej vest for diget eller ved at etablere en bro over diget.

Regionen foreslår i miljøvurderingen, at påvirkningen i driftsfasen kan afværges ved at efterlade en del af råstofressourcen under og omkring diget.

Regionen foreslår i miljøvurderingen at der efter endt indvinding bør foregå efterbehandling, som så vidt muligt genskaber landskabet rundt om diget. Dette kan gøres ved at lægge en større mængde overjord op rundt om diget for at få en lavere hældning rundt om diget og sikre sammenhæng med omkringliggende landskab. Dette vil kunne afværge en del af påvirkningen.

I forhold til selve råstofressourcen i Ammendrup udvidelsen er der foretaget nye vurderinger af denne i forbindelse med forslag til Råstofplan 2025. Ressourcen er revurderet og estimeret ved at kombinere data fra borer og målinger af ressourcekvaliteten (kornstørrelsesanalyser). Egentlige målinger er suppleret med estimater ud fra kendt viden.

Vedrørende Baunehøj:

Regionen anerkender at der vil være en påvirkning af landskabet ved Ammendrup udvidelsen, herunder Baunehøj, ved en eventuel indvinding af råstofressourcen. Området er imidlertid ikke udpeget som bevaringsværdigt landskab. Regionerne vurderer derfor, at der ikke er en væsentlig påvirkning af landskabelige værdier.

I relation til afskærmning ved Baunehøj, så vil der på grund af højdeforskellen specielt i starten af en eventuel råstofindvining kunne forekomme flere nabogener. Når der eventuelt graves ned i terrænet, så kommer ændringen i terrænet omkring graveområdet også til at fungere som en støjvold (udover eventuelle planlagte støv/støjvold). Det vil derfor være en tidsbegrænset gene.

Regionen vil fremadrettet have øget fokus på håndhævelsen af lovgivningen og vilkår stillet i råstoftilladelser.

Såfremt der i forbindelse med den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er der mulighed for at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Tilde Gylling

Trussel mod biodiversitet. Spidssnudet frø og stor vandsalamander

Området omkring Højbjerg rummer en rig biologisk mangfoldighed. Det gælder både flora og fauna, som er afhængige af netop det sammenhængende, våde og fredelige naturområde, der nu trues.

Der er observationer af både spidssnudet frø og stor vandsalamander i området. Begge arter, der er beskyttede under EU's habitatdirektiv og kræver adgang til søer og fugtige områder for at overleve.

Miljøvurderingsrapporten afviser ikke, at deres levevilkår vil blive påvirket, og det bør i sig selv føre til en revurdering af områdets egnethed til råstofudvinding.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværgelse af mulige væsentlige påvirkninger.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v.

En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til

råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelser til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Det er regionens erfaring at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Dyre- og planteliv, særligt arter der kræver næringsfattige forhold har stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Forholdet omkring natur, flora og fauna, samt de internationalt beskyttede naturområder (Natura 2000-netværket) indgår i en evt. miljøvurdering ved udlægning til råstofgraveområde.

Udsagn

Afsender: Tilde Gylling

Området omkring Højbjerg har en høj landskabelig værdi med åbne vidder, småsøer, levende hegn og et intakt kulturlandskab. Dette er ikke blot en æstetisk kvalitet, men også en væsentlig del af vores daglige liv og lokal identitet. En udgravning vil ændre dette landskab radikalt og uigenkaldeligt. Det vil ikke kunne genskabes, selv efter en evt. reetablering. Når man tager hensyn til både naturbeskyttelse, landskab, mennesker og klima, er det helt uforståeligt, at man vil placere et råstofområde så tæt på beboelse og i så sårbart et miljø.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Regionen arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen.

Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen.

Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Dave Pearson

General comments regarding the 2025 plan.

Consultation response for the Region H Raw Materials Plan 2025. A cornerstone of the Region's case for destroying Helsingør's only significant hill - Baunehøj - which is located by the village of Høbjerg, and weirdly designated "Ammendrup Extension" is the idea of "self sufficiency" - i.e. that Region H, though an arbitrary geographical area, has to dig up all the gravel it uses within the region itself. The Region's interpretation of the rastof law on this is disputed, and does not align with the text of the law itself. But let's assume that it is correct. The 2025 raw materials plan states on page 48 that 20% of the material extracted in Region H is transported outside the region for use elsewhere. The plan sets out 57 million m³ of sand and gravel to be extracted, (having the Høbjerg/Kildevej pit produce 0.36 million m³). Therefore the plan is designed to extract 11.4 million cubic meters of sand and gravel for export. The obvious suggestion to benefit the environment is to halt 11.4 million cubic meters of production in Region H. This would have many benefits: Assuming a 25 m³ truck load size, a saving of 456.000 truck journeys from Region H to other regions over the life of the plan. If the rather modest production (0.37 mio m³) in Høbjerg/Kildevej is halted, then Helsingør can retain a fine hill, which is of great local and historic significance and contributes greatly to the delightful countryside feel of the town complimenting the woodland over the road.

In addition, the Region should consider halting all of the production in areas where the amount to be extracted is less than around 1 mio m³. Doing so would still yield more than 46 million m³ of gravel which is produced/used within the region, which would meet the self sufficiency the Region believes it needs at least as well as it is met today. It would also allow focus on areas where there is less impact on local citizens. At the public meeting for this plan, it became clear that the presumably well intentioned people responsible for its creation, both political and civil servants, have become hostage to it. It must be humiliating to them to have the complaints board scrap the plan not once, but twice and they are now "dug-in", forgive the pun. Perhaps they think "third time lucky", or see their salvation, or justification in its final imposition. Nevertheless, it is the same old plan that has been "dug up" and presented as the new 2025 plan. Hopefully, given it suffers the same or similar defects it will again be struck down. But, this creates the impression of a partisan Region that represents the interest of the mining companies and not the affected citizens. They are struggling to wear the two hats of "safeguarding the law and the environment" and "advocating and advancing the mining companies proposals". Perhaps it should be that the single Region should be judged incapable of performing these two roles that are naturally in tension, or create a conflict of interest. The previous "consultation" responses are instructive - high focus was given to lawyer rebuttals to the points made, and not to listen. It is tempting to think of the consultation as an exercise in performative democracy, but it probably isn't even that. It is simply a cynical exercise of the defined legal process in order to achieve the region's plan.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen takker for høringssvaret og har følgende bemærkninger. Råstofplan 2016/2020 blev, som det også fremgår i høringssvaret, ophævet og hjemvist til fornyet behandling af miljø- og fødevareklagenævnet. Regionen er i gang med den fornyede behandling af den hjemviste råstofplan og har slået denne proces sammen med udarbejdelse af en ny råstofplan. Den aktuelle proces er en del af genbehandlingen af den

hjemsendte Råstofplan 2016/2020. Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder dækker regionens råstofbehov inden for mindst en 12-årig periode.

Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i forslag til Råstofplan 2025. I høringssvaret refereres til den transportanalyse, Region Hovedstaden har fået udarbejdet i samarbejde med Region Sjælland. Af denne fremgår at 56 % af de råstoffer der blev produceret i de to regioner samlet set blev benyttet i Region Hovedstaden. Region Hovedstaden er nettoimportør af råstoffer. Regionen har ikke indflydelse på eksport og import af råstoffer til regionen. Regionens ansvar er i hht. råstofloven, at planlægge for regionens råstofforsyning i minimum 12 år. Regionen skal i sin varetagelse af myndighedsopgaven med revision af råstofplanen foretage afvejning efter §3 i råstofloven. Hensynene, der skal afvejes er dels natur, miljø og en række andre interesser, men også hensynet til råstofforsyningen og erhvervets interesser.

Udsagn

Afsender: Gribskov Spildevand A/S

Kære Region Hovedstaden

Gribskov Spildevand A/S har i forslag til graveområde til sand, sten og grus, Ammendrup udvidelse, forslag 20 på matr. 1cr, Højbjerg By, Helsingør en tinglyst spildevandsledning.

Vi anmoder om, at denne respekteres og andre spildevandsledninger indenfor graveområderne respekteres ift. deres tinglysning.

Har I spørgsmål til dette, er I velkommen til, at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Emilie S. Nielsen

Projektleder

Gribskov Spildevand A/S

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I forbindelse med Region Hovedstadens behandling af en konkret ansøgning om råstofindvinding inden for graveområde Ammendrup Udvidelse og eventuelle andre graveområder vil Gribskov Spildevand A/S, som berørt ledningsejer blive hørt om evt. bemærkninger til det ansøgte. Hensynet til jeres ledninger vil således blive varetaget i forbindelse med regionens behandling af en konkret råstofansøgning.

Udsagn

Afsender: Kasper Mortensen Heller

Det, der dog bekymrer os mest, er den følelse af afmagt og stavnsbinding, vi står tilbage med. Vores hjem – som vi har investeret tid, penge og liv i – risikerer at miste både økonomisk og menneskelig værdi. Hvem vil købe en bolig placeret tæt på en aktiv grusgrav med tung trafik, støj og landskabsødelæggelse? Vi frygter at blive fastlåst i en situation, hvor vi hverken kan flytte eller trygt blive boende, fordi hjemmet ikke længere tilbyder et sundt og sikkert miljø. Det må ikke overses, at denne plan har direkte menneskelige konsekvenser for de familier, der bor i området. Vi opfordrer derfor kraftigt til, at området ikke udlægges i

Råstofplan 2025, eller som minimum at der gennemføres væsentlige indskrænkninger i det areal der er udlagt i forslaget.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Udsagn

Afsender: Lene Margrete Moesby

Hvis der laves et faktisk komplet §3 vurdering er de akkumulerede effekter så stadig til samme udfald?

Hvordan kan der træffes ordentlig beslutning på fordrejet data grundlag?

Tidligere råstofplaner har på det samme område som den der fremvises nu konkluderet anderledes og netop taget de her områder ud helt op til byen.

Retsfølelsen er voldsomt udfordret når der ageres politisk på en måde hvor vi ikke alene stavnsbindes fordi husene er usælgelige, men også efterlades med regningen på at udbedre vores huse fra at falde sammen og skal være heldige for selv at passe på eget liv og lemmer når ødelæggelsen så tæt på beboelse er til det fælles bedste uafhængig af de bygninger det ryger med i faldet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier. Region Hovedstaden har i Forslag til Råstofplan 2025 vurderet på de kumulerede effekter på overordnet planniveau og for de enkelte grave- eller interesseområder.

De kumulative påvirkninger er på planniveau kun mulige at vurdere overordnet, idet hverken tidspunktet for råstofindvindingen eller de konkrete grave- og efterbehandlingsplaner kendes endnu. Når der foreligger en konkret ansøgning om råstofindvindingstilladelse, vurderer regionen de kumulative påvirkninger på ansøgningstidspunktet og i forhold til de planer og projekter, herunder anlæg og virksomheder, som til den tid findes i området.

Udsagn

Afsender: Lene Margrete Moesby

Jeg forstår fra jeres rapport og informationsmøde at vores lille beboerantal er ligegyldige i regnskabet for det kollektive samfunds bedste. I er meget tydelige om at vi kan undværes når vi gøres syge og invalide pga. støj, støv og stress af at være naboer (uden overhovedet at skulle tage stilling til hvad det så koster statskassen i andre budgetter).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Udsagn

Afsender: Marie Louise Qvist

Det indbyrdes forhold mellem miljøfaktorer. Der skal gøres opmærksom på, at pkt. 5 mangler i opstillingen af miljøparametre på regionens hjemmeside. Det vides således ikke hvilket miljøparameter, der er tale om, og muligheden for at gøre indsigelse frafalder dermed: uacceptabelt. Ift. de miljøparametre, som er medtaget i oversigten, hævdes det i vurderingen at "næsten alle miljøparametre, som er vurderet til at blive væsentligt påvirket af råstofindvinding, kan afværges" – en påstand undertegnede udfordrer alene med henvisning til de betydelige gener for befolkningen, som ikke tilnærmelsesvis kan dokumenteres at kunne afværges. I lyset af alle ovennævnte kritiske forhold for miljø og befolkning i relation til forslag om udvidelse samt oplevede problematikker og overtrædelser af love og regler i forbindelse med det tidligere udvindingsområde, kan undertegnede kun se, at der må drages den konklusion, at den foreslåede udvidelse er helt og aldeles uacceptabel.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at pkt. 5 i miljøvurderingen ikke fremgår, og beklager denne fejl. De forskellige miljøparametre er dog undersøgt, og fejlen består i at pkt. 6 (som det fremgår af miljøvurderingen) skulle have været angivet som pkt. 5. Der mangler derfor ikke noget punkt i miljøvurderingen, men Regionen anerkender at dette skaber forvirring og burde have været rettet til. De vurderede miljøparametre er dem, hvor det i afgrænsningsnotatet er vurderet, at det ikke kan afvises, at der er risiko for en væsentlig miljøpåvirkning. For disse miljøparametre er der foretaget en nærmere undersøgelse og miljøvurdering.

Regionen anerkender, at der kan være gener forbundet med at være nabo til en råstofgrav. Ud fra miljøvurderingen er det regionens betragtning, at hvis de foreslåede afværgeforanstaltninger implementeres ved udlægningen af graveområdet, vil der ikke være en væsentlig påvirkning af de indbyrdes forhold. Næsten alle miljøparametre, som er vurderet til at blive væsentligt påvirket af råstofindvinding, kan

afværges, og der vil derfor ikke længere være en væsentlig påvirkning af de enkeltstående parametre, med beskyttede diger som den eneste undtagelse. Det vurderes samlet set, at den indbyrdes væsentlige påvirkning også vil blive afværget ved implementering af de foreslåede afværgeforanstaltninger.

Udsagn

Afsender: Martin Reinhardt Nielsen

Mangelfuld miljøvurderingsrapport for B1 Ammendrup udvidelsen Miljøvurderingsrapporten fremlagt af Region Hovedstaden i forbindelse med forslag til ny Råstofplan 2025 er ikke fyldestgørende i forhold til at evaluere forholdene for tilstødende områder omkring B1 Ammendrup udvidelsen. Den udførte miljøvurderingsrapport evaluerer udelukkende forholdene omkring Højbjerg by, hvorimod konsekvenserne i forhold til Kildevej og konsekvenserne i forhold til bygninger omkring matriklerne 1cf og 1cr og samlet bebyggelse på den anden side af Kildevej ikke vurderes. Eksempelvis er konsekvenserne af udgravning af Baunehøj i 39 meters højde ikke vurderet for hverken trafikken på Kildevej, i en afstand af mindre end 25 meter fra graveområdet, eller Helsing by i 18-26 meters højde, og mindre end 100 meter fra graveområdet. Påvirkningen fra støj og støvgener må på grund af højdeforskellen, der mindsker effekten af gængse afværgeforanstaltninger som jordvolde, vanding af tilkørselsveje og hegn, forventes at være væsentlig. Ligeledes må svævestøv, der kan have påvirkninger op til 500 meter fra kilde, forventes at kunne påvirke et kommunalt solcelleanlæg i Ammendrup cirka 350 meter vest for Baunehøj. Som resultat af denne mangelfulde miljørapport er der i forudsætningerne for B1 Ammendrup i Råstofplanen side 165 ikke nævnt hvordan "Krav ved nærhed til bygninger og sammenhængende bebyggelse" planlægges håndteres. Der er som nævnt ovenfor en lang række huse inden for 100 meter af matriklerne 1cf og 1cr, inklusiv på den anden side af Kildevej, der ikke nævnes i planen. Ligeledes inkluderer forudsætningerne for indvinding i B1 Ammendrup ikke den nye retningslinje for rækkefølgeplanlægning. Denne foreskriver at "Med henblik på bedre sikring af hensynet til naboer og lokalsamfund har regionen besluttet at tilføje retningslinjen, der indebærer at allerede igangværende råstofindvinding skal være tilendebragt, inden der kan gives tilladelse til nye indvindingsaktiviteter, såfremt disse påvirker samme gruppe af omkringboende eller samme lokalsamfund". Men i forudsætningerne for B1 Ammendrup tages der ikke i betragtning, at der fortsat graves i den eksisterende grusgrav til gene for den samme gruppe borgere, som vil være påvirket af udvidelsen af B1 Ammendrup. Råstofplanen skal indeholde retningslinjer for indvinding af råstoffer, der kan indgå som en del af administrationsgrundlaget for regionens meddelelse og administration af tilladelser til råstofindvinding. Men i denne sag er det åbenlyst, at disse vurderinger og retningslinjer ikke er til stede i miljøvurderingsrapporten eller forslag til Råstofplan 2025 og at Region Hovedstaden samtidig ikke inkluderer deres egne retningslinjer i forudsætningerne, hvorved borgere omkring B1 Ammendrup, der ikke specifikt er bosiddende i Højbjerg, reelt bliver dårligere stillet. Ifølge Miljøvurderingsloven, der blev vedtaget ved lov nr. 425 af 18. maj 2016 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), skal der screenes i henhold til kriterierne i bilag 3 (Miljøvurderingslovens § 3, stk. 1) og efter Miljøvurderingslovens § 7 udarbejdes en miljøvurdering, hvori den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse og rimelige alternativer fastlægges, beskrives og vurderes. Dette er som beskrevet ovenfor ikke fyldestgørende udført for B1 Ammendrup, der udgør et areal på mere end 25 ha. Jeg henviser i alle henseender (mangelfuld VVM i forhold til påvirkninger af Kildevej og Helsing by pga. højdeforskellen, det fredede dige, Bilag IV arter og kommunalplanen) til Miljø og Fødevarerklagenævnet afgørelse af 20. december 2019 vedr. råstofplan 2016, der lægger vægt på, at miljøvurdering skal foretages allerede ved udpegningen, og at det skal være muligt for de hørte parter at

forholde sig til miljøvurderingens endelige resultater i høringsprocessen. Da dette ikke er tilfældet i forhold til B1 Ammendrup og dennes udvidelse lider forslag til ny Råstofplan 2025 af væsentlige mangler og bør forkastes. Yderligere henviser jeg til at begge mangler i Miljøvurderingsrapporten, hvis de havde været tilstrækkeligt belyst, kunne have ført til en afvejning af §3 hensyn i Råstofloven, der havde udelukket B1 Ammendrup baseret på det faktum, at udvidelsen kun indeholder 0.3 millioner m³ sand, der ifølge Råstofplan 2007 betegnes som af dårlig kvalitet. Derudover indeholder udvidelsen 0,07 mio. m³ mellem sand, og 0,08 mio. m³ sten/grus groft sand. Og da der alligevel skal importeres fra Region Sjælland, så må dette kunne findes der. Derudover bør det undersøges om værdien af dette materiale står mål med den tabte ejendomsværdi og andre omkostninger for det omkringliggende samfund. Dermed bør B1 Ammendrup og B1 Ammendrup udvidelsen udtages af forslag til Råstofplan 2025. MVH Martin

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er muligt, at man kan føle miljøvurderingsrapporten til forslag til råstofplan 2025 ikke er fyldestgørende i forhold til at evaluere forholdene for tilstødende områder omkring B1 Ammendrup udvidelsen.

Regionen har tidligt i processen i afgrænsningsnotatet for miljørapporten foretaget en vurdering af trafikbelastningen i området som følge af udvidelsen. Der forventes ikke øget trafik, idet der er tale om fortsættelse af en igangværende aktivitet.

Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder. Miljøvurderingen foretages med baggrund i miljøvurderingslovens bilag 4 og indeholder de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder samt til, hvor detaljeret planen er, hvad den indeholder, og på hvilket trin i planhierarkiet planen befinder sig, jf. § 12, stk. 2. i miljøvurderingsloven.

Når regionen modtager en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding, skal regionen sikre overholdelse af fastsatte grænseværdier for støv og støj med udgangspunkt i det konkrete ansøgte projekt. Her vil forhold omkring natur, flora og fauna, og sikring af at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper også iagttages. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Regionen anerkender, at der kan være gener forbundet med at være nabo til en råstofgrav, særligt forbundet med støv og støj. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere, dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i tilladelserne til råstofindvinding. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene.

Regionen vil fremadrettet have øget fokus på håndhævelsen af lovgivningen og vilkår stillet i råstoftilladelser.

Såfremt der i forbindelse med den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er der mulighed for at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

I forbindelse med støv, så har Regionen i 2020-2021 gennemført et støvprojekt, hvor der er målt på støvkoncentrationer af svævestøv og nedfaldsstøv fra Høbjerg Grusgrav, med det formål at belyse eventuelle sundhedsmæssige risici for omkringboende. Målingerne af svævestøv tæt på grusgraven viste, at koncentrationerne var væsentligt under de gældende grænseværdier for svævestøv. Dette er beskrevet nærmere i afgrænsningen af det overordnede planniveau i miljøvurderingen. Det er ikke regionens erfaring, at der i forbindelse med råstofindvinding udvikles svævestøv i et omfang, der kan påvirke solcelleanlæg i en afstand af 350 m fra graveområdet.

Råstofplanen skal indeholde overordnede retningslinjer for indvinding af råstoffer. Retningslinjerne kan ses i et særskilt afsnit i Råstofplan 2025. Retningslinjer er generelt gældende således, at hvis det i forbindelse med sagsbehandlingen af en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderes, at en given retningslinje er relevant, vil den blive taget i anvendelse. Der er tale om en vurdering i forhold til den konkrete sag.

Dette gælder også den nævnte retningslinje om krav ved nærhed til bygninger og sammenhængende bebyggelse.

Retningslinjen for rækkefølgeplanlægning, der indgik i Råstofplan 2016/2020, er ikke videreført i Råstofplan 2025. Det skyldes, at hensynet varetages ved efterlevelse af miljøvurderingslovens krav om vurdering af kumulative effekter før der gives tilladelse til et konkret projekt. Denne vurdering vil indgå i forbindelse med en eventuel kommende ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i området.

Regionen anerkender, at råstofindvinding kan medføre en påvirkning af ejendomsværdien for de boliger, som ligger i umiddelbar nærhed af en aktiv råstofgrav. Regionen undersøger ikke dette forhold yderligere, dels fordi en kvantificering af et sådant værditab ville være behæftet med store usikkerheder, og man ville vanskeligt kunne fæste lid til en vurdering på baggrund heraf. Endvidere skal regionen forholde sig til

forholdet ud fra en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af de forudsætninger for fortsat udvikling af regionen, som har en vis omkostning for snæver kreds af regionens borgere. Regionen tilstræber, at råstofgraveområder afsluttes løbende, således at påvirkningen for de omkringboende begrænses tidsmæssigt, samt at områderne efterbehandles til formål, som kan komme lokalsamfundet til gavn. Regionens afvejning i forbindelse med udpegning af graveområder må således ikke tage hensyn til ejendomspriser.

I forhold til partshøring af planforslaget skal regionen bemærke, at ved udarbejdelse af planforslag høres parter af det endelige planforslag. Det sendes i offentlig høring og til dem, som konkret vurderes at være parter i det endelige planforslag.

Der henvises til andre svar på høringssvar relateret til Bilag IV-arter, fredet dige, kommunalplan, som er opdelt i høringssvar for overblikket.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Punkt 2 – Salamimetode:

VVM analysen for den oprindelige grusgrav, som jeg desværre ikke er i besiddelse af mere, omtaler at påvirkningerne på omgivelserne er "OK da der er tale om en begrænset periode på 10 år". I dag (VVM screening November 2016) er ordlyden. "Indvindingsaktiviteten er tidsbegrænset til 10 år. Der er dog ikke ansøgt om indvinding i hele det udlagte graveområde (B1, Ammendrup), og der kan derfor i fremtiden også blive indvundet råstoffer". Altså en ikke nogen bagkant for hvornår vi som umiddelbare naboer kan forvente at de "midlertidige" gener ophører!

Det virker som om man bevidst har først har fået godkendt en lille grusgrav i overkommelig afstand til Højbjerg i "en begrænset" periode, for så senere at bruge denne "eksisterende råstofindvinding" som argumentation for at grave mere, dybere (den oprindelige tilladelse tillod ikke gravning under grundvandsspejl) og over et større areal.

Den oprindelige tilladelse er simpelthen givet på et forkert grundlag. Og alt det der gjorde den oprindelige godkendelse acceptabel er det man nu vil gøre om. Det er ikke acceptabelt og regulært bondefangeri.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er rigtigt at der som udgangspunkt gives en 10-årig tilladelse til råstofindvinding, altså med en tidsbegrænset indvindingsaktivitet. Hvis området ikke er gravet færdigt efter de 10 år, er det imidlertid muligt at ansøge om en ny tilladelse. Så ja, det er muligt at indvinding potentielt kan fortsætte længere tid

end en 10-årig periode. Der er mange faktorer som spiller ind i forbindelse med udviklingen af en råstofgrav - og det er ikke muligt at give et enslydende svar med bagkant på dette spørgsmål.

Regionen stiller imidlertid vilkår i tilladelser til råstofindvinding til kontinuert gravning for at nedbringe den tid der foretages indvinding på området. Ligeledes stilles der vilkår i tilladelserne til efterbehandling af gravede områder, så det løbende bliver afsluttet i løbet af tilladelsesperioden. Der foretages løbende tilsyn af Regionen i forhold til at opfylde disse vilkår.

En udvidelse af et graveområde medfører ikke i sig selv øget påvirkning i form af støv, støj og vibrationer. Påvirkning af støv, støj og vibrationer hænger i høj grad sammen med, hvor store mængder råstoffer, der bliver gravet og ikke størrelsen på graveområdets areal. Det er imidlertid sandsynligt, at der vil være en øget påvirkning, da råstofindvindingen foregår over længere tid som følge af den arealmæssige udvidelse.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Ammendrup udvidelse - Gentagelse af tidligere Høringssvar som desværre er lige så relevante i dag som for 6(!) år siden

Nedenstående Høringssvar blev indgivet i 2019 i forbindelse med Partshøringen a Råstofplan 2020. De er stadig relevante i dag. Med baggrund i de nedenstående punkter 1 til 8 kan de foreslåede udvidelser af graveområdet i og omkring Høbjerg by (af Region H omtalt som Ammendrup) ikke accepteres. Yderligere indstilles der hermed til at den eksisterende råstofudvinding i Høbjerg by bringes til øjeblikkeligt ophør og området efterbehandles jf. de eksisterende tilladelser og efterbehandlingsplaner da generne fra den nuværende samt fortsatte udvidelse af aktiviteterne både i areal-, volumen- og tidsmæssig forstand ikke længere kan forsvares så tæt op af bymæssig bebyggelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I forhold til det indkomne høringssvar (gentagelse af tidligere høringssvar) med punkt 1 til 8, så svares der enkeltvis på disse punkter. Der henvises til disse separate svar på høringssvar.

I forhold til den yderligere indstilling i høringssvaret, til at den eksisterende råstofudvinding i Høbjerg by bringes til øjeblikkeligt ophør og området efterbehandles, så kan Region Hovedstaden udelukkende henvise til at eksisterende vilkår, herunder efterbehandlingsplaner i tilladelsen til råstofindvinding, naturligvis skal overholdes af indvinder. Ved overskridelser af de stillede vilkår i tilladelsen til råstofindvinding eller den øvrige lovgivning, som regionen er myndighed for, er der en række håndhævelsesmuligheder for regionen

(så som indskærpelse, påbud eller politianmeldelse). Hvis regionen konstaterer en overskridelse af anden lovgivning end den lovgivning regionen er myndighed for, kontakter regionen den pågældende myndighed, som går videre med sagen ofte i samarbejde med regionen.

En udvidelse af et graveområde medfører ikke i sig selv øget påvirkning i form af støv, støj og vibrationer. Påvirkning af støv, støj og vibrationer hænger i høj grad sammen med, hvor store mængder råstoffer, der bliver gravet og ikke størrelsen på graveområdets areal. Det er imidlertid sandsynligt, at der vil være en øget påvirkning, da råstofindvindingen foregår over længere tid som følge af den arealmæssige udvidelse.

Naboer altid er velkomne til at kontakte os, hvis de oplever gener eller vurderer, at der er en overskridelse af gældende støjgrænser. Vi følger altid op på sådanne henvendelser. Det skal dog understreges, at en virksomhed godt kan opleves som støjende og generende uden nødvendigvis at være i strid med gældende bestemmelser.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Punkt 8 – Gentagende overtrædelser af lovgivning og gravetilladelse i eksisterende råstof-grav: Som regionen er bekendt med har der været og foregår stadig overtrædelser af lovgivningen på området samt de udstedte gravetilladelser. Flere som med regionens egne ord er “væsentlig overskridelse af råstoflovens § 7”. Jeg har ved selvsyn observeret eller kunnet læse om i regionens egne akter følgende overtrædelser: Gravning udenfor tilladt indvindingsområde Gravning udenfor område som udlagt til råstofindvinding (som nu forsøges lovliggjort med Råstofplan 2020) -Beskadigelse af fredet markskel - Mangelfuld genopretning af fredet markskel (for stejle skrænter) - Gentagende og kontinuerlig ulovlig grundvandssænkning, herunder ved pumpning direkte til drænafløb - Generelt for stejle skrænter i hele graveområdet - Manglende afgrænsning af graveområde - Manglende afskærmning af grusgraven til forhindring af uretmæssig adgang samt dumpning af affald. Fra Højbjergvej er der f.eks. direkte og uhindret adgang til det “østlige graveområde” - Manglende støj- og støvvold mod Højbjergvej, samt store dele af den resterende grusgrav - Brug af flere sorterværker end tilladt - Bortgravning af digesvalereder i deres fredede ynglesæson - Total mangel på genopretning i henhold til de godkendte genopretningsplaner - Opfyld af gravesø med overmuld - Overskridelse af den tilladte indvindingsmængde med 50% (fra 60.000 til 95.000 i 2017!) - Overtrædelse af størrelsen på det til en hver tid åbne/aktive graveområde Min retsfølelse som borger i regionen bliver kraftigt udfordret når disse forhold kan fortsætte, tilsyneladende uden konsekvens, samtidig med at man på vegne af råstofindvinderen ønsker at udvide aktiviteterne, til dels for at lovligøre nogle af forholdene. Det kan godt være at der er strafferetslige hensyn (ikke skyldig førend man er dømt) hensyn af tage overfor den erhvervsdrivende udvinder, men der er også et hensyn til borgerne omkring (ofrene, om man vil) som skal tages. Jeg kan simpelthen ikke finde det acceptabelt at hensynet til borgerne kommer i anden række og at regionen fortsat ønsker at udvide graveområderne i og omkring Højbjerg. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse til råstofindvinding, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på:

Tlf: 3866 5000

E-mail: raastoffer@regionh.dk

Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden.

Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoftilladelserne.

Ved overskridelser af de stillede vilkår i tilladelsen til råstofindvinding eller den øvrige lovgivning, som regionen er myndighed for, er der en række håndhævelsesmuligheder for regionen.

Henstilling kan gives ved forhold af mindre alvorlig karakter.

Indskærpelse er håndhævelse af allerede gældende vilkår i tilladelsen til råstofindvinding. Hvis indskærpelsen ikke efterkommes, kan regionen politianmelde virksomheden.

Standsningspåbud kan gives ved en igangværende ulovlig aktivitet. Hvis den ulovlige aktivitet ikke omgående ophører, kan regionen politianmelde virksomheden.

Lovliggørelsespåbud kan gives ved et etableret ulovligt forhold, ved enten fysisk eller retslig lovliggørelse. Regionen kan politianmelde virksomheden hvis påbuddet ikke efterkommes indenfor en sat frist. Regionen kan også udføre en selvhjælpshandling, hvor regionen får udført en fysisk lovliggørelse på virksomhedens regning.

Derudover kan regionen give forbud mod fortsat drift eller tilbagekalde tilladelsen til råstofindvinding i tilfælde af grov eller gentagende overtrædelse.

Ved politianmeldelse hører det videre forløb under politi og anklagemyndighed, som efterforsker sagen og evt. rejser tiltale. Politiet kan give bøde, fængsel indtil 2 år, konfiskere indtægt virksomheden har haft på det ulovlige forhold og/ eller der kan gives tvangsbøder.

Hvis regionen konstaterer en overskridelse af anden lovgivning end den lovgivning regionen er myndighed for, kontakter regionen den pågældende myndighed, som går videre med sagen ofte i samarbejde med regionen.

Regionen tilstræber at have en løbende dialog med virksomhederne om de stillede krav til gravearbejdet, for at undgå at der opstår ulovligheder og at disse får alvorlig karakter.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Ammendrup udvidelse - Udpegning af graveområde i ekstrem nærhed af sammenhængende bebyggelse
Uden af kunne vide det med sikkerhed, kan jeg ikke forestille mig at der findes noget sted i Danmark hvor man vil udvinde råstoffer af så ringe kvalitet/værdi, i så små mængder, så tæt på så mange naboer. Naboer med skel helt op til den foreslåede udvidelse i Højbjerg. Naboer blot få meter længere væk på den anden side af Højbjerg. Naboerne på den anden side af Kildevej i Helsingør. De nye bebyggelser i Ammendrup Park. Mener Regionen, Råstofadministrationen og politikkerne stadig at der er taget en fornuftig afvejning af de "samfundsmæssige" interesser?!?

Tilbage ved den oprindelige godkendelse af det nuværende graveområde blev de nu foreslåede udvidelser netop fjernet grundet deres nærhed til beboelse. Det eneste der har ændret sig sidenhen, er at der er kommet flere huse og naboer. Loven og formålet med loven er den samme.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har foretaget en konkret vurdering af, hvilke naboer til de berørte arealer, der har en væsentlig, individuel og værnet interesse i sagen. Parter skal enten være adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af den senere afgørelse om vedtagelse af Råstofplan 2025. Det samme er gældende ved meddelelse af konkrete tilladelser til råstofindvinding inden for et graveområde. Ejere eller lejere af naboejendomme til udpegede interesseområder er hverken adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af afgørelsen, fordi der ikke sker nogen anvendelsesmæssig ændring af de udpegede eller de tilstødende arealer i forbindelse med udpegningen. Der er i forslag til Råstofplan 2025 foretaget en opdateret afvejning efter § 3 i Råstofloven. I relation til råstofressourcen er der herunder lavet en ny vurdering, der ligger til grund for forudsætningerne for graveområdet. I miljøvurderingen i miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 vurderer regionen, at råstofindvinding i området kan medføre gener for beboere i nærområdet, og det vurderes at påvirkningen af de omkringboende er væsentlig og langvarig, særligt gældende for de boliger der ligger direkte inden for eller lige opad det mulige nye graveområde. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. I miljøvurdering af B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse er foreslåede afværgeforanstaltninger for miljøforholdet 'befolkning' beskrevet. Derudover iagttager regionen de potentielle individuelle og kumulative miljømæssige hensyn i form af f.eks. støj og støv, ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. På baggrund heraf kan regionen stille vilkår om, hvordan miljøpåvirkningen nær sammenhængende boligbebyggelse begrænses mest muligt. Der kan f.eks., på baggrund af en konkret vurdering, stilles vilkår om at indvindingsaktiviteter i en zone nær boligbebyggelsen begrænses i forhold til afstand og tidsperiode, således at miljøpåvirkningerne minimeres.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Ammendrup udvidelse - Manglende efterlevning af klagepunkter der ledte til den sidste Råstofplans fald.

"Klage nr. 1028681 - vedrørende B1 Ammendrup-udvidelsen om mangelfuld miljøvurderingsrapport" blev afgjort med "helt eller delvist medhold". Ikke desto mindre har Regionerne ikke lavet nogen som helst ændringer eller opdateringer til de relevante områder i miljøvurdering eller råstofplan.

Administrationen udtaler på informationsmødet, at det er fordi det ikke er derfor planen blev afvist. Men at det udelukkende er pga. forholdene omkring et graveområde ved Ledøje-Smørum.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skriver i deres bemærkninger og afgørelse:

"Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle, om der ved forudsætningerne for udlæg af graverområde L2 Ledøje Vest varetages usaglige hensyn.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Region Hovedstaden vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.33."

Det betyder to ting:

1. Klagen er ikke afvist. Jeg har fået "helt eller delvist medhold" og har fået tilbagebetalt klagegebyret.
2. Miljø- og Fødevareklagenævnet opfordrer Regionerne til at justere hele planen til, f.eks. på baggrund af "Det følger af lovens § 3, at der ved lovens anvendelse på den ene side skal lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt tages erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, en hensigtsmæssig byudvikling". I tilfældet Højbjerg (Ammendrup) er der tale om en yderst begrænset råstofmængde af ringe kvalitet (Regionens eget udsagn) som skal holdes op imod beskyttelse af arkæologiske værdier (Beskyttede diger), landskabelige værdier (en af Nordsjællands sidste Baunehøje. De andre har måttet lade livet for utæmmede råstofindvinding), naturbeskyttelse (vandsalamander mm.), vandbeskyttelse (blotlægning af grundvandsspejl i nærhed af bysamfund, sprøjtet landbrugsjord der afvander til gravesøerne mm), miljøbeskyttelse (støj, støv), byudvikling (Ammendrup Park).

Listen over ting der med baggrund i lovteksten og den seneste afgørelse kan klages over er lang. Er Regionerne så fokuseret på at få udpint den sidste del af landskabet i og omkring Højbjerg og Helsingør at I vil igennem endnu to års sagsbehandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet eller vil I rent faktisk gøre en forskel?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen takker for høringssvaret.

Regionen har foretaget en miljøvurdering af det mulige nye graveområde ud fra gældende lovgivning.

Miljøvurdering af råstofplanen har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn på et tidligt stadie i planlægningsprocessen. En miljøvurdering omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning ved gennemførelse af råstofplanen. Miljøvurderingen af graveområdet indeholder de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder samt til, hvor detaljeret planen er, hvad den indeholder, og på hvilket trin i et eventuelt planhierarki planen befinder sig, jf. § 12, stk. 2 i miljøvurderingsloven.

Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven.

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som.

Der refereres i høringssvaret til tidligere klage nr. 1028681.

Det fremgår af afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 20. december 2023: "Ophævelse og hjemvisning i sag om vedtagelse af Råstofplan 2016/2020 for Region Hovedstaden" under henholdsvis:

Fra afsnit 3.1

"Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle, om der ved forudsætningerne for udlæg af graverområde L2 Ledøje Vest varetages usaglige hensyn.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Region Hovedstaden vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3."

Fra afsnit 3.3

"Miljø- og Fødevareklagenævnet kan konstatere, at formålet med retningslinjerne 9-12 overordnet er, at de skal sikre råstoflovens formål. Formålet er ifølge Region Hovedstadens begrundelse for retningslinjerne bl.a. at sikre, at udnyttelsen af råstofforekomsterne på land sker som led i en bæredygtig udvikling efter en samlet interesseafvejning, herunder i forhold til naboer og lokalsamfund.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at hensynet til naboer og lokalsamfund ikke i sig selv er et sagligt hensyn, som kan varetages efter råstofloven, jf. den udtømmende opregning af saglige hensyn i råstoflovens § 3. Der kan dog varetages miljømæssige hensyn, herunder bl.a. hensyn til støj- og støvgener, som indirekte varetager hensynet til naboer og lokalsamfundet. Ved en fornyet behandling skal Region Hovedstaden derfor vurdere, om retningslinjerne i råstofplanen er båret af saglige hensyn i overensstemmelse med råstoflovens § 3".

Forholdene i klagen vedrørende det konkrete område ved Ammendrup er således ikke blevet efterprøvet. Regionen har taget miljø- og fødevareklagenævnets bemærkninger til retningslinjerne til efterretning i udarbejdelsen af forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Tilde Gylling

Det samlede billede er et langvarigt og uopretteligt indgreb i vores hverdag og livsbetingelser. Vi har valgt at bo i Højbjerg netop på grund af stilheden, naturen og trygheden. Råstofplanen truer med at fjerne netop de kvaliteter, der gør vores hjem og lokalsamfund til noget særligt. Når man tager hensyn til både naturbeskyttelse, landskab, mennesker og klima, er det helt uforståeligt, at man vil placere et råstofområde så tæt på beboelse og i så sårbart et miljø.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. befolkning, grundvand, natur og landskabsværdier. Regionen anerkender at der kan være gener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Derudover arbejder Region Hovedstaden for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der

bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Øivind Kaas-Larsen

Høringssvar vedr. udvidelsen af grusgrav Ammendrup Jeg, Øivind Kaas-Larsen og min hustru Randi Pedersen beboende på matrikel 1f Ammendrup, Højbjerg sogn deltog i orienteringsmødet 3 juni 2025. Vores indtryk af det fremlagte materiale fra regionen, var helt klart at materialet var gennemarbejdet og grundigt undersøgt og underbygget. Oplysningerne blev fremlagt sobert og sagligt, og på den baggrund giver vi hermed vores støtte de fremlagte planer om råstofindvinding. Vi er part i sagen og håber virkelig på, at den fremlagte råstofplan bliver vedtaget, så det bliver muligt at udnytte de råstoffer som findes på vores ejendom. Muligheden for at kunne yde et bidrag til regionens behov for råstoffer, og samtidig kunne skabe bedre vilkår for større biodiversitet på vores jord, efter at råstofferne er udvundet af jorden, giver rigtig god mening for os. Råstofferne, der udvindes, tjener almenvellets interesser, og det samme gør den øgede biodiversitet med vandspejl og skrænter efter endt udgravning. På mødet nævnte andre tilstedeværende nogle argumenter, som efter vores mening, ikke bør kunne få indflydelse på vedtagelsen af den fremlagte råstofplan. Følgende blev nævnt på mødet: 1) Gennembrud af stendige: Argumentet der blev fremført, gik på at der skulle gennembrydes et stendige, for at indvinde råstoffer i det udlagte område ved Ammendrup. Som lodsejer på den del af jorden hvor stendiget er placeret, vil vi påpege at stendiget ikke skulle gennembrydes i den plan som blev lavet for grusgraven. Stendiget, der vil forblive bevaret, løber nede fra det rørlagte vandløb som danner skel mellem to ejendomme, hvoraf den ene er vores ejendom, i en ret linje op til mødepunktet hvor de to ejendomme støder op til hinanden. Fra dette punkt løber der et såkaldt jorddige, som kommunen på et tidligere tidspunkt gav tilladelse til at gennembryde i forbindelse med udgravningen. I bund og grund er et jorddige blot et pløjeskul og vi stiller os undrende overfor en påstand om at netop dette jorrdige skulle være historisk bevaringsværdigt, eller have en særlig kulturel værdi. 2) Tung trafik gennem landsbyen. Dette argument mener vi ikke skal tillægges nævneværdig betydning, da der allerede er etableret en transportvej udenom landsbyen. Lastbilerne kører derfor ikke igennem landsbyen, og kan derfor ikke være til nogen større gene i den henseende. 3) Forringelse af den eksisterende natur. Det blev også nævnt at idyllen med søerne ville blive forringet. Men søerne er jo opstået som et resultat af grusgravaktiviteten. Børnenes kælkebakke blev også nævnt, som et argument for ikke at grave grus i bakken. Der er naturligvis tale om privat ejendom, hvor lodsejerne har givet lov til at bakken har været benyttet til denne aktivitet, når muligheden bød sig. Der er således tale om en mulighed, men ikke om en rettighed. I den forbindelse vil vi påpege, at der vil faktisk komme langt flere muligheder, til at kælke, når grusgraven er tom og skråningerne bliver sat i stand. Ovenstående argumenter, mener vi ikke er vægtige nok til at tilbagevise argumenterne for at vedtage den udlagte råstofplan. Vi støtter planen, både ud fra vores eget perspektiv som lodsejere, men vigtigere endnu, ud fra et samfundsnyttigt perspektiv. Her tænker vi på alle dem der er beskæftiget i processen omkring udvinding af råstoffer samt distributørerne,

der håndterer distribueringen. Arbejdspladser som er afhængige af en godkendelse af planen. Vi tænker på den indtjening som Staten vil få i forbindelse med opkrævning af afgifter, til gavn for fællesskabet. Desuden vil en lokal udvinding af råstoffer betyde en langt mindre Co2 belastning, end det vil være tilfældet, såfremt der skal hentes råstoffer hjem fra andre regioner eller sågar fra udlandet. Vores eget ønske, når området skal gøres klar efter gravearbejdet er et naturområde med masser af vand til gavn for flora og fauna, og for herlighedsværdien af de omkringliggende ejendomme. For os at se, bør de sagligt dokumenterede argumenter omkring udvindingen af råstoffer i Ammendrup veje tungest i denne sag, og vi ser en godkendelse af den udlagte råstofplan som den bedste løsning, for almenvellet i kommunen og på regionalt plan. Med venlig hilsen Øivind Kaas-Larsen og Randi Pedersen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Taget til orientering. Miljøvurderingen for B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse har påvist væsentlig påvirkning på følgende miljøparametre:

Bilag IV-arter

§ 3 beskyttet natur

Gener for befolkningen

Grundvand

Beskyttede diger

For alle miljøparametrene er der i miljøvurderingen foreslået afværgeforanstaltninger, som kan afværge den væsentlige påvirkning.

Regionen har derfor besluttet, at områderne udlægges som graveområde i Råstofplan 2025, idet at områderne indeholder en erhvervsmæssig interessant råstofressource samtidigt med, at hensyn til miljøet kan sikres gennem implementering af afværgeforanstaltninger.

B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Byrådet har den 25.06.2024 besluttet at igangsætte anlægsarbejder af en rundkørsel i krydset Kildevej/Frederiksborgvej ved Helsingør, med det formål at optimere vejen og styrke trafiksikkerheden. Råstofplanen skal respektere den kommende rundkørsel i dette kryds samt det eventuelle fjerde ben i rundkørslen. Se bilag af arealer nedenfor. Rød markering er areal der erhverves, gul markering er arbejdsareal (placering er foreløbig).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Planloven fastligger et planhierarki for at sikre en sammenhæng fra det helt overordnede statsligt strategiske planlægningsniveau og ned til detaljeret konkret planlægning, som beskrives i lokalplaner. I overensstemmelse med planhierarkiet skal den kommunale planlægning underordne sig råstofplanen. Det

omtalte trafikale anlæg beskrives som igangsat og vil derfor blive respekteret, hvis der på et tidspunkt foreligger en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding. Desuden vil Gribskov Kommune ifm. samordningen og høringsprocessen, tilknyttet en evt. råstofansøgning, have mulighed for at komme med bemærkninger ift. det trafikale anlæg.

Udsagn

Afsender: JOANA RAMOS

Nr 3: Indsigelse vedrørende ny gravetilladelse ved Høbjerg 3200 Helsingør. Mit navn er Joana Ramos jeg bor på adressen Høbjergvej 6A, Høbjerg 3200 Helsingør. I gennemgangen af miljøpåvirkningen af udvidelse af graveområde B1 Ammendrup, er min grund registreret, på tegningerne som nr.19 a. Min grund er lokaliseret ca. 30 – 40meter fra den foreslået udvidelse af graveområde B1 Ammendrup. Hvis forslaget bliver godkendt, vil jeg have en grusgrav på den ene side af mit hus og min grund, samt risiko for igen at have tung trafik på den anden side af min hus/grund. Denne indsigelse vedrører emnet Trafikken gennem byen Høbjerg. 3.Trafikken gennem byen Høbjerg Efter aftale med kommunen og grusgravudvinder, så bliver alt trafik nu, både til og fra grusgraven ledt udenom Høbjerg by. Det håber jeg stadig vil være sådan hvis der gives grave tilladelse til udvidelse af Ammendrup området. Byen vil være svært belastet af den tunge trafik. Dels har det betydet sætningsskader på nogle af boligerne, samt at den gamle vej med bump blev fuldstændig ødelagt. Det vil være konsekvensen begynder den igen at køre gennem landsbyen. Hvem søger for at den nuværende aftale overholdes? Og hvem kontakter beboerne i Høbjerg hvis ikke aftalen overholdes? Vh Joana Ramos

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har ikke kompetence til at opstille trafikmæssige begrænsninger. Det er kommunernes eller politiets myndighedsområde. Først i forbindelse med konkrete ansøgninger om råstofindvinding kan regionen endeligt vurdere trafikbelastningen.

I forbindelse med ansøgninger om råstofindvinding skal regionen vurdere trafikbelastningen i henhold til miljøvurderingsloven. Trafikken kan på baggrund heraf til en vis grad reguleres indirekte via begrænsning i åbningstider, hvilket fastsættes ved meddelelse af en eventuel tilladelse til råstofindvinding og maksimal årlig indvindingsmængde. Regionen vil meget gerne indgå i dialog med de kompetente myndigheder om fastlæggelse af den mest hensigtsmæssige trafikafvikling i området.

Såfremt der i forbindelse med en eventuel indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er der mulighed for at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Marie Louise Qvist

Desuden glimrer gener ifm. transport ved sit fravær i miljøvurderingen i 2025.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har ikke kompetence til at opstille trafikmæssige begrænsninger. Det er kommunernes eller politiets myndighedsområde. Først i forbindelse med ansøgninger om råstofindvinding kan regionen endeligt vurdere trafikbelastningen. I forbindelse med en evt. udpegning til råstofgraveområde vil forhold om trafik indgå i miljøvurderingen.

I forbindelse med ansøgninger om råstofindvinding skal regionen vurdere trafikbelastningen i henhold til miljøvurderingsloven. Trafikken kan på baggrund heraf til en vis grad reguleres indirekte via begrænsning i åbningstider, hvilket fastsættes ved meddelelse af en eventuel tilladelse til råstofindvinding og maksimal årlig indvindingsmængde. Regionen vil meget gerne indgå i dialog med de kompetente myndigheder om fastlæggelse af den mest hensigtsmæssige trafikafvikling i området.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Punkt 6 – Trafikstøj og -rystelser:

Den nuværende gravetilladelse tillader 60.000m³ pr år, hvilket råstofindvinderen har over-skredet med 50%(!) (95.445m³) i 2017, kræver 7500-6000 store lastbiler (8-10m³ pr lastbil), eller 3000 store lastbiler med anhænger, at køre bort.

Der er ca 250 hverdage/arbejdsdage på et år (evt. ferieperiode ikke medregnet), hvilket svarer til at 24-95 lastbiler i gennemsnit hver evigt eneste dag kører igennem. Fra 5:45 til 16:00, typisk koncentreret i tidsrummet 5:45 til ~13. I perioder mindre og i andre perioder (bygge og anlægshøjsæsonerne) langt langt mere. Selvom lastbilerne for det meste ikke kører mere end de tilladte 50km/t gennem Højbjerg forårsager det massive støj (dækstøj, motorstøj og "brag og buller" fra containerne når de rammer byens fartbump) og støvgener (sand og mudder slæbt ud af grusgraven, som i modsætning til hvad råstofindvinderen løbende gentager i ansøgningerne, IKKE er asfalteret langt ind i grusgraven), men i særdeleshed vibrationer der får porcelænet og lamperne til at klirre, vækker børnene og får husene til at slå revner. Det er også tydeligt at den massive tunge trafik på Højbjergvej beskadiger selve vejen, hvilket ses tydeligst før og efter byens fartbump og omkring indkørslen til grusgraven, hvor vejen er blevet decideret farlig at køre på grund af de massive ujævnheder med et dødsfald (i kombination med for høj fart) til følge.

Generne fra trafikken fra den nuværende råstofindvinding på Højbjerg bys borgere og ejendomme er den suverænt største belastning. Hverken jeg eller mine naboer kan acceptere at det bliver negligeret og at det er op til kommunen at finde en løsning på dette. Regionen må tage ansvar for dette og sikre at råstofindvindingen, herunder den ret så essentielle trafik ud af råstofgraven ikke påvirker omgivelserne med væsentlige gener.

Med baggrund i dette mener jeg ikke at hverken de foreslåede eller andre udvidelser af graveområdet i og omkring Højbjerg by kan accepteres.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er kommunens ansvar, at vedligeholde kommunens veje, så både kommunens virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis og kommunen vil derfor være involveret i den konkrete tilladelse til råstofindvinding som vejmyndighed. Det er regionens vurdering, at der ikke er en væsentlig påvirkning i forhold til trafik i forbindelse med en potentiel indvinding ved B1 Ammendrup Udvidelsen. Området vil blive en udvidelse til den eksisterende råstofgrav i graveområdet og trafikmængden vil derfor ikke øges væsentligt. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionerne igen på trafikafvikling/belastning. Regionerne forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionerne har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionerne kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionerne vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

B1 Ammendrup og Ammendrup Udvidelse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: JOANA RAMOS

Jeg mener bestemt at dette graveområde skal tages ud af planen og at det ikke skal være muligt at søge om at grave i det område mere. Vi som beboer bliver holdt som gidsler i den situation hvor vi ikke kan vide os sikre på om forslaget igen kommer på tale. Konsekvensen for os er at vores boliger bliver umulige at sælge, hvis vi skulle ønske dette. Samt de menneskelige omkostninger det har, hele tiden at gå med usikkerheden om at der kan komme sådan en udvidelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at råstofindvinding kan medføre en påvirkning af ejendomsværdien for de boliger, som ligger i umiddelbar nærhed af en aktiv råstofgrav. Regionerne undersøger ikke dette forhold yderligere, dels fordi en kvantificering af et sådant værditab ville være behæftet med store usikkerheder, og man ville vanskeligt kunne fæste lid til en vurdering på baggrund heraf. Endvidere forholder regionerne sig til forholdet ud fra en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af de forudsætninger for fortsat udvikling af hovedstadsområdet. Regionerne tilstræber, at råstofgraveområder afsluttes løbende, således at påvirkningen for de omkringboende begrænses tidsmæssigt, samt at områderne efterbehandles til formål, som kan komme lokalsamfundet til gavn.

Udsagn

Afsender: Kate Agnete Kornum

og miste store værdier på vores ejendomme.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Lene Margrete Moesby

Hvorhenne er betragtningen i værdien af vores huse som i denne plan også sagtens kan ofres og udsættes for sammenstyrtningsfare?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Marie Louise Qvist

Påvirkning af socioøkonomiske forhold er i 2025-rapporten udeladt: I rapporten for Råstofplan 2020 fremgik det, at værdien af de berørte beboelsesejendomme ville falde frem til indvindingens afslutning. Projektet er alene af denne årsag uacceptabelt for undertegnede som en af de nærmeste naboer til den nordligste del af det foreslåede udvindingsområde. Det blev dengang endvidere skønnet, at værdien "sandsynligvis" vil stige igen efterfølgende. 'Sandsynlighedsberegning' er uacceptabelt i forbindelse med en vurdering af økonomiske følgevirkninger. Og idet der ikke kan redegøres for hvornår perioden ophører, risikerer matrikelejerne i Højbjerg af økonomiske årsager at blive stavnsbundet til deres ejendomme, dvs. teknisk insolvente, i en ikke nærmere defineret periode, hvilket er ikke bare er uacceptabelt, men også uhørt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at råstofindvinding kan medføre en påvirkning af ejendomsværdien for de boliger, som ligger i umiddelbar nærhed af en aktiv råstofgrav. Regionen undersøger ikke dette forhold yderligere, dels fordi en kvantificering af et sådant værditab ville være behæftet med store usikkerheder, og man ville vanskeligt kunne fæste lid til en vurdering på baggrund heraf. Endvidere skal regionen forholde sig til forholdet ud fra en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af de forudsætninger for fortsat udvikling af regionen, som har en vis omkostning for snæver kreds af regionens borgere. Regionen tilstræber, at råstofgraveområder afsluttes løbende, således at påvirkningen for de omkringboende begrænses tidsmæssigt, samt at områderne efterbehandles til formål, som kan komme lokalsamfundet til gavn. Regionens afvejning i forbindelse med udpegning af graveområder må således ikke tage hensyn til ejendomspriser.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Ammendrup udvidelse - Stavnsbinding af berørte naboer

Beboerne i Højbjerg har nu måttet leve med usikkerheden omkring råstofindvindingen i deres baghave i 20 år. Regionen har siden 2018 arbejdet på at få udvidet graveområdet helt op til vores skel [flertal]. Det er på trods af massive protester blevet gennemtruffet gang på gang og vi kan så se at råstofindvinder ikke engang i sin graveansøgning har søgt om at grave i området?!?

Vi har naboer som forgæves har forsøgt at sælge deres hus siden 2020 uden held. Dette fordi der ingen klarhed er over hvad huset er nabo til i fremtiden. Det er muligt at huset stiger i værdi om 20 år når indvindingen (måske) er afsluttet, men det hjælper ikke i dag. Manden er stavnsbunden og kan ikke komme videre med sit liv.

Set i lyset af at råstofindvinder tydeligvis ikke har umiddelbar interesse i at udgrave området (den vestlige del af udvidelsen der ligger midt i Højbjerg by) bør det enten fjernes fra planen eller råstofindvinder skal pålægges at påbegynde udgravning inden for 6 måneder af en evt. tilladelse og afslutte efterbehandling senest 12 måneder efter evt. tilladelse. Samt at der ikke kan foretages udvidelse af andre dele af grusgraven førend dette er gennemført.

Regionen kan simpelthen ikke tage os som sagesløse gidsler, eller mere retteligt ofre, i det her længere. Vi kan ikke leve med den her usikkerhed omkring vores liv med hvad dertil følger af personlige og samfundsmæssige konsekvenser.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udlagde med Råstofplan 2016 forslag til udvidelse af graveområde B1

Ammendrup. Desværre blev Råstofplan 2016/2020 ophævet og hjemvist til fornyet behandling af miljø- og fødevareklagenævnet. Regionen er i gang med den fornyede behandling af den hjemviste råstofplan og har slået denne proces sammen med udarbejdelse af en ny råstofplan. Det er beklageligt, at denne proces har medført uklarhed om områdets status. Men den aktuelle proces er en del af genbehandlingen af den hjemsendte Råstofplan 2016/2020.

Når råstofplanen er endeligt vedtaget, kan der forventes tilladelse til råstofindvinding indenfor de i planen udlagte graveområder på nærmere fastsatte vilkår. Der kan kun ansøges om tilladelse til råstofindvinding, hvis lodsejeren giver sit samtykke og laver en aftale med en råstofindvinder. Det er dermed markedskræfterne og det private initiativ, der afgør, hvor der ansøges. Regionen har derfor ikke indflydelse på, hvornår der ansøges om tilladelse indenfor konkrete områder.

En tilladelse til råstofindvinding gives for 10 år, men hvis råstofressourcen ikke er udnyttet inden for denne periode kan der gives en ny tilladelse.

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Sune Pelle Borregaard

Punkt 7 – Gravning i bymæssig bebyggelse

Det ene af de foreslåede graveområder ligger basalt set midt inde i Høbjerg by. Det kan umuligt være i tråd med gældende lovgivning og praksis.

Der ligger 28 ejendomme i Høbjerg, hver med mellem én og fire beboere i alt ca 70 mennesker, samt yderligere 10 ejendomme på Pinusvej i Helsing, fire på Kildevej og et helt ældrecenter.

Beboerne i de 12 ejendomme som med de foreslåede udvidelser, vil få grusgraven lige uden for havedøren, vil jo være fuldstændigt stavnsbundne i usælgelige ejendomme så længe udvindingsaktiviteterne foregår, og der er jo som regionen selv oplyser ikke nogen bagkant, så det kan være i 10, 20, 30 eller 40 år. Måske længere tid?

Overvejer regionen overhovedet de socialøkonomiske aspekter ved en sådan råstofindvinding? Som I selv skriver så vil ejendomsværdierne falde i graveperioden, hvilket kan gøre folk teknisk insolvente og sårbare overfor andre livsomvæltninger med de dertilhørende omkostninger for samfundet.

Vi taler om to cifrede millionbeløb i tabte ejendomsværdier, og det er uklart hvad den samfundsøkonomiske gevinst er ved råstofindvindingen af sand i Høbjerg?

Dertil skal lægges de kraftigt forøgede risici for (yderligere) skader på ejendommene i Høbjerg ved en gravning så tæt på huse og veje.

Jeg går ud fra at det er åbenlyst at dette ikke kan accepteres og i set i forhold til de øvrige foreslåede graveområder i råstofplan 2020 er det helt uhørt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund.

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Tilde Gylling

Dertil kommer, at boligernes værdi sandsynligvis vil falde markant, og det vil blive meget vanskeligt at sælge sin ejendom, særligt i op til de 12 år, hvor der skal graves. Det betyder i praksis, at man som boligejer bliver stavnsbundet til sit hjem, også selvom man har et ønske om eller behov for at flytte. Ingen vil med rimelighed købe et hus, der ligger klos op ad et aktivt råstofområde med støj, støv og tung trafik, og det efterlader beboerne uden reelle handlemuligheder. For dem, der af personlige, familiemæssige eller helbredsmæssige årsager ønsker eller bliver nødt til at flytte, kan det få dybt indgribende konsekvenser, både økonomisk, psykisk og praktisk.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

C4 St. Havelse - Grundvand

Udsagn

Afsender: Kasper Mortensen Heller

1. I miljørapporten nævnes det, at der ikke kræves særlige foranstaltninger i forhold til den eksisterende gravesø vest for det foreslåede område. Denne sø er opstået som følge af tidligere råstofindvinding og har muligvis allerede påvirket grundvandet og vandstanden i lokalområdet negativt. Vi ser nu, at vandstanden i søen/mosen, der ligger ud mod Frederikssundvejen (55°53'39.9"N 12°03'53.5"E), er steget markant. Den nærmer sig et kritisk niveau, hvor der er reel risiko for, at Frederikssundvejen vil blive oversvømmet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Råstofindvinding i sig selv forventes derfor ikke at medføre oversvømmelse lokalt, omvendt er regionen mere optaget af at undgå at dræne moser når gravesøer etableres. Vi har i de senere år set en gradvis stigning af grundvandet grundet de øgede regnmængder, som tilskrives klimaforandringer, det er en mere sandsynlig forklaring på mosens høje vandstand.

Udsagn

Afsender: Kasper Mortensen Heller

2. Vores ejendom har en privat vandboring, der forsyner husstanden med drikkevand. Vi er stærkt bekymrede for, at St. havelse udvidelsen vil medføre ændringer i grundvandsstanden eller kvaliteten, som kan få direkte konsekvenser for vores vandforsyning. I miljørapporten fremgår det, at området ligger i både et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), et nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) og inden for flere målsatte grundvandsforekomster. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vurderes at kunne medføre lokal grundvandssænkning, hvilket potentielt kan påvirke nærliggende boringer. Vi finder det bekymrende, at der ikke i rapporten er lavet en konkret vurdering af risikoen for påvirkning af nærtliggende private vandboringer som vores, og vi mener, at der bør foretages en konkret hydrogeologisk vurdering af konsekvenserne for nærliggende boringer inden området udlægges i Råstofplanen

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

En stor del af Region Hovedstadens areal er udpeget som område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Indvinding af råstoffer er ikke uforenelige med med OSD-udpegninger, da råstofindvinding i sig selv ikke er en forurenende proces. Region Hovedstaden vurderer, at udpegede områder med grundvands- og drikkevandsinteresser ikke vil være til hinder for udlægning af grave- eller interesseområder inde for disse områder. Mht. jeres private vandboring vil der i sagsbehandlingen af en konkret ansøgning igen laves en miljøvurdering og i vilkårene for gravning tages hensyn til at der ikke graves helt til skel, at der efterlades skrænter ind mod skel og på den måde vil en evt. gravesø være i en afstand hvor jeres brønd ikke påvirkes. Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder,

skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

C4 St. Havelse - Nabogener ved råstofindvind

Udsagn

Afsender: Kasper Mortensen Heller

Som naboer til det foreslåede graveområde er vi dybt bekymrede over de mange negative konsekvenser, udvidelsen i Store Havelse vil medføre. Vi ser en alvorlig risiko for oversvømmelser, påvirkning af vores private vandboring, tab af landskabsværdier samt øget støj, støv og trafikgener.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Dette svar vedrører nabogener ved råstofindvinding, mens der henvises til andre svar vedrørende oversvømmelser, påvirkning af privat vandboring, trafikale forhold og landskabsværdier. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre

overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

C4 St. Havelse - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Kasper Mortensen Heller

3. St. havelse udvidelsen vil medføre markante landskabelige forandringer i et i dag åbent og sammenhængende landbrugs- og naturområde. Ifølge miljørapporten ligger området i den nationale landskabsanalyse (NCA) i kategori 3 – “middel til høj visuel sårbarhed” – og der nævnes, at der er “moderat til høj risiko for væsentlige landskabelige påvirkninger”. Derudover vurderes det, at indvinding vil ændre landskabets skala og oplevelse, og at indgrebet vil være synligt fra Frederikssundvejen og de omkringliggende ejendomme. Vi bor i direkte nærhed af det foreslåede graveområde og vil få udsigt til et industrielt indgreb i landskabet, der ikke blot ødelægger den visuelle værdi, men også den oplevede ro og rekreative værdi, som området i dag rummer. Vi er stærkt imod, at et ellers åbent, rekreativt og historisk landbrugslandskab skal omlægges til gravemaskiner og støj, til stor gene for os som beboere og for områdets karakter

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier. Området vil ikke anses for at være rekreativ, da St. Havelse og St Havelse udvidelse er på arealer der i dag anvendes til intensivt landbrug.

Udsagn

Afsender: Nina Munk

Det fremgår endvidere at der er flere parametre hvor det ikke er muligt at afværge den væsentlige påvirkning af området, altså vil en tilladelse medføre irreversible skader i området, hvorved landskabet vil ændre sig dramatisk.

Ligeledes vil konsekvenserne ved afværgeforanstaltningerne for områderne:

bilag IV arter, habitat, naturtyper, vandrammedirektivet, grundvand og fortidsminder være markante, og potentielt ødelæggende for området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I miljøvurdering af det mulige nye graveområde C4 St. Havelse har Region Hovedstaden vurderet at indvinding af råstoffer vil have en væsentlig påvirkning af miljøparametrene bilag IV-arter, grundvand, fortidsminder, og kulturhistoriske værdier (beskyttet diger).

For alle miljøparametrene er der i miljøvurderingen foreslået afværgeforanstaltninger, som kan afværge denne væsentlige påvirkning.

Det betyder, at området udlægges med en række forudsætninger som, at hensynet til bilag IV-arter, grundvandsforekomster, områdets potentielle arkæologiske værdier og området kulturhistoriske værdier skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke overstående miljøparametre. Regionen kan på baggrund af denne vurdering stille vilkår der sikre at miljøparametrene ikke påvirkes væsentligt.

C4 St. Havelse - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Nina Munk

Det fremgår af materialet i høringsmaterialet at følgende gør sig gældende ved St Havelse:

Bilag IV-arter

§ 3 beskyttet natur

Grundvand

Overfladevand

Fortidsminder

Kulturhistoriske værdier

Landskabelige værdier

Planerne vil have store konsekvenser for alle de ovenstående punkter.

Det fremgår af høringsmaterialet at der er påtænkt afværgeforanstaltninger for flere af miljøparametrene.

Dette er ikke nærmere defineret.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Når et område bliver udpeget i en råstofplan laves en foreløbig miljøundersøgelse på basis af de informationer der er tilgængelige på tidspunktet.

Hvis der senere, når området er udlagt i planen, bliver ansøgt om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer, laves der en ny vurdering baseret på de konkrete planer som indvinder har, fx ansøges der ikke altid på det fulde areal, som er udlagt i planen.

I denne proces vil alle de parametre i nævner i jeres høringssvar blive genbesøgt og tilladelsen vil have vilkår som tager hensyn til disse. I denne proces vil der igen være en høring og klageadgang.

C4 St. Havelse - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Kasper Mortensen Heller

4. Vi er stærkt bekymrede for de støj-, støv- og trafikgener, som vil følge med råstofindvindingen. Vores ejendom ligger direkte ud til Store Havelsevej, som løber parallelt med Frederikssundsvejen, og som ifølge miljørapporten forventes at blive en central adgangsvej til grusgraven. Det betyder, at vi vil være direkte eksponerede for en betydelig stigning i tung trafik, herunder lastbiler med råstoffer, der vil passere forbi vores bolig mange gange dagligt. Dette vil øge både støjbelastningen, risikoen for ulykker og luftforureningen i vores nærområde. Derudover frygter vi, at støv fra graveaktiviteter og transport vil sprede sig til vores bolig og haveområder. Disse forhold vil påvirke vores hverdag, helbred og livskvalitet negativt – og vi savner tydelige og forpligtende afværgetiltag i miljørapporten, som beskytter os som nærmeste naboer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagelse til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

C4 St. Havelse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Kasper Mortensen Heller

Det, der dog bekymrer os mest, er den følelse af afmagt og stavnsbinding, vi står tilbage med. Vores hjem – som vi har investeret tid, penge og liv i – risikerer at miste både økonomisk og menneskelig værdi. Hvem vil købe en bolig placeret tæt på en aktiv grusgrav med tung trafik, støj og landskabsødelæggelse? Vi frygter at blive fastlåst i en situation, hvor vi hverken kan flytte eller trygt blive boende, fordi hjemmet ikke længere tilbyder et sundt og sikkert miljø. Det må ikke overses, at denne plan har direkte menneskelige konsekvenser for de familier, der bor i området. Vi opfordrer derfor kraftigt til, at området ikke udlægges i Råstofplan 2025, eller som minimum at der gennemføres væsentlige indskrænkninger i det areal der er udlagt i forslaget.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde. I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

D2 Sundbylille - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Region Hovedstaden

Ad. Vurdering af Bilag IV arter i D2 Sundbylille

Tilladelsesadministrationen har i sommeren 2025 fået ny viden vedrørende vurdering af bilag IV arter i udlagte graveområde D2 Sundbylille. Tilladelsesadministrationen skal derfor henvise til vedhæftede notat af Profus Naturrådgivning, som redegør for hvorfor den sydlige del af matrikel 2c Sundbylille By, Jørlunde, hvor der i dag er en aktiv råstof tilladelse, ikke udgør et potentielt levested for spidssnudet frø.

Tilladelsesadministrationen skal opfordre til, at planadministrationen forholder sig til den ny viden og inddrage dette i den endelige Råstofplan 2025.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstadens planadministration tager den ny viden ifht. vurdering af bilag IV arter i udlagte graveområde D2 Sundbylille til efterretning og opdaterer miljøvurderingen i Sammenfattende redegørelse for miljøhensyn - Råstofplan 2025. Med notatet fra Profus som baggrundsrapport foretages de nødvendige ændringer i planen. Habitatområdet for spidssnudet frø, som er kortlagt i det nuværende tilladelsesområde var fejlbehæftet og er indskrænket i henhold til notat fra Profus af 19. juni 2025. Vi noterer os, at Amphi Consult, som udarbejdede rapport om bilag IV arter til miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025, er enige i den nye vurdering.

D4 Lyngerup og Lyngerup udvidelse - Forhold til kommunal planlægning

Udsagn

Afsender: Kirsten Styltsvig

Vi fik for mange år siden afslag, fra NATUR OG MILJØ, på at have et drivhus og carport, på matriklen, tæt på skellet, op mod grusgraven, da man skulle kunne se "BAKKE OG DALE", hvor kan man det efter grusgraven er etableret??? Man kommer jo ikke til at kunne se, bakke og dale, når og hvis der bliver etableret en støjvold, så kan man bare sidde og kigge ind i en mega grim vold.

Lige pludselig efter en kamp med kommunen, fra 2007 til 2022 kom der en landzone tilladelse i min indbakke, nu måtte vi bygge, og vi havde opgivet at få lov, da vi gentagne gange, og flere 100.000 kr fattigere, til landmåler, lige pludselig fik lov, det lugter af at kommunen godt vidste at en udvidelse var på vej!!!!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er kommunen der behandler byggesager og udsteder byggetilladelser for nybyggeri, ombygninger og tilbygninger. Regionen har derfor ikke indsigt eller viden om pågældende sag og kan ikke udtale sig derom.

D4 Lyngerup og Lyngerup Udvidelse - Grundvand

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Den omfattende udpegning af mulige råstofgrave centralt i Hornsherred med graveområder i Landerslev, Lyngerup, Lyngerup Udvidelse, Krogstrup og Onsved skaber omfattende områder uden beskyttende jordlag og dermed risiko for, at investeringer i den fremtidige vandforsyning til hovedstadsområdet ved Gerlev i Hornsherred fortabes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet.

Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel tilladelse til råstofindvinding vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Michael Tange

Vand Området er kildepladszone for Femhøj vandværk og OSD område. I betragtning af den nuværende aktivitet i grusgraven, findes det ikke foreneligt med at drive grusgrav indenfor det ansøgte område. Som nævnt og vedtaget i Plan- og Agenda strategi 2011 for udviklingen i Frederikssund kommune, skal der gøres en indsats for at beskytte naturressourcerne, herunder grund- vandet. Endvidere citeret - "Der er dermed åbnet mulighed for sikring af grundvandsressourcerne. Også naturressourserne skal beskyttes. Under landskabet ligger grundvandet, som er en kilde til rent drikkevand i kommunen og i resten af hovedstadsområdet".

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hele det mulige nye graveområde D4 Lyngstrup og Lyngstrup Udvidelse ligger inden for et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), inden for nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) og indsatsområde for nitrat. Området ligger ligeledes inden for indvindingsoplandet til Femhøj Vandværk.

Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter).

Hensynet til grundvandsforekomsten skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Risikoen for frigivelse af sulfat, arsen og nikkel mv. iagttages af regionen ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding under grundvandspejl. Ved råstofindvinding under grundvandsspejl skal der ved det konkrete indvindingsprojekt tages stilling til, om der skal foretages undersøgelser/og eller stilles vilkår for at hindre mobilisering af stoffer til grundvandet. Dette gøres for at varetage beskyttelse af vandforsyningsinteresser og miljøbeskyttelse.

Udsagn

Afsender: Kirsten Styltsvig

Jeg bekymrer mig om gravhøjen, hvis der bliver udvidet, kan man ikke komme op til den, for så bliver der gravet på alle sider af højen, og den bliver som et afgraved æble. Og man må ikke opholde sig i en grusgrav.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er rigtigt, at der er registreret et fredet fortidsminde inden for det mulige nye graveområde D4 Lyngerup og Lyngerup Udvidelse. Der kan derudover også være skjulte fortidsminder inden for området. Området udlægges derfor med en forudsætning om, at der i tilladelse til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at der enten indgås aftale med det ansvarshavende museum om arkæologisk forundersøgelse, eller at museet orienteres i rimelig tid og senest 3 uger før afrømning af muld, så museet har mulighed for at overvåge arbejdet.

D4 Lyngerup og Lyngerup udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Kirsten Styltsvig

Vi er stærkt imod en udvidelse af grusgraven, da det har store konsekvenser for os, synes det er meget tæt på, når der kun er 3 meter til vores skel. 15 meter fra Femhøjvej!! Hvad skete der for de 300 meter, der først blev skrevet om, var længden til vej og skel??? For ikke at tale om en, MÅSKE, støjvold ind til os, som kommer til at ligne L... med alt det udkrudt, som man kan se på volden ud mod Landerslevvej. Så skal vi slås med mere ukrudt også.

Samtidig har man "skåret" en kæmpe bid af op mod det gamle Japanica, da jorden der kan være forurennet!! Det gør stykket meget mindre, i virkligheden.

Da jeg købte mit hus i november 1998, blev jeg fortalt, gentagne gange, at grusgraven var under afvikling, og at den ikke ville blive større, for der var ikke materialer i jorden der var værd at hente.

NEJ det kan vi jo se nu, hvor det bare er oplagsplads, for området. Der bliver tilført grus/stabil fra Norge og fra Jylland, det virker helt hen i skoven.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil

blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Kirsten Styltsvig

Mit hus slår store revner, og har nu de konsekvenser at jeg skal ofre en murer til at reparerer skaderne, og finde en lille halv mill et eller andet sted. Jeg er folkepensionist og havde håbet at kunne bo her i fred og ro, betale mit hus og have en god friværdis, til jeg ville sælge, når min mand går på pension, men mit hus er usælgeligt idag. Vi er stavnsbundet, og min friværdis er væk.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstof tilladelserne. Hvis man oplever gener, der går ud over den nabo retlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privat retligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Michael Tange

Samtidigt er vi meget bekymrede for om de rystelser og ændringer der bliver i jordlagene, kan skade vores ejendom og øvrige bygninger der er fra 1863 og ikke funderet med står på kampesten.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9: "Der gives som udgangspunkt ikke tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Derudover stilles der markant skærpede krav til indvindingens tilrettelæggelse og varighed inden for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse."

Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstof tilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Michael Tange

Med henvisning til det udsendte materiale fra Region Hovedstaden på ovennævnte sag, har vi følgende kommentarer til udlægning af ovennævnte graveområde.

Som nærmeste nabo/genbo til det ansøgte graveområde er vi naturligvis meget bekymrede for de konsekvenser det kan medføre for os i nærområdet, specielt omkring støj, støv og andre gener men ikke mindst de naturmæssige herlighedsværdier som alle dagligt har stor glæde af.

Allerede nu har vi gennem flere år været belastet af netop støv og støj.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan være gener ifm. at være nabo til råstofindvinding. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoftilladelserne. De enkelte punkter i høringsvaret er besvaret under de uddybede forhold.

Udsagn

Afsender: Per Fl. Madsen

Det er således allerede sådan, at huset ryster når der graves. Vores udsigt mod nord er skjult af kæmpe grus volde. Der er et voldsomt svineri på vejen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse til råstofindvinding, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Kirsten Styltsvig

Vi har rigtig mange flagermus, frøer af forskellige arter, fasaner, rådyrer gående i baghaven hver dag, en masse bier og sommerfugle, guldsmede, oppe i vores køkkenhave som ligger i umiddelbar nærhed af grusgraven. Det tror jeg er slut når der bliver gravet så tæt på. Vi har grågæs der mellemlander på det stykke der skal være med i udvidelsen, hvor skal de mellemlande fremover???

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde D4 Lyngerup og Lyngerup Udvidelse i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Michael Tange

Miljørapporten som WSP har udarbejdet og som ligger til grund for vurderingen af området, er delvist baseret på undersøgelser iværksat af Frederikssund Kommune i 2008. Altså for 17 år siden! Umiddelbart må vi tvivle på validiteten af diverse data, da der som bekendt konstant sker ændringer i naturen herunder ikke mindst blandt fauna og dyreliv. Følgende ønskes nærmere belyst – og kortlagt!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom.

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af D4 Lyngerup og Lyngerup Udvidelse i overensstemmelse med gældende lovgivning. Det er rigtigt, at miljøvurdering af naturtyper beskyttet af § 3 i danske naturbeskyttelseslov, er foretaget på baggrund af kommunernes registreringer, da kommunerne er den ansvarlige myndighed. Det gør man, da situationen, hvor den konkrete håndtering af § 3 natur kan være vanskelig at vurdere i den overordnede råstofplanlægning, da de helt konkrete påvirkningsfaktorer er ukendte. Det skyldes, at der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Michael Tange

På vores ejendom Hvidhøjgaard Femhøjvej 54 matrikel 5a som ligger nord for matrikel 6a, er der afvanding fra det ønskede graveområde. Dette er dels overfladevand og dræn som er rørført under Femhøjvej, der samtidigt sikrer vandtilførsel og gennemstrømning til engen og den tilstødende Hvidhøj mose og videre i Landerslev mose. Vandet ledes i et system, dels i mindre åbne vandområder og rørføring videre til udledning i Isefjorden. Netop her på ejendommen er der stor aktivitet af forskelligt vildt samt ynglende fugle, her under en stor bestand af grågæs, ænder, svaner og andre svømmefugle som netop tiltrækkes af områdes beskaffenhed. Området er netop derfor klassificeret som paragraf 3 område, og det er ikke umiddelbart foreneligt med den afstand der er skitseret til udvidelsen af graveområdet mod nord. Vi er indenfor 50 til maks. 100 meter.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen vurderer, at ændret hydrologiske forhold for søen og moseområderne beliggende nord for for det nordlige delområde Lyngerup Udvidelse (markeret som område 1 og område 2 i miljøvurdering af D4 Lyngerup og Lyngerup Udvidelse), at være uden betydning, da risikoen for grundvandssænkning uden for delområdet som følge af råstofindvinding, vurderes at være begrænset til nogle få cm og med begrænset udbredelse.

Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om vilkår, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det kan være vilkår om graveafstand, graveintensitet mm., medmindre der søges dispensation for naturbeskyttelsesloven.

Udsagn

Afsender: Michael Tange

VVM undersøgelser på matrikel 5a Der blev i forbindelse med Vejdirektoratets VVM-redegørelse rapport 351- 2010 Ny Fjordforbindelse side 178 fig. 12.13 – netop fundet beskyttelsesinteresser på vores ejendom matrikel 5a i form af bl.a. spidssnudet frø, markfirben og flagermus. Dette indikere også at området er meget sårbart overfor ændringer i det omkringliggende landskab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Som det fremgår af miljøvurderingen af D4 Lyngerup og Lyngerup udvidelse er der i de senere år registreret flere, tidligere artsfund af Bilag IV-arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander. Regionen vurderer, at hverken D4 Lyngerup eller Lyngerup Udvidelse indeholder egnede levesteder, herunder yngle-, raste-, eller fourageringshabitater for padderne i området, da graveområderne primært består af landbrugsarealer og

sandede/grusede områder uden vandhuller. Region Hovedstaden vurderer, at hensynet til Bilag IV-arter skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Der kan stilles vilkår om undersøgelser eller afværgeforanstaltninger om nærmere bestemte arter, hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, af hensyn til artens beskyttelse. Dette kan f.eks. være midlertidigt paddehegn ved vurderede leversteder.

D4 Lyngerup og Lyngerup udvidelse - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Kirsten Styltsvig

Hvor i undersøgelserne viser det, at der er et KÆMPE stort område i den udvidelse, hvor der forefindes mega meget grus og stabil???

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har estimeret ressourcen for D4 Lyngerup og Lyngerup Udvidelse ved at kombinere data fra borer og målinger af ressource-kvaliteten (kornstørrelsesanalyser). Egentlige målinger er suppleret med estimer ud fra kendt viden. Det samlede volumen er beregnet ved kombinere med boringsoplysninger i kote-intervaller ned gennem den forventede ressource. Estimering af kornstørrelsesfordelingen og volumenberegningen er foretaget ved hjælp af et særligt udviklet beregningsværktøj, der er en databaseret metode. Som alle estimer og beregninger kan et vis usikkerhedsinterval forventes.

Udsagn

Afsender: Kirsten Styltsvig

Jeg er rasende, over at os, som små almindelig mennesker, ikke kan bo i fred!!!

Hvad er det der gør at vi i vores kommune skal leverer 55-60 pct af det samlede forbrug????

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og

miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Udsagn

Afsender: Michael Tange

I øvrigt er der i det udsendte materiale over dette graveområde angivet 2 forskellige gravelinjer – Fig. 1 angiver en linje helt op til Femhøjvej. Fig. 3 er reduceret og ikke helt op til Femhøjvej. Hvilken figur er retvisende. Vi ønsker selvfølgelig afstanden så lang væk som muligt!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er korrekt, at kortet, der viser placeringen af profillinje og boringer, i afsnittet om den geologiske beskrivelse af graveområdet, har en forkert afgrænsning af graveområdet. Den rette afgrænsning af graveområdet fremgår af figur 1 "Oversigtskort for graveområdet D4 Lyngerup og det foreslåede graveområde Lyngerup udvidelse".

Udsagn

Afsender: Michael Tange

Konklusion Vi ser derfor frem til en yderligere undersøgelse af de påpegede miljømæssige aspekter, samt konsekvenser i forhold til udvidelsen af graveområdet. Herunder en nærmere udredning ift. de faktiske forhold og ikke på grundlag af en rapport fra 2008! Sammenholdt må vi også gøre opmærksom på, at vi er meget overrasket over hvor lidt vi som borgere og ejere af ejendomme, reelt har nogen indflydelse på de ændringer der nu vil påvirke vores livsværdier og økonomiske forhold.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager Region Hovedstaden hensynet til beskyttet natur, bilag IV-arter, grundvandsforekomster, herunder risikoen for frigivelse af sulfat, arnes og nikkel mv., samt de potentielle og kumulative miljømæssige hensyn i form af f.eks. støj og støv. Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser.

D4 Lyngerup og Lyngerup Udvidelse - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Graveområdet udgør en hindring for den planlagte forbindelsesvej mellem Landerslev og Fjordlandsvej. Det er meningsløst at tillade at grave råstoffer væk i området for senere at grave råstoffer op et andet sted og fylde dem tilbage for at kunne bygge den planlagte vej. Vejanlæggene vil blive fordyrede ved manglende koordinering med den kommunale planlægning i området. Samtidig vil en hensyntagen til det kommunale vejprojekt betyde, at graveområdet holder lidt bedre afstand til bebyggelsen i Lille Lyngerup.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Planloven fastligger et planhierarki for at sikre en sammenhæng fra det helt overordnede statsligt strategiske planlægningsniveau og ned til detaljeret konkret planlægning, som beskrives i lokalplaner. I overensstemmelse med planhierarkiet skal den kommunale planlægning underordne sig råstofplanen. Ved en konkret ansøgning om råstofindvinding vil regionen se på muligheden for at indpasse et evt. vejanlæg inden for graveområdet. Det skal bemærkes, at Frederikssund Kommune i forbindelse med samordningen og høringsprocessen under behandlingen af en konkret råstofansøgning, vil have mulighed for at komme med bemærkninger ift. det planlagte vejanlæg.

D4 Lyngerup og Lyngerup Udvidelse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Området ligger ud til statsvej mod sydøst og til en overordnet kommunevej mod vest og den samlede effekt af dette og andre råstofområder vil give trafikanter i kommunen indtryk af en kommune med ødelagte landskaber, med de økonomiske konsekvenser det vil have for kommunens ejendomssejere generelt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Michael Tange

samt ikke mindst med betydelige værdiforringelser. Det er efter en faglig vurdering omkring mindst kr. 500.000, – kr. til 1.500.000,- pr. ejendom i værditab og følgende mindre herlighedsværdier. - for hvem ønsker at bo nær en grusgrav!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Michael Tange

Generelt vil de nærmest beliggende ejendomme blive yderligere påvirket miljømæssigt med øget støj og støv

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. En udvidelse af et graveområde medfører ikke i sig selv øget påvirkning i form af støv, støj og vibrationer. Påvirkning af støv, støj og vibrationer hænger i høj grad sammen med, hvor store mængder råstoffer, der bliver gravet og ikke størrelsen på graveområdets areal. Det er imidlertid sandsynligt, at der vil være en øget påvirkning, da råstofindvindingen foregår over længere tid som følge af den arealmæssige udvidelse. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984",

Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstof tilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstof tilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

D6 Kyndby - Grundvand

Udsagn

Afsender: Olena Didenko

5. Hvilke undersøgelser er der foretaget vedrørende grundvandet og udvidelsens påvirkning af dette? Det er ikke ualmindeligt at ved projekter som disse, vil grundvandsspejlet blive påvirket. Dette er vigtigt at få belyst, da vores drikkevand i højere grad er forurenede med pesticider samt andre typer sprøjtemidler. Dette skal ses i lyset af de allerede eksisterende udfordringer vedr. vandkvalitet!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstof tilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstof tilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

D6 Kyndby - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Birgit àRogvi

Kyndby Huse er en lille by med ca 160 boliger med dejlige haver og store grønne områder. Ud mod den planlagte udvidelse af den eksisterende grusgrav, er der et læbælte på nogle meter bestående af store træer og liguster. Da læbæltet på ingen måde dæmper lyden fra den eksisterende grusgrav og heller ikke støvet fra marken, når bonden pløjer og harve, må vi antage at læbæltet heller ikke får nogen effekt hvis det i stedet bliver en grusgrav. Til gengæld vil støv og støj dække byen hele året. Så er det jo skønt at have et hus med have, hvis man skal bruge både høreværn og støvmaske. Vi i Kyndby Huse er desværre ikke de eneste der muligvis får grusgrav i baghaven. På Hornsherred er Lyngerup og Krogstrup i samme situation.

Støj og støv så tæt på beboelse er en skandale. I Kyndby Huse frygter vi at hele byen kommer til at få gener fra denne umulige placering

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelse til råstofindvindingen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Generelt hjælper det på støj og støv at en råstofgrav hurtigt bevæger sig under terræn og dermed naturligt er afskærmet fra omgivelserne, i forhold til støvgenerne du beskriver ved landbrugets arbejde på overfladen. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i tilladelse til råstofindvindingen omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i tilladelse til råstofindvinding og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i tilladelse til råstofindvinding og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Birgit àRogvi

Er der en risiko for at vores huse kan tage skade, af alt det der dunkeri, som en grusgrav medfører?
Bliver der taget billeder af alle de implicerede huse i de områder hvor der skal graves, så vi alle kan få erstatning hvis vores huse slår sprækker?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9: "Der gives som udgangspunkt ikke tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Derudover stilles der markant skærpede krav til indvindingens tilrettelæggelse og varighed inden for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse."

Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstoftilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Beboere skal selv fotografere deres huse, hvis de ønsker at have dette som bevis.

Udsagn

Afsender: Lars Christensen

Jeg sender hermed min bekymring omkring jeres planer om nye grusgrave, der er ikke taget nogen form for hensyn til beboer i området med hensyn til slid på veje, støv og ikke mindst larm. Begynd nu at taget lidt hensyn til os borgere og ikke kun tænke på profit.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Hvis

man oplever at de vilkår angående støv og støj, som fremgår af tilladelsen ikke overholdes kan man henvende sig til Region Hovedstaden.

Udsagn

Afsender: Monika Klingsbjerg-Besrechel

En udvidelse vil også have direkte økonomiske konsekvenser for beboerne i Kyndby da vejen fra Kyndby og Kyndby huse er ikke lavet til den tunge trafik og bygningerne i Kyndby, der ligger opad vejen får sætningsskader og støj og luftforurening fra grusgraven vil sænke ejendomsværdien.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Sætningsskader: Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstofstilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Støj og Støv: Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstofstilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstofstilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstofstilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Trafik: Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et

hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven. Luftforurening: Råstofindvinding vurderes ikke at give anledning til væsentlig luftforurening. Transport af råstoffer fra graveområder kan medføre en øget emission i form af partikler og NOx. Påvirkningen vurderes at være lokal, og da transporten primært foregår i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og dermed stor fortynding af de udledte stoffer, vurderes påvirkningen at være begrænset og ikke væsentlig.

Udsagn

Afsender: Olena Didenko

2. Den eksisterende grusgrav ligger allerede meget tæt på andelsboligerne i Kyndby Huse, med udvidelsen kommer den endnu tættere på. Dette vil medføre endnu større chikane for de andelshavere hvis hus ligger i yderzonen af bebyggelsen op til grusgraven. Chikaner der medfører mere støj og flere støvgener. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. En udvidelse af et graveområde medfører ikke i sig selv øget påvirkning i form af støv, støj og vibrationer. Påvirkning af støv, støj og vibrationer hænger i høj grad sammen med, hvor store mængder råstoffer, der bliver gravet og ikke størrelsen på graveområdets areal. Det er imidlertid sandsynligt, at der vil være en øget påvirkning, da råstofindvindingen foregår over længere tid som følge af den arealmæssige udvidelse. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984",

Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstof tilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstof tilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

D6 Kyndby - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Monika Klingsbjerg-Besrechel

Området Kyndby og Kyndby Huse ligger inden for kystnærhedszonen og i nærheden af et Natura 2000-område, som vil kunne påvirkes af en udvidelse.

Der findes værdifuld natur og rekreative områder, som vil blive ødelagt af en større grusgrav. Fjordstien der ofte benyttes af både lokale borgere og turister vil blive ødelagt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at det kan vække bekymring for ens nærområde at et område udlægges til råstofindvinding.

Region Hovedstaden udlægger ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er omfattet af Natura 2000, da det er i strid med gældende lovgivning. Det skal altid vurderes, hvorvidt et projekt eller en plan kan medføre indirekte påvirkning af et Natura 2000-områdes integritet, habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Regionen har hvad angår forslaget til Kyndby og Kyndby udvidelse vurderet, at udlægning hverken i sig selv eller sammen med andre projekter eller planer og programmer vil kunne påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder. I forbindelse med en kommende ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal Regionen tage stilling til, hvorvidt det konkrete projekt kan påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder.

Udsagn

Afsender: Olena Didenko

3. Størsteparten af beboerne i Kyndby Huse, er netop flyttet til byen for at leve i fred og ro i naturen. En udvidelse, vil betyde en forringelse af levestandarden for byen og regionen. Naturoplevelsen bliver forringet, dyrelivet vil formindskes. Der er et godt og rigt dyreliv i området, dette vil reduceres med den nye plan. Man bør også overveje, at Kyndby Huse er en fredet by, hvor det netop er meningen at byen skal bestå i sin helhed. Dette bliver overtrådt ved den nye udvidelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom.

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Hele graveområdet D6 Kyndby og Kyndby Udvidelse ligger inden for et område som er udpeget som værdifuldt kulturmiljø i kommuneplanen 2021-2033 for Frederiksund Kommune. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige og kulturhistoriske værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at påvirkningen vil være mindre til moderat. For at sikre de landskabelige og kulturhistoriske værdier tilskræres området Kyndby Udvidelse mod nord, således at dele af området forkastes. Det vurderes ligeledes at strukturerne fra udskiftningslandskabet stadig vil være synlige i landskabet og derved vil en del af den karakterstærke stjerneudskiftning stadig kunne ses. Regionen anerkender dog at det visuelle udtryk af landskabet vil være ændret.

Udsagn

Afsender: Pia Lindberg Søndergaard

Dyre og plantelivet påvirkes i vores Natur 2000 område

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udlægger ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er omfattet af Natura 2000, da det er i strid med gældende lovgivning. Det skal altid vurderes, hvorvidt et projekt eller en plan kan medføre indirekte påvirkning af et Natura 2000-områdes integritet, habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Regionen har hvad angår forslaget til Kyndby vurderet, at udlægning hverken i sig

selv eller sammen med andre projekter eller planer og programmer vil kunne påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder.

I forbindelse med en eventuel kommende ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen tage stilling til, hvorvidt det konkrete projekt kan påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder.

Udsagn

Afsender: Thorbjørn og Karin Dalgas

Samtidig bekymrer det os, hvad planerne vil betyde på længere sigt – både i selve udvindingsperioden, men også efterfølgende i forhold til den påtænkte genetablering. Selvom der tales om et forbedret landskab eller nye naturværdier efter afslutning, mener vi, det overses, at vi allerede i dag har et naturligt og værdifuldt landskab, som ikke uden videre kan genskabes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabs værdier.

D6 Kyndby - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Lars Christensen

Begynd nu at taget lidt hensyn til os borgere og ikke kun tænke på profit.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er Region Hovedstadens opgave at sørge for at der er tilstrækkelige råstoffer til bygge- og anlægsarbejder.

Region Hovedstaden har ikke profit af at udlægge graveområder.

Når et område er udlagt i planen kan en indvinder søge om tilladelse til råstofindvinding for profit. I tilladelsesprocessen vil der igen blive taget stilling til hvordan gravningen, inden for råstofloven, kan foregå under størst mulig hensyntagen til omgivelserne.

Udsagn

Afsender: Olena Didenko

Jeg vil hermed gerne indsende min opfattelse af Råstofplan 2025, med mine synspunkter for hvilke problemer dette vil give for vores område (Kyndby Huse) men også for hele Frederikssund kommune samt oplandet.

Råstofplanen har, efter min opfattelse, flere direkte negative konsekvenser for området. Konsekvenser der ikke er medtaget i planlægningen af de nye grusgrave.

Jeg vil herunder nævne de områder der især gør sig gældende for Kyndby / Kyndby Huse, men som også er gældende for resten af råstofplanen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Taget til orientering. Regionen anerkender, at der kan være gener forbundet med at være nabo til en råstofgrav. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvinder og lokalsamfund, del gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i tilladelserne til råstofindvinding. Miljøvurdering af råstofplanen har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn på et tidligt stadie i planlægningsprocessen. Miljøvurdering af Råstofplan 2025, samt miljøvurdering af de enkelte grave- eller interesseområder omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven, ved gennemførelse af råstofplanen. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at Regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse, og på den anden side tage hensyn til de forskellige miljøparametre som f.eks. beskyttet natur, befolkning, grundvand, landskab mv. De enkelte punkter i høringssvaret er besvaret under de uddybede forhold.

Udsagn

Afsender: Olena Didenko

6. Området Kyndby og de omkringliggende landsbyer, ligger i naturskønne omgivelser, omgivelser der vil blive spoleret af nye/udvidelser af grusgrave. Dette gælder for alle områder i Frederikssund kommune! Ifølge plane, vil omkring 12 områder i Frederikssund kommune blive berørt, samtlige områder er naturrige områder, som vil blive spoleret af gravearbejdet med tilhørende tung trafik. Det er direkte urimeligt, at man ikke tager hensyn til naturen, dyrelivet og indbyggere i kommunen. Antallet af nye eller udvidelser af eksisterende grusgrave, er meget høje for en kommune i den størrelse. Det må, og skal, være muligt at efterkomme en mere rimelig fordeling, dækkende hele Danmark.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter §3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man

inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. som det er tilfældet i graveområderne D6 Kyndby og Kyndby Udvidelse. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer Regionerne om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

D6 Kyndby - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Birgit àRogvi

De store tunge køretøjer er, på grund af de smalle veje, nødt til at køre helt ude på kanten af vejene, de almindelige bilister må på trods af dette ofte helt ud i rabatten for at undgå kollision. Vejene slides enormt hurtigt, når der køres helt ude på/ved kanten. Øget trafik af tunge lastbiler vil medføre, at kommunen oftere må til lommerne, så bredden på vejene kan genetableres / bibeholdes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionerne igen på trafikafvikling/belastning. Regionerne forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionerne har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionerne kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en tilladelse til råstofindvinding. Regionerne vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Birgit àRogvi

På trods af at loven om at lastbiler SKAL køre med presenning, er det i dag kun ca 20% af lastbilerne som gør dette, hvilket giver enorme støvskyer til beboerne langs vejen og stenslag til med trafikanterne. Dette

problem øges naturligvis når der kommer flere lastbiler. Den tunge trafik skal forbi Fjorlandsskolen Dalby. Selvom der er et udmærket cykelsti system, kan det ikke undgås at børn skal krydse vejen med de store lastvogne.

Her SKAL der etableres mindst 2 lyskryds. Et ved fodgængerfeltet på Kyndbyvej og et på Solbakkevej ved Kyndbyvej, da cykelstien krydser vejen og det er de små børn som har vigepligten og ikke bilisterne !!!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regioner fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoff tilladelserne. Det er ikke Regioner der er myndighed på trafikale forhold. Regioner har derfor ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling. Det er kommunen som kan opsætte lyskryd hvis de bedømmer det nødvendigt.

Udsagn

Afsender: Lars Christensen

Jeg sender hermed min bekymring omkring jeres planer om nye grusgrave, der er ikke taget nogen form for hensyn til beboere i området med hensyn til slid på veje, støv og ikke mindst larm. Begynd nu at tage lidt hensyn til os borgere og ikke kun tænke på profit.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regioner anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regioner igen på trafikafvikling/belastning. Regioner forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regioner har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regioner kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige

indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Olena Didenko

1. Kyndbyvej – denne er i forvejen ikke i god stand, da den stort set ikke bliver vedligeholdt. Der er meget tung trafik med lastbiler der kører kul til Kyndbyværket samt til/fra den allerede eksisterende grusgrav i Kyndby (D6). Der er flere vejindsnævninger i selve Kyndby by, der til tider gør det umuligt for en lastbil og en person, at passere indsnævringen samtidig.

Flere steder er vejen i dårlig stand, især ved indkørsler til D6. Hvis den nye udvidelse bliver en realitet, vil det kræve en udvidelse af Kyndbyvej samt flere reparationer af den eksisterende vej!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Al trafik for graveområdet D6 Kyndby og Kyndby Udvidelse vil skulle køre langs Kyndbyvej, som i dag allerede anvendes til kørsel af råstoffer fra graveområdet D6 Kyndby.

Regionen har vurderet miljøhensynet trafikbelastning som myndighed efter miljøvurderingsloven i forbindelse med miljøvurdering af graveområde D6 Kyndby og Kyndby Udvidelse.

Regionen vurderer, at der vil være en væsentlig påvirkning af trafikafvikling/belastning nær graveområdet D6 Kyndby.

Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer.

Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed.

Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

D6 Kyndby - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Monika Klingsbjerg-Besrechel

En udvidelse vil også have direkte økonomiske konsekvenser for beboerne i Kyndby da vejen fra Kyndby og Kyndby huse er ikke lavet til den tunge trafik og bygningerne i Kyndby, der ligger opad vejen får sætningsskader og støj og luftforurening fra grusgraven vil sænke ejendomsværdien.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Olena Didenko

4. Værdien af husene bliver mindre, idet det ikke kan undgås at en udvidelse vil medføre forringet andelsværdi for området. Hvis planen gennemtvinges, vil der så blive udbetalt erstatning til beboerne i de berørte områder?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde. I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer. Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet

fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Pia Lindberg Søndergaard

Værdien af vores hus falder uacceptabelt meget

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Generelt - Efterbehandling

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

6.4 Manglende rekultiveringsgaranti Selvom Region Hovedstaden i planforslaget henviser til muligheden for efterbehandling og rekreativ genopretning, viser erfaringer fra tidligere graveområder, at rekultivering i praksis ofte halter eller forsinkes betydeligt. I flere tilfælde er efterladte graveområder ikke blevet retableret tilfredsstillende, og det efterlader "ar" i landskabet i årtier (Frederikssund Kommune, 2025). Der kan være en fordel i at holde så få graveområder åbne af gangen, så der er større sandsynlighed for at de sluttet ordentlig af og færrest mennesker påvirkes. Desuden må det understreges, at rekreativ retablering aldrig kan erstatte ødelagt natur. Et retableret vandhul i en tidligere grusgrav er ikke det samme som en oprindelig skoveng med naturligt planteog dyreliv.

6.5 Konklusion Planforslagets konsekvenser for miljø og landskab er betydelige og undervurderede. Frederikssund risikerer at miste centrale landskabs- og naturværdier, som ikke kan genskabes. Råstofplanlægningen bør derfor:

- Minimere udpegning af områder med høj landskabs- eller naturværdi.
- Undgå gravning i nærheden af beskyttede arter og habitater.
- Sikre adgang til rekreative forbindelser og stiforløb.
- Udpege og håndhæve bindende rekultiveringskrav.
- Inkluderer landskabets betydning for menneskers sundhed og oplevelseskvalitet i miljøvurderingen

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Efterbehandling af graveområder Efterbehandling skal fokusere på at fremme biodiversiteten. Som led i efterbehandling af råstofgrave har vi nogle konkrete forslag: - Lade råstofgrave være med alle klinger og stejle skrænter efter endt gravning og dermed spare arbejdet med at jævne ud væk. - Frasorterede sten skubbes til side i linjeformede stendige-formationer, allerhelst i øst-vestlig retning, så hele den ene side vil stå i fuld sol året rundt. Det vil fremme biodiversiteten med en tilbagevendende forstyrrelse i form af let harvning eller gravning omkring søernes bredder (uden for paddesæsonen) for at nulstille tilgroning, men også gerne neden for geologiske profiler, så de holdes friske og markante. Visse paddes er utroligt glade for helt nøgne søer i råstofgrave, men kun i en kort årrække, idet vegetation ved bredden hurtigt gør søerne uegnede til paddernes yngel. Efterbehandling suppleret med naturpleje I alle de områder, hvor det skønnes praktisk muligt, ser vi desuden gerne, at der som hovedregel blev afsat en pulje til naturpleje inden for de beløb, der afsættes til efterbehandling i forbindelse med nye gravetilladelser. Naturpleje kunne eksempelvis være græsning af efterbehandlede områder med f.eks. Galloway- eller Dexter-kreaturer som en metode til at modvirke tilgroning og fremme naturpleje. Tættere bevoksede graveområder kan med fordel indhegnes med flere strømførende tråde til buskryddende, nøjsomme får eller geder. Erfaringsmæssigt findes der dyreholdere, som mangler afgræsningsalternativer i perioder af vækstsæsonen, som udmærket kunne tilbydes sådanne indhegninger, og hvor græsningseffekten ville modvirke ophobning af førne og næring og fremme biodiversiteten markant. Hvis græsning ikke vurderes praktisk muligt, bør der åbnes for dispenserende muligheder i kommuner og regioner for afbrænding af visse vegetation og førne i februar og marts i forbindelse med perioder af optørring. Med de rette eksperter i afbrænding af naturarealer og erfaring med skrånende terræner kan ild bruges på temmelig store arealer på kort tid og med beskedent mandskab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen. Region Hovedstaden har en hel hjemmeside med inspiration til efterbehandling til natur, inkluderende hele udgivelser om græssende dyr.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Generelt til efterbehandling.

Som led i efterbehandling af råstofgrave har vi nogle konkrete forslag:

- Lade råstofgrave være med alle klinter og stejle skrænter efter endt gravning og dermed spare arbejdet med at jævne ud væk.
- Frasorterede sten skubbes til side i linjeformede stendige-formationer, allerhelst i øst-vestlig retning, så hele den ene side vil stå i fuld sol året rundt.

Det vil fremme biodiversiteten med en tilbagevendende forstyrrelse i form af let harvning eller gravning omkring søernes bredder (selvfølgelig uden for paddesæsonen) for at nulstille tilgroning, men også gerne neden for geologiske profiler, så de holdes friske og markante. Visse paddes er utroligt glade for helt nøgne søer i råstofgrave, men kun i en kort årrække, idet vegetation ved bredden hurtigt gør søerne uegnede til paddernes yngel.

Efterbehandling suppleret med naturpleje.

I alle de områder, hvor det skønnes praktisk muligt, ser vi desuden gerne, at der som hovedregel blev afsat en pulje til naturpleje inden for de beløb, der afsættes til efterbehandling i forbindelse med nye gravetilladelser. Naturpleje som eksempelvis: Simple indhegninger med hjørnepæle og 2 tråde kan holde nøjsomme kreaturer som galloway og dexter inde. Tættere bevoksede graveområder kan med fordel indhegnes med flere strømførende tråde til buskryddende, nøjsomme får eller geder. Erfaringsmæssigt findes der dyreholdere, som mangler afgræsningsalternativer i perioder af vækstsæsonen, som udmærket kunne tilbydes sådanne indhegninger, og hvor græsningseffekten ville modvirke ophobning af førne og næring og fremme biodiversiteten markant.

Hvis græsning ikke vurderes praktisk muligt, bør der åbnes for dispenserende muligheder i kommuner og regioner for afbrænding af visse vegetation og førne i februar og marts i forbindelse med perioder af optørring. Med de rette eksperter i afbrænding af naturarealer og erfaring med skrånende terræner kan ild bruges på temmelig store arealer på kort tid og med beskedent mandskab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Der har været meget fokus på ikke at efterlade stejle skrænter og at muldjorden skal spredes over området efter endt gravning. Der er bevægelser mod en forståelse af den unikke mulighed for netop at bevare det næringsfattige miljø og muligheden for at bevare skrænter, men det er ikke altid let at nå til enighed om dette blandt de involverede parter i planen. Her kan aktører som DN muligvis være ambassadører for en holdningsændring.

Region Hovedstaden har i forbindelse med et stort efterlivs projekt fået udarbejdet et notat om netop naturforvaltning med græssende dyr med biodiversitet som det primære formål og kødproduktion som et biprodukt. Det er altså en dagsorden som vi understøtter og forsøger at inspirere til.

Udsagn

Afsender: Egedal Kommune

Egedal Kommune forventer, at graveområderne efter endt indvinding efterbehandles med særligt fokus på natur- og rekreative interesser, og at der tages særligt hensyn til grundvandsinteresser.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Halsnæs Kommune

Der er i 2024-25 blevet udarbejdet en landskabsanalyse for hele Halsnæs Kommune. Heri beskrives områderne ved Amager Huse og ved St. Havelse således:

Grønnessegaard Herregårds- og Fjordlandskab

”Det bakkede og skovprægede landskab omkring Grønnessegaard Herregård skiller sig ud som det eneste landskab i kommunen med herregårdspræg.

Grønnessegaard Herregårds- og Fjordlandskab består overvejende af et storbakket morænelandskab, der veksler med lavtliggende litorinaflader og strandenge langs sydkysten. Området fremstår som et varieret landbrugslandskab med middel til store intensivt dyrkede marker, der veksler med større skovområder. Området har herregårdskarakter omkring Grønnessegaard med store marker og gamle løvskove i det varierede, bakkede terræn.

Landskabets særlige værdier findes i de fine skovbryn, der understreger det bakkede terræn og omgiver de middelstore til store marker og områdets herregårdspræg. Langs kystlinjen mod Roskilde Fjord findes de landskabelige værdier i de brede strandengsarealer, den tydeligt markerede gamle kystskrænt fra Stenalderhavet samt de flade, lavtliggende arealer af marint forland, der udgjorde fjorde og vige i Stenalderhavet.

I Grønnessegaard Herregårds- og Fjordlandskab er det vigtigt at fastholde områdets herregårdspræg, de gamle skovområder, udsigter og kig til Fjorden og de kystnære værdier.

Der bør lægges vægt på at sikre oplevelsen af herregårdslandskabets træk af samlede bygningsmiljøer, store marker, store skove med markante skovbryn og stendiger, der markerer skel og linjer i landskabet.

Der bør være opmærksomhed på at sikre kig til skovbrynene og oplevelsen af det bakkede landskab.”

Området et betydende karaktergivende landskabselement – og kan opleves fra store dele af den vestlige del af Halsnæs-halvøen. Området er karakteristisk ved at der er mange beskyttede sten- og jorddiger, der går gennem området, og som er en del af kulturmiljøet Grønnessegård gods. Godset er oprettet i 1776 af J.F. Classen, og godset udgjorde sammen med Arresødal en del af den Classenske Fideikommis. Fiskelejerne Sølager og Liseleje er oprettet af Classen, og vejen mellem Sølager og godset er oprindelig.

Landskabet er sårbart over for skovtilplantning, byudvikling, byggeri og tekniske anlæg herunder råstofgrave.

Ølsted Landbrugslandskab

”Området er et af de få større, sammenhængende landbrugslandskaber i kommunen, og der bør derfor lægges vægt på at opretholde områdets landbrugspræg, dog uden at området får en yderligere intensiv landbrugs-karakter. Der bør lægges vægt på at sikre oplevelsen af udskiftningslandskabets strukturer omkring de stjerneudskiftede landsbyer.

Kig til de bakkede landskaber mod syd og oplevelsen af åsen i landskabet bør sikres og friholdes for beplantning, byggeri og anlæg.

Landskabet bør friholdes for bebyggelse og tekniske anlæg, så terrænformerne, strukturerne i diger og hegn samt de åbne landskabsrum fortsat kan opleves.”

De to nævnte områder er således friholdt for yderligere bebyggelse og tekniske anlæg. Halsnæs Kommune ønsker at bevare vores kultur- og landskabsværdier, og vi er bekymrede for vores landskab, når der skal graves råstoffer.

Vi ønsker, at påvirkningen af disse værdier også bliver vurderet, når der skal gives gravetilladelser på lige fod med påvirkningen af bilag IV arter, habitat, naturtyper, vandrammedirektivet, grundvand og fortidsminder. Vi ønsker derfor at arealerne ved Amagerhuse udtages som råstofområde i råstofplanen og at Store Havelse graveområde gøres mindre.

Hvis der gives tilladelse til gravning, ønsker Halsnæs Kommune at blive inddraget i kravene til efterbehandling efter råstofgravning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføjes merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Region Sjælland

Arealinteresser, efterbehandling og borgerinddragelse

Arealanvendelsen er under stort pres i Danmark og ikke mindst i områder med stor befolkningstæthed, som der er på store dele af Sjælland. De bedste og mest attraktive råstofområder er allerede enten færdiggravede eller udlagt som graveområder, hvilket betyder at nye områder rykker tættere på bysamfund. Derfor bør borgerne inddrages mere og tidligere i processen, når der skal indvindes råstoffer. Det vil derfor være nyttigt, at Region Hovedstaden lægger større og mere synlig vægt på borgerinddragelse i Forslag til Råstofplan 2025. Fokus på borgerinddragelse har stor, politisk opmærksomhed i Regionsrådet i Region Sjælland og vil få væsentlig prioritet i Region Sjællands Forslag til Råstofplan 2026. Det er spændende, at Region Hovedstaden har gennemført tre pilotprojekter om arealanvendelse af færdiggravede råstofgrave i perioden 2022-2024, og vurderer, at der fremadrettet bør være mere fokus på tidlig inddragelse af lodsejere, indvindere, kommuner og andre relevante aktører.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden er enig i, at der fremadrettet bør være endnu mere fokus på tidlig inddragelse af lodsejere, indvindere, kommuner og andre relevante aktører. Derfor har regionen igangsat projektet 'Fremme af natur og samfundsværdi i råstofgrave'. Projektet har givet nye indsigter, viden og konkrete værktøjer til hvordan regionen fremadrettet kan gribe tidlig inddragelse an. Dette beskrives også i Forslag til Råstofplan 2025 under afsnittet 'Arealinteresser og efterbehandling'.

Samtidig har regionen, i sin fastlæggelse af processen for Råstofplan 2025 afvejet hensynet mellem bredere og tidligere borgerinddragelse op imod hensynet til ikke at forstyrre og bekymre flere borgere end nødvendigt. Det er en langvarig proces, og jo længere tid man som borger befinder sig i en uafklaret situation, jo sværere kan det opleves.

Generelt - Forhold administreret af anden myndighed

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Forbud mod fiskeri og jagt i grundvandsfødte søer

DN ser behov for at forbyde put-and-take-fiskeri i grundvandsfødte søer, som opstår som følge af råstofgravning, da de hurtigt bliver næringsfattige og uegnede for fisk, og derfor vil kræve tilskuds fodring. Desuden er fisk generelt prædatorer på både padde og deres yngel, hvoraf flere er omfattet af bilag IV beskyttelse.

Ligeledes anbefaler DN, at både udsætning og fodring af fugle til jagt i disse søer forbydes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hvad gravesøerne anvendes til efter endt gravning er ikke regionens myndighed. De fleste gravesøer vil falde under naturbeskyttelseslovens §3, da de har et vandspejl over 100 m². §3 natur er kommunens myndighed. I praksis betyder det at søen vil være beskyttet så snart gravningen ophører og med hensyn til udsætning af dyr vil det i så fald være efter §31 i naturbeskyttelsesloven.

Udsagn

Afsender: Energinet Eltransmission

Energinet Eltransmission har modtaget Region Hovedstads høring af berørte myndigheder og interessenter for forslag til Råstofplan 2025 samt af miljørapport.

Energinet Eltransmission A/S ejer, driver og bygger eltransmissionsnettet gt;100 kV for at indpasse mere vedvarende energi og opretholde forsyningssikkerheden i Danmark og for at sikre forbindelserne til vores nabolande. Energinet Eltransmission A/S (herefter Eltransmission) er et datterselskab i Energinet, som er en selvstændig offentlig virksomhed i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. Eltransmissionsanlæg udgør ryggraden for elforsyningen i Danmark, hvorfor det er altafgørende for forsyningssikkerheden, at tilstedeværelsen af el-transmissionsanlæggene – både kabelanlæg og luftledningsanlæg – til enhver tid skal respekteres, således jordstabiliteten omkring anlæggene og adgangen til anlæggene ikke kompromitteres. Nærværende høringssvar omhandler udelukkende eltransmissionsnettet.

Vi har overordnet gennemgået forslag til råstofplan 2025, og vi kan konstatere, at der er føl-gende grave- og interesseområder (Stærkende, Kvistgård Udvidelse, D6 Kyndby, Krogstrup), hvor der indenfor graveområderne forefindes eksisterende eltransmissionsanlæg.

Vi foreslår derfor, at det bør fremgå af de relevante afsnit i råstofplanen og tilhørende kortbilag, at der er eltransmissionsanlæg indenfor nogle af de områder, som råstofplanen omfatter, således der allerede i forbindelse med planlægningen af råstofindvinding er fokus på, at tilstedeværelsen af eltransmissionsanlæggene skal respekteres. Vi kan fremsende GIS-filer, som foruden centerlinjen også viser yderste leder på luftledningsanlæg, afgrænsning af servitut-areal for både jordkabelanlæg og luftledningsanlæg samt de tilhørende respektafstandene.

Vores eltransmissionsanlæg er generelt sikret ved uopsigelige tinglyste rådighedsservitutter, hvilket betyder, at der skal indhentes en dispensation, hvis der skal ske gravearbejder med tilhørende terrænændringer/tilstandsændringer mv. i forbindelse med indvinding af råstoffer indenfor servitutarealerne.

En konkret dispensationsansøgning skal sendes til følgende mailadresse: 3.parter@energinet.dk således vi konkret kan vurdere, om der er grundlag for, at der kan udstedes en dispensation. Servitutarealerne administreres restriktivt, hvormed dispensation ikke automatisk kan forventes meddelt. Der udstedes alene en dispensation, hvis vi vurderer, at person-, anlægs- og forsyningssikkerheden ikke komprimeres.

Vi anmoder derfor om, at det nævnes i de enkelte råstoftilladelser, som udstedes, at der skal søge om dispensation, såfremt der skal graves og indvindes indenfor servitutarealerne.

Udover ansøgning om dispensation skal der også indhentes arbejdsinstruktioner, idet der omkring luftlednings- og jordkabelanlæg er der fastlagt en respektafstand, for at give betryggende sikkerhed ved arbejde i nærheden af elforsyningsanlæg eller ved uheld og ulykker. Indenfor respektafstanden, er der restriktioner efter "Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af ikke-elektrisk arbejde i nærheden af elektriske anlæg" BEK nr. 1112 af den 18/08/2016. Der skal derfor indhentes en arbejdsinstruktion, når der arbejdes i en højde over 3 m fra eksisterende terræn inden for en afstand på 15 m fra yderste fase for luftledningen og 1 m fra kabler.

Det betyder, at den enkelte entreprenør, som arbejder i nærheden af vores eltransmissionsanlæg dels skal søge arbejdsinstruktion hos Eltransmission på mail; arbejde-naer-el@energinet.dk og dels returnere arbejdsinstruktionen i underskrevet stand inden arbejdet påbegyndes. I forhold til etablering af nye kabelanlæg og luftledningsanlæg henviser vi til kørende dialog mellem vores Miljø og Rettighedsafdeling og jer vedrørende etablering af nye kabeltracéer og udlægning af nye grave og interesseområder. Eventuelle spørgsmål kan rettes til undertegnede for så vidt angår de eksisterende eltransmissionsanlæg.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for jeres høringsvar.

Regionen er opmærksom på tilstedeværelsen af eltransmissionsnet i de fire graveområder Stærkende, Kvistgård Udvidelse, D6 Kyndby og Krogstrup. Af forudsætningerne for Kvistgård Udvidelse og D6 Kyndby graveområder i forslag til Råstofplan 2025 lyder det; "Hensynet til tilstedeværende eller planlagt infrastrukturanlæg (f.eks. højspændingsledninger og gasledninger) i området skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Der skal om nødvendigt rettes henvendelse til ejeren af infrastrukturanlægget, og tages højde for servitutter og andre eventuelle restriktioner i forhold til infrastrukturanlægget".

Vi vil sørge for, at forudsætningen også fremgår af Krogstrup graveområde og Stærkende interesseområde i den endelige plan.

Energinet Eltransmission vil blive inddraget i en indledende samordning i forbindelse med en ansøgning om et konkret graveprojekt i området. I en tilladelse til råstofindvinding vil kravene til graveafstand og sikkerhed skrives ind i tilladelsen og der bliver ført tilsyn med at de respekteres.

Regionen vil også gøre indvinder opmærksom på dispensationen og indhentning af arbejdsinstruktion.

Vi sætter pris på den gode dialog også fremadrettet.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

9.2 Konflikter med kommuneplanlagt byudvikling

Flere af de udpegede nye graveområder ligger i eller op ad kommuneplanlagte byudviklingsområder, hvilket skaber betydelig planlægningsusikkerhed.

Det gælder bl.a. ved:

- Slangerup Øst og Ny Øvej – hvor kommunen planlægger nye boligkvarterer.
- Skibby og Krogstrup – hvor der er udlagt perspektivarealer til bolig og let erhverv.
- Lystrup/Lindholm – hvor grusgrave kan kollidere med både naturkorridorer og fremtidig byvækst.

Et område, der er udlagt som råstofgraveområde i en regionsplan, er som udgangspunkt ubebygget i kommune- og lokalplanlægning i hele planperioden.

Det medfører:

- Tab af udviklingsmuligheder og indtægtsgrundlag for kommunen.
- Usikkerhed for investorer, boligselskaber og bygherrer.
- Demografisk skævvridning, hvis der ikke kan opføres boliger i ellers attraktive områder.

Regionsplanen risikerer dermed at binde Frederikssund Kommune i årtier og sætte en bremse på ønsket vækst og udvikling.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Planloven fastligger et planhierarki for at sikre en sammenhæng fra det helt overordnede statsligt strategiske planlægningsniveau og ned til detaljeret konkret planlægning, som beskrives i lokalplaner. I overensstemmelse med planhierarkiet skal den kommunale planlægning underordne sig råstofplanen.

Se også svar vedr. regionens arbejde med tidlig inddragelse af kommune og andre aktører, for at videst muligt at sikre synergi på tværs af planlægning, interesser og ønsker.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Råstofplanen tilsidesætter kommunens planlægning

De planlagte råstofområder er desuden ikke koordinerede med kommunens planlægning. Der udlægges graveområder, som vil fordyre planlagte vejanlæg, som skaber hindringer for byudvikling, som skaber risiko for at investeringer i den fremtidige vandforsyning ved Gerlev i Hornsherred fortabes og som ødelægger en række særligt bevaringsværdige landskaber.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal udføre en samlet afvejning af forsyningen med råstoffer i Region Hovedstaden, herunder udpege graveområder, hvor der kan søges om tilladelse samt udpege interesseområder, hvor der er en formodning om, at der er en råstofressource af erhvervsmæssig interesse. Formålet med udpegningen af interesseområderne er at sikre, at der ikke gennemføres projekter eller vedtages planer for området, som kan forhindre en eventuelt fremtidig udnyttelse af råstofferne. Udpegningen af interesseområdet er derfor ikke ensbetydende med at der vil blive etableret en grusgrav i området. Før dette kan ske skal området udpeges til graveområde i en kommende Råstofplan. Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er fredede, omfattet af Natura 2000 eller udlagt til byudvikling. I forbindelse med en evt. fremtidig udlægning til graveområde vil forhold omkring natur, landskab, trafik, støv, og støj indgå i miljøvurderingen. Desuden kan nævnes, at planloven fastligger et planhierarki for at sikre en sammenhæng fra det helt overordnede statsligt strategiske planlægningsniveau og ned til detaljeret konkret planlægning, som beskrives i lokalplaner. I overensstemmelse med planhierarkiet skal den kommunale planlægning underordne sig råstofplanen.

Generelt - Grundvand

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

4. Risiko for forurening af grundvand

Gravning under grundvandsspejlet udgør en direkte trussel mod vores drikkevandsforsyning. Vandboringer kan blive ødelagt eller må opgives, hvilket kan medføre store økonomiske og miljømæssige følger.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider

inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

11.2 Vandrammedirektivet og grundvandsbeskyttelse

EU's vandrammedirektiv (2000/60/EF) forpligter medlemslandene til at sikre, at der ikke sker forringelse af status for grundvandsforekomster (EU, 2000). Dette gælder også i forhold til fysisk planlægning, herunder råstofplaner.

Hvis råstofgravning indebærer risiko for forurening, sænkning af grundvandsspejl, eller ødelæggelse af naturlig nedsivning, er der tale om en juridisk stopregel. Flere af de planlagte graveområder i Frederikssund ligger i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) eller grundvandsdannende oplande, hvilket gør dem omfattet af disse beskyttelsesregler (Miljøstyrelsen, 2022; Frederikssund Kommune, 2025).

Planen burde derfor indeholde detaljerede hydrogeologiske vurderinger og risikoscenarier, hvilket ikke er tilfældet i den strategiske miljøvurdering (SMV).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding under grundvandsspejl vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager Region Hovedstaden forholdet omkring grundvandssænkning baseret på forventede ændringer i vandspejlsniveau, og geotekniske forhold i og omkring graveområdet. Region Hovedstaden stiller vilkår om, at der ikke må ske en påvirkning af grundvandet.

Se også tidligere svar vedr. grundvand.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

8. Grundvand og drikkevandsressourcer

8.1 Råstofudvinding og risiko for grundvandsforringelse

Størstedelen af råstofudvindingen i Region Hovedstaden, særligt sand og grus, foregår i åbne grusgrave, som typisk når ned under grundvandsspejlet. Det betyder, at gravningen direkte påvirker det vandførende lag og dermed grundvandets kvalitet, kvantitet og bevægelse. Hvis der ikke tages de nødvendige hensyn, kan konsekvenserne være vidtrækkende og irreversible (GEUS, 2023; Miljøstyrelsen, 2022).

Råstofgravning kan føre til:

- Forringet grundvandskvalitet ved forstyrrelse af naturlige jordfiltre.
- Øget sårbarhed over for forurening fra olie, brændstof og tungmetaller fra maskiner og transport.
- Ændringer i grundvandets strømning, som kan dræne nærliggende vådområder eller øge risikoen for indtrængning af saltvand eller overfladevand (Miljøstyrelsen, 2022; EU, 2000).

8.2 Drikkevandsinteresser i Frederikssund

Frederikssund Kommune rummer nogle af Region Hovedstadens mest sårbare og mest værdifulde grundvandsressourcer. Grundvandet udgør ikke blot en lokal ressource, men har regional

betydning for den langsigtede og bæredygtige forsyning med rent drikkevand. Ikke desto mindre har Region Hovedstaden i råstofplanen udpeget flere store graveområder netop i dette område, bl.a. ved Krogstrup, Lyngerup, Landerslev og Onsved (Region Hovedstaden, 2025). Disse udpegninger overlapper med vigtige grundvandsdannende oplande og områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD'er). I flere tilfælde ligger de planlagte gravefelter også inden for indsatsområder for grundvandsbeskyttelse, hvilket normalt fordrer forsigtighed og risikobaseret planlægning (Miljøstyrelsen, 2021).

8.3 Mangel på tilstrækkelig vurdering i SMV'en

Regionens strategiske miljøvurdering (SMV) nævner godt nok grundvandsrisici, men vurderingen fremstår generel og upræcis, uden konkrete data for de enkelte gravefelter.

Der redegøres ikke detaljeret for:

- Grundvandets dybde, strømning og kemiske sammensætning i de konkrete områder.
- Hydrologisk forbindelse til nærliggende vådområder, kildevæld eller vandløb.
- Risiko for lækage af dieselolie, hydraulikvæske eller støvpartikler til det vandførende lag.
- Sammenhæng med klimarelaterede ændringer i nedbør og grundvandsdannelse.

Flere eksperter har påpeget, at råstofudvinding i områder med tynde dæklag og høj nedsivning kræver særligt strenge forholdsregler og ofte bør undgås helt, hvis det er muligt (GEUS, 2023; DTU Miljø, 2021).

8.4 Vandrammedirektivet og juridiske stopkriterier

EU's Vandrammedirektiv (2000/60/EF) fastslår, at medlemslandene skal sikre, at: "Der sker ingen forringelse af status for grundvandsforekomster, og at alle nødvendige beskyttelsesforanstaltninger iværksættes for at undgå risici for forurening" (EU, 2000, artikel 4).

Hvis en råstofaktivitet medfører risiko for forringelse af grundvandet, er der tale om et juridisk stopkriterium, som i sig selv kan begrunde, at et område ikke må anvendes til gravning. Region Hovedstaden bør derfor dokumentere, at alle udpegede områder kan udnyttes uden at bringe grundvandets kvantitet og kvalitet i fare, og hvor det ikke kan dokumenteres, bør området udgå af planen.

8.5 Konflikt mellem langsigtet vandforsyning og kortsigtet råstofudvinding

Der er en grundlæggende konflikt mellem:

- Behovet for langsigtet drikkevandsforsyning i høj kvalitet, baseret på naturlig grundvandsdannelse og intakte beskyttelseszoner.
- Behovet for kortfristet udvinding af billige råstoffer, der typisk ophører efter 10-20 år og efterlader risiko og skader.

Denne konflikt bliver særligt tydelig i Frederikssund, hvor flere af de udpegede graveområder ligger i samme områder, som vandværker planlægger at udbygge eller beskytte (Novafos, 2024). Her bør princippet om "beskyttelse før udnyttelse" gælde.

8.6 anbefalinger

- Fjern eller reducer graveområder i og nær OSD'er, indsatsområder og sårbare drikkevandszoner.
- Kortlæg grundvandsforhold for hvert område med uafhængig faglig dokumentation (GEUS/DTU).
- Fastlæg krav om grundvandsbeskyttelse, bundforsegling og overvågning, hvis udvinding alligevel tillades.
- Integrér drikkevandsplanlægning (f.eks. Novafos' strategier) i råstofplanen som planforudsætning.
- Udarbejd en samlet grundvandsrisikovurdering som tillæg til SMV'en.

8.7 Konklusion

Råstofplanens massive udlægning i Frederikssund risikerer at skade en af regionens vigtigste grundvandsressourcer. Det er uholdbart at tillade råstofudvinding i områder, hvor grundvandets kvalitet, kvantitet og sikkerhed ikke kan garanteres. Regionen må udvise føre-var-princip og

vælge at beskytte det vand, vi skal leve af i fremtiden, frem for at hente råstoffer, der i mange tilfælde kan fremskaffes fra andre og mindre sårbare områder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

En stor del af Region Hovedstadens areal er udpeget som område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Indvinding af råstoffer er ikke uforenelige med OSD-udpegninger, da råstofindvinding i sig selv ikke er en forurenende aktivitet.

Region Hovedstaden vurderer, at udpegede områder med grundvands- og drikkevandsinteresser ikke vil være til hinder for udlægning af grave- eller interesseområder inden for disse områder.

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027.

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet.

Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Sikring af grundvandet Grundvandsbeskyttelsen i forbindelse med råstofgravning er en stor bekymring, særligt i Nordsjælland, der rummer vigtige grundvandsressourcer af høj kvalitet. Man bør være påpasselig med at give tilladelser til gravning under grundvandsspejl, da dette kan føre til forurening af grundvand og overfladevand. Der bør ikke gives tilladelse til indvinding af råstoffer under grundvandsspejl ved tørpumpning. Det er betænkeligt, at retningslinjerne åbner op for, at regionen kan godkende at der tilkøres

råjord til efterbehandling af hældninger, hvis ejeren dokumenterer, "at det ikke vil påvirke grundvandskvaliteten". Denne retningslinje ser vi gerne udtaget.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Af råstofplanens overordnede retningslinjer for indvinding af råstoffer fremgår det af retningslinje nr. 7: "Der kan som hovedregel ikke meddeles tilladelse til råstofindvinding inden for udlagte BNBO'er (Borings Nære Beskyttelses Områder) medmindre ansøger kan dokumentere, at råstofindvinding kan foregå uden risiko for grundvandskvaliteten". Hvis en vandforsyning etablerer en drikkevandsboring, som medfører at en del af eller hele BNBO'et kommer til at ligge inden for graveområdet, vil retningslinjen træde i kraft. En stor del af Region Hovedstadens areal er udpeget som område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Indvinding af råstoffer er ikke uforenelige med med OSD-udpegninger, da råstofindvinding i sig selv ikke er en forurenende proces. Region Hovedstaden vurderer, at udpegede områder med grundvands- og drikkevandsinteresser ikke vil være til hinder for udlægning af grave- eller interesseområder inde for disse områder. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstofstilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstofstilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Med hensyn til retningslinjen ang. tilkørsel af jord er det nederst i retningslinje 6: "Ved udarbejdelse af efterbehandlingsplaner kan der ikke forudsættes tilførsel af udefrakommende jord til råstofgraven, medmindre der foreligger en dispensation fra forbuddet i jordforureningslovens § 52". Denne retningslinje tager udgangspunkt i råstofloven og kan ikke slettes. Det skal dog understreges, at Region Hovedstaden håndhæver denne lovgivning og at der kun i yderst sjældne tilfælde ved meget særlige geologiske forhold gives dispensation. Der må i henhold til jordforureningslovens § 52 som udgangspunkt ikke tilføres jord udefra til råstofgrave, da det kan medføre forurening af grundvandet. Råstofgrave vil derfor som udgangspunkt ikke blive fyldt op til terræn og udjævnet til tidligere terrænniveau. Råstofgravene er blandt de relativt få steder herhjemme, hvor ny og artsrig natur kan opstå uden brug af drastiske midler. Færdiggravede råstofgrave har et meget højt potentiale for at udvikle spændende natur, da sådanne områder med blottet grus, stejle skråninger og lav næringsstofbelastning er en sjældenhed i en dansk kontekst.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Sikring og beskyttelse af grundvandet.

I forbindelse med såvel råstofgravningen som den efterfølgende reetablering er der stor fare for, at grundvand og overfladevand forurenes. Dette er særligt relevant i Nordsjælland, fordi der her er tale om betydelige grundvandsressourcer af høj kvalitet. Der bør ikke

gives tilladelse til indvinding af råstoffer under grundvandsspejl ved tørpumpning
Omkring efterbehandling i relation til etablering af søer i gravene er det betænkeligt, at retningslinjerne åbner op for, at der kan dispenseres for efterbehandling med tilkøbt jord, hvis ejeren dokumenterer, "at det ikke vil påvirke grundvandskvaliteten". Denne retningslinje ser vi gerne udtaget.

Generelt virker det, som om Regionen ikke har haft fokus på de grundvandsdannende områder i hele planen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstof-tilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstof-tilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Med hensyn til retningslinje 12 - Efterbehandling ved indvinding under grundvandsspejl står der, at efterbehandling af hældninger under grundvandsspejl med råjord kan ikke gennemføres uden særskilt godkendelse fra regionen og forudsætter, at ansøger dokumenterer, at det ikke vil påvirke grundvandskvaliteten. Her menes ikke råjord tilført udefra. Råstofgrave efterbehandles typisk med den overjord, der er rømmet af og som ligger i oplag på ejendommen. Retningslinjen angiver, at der ikke må efterbehandles med denne jord under grundvandsspejlet, da der er risiko for at skadelige stoffer opløses fra jorden og spreder sig til grundvandet. Der må i henhold til jordforureningslovens § 52 som udgangspunkt ikke tilføres jord udefra til råstofgrave, da det kan medføre forurening af grundvandet. Regionen administrerer denne bestemmelse i jordforureningsloven, og fordi der er drikkevandsinteresser i store dele af regionen, forvaltes bestemmelsen særdeles restriktivt.

Udsagn

Afsender: Egedal Kommune

Hele Egedal Kommune er udpeget som OSD (Område med særlige drikkevandsinteresser) og der indvindes ca. 7 mio. kubikmeter grundvand årligt i Egedal Kommune. Der er store grundvandsinteresser og grundvandsbeskyttelse er et vigtigt indsatsområde i kommunen. De tre forslået graveområder ligger tæt på eller indenfor grundvandsdannende oplande til offentlige kildepladser. Egedal Kommune er bekymret for, at råstofgravning i nærheden af kildepladserne kan øge sårbarheden.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til råstofindvinding i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel tilladelse til råstofindvinding vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Fredensborg Kommune

Mulig påvirkning af grundvand

Endelig kan det efter kommunens vurdering ikke udelukkes, at en eventuel grundvandssænkning i forbindelse med udgravning af råstoffer, kan påvirke et nærværende liggende § 3 område.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Region Hovedstaden har for graveområdet fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke beskyttede naturtyper. Af vurderingen fremgår det, at der ikke er risiko for væsentlig påvirkning af våde naturtyper ved råstofindvinding.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Klimaforening

Områderne omfatter sårbare drikkevandsmagasiner og naturtyper, der ifølge Vandrammedirektivet og Habitatdirektivet skal have en gunstig bevaringsstatus (EU 2000; EU 1992).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofplanen må ikke stride mod regler eller beslutninger efter § 3 i lov om planlægning, Natura 2000-planer efter miljømålsloven eller regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning. Staten fører tilsyn med at planen ikke strider mod Statens interesser i planlægningen. Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnede planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven, herunder grundvand og beskyttet natur. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning, beskyttet natur og landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: HOFOR

HOFOR finder, der potentiel forurening fra biaktiviteter (andre aktiviteter end råstofgravning) i råstofgrave i indvindingsoplande/grundvandsdannende oplande, og at vi mener, at biaktiviteter ikke må være tilladt inden for disse områder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for jeres høringssvar.

Tilladelser til andre aktiviteter end råstofgravning i råstofgrave er kommunens myndighed og ikke et forhold Region Hovedstaden har hjemmel til at udstede forbud imod.

Udsagn

Afsender: Jørgen Bech

8. Drikkevand: Grusgravning er en trussel mod de drikkevandsforekomster. Hvordan vil regionen sikre sig at olie og hydraulik lækager fra maskiner og lastbiler ikke indebærer risiko for grundvandet. Der er vandboringer tæt på flere af de udlagte grusgrave.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i

Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. Regionen sætter som vilkår i tilladelsen til råstofindvinding krav til hvordan tanke, materiel, olieprodukter mv. skal opbevares, håndteres, og inspiceres. Såfremt der skulle forekomme en spildhændelse sørges der for øjeblikkeligt at opsuge evt. fri fase, hvorefter der afgraves til forureningen vurderes oprenset. Herefter udtages der de nødvendige afgrænsende jordprøver til dokumentation for oprensningen i sin helhed. Den olieforurenede jord bortskaffes til godkendt modtager.

Udsagn

Afsender: Jørgen Bech

5. Vandspejl og grundvandsniveauer: Grusgrave påvirker grundvandet, både i form af forurening og ændringer i grundvandsniveauet, hvilket kan få konsekvenser for lokale drikkevandsressourcer samt grundvandsniveauet i området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager Regionen forholdet omkring grundvandssænkning baseret på forventede ændringer i vandspejlsniveau, og geotekniske forhold i og omkring graveområdet. Regionen stiller vilkår om at der ikke må ske en påvirkning af grundvandsspejlet. Se også svar vedr. drikkevand.

Udsagn

Afsender: Mikkel Rene Sabransky

5. Vandspejl og grundvandsniveauer: Grusgrave påvirker grundvandet, både i form af forurening og ændringer i grundvandsniveauet, hvilket kan få konsekvenser for lokale drikkevandsressourcer samt grundvandsniveauet i området.

8. Drikkevand: Grusgravning under grundvandsspejlet er en trussel mod drikkevandsforekomsterne, og kan betyde at vandboringer må sløjfes med store miljømæssige og økonomiske omkostninger til følge.

- Grundvandet / drikkevandet, som bruges i Stor København også, bliver smadret / øgelagt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til

forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

E. Vand

Der er betydelig risiko for påvirkning af grundvandet og for okkerudvaskning. Vandløb og sårbare vådområder kan forringes ved gravning tæt ved deres opland. Igen antallet af grusgrave og det areal de dækker gør det sandsynligt at der vil være en stor sandsynlighed for uheldige direkte og indirekte effekter på kommunalt niveau, og ikke mindst for borgerne i kommunen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region

Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Forholdene omkring vandløb, søer og anden våd natur er undersøgt som en del af miljøvurderingen. Miljøvurderingen er beskrevet nærmere i miljørapporten og i det bagvedliggende notat vedrørende muligt påvirkning af beskyttede søer, våde naturtyper og vandløb.

Generelt - Klimatiske faktorer

Udsagn

Afsender: Frederikssund Klimaforening

Høringssvar fra Frederikssund Klimaforening til Region Hovedstadens forslag til Råstofplan 2025

Frederikssund Klimaforening anerkender Region Hovedstadens ansvar for at sikre en stabil råstofforsyning, men mener samtidig at den foreliggende råstofplan vil påføre klimaet og miljøet en unødvendig belastning, fordi en uforholdsmæssig stor del af de nye gravefelter placeres i Frederikssund Kommune.

1 Klimabelastningen i den fremlagte plan

De syv nye råstoffelter i Frederikssund rummer 17,9 millioner m³ sand og grus (Region Hovedstaden 2025). Omregnet med en densitet på 1,6 ton pr. m³ svarer det til 28,6 millioner ton. Livscyklusfaktorer fra Danmarks Tekniske Universitet (DTU 2024) og Det Internationale Energiagentur (IEA 2023) angiver cirka 4 kg CO₂ pr. ton for udvinding og 0,02 kg CO₂ pr. ton-kilometer for lastbiltransport. Med et gennemsnit på 30 kilometer giver transporten 0,6 kg CO₂ pr. ton. Den samlede udledning bliver således 4,6 kg CO₂ pr. ton eller omtrent 132 000 ton CO₂-ækvivalenter over planperioden. Til sammenligning udledte hele Frederikssund Kommune 288 000 ton CO₂ i 2023 (Danmarks Statistik 2024). Råstofplanens andel for Frederikssund kan dermed øge kommunens klimafodaftryk med næsten 50 procent.

2 Et klimavenligt realistisk alternativ

Et scenarie, hvor halvdelen af råstofbehovet dækkes af recirkuleret beton- og tegltilslag, og den anden halvdel importeres som højkvalitetsgrus fra Sydsjælland via bane eller skib (100 km), reducerer udledningen til cirka 86 000 ton CO₂, en besparelse på 35 procent. Hvis genbrugstilsatsen hæves til 65 procent, som Københavns Kommune allerede har vedtaget til 2030, falder udledningen til omkring 70 000 ton CO₂, svarende til en halvering. Tallene bygger på emissionsfaktorer fra CEN/TC 351 (2023) og DTU's livscyklusanalyse (DTU 2024).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har vurderet de klimatiske faktorer på planniveau i Forslag til Råstofplan 2025.

Regionen er enig i, at den største påvirkning af CO₂-udledning i forbindelse med råstofindvinding er knyttet til transporten. Det er således afstanden mellem indvindings- og anvendelsessted, som har størst betydning. Lokale råstoffer har således en mindre CO₂-påvirkning end råstoffer der transporteres fra andre regioner eller fra udlandet. Selve indvindingen og forarbejdningen af råstoffer vil indebære den samme CO₂-udledning, uanset, hvor den foregår. I råstofloven er der krav om, at regionen skal udlægge arealer der kan dække råstofforbruget indenfor regionen de kommende 12 år. Regionen har bestræbt sig på, at udlægge forslag til graveområder tæt på arealer, hvor der forventes et stort råstofforbrug, eksempelvis langs

kommende motorvejsstrækninger. Det er i dag ikke muligt at indregne råstoffer fra andre regioner ind i den samlede ressourceopgørelse. I forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2016/2020 rejste Region Hovedstaden spørgsmålet om inddragelse af hhv. sekundære materialer, havmaterialer og import fra øvrige regioner i ressourceopgørelsen overfor miljøministeriet. Af miljøministeriets svar fremgår det, at en beslutning om at finde nødvendige råstoffer uden for regionens areal forudsætter, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Regionen har ikke for nuværende godtgjort, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede landindvundne råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Det er derfor ikke muligt at planlægge med, at en del af regionens råstofforbrug af landindvundne materialer dækkes via import. I dag genanvendes stort set alt uforurenet bygge- og anlægsaffald. Men byggeaffald kan ikke fuldt ud erstatte indvundne råstoffer, da mængden af byggeaffald er langt mindre end behovet for råstoffer. I dag udgør nedknust byggeaffald kun ca. 4 % af ressourcestrømmen. Desuden kan byggeaffald ikke erstatte alle grove materialer af høj kvalitet som anvendes til f.eks. fremstilling af beton. Omstillingen til at kunne genanvende flere ressource vil derfor foregå over tid, og i takt med at den teknologiske udvikling medvirker til, at der kan fremstilles nye former for erstatningsmaterialer. Der er derudover en bred erkendelse af, at der er et stort uudnyttet potentiale i overskudsjord. Region Hovedstaden har i samarbejde med Region Sjælland fået udarbejdet en analyse af jordstrømme i de to regioner samlet. I rapporten anslås det, at potentialet for at anvende overskudsjorden som erstatning for nye råstoffer i Region Hovedstaden er på knapt 1 mio m³ årligt, men idet regionen først forventer, at potentialet indfries indenfor de kommende år, skønnes bidraget konservativt at være på 0,49 mio. m³ årligt over den kommende 12 års periode.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

G. Klimatiske faktorer

Store arealindgreb reducerer kulstofbinding og bidrager indirekte til CO₂-udledning, samtidig med at transportsektoren udleder yderligere drivhusgasser. Specielt relevant da en del kørsel må forventes da det ikke er rimeligt at efterbehandling skal foregå sammested hvor der indvindes, da områderne så allerede er belastede rigeligt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har vurderet på de klimatiske faktorer på planniveau. Den største påvirkning af CO₂-udledningen i forbindelse med råstofindvinding er knyttet til transporten. Det er således afstanden mellem indvindings- og anvendelsessted, som har størst betydning. Selve indvindingen og forarbejdningen af råstoffer vil indebære den samme CO₂-udledning, uanset, hvor den foregår. Realiseringen af forslag til Råstofplan 2025 vil dermed medføre et vist udslip af CO₂. Men i råstofloven er der krav om, at der skal udlægges råstoffer til 12 års forbrug i den reviderede råstofplan, og regionen har bestræbt sig på, at udlægge forslag til graveområder tæt på anvendelsesstedet. Det vurderes derfor at den samlede påvirkning vil være uvæsentlig, da CO₂-udledningen vil være større, hvis råstofferne skal køres til fra andre regioner eller udlandet. Efterbehandling er de tiltag man laver i en grusgrav når råstofferne er gravet og man gør graven klar til et andet formål. Det er derfor givet at efterbehandlingen skal foregå der hvor der er blevet indvundet råstoffer. Hvis der i høringsvaret derimod menes forarbejdning af råstofferne, så er den i langt

de fleste tilfælde helt minimalt, og begrænser sig som regel til en sortering, som kun giver mening at gøre på stedet.

Generelt - Kommunikation og inddragelse

Udsagn

Afsender: By og Land, Halsnæs

1. Først vil vi godt anke over deadline for afgivelse af høringssvar. Den 30. juli er midt i sommerferien. Vi vil opfordre regionen til at forlænge høringsperioden

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er beklageligt at høringsperioden har ramt sommerferieperioden. Høringen har været åben fra 15. maj til 30. juli 2025 og dermed åben i 11 uger i mod de 8 krævede - dette for at kompensere for, at vi ramte sommerferien.

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

Manglende borgerinddragelse

Vi oplever, at planlægningen mangler reel lokal forankring. Borgerne sidder ofte tilbage med oplevelsen af, at beslutningerne er truffet uden reelt at lytte. Lokal viden – om dyreliv, vandstand, kulturarv – bruges ikke aktivt, hvilket er en stor fejl.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

som besvaret under "Generelt - Menneskers sundhed" er det meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Demokratisk proces, borgerinddragelse og om at give noget tilbage til lokalsamfundet.

Det er vigtigt at hele processen omkring en råstofplan, er at der fra start af udpegninger for interesse og graveområder og til selve udvindingen er gennemsigtighed og dialog med lokalsamfundene og de borgere der vil blive berørt.

Ikke alle med gravetilladelse har denne tilgang til lokalsamfundet og dens borgere.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen opfordrer alle indvindere til at følge Kodeks for godt naboskab.

Kodeks for godt naboskab ved råstofindvinding definerer nogle spilleregler for sameksistens – fra ansøgning om tilladelse til råstofindvinding til efterbehandlingen er afsluttet. Målet er, at løsningen af de problemer, der opstår, i højere grad kan ske gennem dialog mellem naboer og virksomheder. Med kodeks ved naboer hvad de kan forvente af virksomheden – udover det, der står i tilladelsen til råstofindvinding.

Regionen har også øget fokus på samarbejde mellem de forskellige aktører i forbindelse med tilladelser til råstofindvinding. Regionen har for nyligt afsluttet et projekt om efterbehandling af råstofgrave. Her indgår en analyse af, hvordan man kan indgå partnerskaber på tværs af offentlige, private og frivillige aktører. Det vil naturligvis altid være under forudsætning af, at lodsejer og indvinder er interesseret i at indgå i et samarbejde, men med analysen er der beskrevet en ramme for den slags samarbejder.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

2.1 Manglende information og utilstrækkelig borgerinddragelse Forskellen mellem borgermødet i Frederikssund og det i Frederiksværk er markant. I Frederikssund blev flere områder slået sammen i præsentationen, og vigtige detaljer blev udeladt, f.eks. såsom at efter behandling kan ske andet steds og ikke nødvendigvis i graveområdet. Der var kun få pladser til rådighed og pladserne blev hurtigt meldt udsolgt – uden at Regionerne hverken før eller efter har gjort noget for at kompensere – man kunne f.eks. have valgt ekstra møde eller gjort det muligt at deltage online. Muligheden for at stille opklarende spørgsmål var stærkt begrænset og resulterede i en enormt presset stemning. Dette har gjort reel borgerinddragelse umulig. Trods løfte blev præsentationen ikke sendt ud efterfølgende. Alt sammen faktorer der disproportionalt gør det sværere for borgere i kommunen at indsende gode høringssvar. Anbefaling: Vælger regionen at forsætte med Råstofplanen, bør Regionerne anerkende at de bærer et udvidet ansvar grundet og bør ved behandling af evt. gravetilladelser sikre udvidet borgerinddragelse og fuld gennemsigtighed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionerne har valgt at borgermøder ifm. forslag til råstofplan kun blev afholdt fysisk, da det er regionens erfaring at fysiske møder skaber de bedste rammer for en konstruktiv dialog. Regionerne er opmærksom på, at ikke alle, der ønskede det, fik plads på informationsmødet i Frederikssund Kommune. Der var oven i købet desværre folk, der havde tilmeldt sig, der ikke mødte op alligevel, så selvom der var fuldt booket op, var der tomme stole. Det er Regionerne naturligvis også rigtig ærgerlige over. Det er vigtigt at understrege, at formålet med mødet var at give borgere og andre interessenter informationer om indholdet

i forslag til råstofplan og miljøvurderingen. Formålet var ikke, at man på mødet kunne afgive sit høringssvar. Regionen har forsøgt på bedst mulig vis, at imødekomme de spørgsmål der måtte være under borgermødet. Med et så stort antal deltagende, vil der altid være nogen der føler de ikke kommer til orde. Derfor har alle borgere også mulighed for at komme med høringssvar til forslag til Råstofplan. Efterbehandling sker for det område, hvor råstofferne er indvundet. Efterbehandlingsplanen er en plan for, hvordan arealet skal udformes efter at råstofindvinding er ophørt. Konkret skal der i forbindelse med, at der meddeles tilladelse til råstofindvinding, foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven. Regioner arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Generelt - Kulturarv

Udsagn

Afsender: Kroppedal Museum

Kroppedal Museum har tidligere udtalt sig om J4 og J5 (til råstofplan 2016/2020). På den baggrund er hensynet til områdets potentielle arkæologiske værdier nævnt i forslag til Råstofplan 2025, for så vidt gælder J4 Kallerup Bakke, men af en eller anden grund er de arkæologiske værdier ikke nævnt for J5 Hedeland og Hedeland udvidelse.

Kroppedal Museum anbefaler at følgende passus indarbejdes i Råstofplanen: "På baggrund af en arkivalisk kontrol, inkl. en besigtigelse, har Kroppedal Museum begrundet formodning om tilstedeværelsen af jordfaste fortidsminder indenfor indvindings- og interesseområderne og anbefaler, at indvindings- og interesseområderne undersøges arkæologisk i god tid før råstofindvindingen. I modsat fald kan fund af fortidsminder medføre en arbejdsstandsning, indtil de arkæologiske undersøgelser er foretaget, dog højst op til et år. Museet indgår gerne i et samarbejde om en arkæologisk forundersøgelse i henhold til Museumslovens § 26 og en eventuel arkæologisk undersøgelse forud for anlægsarbejdets igangsættelse. En arkæologisk forundersøgelse har til formål at klarlægge arten, omfanget og kvaliteten af eventuelle fortidsminder."

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I forbindelse med Region Hovedstadens behandling af en konkret ansøgning om råstofindvinding inden for graveområderne J4 Kallerup Bakke og J5 Hedeland og Hedeland Udvidelse vil Kroppedal Museum blive hørt om evt. bemærkninger til det ansøgte. Hensynet til arkæologiske værdier vil således blive varetaget i forbindelse med regionens behandling af en konkret råstofansøgning.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

I. Kulturarv

Flere områder rummer kulturhistoriske værdier. Gravning i nærhed af beskyttede diger og fortidsminder er uacceptabelt og kan ikke genskabes. Men lige så høj vægt bør der ligges på menneskers tilknytning til de steder de bor og udvikling af stærke lokalsamfund, hvilket er svært hvis man er omgivet af grusgrave.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har vurderet på forholdet kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser samt arkitektonisk og arkæologisk arv, og det indbyrdes forhold mellem samtlige disse faktorer for de enkelte grave- eller interesseområder i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Udsagn

Afsender: Slots- og Kulturstyrelsen

Slots- og Kulturstyrelsen har den 20. maj 2025 modtaget forslag til Region Hovedstadens råstofplan 2025 i høring med frist 31. juli 2025.

Vi har i den forbindelse detailscreenet samtlige arealer og foretaget en vurdering af registrerede kulturarvsinteresser og evt. arealkonflikter (se bilag 1).

Samlet vurdering af detailscreeningen

Samlet set vurderer Slots- og Kulturstyrelsen ikke, at de registrerede kulturarvsinteresser på de berørte arealer er til hinder for gennemførelse af råstofgravning. Arealerne er screenet og vurderet ud fra kategoriseringerne rød (1), gul (2) og grøn (3) – se også vedhæftede bilag 1.

1. Rød – vanskelige hindringer (0 arealer):

I denne gruppe findes der mange kulturarvsinteresser på arealet i forhold til arealets størrelse, hvor man i projektfasen skal være særligt opmærksom. Gennemførelse af projekterne vil kræve en præcisering af projektbeskrivelserne og en forhåndsdialog med Slots- og Kulturstyrelsen om håndteringen af kulturarvsværdierne på arealet.

2. Gul – håndterbare hindringer (7 arealer):

I denne gruppe findes der enkelte eller flere kulturarvsinteresser på arealet i forhold til arealets størrelse, som projektet skal tage hensyn til. Slots- og Kulturstyrelsen står til rådighed, såfremt der skulle være spørgsmål til varetagelse af kulturarvsinteresser på arealet.

3. Grøn – ingen væsentlige hindringer (79 arealer):

I denne gruppe findes der ingen eller få kulturarvsinteresser på arealet i forhold til arealets størrelse.

Projekterne kan gennemføres uden væsentlige hindringer. Opmærksomhedspunkter i forhold til grupper af kulturarvsinteresser Slots- og Kulturstyrelsens screening inkluderer følgende grupper af kulturarvsinteresser:

- Beskyttede fortidsminder (museumslovens § 29 e).

- Fortidsmindebeskyttelseslinjen – 100 meter zonen (naturbeskyttelseslovens § 18).
- Beskyttede sten- og jorddiger (museumslovens § 29 a).
- Kulturarvsarealer.
- Fredede bygninger (ingen overlap i denne screening).
- UNESCO verdensarvsarealer og bufferzoner (ingen overlap i denne screening).
- Nationale kulturmiljøinteresser (ingen overlap i denne screening).

For alle arealer gælder, at bygherre inden evt. anlægsarbejde bør indhente udtalelse fra det lokale kulturhistoriske museum med arkæologiske ansvar med stillingtagen til, hvorvidt det arbejde, som anmodningen vedrører, indebærer en risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder, og hvorvidt det i givet fald vil være nødvendigt at gennemføre en arkæologisk undersøgelse, jf. museumslovens §§ 25-27. I det følgende uddybes forhold vedrørende de relevante grupper af kulturarvsinteresser:

Beskyttede fortidsminder (museumslovens § 29 e, stk. 1).

Fortidsmindet er beskyttet efter museumslovens § 29 e, stk. 1. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af fortidsmindet, medmindre det er af underordnet betydning. Styrelsen kan i særlige tilfælde give dispensation til at foretage ændringer, jf. museumslovens § 29 j, stk. 1. Ved meddelelse af dispensation kan der stilles forskellige vilkår, som man skal opfylde for, at dispensationen er gældende. Økonomiske og praktisk hensyn er ikke særlige tilfælde, der kan opnå dispensation.

Fortidsmindebeskyttelseslinjen (naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1)

Der må ikke foretages ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende. Inden for beskyttelseszonen må der ikke foretages ændringer i tilstanden, dvs. for eksempel tilplantninger eller ændringer i terrænet (heller ikke midlertidige ændringer). Der er endvidere forbud mod at placere bebyggelse, f.eks. bygninger, skure campingvogne og master. Undtaget er dog landbrugsmæssig drift, bortset fra tilplantning f.eks. med juletræer, pyntegrønt, flerårige energiafgrøder, frugttræer og lignende, gentilplantning af skovarealer, beplantning i eksisterende haver samt sædvanlig hegning på jordbrugsejendomme. Kommunerne er dispensationsmyndighed for naturbeskyttelseslovens § 18.

Beskyttede sten- og jorddiger (museumslovens § 29 a, stk. 1)

Ifølge museumslovens § 29 a, stk. 1, må der ikke foretages ændringer på beskyttede sten- og jorddiger. Formålet med beskyttelsen er at værne om digernes biologiske, landskabelige og kulturhistoriske værdi, da både sten- og jorddiger betegnes som en truet naturtype. Kommunerne er dispensationsmyndighed for museumslovens § 29 a vedr. beskyttede diger, mens Slots- og Kulturstyrelsen er klageberettiget. En dispensationsansøgning skal vurderes ud fra de enkelte digers konkrete beskyttelsesværdi (biologisk, landskabelig og kulturhistorisk værdi). Væsentlige samfundsmæssige interesser kan dog have indflydelse på, hvornår der gives dispensation til ændringer af beskyttede diger, og i hvilket omfang. Ifølge ankenævnsspraksis kan der gives tilladelse til (midlertidige) gennembrud, som kan muliggøre adgangsforhold i forbindelse med evt. anlægsarbejde. Ansøgning om fjernelse af beskyttede diger kan også vurderes ud fra vilkår om etablering af erstatningsdiger eller –natur.

Ifølge ankenævnsspraksis skal der vises tilbageholdenhed med at dispensere til ændring af diger af høj beskyttelsesværdi, såfremt at digerne ikke er til direkte hinder for gennemførelse af projektet. Diger af høj beskyttelsesværdi er f.eks. stendiger, tangdiger, diger af høj alder, landskabeligt markante diger, diger med særlige eller krogede forløb, diger som udgør en del af et større sammenhængende og velbevaret digesystem eller diger, som er levested for truede eller sjældne arter (bilag IV-arter). Der findes ingen

beskyttelseslinje tilknyttet beskyttede sten- og jorddiger. Det er derfor nok blot at holde afstand til digerne under anlægsarbejdet, så disse ikke beskadiges.

Kulturarvsarealer

Kulturarvsarealer er en indikator for, at der er væsentlige kulturarvsinteresser i et aktuelt område.

Kulturarvsarealer er ikke i sig selv beskyttede arealer, men kan indeholde beskyttede fortidsminder, og er tænkt som et incitament til at bevare væsentlige kulturarvsinteresser på stedet.

Man bør være opmærksom på, at der kan forekomme væsentligt forhøjede udgifter til arkæologiske undersøgelser i områder med kulturarvsarealer. Kulturarvsarealerne har som funktion at advare potentielle bygherrer om, at der er væsentlige kulturarvsinteresser i et område, og at det kan være hensigtsmæssigt at revurdere anlægsarbejdet, så disse bevares på stedet. Derved kan bygherres omkostninger til de arkæologiske undersøgelser reduceres.

Hvis I har spørgsmål

Slots- og Kulturstyrelsen står til rådighed, såfremt der skulle være spørgsmål til screeningen og vurderingen af arealinteresser.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har gennemgået Slots- og Kulturstyrelsens vedlagte skema, hvor Slots- og Kulturstyrelsen har detailscreenet alle grave- eller interesseområder og foretaget en vurdering af registrerede kulturarvsinteresser og evt. arealkonflikter.

I Forslag til Råstofplan 2025, vil hensynet til potentielle arkæologiske værdier, herunder beskyttede diger, fortidsminder, mv. iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Ved beskyttede sten- og jorddiger, skal det sikres, at indvindingen ikke påvirker digernes tilstand, medmindre der i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt søges og opnås dispensation fra museumslovens § 29 a til at bortgrave dele eller et helt dige. Hensynet til beskyttede diger kan f.eks. sikres ved graveafstand til digerne og ved hensyntagen i efterbehandlingen. Endelig stillingtagen til den præcise graveafstand eller andre afværgetiltag fastlægges i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt.

Der kan i en tilladelse efter en konkret vurdering stilles krav om, at der skal foretages henvendelse til det lokale museum i forbindelse med meddelelse af en tilladelse til råstofindvinding. Enten for at indgå aftale med museet om en arkæologisk forundersøgelse, eller for at aftale med museet, at de orienteres i rimelig tid og senest 3 uger før afrømning af muld, således at museet har mulighed for at overvåge arbejdet.

Region Hovedstaden værdsætter, at Slots- og Kulturstyrelsen står til rådighed såfremt Regionen har spørgsmål til screeningen og vurderingen af arealinteresser

Generelt - Materielle goder

Udsagn

Afsender: By og Land, Halsnæs

2. Ved udpegning af graveområder er der ejere af ejendomme, som føler sig stavnsbundet. Det gælder allerede blot ved udsigten til en grusgrav i nærheden.

Værdien af ejendomme falder mærkbart. Mange ejendomme bliver usælgelige.

Der er så vidt vi forstår er der ingen refusion, til de berørte ejere af ejendomme. Det er helt urimeligt, og det bør ændres.

Det er muligvis et politisk problem, men det bør løses, så de berørte ejere får fuld godtgørelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Generelt - Menneskers sundhed

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

Psykisk belastning og tryghedstab

At bo tæt på en aktiv grusgrav er ikke bare en praktisk ulempe – det skaber konstant uro, stress og følelsen af utryghed. Mange borgere føler sig stavnsbundet og uden indflydelse. Dette aspekt må tages alvorligt i den samlede vurdering.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage

over beslutningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Regionen vurderer, at det ikke er muligt på et videnskabeligt grundlag, at foretage en konkret vurdering af, hvordan råstofplanen påvirker menneskers sundhed, herunder udvikling af stress og angst. Det er meget subjektivt og under indflydelsen af en lang række andre faktorer, og dette er vanskeligt både at kvantificere og kvalificere. Vurderingen af råstofplanens påvirkning af mennesker beror på en vurdering af miljøparametre, såsom støj, vibrationer, luftgener, påvirkning af landskab og friluftsliv, som råstofindvinding i de planlagte graveområder kan medføre.

Udsagn

Afsender: Ida Bode

Sundhedsrisiko ved støj

I de seneste år er der fremkommet en række meget bekymrende rapporter angående de negative konsekvenser ved støj. WHO fastslår, at støj er den næststørste miljømæssige risiko efter luftforurening for menneskelig sundhed [Kilde #1, se fulde høringsvar]. Fra Miljøministeriet fås "Et forsigtigt skøn siger, at 200 til 500 danskere årligt dør for tidligt af hjertesygdom og forhøjet blodtryk som følge af vejstøj" [Kilde #2, se fulde høringsvar]. Dertil skal lægges støj fra virksomheder. Eller et andet eksempel fra Ålborg Universitet, hvor virkningen af støj gennemgås. Den klare følge af støj er en lang række negative effekter på helbred, psyke og socialt. Flere informationer findes [Kilde # 3, se fulde høringsvar]. Med den viden in mente bør støj tages alvorligt og undersøges til bunds på forhånd. Specielt fordi en udvidelse af en grusgrav med tilhørende støjende aktiviteter, vil have store negative konsekvenser for lokalområdet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Generelt - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

2. Støj, støv og sundhedsrisici

Udvinding og transport skaber konstant støj og luftbåret støv, der belaster både helbred og livskvalitet – især for børn, ældre og personer med luftvejssygdomme. Det er ikke rimeligt, at naboer til grusgrave skal leve med disse vilkår i årtier.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

Jeg ønsker hermed at indgive høringssvar mod Region Hovedstadens forslag til Råstofplan 2025, og især mod udpegningen af nye graveområder i vores lokalområde. Planen vækker alvorlig bekymring for både miljø, mennesker og fremtidig udvikling i kommunen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier.

Det betyder også, at nogle områder er udtaget (forkastet) i Forslag til Råstofplan 2025. Det er f.eks. Gerlev Vest og Gerlev Nord i det, at det ikke er muligt at afværge en væsentlig påvirkning af rekreative interesser. Regionen har derfor besluttet, at området forkastes og derfor ikke indgår som grave- eller interesseområde i Råstofplan 2025, efter en konkret samlet afvejning af de hensyn, der er nævnt i § 3 i råstofloven, og idet det vurderes, at de øvrige udlagte områder indeholder tilstrækkelige råstoffer til at opfylde lovens krav om råstofforsyning på mindst 12 år.

De øvrige forhold i høringssvaret er besvaret under de uddybede emner.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

7. Sundhed, trafik, støj og støv

7.1 Øget tung trafik og trafiksikkerhed

Udvinning og bortkørsel af store mængder sand og grus medfører en betydelig stigning i tung lastbiltrafik, især i og omkring Frederikssund Kommune. De foreslåede nye graveområder, herunder Lystrup Syd ved Slingerup, Krogstrup i Hornsherred og Onsved vest for Skibby er forbundet med hovedvejene via smalle kommuneveje og bygader, som slet ikke er dimensioneret til daglig passage af tunge transporter. Erfaringer fra eksisterende grusgrave viser, at råstofudvinning typisk genererer mellem 100 og 300 lastbilkørsler per dag i aktive perioder (DTU, 2023). Hvis bare tre nye gravefelter bliver sat i drift samtidigt, kan det resultere i flere hundrede ekstra kørsler dagligt på allerede belastede veje som f.eks. Københavnsvej, Ny Øvej, Selsøvej og Kirkevej.

Denne mængde trafik har dokumenterede konsekvenser:

- Øget risiko for trafikulykker, især ved skoleveje og i kryds med dårlig oversigt.
- Støj- og vibrationsgener for beboere langs ruterne.
- Forringet tryghed og tilgængelighed for bløde trafikanter, herunder børn og ældre.
- Slitage på veje og broer, som medfører øgede vedligeholdelsesudgifter for kommunen.

Trafikbelastningen er dermed ikke blot et spørgsmål om fremkommelighed, men om trafiksikkerhed, folkesundhed og samfundsøkonomi.

7.2 Støjpåvirkning fra graveaktiviteter

Gravemaskiner, sorteringsanlæg og tung transport støjer, ofte over 60–70 dB(A) i dagtimerne og endnu højere ved spidsbelastning. Særligt når graveområder ligger tæt på byer, som det er tilfældet ved Lystrup Syd, vil nabobebyggelse opleve langvarige støjgener, som kan påvirke både trivsel, søvn og koncentration (WHO, 2018).

Langvarig støjpåvirkning fra tekniske anlæg og trafik er forbundet med:

- Forhøjet blodtryk og hjerte-kar-sygdomme
- Søvnforstyrrelser og nedsat livskvalitet
- Større risiko for stress og indlæringsproblemer hos børn (Sundhedsstyrelsen, 2020; WHO, 2018)

Særligt i områder, hvor der i forvejen er støjgener fra trafik eller industri, kan den kumulative støjpåvirkning blive væsentlig.

7.3 Støv og luftforurening

Råstofgravning, knusning og transport frigiver partikelforurening, herunder PM og kvartsstøv, som kan være sundhedsskadeligt ved længere tids eksponering.

Det gælder især:

- Fine sand- og støvpartikler fra tørre grusbunker og maskinarbejde
- Opvirvling fra grusveje og lastbiltransport i tørre perioder
- Emissioner fra dieselmotorer i tunge køretøjer og maskiner

Ifølge Miljøstyrelsen og Arbejdstilsynet kan eksponering for PM og kvartsstøv medføre:

- Luftvejslidelser (astma, bronkitis, KOL)
- Øget risiko for lungekræft ved længerevarende påvirkning
- Nedsat lungefunktion hos børn og ældre (Miljøstyrelsen, 2022; Arbejdstilsynet, 2021)

Beboere i områder som Lindholm, Slangstrup Øst og Krogstrup risikerer at blive udsat for vindbåren støv over flere hundrede meters afstand, særligt hvis området ikke overdækkes, befugtes eller afskærmes effektivt. Alligevel ses der i planforslaget kun meget generelle henvisninger til "afværgeforanstaltninger", uden garanti for sundhedsmæssigt forsvarlige løsninger.

7.4 Kumulative helbredseffekter og støj/støv-grænser

Kombinationen af støv, støj og vibrationer skaber et komplekst belastningsbillede, som har særligt negative sundhedseffekter i bynære områder. Det gælder ikke mindst i Slangstrup, hvor grusgraven Lystrup Syd planlægges etableret i umiddelbar nærhed af både boligkvarterer, stier og rekreative zoner (Frederikssund Kommune, 2025).

Særligt bekymrende er det, at eksisterende støjgrænser for boligområder (55 dB ved skel) kan overskrides, også selvom driften kun foregår i dagtimerne. Hertil kommer støjens karakter: gravemaskiner og knuseanlæg har en lavfrekvent, rytmisk støj, som opfattes som særligt generende (Miljøstyrelsen, 2020).

WHO og EU-Kommissionen anbefaler, at myndigheder ved råstofprojekter gennemfører helhedsorienterede sundhedsvurderinger, som tager højde for netop de kumulative effekter – men dette synes ikke at være fuldt integreret i Regionens nuværende plan (WHO, 2018; EUKommissionen, 2022).

7.5 Anbefalinger

- Afvis råstofudpegninger tæt på boligområder, hvor støj- og støvgrænser ikke realistisk kan overholdes.
- Indfør bufferzoner på min. 300 meter til nærmeste boligbebyggelse som standard.
- Udarbejd lokal sundhedskonsekvensvurdering (HIA) for hvert graveområde tæt på byzoner.
- Fastlæg bindende krav om støjskærme, støvbegrænsning og kørselszoner, inden områder tages i brug.
- Overvej generel helbredskompensation til naboer ved langvarig påvirkning, f.eks. i form af tilskud til støjdæmpning eller ejendomssikring.

7.6 Konklusion

Planforslagets mange nye råstofområder i Frederikssund, vil medføre betydelige sundhedsrisici og livskvalitetstab for mange borgere. Støj, støv og tung trafik udgør ikke blot et generende element, men har veldokumenterede helbredseffekter, der bør tages langt mere alvorligt i planlægningen. Der mangler både lokalt differentierede sundhedsvurderinger og tilstrækkelige afværgeforanstaltninger i det nuværende forslag.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det nævnte antal af gennemsnitlige daglige lastbilkørsler på mellem 100 og 300 per dag, er ikke retvisende for råstofgravene i Region Hovedstaden, her er antallet lavere. På regionens hjemmeside er tilladelser til

råstofindvinding for aktive råstofgrave i regionen offentligt tilgængelige. I VVM-screeningen fremgår antal lastbilkørsler for den pågældende råstofgrav.

Se i øvrigt svar vedr. trafikale forhold, og støv- og støjgener.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Trafik, støj og støv. Områderne i Hillerød Kommune, der er udpeget i planen, er alle beliggende i mindre lokalsamfund. Trafik og støj i forbindelse med grusgravning vil få store konsekvenser for de borgere, der netop bor her. Regionen beskriver ikke løsninger, men overlader opgaven med trafik- og støjregulering helt til kommunerne. Kommunerne har ikke de fornødne midler eller på anden måde mulighed for at bidrage til løsninger, der kan sikre, at trafik og støj ikke påvirker borgerne i de berørte lokalsamfund i urimelig grad. Det bør klart beskrives i gravetilladelse at man tager hensyn til borgerne i lokalområdet når det gælder støj påvirkninger og ikke mindst støv, hvor vanding og fejning af det offentlige vejnet er en betingelse, Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se tidligere svar ang. trafikale forhold Der stilles altid krav om støvbekæmpelse i en tilladelse til råstofindvinding, ligesom der foretages vurdering af støjpåvirkningen og oftest krav om etablering af støjvolde. Grusgravene har også altid fastlagte åbningstider. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstofstilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstofstilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstofstilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Mikkel Rene Sabransky

Der er kæmpestore ulemper for mennesker og dyr i lokalsamfundet: 1. Støjforurening: Støj fra knusning, maskiner og lastbiler. 2. Støvforurening: Udvinning og transport af grus støver meget og påvirker luftkvaliteten samt har sundhedsmæssige konsekvenser for beboere, især dem med luftvejssygdomme som astma. - Grave områder skal per lov være mindst 300 meter fra boliger, regnet fra boligens skel, men dette bliver åbenbart ignoreret. Der burde indføres regler tidsbegrænsning af grave områder til f.eks. 5 år, med dertil nænsom genskabelse af landskabet, fremfor de nuværende ubegrænsede tid.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoftilladelserne. Regionen er enig i, råstofindvinding inden for det planlagte graveområde kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for rækken af beboelser, der ligger direkte ud til graveområdet. En tilladelse til råstofindvinding gives for 10 år, men hvis råstofressourcen ikke er udnyttet inden for denne periode kan der gives en ny tilladelse. Derfor har regionen udarbejdet retningslinje 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen, der skal sikre, at der som udgangspunkt ikke gives tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Derudover stilles der markant skærpede krav til indvindingens tilrettelæggelse og varighed inden

for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse. Formålet med retningslinjen er, at denne påvirkning af befolkningen begrænses mest muligt tidsmæssigt. Inden for nærhedszonen på 100 m skal al indvindingsaktivitet inkl. efterbehandling foregå inden for en afkortet tidsperiode, maks. 2 år, som fastsættes i den konkrete tilladelse, og indvindingsaktiviteten må kun påbegyndes efter særskilt orientering til regionen, som vil føre tilsyn med, at aktiviteten i nærhedszonen afsluttes i overensstemmelse med den fastsatte tidsbegrænsning. Der tages i sagsbehandlingen hensyn til, at der kan være behov for et større åbent areal ad gangen inden for det samlede tilladelsesområde til oplag af de materialer, som indvindes inden for nærhedszonen.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

B. Befolkningen

Gravestøj, støv og tung trafik påvirker borgernes helbred og livskvalitet. Det rekreative landskab, som mange borgere anvender, bliver ødelagt. Eftersom så store dele af kommunen er udlagt, vil snart ikke mange steder gå fri, igen en væsentlig akkumulerende effekt.

C. Menneskers sundhed

Langvarig eksponering for støv og partikler fra grusgravning øger risiko for luftvejssygdomme. Trafik og støj giver stresseffekter og søvnforstyrrelser. Flere steder er der udpeget grave områder meget tæt på hvor folk bor. Der skal sikre bedre afstand.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoffilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoffilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoffilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Regionen har udarbejdet retningslinje 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen, der skal sikre, at der som udgangspunkt ikke gives tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra

bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Derudover stilles der markant skærpede krav til indvindings tilrettelæggelse og varighed inden for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse. Formålet med retningslinjen er, at denne påvirkning af befolkningen begrænses mest muligt tidsmæssigt. Inden for nærhedszonen på 100 m skal al indvindingsaktivitet inkl. efterbehandling foregå inden for en afkortet tidsperiode, maks. 2 år, som fastsættes i den konkrete tilladelse, og indvindingsaktiviteten må kun påbegyndes efter særskilt orientering til regionen, som vil føre tilsyn med, at aktiviteten i nærhedszonen afsluttes i overensstemmelse med den fastsatte tidsbegrænsning. Der tages i sagsbehandlingen hensyn til, at der kan være behov for et større åbent areal ad gangen inden for det samlede tilladelsesområde til oplag af de materialer, som indvindes inden for nærhedszonen.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

F. Luft

Støv, udstødning og generel luftforurening fra kørsel og drift af grusgrave udgør sundhedsmæssige problemer og bidrager til luftkvalitetsforringelse. Igen den massive mængde af grusgrave og tæthed til beboelse gør det igen til en massiv og kritisk påvirkning af kommunen

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se svar vedr. støv og støj

Generelt - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

En trussel mod vores hjem, natur og tryghed Råstofplanens forslag vil få alvorlige konsekvenser for både mennesker og miljø i vores nærområde. Som beboer i området ser jeg med stor bekymring på følgende: 1. Ødelæggelse af natur og biodiversitet Grusgrave efterlader permanente sår i landskabet. De medfører tab af beskyttet natur, fortrænger dyreliv og reducerer områdets rekreative værdi markant. Når en grusgrav først er åbnet, går der ofte årtier, før området igen får nogen reel naturmæssig eller rekreativ funktion – hvis overhovedet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af alle grave- og interesseområder i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt

dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

6.3 Rekreative tab og menneskers naturforhold Flere af de foreslåede graveområder truer eksisterende stiforbindelser, ridestier, løberuter og adgangsveje til naturen. For eksempel vil en realisering af grusgravningen ved Lystrup Syd kunne ødelægge adgangsmuligheder fra Slangstrup til bl.a. Kratmølleskoven, et populært friluftsområde, der bruges året rundt af lokalbefolkningen. Naturens værdi handler ikke kun om biodiversitet, men også om menneskers mulighed for at opleve ro, udsyn og samspil med landskabet. Råstofgravning fjerner disse kvaliteter og rekreative arealer kan være ødelagt i årtier, selv efter endt indvinding. Ifølge Miljøstyrelsens Vejledning om rekreativ værdi i naturplanlægning (Miljøstyrelsen, 2022) er landskabets tilgængelighed og uforstyrrelighed blandt de vigtigste faktorer for mental sundhed og trivsel. Netop disse kvaliteter kompromitteres af grusgravning tæt på byerne.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Rekreative interesser og beskyttet natur er miljøvurderet på lige fod med andre miljøforhold efter gældende lovgivning for alle grave- og interesseområder i Forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

11.3 Habitatdirektivet og bilag IV-arter

EU's habitatdirektiv (92/43/EØF) pålægger Danmark at beskytte arter nævnt i bilag IV, f.eks. stor vandsalamander og spidssnudet frø, mod forstyrrelse og ødelæggelse af levesteder (EU, 1992). Flere af de udpegede områder i Frederikssund, bl.a. Lystrup Syd, ligger i nærheden af levesteder for sådanne arter (Region Hovedstaden, 2025).

Det medfører en skærpet planlægningspligt for regionen, som skal dokumentere, at der ikke sker forringelse af levevilkårene. Denne vurdering er ikke tilstrækkeligt gennemført eller dokumenteret i det nuværende planforslag

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes

leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder (...), hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

6. Miljø- og landskabskonsekvenser

6.1 Landskabelige tab og visuel påvirkning

Frederikssund Kommune er præget af markante og varierede landskaber, der spænder fra kystnære områder og fjordlandskaber til tunneldale, skove, enge og åbent agerland. Flere af de udpegede graveområder i Råstofplan 2025 ligger i områder med høj landskabelig værdi og stor synlighed fra veje og stier, hvilket vil have en betydelig negativ indvirkning på oplevelsen af landskabet (Frederikssund Kommune, 2025).

En åben grusgrav ændrer landskabets karakter fra grønt, organisk og levende til et industrielt præg med flade sletter, dybe udgravninger og tekniske anlæg. Hvis planen gennemføres i sin nuværende form, vil Frederikssund Kommune i stigende grad fremstå som et råstofområde frem for et naturskønt bosætningsområde, hvilket vil skade både kommunens omdømme og borgernes oplevelse af nærmiljøet. Områder som Lystrup Syd ved Slangerup er eksempler på landskaber med stor værdi for både lokale og besøgende og som risikerer at blive fuldstændigt forandret ved råstofindvinding.

6.2 Natur og biodiversitet

Flere af de udpegede områder ligger i eller tæt på naturområder, der rummer beskyttede arter og levesteder. Ifølge Regionens egne miljøvurderinger kan råstofgravning føre til tab af levesteder, forstyrrelse af dyreliv og fragmentering af eksisterende naturarealer (Region Hovedstaden, 2025). Eksempelvis er der i og omkring Lystrup Syd observeret arter omfattet af bilag IV i EU's habitatdirektiv, herunder padder og flagermus (EU, 1992). Bilag IV-arter er strengt beskyttede, og planlægning, der fører til forringelse eller ødelæggelse af deres levesteder, er i strid med direktivets artikel 12.

Yderligere ligger flere graveområder i nærheden af Græse Å, Værebros Å og andre vandløbssystemer, som er sårbare over for hydrologiske ændringer og sedimenttilførsel. Gravning i disse områder kan medføre forringelse af vandkvalitet og økosystemfunktioner i strid med EU's vandrammedirektiv (EU, 2000). Desuden peger både kommunale og frivillige indsigelser på, at områder som Slangerup Øst (som nu er udgået fra råstofplanen) og Kratmølleskoven indgår i et værdifuldt rekreativt og naturmæssigt bælte, som forbinder skove og vådområder omkring Slangerup med større naturområder i

Hillerød og Allerød (Frederikssund Kommune, 2025).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se svar vedr. landskab og beskyttet natur

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Bevaring af natur og landskaber Mange af de foreslåede områder ligger tæt på sårbare naturområder i Nordsjælland, hvor skov og åbne landskaber præger landskabet. DN mener, at de geologiske og landskabelige værdier i de udpegede graveområder bør vægtes tungere i planen. Nordsjælland er karakteriseret ved meget skov, åbne landskaber, geologiske interesseområder, fredet natur og beskyttede arter. Nye graveområder rykker tæt på befolkede områder og ikke mindst på sårbar natur. Dette sammenholdt med den skæve fordeling mellem efterspørgsel og indvindingsmuligheder udfordrer ønsket om en bæredygtig råstofforsyning. Der er bekymring for, at nye graveområder vil føre til tab af biodiversitet og skade på beskyttede arter. For DN er det vigtigt at værne om de naturområder, der er tilbage, i stedet for at grave dem op til nye råstoffer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af de foreslåede graveområder i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for områderne i planen. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier med de forudsætninger som er beskrevet for områderne.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

- Bevarelse af biodiversitet: Der bør tages hensyn til naturen i alle led af råstofindvinding, fra planlægning til efterbehandling af gravområder. Det skal ske i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovgivning og med hensyntagen til den aktuelle biodiversitetskrisekrise. Alle råstofgrave skal efterbehandles til natur når råstofgravning er afsluttet, og der kan nogle steder skabes ny og med høj biodiversitet, hvor der tidligere var dyrkede arealer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden er meget enig i dette udsagn og arbejder aktivt for at tomme grusgraves store potentiale som natur med høj biodiversitet udnyttes. Region Hovedstadens råstofplanlægning lever op til miljølovgivningen og har i forbindelse med Råstofplan 2025 udarbejdet en miljøvurdering, ligesom der igen skal laves miljøvurdering på de konkrete ansøgninger om at få tilladelse til råstofindvinding i en af de udlagte graveområder. Miljøvurdering af råstofplanen har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn på et tidligt stadie i planlægningsprocessen. En miljøvurdering omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning ved gennemførelse af råstofplanen. Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier. I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen. Region Hovedstaden er netop i gang med at færdiggøre et idékatalog til efterbehandling af råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Kystnærhedszonen I "Vejledning om planlægning i kystområder", udgivet af Miljø- og energiministeriet 1995 (Der henvises stadig til denne på Plan- og landdistriktsstyrelsens hjemmeside) står anført: "Nye arealer til råstofindvinding kan kun udlægges i kystnærhedszonen, hvor krav til art, mængde, kvalitet eller andre forhold, f.eks. transportmuligheder, nødvendiggør en sådan placering." I betragtning af, at det reelle behov for råstoffer så rigelig er tilgodeset ved allerede udlagte områder, mener vi i DN Frederikssund ikke, at de i vejledningen nævnte forudsætninger er til stede for at udlægge nye områder inden for

kystnærhedszonen. Områderne i Kyndby, Landerslev, Lyngerup og Lille Rørbæk ligger alle inden for kystnærhedszonen og bør alene af den grund udtages af råstofplanen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen er bekendt med at vi har udlagt graveområder i kystnærhedszonen og har inddraget retningslinjerne fra Vejledning om planlægning i kystområder i §3-afvejningen af de berørte områder.

Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Natura 2000-beskyttelse

For Kyndbys og Lille Rørbæks vedkommende ligger områderne betænkelig nær på et Natura 2000-område. I miljørapporten ses ingen redegørelse for i hvilken udstrækning råstofudvindingen vil påvirke Natura 2000-områderne.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udlægger ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er omfattet af Natura 2000, da det er i strid med gældende lovgivning. Arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget er beskyttet inden for Natura 2000 områdets afgrænsning. Det skal dog altid vurderes, hvorvidt et projekt eller en plan kan medføre indirekte påvirkning af et Natura 2000-områdes integritet, habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Regionen har hvad angår forslaget til graveområder vurderet, at udlægning hverken i sig selv eller sammen med andre projekter eller planer og programmer vil kunne påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder. I forbindelse med en kommende ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal Regionen tage stilling til, hvorvidt det konkrete projekt kan påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Landskabsbeskyttelse

Frederikssund kommune og i særdeleshed Hornsherred er et område med meget store landskabsmæssige værdier. Et forhold, der spiller en betydelig rolle for oplevelsen af naturen og miljøet.

Udlægning af de kæmpemæssige graveområder ved Onsved, Krogstrup, Lyngerup, Landerslev og Kyndby vil betyde en markant ændring af det landskabelige indtryk, der vil fratage området den skønhed, som er Hornsherreds særkende.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Større fokus på efterbehandling og krav til lodsejer / gravetilladelsen.

En råstofplan bør indeholde klare retningslinjer for efterbehandling. Grusgrave skal ikke efterlades som åbne sår i landskabet. Der skal indtænkes natur og biodiversitet. Natur projekter der kommer lokalsamfundene til gode. Vi har følgende forslag.

Anvendelsen af søer.

DN ser gerne, at regionen har mulighed for at træffe beslutning i forhold til søer, som etableres som led i efterbehandling.

F.eks. vurderer DN, at put-and-take-fiskeri i grundvandsfødte søer bør forbydes, idet næringsindholdet meget længe i sådanne søer vil være så lavt, at det virker usandsynligt at kunne opfiske udsatte fisk over målet uden tilsætningsfodring. Desuden er fisk generelt prædatorer på både padder og deres yngel, hvoraf flere er omfattet af bilag IV beskyttelsen.

Endelig er der eksempler på Sjælland på udsætning og fodring af ænder til jagt i grundvandsfødte søer i gamle råstofgrave, hvilket både kommuner og region burde have beføjelser til at forbyde.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen.

Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen. Region Hovedstaden er netop nu ved at færdiggøre et projekt med et idékatalog til efterbehandling og det er et stort fokuspunkt at varetage naturhensyn. Hvad gravesøerne anvendes til efter endt gravning er ikke regionens myndighed. De fleste gravesøer vil falde under naturbeskyttelseslovens §3, da de har et vandspejl over 100 m2. §3 natur er kommunens myndighed. I praksis betyder det at søen vil være beskyttet så snart gravningen ophører og med hensyn til udsætning af dyr vil det i så fald være efter §31 i naturbeskyttelsesloven. Regionen har mulighed for at stille varige vilkår mod gødskning og sprøjtning, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til grundvandsbeskyttelsen.

Udsagn

Afsender: Egedal Kommune

Egedal Kommune ønsker som tidligere fremført generelt ikke områder udlagt til råstofgravning, da udgravningerne vil gøre stor skade på de særligt værdifulde og kulturhistoriske landskaber i kommunen, og vil være til stor gene for borgere og lokalsamfund.

Landskabet og naturen er stort set over hele kommunen omfattet af beskyttelsesinteresser, der rummer stor oplevelsesværdi for kommunens og hovedstadens borgere, herunder områder af national interesse, der bør bevares og beskyttes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: Halsnæs Kommune

Forslag til Råstofplan 2025 indeholder udpegning af nye graveområder i Halsnæs Kommune, dels St. Havelse graveområde på i alt 55,4 ha, hvilket er en markant øgning af det eksisterende graveområde og Amager Huse graveområde på 65,6 ha. Der er altså tale om meget store områder, som begge ligger i områder med stor landskabelig værdi og bevaringsværdige landskaber.

Der ses ikke at være taget højde for særlige bevaringsværdige landskaber i Regionens materiale.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav

tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for områderne. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier, hvis landskabet efterbehandles, så det i mindre grad adskiller sig fra det oprindelige landskab. For råstofområde Amager Huse vil det være at indramme området med beplantning og for St. Havelse vil det være at etablere overvejende lysåben natur. Råstofområde Amager Huse er desuden som en følge af miljøvurderingen reduceret for undgå for stor påvirkning af landskabsinteresserne, således at en central del af området ikke indgår i graveområdet.

Udsagn

Afsender: Jørgen Bech

4. Ødelæggelse af natur og landskabsødelæggelser: Grusgrave ændrer landskabet betydeligt, og reducerer områdets historiske, æstetiske og rekreative værdi. Når grusgrave er gravet, må de ikke fyldes igen og efterlades som store åbne sår i landskabet. Når de lukkes efter måske 40-50 års gravning, så kan de efter yderligere 20-30 år udgøre en vis rekreative værdi, afhængig af deres størrelser. Det er altså generationer af mennesker, som skal leve med disse store ulemper, uden at få nogen som helst form for kompensation.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Udsagn

Afsender: Mikkel Rene Sabransky

7. Miljøpåvirkning: Grusgrave skader økosystemer, fauna og flora, og forstyrrer biodiversiteten i området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges ofte på arealer, der i dag anvendes til intensivt landbrug og derfor har meget lille artsrigdom. Det gælder også i Frederikssund. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder. Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares. I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der

bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Mikkel Rene Sabransky

4. Ødelæggelse af natur og landskabsødelæggelser: Grusgrave ændrer landskabet betydeligt, og reducerer områdets historiske, æstetiske og rekreative værdi. Når grusgrave er gravet, må de ikke fyldes igen og efterlades som store åbne sår i landskabet. Når de lukkes efter måske 40-50 års gravning, så kan de først efter yderligere 20-30 år udgøre en vis rekreative værdi, afhængig af deres størrelser. Dette forudsætter at lodsejeren ønsker at medvirke og stille sin jord til rådighed for offentligheden. Det bør regionen kræve, såfremt der gives gravetilladelser.

- Vores istidslandskaber bliver smadret

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Muld og overjord, som ligger ovenpå selve råstofforekomsten, lægges almindeligvis i depot som støjskærmende volde og kan benyttes i efterbehandlingen, hvor det kan indgå som en del af den landskabelige bearbejdning. Men muld og overjord kan også videresælges, så den næringsfattige natur bevares efter endt gravning.

Kommunerne skal gennem deres kommuneplanlægning fremme beskyttelse, forvaltning og planlægning af 1) bevaringsværdige landskaber, 2) større sammenhængende landskaber og 3) værdifulde geologiske områder. De landskabelige og geologiske værdier må som udgangspunkt ikke reduceres, og forandringer skal ske i respekt for den karakter og kvalitet, der knytter sig til landskaberne og om muligt medvirke til at styrke eller genoprette landskaberne.

Det fremgår tilsvarende af råstoflovens § 3, at der skal tages hensyn til bevarelse af landskabelige og geologiske værdier. I forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2025 har Region Hovedstaden

miljøvurderet alle graveområder for mulige påvirkninger af landskabelige og geologiske værdier. Som udgangspunkt er det grundejer, der bestemmer den fremtidige anvendelse af arealet efter råstofindvinding. I nogle tilfælde fastlægger kommunen eller staten dog den fremtidige arealanvendelse gennem planlægning.

Regionen vil fremover have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommuner og andre relevante aktører, med det mål at skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres.

Ifølge regionens retningslinje nr. 6 skal der når der gives tilladelse til råstofindvinding foreligge en godkendt efterbehandlingsplan, som indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Denne plan udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer og skal godkendes af regionen under inddragelse af kommunen og i sjældnere tilfælde andre myndigheder.

Regionen har som udgangspunkt ikke hjemmel til at planlægge eller regulere den fremtidige arealanvendelse af efterbehandlede råstofgrave. Regionen kan dog stille blivende vilkår med henblik på beskyttelse af grundvandet. Eksempelvis kan der stilles krav om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet efter endt indvinding. Disse vilkår tinglyses på ejendommen og gælder også efter, at efterbehandlingen er afsluttet og godkendt.

I overensstemmelse med jordforureningslovens § 52 gælder der desuden et generelt forbud mod tilførsel af jord udefra til området.

Regionen har generelt erfaret, at både de tinglyste vilkår og forbuddet mod jordtilførsel i praksis ofte understøtter naturværdien i de efterbehandlede områder.

Ved overtrædelser, eller mistanke om overtrædelse, af de tinglyste vilkår er det regionen, der fører tilsyn med og håndhæver vilkårene.

Ansaret for selve arealanvendelsen og evt. naturværdier overgår dog til andre myndigheder, f.eks. til kommunen eller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

10. Landskab

Frederikssunds landskab mister identitet og rekreativ værdi. Landskabsæstetik og udsigter forringes.

Gravning i fredede/beskyttede områder og randzoner bør undgås, kommunens plan bør respekteres.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Regionen har for de enkelte grave- eller interesseområder vurderet hvorvidt råstofindvinding vil have en væsentlig påvirkning på landskabelige værdier, kulturarv mv, enten som en del af afgrænsningsnotat, eller som en del af selve miljøvurderingen. En ændring af landskabet kan dog også være positiv og bidrage til et varieret og

spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Planloven fastligger et planhierarki for at sikre en sammenhæng fra det helt overordnede statsligt strategiske planlægningsniveau og ned til detaljeret konkret planlægning, som beskrives i lokalplaner. I overensstemmelse med planhierarkiet skal den kommunale planlægning underordne sig råstofplanen. Råstofindvinding vil ofte kunne være i konflikt med en række modstående hensyn. Der skal derfor foretages en afvejning mellem de berørte interesser for at afgøre, om der dels kan udlægges graveområder, dels om der skal gives en tilladelse til den ønskede indvinding eller ej, og i givet fald at fastsætte vilkårene for en sådan tilladelse. De samfundsmæssige hensyn, der skal indgå i afvejningen, er udtømmende opregnet i lovens § 3.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

D. Jordbund

Store arealer med værdifuld landbrugsjord risikerer at gå tabt permanent. Der er også risiko for mobilisering af forurening i undergrunden. Med så mange grusgrave i en kommune er risikoen for at det går galt et eller flere steder væsentlig forøget og vil have store konsekvenser.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har forholdt sig til særlig værdifulde landbrugsarealer enten som en del af afgrænsningsnotatet eller i den konkrete miljøvurdering for de enkelte grave- eller interesseområder. Det samme gør sig gældende for jordforurening.

Regionen sætter som vilkår i tilladelsen til råstofindvinding krav til hvordan tanke, materiel, olieprodukter mv. skal opbevares, håndteres, og inspiceres. Såfremt der skulle forekomme en spildhændelse sørges der for øjeblikkeligt at opsuge evt. fri fase, hvorefter der afgraves til forureningen vurderes oprenset. Herefter udtages der de nødvendige afgrænsende jordprøver til dokumentation for oprensningen i sin helhed. Den olieforurenede jord bortskaffes til godkendt modtager.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

3. Kommentarer til faglige vurderingspunkter

A. Biologisk mangfoldighed, flora og fauna

Grusgravning truer beskyttede arter, naturtyper og spredningskorridorer. Vi kan kun tolke at villighed til at udpege områder med beskyttet natur og truede dyrearter i og nær, er et tegn på hvor svært det er at finde egnede områder. Eneste løsning er at regionen ikke kan være selvforsynende og der er akut behov for en national råstofplan.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet miljøvurdering af forslag til Råstofplan 2025, samt for alle grave- eller interesseområder i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Generelt - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Bregnebjerggård Grusgrav, Affaldsbehandling og Deponi, Kurt Sørensen ApS

Råstofplan 2025 - graveområde E 13 Stålhøjgård, Bastrupvej 24, 3540 Lyngby i Allerød kommune

Som advokat for Kurt Sørensen og Bregnebjerggård Grusgrav, Affaldsbehandling og Deponi, Kurt Sørensen ApS kan jeg oplyse, at min klient nu også har erhvervet ejendommen Stålhøjgård, Bastrupvej 24, 3540 Lyngby.

Fra mine klienter har jeg modtaget orientering om, at region Hovedstaden har truffet beslutning om, at ejendommen Stålhøjgård - indtil videre - ikke kan indgå i Råstofplan 2025, men vi har i den forbindelse følgende bemærkninger, som Regionen bedes overveje og fremkomme med sine bemærkninger til: Det tages til efterretning at Region Hovedstaden ikke i Råstofplan 2025 kan udlægge det i den tidligere Råstofplan 2016/2020 udlagte graveområde E13 Stålhøjgård, som grave- eller interesseområde, idet området i november 2023 blev omfattet af en fredning, hvor det i fredningsbestemmelserne fremgår, at der ikke må ske råstofindvinding indenfor fredningens areal.

Dog gør vi opmærksom på, at der er indgivet en klage over fredningen, og at denne klagesag endnu ikke er afgjort. Desuden gør vi opmærksom på, at regionen vil genbehandle den allerede indgivne ansøgning hvis fredningen efterfølgende bortfalder eller fredningsbestemmelserne ændres, så råstofindvinding bliver mulig.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for jeres høringssvar.

Regionen er bekendt med klagesagen over fredningen. Såfremt fredningen bortfalder vil Regionen genvurdere E12 Stålhøjgård i en kommende Råstofplan.

Givet fredningen bortfalder, eller fredningsbestemmelserne ændres så råstofindvinding bliver mulig, lang tid inden den næste Råstofplan, kan du indsende ansøgning om at foretage råstofindvinding, der ikke er udpeget som graveområde i den gældende råstofplan. I så fald stilles der særlige krav til dokumentation af en erhvervsmæssig interessant råstofressource samt til dokumentation i forhold til øvrige arealinteresser.

Herudover vil ansøgningen være omfattet af retningslinje nr. 3, hvoraf det fremgår at: "Ansøgning om råstofindvinding uden for de udpegede graveområder kan normalt ikke imødekommes. Beslutning om eventuel tilladelse til råstofindvinding uden for et graveområde skal forelægges Regionsrådet til beslutning.

Hvis øvrige beskyttelsesinteresser ikke taler imod, kan der i særlige tilfælde på baggrund af en konkret vurdering meddeles tilladelsen til råstofindvinding, herunder hvis der søges om indvinding af et særligt, efterspurgt og begrænset råstof, kortvarig indvinding på mindre arealer eller hvis samfundsmæssige interesser, så som større statslige anlægsprojekter, taler for det.

Hvis indvindingen ikke kan færdiggøres inden vedtagelsen af en ny råstofplan, udpeges tilladelsesarealet som graveområde i den førstkommende råstofplan."

Udsagn

Afsender: By og Land, Halsnæs

5. Som vi ser det, er graveområder er planlagt hvor der er størst potentiale, for egnede materialeforekomster. Der tages mindre menneskelige hensyn, se også punkt 2. Vi vil opfordre regionen om at gennemgå planen igen og ændre uhensigtsmæssigheder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er helt korrekt, at regionen kun udlægger graveområder hvor ressourcen er af god kvalitet og i egnede mængder. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier. Regionen har på baggrund af § 3 afvejning besluttet at de beskrevne områder udlægges som forslag til graveområder i Råstofplan 2025, da området indeholder en erhvervsmæssig interessant råstofressource.

Udsagn

Afsender: By og Land, Halsnæs

6. Som vi forstår, regionens graveområder ske inden for egne "grænser". Der er stort behov for materialer i Københavnsområdet. Det kan medføre at Nordsjælland bliver efterladt med store sår i landskabet Systemet bør ændres, så der bliver en mere rimelig fordeling landet over.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og

overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

På grund af manglen på grovkornede kvalitetsmaterialer i de udpegede graveområder og de geologiske forhold i Nordsjælland er det nødvendigt, at der tilføres råstoffer fra Region Sjælland, for at de planlagte og projekterede anlægsprojekter kan gennemføres. Region Hovedstaden og Region Sjælland har gennem et samarbejde om planlægning skabt mulighed for forsyningen af kvalitetsmaterialer fra Region Sjælland. Således afsættes 52% af råstofferne indvundet i Region Sjælland til Region Hovedstaden

Udsagn

Afsender: By og Land, Halsnæs

3. Når først planen er vedtaget, er det den rå handelskraft det drejer sig om. Det vil sige det er en aftale mellem godsejerne og jordentreprenøren.

Vi vil opfordre regionen til skærpet tilsyn i forbindelse med disse aftaler.

4. I forbindelse med etablering af grusgravene, vil vi opfordre regionen til skærpet tilsyn. Dette for at undgå uheldige sager.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har ikke hjemmel til at føre tilsyn med de aftaler der laves mellem lodsejer og indvinder, men samarbejdet vil altid munde ud i et konkret projekt, som der skal laves en udførlig ansøgning til regionen om. Herefter vil regionen lave en ny miljøvurdering baseret på det konkrete projekt og opdateret viden om miljø og omgivelser og udarbejde en tilladelse til råstofindvinding med vilkår og retningslinjer. Tilladelsen vil også være i høring og der er klageadgang. Der vil altid være tilsyn i forbindelse med opstart når en tilladelse er givet.

Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Regionen kan kontaktes på:

Tlf: 3866 5000

E-mail: raastoffer@regionh.dk

Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden.

Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoftilladelserne.

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

Forsigtighedsprincippet bør gælde

Når først gravemaskinerne ruller, er skaden sket. Naturen kan ikke genskabes i sin oprindelige form, og konsekvenserne for sundhed og grundvand kan ikke fortrydes. Derfor bør Region Hovedstaden udvise forsigtighed og lade tvivlen komme borgerne og miljøet til gode.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen henholder sig til forsigtighedsprincipperne både i administrationen og ved tilsyn. Dette gælder både ved at stille vilkår i en given råstoftilladelse og ved varslede og ikke-varslede tilsyn. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, eller der opstår tvivl er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoftilladelserne.

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

5. Uforholdsmæssig lokal belastning

Vi anerkender behovet for råstoffer, men det er uacceptabelt, at Frederikssund kommuner skal bære en uforholdsmæssig stor byrde, mens andre går fri. En bedre fordeling på tværs af regioner og kommuner er både retfærdig og nødvendig.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven.

Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på

forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt.

Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede.

Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm.

Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer Region Hovedstaden om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

Klimahensyn og cirkulær økonomi

Råstofplanen bør ikke stå alene. Den skal ses i lyset af Danmarks klimamål og nødvendigheden af en cirkulær tilgang. Der mangler incitament til at genanvende byggematerialer og begrænse behovet for ny udvinding. Udpegningen af nye graveområder må først ske, når genbrugs- og substitutionsmuligheder er udtømt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ligesom i resten af Danmark, er der i Region Hovedstaden et stigende behov for råstoffer til udbygning af infrastruktur og udvikling af eksisterende og nye bolig- og erhvervsområder. Sand, grus og ler er ikke fornybare råstoffer, og i en nær fremtid kan der opstå knaphed. Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af genanvendelige råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald (også kaldet sekundære råstoffer). Denne omstilling er afgørende for at øge ressourceeffektiviteten og reducere behovet for råstofindvinding. Region Hovedstaden har en målsætning om at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og øge ressourceeffektiviteten, og dermed øge udbuddet af sekundære råstoffer. Med afsæt i denne målsætning har regionen igangsat flere projekter om at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi, man kan læse om disse på regionens hjemmeside. I dag genanvendes stort set alt uforurenat bygge- og anlægsaffald. Men byggeaffald kan ikke fuldt ud erstatte indvundne råstoffer, da mængden af byggeaffald er langt mindre end behovet for råstoffer. I dag udgør nedknust byggeaffald kun ca. 4 % af ressourcestrømmen. Desuden kan byggeaffald ikke erstatte alle grove materialer af høj kvalitet som anvendes til f.eks. fremstilling af beton. Omstillingen til at kunne genanvende

flere ressource vil derfor foregå over tid, og i takt med at den teknologiske udvikling medvirker til, at der kan fremstilles nye former for erstatningsmaterialer.

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

Forslag til ændringer i planen

Jeg opfordrer til, at følgende indarbejdes i Råstofplanen:

- Graveområder må ikke placeres nærmere end 300 meter fra beboelse
- Grusgravning bør begrænses til maksimalt 5 år med krav om nænsom reetablering
- Der skal etableres obligatorisk overvågning og håndhævelse af regler og miljøkrav
- Belastningen fra råstofudvinding skal fordeles ligeligt i hele landet
- Der bør indføres erstatningsordninger for ramte borgere – en erstatningsordning der kan mærkes.
- Regionen bør aktivt fremme genanvendelse og cirkulær økonomi som alternativ til nye graveområder

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen arbejder allerede mod flere af forslagene.

Regionen er enig i, råstofudvinding inden for det planlagte graveområde kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for rækken af beboelser, der ligger direkte ud til graveområdet. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Det er gældende lovgivning jf. Råstofloven § 9 "Tilladelse til indvinding af råstoffer kan gives for indtil 10 år. I særlige tilfælde kan en tilladelse gives for en længere periode." Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Der er i dag obligatorisk overvågning og håndhævelse af regler og miljøkrav. Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden.

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofudvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen

er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

Ligesom i resten af Danmark, er der i Region Hovedstaden et stigende behov for råstoffer til udbygning af infrastruktur og udvikling af eksisterende og nye bolig- og erhvervsområder. Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af genanvendelige råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald (også kaldet sekundære råstoffer). Se også svar vedr. klimahensyn og cirkulær økonomi.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

3. Skæv byrdefordeling i regionen

3.1 Tallene bag ubalancen

Konsekvens: Én kommune med < 3 % af indbyggerne forventes at levere > halvdelen af regionens råstoffer, en byrde 20-plus gange større end dens befolkningsandel.

3.2 Hvorfor ender byrden her?

1. Selvforsynings-dogmet i Råstofloven (§ 6 stk. 3) pålægger hver region at dække eget behov (Råstofloven, 2020).

2. De geologisk lettest tilgængelige sand- og grusforekomster mod nordvest er stort set de eneste større, endnu uudnyttede depoter i Region H – og de ligger hovedsagelig i Frederikssund (GEUS, 2023).

3. Region H har siden 2012 løbende udpeget nye felter i kommunen; men halvdelen af de arealer blev aldrig gravet (Frederikssund Kommune, 2025). Dette viser, at "tilgængelighed" ikke automatisk fører til egentlig indvinding, mens byrden består.

3.3 Problemet med "flaskehalslogikken" Selv om forekomsterne i Frederikssund er tilgængelige, er det urimeligt at koncentrere så stor en miljø- og samfundsbelastning ét sted:

- Miljøretlig proportionalitet: Indgrebet går videre end nødvendigt for at opfylde 12-årskravet (Miljøvurderingsloven, 2023).
- Planstrategisk fairness: Region H har 29 kommuner; selv hvis alle egnede ressourcer lå i tre-fire kommuner, bør planlægningen sigte mod compensation eller udligning, så få ikke bærer den fulde last (OECD-principper om miljøretfærdighed, 2021).
- Kumulative effekter: Frederikssund huser allerede ni aktive eller udtømmede grusgrave; yderligere syv planlagte felter vil skabe "grave-hot-spot"-effekt med forstørrede støj-, støv og trafikkonsekvenser (Frederikssund Kommune, 2025).

3.4 Alternativer til ensidig placering

1. Tværregional forsyning: Den forestående fusion til Region Østdanmark udvider arealet med 70 % og giver adgang til nye, højere kvalitetsforekomster i Region Sjælland (Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2024).

2. Øget genanvendelse: Internationale LCA-studier dokumenterer, at op til 50 % af byggegrusbehovet kan erstattes af genkult beton (CEN/TC 351, 2023).

3. Import og CO₂-afgift: Transport af kvalitetsgrus fra naboregioner kan klimamæssigt opvejes af bedre materialeudnyttelse; en differentieret råstofafgift kan styre efter de samlede CO₂-omkostninger (DTU, 2024).

3.5 Principiel anbefaling Uanset hvor de bedste råstoffer ligger, bør Råstofplan 2025 bygge på en balanceret byrdefordeling:

- Maks. 20 % af nye gravearealer i én kommune, med < 10 % befolkning, som tommelfingerregel.

- Krav om miljø- og sundhedsmæssig kompensation (f.eks. støjafskærmning, rekultivering, lokalsamfundspulje) hvis koncentrationen overstiger dette.
- Periodisk revurdering hvert 4. år med mulighed for at flytte uudnyttede arealer til andre kommuner eller regioner. Selv om Frederikssund råder over geologiske depoter, kan det ikke retfærdiggøre, at kommunen reduceres til regionens råstofleverandør. Det er regionens ansvar at sikre en retfærdig, proportionel råstofstrategi, der fordeler belastningen og benytter alternativer, hvor de er samfundsøkonomisk og miljømæssigt mere bæredygtige.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven.

Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt.

Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede.

Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm.

Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven, herunder også kumulative effekter af, at flere graveområder ligger tæt på hinanden.

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier.

Regionen har oplevet, at enkelte graveområder udlagt i tidligere råstofplaner har været udpeget i mange år uden at blive udnyttet. Derfor har regionen i det forberedende arbejde til Råstofplan 2025 foretaget ny geologisk kortlægning i en række af disse områder med henblik på at tage områder uden erhvervmæssigt interessante råstofforekomster ud af planen. I Frederikssund Kommune tages flere ikke-gravede råstofområder og delområder ud af Råstofplan 2025.

Region Hovedstaden arbejder allerede for at imødekomme mange af de beskrevne alternativer:

1. Tværregional forsyning: Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og Staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de

samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

2. Øget genanvendelse: Ligesom i resten af Danmark, er der i Region Hovedstaden et stigende behov for råstoffer til udbygning af infrastruktur og udvikling af eksisterende og nye bolig- og erhvervsområder. Sand, grus og ler er ikke fornybare råstoffer, og i en nær fremtid kan der opstå knaphed.

Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af genanvendelige råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald (også kaldet sekundære råstoffer). Denne omstilling er afgørende for at øge ressource-effektiviteten og reducere behovet for råstofindvinding.

Region Hovedstaden har en målsætning om at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og øge ressource-effektiviteten, og dermed øge udbuddet af sekundære råstoffer. Med afsæt i denne målsætning har regionen igangsat flere projekter om at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi, man kan læse om disse på regionens hjemmeside.

Der er desuden en bred erkendelse af, at der er et stort uudnyttet potentiale i overskudsjord. Region Hovedstaden har i samarbejde med Region Sjælland fået udarbejde en analyse af jordstrømme i de to regioner samlet. I rapporten anslås det, at potentialet for at anvende overskudsjorden som erstatning for nye råstoffer i Region Hovedstaden er på knapt 1 mio. m³ årligt, men idet regionen først forventer, at potentialet indfries indenfor de kommende år, skønnes bidraget konservativt at være på 0,49 mio. m³ årligt over den kommende 12 års periode.

3. Import og CO₂-afgift: Region Hovedstaden har ikke lovhjemmel til at pålægge CO₂-afgifter.

Regionen skal være selvforsynende med råstoffer. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven.

Regionen skal hvert fjerde år vurdere, om den gældende råstofplan skal revideres, som fastlagt i råstofloven. Her er der løbende mulighed for at forbedre både prognosen og beregning af råstofressourcer, ved at tage bestik af samfundsudviklingen og korrigere for et ændret forbrugsmønster mv.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

5. Tvivlsom råstofkvalitet og bedre forsyningsstrategier

5.1 Kvaliteten af råstofferne i Frederikssund

Et væsentligt forhold, som bør få Region Hovedstaden til at genoverveje de mange udpegninger i Frederikssund Kommune, er den generelt lave kvalitet af flere af råstofforekomsterne i området. Flere af de nye og eksisterende råstofområder i kommunen indeholder råstoffer af ringe kvalitet, herunder særligt en høj andel af fint flyvesand og ler, som er mindre anvendelige til beton og fundering uden betydelig forarbejdning (GEUS, 2023). Geologiske analyser fra tidligere borer i bl.a. områderne ved Lystrup og Slangerup viser, at dele af gruslagene har en finkornet sammensætning og et lavt indhold af grove fraktioner (GEUS, 2023). Det reducerer anvendeligheden til byggeråstoffer og betyder, at materialet enten må blandes op med grovere råstoffer eller bruges til lavværdi-formål såsom fyld eller støjvolde, med ringere samfundsøkonomisk værdi til følge. Hvis store naturområder skal graves op og lokalbefolkningen belastes i årtier for at udvinde råstoffer med lav anvendelighed, er det berettiget at stille spørgsmål ved det overordnede formål og proportionaliteten i planlægningen.

5.2 Alternativer til ensidig udvinding

I stedet for at fokusere på kvantitet og lokal selvforsyning bør Region Hovedstaden i højere grad forfølge en strategi, der kombinerer kvalitet, genanvendelse og import. Flere nationale og europæiske studier peger på, at Danmark allerede har teknologier og ressourcer til at reducere behovet for nye råstofgrave markant.

Genanvendelse

Rapporter fra Teknologisk Institut, DTU og CEN/TC 351 (standardiseringsorgan for byggevarer) dokumenterer, at op til 50 % af beton, tegl og asfalt fra nedrivning kan genanvendes til nye byggerier, herunder som erstatning for jomfrueligt grus i mange formål (CEN/TC 351, 2023; DTU, 2024). Eksempelvis har København siden 2020 haft en kommunal målsætning om 90 % genanvendelse af byggeaffald, hvilket har inspireret flere storbyer (Københavns Kommune, 2021). Genanvendt materiale produceres i dag med kvalitetssikring, dokumentation og fraktionsopdeling, så det kan anvendes til fundering, vejbyggeri, belægning og endda som erstatning i visse betonkomponenter. Samtidig reducerer genanvendelse CO₂-aftrykket pr. ton væsentligt.

Import og regionalt samarbejde

I den kommende Region Østdanmark, der fra 2026 forventes at samle Region Hovedstaden og Region Sjælland, vil der være adgang til langt større og mere varierede råstofressourcer (Indenrigsog Sundhedsministeriet, 2024). Flere steder i Region Sjælland findes råstoffer af højere kvalitet, der ligger nær hovedtransportruter. Med moderne logistik og samkørsel kan import herfra ske med begrænset merbelastning.

Samtidig anbefaler Klima- og Energiministeriet, at der i fremtidige råstofplaner indregnes transportens klimaeffekter, da lavere råstofkvalitet og store landskabstab i nærområdet ikke nødvendigvis er klimamæssigt fordelagtige i forhold til import fra nærliggende højdepunkter (Klimaministeriet, 2023).

5.3 Supplerende strategiske virkemidler

Ud over genanvendelse og tværregional import bør regionen overveje en række strukturændrende virkemidler, som kan reducere behovet for omfattende gravearealer i Frederikssund. (Foruden regionens egne virkemidler kan man indskrive nogle anbefalinger til andre myndigheder). :

- CO₂-afgift på jomfruelige råstoffer₂ (med rabat for genbrug), som tilskynder private aktører til at prioritere genanvendt materiale.
- Kommunale udbudskrav om brug af genbrugsmaterialer i byggeprojekter.

- Tværregional råstoffond, hvor kommuner og regioner deles om indtægter og byrder ved råstofudvinding, modsat den nuværende asymmetriske model.

Disse værktøjer vil styrke forsyningssikkerheden uden nødvendigvis at skulle udlægge så store arealer som foreslået i planen.

5.4 Konklusion

Det giver ikke mening, at placere hovedparten af regionens nye graveområder i en kommune, hvor råstofkvaliteten er lav, samfundsgevinsten er beskeden og konsekvenserne for miljø og lokalsamfund er store. En moderne råstofstrategi bør ikke være et spørgsmål om at finde mest muligt grus, men om at balancere forsyningssikkerhed, miljøhensyn og fremtidens behov. Det kræver, at Region Hovedstaden i højere grad integrerer viden om råstofkvalitet, genanvendelsespotentiale og tværregional samarbejde i den endelige plan.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er i Region Hovedstaden efterspørgsel på alle råstofkvaliteter. Efterspørgsel og salg af råstoffer er i høj grad styret af markedskræfterne og de tilgængelige råstoffer. I Region Hovedstaden kan vi se, at der er efterspørgsel på de fine fraktioner, og det er således relevant at udlægge graveområder, der indeholder disse fraktioner. De fine fraktioner (lavere kvalitet) kan erstatte formål, hvor man tidligere benyttede grovere fraktioner (højere kvalitet), dermed sparer man på de gode kvaliteter til de formål, hvor grove fraktioner er nødvendige, som f.eks. beton. Dette ser regionen som en positiv udvikling og er en del af det regionen kalder god råstofhusholdning.

Region Hovedstaden og de øvrige regioner har flere initiativer i gang omkring bedre og klogere udnyttelse af råstofferne og initiativer indenfor genanvendelse.

Region Hovedstaden har estimeret ressourcen for alle grave- og interesseområder i Forslag til Råstofplan 2025 ved at kombinere data fra borer og målinger af ressource-kvaliteten (kornstørrelsesanalyser). Egentlige målinger er suppleret med estimater ud fra kendt viden. Det samlede volumen er beregnet ved at kombinere med boreroplysninger i kote-intervaller ned gennem den forventede ressource. Estimering af kornstørrelsesfordelingen og volumenberegningen er foretaget ved hjælp af et særligt udviklet beregningsværktøj, der er en databaseret metode. Som alle estimater og beregninger kan et vis usikkerhedsinterval forventes.

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier.

Regionen har på baggrund af § 3 afvejning besluttet at områder udlagt i Forslag til Råstofplan udlægges som graveområde, da området indeholder en erhvervsmæssig interessant råstofressource.

Regionen har i dag ikke lovhjemmel til at planlægge på tværs af regionsgrænser og det er derfor ikke muligt at imødekomme alle de beskrevne alternativer.

Se også svar vedr. national råstofstrategi og genanvendelse af ressourcer.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

11.6 Strategisk kritik og manglende samordning

Råstofplanlægningen bør indgå i en større strategisk sammenhæng med:

- Klima- og miljømål (f.eks. DK2025 og 70 %-målet),
- Ressourceeffektivitet og cirkulær økonomi (CEN/TC 351, 2023),
- Sammenhæng med kommuneplanlægning og drikkevandsstrategier (Novafos, 2024).

Men i det foreliggende planforslag fremstår Region Hovedstadens planlægning som sektorafgrænset og fragmenteret, uden tydelig kobling til f.eks. genanvendelsespolitikker, CO₂ -beregninger eller langsigtet grundvandsstrategi.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Planloven fastligger et planhierarki for at sikre en sammenhæng fra det helt overordnede statsligt strategiske planlægningsniveau og ned til detaljeret konkret planlægning, som beskrives i lokalplaner. Råstofplanen er en sektorplan, hvilket betyder, at kommuneplaner ikke må stride imod råstofplanen. De bestemmelser i råstofplanen som er relevante for planlægningen af arealanvendelsen, skal fremgå af redegørelsen til kommuneplanerne, således at andre myndigheder, erhvervslivet og borgere kan gøre sig bekendt med råstofplanen og dens betydning for andre arealudpegninger. Råstofplanen må ikke stride mod regler eller beslutninger efter § 3 i lov om planlægning, Natura 2000-planer efter miljømålsloven eller regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning. Staten fører tilsyn med at planen ikke strider mod Statens interesser i planlægningen. Planlægning og administration af råstofindvinding sker efter råstofloven, men har også sammenhæng med en række andre love, der ifølge deres indhold og ordlyd har bestemmelser der vedrører råstofindvinding. En tilladelse til råstofindvinding vil f.eks. i de fleste tilfælde også omfatte vilkår vedrørende f.eks. grundvand, trafikoverkørsel mm. som reguleres af kommunalbestyrelsen. Regionen inddrager og samordner disse forhold i sagsbehandlingen som følge af råstoflovens bestemmelser om samordningspligt.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

1. Indledning og formelt grundlag

1.1 Baggrund

Region Hovedstaden har sendt forslag til Råstofplan 2025 i offentlig høring frem til 31. juli 2025 (Region H, 2025). Planen udpeger i alt ca. 1 100 ha nye gravearealer, hvoraf godt 55 %, omtrent 600 ha, ligger i Frederikssund Kommune (Frederikssund Kommune, 2025). Den markante koncentration skyldes kravet om, at hver region som udgangspunkt skal være selvforsynende med råstoffer (Råstofloven, 2020). Planen kommer samtidig, netop som Region Hovedstaden forventes fusioneret med Region Sjælland til Region Østdanmark efter kommunalvalget 2025, hvilket vil øge det samlede areal og potentielt give bedre mulighed for en bredere geografisk fordeling af råstofindvindingen (Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2024).

1.2 Lovgrundlag

Høringssvaret tager udgangspunkt i følgende centrale retskilder:

Lov / direktiv Centrale bestemmelser

Råstofloven

§ 3: Regioner udarbejder råstofplaner; § 6 stk. 2: mindst 12 års forsyning; § 6 stk. 3: tilstræbe regional selvforsyning (Råstofloven, 2020).

Miljøvurderingsloven

§ 8 og § 32: Strategiske planer med væsentlig miljøpåvirkning skal miljøvurderes, og realistiske alternativer skal beskrives

(Miljøvurderingsloven, 2023).

Planloven § 11 f: Råstofplaner fungerer som landsplandirektiv, som kommuneplanlægningen skal respektere (Planloven, 2024).

EU-Vandrammedirektiv Artikel 4: Forbud mod forringelse af vandforekomster (EU, 2000).

EU-Habitatdirektiv Artikel 12: Streng beskyttelse af bilag IV-arter, som forekommer i flere af de udpegede områder (EU, 1992). Desuden gælder proportionalitetsprincippet i dansk forvaltningsret: Indgreb skal stå mål med formålet og må ikke gå videre end nødvendigt.

1.3 Formål og afgrænsning

Dette høringssvar indsendes af Carsten Cederholm og fokuserer på udvidelsen af råstofudvinding i Frederikssund Kommune, især eksemplificeret ved Slingerup-området.

Formålet er at:

1. Dokumentere, at én kommune pålægges en uforholdsmæssig stor del af regionens fremtidige råstofudvinding.
2. Udfordre dogmet om fuld regional selvforsyning og pege på muligheder for tværregional forsyning efter fusionen til Region Øst Danmark.
3. Belyse miljø-, sundheds- og planlægningsmæssige risici, som ikke er tilstrækkeligt behandlet i den strategiske miljøvurdering.
4. Fremsætte konkrete forslag til, hvordan planen kan revideres: Reduktion eller fjernelse af de mest konfliktfyldte graveområder i Frederikssund, højere ambitionsniveau for genanvendelse af byggeråstoffer og styrket samarbejde med naboregioner. Strukturen i det efterfølgende høringssvar følger Miljøvurderingslovens krav (behov, alternativer, miljøpåvirkninger, kumulative effekter) samt Regionens egen dispositionsramme, men tilføjer ny viden og alternative løsningsforslag, der kan understøtte en mere bæredygtig og balanceret råstofstrategi.

2. Sammenfatning af hovedkritikpunkter

1. Uforholdsmæssig byrdefordeling

- Over 55 % af alle nye gravearealer (≈ 600 ha) placeres i Frederikssund Kommune, som kun udgør en mindre del af regionens areal og befolkning (Region H, 2025; Frederikssund Kommune, 2025).

2. Overdimensioneret plan

- De udpegede områder rækker til 60-75 års forbrug, selv om loven kun kræver 12 års sikkerhed. Store dele af de arealer, der blev udlagt i Råstofplan 2012, er stadig ubenyttede (Frederikssund Kommune, 2025; Region H, 2012).

3. Råstoffernes tvivlsomme kvalitet

- Boringer viser højt indhold af fint flyvesand og ler, som kræver iblanding eller forarbejdning for at blive byggeegnet (GEUS, 2023). Dermed bliver gevinsten lav i forhold til den miljømæssige omkostning.

4. Vidtrækkende miljø- og naturpåvirkning

- Gravefelter truer rekreative landskaber, bilag IV-arter og grundvandsdannende områder, bl.a. ved Slangerup/Lystrup Syd (Region H, 2025; EU, 1992).

5. Støj, støv og tung trafik

- Øget lastbiltrafik på bl.a. Københavnsvej og Ny Øvej vil forværre luftkvalitet, støjniveau og trafiksikkerhed i nærliggende boligområder (Frederikssund Kommune, 2025).

6. Risiko for forringelse af grundvand og drikkevand

- Planen overlapper områder, hvor Novafos skal sikre fremtidig drikkevandsforsyning; råstofgravning kan forringe vandkvaliteten (Novafos, 2024).

7. Negative socioøkonomiske effekter og planlægningsusikkerhed

- Potentielt 5-20 % fald i ejendomsværdi nær graveområder; sammenstød med kommunale byudviklingsmål og erhvervsudbygning (DTU, 2024).

8. Udfordring af selvforsynings-dogmet

- Den forestående fusion til Region Østdanmark åbner mulighed for en mere retfærdig, tværregional råstofstrategi. Region Hovedstaden bør derfor genoverveje kravet om 100 % lokal selvforsyning (Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2024).

9. Mangelfuld vurdering af alternativer

- Planforslaget indeholder kun begrænsede analyser af øget genanvendelse, import eller modulær udbygning af råstofgrave. Internationale LCA studier viser, at op til 50 % af råstofbehovet kan dækkes af kvalitetskontrolleret genanvendt beton og tegl (CEN/TC 351, 2023). Samlet set påfører forslaget Frederikssund Kommune en uforholdsmæssig stor miljø-, sundheds- og udviklingsmæssig byrde, uden at dokumentere, at alternative og mere bæredygtige løsninger er tilstrækkeligt vurderet

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for dit høringssvar. De enkelte forhold er bevaret under de uddybede emner.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

4. Planens overdimensionering i forhold til reelt behov

4.1 Lovkravet: 12 års sikkerhed (ikke 60) Ifølge Råstoflovens § 6, stk. 2, skal regionerne sikre udlæg af råstofressourcer til mindst 12 års forbrug (Råstofloven, 2020). Dette krav er sat ud fra en afvejning mellem forsyningssikkerhed og hensynet til arealanvendelse, natur, miljø og naboskab. Formålet er ikke at reservere landarealer unødigt, men at sikre en realistisk og fleksibel forsyningsplan, der løbende kan justeres i takt med udviklingen. Region Hovedstaden angiver i det aktuelle planforslag, at der skal findes i alt 16,2 millioner m³ råstoffer for at opretholde forsyningen til 2037 (Region H, 2025). De udpegede nye områder, hvoraf ca. 600 ha ligger i Frederikssund, rækker imidlertid langt ud over dette behov, især når man medregner allerede eksisterende tilladelser og uudnyttede felter fra tidligere råstofplaner.

4.2 Erfaringerne fra tidligere planperioder Frederikssund Kommune har i sit høringssvar tilkendegivet, at flere af de råstofgrave, der blev udlagt i Råstofplan 2012, aldrig er blevet taget i brug (Frederikssund Kommune, 2025). Dette tyder på, at tidligere udlægningsplaner allerede har været overdimensionerede og at det fremtidige behov er blevet kraftigt overvurderet. Allerede i den strategiske miljøvurdering (SMV) til det aktuelle forslag fremgår det, at flere af de nye udpegninger er "for en sikkerheds skyld", og at kun en del

forventes faktisk gravet i planperioden (Region H, 2025). Det rejser spørgsmål om proportionalitet: Hvorfor reservere landarealer i årtier, hvis man reelt ikke forventer at bruge dem?

4.3 Beregninger af overopfyldelse

Hvis man antager en gennemsnitlig gravedybde på 5 meter, rummer alene de 600 ha i Frederikssund ca. 30 millioner m³ råstoffer. Det er næsten det dobbelte af det oplyste regionale behov (16,2 mio. m³). Dertil kommer ressourcer i de øvrige kommuner, hvor der også udlægges graveområder. Med andre ord lægger råstofplanen op til en samlet forsyning, der potentielt dækker 30–60 års behov.

Denne overopfyldelse medfører alvorlige konsekvenser:

- Store arealer bindes til graveformål i kommune- og lokalplanlægningen i årtier frem, selv hvis de ikke bliver udnyttet.
- Byudvikling og grønne investeringer hindres, fordi fremtidige muligheder afskæres i gravezoner.
- Natur- og landskabsværdier går tabt, selv uden garanti for, at råstofferne overhovedet bliver efterspurgt.

4.4 Konsekvenserne for Frederikssund

Når over halvdelen af de nye graveområder placeres i Frederikssund, og mængden af råstoffer langt overstiger regionens minimumsbehov, rammer overdimensioneringen især denne kommune. Frederikssund påtvinges dermed:

- En langvarig usikkerhed for arealer i og omkring landsbyer, boligområder og rekreative zoner.
- En planlægningsmæssig blokering for fremtidig udvikling, da udpegede råstofområder begrænser kommuneplanens muligheder.
- Et kumulativt pres fra både eksisterende, tidligere udlagte og nye udpegninger, uden garanti for at det nogensinde vil komme regionen til reel gavn.

4.5 Opfordring til revurdering

Region Hovedstaden bør som minimum:

1. Foretage en kritisk gennemgang af de samlede udpegninger i forhold til det reelle behov.
2. Anvende et "just-in-time" princip, hvor nye områder først udlægges, når eksisterende ressourcer er udtømte eller utilstrækkelige.
3. Vurdere, hvilke af de udlagte arealer der realistisk kan tages i brug i planperioden og tilbageføre resten som ikke-udpegede.
4. Undgå at belaste Frederikssund Kommune med overudlægninger "for en sikkerheds skyld", da konsekvenserne heraf er betydelige og ofte irreversible.

4.6 Konklusion

Planforslaget er i strid med intentionen i lovgivningen om nødvendighed og proportionalitet. Den samlede mængde og geografiske placering af nye råstofområder er ikke tilpasset et reelt og dokumenteret behov. I stedet skaber det unødvendige miljø- og planlægningskonflikter, særligt i Frederikssund, og fremstår som en defensiv strategi uden hensyn til de samfundsøkonomiske og økologiske omkostninger. En mere præcis, fleksibel og balanceret udlægning er derfor afgørende.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder dækker regionens råstofbehov inden for mindst en 12-årig periode. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i

planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

11.5 Strukturændring: Fusion til Region Østdanmark

Folketinget har besluttet at sammenlægge Region Hovedstaden og Region Sjælland til én administrativ enhed, Region Østdanmark, fra 1. januar 2027 (Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2024). Det betyder, at fremtidig råstofplanlægning vil ske på tværs af et større geografisk område med flere potentielle råstofkilder. Alligevel udarbejdes Råstofplan 2025 ud fra en snæver, før-fusionslogik, som lægger en uforholdsmæssig stor byrde på Frederikssund Kommune. Det er i strid med almindelige planlægningsprincipper om langsigtet samordning og effektiv opgaveløsning (Planloven, 2024). Planen burde i stedet tage højde for fremtidig struktur og integrere et overgangsperspektiv, hvor det samlede ressourcebillede for Region Østdanmark analyseres, hvilket ikke er sket.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

På nuværende tidspunkt er Råstofplan 2012 den gældende plan i Region Hovedstaden, hvor der ikke er særligt mange uudnyttede råstofressourcer tilbage. Regionsrådet har i 2023 besluttet at råstofplanen skal revideres, med henblik på at overholde kravet i råstofloven om 12 års forsyningshorisont. Det vil være i strid med regionsrådets handlepligt, at udskyde udarbejdelsen og den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025, da der er tale om en plan med stor betydning for udviklingen og væksten i regionen.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

9.5 Samfundsøkonomisk balance

Det bør være en forudsætning i enhver råstofplan, at samfundsgevinsten overstiger samfundstabet.

Men i Frederikssunds tilfælde er balancen tvivlsom:

- Begrænset mængde og kvalitet af råstoffer, som måske ikke egner sig til højkvalitetsbyggeri (GEUS, 2023).
- Betydelige miljø- og landskabstab, som rammer kommunens profil og biodiversitet.
- Langvarige socioøkonomiske konsekvenser i form af værditab, reduceret tilflytning, tabt skattegrundlag og bremsede udviklingsplaner.

Det fremstår derfor usandsynligt, at de foreslåede udpegninger i Frederikssund Kommune udgør den mest hensigtsmæssige løsning set i et samfundsøkonomisk helhedsperspektiv.

9.6 anbefalinger

- Fjern eller reducer udpegede graveområder i bynære zoner og udviklingskorridorer.
- Indfør konsekvensvurdering af ejendomsværditab og økonomiske effekter for kommunen.
- Udarbejd socioøkonomisk cost-benefit-analyse, der medregner både markedsværdi af råstoffer og afledte tab.
- Etabler kompensationsordninger til berørte kommuner og borgere ved langvarig påvirkning.
- Priorité planlægning, der understøtter lokal vækst og bæredygtige bosætningsmål, frem for tung ressourceudnyttelse i sårbare områder.

9.7 Konklusion

Råstofplanens konsekvenser for Frederikssunds byudvikling, bosætning og økonomi er markante og negative. Udlægning af store graveområder tæt på eksisterende og planlagte boligområder skaber en planlægningsmæssig blokering, der undergraver både kommunens udviklingsstrategi og borgernes tryghed.

Samtidig overføres ressourcerne og gevinsterne til andre dele af regionen, mens de reelle omkostninger pålægges lokalbefolkningen. Det er hverken rimeligt, økonomisk effektivt eller bæredygtigt. Råstofplanen bør derfor revideres med henblik på at sikre en bedre balance mellem udvinding, bosætning og lokal udvikling.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier.

Regionen har lavet en § 3 afvejning for alle mulige grave- og interesseområder. Dette har medført, at dele eller hele områder er forkastet. De resterende grave- eller interesseområder har regionen vurderet, indeholder en erhvervsmæssig interessant råstofressource.

Regionen har ikke lovhjemmel til at udføre de beskrevne alternativer. Regionen kan dog oplyse at der allerede arbejdes mod mange af anbefalingerne, som f.eks. at understøtte kommune- og lokalplanlægning i efterbehandling af råstofgrave gennem tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

11.7 Konklusion

Der er flere væsentlige juridiske og strategiske svagheder i planforslaget:

- Overudpegningen i én kommune (Frederikssund) strider mod proportionalitet og forvaltningsretlige principper.
- Der mangler tilstrækkelig vurdering af alternativer, som genanvendelse og tværregional forsyning.
- Vand- og habitatbeskyttelse er ikke tilstrækkeligt dokumenteret for sårbare områder.
- Planen ser bort fra den kommende regionstruktur, som kunne muliggøre en mere retfærdig og langsigtet fordeling af byrderne.

Regionen bør revidere råstofplanen, så den lever op til både lovgivningen og det strategiske ansvar, der følger med at sikre en bæredygtig og geografisk afbalanceret ressourceforvaltning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven efter gældende lovgivning.

Se i øvrigt svar under det enkelte emne.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

11. Juridiske og strategiske forhold

Råstofplanen for Region Hovedstaden 2025 skal, ud over at sikre forsyningen af råstoffer, overholde en række juridiske og strategiske krav, som har væsentlig betydning for både planens indhold og udpegningen af konkrete områder. Flere af disse krav og hensyn fremstår utilstrækkeligt

behandlet i den foreliggende plan, især i relation til de mange udpegninger i Frederikssund Kommune.

11.1 Råstofloven og proportionalitetsprincippet

Ifølge Råstoflovens § 6, stk. 2, skal regionerne sikre råstofressourcer svarende til mindst 12 års forbrug (Råstofloven, 2020). Men det fremgår ikke af loven, at regionerne skal planlægge for langt mere end 12 år "for en sikkerheds skyld".

Samtidig gælder i dansk forvaltningsret proportionalitetsprincippet: Et offentligt indgreb må ikke gå videre end nødvendigt. Det betyder, at Region Hovedstaden har pligt til at tilrettelægge sin plan, så den opfylder lovens krav uden at udlægge unødigt store arealer til råstofudvinding, især ikke i én kommune (Karnov Group, 2023).

Overudpegningen i Frederikssund Kommune, herunder Lystrup Syd, strider derfor potentielt mod dette princip, særligt hvis behovet kunne dækkes ved genanvendelse, regionalt samarbejde eller reduktion i mængdekrav.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden er ikke enig i, at der er en 'over-udpegning i Forslag til Råstofplan 2025.

Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³.

Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³.

Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

12. Alternativer og anbefalinger

12.1 Skift i strategisk fokus

Råstofudvinding bør fremover baseres på behov, kvalitet og klimaaftryk, ikke på maksimal lokal gravning. Planen bør derfor:

1. Dokumentere det faktiske 12-års-behov og kun reservere de arealer, der er strengt nødvendige (Råstofloven, 2020).
2. Forpligte sig til cirkulær økonomi og høj genanvendelse i bygge- og anlægssektoren (CEN/TC 351, 2023).
3. Fordele byrderne ligeligt på tværs af den kommende Region Østdanmark (Indenrigsog Sundhedsministeriet, 2024).

12.2 Genanvendelse som primær forsyningskilde

Mål: Erstat mindst 50 % af jomfrueligt grus med recirkuleret tilslag inden 2035 (DTU, 2024).

Virkemidler:

- Regionale sorterings- og knuseanlæg med kvalitetskontrol.
- Offentlige udbuds krav om 30 % genbrugstilsætning fra 2027, stigende til 50 % i 2030 (Københavns Kommune, 2021).
- CO -differentieret råstofafgift, der belønner genbrug. ²

Effekt: reducerer råstofbehovet med > 1,5 mio. m³ årligt – svarende til hele Lystrup Sydvolumen (Region Hovedstaden, 2025).

12.3 Tværregional forsyning og import

Efter fusionen til Region Østdanmark vil høj kvalitetsforekomster på Midt- og Sydsjælland være tilgængelige. Region H bør:

- Indgå formelle forsyningsaftaler med Sjællandske kommuner.
- Udbygge sø- og banetransportkæder fra f.eks. Kalundborg og Køge for at minimere CO₂ pr. ton-km (Klimaministeriet, 2023).
- Dokumentere, at importeret grus kan have lavere samlet klima- og miljøpåvirkning end lokal lavkvalitetsgrus + lastbiltransport (DTU, 2024).

12.4 Reduktion af gravearealer i Frederikssund

- Fjern Lystrup Syd helt, da effekten på forsyningen er marginal men lokalskaden stor.
- Halver Krogstrup og Onsved og indfør 300 meter buffer til nærmeste bolig.
- Re-klassificér resterende felter til ressourceinteresseområder uden aktiv tilladelse – revurder dem ved næste planrevision.

Resultat: Frederikssunds andel falder fra 55 % til ca. 25 %, som i højere grad svarer til kommunens landarealandel.

12.5 Skærpede miljø- og sundhedskrav

- Sundhedskonsekvensvurdering (HIA) obligatorisk for alle graveprojekter < 1 km fra beboelse (WHO, 2018).
- Bindende grænser: støj ≤ 55 dB(A) dag / 45 dB(A) aften-nat; løbende PM₁₀ - og ₁₀ kvartsmonitorering (Miljøstyrelsen, 2022).
- Gravefelter i OSD-/indsatsområder: bundforsegling, realtids vandkemi-overvågning, operatøransvar for afhjælpning (EU, 2000).

12.6 Økonomiske incitamenter og kompensation

- Råstofpulje finansieret af afgift: Midler til støjafskærmning, grønne projekter og ejendomsværdi-kompensation i berørte kommuner (OECD, 2021).
- Pay-as-you-dig-model: Højere afgift i tætbefolkede zoner, lavere i perifere, motiverer til genanvendelse og import.

12.7 Fleksibel governance og transparens

- Planrevision hvert fjerde år så overdrevne arealer kan frigives og nye behov håndteres fleksibelt.
- Årlig statusrapport: udgravet volumen, genbrugstilsats, CO₂-regnskab og miljødata. ²
- Åben dataplatform med realtids-målinger af støj, støv og grundvandskvalitet – skaber borgerinddragelse og tillid.

12.8 Konklusion

En moderne råstofstrategi for Region Hovedstaden bør:

1. Minimere nyudlæg og fordele dem geografisk retfærdigt.
2. Sætte genanvendelse først og supplere med import i stedet for at forvandle Frederikssund til et råstofreservoir.
3. Sikre strenge miljø-, sundheds- og kompensationskrav.

4. Integrere grundvands-, klima- og byudviklingsmål i én samlet plan.

Implementeres disse anbefalinger, kan regionen både sikre råstoffer, beskytte natur og sundhed, reducere CO₂-aftryk og bevare lokalsamfundenes livskvalitet, ² alt sammen inden for de gældende lovkraav og med større samfundsøkonomisk nytte

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen arbejder allerede mod mange af anbefalingerne bl.a. i forhold til genanvendelse, hvor det er regionens mål, at sekundære råstoffer dækker 20 % af hovedstadsregionens råstofforbrug i 2030. Region Hovedstaden har i forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2016/2020 rejst spørgsmålet om inddragelse af hhv. sekundære materialer, havmaterialer og import fra øvrige regioner i ressourceopgørelsen overfor miljøministeriet. Af miljøministeriets svar fremgår det, at en beslutning om at finde nødvendige råstoffer uden for regionens areal forudsætter, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Regionen har ikke for nuværende godtgjort, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede landindvundne råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Det er derfor ikke muligt at planlægge med, at en del af regionens råstofforbrug af landindvundne materialer dækkes via import. Råstofindvinding vil ofte medføre støj, støv og forøget trafik i nærområdet, hvilket potentielt kan have en sundhedsmæssig effekt på de nærmeste naboer. I forbindelse med råstoff tilladelser stilles der som standard vilkår, der skal sikre, at støv, støj og vibrationer begrænses mest muligt og ikke overstiger fastsatte grænseværdier. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vurderes alene risikoen for sundhedsmæssige påvirkninger for omkringboende til mulige kommende råstofgrave. Regionen anerkender, at støj og støv i forbindelse med råstofindvinding kan medføre gener for naboer til aktive råstofgrave. Dette emne behandles under "Befolkningen" samt for hvert af de mulige nye grave- eller interesseområder.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

13. Konklusion

Region Hovedstadens forslag til Råstofplan 2025 lever på flere punkter ikke op til lovens proportionalitetskrav, principperne om miljørigtig planlægning eller ambitionerne om en retfærdig geografisk byrdefordeling.

1. Uforholdsmæssig koncentration – Én kommune med < 3 % af regionens befolkning pålægges > 55 % af de nye gravearealer (Region H, 2025; Frederikssund Kommune, 2025).
 2. Overdimensionering – Udlægget rækker til 60-75 års forbrug, selv om loven kun kræver 12 år (Råstofloven, 2020; GEUS, 2023).
 3. Lav råstofkvalitet – Flere felter, bl.a. Lystrup Syd, indeholder finkornet materiale med begrænset byggeegnethed (Frederikssund Kommune, 2025; GEUS, 2023).
 4. Betydelige miljø- og sundhedsrisici – Støj, støv, tung trafik, tab af naturværdier og trusler mod grundvandsmagasiner (WHO, 2018; Miljøstyrelsen, 2022; Novafos, 2024).
 5. Sammenstød med byudvikling og ejendomsværdier – Planen kolliderer med kommuneplanlagte boligområder og forventes at reducere ejendomsværdier med 5–20 % (DTU, 2023).
 6. Juridiske svagheder – Mangelfulde alternativer, utilstrækkelig grundvandsvurdering og ignorering af kommende regionfusion (EU, 2000; Miljøvurderingsloven, 2023; Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2024).
- Der findes mere bæredygtige løsninger:

- Halver udlægget i Frederikssund og fjern Lystrup Syd.
- Løft genanvendelsen til $\geq 50\%$ i 2035; etabler CO -differentieret råstofafgift. 2
- Indgå tværregional forsyningsaftale i den kommende Region Østdanmark.
- Indfør strengere miljø- og sundhedskrav (HIA, støv-/støj mål, bundforsegling).
- Revurder planen hvert fjerde år og rapportér årligt på volumen, klimaaftryk og miljødata.

Hvis disse anbefalinger indarbejdes, kan regionen fortsat sikre råstof-forsyning uden at reducere Frederikssund til et råstofreservoir, samtidig med at den beskytter naturen, borgernes sundhed og fremtidens drikkevand og lever op til både nationale og EU-retlige krav. Planforslaget bør derfor sendes tilbage til fornyet behandling med fokus på balanceret byrdefordeling, cirkulær økonomi og en langsigtet, klimavenlig råstofstrategi.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har svaret på de enkelte miljøemner under de uddybede forhold som der her konkluderes på.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

9.4 Turisme og oplevelsesøkonomi

Frederikssund Kommune har en voksende sektor for lokal turisme, kulturarv og oplevelsesøkonomi f.eks. Vikingspillet, naturparker, fjordaktiviteter og lokale fødevarer. Disse brancher lever af landskabets og lokalsamfundenes attraktivitet og autenticitet, som bliver kompromitteret af store råstofgrave, tung trafik og industrielt præg.

Hvis kommunen i stigende grad forbindes med gravemaskiner, støvbunker og lastbiltrafik, risikerer man at skade et langsigtet, bæredygtigt erhvervsben, som netop bidrager til grøn vækst og lokalidentitet (VisitFjordlandet, 2024).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der findes mange gode eksempler på, hvor færdiggravede råstofgrave er efterbehandlet til natur og rekreative områder, som kan give stor værdi for naboer og et større opland. Disse eksempler findes både for store områder som Hedeland, men også mindre graveområder tjener samme formål.

Region Hovedstaden har i 2022 søsat et projekt der skulle kortlægge, hvordan man kan fremme natur og samfundsværdi i råstofgrave. Dette er der kommet en række publikationer ud af, som kan findes på regionens hjemmeside. Meget af dette arbejde går gennem dialog og samarbejde.

Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

11.4 Miljøvurderingsloven og kravet om alternativer

I henhold til Miljøvurderingsloven (LBK nr. 4 af 03/01-2023) skal alle strategiske planer, der har væsentlig indvirkning på miljøet, gennemgås i en strategisk miljøvurdering (SMV). Ifølge § 8 og § 32 skal der udarbejdes realistiske alternativer til de valgte løsninger og ske en vurdering af konsekvenserne.

Region Hovedstadens SMV nævner overfladisk alternativer som genanvendelse og import, men uden at de bliver systematisk analyseret, kvantificeret eller sammenlignet med gravealternativet (Region H, 2025). Det betyder, at planforslaget ikke lever op til kravet om reel og transparent afvejning af alternativer, især ikke i relation til de mange arealer udlagt i Frederikssund.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ifølge miljøvurderingslovens bilag 7, stk. 2, skal rimelige alternativer beskrives, hovedårsagerne til det trufne valg oplyses, og miljøpåvirkninger sammenlignes. Derudover skal relevante aspekter af den aktuelle miljøstatus (referencescenarie) beskrives, jf. miljøvurderingslovens bilag 7, stk. 3. Region Hovedstaden har indhentet bidrag og analyser fra eksterne og interne faglige kompetencer. Disse har bidraget til afdækning af en række miljøproblematikker. Det gælder: - vurdering af påvirkning på biologisk mangfoldighed, flora og fauna, herunder beskyttede arter, Natura 2000-områder og beskyttede naturområder. - vurdering af påvirkning på befolkning, herunder begrænsninger og gener, trafikafvikling/-belastning og rekreative interesser. - vurdering af påvirkning på jordbund, herunder arealforbrug, værdifuldt landbrugsareal og jordforurening. - vurdering af påvirkning på vand, herunder vandplanlægning, overfladevand og grundvand/drikkevand. - vurdering af påvirkning på klimatiske faktorer, herunder CO₂-udledning, oversvømmelsesrisiko og vandstandsændringer. - vurdering af påvirkning på materielle goder, herunder infrastruktur, påvirkning af erhvervsliv, socioøkonomiske forhold og ressourcer. - vurdering af påvirkning på landskab, herunder landskabelig og geologiske værdier, fredninger og nationalparker. Herudover har regionen gennemført en række høringer i processen for udarbejdelse af råstofplanen, f.eks. om afgrænsning af miljørapporten dels på det overordnede plan og dels for de enkelte forslag til nye grave- eller interesseområder. I forbindelse med høringerne har regionen modtaget en række høringssvar, der dels har indeholdt konkret viden om de forskellige områder, men hvor der også er blevet peget på miljøproblematikker, der har skullet undersøges yderligere. Nogle af disse forhold har krævet høring af de ansvarlige myndigheder, eller en nærmere analyse, foretaget af de eksterne og interne fagkompetencer. På den måde har de gennemførte høringer bidraget til yderligere oplysning af de relevante miljøparametre som grundlag for de beslutninger, der er blevet truffet. Der er i den samlede afvejning af de graveområder, som indgår i forslag til Råstofplan 2025, arbejdet videre med i referencescenariet, således at de områder, der indgår i forslag til Råstofplan 2025, er vurderet til at have mindst mulig indvirkning på miljøet set i forhold til den ressource, som kan indvindes på arealet. Således er en række foreslåede graveområder ikke medtaget i forslag til Råstofplan 2025, da de miljømæssige påvirkninger er blevet vurderet så væsentlige, at hensynet til miljøet har vejet højere end vigtigheden af at få udgravet råstofressourcerne. På baggrund af ovenstående vælger regionen det fremlagte forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

9.3 Omvendt Robin Hood-effekt

Der tegner sig et klart mønster, hvor en relativt mindre kommune pålægges at levere råstoffer til byggeprojekter i større bykommuner, samtidig med at de samme råstofgrave forringer muligheder for egen udvikling.

Det er en form for omvendt Robin Hood-effekt, hvor:

- Miljøkonsekvenser og værdiforringelser placeres i den perifere kommune
- Mens gevinsterne ved råstofferne (f.eks. byudvikling, infrastruktur) høstes i Hovedstaden

Denne skævhed stiller spørgsmål ved den retfærdige byrdefordeling, som ellers bør være et bærende princip i regional planlægning (OECD, 2021).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven.

Udsagn

Afsender: Christine Brita Bartz

Høringssvar er identisk med høringssvar nr. 1639

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se tidligere svar til høringssvar nr. 1639.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Overordnede betragtninger I DN Frederikssund er vi bevidste om, at lovgivning sætter rammerne for den udarbejdede råstofplan. Vi kan dog konstatere, at Frederikssund kommune i sagsfremstillingen vedr. råstofplanhøringen til udvalget for Plan og teknik anfører, at det behov, der lægges til grund for planen, ikke eksisterer i den virkelige verden. Region Hovedstaden bruger reelt kun 0,76 mio m³ af "egne" råstoffer om året. Resten hentes uden for regionen. Ud fra den betragtning er der mere end rigeligt i de allerede udlagte områder. På den baggrund vil vi i DN Frederikssund anbefale, at der ikke udlægges nye graveområder, således at der først træffes endelig beslutning om graveområderne, når der er sket sammenlægning af Region Hovedstaden og Region Sjælland.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

På nuværende tidspunkt er Råstofplan 2012 den gældende plan i Region Hovedstaden, hvor der ikke er særligt mange uudnyttede råstofressourcer tilbage. Regionsrådet har i 2023 besluttet at råstofplanen skal revideres, med henblik på at overholde kravet i råstofloven om 12 års forsyningshorisont. Det vil være i strid med regionsrådets handlepligt, at udskyde udarbejdelsen og den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025, da der er tale om en plan med stor betydning for udviklingen og væksten i regionen. Når nye graveområder udlægges er der en klar forventning om, at mængden af råstoffer, som graves i Region Hovedstaden vil stige betragteligt. Grunden til den lave indvinding i Region Hovedstadens grave er, at der på nuværende tidspunkt kun er adgang til indvinding i graveområder fra Råstofplan 2012. 94 % af ressourcerne i Råstofplan 2012 er under aktiv indvinding. Der er dermed ikke grundlag for en større indvinding på nuværende tidspunkt. Ved den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025 forventer administrationen at

modtage en række ansøgninger i de genudlagte arealer fra 2016/2020-planen og i de nye arealer. Fra både indvinderes og aftageres side er der stor interesse for at ressourceudbuddet i regionen øges. Jo længere væk råstofferne skal hentes, jo større er klimabelastningen grundet transporten og jo dyrere er de bygge- og anlægsarbejder, der skal udføres.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Afgifter på råstofindvinding

DN påpeger, at afgiften på råstoffer i Danmark er alt for lav i forhold til de høje omkostninger ved at skaffe nye råstoffer. Regionen bør derfor afsøge muligheden for at regulere afgiften regionalt, så pengene dels går til naturetablering og dels fungerer som et præventivt tiltag for at reducere forbruget af naturressourcer. En højere afgift vil samtidig sende et signal om at bruge vores recesser klogere, et incitament til i større grad at have fokus på genbrug og overforbrug.

Hvis ikke det er muligt foreslår vi at regionen arbejder aktivt for en statslig regulering af afgiften.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden arbejder for en national råstofstrategi. I den strategi mener vi at der bør gøres tiltag i forhold til en række emner, og bl.a. skriver vi i Forslag til Råstofplan 2025:

"Råstoffer er i dag som udgangspunkt billige i forhold til de samfundsmæssige omkostninger, hvilket betyder, at samfundet ikke altid anvender passende kvaliteter til rette formål. Der er derfor behov for en strategi, hvor der indtænkes incitamentsstrukturer, der kan sikre den bedst mulige udnyttelse af de forskellige råstofkvaliteter, således at de forskellige kvaliteter rækker længst muligt."

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

- Bæredygtighed: Mere fokus på renovering, genbrug og genanvendelse af materialer for at fremme bæredygtigheden. Her ville en øget afgift på jomfruelige materialer være en måde at øge incitamentet for genbrug. De råstoffer der graves efter, er ikke fornybare naturressourcer og vi risikerer snart at løbe tør.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ligesom i resten af Danmark, er der i Region Hovedstaden et stigende behov for råstoffer til udbygning af infrastruktur og udvikling af eksisterende og nye bolig- og erhvervsområder. Sand, grus og ler er ikke fornybare råstoffer, og i en nær fremtid kan der opstå knaphed. Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af genanvendelige råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald (også kaldet sekundære råstoffer). Denne omstilling er afgørende for at øge ressourceeffektiviteten og reducere behovet for råstofindvinding. Region Hovedstaden har en målsætning om at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og øge ressourceeffektiviteten, og dermed øge udbuddet af sekundære råstoffer. Med afsæt i denne målsætning har regionen igangsat flere projekter om at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi, man kan læse om disse på regionens hjemmeside. I dag genanvendes stort set alt uforurenet bygge- og anlægsaffald. Men byggeaffald kan ikke fuldt ud erstatte

indvundne råstoffer, da mængden af byggeaffald er langt mindre end behovet for råstoffer. I dag udgør nedknust byggeaffald kun ca. 4 % af ressourcestrømmen. Desuden kan byggeaffald ikke erstatte alle grove materialer af høj kvalitet som anvendes til f.eks. fremstilling af beton. Omstillingen til at kunne genanvende flere ressource vil derfor foregå over tid, og i takt med at den teknologiske udvikling medvirker til, at der kan fremstilles nye former for erstatningsmaterialer. I følge råstofloven er Region Hovedstaden myndighed for udpegning af arealer til fremtidig råstofindvinding samt udstedelse af tilladelser til råstofindvinding. Regionen har ikke indflydelse på markedets anvendelse af råstofferne eller på hvor og hvornår, der ansøges om tilladelse til råstofindvinding. Råstoffer, der indvindes i grusgrave, anvendes primært til vejanlæg og byggeri. Kvaliteten og stenprocenten har dog stor betydning for anvendelsen. Forekomster med en høj andel af grove materialer vurderes at være af højere kvalitet, da det f.eks. kan benyttes til beton, men disse forekomster er også de mest begrænsede både i regionen, men også på landsplan. De mere fintkornede forekomster vurderes at have lavere kvalitet, og er samtidig dem, der er flest af. Men der er også behov for ret store mængder af fyldsand til bl.a. nedlægning af fjernvarmerør og øvrige ledningsarbejder.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

- Behov for en National Råstofstrategi: Danmark har behov for en bedre planlægning på nationalt niveau som kan sikre en mere bæredygtig forvaltning af de knappe naturressourcer. En National Råstofstrategi bør have fokus på en bæredygtig tilgang til anlægsprojekter med begrænsning af forbrug af nye naturressourcer, på genbrug og krav om lokal sortering af byggematerialer. Denne proces bør gennemføres med aktører fra branchen, både private og offentlige.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

DN Hillerøds bemærkninger.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Mere bæredygtig råstofudnyttelse og genbrug

Region Hovedstaden er arealmæssigt den mindste Region på bare 6% af Danmarks areal, og med 1/3 af landets befolkning - og med noget af den største bygge- og anlægsaktivitet og dermed et stort behov for råstoffer til byggeri og infrastrukturprojekter. Derfor bliver det i de kommende år vanskeligt at finde tilstrækkeligt med råstoffer inden for Regionen.

Regionen bør derfor arbejde for at fremme brugen af genanvendelsen af råstoffer og samtidig begrænse ny indvinding af jomfruelige råstoffer, der belaster natur og landskab.

Derfor foreslår DN at Regionen samarbejder med kommunerne om at fremme en mere bæredygtig udnyttelse af byggematerialer, lokal sortering og genbrug af materialer i byggerier.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I Region Hovedstaden har vi en enhed, som målrettet arbejder for at facilitere genbrug af byggemateriale. Information kan findes på vores hjemmeside.

Læs også bemærkninger i til et tidligere svar på et udsagn fra jeres høringssvar.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Afsnit med DN Halsnæs' bemærkninger

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Afsnit med DN Halsnæs' bemærkninger er besvaret i DN Halsnæs indsendte høringssvar med nummer 1214

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Afgift som mulighed til at regulere overforbrug.

Endelig er det en erkendelse, at afgiften på råstoffer er absurd lav i forhold til villigheden til at betale meget høje beløb for nye råstoffer. Muligheden for at regulere på afgiften regionalt bør afsøges, så afgiften dels går til det regionale råstofarbejde og naturetablering, og dels får en reel, regional mulighed for at virke præventivt. En højere afgift vil samtidig sende et signal om at bruge vores recesser klogere, et incitament til i større grad at have fokus på genbrug og overforbrug.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for jeres forslag.

Det er staten, som fastlægger råstofafgiften og dermed ikke indenfor Regionens bemyndigelse at regulere på denne.

Det er dog Region Hovedstadens ønske at der udarbejdes en national råstofstrategi, hvori råstofafgiften også bør revurderes.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Kontrol med grusgravning.

Jagten på råstoffer har nogle steder ført til overtrædelser af tilladelserne. Regionen har begrænset mulighed for løbende at holde øje med, om tilladelserne overholdes i alle forhold.

Vi vil opfordre Regionen til sammen med de berørte Kommuner at føre kontrol med, at gravetilladelsen og dens bestemmelser overholdes, at der ikke graves i områder, der ikke er udpeget, og at man ikke ødelægger beskyttet natur

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse til råstofindvinding, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstof tilladelserne. Regionen har samarbejde med kommunerne og reagerer på deres henvendelser, ligesom vi orienterer kommuner om de forhold vi observerer.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Afslutning.

Naturbeskyttelse, de landskabelige og geologiske værdier i de foreslåede områder i hele planen, bør efter vores opfattelse vægte tungere end i de beskrivelser, der fremgår af planen.

Vi befinder os i en tid, hvor natur og biodiversitet er i en krise. Vi skal ikke bortgrave den del af vores livsgrundlag. Det kalder på færre anlægsprojekter og mere fokus på genbrug og renovering i stedet for nedrivning. Dyrere råstoffer skal på sigt fremme en bæredygtig tilgang til vores forbrug af jordens ressourcer. En overordnet statslig plan for råstof gravning og bæredygtigt forbrug er afgørende for, at vi sikrer råstoffer for fremtiden. Vi mener ikke at man i tilstrækkelig grad har sandsynliggjort konsekvenserne for miljøet, naturen og lokalsamfundene.

De nævnte områder bør efter vores opfattelse tages ud af råstofplanen for 2025.

Regionen bør ligeledes afvente en endelig beslutning om råstofplan, til efter at sammenlægningen med Region Sjælland er gennemført og de administrative forhold er blevet gennemført.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se tidligere svar ang. natur og biodiversitet, samt genbrug. Landskab og geologi: Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Det er regionens vurdering efter samlet afvejning efter §3 i råstofloven, at råstofressourcen i området vejere tungere end den landskabelige påvirkning, der sker i forbindelse med indvindingen. Regionssammenlægning: På nuværende tidspunkt er Råstofplan 2012 den gældende plan i Region Hovedstaden, hvor der ikke er særligt mange uudnyttede råstofressourcer tilbage. Regionsrådet har i 2023 besluttet at råstofplanen skal revideres, med henblik på at overholde kravet i råstofloven om 12 års forsyningshorisont. Det vil være i strid med regionsrådets handlepligt, at udskyde udarbejdelsen og den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025, da der er tale om en plan med stor betydning for udviklingen og væksten i regionen.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Genbrug og plan for en bæredygtig udnyttelse af vores naturressourcer.

Disse udfordringer viser med al tydelighed behovet for en overordnet statslig råstofplan. En sådan plan efterlyses ikke alene af Regionerne, men også af Kommunerne. Der er i høj grad brug for en overordnet planlægning af vores forvaltning af de knappe naturressourcer. En ny plan bør have fokus på en bæredygtig tilgang til anlægsprojekter med begrænsning af forbrug af naturressourcer, på genbrug og krav om lokal sortering af byggematerialer. Der bør udarbejdes en konkret plan for, hvordan genbrug og bedre udnyttelse af byggematerialer kan indgå i projekteringer, anlæg og byggeri. Denne proces bør gennemføres med aktører fra branchen, både private og offentlige.

Regionerne bør arbejde for en national handleplan for genbrug. En plan der gør efterbehandling tilgængelig og forpligtiger branchens parter. Vi kan ikke fortsætte jagten på naturressourcer uden tage alternative muligheder i brug. Det er et stort fokuspunkt for regionen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ligesom i resten af Danmark, er der i Region Hovedstaden et stigende behov for råstoffer til udbygning af infrastruktur og udvikling af eksisterende og nye bolig- og erhvervsområder. Sand, grus og ler er ikke fornybare råstoffer, og i en nær fremtid kan der opstå knaphed.

Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af genanvendelige råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald (også kaldet sekundære råstoffer). Denne omstilling er afgørende for at øge ressourceeffektiviteten og reducere behovet for råstofindvinding.

Region Hovedstaden har en målsætning om at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og øge ressourceeffektiviteten, og dermed øge udbuddet af sekundære råstoffer. Med afsæt i denne målsætning har regionen igangsat flere projekter om at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi, man kan læse om disse på regionens hjemmeside.

I dag genanvendes stort set alt uforurenet bygge- og anlægsaffald. Men byggeaffald kan ikke fuldt ud erstatte indvundne råstoffer, da mængden af byggeaffald er langt mindre end behovet for råstoffer. I dag udgør nedklistret byggeaffald kun ca. 4 % af ressourcestrømmen. Desuden kan byggeaffald ikke erstatte alle grove materialer af høj kvalitet som anvendes til f.eks. fremstilling af beton.

Omstillingen til at kunne genanvende flere ressourcer vil derfor foregå over tid, og i takt med at den teknologiske udvikling medvirker til, at der kan fremstilles nye former for erstatningsmaterialer.

I følge råstofloven er Region Hovedstaden myndighed for udpegning af arealer til fremtidig råstofindvinding samt udstedelse af tilladelser til råstofindvinding. Regionen har ikke indflydelse på markedets anvendelse af råstofferne eller på hvor og hvornår, der ansøges om tilladelse til råstofindvinding.

Forekomster med en høj andel af grove materialer vurderes at være af højere kvalitet, da det f.eks. kan benyttes til beton, men disse forekomster er også de mest begrænsede både i regionen, men også på landsplan. På nuværende tidspunkt er der ikke mulighed for at stille krav om, at behovet for at benytte disse ressourcer i et bygge- eller anlægsarbejde dokumenteres.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Region Hovedstaden er arealmæssigt den mindste Region på bare 6% af Danmarks areal, og med 1/3 af landets befolkning - og med noget af den største bygge- og anlægsaktivitet og dermed et stort behov for råstoffer til byggeri og infrastrukturprojekter. Følgelig bliver det i de kommende år vanskeligt at finde tilstrækkeligt med råstoffer inden for Regionen.

Nordsjælland er karakteriseret ved meget skov, åbne landskaber, geologiske interesseområder, fredet natur og beskyttede arter. Nye graveområder rykker tæt på befolkede områder og ikke mindst på sårbar natur. Dette sammenholdt med den skæve fordeling mellem efterspørgsel og indvindingsmuligheder udfordrer ønsket om en bæredygtig råstofforsyning. Alene transporten og støjen udgør en belastning for lokalsamfundene.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

Udsagn

Afsender: Danske Råstoffer

Brancheforeningen Danske Råstoffer tilslutter sig det høringssvar, som er indsendt af DLA Piper Denmark på vegne af TSG ApS

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se bemærkninger til det omtalte høringssvar fra DLA piper på vegne af TGS ApS.

Udsagn

Afsender: Danske Råstoffer

Danske Råstoffer ønsker dog at supplere med følgende bemærkninger.

I Region hovedstadens udkast til råstofplan 2025 er det samlede estimerede behov for råstoffer i planperioden 2025–2037 opgjort til 85,2 mio. m³. Ressourceopgørelsen er fordelt som følger:

Se vedlagte fil med tabel i det oprindelige høringssvar (link nedenfor)

Det skal bemærkes, at pr. 1. december 2025 udløber tilladelserne for ca. 60 fællesområder til råstofindvinding til havs. Branchen har aktuelt indsendt – eller planlægger at indsende – ansøgninger om fornyelse for ca. 10 af disse områder. Der er imidlertid endnu ikke meddelt nogen aktive indvindingstilladelser på baggrund af disse ansøgninger.

Der forventes yderligere 1–2 ansøgninger i løbet af 2025.

Status for kendte maritime ressourcer pr. 1. december 2025:

Det skal understreges, at disse mængder skal deles med Region Sjælland, hvilket gør det meget usandsynligt, at det planlagte bidrag på 12,5 mio. m³ fra havet kan realiseres i planperioden.

Se vedlagte fil med tabel i det oprindelige høringssvar (link nedenfor).

Dette skaber en betydelig ubalance i råstofdækningen, da de landbaserede ressourcer heller ikke er tilstrækkeligt udlagt til at kompensere for den manglende maritime forsyning.

Anbefaling:

Region Hovedstaden bør revidere råstofplanen og udlægge yderligere graveområder på land for at sikre tilstrækkelig forsyningssikkerhed i planperioden.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Indvindingen til havs og losning af råstoffer i Region Hovedstadens havne i perioden 2017 – 2023 ligger med et gennemsnit i perioden på 1,101 mio. m³/år. Det er det bidrag Region Hovedstaden indregner fra havet i ressourceopgørelsen. Region Hovedstaden har i forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2016/2020 rejst spørgsmålet om inddragelse af havmaterialer i ressourceopgørelsen overfor miljøministeriet. Af miljøministeriets svar af den 6. juli 2021 fremgår det, at en beslutning om at finde nødvendige råstoffer uden for regionens areal forudsætter, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Sømateriale kan indregnes i ressourceopgørelsen, idet der er anvendelser, som kræver tilførsel af sømaterialer på grund af disse materials specifikke egenskaber (f.eks. fravær af kalk, særlig afrundethed af kornene o. lign). Derfor inddrager regionen de materialer, der losses i regionens havne i ressourceopgørelsen. Udregningen er baseret på et gennemsnit af tilførslen i perioden 2017 – 2023. I perioden 2017 - 2023 er der særdeles store udsving i råstofindvindingen på havet, så selvom der sker en nedgang i indvindingen i en kortere periode grundet manglende fornyelse af tilladelser til

råstofindvinding, viser de historiske tal, at der vil være andre år med højere indvinding. Der er ikke lagt op til, at der ikke skal foretages råstofindvinding på havet. Præmisserne for beregningen er herudover, at, uagtet at der sker en mindre reduktion i arealudlæggene på havet, findes 80 % af de tilgængelige råstofressourcer i havet, men kun ca. 25 % af den nationale råstofforsyning stammer fra havet. Der er således et stort ubrugt potentiale i de marine råstoffer. Det betyder, at det estimerede bidrag fra havet baseret på den hidtidige indvinding er realistisk.

Udsagn

Afsender: Fredensborg Kommune

Behov for national koordinering Fredensborg Kommune kvitterer for, at Region Hovedstaden i Råstofplan 2025 foreslår, at råstofindvinding i højere grad skal koordineres nationalt i form af en national råstofstrategi, frem for alene regionalt. Dette er i overensstemmelse med den opfordring, kommunen fremsatte i høringssvaret til Råstofplan 2016/2020. En national koordinering vil give et bredere planlægningsmæssigt perspektiv og muliggøre, at råstofindvinding kan placeres mest hensigtsmæssigt på landsplan, hvor negative effekter på landskab, miljø og naboer minimeres. Fredensborg Kommune anbefaler på denne baggrund, at graveområdet Holtegård og Graveområde 18, 19 og 20 ved Gunderød udgår af den endelige Råstofplan 2025, og at Region Hovedstaden i stedet arbejder for en samlet national koordinering af råstofindvinding. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling. De omtalte områder er graveområder for ler udlagt i Råstofplan 2012.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Klimaforening

5 Anbefalinger 1. Rangordn alle planlagte felter efter dokumenteret livscyklus-CO₂ (udvinding + transport), og udskyd eller fjern de mest klimabelastende. 2. Indfør bindende mål for genanvendt tilslag: mindst 50 procent fra 2027 og 65 procent fra 2030, i tråd med Københavns strategi og CEN retningslinjer. 3. Forbered en tværregional forsyningsaftale, så råstoffer med lav klimabelastning kan transporteres med bane eller skib fra Sjællandske havne, når Region Østjylland etableres. 4. Gør livscyklusbaseret klimaregnskab til krav for alle nye gravetilladelser. 5. Anmod regeringen om at undersøge en national råstofafgift baseret på CO₂ -indhold; regionen kan selv indarbejde bonus-/malus-krav i udbud og kontrakter. 6 Konklusion Den foreliggende råstofplan placerer en unødigt klima- og miljøbyrde i Frederikssund Kommune. Ved at vælge de mest klimavenlige felter, satse ambitiøst på genbrug og udnytte lavemissions transportkæder kan

Region Hovedstaden halvere planens CO₂-aftryk, beskytte natur og drikkevand og samtidig opfylde forsyningskravet. Vi opfordrer derfor regionen til at revidere planen efter disse principper.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden arbejder allerede med mange af nævnte anbefalinger. Blandt øget genanvendelse af ressourcer, hvor regionens mål er, at sekundære råstoffer dækker 20 % af hovedstadsregionens råstofforbrug i 2030. Derudover har regionen i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Regionen arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Klimaforening

4 Overensstemmelse med nationale og europæiske mål Danmark sigter mod 70 procent CO₂-reduktion i 2030. EU arbejder på en forordning om bæredygtige produkter, der kræver højere genanvendelsesniveauer og livscyklusdokumentation. En råstofplan, der øger en kommunes udledning markant uden at prioritere lavemissionsløsninger, harmonerer dårligt med disse målsætninger.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se vedr. genanvendelse af ressourcer.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Klimaforening

3 Hvorfor Frederikssund Kommune belastes unødigt • Flere forekomster i Frederikssund Kommune består af fint flyvesand og ler, der kræver energitung forarbejdning eller ekstra cement (GEUS 2023). • Felterne mangler direkte bane- eller havneforbindelse, så al transport sker med lastbil, hvilket fordobler transportemissionerne i forhold til bulktransport (DTU 2024).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen

med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. Region Hovedstaden er myndighed for udpegning af arealer til fremtidig råstofindvinding samt udstedelse af tilladelser til råstofindvinding. Regionen har ikke indflydelse på markedets anvendelse af råstofferne eller på hvor og hvornår, der ansøges om tilladelse til råstofindvinding. Råstoffer, der indvindes i grusgrave, anvendes primært til vejanlæg og byggeri. Forekomster med en høj andel af grove materialer vurderes at være af højere kvalitet, da det f.eks. kan benyttes til beton, men disse forekomster er også de mest begrænsede både i regionen, men også på landsplan. De mere fintkornede forekomster vurderes at have lavere kvalitet, og er samtidig dem, der er flest af. Men der er også behov for ret store mængder af fyldsand til bl.a. nedlægning af fjernvarmerør og øvrige ledningsarbejder.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Frederikssund Kommune har med bekymring modtaget Region Hovedstadens forslag til Råstofplan 2025 til høring.

Frederikssund Kommune finder det uacceptabelt, at Regionen i Forslag til Råstofplan 2025 udpeger råstofgraveområder, som der ikke er markedsmæssigt behov for, og som i den grad skader kommunens herlighedsværdier og udviklingsmuligheder, som reducerer ejendomsværdier i hele kommunen og bringer fremtidig vandforsyning til hovedstadsområdet i fare samt skaber daglige gener for vores borgere i kommunen.

Frederikssund Kommune har dels bemærkninger til de konkrete udpegninger af nye råstofgraveområder i kommunen, dels en række overordnede bemærkninger til Forslag til Råstofplan 2025.

Råstofplanen udlægger råstofgrave, der ikke er behov for

Råstofplan 2025 udpeger nye råstofområder i Frederikssund Kommune i en situation, hvor de udpegede områder i den gældende råstofplan 2012 allerede er tilstrækkelige til at dække det markedsmæssige behov for landbaserede råstoffer. Forbruget af råstoffer fra råstofgrave i Region Hovedstaden har i gennemsnit udgjort 0,76 mio. m³ i perioden 2015-2023 og tendensen er faldende. Med et fortsat forbrug på 0,76 m³/år vil der i Råstofplan 2025's 12 års periode i praksis være behov for graveområder, som kan give ca. 9 mio. m³ råstoffer. Restkapaciteten i den gældende Råstofplan 2012 er ca. 20 mio. m³, hvilket er tilstrækkeligt til

at dække de næste 27 års markedsmæssige behov. I Frederikssund Kommune alene er der en restkapacitet, som overstiger planperiodens markedsmæssige behov.

Graveområderne i Forslag til Råstofplan 2025 rummer 57 mio. m³ råstoffer svarende til mindst 75 års forventet forbrug!

Råstofplanen er geografisk skæv

Der er 29 kommuner i Region Hovedstaden. De 28 andre kommuner bærer tilsammen mindre af byrden end Frederikssund Kommune. Regionen lægger med vedtagelsen af forslag til Råstofplan 2025 op til, at der udlægges 19 nye overflødige råstofgraveområder i regionen, hvoraf 10 ligger i Frederikssund Kommune. De nye områder rummer i alt knap 37 mio. m³, hvoraf ca. 20 mio. m³ udlægges i Frederikssund Kommune. Der udlægges i alt godt 580 ha nye graveområder i regionen heraf knap 300 ha i Frederikssund Kommune. Råstofplanen bør omfatte Region Østdanmark

I forbindelse med aftalen om sundhedsreformen i 2024 er det besluttet, at sammenlægge Region Sjælland og Region Hovedstaden pr. 1/1-2027. I begge disse regioner arbejdes der med råstofplaner for regioner, der ikke findes omkring et år efter, at planerne kan være endeligt vedtagne.

Regeringen har besluttet, at lave en national råstofplan, da det er erkendt på nationalt niveau, at det gældende paradigme om regional selvforsyning er uhensigtsmæssigt.

Det er uforståeligt at Region Hovedstaden i en situation, hvor der er rigelige udpegninger af råstofgrave i den gældende Råstofplan 2012, hvor Region Hovedstaden ophører med at eksistere om mindre end to år, og hvor der er bred erkendelse af, at det gældende paradigme om regional selvforsyning er uhensigtsmæssigt, ikke udskyder arbejdet med ny råstofplanlægning, til der kan udarbejdes en meningsfuld plan for den nye Region Østdanmark.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder dækker regionens råstofbehov inden for mindst en 12-årig perioden. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. På nuværende tidspunkt er Råstofplan 2012 den gældende plan i Region Hovedstaden,

hvor der ikke er særligt mange uudnyttede råstofressourcer tilbage. Regionsrådet har i 2023 besluttet at råstofplanen skal revideres, med henblik på at overholde kravet i råstofloven om 12 års forsyningshorisont. Det vil være i strid med regionsrådets handlepligt, at udskyde udarbejdelsen og den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025, da der er tale om en plan med stor betydning for udviklingen og væksten i regionen.

Udsagn

Afsender: Gert Løfgren

Det er en ommer.

Udtalelse vedrørende Råstofplanen for Region Hovedstaden 2025

Forslag om midlertidig suspension og genovervejelse

I lyset af den forestående sammenlægning af Region Hovedstaden region sjælland, bør implementeringen af Råstofplanen for 2025 sættes i bero og der skal laves en ny i 2026. Det er essentielt at sikre, at alle større planer og hvor grusgraven skal ligge tager højde for den nye, samlede regions behov, strukturer og kapacitet.

En videreførelse af planen uden en tilpasning til de ændrede organisatoriske og geografiske forhold risikerer at medføre skævvridning i ressourcefordelingen, ineffektive løsninger samt spild af offentlige midler.

Derfor opfordres til, at planen genovervejes i sin helhed i lyset af den nye regionale struktur, og at relevante interessenter fra begge (tidligere) regioner inddrages i processen.

Samtidig vil vi komme med et forslag om højst 15-20% grusgrave i hver kommune.

Vi mener det er helt skud ved siden af at Frederikssund og Roskilde skal være 2 kommuner der bedrager med over 50 % af alle grusgravene. Samtidigt mener vi at det er utrolig påfaldende at de rigeste kommuner slipper for grusgrave, hvad er den dybere mening med det.

Vi mener at alle kommuner så vidt mulig skal bidrage til råstofplanen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

På nuværende tidspunkt er Råstofplan 2012 den gældende plan i Region Hovedstaden, hvor der ikke er særligt mange uudnyttede råstofressourcer tilbage. Regionsrådet har i 2023 besluttet at råstofplanen skal revideres, med henblik på at overholde kravet i råstofloven om 12 års forsyningshorisont. Det vil være i strid med regionsrådets handlepligt, at udskyde udarbejdelsen og den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025, da der er tale om en plan med stor betydning for udviklingen og væksten i regionen. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer Region Hovedstaden om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Udsagn

Afsender: Hillerød Kommune

Det er positivt, at Regionen vil arbejde for en national råstofstrategi.

Hillerød Kommune er enige i, at det er nødvendigt at koordinere råstofforekomster, udnyttelse og miljøpåvirkning på nationalt plan i en tid, hvor både råstofressourcer, arealer og miljøet presses stadigt mere. Hillerød Kommune støtter også, at Regionen vil fremme brugen af sekundære råstoffer, både af hensyn til kommende generationers råstofforsyning og for at mindske arealudlæg. Det er ligeledes positivt, at Regionen vil arbejde for, at der bliver en kompensationsordning til de omkringboende og nærområdet. Det støtter Hillerød Kommune op om. Der kan måske skeles til ordninger for VE anlæg, som sikrer, at en del af værdiskabelsen tilbageføres til lokalområdet. Hillerød Kommune ser ligeledes positivt på Regionens initiativ med at fremme de rekreative interesser og naturen i de udtjente råstofgrave. Især i hovedstadsområdet er arealer en begrænset ressource, som skal udnyttes bedst muligt.

Det fremgår af forslag til Råstofplan 2025, at det er besluttet, at udpegning af interesseområder fremover skal ske på samme vidensniveau som udpegning af graveområder. Det mener Hillerød Kommune er særdeles positivt. Det skaber unødigt bekymring og frustrationer, når der udlægges nye arealer til råstofindvinding, hvor det ikke er sikkert der kan/skal graves.

Hillerød Kommune påskønner i øvrigt, at datagrundlaget for råstofplanen konstant forbedres, og håber at det fremadrettet betyder, at det kun er de absolut bedst egnede arealer, der udlægges til graveområder.

Herunder følger Hillerød Kommunes bemærkninger til konkrete grave og interesseområder i Hillerød Kommune.

Områder der udtages

Det er meget positivt, at Regionen har udtaget/forkastet flere grave- og interesseområder i Hillerød Kommune, herunder graveområderne F1 Alsønderup, F2 Vester Strødam, F3 Tulstrup (delvist), interesseområdet Hammersholt samt området Strø. Det er særdeles positivt for de berørte lokalsamfund – og i særdeleshed for området Strø også for de geologiske og landskabelige bevaringsværdier ved Strø Bjerge. Hillerød Kommune ser også, som grundejer af arealer inden for udpegningen F1 Alsønderup, positivt på at arealet udtages af Råstofplanen.

Hillerød Kommune bemærker i øvrigt, at graveområdet F2 Vester Strødam og interesseområdet Hammersholt mangler på listen "Grave- og interesseområder der udgår" i forslag til Råstofplan, afsnittet "Afvejning efter §3 i Råstofloven." Hillerød Kommune forudsætter, at det er en fejl.

Områder der bør udtages - ler

Hillerød Kommune opfordrer Regionen til at fjerne udlæg til lerindvinding, herunder konkret område 22, 23 og 25 Skævinge. Disse områder har været udpeget i årevis, og der lader ikke til at være erhvervsmæssig interesse for lerindvinding.

Områder der bør udtages – sand, sten og grus

Hillerød Kommune mener, at konsekvenserne for natur, landskab og trafik bør føre til at forslag til graveområderne Skævinge og Lystrup Syd, udtages af Råstofplan 2025. Se Hillerød Kommunes uddybende bemærkninger til forslag til graveområderne Skævinge og Lystrup Syd i vedlagte bilag.

Miljøvurdering

Hillerød Kommune ser positivt på, at Regionen har besluttet at lade miljøvurderingen af råstofplanen omfatte alle grave- og interesseområder, også tidligere udlagte områder. Det er positivt, at Regionen på den baggrund har besluttet at forkaste en del af graveområdet 25 Skævinge (1er).

Hillerød Kommune har en række bemærkninger til miljøvurderingen af forslag til graveområderne Skævinge og Lystrup Syd (sand, sten og grus). Hillerød Kommune mener blandt andet, at miljørapporten er utilstrækkelig, da rapporten ikke belyser de trafikale konsekvenser ved forslag til graveområderne Skævinge og Lystrup Syd. Se Hillerød Kommunes uddybende bemærkninger i vedlagte bilag.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har modtaget to enslydende høringssvar (dette nr. 1774, samt nr. 1480).

For svar på dette høringssvar henvises derfor til høringssvar nr. 1480

Udsagn

Afsender: HOFOR

HOFOR kvitterer for høring af Forslag til Råstofplan 2025 og må med beklagelse konstatere, at forslaget til råstofplan slet ikke har den samme fokus på miljø- og grundvandsbeskyttelse som Regionens tidligere råstofplaner: Det er en klar forringelse af hensyn til grundvandsbeskyttelsen i råstofplanlægningen! Råstofgravning og især arealernes brug efter endt gravning har stor betydning for grundvandsbeskyttelsen, hvilket har en alt for ringe plads i forslaget til råstofplan. Konkret til retningslinje 7 – Bemærkninger til retningslinjen: Pga. den korte transporttid til vandindvindingen bør der ikke udlægges graveområder i boringsnære beskyttelsesområder, da den naturlige beskyttelse af grundvandet påvirkes ved råstofgravning. HOFOR er opmærksom på planforslagets hovedregel om ikke at meddele tilladelse til råstofindvinding inden for udlagte BNBO'er: Det bør ikke være en hovedregel, men sætte grundvandet i fokus i lighed beskyttelsen i den tidligere råstofplan 2016/2020, citat: "Når regionen udpeger nye graveområder undgås områder som er udlagt som boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), da disse områder vurderes at være ekstra sårbare for en eventuel forurening. BNBO indgår også i vurderingen af nye råstofindvindingstilladelser i gamle graveområder, når risikoen for grundvandet skal vurderes. Regionen vægter hensynet til grundvandet højt, når der udarbejdes råstofindvindingstilladelser." Det er konkretiseret i Miljørapport for Forslag til Råstofplan 2025 med: "Når regionen udpeger nye grave- eller interesseområder, undgås områder, der er udlagt som boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), da disse områder vurderes at være ekstra sårbare overfor en eventuel forurening. BNBO indgår også i vurderingen af nye råstofindvindingstilladelser i eksisterende graveområder, når risikoen for grundvandet skal vurderes." Dette bør indarbejdes direkte i retningslinje 7 og ikke som en hovedregel – dét er klar forringelse ift. miljørapporten, at det ikke er indarbejdet i planforslaget. HOFOR skal af hensyn til grundvandsbeskyttelsen henstille til, at grundvandshensynet også indarbejdes i forslaget til Råstofplan 2025, der ikke vægter hensynet til grundvandet højt, som tidligere planer! Retningslinjerne om efterhandling er blevet alt for vagt formuleret, og slet ikke med samme konkrete tilgang til grundvandsbeskyttelse som tidligere råstofplaner: Det er en forringelse i råstofplanlægningen. HOFOR skal anbefale, at grundvandsbeskyttelsen tages helt frem i retningslinjerne om efterbehandling og meget passende i lighed med tidligere råstofplaner: "Af hensyn til grundvandsressourcen bør færdiggravede arealer efterbehandles til formål der ikke indebærer risiko for forurening af grundvandsressourcen, f.eks. rekreative formål, naturarealer, ekstensivt landbrug eller skov. Et eventuelt vilkår om forbud mod gødskning og brug af kemiske bekæmpelsesmidler, herunder pesticider,

vurderes at være vilkår af varig betydning og tinglyses på ejendommen." Citat Råstofplan 2016/2020: Bemærkninger til retningslinje 13 HOFOR finder det ikke tilstrækkeligt at henlægge beskyttelsen til "Udfald af miljøvurderingen" med krydshenvisning til Miljøvurderingen, som netop påpeger: "Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes de beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen ophører. Det er derfor afgørende, at der ikke i fremtiden etableres anlæg eller forurenende aktiviteter i tidligere råstofgrave, og at der efterbehandles til f.eks. natur eller ekstensivt landbrug." Dette udvandes under de enkelte afvejninger efter § 3 i Råstofloven for respektive graveområder med: "Hensynet til grundvandsforekomsten skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Det skal derfor ved det konkrete indvindingsprojekt vurderes, om der er behov for, at der f.eks. tinglyses varige vilkår om brug af pesticider og/ eller gødning. Dette gøres for at varetage miljøbeskyttelse, vandforsyningsinteresser og for at forhindre forringelse af målsatte grundvandsforekomster og sikre, at opnåelse af miljømål ikke hindres." Det udgør et alt for ringe hensyn til grundvandsbeskyttelsen!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har fastsat en hovedregel om ikke at meddele tilladelse til råstofindvinding inden for udlagte BNBO'er (Boringsnære Beskyttelsesområder). Regionen har vurderet, at denne hovedregel giver den nødvendige, påkrævede beskyttelse af BNBO. HOFOR bemærker, at beskyttelsen af BNBO var mere klar og entydig i den tidligere råstofplan, og at beskyttelsen af BNBO endvidere er konkretiseret i regionens Miljørapport for Forslag til Råstofplan 2025 med: "Når regionen udpeger nye grave- eller interesseområder, undgås områder, der er udlagt som boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Regionen vil på den baggrund tilføje følgende tekst til regionens hovedregel: "Pga. den korte transporttid til vandindvindingen bør der dog som udgangspunkt ikke udlægges graveområder i boringsnære beskyttelsesområder, da den naturlige beskyttelse af grundvandet påvirkes ved råstofgravning." Regionen kan ikke arealplanlægge i råstofplanen for efterbehandlingen, herunder at færdiggravede arealer efterbehandles til formål der ikke indebærer risiko for forurening af grundvandsressourcen. Vi har også allerede pligt efter råstofloven til at forebygge forurening af grundvandet, så det medfører ikke en ekstra beskyttelse af grundvandet at udbygge retningslinjen med det, og det vil ikke ændre vores pligt efter loven, uanset hvad vi skriver om det i retningslinjen. Således fremgår det af råstoflovens § 10, at: "En tilladelse efter § 7, stk. 1, skal indeholde vilkår om • 1) virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden,... " Vi har allerede forudsætninger om grundvandsbeskyttelse i forudsætningerne til de enkelte graveområder, så vi vurderer, at vi imødekommer grundvandshensyn aktivt. I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om råstofindvinding kan vi for at beskytte grundvandet vurdere, at der er behov for at stille vilkår om forbud mod at anvende gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding.

Udsagn

Afsender: HOFOR

Region Hovedstaden har igangsat den offentlige høring af forslag til Råstofplan 2025 og tilhørende miljørapport. Høringen omfatter udpegninger af nye råstofområder i Hedeland i Høje Taastrup Kommune. Det drejer sig om området Hedeland Udvidelse, der grænser op til det eksisterende graveområde J5 Hedeland. Derudover er området "Stærkende" udpeget som muligt nyt graveområde (interesseområde).

Områderne ligger inden for Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD), og begge områder ligger inden for indvindingsoplandet til HOFORs regionale kildeplads Solhøj Kildeplads.

HOFOR står for en drikkevandsforsyning, der forsyner store dele af Hovedstadsområdet med drikkevand. HOFOR har således en vigtig opgave med at beskytte vores fælles grundvand. HOFOR ser med bekymring på planerne om at placere flere råstofområder i Hedeland, da råstofindvinding i området risikerer at ændre strømningsvejene for den omfattende PFAS forurening, der er i området. Miljøvurderingen har ikke adresseret denne risiko.

Indvindingsmæssig betydning

Solhøj Kildeplads er med sin tilladelse på 5 mio. m³ /år HOFORs største kildeplads. Solhøj Kildeplads leverer sammen med seks andre (mindre) kildepladser vandet til HOFORs regionale vandværk Værket ved Thorsbro. Solhøj Kildeplads repræsenterer ca. 50% af den samlede indvindingstilladelse til kildepladserne til Værket ved Thorsbro, og kildepladsen er derfor helt afgørende for driften af Værket ved Thorsbro og af meget stor betydning for HOFORs samlede vandproduktion og forsyningssikkerhed.

Som vandindvindingsituationen er på Sjælland, er det yderst vanskeligt at finde nye, uudnyttede grundvandsressourcer i, eller i nærheden af, HOFORs indvindingsområder, og det vil ikke være muligt at etablere en ny kildeplads med en kapacitet på bare i nærheden af 5 mio. m³/år. Solhøj Kildeplads er derfor ikke kun af stor betydning for den nuværende, men også for den fremtidige vandforsyning til forbrugerne i Hovedstadsområdet. Kildepladsen kan derfor karakteriseres som kritisk infrastruktur. Jf. kriterierne i Miljøministeriets nye kortlægning af udfordringer ift. Danmarks grundvand kan området omkring Solhøj karakteriseres som et strategisk vigtigt drikkevandsområde, da det er et område, hvor mange forbrugere i dag eller i fremtiden er afhængige af ressourcen, og hvor der er få eller ingen alternative muligheder for vandindvinding i de givne mængder. HOFOR vil opfordre til, at der udvises den allerstørste forsigtighed i forhold til etablering af potentielt forurenende aktiviteter inden for dette område.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har imødekommet HOFORs ønske og vurderet om råstofindvinding i Hedeland risikerer at ændre strømningsvejene for PFAS-forureningen i området, og dermed om råstofindvinding i Hedeland vil udgøre en risiko for Solhøj Kildeplads. Risikovurderingen fremgår af regionens bemærkninger til de to konkrete graveområder i Hedeland.

Udsagn

Afsender: Jørgen Bech

11. Forslag: a. Reducer råstof udlæg til det absolut mest nødvendige ifht. byggebehovet for de næste 12 år. b. Reducer de enkelte udlæg, således at der er en minimsafstand til beboelse på 500 meter. Den nuværende praksis tager kun hensyn til habitater, dyr og natur, men det er en dårlig praksis at udlæggene følger matrikelgrænser fremfor at tage hensyn til menneskers boliger, altså menneske-habitatet. c. Etabler et erstatningssystem således at der med gravetilladelserne også følger kompensationskrav til de naboer, hvis boliger mister værdi, mens dem med gravetilladelserne tjener penge på grusgravningen. d. Gravetilladelser skal reduceres i tid til f.eks. 5 år med krav om nænsom reetablering af landskaberne. Der er intet i råstofloven der forhindrer dette. e. Etabler et rigtigt kontrolsystem til at sikre at alle miljøregler overholdes i grusgravene, herunder kontrol med maskiners olielækager og med lastbilernes lad. Sidstnævnte er sjældent tildækkede, når de kører læssede fra grusgravene. Politiet tager sig ikke af den opgave. f. Regionen bør allerede nu tilkendegive hvor man har tænkt sig at udlægge grusgrave i den næste råstofplan. Perspektivet

er jo at der kommer endnu flere grusgrave i Frederikssund Kommune i fremtiden, hvis regionen fortsætter den nuværende linje, og det bør borgerne være oplyst om, så man kan undgå at bosætte sig i de områder. g. Særligt omkring råstofudlæggene i Landerslev, Onsved, Krogstrup, Lille Rørbæk, Lystrup Syd og Kyndby Huse er der borgere, der med udlæggene risikerer at få grusgravning så tæt på sig at de bliver stavnsbundne på grund af ejendomsværdiforringelser. Her må regionen i særlig grad sikre en minimumsafstand på 500 meter fra boliger til grusgrave.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen arbejder allerede mod mange af anbefalingerne bl.a. ved at sikre at råstofplanen er i balance, forstået som at det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden er i overensstemmelse med den samlede ressourceopgørelse i råstofplanen. For at mindske nabogener ifm. råstofindvinding har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser til råstofindvinding, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Regionens fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstof tilladelserne. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse til råstofindvinding, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionens kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionens skal hvert fjerde år vurdere, om den gældende råstofplan skal revideres, som fastlagt i råstofloven. Her er der løbende mulighed for at forbedre både prognosen og beregning af råstofressourcer, ved at tage bestik af samfundsudviklingen og korrigere for et ændret forbrugsmønster mv.

Udsagn

Afsender: Jørgen Bech

7. Miljøpåvirkning: Grusgrave skader menneskers sundhed, økosystemer, fauna og flora, og forstyrrer biodiversiteten i området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Miljøvurdering af råstofplanen har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn på et tidligt stadie i planlægningsprocessen. En miljøvurdering omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning ved gennemførelse af råstofplanen. Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnede planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplyst i bilag 4 i miljøvurderingsloven. Regionens skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne,

og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: Jørgen Bech

9. Grusgrave kan være en god forretning for ejerne og samfundet skal bruge grus, men ulemperne skal fordeles bedre og der skal ses nærmere på de markedsmæssige behov. Der er ingen beregninger, der viser at byggeri i hovedstaden rent faktisk vil bruge alle de forekomster, som regionen nu udpeger i en og samme kommune. En kommune, hvor borgerne i forvejen skal tåle rigeligt med grusgrave. 10. Det er helt uacceptabelt, hvis Region Hovedstaden år efter år fortsætter med at udpege grusgrave, som i den grad skader kommunens og borgernes herlighedsværdier og udviklingsmuligheder og som reducerer ejendomsværdier i hele kommunen og bringer fremtidig vandforsyning til hele hovedstadsområdet i fare. Derudover er der markedsmæssigt ikke behov for så store udlæg, som endda i flere tilfælde ikke har den store lødighed i flere af de udlagte arealer. 11. De meget store udpegninger vil formentlig medføre større samfundsmæssige tab end gevinster. Region Hovedstaden tilsidesætter med sin råstofplan 25 derfor væsentlige interesser for både borgere, virksomheder og kommunen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder dækker regionens råstofbehov inden for mindst en 12-årig periode. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Københavns Lufthavne A/S

Københavns Lufthavne A/S (CPH) har modtaget Region Hovedstadens Råstofplan 2025. CPH har bemærket, at planen indeholder forslag til nye grusgrave nord for Roskilde Lufthavn. Der er allerede etableret et stort antal søer nord for lufthavnen som følge af råstofudvinding, hvilket tiltrækker vandfugle, der udgør en fare for kollisioner mellem fugle og de fly, der beflyver Roskilde Lufthavn. Vedhæftede notat gør rede for omfanget af etablerede grusgravsøer og for den risiko, som de kan medføre for fuglekollisioner. CPH vil derfor anmode om, at udnyttelsen af de planlagte grusgrave ikke medfører permanente søer

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden tager høringssvaret til efterretning og tilføjer relevante forudsætninger i de grave- eller interesseområder, hvor det er nødvendigt.

Udsagn

Afsender: Magni Cederholm

3. Udnyttelse af aktive grusgrave

Et væsentligt aspekt, der bør indgå i planlægningen, er nødvendigheden af at udnytte allerede etablerede og aktive grusgrave fuldt ud, før nye områder tages i brug. Mange eksisterende graveområder er endnu ikke udtømt, og der findes en betydelig uudnyttet råstofressource her, som med fordel kan prioriteres først.

Det er både miljømæssigt og samfundsøkonomisk mere bæredygtigt at færdiggøre disse arealer frem for at åbne nye. Eksisterende grusgrave har allerede den nødvendige infrastruktur, adgangsveje og afværgeforanstaltninger på plads, hvilket reducerer behovet for nye indgreb i landskab, natur og lokalsamfund. Desuden undgår man at sprede råstofudvindingen unødigt ud over endnu flere områder og beboelser, hvilket mindsker den samlede påvirkning

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen ønsker at åbne grave udnyttes fuldt ud, inden for afvejning af miljømæssige hensyn. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier. Regionen er overvejende enig i dit høringssvar har allerede opstillet Retningslinje 7.

"Udnyttelse af ressourcen over og under grundvandsspejl" der siger bl.a. at:

"Råstofferne bør så vidt muligt udnyttes fuldt ud såvel over som under grundvandsspejlet, før området overgår til anden anvendelse, med mindre væsentlige forhold taler imod.

Når en råstofgrav er åbnet, skal forekomsten inden for det pågældende areal udnyttes fuldt ud, medmindre særlige forhold taler imod det. På denne måde reduceres den samlede effekt på landskabet og behovet for råstoffer kan dækkes fra færrest mulige lokaliteter. Ved større sammenhængende graveområder, f.eks. med flere individuelle indvindingsvirksomheder, kan regionen stille krav om gennemgravning af skel mellem råstofgravene, for at råstofferne kan udnyttes bedst muligt, og for at efterbehandlede arealer kommer til at fremstå som en helhed.

Udnyttede råstofforekomster inden for transportkorridoren bør så vidt muligt udnyttes, inden der anlægges ny infrastruktur på arealet. Det skal sikres, at råstofressourcens udnyttelse sker under hensyntagen til etablering af evt. kommende trafik- og forsyningsanlæg og lignende ved koordinering mellem de relevante myndigheder.

I nogle graveområder kan der være specifikke forudsætninger for indvinding under grundvand for at sikre drikkevandsressourcen. Hvis grundvandsrisikoen specifikt i forbindelse med udpegning af graveområdet ikke er afklaret, kan en ansøger blive pålagt at tilvejebringe de fornødne undersøgelser i forbindelse med en ansøgning om indvinding under grundvandsspejl."

Regionen bemærker, at 94 % af ressourcerne i Råstofplan 2012 er under aktiv indvinding. Der er derfor behov for at udpege nye graveområder.

Region Hovedstaden har iøvrigt en målsætning om at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og øge ressourceeffektiviteten, og dermed øge udbuddet af

sekundære råstoffer. Med afsæt i denne målsætning har regionen igangsat flere projekter om at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi, man kan læse om disse på regionens hjemmeside.

Udsagn

Afsender: Magni Cederholm

2. Sammenlægning af regioner

Den kommende sammenlægning af Region Hovedstaden og Region Sjælland bør desuden tages i betragtning i råstofplanlægningen. I lyset af den forestående strukturændring virker det uhensigtsmæssigt at udpege et så stort antal nye graveområder i regionen på nuværende tidspunkt

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

På nuværende tidspunkt er Råstofplan 2012 den gældende plan i Region Hovedstaden, hvor der er meget få uudnyttede råstofressourcer tilbage. Regionsrådet har i 2023 besluttet at råstofplanen skal revideres, med henblik på at overholde kravet i råstofloven om 12 års forsyningshorisont. Det vil være i strid med regionsrådets handlepligt, at udskyde udarbejdelsen og den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025, da der er tale om en plan med stor betydning for udviklingen og væksten i regionen.

Udsagn

Afsender: Magni Cederholm

Unødvendigt stort omfang af udpegede graveområder

Det samlede areal, der er udpeget til råstofindvinding i Frederikssund Kommune, fremstår uforholdsmæssigt stort i forhold til det reelle behov for råstoffer i regionen. Det er uklart, hvorfor der udpeges så mange nye områder, når der stadig findes uudnyttede arealer fra tidligere planer, og når der samtidig arbejdes mod øget genanvendelse og ressourceeffektivitet.

En så omfattende udpegning kan skabe unødigt usikkerhed for borgere og erhverv, og lægger et unødigt pres på natur, landbrug og lokalsamfund. Det er derfor afgørende, at Region Hovedstaden tydeligt dokumenterer behovet for nye graveområder og begrænser udpegningerne til det absolut nødvendige. Råstofplanen bør desuden afspejle en mere ligelig geografisk fordeling mellem kommunerne, så Frederikssund ikke pålægges en uforholdsmæssig stor andel af regionens råstofudvinding.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og

miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer. Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v. I opgørelsen af råstoffer redegøres for fordelingen mellem de grove fraktioner (sten) og de finere fraktioner (sand og grus). Alle råstofforekomster har en % fordeling af sand, grus og sten, men fordelingen kan variere meget i den enkelte råstofgrav. Forekomster med en høj andel af grove materialer vurderes at være af højere kvalitet, da det f.eks. kan benyttes til beton, men disse forekomster er også de mest begrænsede både i regionen, men også på landsplan. De mere fintkornede forekomster vurderes at have lavere kvalitet, og er samtidig dem, der er flest af. Men der er også behov for ret store mængder af fyldsand til bl.a. nedlægning af fjernvarmerør og øvrige ledningsarbejder. Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder dækker regionens råstofbehov inden for mindst en 12-årig perioden. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Martin Reinhardt Nielsen

Endelige henvises der til Miljø og Fødevareklage nævnets afgørelse af December 2023 – ”OPHÆVELSE OG HJEMVISNING i sag om vedtagelse af Råstofplan 2016/2020 for Region Hovedstaden – hvorved Miljø- og Fødevareklagenævnet ophævede Region Hovedstadens afgørelse af 12. oktober 2021 om endelig vedtagelse af Råstofplan 2016/2020 med tilhørende afgørelse om miljøvurdering og hjemviste sagen til fornyet behandling. En af hovedårsagerne til afgørelsen var at Regionen har været i en retsvildfarelse omkring krav om selvforsyning.

Det anbefales derfor at Regionen udtager B1 Ammendrup Udvidelsen, så vel som alle andre bynære interesseområder af råstofplanen 2016/2020 under henvisning til råstoflovens §3. Og at regionen i stedet benytter råstofloven og dennes vejlednings mulighed for forsyning fra andre regioner og at dette koordineres på national plan. På den måde kan man på tværs af regionerne udnytte de danske råstoffer fremfor, at region Hovedstaden ødelægger sin sparsomme natur og skaber store negative konsekvenser for folk i landområderne.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ophævet Råstofplan 2016/20020 og hjemvist planen til fornyet behandling, idet regionen havde udlagt konkrete graveområder med henvisning til særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold. Klagenævnet vurderede, at regionen herved havde iagttaget usaglige hensyn efter råstofloven. I afgørelsen er der ikke taget stilling til en fortolkning af kravet om selvforsyning.

Udsagn

Afsender: Mikkel Rene Sabransky

- Der burde sikres langt bedre tilsyn med regler for gravning bliver overholdt, hvis ikke skal der falde dagbøder så det gør ondt, indtil det lever op til reglerne.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ved overskridelser af de stillede vilkår i tilladelse til råstofindvinding eller den øvrige lovgivning, som regionen er myndighed for, er der en række håndhævelsesmuligheder for regionen. Henstilling kan gives ved forhold af mindre alvorlig karakter. Indskærpelse er håndhævelse af allerede gældende vilkår i tilladelsen. Hvis indskærpelsen ikke efterkommes, kan regionen politianmelde virksomheden. Standsningspåbud kan gives ved en igangværende ulovlig aktivitet. Hvis den ulovlige aktivitet ikke omgående ophører, kan regionen politianmelde virksomheden. Lovliggørelsespåbud kan gives ved et etableret ulovligt forhold, ved enten fysisk eller retslig lovliggørelse. Regionen kan politianmelde virksomheden hvis påbuddet ikke efterkommes indenfor en sat frist. Regionen kan også udføre en selvhjælpshandling, hvor regionen får udført en fysisk lovliggørelse på virksomhedens regning. Derudover kan regionen give forbud mod fortsat drift eller tilbagekalde tilladelsen til råstofindvindingen i tilfælde af grov eller gentagende overtrædelse. Ved politianmeldelse hører det videre forløb under politi og anklagemyndighed, som efterforsker sagen og evt. rejser tiltale. Politiet kan give bøde, fængsel indtil 2 år, konfiskere indtægt virksomheden har haft på det ulovlige forhold og/ eller der kan gives tvangsbøder. Hvis regionen konstaterer en overskridelse af anden lovgivning end den lovgivning regionen er myndighed for, kontakter regionen den pågældende myndighed, som går videre med sagen ofte i samarbejde med regionen. Regionen tilstræber at have en løbende dialog med virksomhederne om de stillede krav til gravearbejdet, for at undgå at der opstår ulovligheder og at disse får alvorlig karakter. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn (minimum et årligt tilsyn) med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstof tilladelserne.

Udsagn

Afsender: Mikkel Rene Sabransky

Det er helt ude i hampen, at 60% af grusgravene der skal fordeles, efter de gamle regler, bliver placeret i Frederikssund kommune og dermed ødelægger al natur og beliggenhed! En kommune som Frederikssund som er skabt tilbage i istiden med den flotteste natur og rigt dyreliv, skal nu smadres af et utal af grusgrave. Men ingen af disse grusgrave bliver placeret i de aller rigeste kommuner inde i stor København, uligheden er stor! Vores natur, dyrliv og beboer i Frederikssund bliver ødelagt med de kæmpe mæssige grusgrave, som vil poppe op overalt i vores kommune. Der bliver ingen kompensation for alle os borgere som bliver påvirket af dette dagligt de næste 50+ år. Vi bliver stavnsbundet i et hus, hvis værdi bliver 0 og vores sundhed kommer til at falde gevandigt, ved dagligt at skulle indånde de fine støvpartiker. Der bliver ingen kompensation for alt dette, mens de få firmaer som får lov at grave bliver stinkende rige. Hvor er hjælpen til Frederikssund kommune og vores borgere henne, som skal døje med den øgede belastning af på vejene, større usikkerhed pga. de tunge lastbiler, fint sandstøv over det hele osv. vi bliver ikke kompenseret én krone. Imens høstes der millioner fra vores kommune og små landsbyer, på grus som kunne hentes fra steder hvor der ingen påvirkning af lokal samfund vil være

- Fordelingen af grusgravning bør fordeles lang bedre i hele landet samt indgåelse af erstatningsordninger, som tilsvare den faldende ejendomsværdi grusgravning påvirker.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandstrømme har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen

antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Mikkel Rene Sabransky

10. De meget store udpegninger er markeds-mæssigt overflødige og vil formentlig medføre større samfundsmæssige tab end gevinster. Der er tale om at Region Hovedstaden tilsidesætter væsentlige kommunale interesser

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne.

Udpegningen vurderes ikke meget stor. Den lave indvinding de senere år i Region Hovedstadens grave skyldes, at der på nuværende tidspunkt kun er adgang til indvinding i graveområder fra gældende Råstofplan 2012. 94 % af ressourcerne i Råstofplan 2012 er under aktiv indvinding.

Ved den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025 forventer administrationen at modtage en række ansøgninger i de genudlagte arealer fra 2016/2020-planen og i de nye arealer. Fra både indvinderes og aftageres side er der stor interesse for at ressourceudbuddet i regionen øges.

Jo længere væk råstofferne skal hentes, jo større er klimabelastningen grundet transporten og jo dyrere er de bygge- og anlægsarbejder, der skal udføres.

Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder dækker regionens råstofbehov inden for mindst en 12-årig periode.

Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Mikkel Rene Sabransky

9. Grusgrave kan være en god forretning for ejerne og samfundet skal bruge grus. Det anerkender vi, men ulemperne skal fordeles bedre. I forvejen har vi rigeligt med grusgrave i kommunen. Det er derfor helt uacceptabelt, hvis Region Hovedstaden fortsætter med at udpege grusgrave, som i den grad skader borgernes og kommunens herlighedsværdier og udviklingsmuligheder samt reducerer ejendomsværdier i hele kommunen og bringer fremtidig vandforsyning til hele hovedstadsområdet i fare.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ligesom i resten af Danmark, er der i Region Hovedstaden et stigende behov for råstoffer til udbygning af infrastruktur og udvikling af eksisterende og nye bolig- og erhvervsområder. Sand, grus og ler er ikke fornybare råstoffer, og i en nær fremtid kan der opstå knaphed. Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af genanvendelige råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald (også kaldet sekundære råstoffer). Denne omstilling er afgørende for at øge ressourceeffektiviteten og reducere behovet for råstofindvinding. Region Hovedstaden har en målsætning om at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og øge ressourceeffektiviteten, og dermed øge udbuddet af sekundære råstoffer. Med afsæt i denne målsætning har regionen igangsat flere projekter om at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi, man kan læse om disse på regionens hjemmeside. Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer. Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v. Se desuden svar om grundvand.

Udsagn

Afsender: NCC Industry A/S, Råstoffer

Etablering af anlæg til at reducere klimapåvirkningerne vil øge forbruget af primære råstoffer. Klimatilpasningstiltag særligt i relation til øget mængde regn, hyppigere ekstrem regn, højere grundvandsstand, hyppigere storme samt højere vandstand i havene vil øge forbruget af råstoffer væsentlig de kommende år. Årsagen er, at de anlæg som skal bygges for at imødekomme klimaforandringer alle har behov for råstoffer. Nogle anlæg kan anvende jord, men i forbindelse med vand er der altid brug for drænende produkter som kan lede vandet derhen hvor man ønsker det.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en råstofprognose af Rambøll i 2023, som er grundlaget for forslag til Råstofplan 2025. Det skal understreges, at der både i ressourceopgørelsen og i fastlæggelsen af prognosen er store usikkerheder. Regionen arbejder løbende på at forbedre sikkerheden på ressourceopgørelsen ved inddragelse af nye data og nye teknologier. Idet der hvert 4. år er mulighed for at tage bestik af samfundsudviklingen og korrigere for et ændret forbrugsmønster, er der løbende mulighed for at forbedre både prognosen og beregning af råstofressourcer.

Udsagn

Afsender: NCC Industry A/S, Råstoffer

Markedsbeskrivelse – restressourcer og forventet forbrug.

NCC er enig med Region Hovedstaden om, at hvis der ikke udlægges nye graveområder i 2025 planen så er der ikke råstoffer til de 12 år, som kræves af råstofloven.

Regionens forventer at der i forslaget til råstofplan er udlagt til 12 år. Det er dog tvivlsomt, idet det forventede bidrag fra både hav og sekundære ressourcer må antages at være overestimeret. På havområdet reduceres gældende fra 1. december 2025 områder, hvor der kan indvindes råstoffer på hav væsentligt. Der arbejdes intensivt med at øge anvendelsen af sekundære og alternative ressourcer, men der findes ikke pålidelige prognoser for, at der vil være tilstrækkelige mængder. Resultatet på de manglende råstoffer vil betyde længere transport og øget import, hvilke vil påvirke udledningen af CO2 negativt og øge omkostningerne for bygherrerne, hvoraf majoritet er offentlige bygherre, f.eks. Vejdirektoratet og kommunerne.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for jeres høringssvar. Indvindingen til havs og losning af råstoffer i Region Hovedstadens havne i perioden 2017 – 2023 ligger med et gennemsnit i perioden på 1,101 mio. m³/år. Det er det bidrag Region Hovedstaden indregner fra havet i ressourceopgørelsen. Region Hovedstaden har i forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2016/2020 rejst spørgsmålet om inddragelse af havmaterialer i ressourceopgørelsen overfor miljøministeriet. Af miljøministeriets svar af den 6. juli 2021 fremgår det, at en beslutning om at finde nødvendige råstoffer uden for regionens areal forudsætter, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Sømaterialer kan indregnes i ressourceopgørelsen, idet der er anvendelser, som kræver tilførsel af sømaterialer på grund af disse materials specifikke egenskaber (f.eks. fravær af kalk, særlig afrundethed af kornene o. lign). Derfor inddrager regionen de materialer, der losses i regionens havne i ressourceopgørelsen. Udregningen er baseret på et gennemsnit af tilførslen i perioden 2017 – 2023. Præmisserne for beregningen er herudover, at, uagtet at der sker en mindre reduktion i arealudlæggene på havet, findes 80 % af de tilgængelige råstofressourcer i havet, men kun ca. 25 % af den nationale råstofforsyning stammer fra havet. Der er således et stort ubrugt potentiale i de marine råstoffer. Det betyder, at det estimerede bidrag fra havet baseret på den hidtidige indvinding er realistisk.

Udsagn

Afsender: NCC Industry A/S, Råstoffer

Der mangler allerede i dag bundsikringsgrus, stabilt grus, betonsand og betonsten på Sjælland og Region Hovedstaden.

Manglen på råstoffer på Sjælland og Hovedstaden bevirker at bygge- og især anlægsprojekter bliver væsentlig dyre en forudset. Langt de fleste anlægsprojekter er offentligt finansieret. Det har haft indflydelse på at letbanen i København er blevet væsentlige dyre.

Udover mangel på bundsikringsgrus og stabilt grus til anlægsprojekter i region Hovedstaden og Sjælland kan der forventes mangel på sten og sand til betonbranchen (belægnings-sten, betonrør, betonelementer og frisk beton) særligt til klasse P, som udgør ca. 80% af den samlede betonmængde.

Konsekvensen er længere transport af råstoffer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er Region Hovedstadens forventning, at der vil ske en kraftig øgning i indvindelsen af råstoffer i Region Hovedstaden når den nye råstofplan vedtages. Lige nu administrerer Region Hovedstadens råstofmyndighed en råstofplan fra 2012, og der er meget få råstoffer tilbage i graveområderne.

På grund af manglen på grovkornede kvalitetsmaterialer i de udpegede graveområder og de geologiske forhold i Nordsjælland vil det forsat være nødvendigt, at der tilføres råstoffer fra Region Sjælland, for at de planlagte og projekterede anlægsprojekter kan gennemføres. Region Hovedstaden og Region Sjælland har gennem et samarbejde om planlægning skabt mulighed for forsyningen af kvalitetsmaterialer fra Region Sjælland.

Udsagn

Afsender: NCC Industry A/S, Råstoffer

Råstoffer fra import vil øge emissionerne (CO₂) med minimum en faktor 10.

De manglende råstoffer nu og fremtiden kan komme fra import og hav. Import er begrænset af dels udbuddet fra Norge og Sverige og dels af havnekapacitet på Sjælland.

Der er meget få havne som kan modtage de store skibe, som typisk har brug for 10-11 meter vand. Import vil øge emissionerne (CO₂) ved transport med en faktor 10 (se VD's LCA-værktøj – InfraLCA).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden anerkender at vi har en knap råstofressource og at import fra udlandet ikke er en bæredygtig løsning. Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde mod, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt ses der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter. Der er behov for en fælles strategi, hvor råstofressourcerne i havet og på land indgår i et samlet nationalt råstofregnskab, og der skal foretages en samlet vurdering af den miljømæssigt mest forsvarlige udnyttelse af de samlede ressourcer. Råstoffer er i dag som udgangspunkt billige i forhold til de samfundsmæssige omkostninger, hvilket betyder, at samfundet ikke altid anvender passende kvaliteter til rette formål. Der er derfor behov for en strategi, hvor der indtænkes incitamentsstrukturer, der kan sikre den bedst mulige udnyttelse af de forskellige råstofkvaliteter, således at de forskellige kvaliteter rækker længst muligt. Råstoffer er en ikke fornybar ressource, og der er en begrænset mængde tilbage. For at sikre, at der er råstoffer til samfundsudvikling for de kommende generationer, er der behov for at benytte

fornybare erstatningsprodukter. Der skal derfor i råstofstrategien være fokus på cirkulær økonomi og substitution af primære råstoffer med sekundære råstoffer i form af nyttiggjort byggeaffald og andre materialer så som overskudsjord.

Udsagn

Afsender: NCC Industry A/S, Råstoffer

Øget cirkularitet vil derfor ikke formindske efterspørgsel efter primære råstoffer.

Redegørelsen beskriver en forventning til en øget genbrugsmængde f.eks. ved at nedbrudt beton genbruges i beton. NCC er enige i denne udvikling kan forventes. Men det er vigtigt at forstå, at hvis betonbranchen formår at genbruge en større andel, så vil det betyde færre mængder beton til genanvendelse til andre formål. Derved bliver der et større behov for f.eks. stabilt grus baseret på materialer indvundet i grusgravene. Inert byggeaffald som f.eks. beton uden PCB bliver allerede i dag genanvendt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden er meget enige i jeres udsagn. I dag genanvendes stort set alt uforurenet bygge- og anlægsaffald. Byggeaffald kan ikke fuldt ud erstatte indvundne råstoffer, da mængden af byggeaffald er langt mindre end behovet for råstoffer. I dag udgør nedknust byggeaffald kun ca. 4 % af ressourcestrømmen. Desuden kan byggeaffald ikke erstatte alle grove materialer af høj kvalitet som anvendes til f.eks. fremstilling af beton.

Omstillingen til at kunne genanvende flere ressource vil derfor foregå over tid, og i takt med at den teknologiske udvikling medvirker til, at der kan fremstilles nye former for erstatningsmaterialer.

Udsagn

Afsender: NCC Industry A/S, Råstoffer

Råstoffer fra hav til bygge- og anlægsopgaver forventes de kommende år at falde væsentlig pga. manglende råsoftilladelser.

Miljøstyrelsen har ved Danske Råstoffers Tema-dag, januar 2025 berettet, at der i dag er 80 fællesområder som udløber i 2025. Det forventes at der på sigt er 20 fællesområder.

Der er 12 ansøgninger i MST, der er givet 5 tilladelser, hvoraf de 2 er påklaget.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se svar på andet udsagn om råstoffer fra havet

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

Regionen henviser til, at hele matrikler er udpeget, men der findes eksempler på delvise udtagninger i andre kommuner. Frederikssund skal ikke stilles ringere. Hvis man lagde større afstand ind til beboelse, ville det fjerne megen utryghed og modstand, samt potentielle skader vil blive minimeret, det gælder formodentlig for alle kommuner. Men da Frederikssund med sine 15 områder, som antalsmæssigt udgør omkring 40% af antallet men arealmæssigt 60%, så er det massivt store graveområder og dermed er der proportionalt vigtig at sikre afstand grundet områderne markante størrelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Som udgangspunkt udpeger regionen hele matrikler til nye mulige grave- eller interesseområder. Der kan dog være forhold der gør, at udpegningen tilpasses. Det kan f.eks. være forhold som bilag IV-arter, beskyttet natur, eller kulturarv. Regionen er enig i, råstofindvinding kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for den række af beboelser, der ligger direkte ud til et graveområde. Regionen anerkender at der kan være gener for de nærmeste omkringboende til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

4. Opsummering Frederikssund bør ikke være hovedleverandør af råstoffer til hele Region Hovedstaden. Planen overskrider, hvad en enkelt kommune kan bære. Der bør straks ske:

- Fjernelse eller betydelig reduktion af graveområder i Frederikssund
- Indførelse af mulighed for tidlig udtagning uden kompensation til jordejer
- Flytning af efterbehandling og lastning til andre kommuner, samt sikring af løbende reetablering.
- Indarbejdelse af national råstofplan og tydelig vægtning
- Afvisning af graveområder i konflikt med natur, erhverv og borgere
- Indførsel af 500m grave afstandskrav til beboelse.
- Begrænsning af gravetilladelser til maksimalt 5 år for hele graveområdet, hertil opdeling af større graveområder til mindre områder med endnu kortere tilladelser.
- Konstruktiv inddragelse af naboer og borgere.

Frederikssund Kommune må ikke omdannes til en gravemaskineskygge, men skal bevares som et attraktivt og sundt sted at leve og arbejde.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Mange af de oplistede forhold er besvaret under de konkrete emner.

Regionen har i sin § 3 afvejning af enkelte grave- eller interesseområder forkastet dele af eller hele områder som f.eks. Onsved Øst, D4 Lyngerup, Slangerup Øst.

Det er allerede i dag et krav at der sker en løbende efterbehandling af graveområderne. Regionen arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

Derudover er det afgørende, at planen indeholder en mulighed for at tage områder ud før tid, såfremt en national råstofplan bliver aktuel, eller nye forhold viser sig. Dette skal kunne ske uden kompensation til jordejere for potentielt tab, jordejere kan blot bibeholde eksisterende anvendelse. anbefaling: Udvikling af en national råstofplan bør prioriteres. Transparens og fleksibilitet skal bygges ind i materialet. Indtil da har Region Hovedstaden et udvidet ansvar for passende afværge foranstaltninger.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

2.3 Akkumuleret belastning i Frederikssund Sammenholdt udgør de 15 graveområder, både mht. antal, areal etc., en massiv og kumulativ belastning for kommunen. Dette gælder ikke blot natur og sundhed, men også rekreative værdier, støj, trafik og sociale konsekvenser. De stor mængde af råstof områder, uden kompensation, vil betyde store omkostninger og begrænsning i kommunens mulighed for selv at styre udvikling. Flere steder er der konflikter. Dette er en kæmpe belastning, for kommunens identitet og økonomi. Efterbearbejdning og videre behandling af materialer bør foregå uden for kommunen for at undgå yderligere gener. Gravetilladelser bør kun gives med krav om konkrete afbødende og kompenserende tiltag. anbefaling: Arealer bør reduceres. Efterbearbejdning flyttes. Tilladelser gøres betingede af reducerende tiltag. Desuden bør grusgravning påføres ekstra afgifter og der bør gives erstatning til kommune og ramte borgere.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har vurderet på de indbyrdes forhold og kumulative effekter for hvert grave- eller interesseområde, samt på planniveau for forslag til Råstofplan 2025 efter gældende lovgivning. For hvert grave- eller interesseområde foretages en afvejning mellem de berørte interesser for at afgøre, om der dels kan udlægges graveområder, dels om der skal gives en tilladelse til den ønskede indvinding eller ej, og i givet fald at fastsætte vilkårene for en sådan tilladelse. De samfundsmæssige hensyn, der skal indgå i

afvejningen, er udtømmende opregnet i lovens § 3. Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

Dette høringssvar indsendes på vegne af protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen", som har samlet 3.325 underskrifter i protest mod yderligere råstofudvinding i hele Frederikssund Kommune.

1. Indledning

Frederikssund Kommune er i udkastet til Råstofplan 2025 blevet udpeget til hele 15 nye og eksisterende graveområder, hvilket medfører en uforholdsmæssig stor byrde. Kommunen ligger areal til ca. 60 % af de udlagte graveområder i hele Region Hovedstaden. Dette har vidtrækkende konsekvenser for både natur, mennesker, sundhed, erhverv, klima og udviklingsmuligheder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Taget til orientering. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer Regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. De enkelte emner er besvaret under de uddybede forhold.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

11. Det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer

Effekterne forstærker hinanden. Miljø- og helbredseffekter gør hånd i hånd med socioøkonomiske og kulturelle konsekvenser. For hvert punkt gælder det at da så stor en del af kommunen er udpeget er den akkumulerede effekt disproportional stor. Tilføjet at graveområderne kvantitativt er så store har det for hver

lokation en kæmpe effekt, samt akkumuleret en endnu større effekt. Intet sted i planen eller afgrænsningsdokumenterne behandles den akkumulerede og disproportional store påvirkning borgerne i Frederikssund vil blive udsat for. Der må anlægges et helhedsperspektiv i vurderingen af graveområdernes samlede og akkumulerede påvirkning på et kommunalt niveau.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Kumulative påvirkninger opstår, når flere forskellige planer og projekter tilsammen giver en større miljøpåvirkning, end de ville have gjort enkeltvis. Vurdering af det indbyrdes forhold mellem miljøfaktorerne: biologisk mangfoldighed, flora og fauna, befolkning, jordbund, vand, klimatiske faktorer, materielle goder, og landskab, samt kumulative effekter som resultat af kombinerede påvirkninger af eksisterende, planlagte og/eller forventede fremtidige aktiviteter eller planer, indgår i den overordnede miljøvurdering af Råstofplan 2025. Ved planlægningen af de enkelte grave- eller interesseområder er der vurderet, om der kan opstå kumulative effekter. Det kan enten være en enkeltstående miljøparameter, som medfører en kumulativ effekt, eller det kan være summen af en lang række enkeltstående miljøparametre, som tilsammen har en u hensigtsmæssig miljøpåvirkning. På det regionale plan kan Råstofplan 2025 medføre, at der vil blive indvundet flere råstoffer i regionen, da behovet for råstoffer antages at stige. De kumulative påvirkninger er på planniveau kun mulige at vurdere overordnet, idet hverken tidspunktet for råstofindvindingen eller de konkrete grave- og efterbehandlingsplaner kendes endnu. Når der foreligger en konkret ansøgning om råstofindvindingstilladelse, vurderer regionen de kumulative påvirkninger på ansøgningstidspunktet og i forhold til de planer og projekter, herunder anlæg og virksomheder, som til den tid findes i området. En stor del af de nye mulige grave- eller interesseområder ligger i tilknytning til eksisterende graveområder og består ofte af landbrugsjord. Regionen opfordrer til, at hele ressourcen udnyttes, når råstofindvindingen er påbegyndt, hvilket kan bevirke, at der i såvel nye som eksisterende råstofgrave, indvindes både over og under grundvandsspejlet. Denne fremgangsmåde vil begrænse råstofindvindingen til færrest mulige steder og reducere de kumulative påvirkninger. Der er i regionen også sat fokus på, at efterbehandling af råstofgrave kan være med til at give råstofgraveområder ny samfundsmæssig værdi, samt at sikre samspil med andre arealinteresser, såsom rekreative områder, energiparker, byudvikling eller skovrejsning.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

Behov for national råstofplan og transparens i afgrænsningskriterier Det er uklart, hvordan parametre fra afgrænsningsdokumenterne vægtes, og specielt hensyn til mennesker syntes meget lille. Flere områder med mange kritiske anmærkninger er fastholdt, mens andre uden tydelig begrundelse er taget ud. Generelt har mange af de udtagede områder et lavt antal væsentlig markering i afgrænsnings dokumenter. Dermed virker det ikke som om der er taget ud i henhold til afgrænsningsvurdering, men nok mere fordi områder var gravet ud eller på anden vis ikke attraktive, hvilket også var en kommentar til høringsmøde – altså at kun ikke interessant områder var fjernet. Regionen har dermed ikke signifikant nedsat mængden af væsentlige påvirkninger i kommunen

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er indledningsvist udført en afgrænsning af miljøvurderingens omfang med henblik på at fastlægge miljørapportens indhold og detaljeringsgrad. Desuden er det vurderet, om det er sandsynligt, at der vil ske en væsentlig påvirkning af miljøet, der kan være til hinder for udpegningen af grave- eller interesseområder. Afgrænsningsnotatet har været i høring hos berørte myndigheder. I høringen har regionen modtaget en række høringssvar, der har indeholdt konkret viden om forskellige områder, men hvor der også er blevet peget på miljøproblematikker, der skulle undersøges nærmere. Disse nye oplysninger/problematikker har i visse tilfælde krævet høring af de ansvarlige myndigheder, eller analysearbejde udført af interne og eksterne fagkompetencer. På den måde har høringer af berørte myndigheder bidraget til yderligere oplysning af de relevante miljøparametre.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

2.4 Skade på erhverv og kommunens fremtid Kommunens attraktivitet er under pres. Tilflytning, turisme og investering i rekreative erhverv reduceres. Flere forretningsdrivende, særligt i naturnære eller oplevelsesbaserede sektorer, vil lide tab som følge af støj, støv og visuelle forringelser. Kommunens omdømme trues, og erhvervsudviklingen stagnerer. anbefaling: Konfliktfyldte områder med erhvervsinteresser bør tages ud. Kommunen skal ikke blive en "gruskommune".

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v. Det betyder desværre også, at nogle kommuner oplever at have mange råstofgrave, mens andre kommuner ikke har.

Udsagn

Afsender: Region Sjælland

Forudsætninger

Der er i planforslaget lagt én eller flere forudsætninger ned for udnyttelse af alle graveområder inden de kan udnyttes. Region Sjælland fortolker en forudsætning som et krav eller en betingelse, der undtagelsesvis sættes ind i et specifikt graveområde. Region Sjælland har til sammenligning i gældende Råstofplan 2020 kun forudsætninger i to graveområder. Der opfordres til, at Region Hovedstaden begrænser antallet af forudsætninger, da forudsætningerne kan gøre indvinding mindre attraktiv og dermed påvirke Region Hovedstadens mulighed for selvforsyning negativt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der kan være opstillet forudsætninger for udlægget af konkrete graveområder. Disse forudsætninger er indgået i Regionens beslutningsproces i forhold vedtagelse af Råstofplanen, og er en del af

udpegningsgrundlaget for det pågældende graveområde. Der er derfor ikke grundlag for at fjerne forudsætningerne. Desuden finder Region Hovedstaden, at det er en hjælp for både råstofvindere og omkringboende at vide, hvilke forhold der skal tages særligt hensyn til i forbindelse med en konkret ansøgning om tilladelse til råstofvindning.

Udsagn

Afsender: Region Sjælland

Samarbejde

Det er vores ønske, at det gode og velfungerende samarbejde med Region Hovedstaden fortsætter frem mod dannelsen af Region Østdanmark. Vi ser frem til, at vi i fællesskab, skal begynde at definere råstofvindningen i Region Østdanmark i 2027.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden værdsætter også det gode samarbejde, der har været på tværs af regionsgrænsen og den gensidige inspiration, der igennem flere år har været både i forbindelse med råstofplanlægningen og i forskellige projekter regionerne har gennemført i fællesskab.

Udsagn

Afsender: Region Sjælland

Forsyningssituation og ressourceopgørelse

Det er positivt, at Region Hovedstaden i forslag til Råstofplan 2025 udlægger 20 nye graveområder med sand og grus. Men det er beklageligt, at forslaget kun udlægger ét nyt interesseområde, samtidig med der fjernes tre interesseområder. Region Hovedstadens samlede vurdering af behovet for råstoffer i planperioden er på 85,2 mio. m³, og på den baggrund vurderes det, at planen er i balance. Balancen nås ved, at i alt 34 graveområder opgøres til 57,2 mio. m³ sand og grus. Hertil tilføres der råstoffer fra havet hen over planperioden på 12,5 mio. m³ og sekundære/alternative råstoffer fra genanvendelse, genbrug og overjord på 15,8 mio. m³. Det forekommer særdeles mangelfuldt, at det ikke fremgår af redegørelsen, hvor store mængder der importeres fra Region Sjælland.

Derudover vurderes, at bidraget fra havet er sat højt, da Miljøstyrelsen fra 2026 har reduceret råstofressourcen til havs fra 96 mio. m³ til 23 mio. m³ i fællesområderne. Sekundære/alternative råstoffer fra genanvendelse, genbrug og overjord forventes i planforlaget at udgøre 15,8 mio. m³. Denne andel er høj og rummer stor usikkerhed, ligesom den vanskeligt kan dokumenteres.

Administrativt går Region Sjælland gerne i dialog med Region Hovedstaden om de tekniske beregninger, der ligger bag planen. Størstedelen af råstofferne i Region Hovedstaden er finkornede, og det ses i ressourceopgørelsen for sten, grus og sand, at 23,6 % af råstofferne består af sten/grus, som kan oparbejdes til stabilt grus og asfaltmaterialer. Det er Regions Sjællands vurdering, at de grove fraktioner i ressourceopgørelsen er sat højt med udgangspunkt i de geologiske forhold i Region Hovedstaden. Det kan skyldes den nye metode, som Region Hovedstaden har anvendt til beregning af de forskellige sand- og grusfraktioner i de udlagte graveområder.

Region Sjælland anser det for sandsynligt, at de foreslåede nye graveområder i Region Hovedstaden ikke vil give den ønskede aflastning af graveområderne i Region Sjælland, navnlig i Roskilde Regionale

Graveområde. Der opfordres derfor til, at graveområderne i Region Hovedstaden gøres mere attraktive for indvinding.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a: Regionsrådet udarbejder en plan for indvinding af og forsyning med råstoffer. Råstofplanen udarbejdes på grundlag af kortlægningen og skal omfatte en periode på mindst 12 år. Region Hovedstaden har i forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2016/2020 rejst spørgsmålet om inddragelse af hhv. sekundære materialer, havmaterialer og import fra øvrige regioner i ressourceopgørelsen overfor miljøministeriet. Af miljøministeriets svar fremgår det, at en beslutning om at finde nødvendige råstoffer uden for regionens areal forudsætter, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Regionen har ikke for nuværende godtgjort, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede landindvundne råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Det er derfor ikke muligt at planlægge med, at en del af regionens råstofforbrug af landindvundne materialer dækkes via import. Derfor indgår de materialer, der importeres fra Region Sjælland ikke i ressourceopgørelsen. Men Region Hovedstaden gør i afsnittet "Import til regionen" rede for den transportanalyse, som regionerne har fået udarbejdet i fællesskab. Sømaterialer kan godt indregnes i ressourceopgørelsen. Der er anvendelser, som kræver tilførsel af sømaterialer på grund af disse materials specifikke egenskaber (f.eks. fravær af kalk, særlig afrundethed af kornene o. lign). Derfor inddrager regionen de materialer, der losses i regionens havne i ressourceopgørelsen. Udregningen er baseret på et gennemsnit af tilførslen i perioden 2017 – 2023. De sekundære og alternative materialer, der produceres og anvendes i regionen kan ligeledes medregnes, da der er tale om en reel råstofressource, der kan udnyttes og kortlægges i regionen. Region Hovedstaden har tiltro til, at den estimerede mængde er korrekt. Tilførslen af sekundære materialer følger den udvikling, der har været i affaldsstatistikken i perioden 2017 – 2023. Der er desuden en bred erkendelse af, at der er et stort uudnyttet potentiale i overskudsjord. Region Hovedstaden har i samarbejde med Region Sjælland fået udarbejde en analyse af jordstrømme i de to regioner samlet. I rapporten anslås det, at potentialet for at anvende overskudsjorden som erstatning for nye råstoffer i Region Hovedstaden er på knapt 1 mio m³ årligt, men idet regionen først forventer, at potentialet indfries indenfor de kommende år, skønnes bidraget konservativt at være på 0,49 mio. m³ årligt over den kommende 12 års periode. Idet der hvert 4. år er mulighed for at tage bestik af samfundsudviklingen og korrigere for et ændret forbrugsmønster, er der løbende mulighed for at forbedre både prognosen og beregning af råstofressourcer.

Udsagn

Afsender: Region Sjælland

Genanvendelse

I tidligere råstofplan havde Region Hovedstaden som målsætning at reducere forbruget af primære råstoffer og fremme ressourceoptimering for at øge udbuddet af sekundære råstoffer. Regionen har afsat betydelig økonomi til at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi, bl.a. ved op til 25 timers effektiv rådgivning af bygherrer. Det fremgår ikke af forslaget til en ny råstofplan, hvilken målsætning Region Hovedstaden har for genanvendelse. Region Sjælland opfordrer til at genindsætte målsætningen, så de to regioner igen har et klart fælles mål om at primære råstoffer skal erstattes med 20 % sekundære råstoffer i 2032. Den målsætning forventer Region Sjælland at forsætte i kommende Råstofplan 2026. Region Sjælland

anerkender og værdsætter Region Hovedstadens indsats for at fremme genanvendelse og brugen af overskudsjord i bygge- og anlægsprojekter.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden er enig i målsætningen om at reducere forbruget af primære råstoffer og sætter pris på, at Region Sjælland anerkender og værdsætter Region Hovedstadens indsats.

Regionens mål er fortsat, at sekundære råstoffer dækker 20 % af hovedstadsregionens råstofforbrug i 2030. Regionen vil gerne erkende, at det kan være svært at finde formuleringen, da det står under afsnittet om FN's Verdensmål under "Om råstofplanen". Baggrunden herfor er, at det er i Region Hovedstadens handlingsplan for FN's verdensmål, at målet er defineret.

Udsagn

Afsender: Region Sjælland

Høringssvar til forslag til Råstofplan 2025 Region Sjælland har med stor interesse læst Region Hovedstadens forslag til Råstofplan 2025.

Import fra Region Sjælland

Region Sjælland skal indledningsvis understrege behovet for, at Region Hovedstaden øger sin selvforsyningsgrad med råstoffer. Der transporteres dagligt store mængder sand, grus og sten fra Region Sjælland til Region Hovedstaden. Region Sjælland dækker mere end 50 % af Region Hovedstadens behov for sand, grus og sten. Det er især de grove fraktioner, der er efterspørgsel på i Region Hovedstaden, og som hentes i særligt Roskilde Regionale Graveområde, men også i Kalundborg og i Sorø Regionale Graveområde. Områderne belastes af den store indvinding. Det går hårdt ud over natur, landskab, veje og især borgere, som er nabo til grusgrave. Samtidig øges udledningen af CO₂.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionsrådet har valgt at udlægge ét ud af 4 mulige forslag til interesseområder, og har dermed overholdt lovens krav om, at der skal udlægges interesseområder til den fremtidige planlægning. Det betyder blot, at der ikke reserveres store arealer til den fremtidige planlægning. Fremtidige råstofplaner vil udarbejdes på baggrund af regionens egen kortlægning og de forslag til nye graveområder, der i kommende planprocesser indsendes i forbindelse med indkaldelse af idéer og forslag.

Udsagn

Afsender: TSG ApS

Regionen har i afsnittet "En bæredygtig udvikling" henvist til en fremskrivning af råstofforbruget fra Regionernes Videnscenter for Miljø- og Ressourcer. Fremskrivningen viser, at det samlede forbrug i Region Hovedstaden (inkl. Bornholm) i perioden 2022-2040 forventes at være 134 mio. m³ (rapportens s. 15). Det fremgår af redegørelsen til Forslag til Råstofplan 2025, afsnittet Resumé, at "det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³, ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³, som angivet i tabel 1. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance."

Det er dog TSG's vurdering, at det behov, som Regionen har beskrevet i forslaget til råstofplan, er underestimeret, samtidig med, at den mængde af råstoffer, som Regionen vurderer er til rådighed de

kommende 12 år, inklusive indregning af de graveområder, der udlægges i Forslag til Råstofplan 2025, er overestimeret.

Det fremgår videre af redegørelsen til Forslag til Råstofplan 2025, afsnittet Resumé, at vurderingen af råstofbalancen blandt andet er baseret på, at 12,5 mio. m³ skal komme fra indvinding fra havet, og at 15,84 mio. m³ skal være sekundære/alternative råstoffer.

Det fremgår dog af afsnittet "Bidrag fra sekundære råstoffer" under afsnittet "Indvinding og forsyning", at der ikke er lavet opgørelser over, hvor store mængder sekundære råstoffer, der produceres i de enkelte regioner. I stedet er bidraget estimeret. Der er således tale om tal, der er præget af ekstremt store usikkerheder, og det forekommer udokumenteret, at råstofbehovet de kommende 12 år realistisk vil kunne dækkes med hele 15,84 mio. m³ sekundære/alternative materialer. Der henvises til, at der allerede i dag er mangel på tilstrækkelige mængder genbrugsmaterialer til at kunne dække den nuværende efterspørgsel herpå.

For så vidt angår indvinding fra havet, skal det først og fremmest påpeges, at den kortlægning af råstofforekomsterne, Regionerne er forpligtet til at lave i henhold til råstofloven, alene omfatter råstofforekomster på landjorden.

Regionens opgaver og kompetencer i forbindelse med råstofkortlægning og råstofplanlægning findes i råstoflovens kapitel 3, som bærer overskriften "Forekomster på landjorden".

Råstoflovens § 5 har følgende ordlyd: "Regionsrådet udfører en kortlægning af råstofforekomsterne på landjorden" (understreget her).

Om Regionens forpligtelse til at udarbejde en råstofplan, fremgår det bl.a. af råstoflovens § 5 a, stk. 1, at: "Regionsrådet udarbejder en plan for indvinding af og forsyning med råstoffer. Råstofplanen udarbejdes på grundlag af kortlægningen og skal omfatte en periode på mindst 12 år." (understreget her).

Regionerne har således alene retlig kompetence til at kortlægge og planlægge for råstofforekomster på land. TSG er ikke enig i, at der kun er behov for graveområder, der kan tilvejebringe en samlet ressource på 16,2 mio. m³ råstoffer.

Der er derimod TSG's vurdering, at ressourceopgørelsen, som ligger til grund for Råstofplan 2025, er baseret på både forkerte faktiske oplysninger og forkerte forudsætninger for så vidt angår både råstofbehovet og den tilgængelige råstofforsyning de kommende 12 år.

TSG anbefaler, at Regionerne revurderer ressourceopgørelsen, så den både viser et retvisende og realistisk behov for råstoffer på land i Region Hovedstaden de kommende 12 år, og at dette behov adresseres på realistisk vis, ved udlæg af tilstrækkelige graveområder på land til at forsyne Region Hovedstaden med råstoffer de kommende minimum 12 år, og tilstrækkelige interesseområder til også at sikre en råstofforsyning efter udløbet af den kommende 12-års periode. Dette skal ske uden indregning af indvinding af råstoffer på søterritoriet og med indregning af en mere realistisk, og dermed lavere, andel af sekundære og alternative råstoffer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder dækker regionens råstofbehov inden for mindst en 12-årig periode.

Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav, jf. § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio

m3. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m3. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025.

Endvidere er der hvert 4. år mulighed for at tage bestik af samfundsudviklingen og korrigere for et evt. ændret forbrugsmønster, og dermed behovet for råstoffer.

Indvindingen til havs og losning af råstoffer i regionens havne i perioden 2017 – 2023 ligger med et gennemsnit i perioden på 1,101 mio. m3/ år. Det er det bidrag Region Hovedstaden indregner fra havet i ressourceopgørelsen.

Region Hovedstaden har i forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2016/2020 rejst spørgsmålet om inddragelse af havmaterialer i ressourceopgørelsen overfor miljøministeriet.

Af miljøministeriets svar af den 6. juli 2021 fremgår det, at en beslutning om at finde nødvendige råstoffer uden for regionens areal forudsætter, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Sømaterialer kan indregnes i ressourceopgørelsen, idet der er anvendelser, som kræver tilførsel af sømaterialer på grund af disse materials specifikke egenskaber (f.eks. fravær af kalk, særlig afrundethed af kornene o. lign). Derfor inddrager regionen de materialer, der losses i regionens havne i ressourceopgørelsen. Udregningen er baseret på et gennemsnit af tilførslen i perioden 2017 – 2023.

I perioden 2017 - 2023 er der særdeles store udsving i råstofindvindingen på havet, så selvom der sker en nedgang i indvindingen i en kortere periode grundet manglende fornyelse af tilladelser, viser de historiske tal, at der vil være andre år med højere indvinding. Der er ikke lagt op til, at der ikke skal foretages råstofindvinding på havet.

Præmisserne for beregningen er herudover, at, uagtet at der sker en mindre reduktion i arealudlæggene på havet, findes 80 % af de tilgængelige råstofressourcer i havet, men kun ca. 25 % af den nationale råstofforsyning stammer fra havet. Der er således et stort ubrugt potentiale i de marine råstoffer. Det betyder, at det estimerede bidrag fra havet baseret på den hidtidige indvinding er realistisk.

Udsagn

Afsender: Vejdirektoratet

Bæredygtighedstiltag Vejdirektoratet arbejder aktivt med en række bæredygtige tiltag, der skal supplere råstofindvindingen og optimere forbruget af jomfruelige materialer. Bl.a. ved anvendelse af genbrugsmateriale i stedet for nye råstoffer, reduktion af vejklædningens tykkelse, hvor det er muligt samt kalkstabilisering af lerholdige jordarter. Disse tiltag bidrager til en mere bæredygtig anvendelse af de ikke-fornybare råstofressourcer. Det er dog vigtigt at påpege, at selv med øget genbrug og smartere design af vejprojekter vil behovet for tilførsel af råstoffer aldrig kunne fjernes fuldstændigt. Råstofplan 2025 bør derfor både fremme cirkulær økonomi og genanvendelse, og sikre adgang til nye råstoffer i nødvendigt omfang. Vejdirektoratet støtter fuldt ud fokuset på bæredygtighed i råstofplanlægningen og vil gerne bidrage med erfaringer fra vores bæredygtighedsinitiativer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ligesom i resten af Danmark, er der i Region Hovedstaden et stigende behov for råstoffer til udbygning af infrastruktur og udvikling af eksisterende og nye bolig- og erhvervsområder. Sand, grus og ler er ikke fornybare råstoffer, og i en nær fremtid kan der opstå knaphed. Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af genanvendelige råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald (også kaldet sekundære råstoffer). Denne omstilling er afgørende for at øge ressourceeffektiviteten og reducere behovet for råstofindvinding. Region Hovedstaden har en målsætning om at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og øge ressourceeffektiviteten, og dermed øge udbuddet af sekundære råstoffer. Med afsæt i denne målsætning har regionen igangsat flere projekter om at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi, man kan læse om disse på regionens hjemmeside.

Generelt - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Trafik, støj og støv.

Områderne i Hillerød Kommune, der er udpeget i planen, er alle beliggende i mindre lokalsamfund. Trafik og støj i forbindelse med grusgravning vil få store konsekvenser for de borgere, der netop bor her. Regionen beskriver ikke løsninger, men overlader opgaven med trafik- og støjregulering helt til kommunerne.

Kommunerne har ikke de fornødne midler eller på anden måde mulighed for at bidrage til løsninger, der kan sikre, at trafik og støj ikke påvirker borgerne i de berørte lokalsamfund i urimelig grad.

Det bør klart beskrives i gravetilladelse at man tager hensyn til borgerne i lokalområdet når det gælder støj påvirkninger og ikke mindst støv, hvor vanding og fejning af det offentlige vejnet er en betingelse, Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende.

Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en

miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I

forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om

trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen

udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og

trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke

opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville

iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding

vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af

ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer.

Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En

endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til

råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad

regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige

indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Regionen vil gerne i dialog med

de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra

råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Jørgen Bech

3. Vejslitage og trafik: Grusgrave genererer tung trafik, med mere slid på lokale veje samt øget trafikbelastning og risiko for ulykker.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven. Region Hovedstaden anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er kommunens ansvar, at vedligeholde kommunens veje, så både kommunens virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis og kommunen vil derfor være involveret i den konkrete tilladelse til råstofindvinding som vejmyndighed.

Udsagn

Afsender: Mikkel Rene Sabransky

3. Vejslitage og trafik: Grusgrave genererer tung trafik, med mere slid på lokale veje samt øget trafikbelastning og risiko for ulykker. Det skaber yderligere omkostninger for kommunens skatteborgere til vejomlægninger og vedligeholdelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er kommunens ansvar, at vedligeholde kommunens veje, så både kommunens virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis og kommunen vil derfor være involveret i den konkrete tilladelse til råstofindvinding som vejmyndighed.

Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I

forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning.

Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven.

Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer.

Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed.

Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Det er kommunens ansvar, at vedligeholde kommunens veje, så både kommunens virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis og kommunen vil derfor være involveret i den konkrete tilladelse til råstofindvinding som vejmyndighed.

Udsagn

Afsender: Vejdirektoratet

I henhold til råstoflovens § 5a, stk. 2, § 1, stk. 1, nr. 1 og § 3 skal regionen, på baggrund af en samlet vurdering af udviklingen i regionen og de hensyn, der er nævnt i råstoflovens § 3, fastlægge overordnede retningslinjer for råstofindvindingen, herunder udlæg af graveområder og råstofinteresseområder i råstofplanen. Et af de hensyn, der er nævnt i råstoflovens § 3 er infrastrukturanlæg.

Vejdirektoratet har i den forbindelse noteret sig, at Region Hovedstadens forslag til Råstofplan 2025 ikke indeholder retningslinjer til sikring af det statslige vejnet.

Vejdirektoratet bemærker hertil, at der er store samfundsmæssige investeringer knyttet til statsvejnettet, og det er derfor vigtigt, at regionen i sin planlægning for råstofområder har fokus på at forebygge trafikale problemer, herunder trafiksikkerheden, samt sikre eksisterende vejanlæg og deres udvidelsesmuligheder. Planer for råstofområder skal vurderes i forhold til de fremtidige trafikale konsekvenser og dets opkobling til det overordnede vejnet.

Det er Vejdirektoratets opfattelse, at det skal fremgå af råstofplanen, at planen respekterer eksisterende overordnede infrastrukturelle anlæg og arealreservationer til sådanne anlæg, jf. brev af 18. december 2014 "Regionernes råstofplanlægning på land – Råstofplan 2016".

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven. I forhold til at respektere planer for det statslige vejnet er dette allerede sikret gennem planloven, som fastligger et planhierarki for at sikre en sammenhæng fra det helt overordnede statsligt strategiske planlægningsniveau og ned til detaljeret konkret planlægning, som beskrives i lokalplaner. I overensstemmelse med planhierarkiet skal den regionale planlægning underordne sig den statslige planlægning. Region Hovedstaden vil i den overordnede §3 afvejning beskrive forholdet til eksisterende overordnede infrastrukturelle anlæg og arealreservationer til sådanne anlæg.

Udsagn

Afsender: Vejdirektoratet

Råstofplanens retningslinjer for de enkelte forslag til udlæg af råstofgraveområder, der berøres af Vejdirektoratets vejplaner, mangler oplysning herom, fx i afsnittene "Forudsætninger for graveområdet". Det drejer sig om følgende af råstofplanens forslag til udlæg af graveområder, hvor sammenfald af arealinteresser med statslige vejplaner ikke på forhånd kan udelukkes jf. vejlovens § 42: - D2 Sundbylille - Sundbylille udvidelse - Grønlien - Lille Rørbæk - Hove Møllevej - Ledøje Vest
Det skal af endelig vedtaget råstofplan 2025 fremgå, at det er en forudsætning for disse ovennævnte graveområder, at:

"Det er en forudsætning for realisering af råstofindvinding indenfor graveområdet, der berøres af Vejdirektoratets vejplaner, jf. vejlovens § 42, at Region Hovedstaden forud for den meddelelse sin gravetilladelse mv. hører Vejdirektoratet, der således får mulighed for efter en konkret vurdering af det ansøgte, at et nedlægge et midlertidigt forbud mod at der meddeles gravetilladelse mv. Et forbud nedlægges med henblik på efterfølgende sikring af vejplanen med vejbyggelinje efter vejlovens § 41. Sikring med vejbyggelinje sker for at undgå væsentlig fordyrelse og unødigt vanskeliggørelse af et senere vejanlæg. Realisering af det ansøgte vil i så fald bero på, om Vejdirektoratet, som påtaleberettiget i en konkret senere byggelinjesag vedrørende en påtænkt tilladelse til gravning på et konkret graveareal, vil kunne meddele sin tilladelse fra

byggelinjebestemmelsen eventuelt på nærmere tekniske vilkår i henhold til vejloven. Graveområdet berøres aktuelt af Vejdirektoratet arealinteresser vedrørende igangværende projektering af planerne for anlæg af Frederikssundmotorvejens 3. etape jf. Lov nr. 1506 af 27/12/2009, Lov om anlæg af Frederikssundmotorvejen mellem Motorring 4 og Frederikssund.”

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden vil for de nævnte områder formulere en forudsætning med udgangspunkt i Vejdirektoratets forslag.

Generelt - Værdiforringelse og mulighed for kompensation

Udsagn

Afsender: Camilla Ravn Andersen

3. Stavnssbinding og ejendomsværditab

Boliger tæt på grusgrave mister markant værdi, og mange beboere risikerer at blive teknisk insolvente. Men det stopper ikke dér: Også boliger, som ikke ligger direkte op ad de udpegede områder, bliver negativt påvirket. Hele nærområdets attraktivitet og markedsværdi falder, og friheden til at flytte eller sælge sit hjem forsvinder for mange. Det skaber en uholdbar situation, hvor borgere bliver stavnsbundet og står tilbage med økonomisk og menneskelig usikkerhed. Disse konsekvenser er dybt alvorlige og må ikke undervurderes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

9. Socioøkonomiske effekter og byudvikling

9.1 Ejendomsværdier og bosætningsattraktivitet

Udlægning og etablering af råstofgrave i nærheden af eksisterende boligområder har dokumenterede negative konsekvenser for ejendomsværdier og bosætningsvilje. Internationale undersøgelser, herunder hedonic pricing-studier fra OECD og DTU, viser, at nærhed til grusgrave typisk medfører et fald i ejendomsværdi på 5 -20 %, afhængigt af afstand, støjniveau, støv og visuel påvirkning (OECD, 2021; DTU, 2023).

Borgere, der bor nær en planlagt grusgrav, risikerer at se værdien af deres bolig falde markant, både i planlægningsfasen og under den aktive udvinding. Dette påvirker ikke kun den enkelte boligejer, men undergraver det lokale boligmarked, særligt i landsbyer og bynære områder som:

- Slangerup i forbindelse med Lystrup Syd
- Onsved, Lyngerup og Krogstrup i Hornsherred

Frederikssund Kommune er en af Region Hovedstadens mest udflytningsorienterede bosætningskommuner, med en voksende befolkning og stor tilflytning fra Storkøbenhavn. Hvis kommunen i stigende grad forbindes med råstofindustri og støjende graveaktiviteter, vil det have en negativ effekt på tilflytning, bosætningsomdømme og skattebase (Frederikssund Kommune, 2025).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Kontrol med råstofgravning

Jagten på råstoffer har nogle steder ført til overtrædelser af tilladelserne. DN opfordrer til, at regionen og kommunerne styrker kontrollen med råstofindvindingen for at sikre, at de nødvendige tilladelser overholdes, og at der ikke graves i beskyttede områder eller ødelægges sårbare naturtyper.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råsoftilladelserne. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

En gravetilladelse kunne også indeholde en forpligtigelse til give noget "tilbage" til lokalsamfundene, sådan som vi ser det i forbindelse med anlæg af solcelleparker.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. Regionen har gennemført et projekt om efterbehandling af råstofgrave - om hvordan råstofgrave kan få fornyet samfundsværdi efter endt indvinding. Formålet med projektet er at give inspiration til, hvordan en efterbehandlet råstofgrav kan bidrage med natur- eller rekreative arealer til glæde for lokalsamfundet eller på anden måde bidrage med en samfundsnyttig arealanvendelse.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Råstofplanen skaber flere tab end gevinster

Forslaget til råstofplan vil, hvis det vedtages endeligt, betyde, at man som trafikant på de overordnede veje i Frederikssund Kommune vil komme til at køre gennem det ene gravelandskab efter det andet, hvilket helt generelt vil gøre kommunen mindre attraktiv for bosætning, vil få ejendomspriser i hele kommunen til at falde og skade mulighederne for de lokale turisterhverv. Når råstofindvinding i det åbne land med høj naturværdi eller rekreativ betydning anvendes, kan det udgøre en reel trussel mod biodiversitet, grundvandsbeskyttelse og klimamål. Den fremtidige råstofplanlægning må derfor forpligtes til at sikre at naturhensyn og CO2-binding vægtes højest. Forslaget til Råstofplan 2025 skaber flere problemer end det løser og vil skabe flere samfundsmæssige tab end gevinster.

Råstofplanen stavnsbinder borgere

De overdimensionerede udlæg i Forslag til Råstofplan 2025 medfører at naboerne til et råstofgraveområde påføres ulemper i meget lange perioder. Hvis der var behov for de mange udlæg, ville graveområderne blive udnyttede i løbet af en overskuelig årrække, men når der udlægges mange gange flere arealer til råstofgravning, end der er behov for bliver gravningen trukket meget langt ud. Kyndby grusgrav har nu været aktiv i mere end 50 år og bedømt ud fra restkapaciteten er det realistisk at forvente at gravningen kommer til at strække sig over mere end 100 år inden råstofgraven lukkes.

Naboerne rammes imidlertid ikke kun mens der graves. Værdien af ejendomme, som ligger i nærheden af råstofgraveområder, falder allerede ved udpegningen i råstofplanlægningen. For ejendomme ved Sundbylille har den periode været i 35 år – fra Råstofvindingsplan 1985 og indtil for få år siden, hvor råstofgravningen så småt gik i gang.

De overdimensionerede udlæg af råstofområder i Forslag til Råstofplan 2025 kan stavnsbinde borgere i Frederikssund Kommune på livstid.

Naboer til solcelleparker er beskyttet af lovgivning om respektafstande på mindst 150 meter og får økonomisk kompensation indenfor 200 meter.

Naboer til råstofgrave har ingen lovsikret beskyttelse og har ingen ret til kompensation.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde. I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofvindningen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofvindning er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofvindning har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofvindningen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofvindning opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer. se desuden svar: Generelt - råstofplanlægning, vedr. Råstofplanen udlægger råstofgrave, der ikke er behov for

Udsagn

Afsender: Jørgen Bech

6. Værdiforringelse af ejendomme: Ejendomme tæt på grusgrave forringes væsentligt i værdi, bl.a. på grund af rystelser fra maskiner og lastbiler. Regionen bør analysere hvor store de forringelser er i realiteten.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofvindningen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen

antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Martin Reinhardt Nielsen

Og i den forbindelse bør tabt ejendomsværdi fysiske og psykiske helbredsmæssige konsekvenser for borgere bosiddende nær interesseområderne, samt tabt herlighedsværdi i forbindelse med anden arealudnyttelse, natur- og miljømæssige konsekvenser, arkæologiske og kulturhistoriske konsekvenser, og trafikale konsekvenser kvantificeres og sammenholdes med den øgede transportomkostning og afvejes jf. råstoflovens §3.

Som et eksempel er der 40 huse i den samlede bebyggelse nærmest den i ny Råstof plan 2016/2020 foreslåede B1 Ammendrup Udvidelse. Hvis man antager en gennemsnitlig ejendomspris på disse hus på 4 millioner kroner så er markedsværdien af disse huse 160 millioner kroner. Hvis man yderligere antager et tab i ejendomsværdi på 25% pga. B1 Ammendrup Udvidelsen, hvilket er et meget konservativt estimat givet at ingen af disse hus i øjeblikket kan sælges, så repræsentere dette et tab på 40 millioner kroner, der påføres uheldige borgere i Høbjerg og Helsingør by. Det er klart at hvis andre påvirkede ejendomme i området blev inkluderet og alle de nævnte gener og parametre blev kvantificeret så vil denne skjulte omkostning langt overstige den transportomkostningsbesparelse, der forekommer ved at udvinde sand fra B1 Ammendrup Udvidelsen frem for at forsyne dette behov for sand fra andre regioner. Inklusion af andre interesseområder i Region Hovedstaden vil kun øge omfanget af disse skjulte omkostninger ved udvikling sammenholdt med transportomkostningerne ved forsyning fra andre regioner. Som minimum har borgerne i disse områder krav på en uvildig omfattende cost-benefit undersøgelse af disse forhold.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionens antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, og som har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve

*øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.
Se også svar vedr. § 3 afvejning af mulige grave- og interesseområder.*

Udsagn

Afsender: Mikkel Rene Sabransky

6. Værdiforringelse af ejendomme: Ejendomme tæt på grusgrave forringes væsentligt i værdi. forringelser. Det har store menneskelige omkostninger, da mange risikerer at blive stavnsbundet og teknisk insolvente.
- Ejendomsværdier og deraf stor risiko for teknisk insolvens
Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

Der mangler beregning af de socioøkonomiske tab for kommunen og borgerne. Ressourcer udnyttes ikke tilstrækkeligt med hensyn til cirkulær økonomi. Ligeledes påvirkes værdien af bolig i eller nær udpegede områder, der er ingen kompensation, og mange efterlades teknisk insolvente uden selv at have gjort noget galt. Der bør sikres væsentlig afstand både i forhold til gravearbejde med også i forhold til trafik tæt på folks hjem.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: protestgruppen "Nej til flere grusgrave i Hornsherred og i kommunen"

H. Materielle goder

Grusgravning kolliderer med eksisterende infrastruktur og ledningsnet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen vurderer, at ledningsinteresser og evt. anden infrastruktur kan håndteres i forbindelse med meddelelse af en tilladelse til råstofindvinding, og at der ikke vil være en væsentlig miljøpåvirkning. Regionen har for alle grave- eller interesseområder foretaget en undersøgelse af, om Energinet har ledningsinteresser, der kan blive påvirkede.

Gerlev Nord - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Charlotte Østergaard Sabransky

Vi købte hus i skønne Gerlev og flyttede ind i 2023. Bestemt ikke med tanke på at vi snart ville blive omringet af grusgrave. Vi overvejer allerede nu at flytte igen - på trods af at det er mit absolutte drømme hus vi bor i - på grund af udsigterne til grusgrave. Her er i forvejen en grusgrav ikke særligt langt fra Gerlev, og der er så trist at køre forbi. Så at flere grusgrave skal lande i kommunen og ikke jævnt fordelt i hele landet/regionen er jeg meget uforstående overfor

Jeg håber i vil tænke på alle os der bor her og som bliver påvirket af støv, tung trafik og fare for vores drikkevand på sigt

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden kan oplyse om at det mulige nye graveområde Gerlev Vest og Gerlev Nord er forkastet i Forslag til Råstofplan 2025. Det betyder, at det ikke er muligt at ansøge om at indvinde råstoffer på arealerne.

Det er sket på baggrund af en § 3 afvejning jf. Råstofloven, hvor regionen skal foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og

kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier.

På baggrund af denne § 3 afvejning har regionen besluttet, at området forkastes og derfor ikke indgår som grave- eller interesseområde i Råstofplan 2025, efter en konkret samlet afvejning af de hensyn, der er nævnt i § 3 i råstofloven, og idet det vurderes, at de øvrige udlagte områder indeholder tilstrækkelige råstoffer til at opfylde lovens krav om råstofforsyning på mindst 12 år.

Gerlev Nord - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: HCS A/S Transport & Spedition

Vi har bemærket, at man i Region H udelukkende har udlagt ét eneste område som interesseområde for Sand, Sten og Grus. Dette ene sted er beliggende i den yderste del af Region H op ad naboen Region Sjælland.

Denne meget begrænsede udlægning af interesseområde kan udfordre den fremtidige forsyningssikkerhed for fremtidige nødvendige råstoffer i Region H.

Vi opfordrer derfor Region H til derudover at udlægge interesseområder geografisk i andre dele af Region H for at sikre den fremtidige lokale forsyning og det dermed begrænsede transportarbejde.

Region H's administration har i lighed med os peget på to større forekomster med udbredt råstofmægtighed til dette formål, som Region H - tilsyneladende af politiske grunde - har forkastet.

Vi foreslår derfor, at man som minimum inddrager Gerlev Vest og Nord som interesseområder for Sand, Sten og Grus, herunder bl.a. henset til, at det eneste udpegede interesseområde indeholder grove materialer og er overlejret af betydelig mægtighed af overjord samt beliggende i yderkanten af Region H. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v.

Regionsrådet har valgt at udlægge ét ud af 4 mulige forslag til interesseområder, og har dermed overholdt lovens krav om, at der skal udlægges interesseområder til den fremtidige planlægning. Det betyder blot, at der ikke reserveres store arealer til den fremtidige planlægning. Fremtidige råstofplaner vil udarbejdes på baggrund af regionens egen kortlægning og de forslag til nye graveområder, der i kommende planprocesser indsendes i forbindelse med indkaldelse af idéer og forslag.

Udsagn

Afsender: RICH. FREDERIKSEN & CO. APS

Høringssvar vedr. Gerlev Nord og vest Miljøudvalget har ved ændringsforslag fjernet såvel interesseområder, og graveområde i Gerlev Nord. Som ejer af såvel arealer i interesseområde og arealer i graveområdet som Region H har undersøgt ved boring m.v. og inddraget i udlægning af arealer, skal vi herved fremsende vores høringssvar. Forekomster øst for skovnæsvej Arealet på begge sider af Skovnæsvej har gode forekomster, men arealet øst for Skovnæsvej som forvaltningen også har placeret i

graveområdet, har forekomster med betydelige dybde op til 20 meter med fin kvalitet. Miljørapport øst for skovnæsvej Administrationens miljørapport på ovennævnte areal, anfører således heller ikke nogen væsentlige gener, der skulle forhindre en udvinding. Trafik fra udvindingsområdet Arealet øst for skovnæsvej har den bedste beliggenhed, idet der INGEN trafik fra området skal passere en landsby - endsige et ENESTE hus, idet udkørslen vil være direkte 580 meter fra Gerlev by, direkte ud på Skovnæsvej. Mig bekendt har ingen andre udlagte arealer en så fin beliggenhed, med hensyn til trafik. (jf. vedhæftede kort) Støj Det vil i byen ikke være muligt at måle nogen støj fra indvindingsområdet, idet støjen fra Skovnæsvej med en afstand på ca. 270 meter, langt vil overstige støjen fra udvindingsområdet. Dertil skal jo føjes at med den dybde forekomsterne har ville udvindingen jo foregår 15-20 meter under terræn, som jo helt klart vi minimere støj. Det er således klart for både administrationen og branchefolk i udvindingsbranchen at arealet øst for skovnæsvej er det mest ideelle areal, og baggrunden for ændringsforslaget er politisk motiveret Indsigelser Vi har naturligvis fulgt indsigelserne i lokalaviserne, herunder samarbejdet mellem Gerlev Kro og bl.a. Enhedslisten - og bemærkninger fremsat i øvrigt fra Gerlev Kro. Vi har erfaret at indsigelserne fra Gerlev kro skulle have vægtet Væsentlig, på trods af at en udvinding på ingen ville kunne genere kroen. En del af deres indsigelser har dog også gået mere på deres anden lokation i kanten af Landerslev, som er tættere på arealerne vest for skovnæsvej. Sammendrag Enkelte politikere har jo anført at Regionen er bundet af lovmæssig forpligtigelse til at udlægge råstofressourcer til 12 års forbrug, og er nødsaget til at udlægge arealerne hvor forekomsterne findes, hvilket jo netop giver mening. Desværre må vi konstatere at det areal man udtager af graveområdet, på alle områder er det et af de absolut bedste, på alle parametre: kvalitet, mængde, trafik og støj og støv. Vi skal derfor anmode udvalget og rådet om på ny at vurdere arealet, og måtte der være behov for yderligere oplysninger, står vi til rådighed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v.

De mulige nye graveområder Gerlev Vest og Gerlev nord er udtaget af Forslag til Råstofplan 2025 på baggrund af en samlet § 3 afvejning.

Gerlev Vest - Grundvand

Udsagn

Afsender: Charlotte Østergaard Sabransky

Jeg håber i vil tænke på alle os der bor her og som bliver påvirket af støv, tung trafik og fare for vores drikkevand på sigt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se også svar vedr. at graveområderne Gerlev Nord og Gerlev Vest er forkastet i Forslag til Råstofplan 2025. Regionen anerkender at der kan være gener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Gerlev Vest - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Charlotte Østergaard Sabransky

Her er i forvejen en grusgrav ikke særligt langt fra Gerlev, og der er så trist at køre forbi. Så at flere grusgrave skal lande i kommunen og ikke jævnt fordelt i hele landet/regionen er jeg meget uforstående overfor Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se også svar vedr. at graveområderne Gerlev Nord og Gerlev Vest er forkastet i Forslag til Råstofplan 2025.

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven.

Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt.

Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede.

Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm.

Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer Regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Grønlien - Efterbehandling

Udsagn

Afsender: Grundejerforeningen Slåenbjerg huse v/Carsten Vejre

Hvis Grønlien alligevel udlægges som grusgrav, skal Grundejerforeningen anmode om at blive inddraget i de skadesforebyggende overvejelser og foranstaltninger. Endvidere må der fastlægges et sluttidspunkt for udvinding samt stilles garanti for, at området retableres efter afsluttet anvendelse. (Sporene skræmmer fra grusgraven øst for Frederikssundsvej, som har stået uvirksom hen længe og ikke er blevet retableret).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

En konkret ansøgning gives som regel for 10 år, den kan derefter forlænges. Ansøgningen indeholder altid en efterbehandlingsplan og sikkerhedsstillelse som Regionerne kan bruge til efterbehandling.

I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen.

Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionerne vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen. Der arbejdes altså for at kun mindre dele af graveområdet er aktiv grav på en gang.

Der må i henhold til jordforureningslovens § 52 som udgangspunkt ikke tilføres jord udefra til råstofgrave, da det kan medføre forurening af grundvandet. Råstofgrave vil derfor som udgangspunkt ikke blive fyldt op til terræn og udjævnet til tidligere terrænniveau.

Råstofgravene er blandt de relativt få steder herhjemme, hvor ny og artsrig natur kan opstå uden brug af drastiske midler. Færdiggravede råstofgrave har et meget højt potentiale for at udvikle spændende natur, da sådanne områder med blottet grus, stejle skråninger og lav næringsstofbelastning er en sjældenhed i en dansk kontekst.

Grønlien - Grundvand

Udsagn

Afsender: Grundejerforeningen Slåenbjerghuse v/Carsten Vejre
Boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

I december 2022 blev området omkring Grønlien defineret som "boringsnært beskyttelsesområde" (BNBO) (Frederikssund Kommunes "Risikovurdering – behov for grundvandsbeskyttelse", dec. 2022, pkt. 32). Af rapporten fremgår implicit, at drikkevandet kan forurennes ved nedsivning af pesticider. Siden rapporten udkom, er der foretaget to nye boringer få hundrede meter fra det potentielle råstofområde Grønlien. Disse

forhold vurderes af ekspert fra Geo at have afgørende betydning for anvendelsesmulighederne ved Grønlien.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskiner og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Grønlien - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Grundejerforeningen Slåenbjerghuse v/Carsten Vejre

Støj- og støvgener

Med en afstand på 100-450 meter til Grønlien er det indlysende, at beboerne i Slåenbjerghuse frygter for støj- og støvgener. Miljøvurderingen indeholder overraskende ikke en vurdering heraf, og det må derfor forventes, at en analyse af støj- og støvgener udarbejdes, inden der tages endelig stilling til Grønlien som potentiel grusgrav.

På informationsmødet i Frederikssund den 10. juni 2025 blev de enkelte potentielle graveområder gennemgået. Ved flere af områderne fremgik det specifikt på anvendte slides, at forudsætningerne/betingelserne for ansøgning/tilladelse bl.a. er, at man skal "begrænse miljøpåvirkningerne for omkringliggende angående f.eks. støv og støj". Imidlertid er denne formulering IKKE anvendt for Grønlien, hvilket vi stiller os helt uforstående overfor, beboelsens størrelse og placering taget i betragtning.

Støjgener:

Vi er bekymrede for det støjniveau, som etablering og drift af grusgraven vil medføre. Tunge maskiner, lastbiltransport og selve udvindingen vil give anledning til vedvarende støj i dagtimerne – og potentielt uden for almindelig arbejdstid.

Støjen kan få væsentlig negativ indvirkning på vores dagligdag, herunder søvn, hjemmearbejde og ophold i haven. Især vores børnefamilier og ældre beboere vil være sårbare over for langvarige støjbelastninger. Vi mener, at der bør gennemføres en miljøundersøgelse med udgangspunkt i Slåenbjerg huse indeholdende:

- Konkrete støjprognoser (i dB).
- Hvorvidt støjgrænser i henhold til Miljøstyrelsens vejledninger kan overholdes.
- Om der skal anvendes støjafskærmning fx i form af jordvolde, skærme eller beplantning.
- Tidsrum for drift og kørsel.

Støvgener:

Vi har erfaret fra andre grusgrave, at støvgenerne under givne vind- og vejrforhold kan være ganske betydelige. Såvel selve gravningen som transporten medfører uundgåeligt ophvirvling af støvpartikler, som kan drive med vinden og lægge sig i nærliggende haver, huse og indendørs.

Dette kan forringe luftkvaliteten, påvirke helbredet negativt (særligt for astmatikere og allergikere) og skabe behov for hyppigere rengøring.

Vi mener derfor, at der bør gennemføres en undersøgelse med udgangspunkt i Slåenbjerg huse for at afdække:

- Hvilke tiltag der kan etableres for at minimere støv (vanding af veje, overdækning af materialer, etablering af læbælter mv.).
- Hvordan der kan føres tilsyn med støvniveauet.
- Konkrete afstande fra grusgrav til beboelse – og hvordan disse lever op til gængse anbefalinger.

[Det skal særligt bemærkes, at en ældre beboer, hvis hus ligger ca. 100 meter fra området, pga. en lungesygdom er afhængig af iltapparat døgnet rundt. Hun tåler ikke støv. Hun købte i sin tid hus i Slåenbjerg huse for at komme ”ud i den friske luft”. I tilfælde af grusgrav i Grønlien kan fraflytning komme på tale].

HVIS det endeligt besluttet at etablere grusgrav i Grønlien, skal Grundejerforeningen på baggrund af potentielle støj- og støvgener henstille til, at der ikke må arbejdes i tidsrummet 1600-0800 samt i weekends, at der etableres volde mellem udgravningsområdet og Ågade, og at selve udgravningen placeres så nordligt i Grønlien som muligt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 ”Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten”. Vilkår i råstoff tilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning ”Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984”,

Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstof tilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstof tilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. I en konkret tilladelse vil åbningstider fastsættes indenfor normale arbejdstidsrammer.

Grønlien - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Det påtænkte råstofområde grænser helt op til Grønlien Skov, som er udpeget som område med væsentlige naturbeskyttelsesinteresser og fredskov. Området vil desuden gøre fodboldgolfsbanen umiddelbart mod vest mindre attraktiv.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding igen iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at råstofindvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse leve- og ynglesteder ikke påvirkes.

Regionen har i overensstemmelse med gældende lovgivning udarbejdet en miljøvurdering af Graveområde Grønlien i forslag til Råstofplan 2025. Miljøvurderingen har ikke registreret beskyttede naturtyper, jf. naturbeskyttelsesloven (NBL) § 3, inden for det mulige nye graveområde Grønlien.

Udsagn

Afsender: Grundejerforeningen Slåenbjerghuse v/Carsten Vejre

Kumulative effekter

Af miljøvurderingen fremgår: "Der vurderes at være risiko for en væsentlig kumulativ påvirkning fra de eksisterende råstofgrave, hvis der også indvindes i Grønlien, da det vil være den samme befolkning, der påvirkes af transporten, som i de andre råstofområder. I forbindelse med en konkret ansøgning om råstofindvindingsstilladelse i Grønlien, skal kumulative effekter for det specifikke projekt og de omkringliggende råstofindvindingsaktiviteter iagttages og miljøvurderes".

Grundejerforeningen er enig i, at der vil blive tale om en væsentlig kumulativ påvirkning, hvis en eller flere af de skitserede områder til råstofudvinding tages i brug samtidigt. Hertil kommer etablering af motorvej(sforlængelse) med ny-etablering af vejføring i selvsamme område, som foreslås udlagt til grusgrave. Den kumulative påvirkning på mennesker og landskab kan således ikke undervurderes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være en væsentlig belastning af kumulative påvirkninger. Disse vil blive vurderet i en konkret ansøgning. Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Mht. transport, se separat svar om trafikale forhold.

Udsagn

Afsender: Katja Bille Nielsen

Grønlien til grusgrav

Jeg (og flere) mener ikke at området Grønlien ikke bør blive til et graveområde. Det er et pænte naturområde, hvorfor skal det ødelægges? Det er desuden heller ikke særligt indbydende at ankomme til en by hvor det første øjet møder er en grusgrav hvor intet sker. Desuden er området hjem til en del dyr, specielt fugle, der gavner Frederikssund naturliv. Det skal ikke ødelægges.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden takker for høringssvaret.

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne.

Vurdering af mulige påvirkninger af miljøet er blevet gennemført for det mulige nye graveområde Grønlien, med det formål at afklare, om de undersøgte miljøparametre vil blive væsentligt påvirket, hvis det nye område udlægges i råstofplanen. Vurderingen er foretaget som en del af miljøvurderingen af Råstofplan 2025, jf. lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter til opfyldelse af § 12.

De vurderede miljøparametre er dem, hvor det i afgrænsningsnotatet er vurderet, at det ikke kan afvises, at der er risiko for en væsentlig

miljøpåvirkning. For disse miljøparametre er der foretaget en nærmere undersøgelse og miljøvurdering.

I forbindelse med miljøvurderingen er der lavet afgrænsning på det overordnede planniveau, herunder bl.a. for biologisk mangfoldighed og flora og fauna. Der er ikke registreret arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV inden for graveområdet. Der kan læses nærmere om dette i miljøvurderingen af råstofplan 2025.

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre

en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier og der er ikke udpeget særlige landskabelige interesser i det mulige nye graveområde.

Udsagn

Afsender: Ulla Bædke

Området er naturskønt og bør bevares. Vi kommer til at mangle grønne områder når alt skal graves.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Grønlien graveområde udlægges på arealer som i dag anvendes til intensivt landbrug, som har meget lille naturværdi. Råstofgravning øger biodiversitet betragteligt hvis området efterbehandles hensigtsmæssigt.

Dette forhold vil blive behandlet ved en konkret ansøgning om gravning i dialog med jordejer og kommune.

Landskabelige værdier er én blandt adskillige udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som bl.a. kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke landskabelige værdier for alle interesse- og/eller graveområder.

Grønlien - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Grundejerforeningen Slåenbjerg huse v/Carsten Vejre

Nærmeste hus ligger mindre end 100 meter fra det potentielle graveområde, fjerneste hus ca. 450 meter fra området.

På trods af størrelsen af beboelsen Slåenbjerg huse og afstanden til Grønlien er beboelsen ikke nævnt med et eneste ord i miljøvurderingen. Miljøvurderingens afsnit "Befolkningen" indeholder således INTET om befolkningen, men omhandler primært det forestående motorvejsprojekt. Vi må således insistere på, at der udarbejdes en samlet analyse af de miljømæssige konsekvenser for beboere i Slåenbjerg huse. (Hertil kommer, at der heller ikke er udarbejdet analyse af forholdene for det nærliggende kolonihaveområde, Grønli Haveforening.).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er rigtigt, at det ikke er betragtet som sandsynligt at befolkningen omkring grønlien graveområde vil blive væsentlig påvirket i afgrænsningsnotatet og derfor er forholdet ikke behandlet i miljørapporten. Miljøvurdering af råstofplanen har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn på et tidligt stadie i planlægningsprocessen. En miljøvurdering omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning ved gennemførelse af råstofplanen. Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at Regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse, og på den anden side tage hensyn til de forskellige miljøparametre som f.eks. beskyttet natur, befolkning, grundvand, landskab mv. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding, vil der blive udført en ny miljøvurdering, som tager højde for de konkrete forhold i ansøgningen, her vil påvirkningen af nærliggende boligområder blive behandlet. Regionen har desuden opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Grundejerforeningen Slåenbjerg huse v/Carsten Vejre

Grundejerforeningen skal indledningsvis tillige bemærke det uhensigtsmæssige i overhovedet at udarbejde en råstofplan forud for den kommende regionssammenlægning, hvortil kommer, at Regeringen lægger op til at udarbejde en national råstofplan. Dette blev senest understreget ved et brev fra miljøministeren til Region Sjælland dateret 20. marts 2025 med følgende ordlyd:

“Det er også derfor, at vi i regeringsgrundlaget har besluttet at lave en national råstofplan, som vi i Miljø- og Ligestillingsministeriet er i gang med at forberede, og som Danske Regioner også allerede er inddraget i forberedelserne af”.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

På nuværende tidspunkt er Råstofplan 2012 den gældende plan i Region Hovedstaden, hvor der ikke er særligt mange uudnyttede råstofressourcer tilbage. Regionsrådet har i 2023 besluttet at råstofplanen skal revideres, med henblik på at overholde kravet i råstofloven om 12 års forsyningshorisont. Det vil være i strid med regionsrådets handlepligt, at udskyde udarbejdelsen og den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025, da der er tale om en plan med stor betydning for udviklingen og væksten i regionen.

Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og

overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

Udsagn

Afsender: Ulla Bædke

Generelt synes jeg man skal genbruge istedet for at bygge nyt

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ligesom i resten af Danmark, er der i Region Hovedstaden et stigende behov for råstoffer til udbygning af infrastruktur og udvikling af eksisterende og nye bolig- og erhvervsområder. Sand, grus og ler er ikke fornybare råstoffer, og i en nær fremtid kan der opstå knaphed. Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af genanvendelige råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald (også kaldet sekundære råstoffer). Den omstilling er afgørende for at opnå øget ressourceeffektivitet og reducere behovet for råstofindvinding. Region Hovedstaden har en målsætning om at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og ressourceoptimering og dermed øge udbuddet af sekundære råstoffer. Med afsæt i denne målsætning har regionen igangsat flere projekter om at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi. I dag genanvendes stort set alle affaldsmængder af knust beton mv. Mængden af genanvendelige materialer kan dog desværre ikke fuldt erstatte de primære råstoffer, og det er i dag ikke muligt at fremstille erstatningsmaterialer som til fulde lever op til kvalitets- og standardkravene til f.eks. bygværker. Omstillingen vil derfor foregå over tid, og efterhånden som den teknologiske udvikling medvirker til, at der kan fremstilles nye former for erstatningsmaterialer. Byggeaffald kan dog ikke fuldt ud erstatte indvundne råstoffer, da mængden af byggeaffald er langt mindre. I dag udgør nedknust byggeaffald kun ca. 4 % af ressourcestrømmen. Desuden kan byggeaffald ikke erstatte grove materialer af høj kvalitet som anvendes til fx fremstilling af beton. Det skal understreges, at de øvrige regioner har udpeget langt større ressourcemængder end Region Hovedstaden.

Grønlien - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Området skal rumme et planlagt motorvejstilslutningsanlæg. Graveområdets afgrænsning er ikke tilpasset de kommende vejanlæg. Det er meningsløst at tillade at grave råstoffer væk i området for senere at grave råstoffer op et andet sted og fylde dem tilbage for at kunne bygge den planlagte vej. Vejanlæggene vil blive fordyrede ved manglende koordinering med den kommunale planlægning i området.

Området ligger ud til statsvej og den samlede effekt af dette og andre råstofområder vil give trafikanter i kommunen indtryk af en kommune med ødelagte landskaber, med de økonomiske konsekvenser, det vil have for kommunens ejendomssejere generelt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har under udarbejdelsen af udkast til råstofplan 2025 været i dialog med Vejdirektoratet om forlængelsen af Frederikssundmotorvejen og behovet for råstoffer. Indvindingen af råstoffer inden for Frederikssundmotorvejens linjeføringen vil ikke forekomme, da statens planlagte anlægsprojekter har

forrang ift. den regionale råstofplanlægning. Der vil derfor ikke blive bortgravet råstoffer inden for Frederikssundmotorvejens planlagte placering inkl. tilhørende vejtilslutningsanlæg, uden at dette er aftalt med Vejdirektoratet.

Udsagn

Afsender: Grundejerforeningen Slåenbjerg huse v/Carsten Vejre

Trafikforhold

Grundejerforeningen anerkender, at der ikke er truffet beslutning om vejføringen til og fra Grønlien. Der vurderes dog at være en potentiel risiko for, at ind- og udkørslen vil ske til Ågade. Ågade er én af hovedfærdselsårene fra Frederikssundsvej til og fra Frederikssund by, og den er i morgen- og eftermiddagstimerne stærkt befærdet.

Den eneste adgang til Slåenbjerg huse er ind- og udkørslen til Ågade. Dagligt passerer der mange biler til/fra Slåenbjerg huse – beboere, leverandører, gæster til shelterplads, det rekreative område Ådalen samt ikke mindst til kolonihaveområdet. Hertil kommer, at der overfor Slåenbjerg huse er indkørsel til offentlig parkeringsplads, som anvendes af gæster til Grønlien Skov, hundeskoven og disc golfbanen i skoven. Oversigtsforholdene er ikke gode, og det er indtrykket, at der køres for stærkt ad Ågade.

Vi er derfor stærkt bekymrede for den øgede trafikbelastning, som etableringen af grusgraven vil medføre – især i form af tung lastbilkørsel. Hvis grusgravens trafik skal ledes ad Ågade, vil det forstærke problemerne markant. Vi frygter øget risiko for ulykker, især hvor Slåenbjerg huse munder ud i Ågade, og øget støj- og luftforurening fra tung trafik i tæt bolignært område.

Hertil kommer, at der fra Ågade er adgangsvej ad Bonderupvej til idrætsbyen og svømmehallen.

Vi appellerer til, at der, inden der tages beslutning om fremtidig anvendelse af Grønlien, gennemføres en nærmere analyse og vurdering af:

- Hvilken virkning vil en øget lastbiltrafik have på Ågade? Hvor mange lastbiler forventes dagligt?
- Hvilke trafikale afværgeforanstaltninger kan etableres, hvis ind- og udkørsel skal ske fra/til Ågade (fartbegrænsning, chikaner, særskilte adgangsveje, støjvolde mv.)?
- Kan tung trafik fra/til grusgrav begrænses til bestemte tidspunkter på dagen?

Grundejerforeningen kan selvsagt ikke anbefale, at adgangsvejen til/fra Grønlien sker via Ågade, og vi henstiller til, at de trafikale forhold samtænkes med etablering af den kommende motorvej(sforlængelse) og/eller, at adgangsvejen munder ud i Frederikssundsvej.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende.

Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en

miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I

forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om

trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen

udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og

trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke

opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville

iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding

vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning, herunder en vurdering af forventede antal lastbiler.

Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en

situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Ulla Bædkel

Logistikmæssigt hænger det heller ikke sammen, lastbilerne kan jo hverken komme frem eller tilbage på den proppede fr.sundvej.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Grønlien - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Grundejerforeningen Slåenbjerghuse v/Carsten Vejre

Det er endvidere tvivlsomt, om husene på Slåenbjerghuse som nabo til en grusgrav kan bevare deres værdi og blive svære at sælge.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

Gurre Vest - Kommunikation og inddragelse

Udsagn

Afsender: TSG ApS

Det fremgår af Forslaget til Råstofplan 2025, at regionen beslutter, at området ikke udlægges i Råstofplan 2025, men forud for dette er der således ikke truffet nogen politiske beslutninger om prioritering af Gurre Vest, som administrationen ellers havde lagt op til.

Beslutningen om, at Gurre Vest ikke skal udlægges alligevel i Råstofplan 2025, var heller ikke beskrevet i sagsfremstillingen for regionsrådet på dets møde den 13. maj 2025, hvor Forslag til Råstofplan 2025 blev vedtaget. Dette blev heller ikke drøftet på regionens møde, på trods af, at der var en længere drøftelse om i hvilket omfang, der skal – og særligt ikke skal – udlægges graveområder i Frederikssund Kommune. Det havde ellers været oplagt for regionsrådet også at drøfte andre udlæg af graveområder, som har været under overvejelse, herunder Gurre Vest.

Hverken TSG eller lodsejerne, som har partsstatus i forhold til beslutningen om ikke at udlægge Gurre Vest som graveområde alligevel, er blevet partshørt over beslutningen, på trods af, de var informeret om, at Regionen arbejdede for at udlægge området som graveområde. Dette strider mod forvaltningslovens § 19. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Forud for beslutning om hvilke grave- og interesseområder der skulle indgå i forslag til råstofplan 2025, har der efter politisk ønske været to politiske drøftelser i regionens miljø- og klimaudvalg. Indstillingen til disse

møder var bl.a. at drøfte scenarier for udlæg af grave- og interesseområder, der kan indgå i forslag til Råstofplan 2025. Drøftelserne foregik på møder den 26. februar og 19. marts 2025. Fravalget af graveområde Gurre Vest er således sket i den proces, før det endelige forslag til Råstofplan 2025 blev præsenteret for regionsrådet. Den lovpligtige partshøring efter forvaltningslovens § 19 ift. udpegede råstofområder, er den høring af forslag til Råstofplan 2025, som har pågået med svarfrist den 31. juli 2025. Den foreløbige udpegning af Gurre Vest, som der refereres til er ikke omfattet af partshøringen. Således var det på omtalte møde den 13. maj 2025, at administrationen anbefalede ikke at udpege Gurre Vest som en del af forslag til Råstofplan 2025. Forslaget om at udpege Gurre Vest blev dermed forkastet ved en samlet afvejning efter råstoflovens § 3, som det fremgår af planforslaget.

Gurre Vest - Kulturarv

Udsagn

Afsender: TSG ApS

Udpegning som kulturmiljøer

Det fremgår af Kommuneplan 2019 for Helsingør Kommune, at Gurre Vest indgår i et udpeget kulturmiljø. Kommunens retningslinje for kulturarv og kulturmiljøer fremlægges som bilag 9, og redegørelsen hertil vedlægges som bilag 10.

Af retningslinjekortet (bilag 9) fremgår det, at Gurre Vest ligger i et område udpeget som værdifuldt kulturmiljø, "Land".

(....)

Niras' vurdering af landskab og kulturhistoriske interesser i Gurre Vest

Niras har for Region Hovedstaden udarbejdet rapporten "Gurre Vest - Vurdering af landskab og kulturhistoriske interesser", dateret 31. oktober 2024, som regionen har anvendt som grundlag for miljøvurderingen af Gurre Vest i forhold til emnerne kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger samt landskab. Rapporten er tilgængelig på Regionens hjemmeside, men fremlægges for nemheds skyld her som bilag 11.

Regionen har på baggrund af rapporten vurderet, at det ikke er muligt at udlægge området uden, at der vil være væsentlig påvirkning på de landskabelige og kulturhistoriske interesser i området, og at der ikke kan opstilles afværgeforanstaltninger, som kan afværge den væsentlige påvirkning.

TSG er ikke enig i Regionens vurdering og konklusion.

(....)

Øverst s. 7 og flere efterfølgende steder i rapporten omtaler Niras både Ørsholt som en gammel hovedgård og som et gods. Ørsholt er dog hverken et gods eller en hovedgård.

(....)

Niras anfører i sin rapport, øverst s. 7: "Hovedbygningen, der står i dag, er fra 1890."

Det er korrekt, at der blev opført en hovedbygning i omkring 1890, jf. også artiklen i bilag 12, men det er ikke korrekt, at den stadig står i dag. Hovedbygningen blev revet ned i 1996. Den bygning, der anvendes som stuehus af de nuværende ejere, er oprindeligt en patientfløj, som Blaa Kors opførte i 1935.

(....)

Hovedbygningen, står ikke længere, der er hverken tale om en hovedgård eller et gods, og det er uklart, hvilken mark, der henvises til. Denne kritik gælder naturligvis også efterfølgende passager i rapporten med

omtaler af hovedbygningen, en hovedgård, et hovedgårdslandskab og et gods. Det er således heller ikke korrekt, når Niras s. 8 i rapporten omtaler ”karakteren af det lukkede landskab, der lokalt er præget af hovedgårdsmiljøet som en del af landskabsfortællingen om det tidligere liv i Gurre.”

(....)

For så vidt angår Niras’ beskrivelse af kulturarv, s. 9 ff., skal det først og fremmest fremhæves, at følgende tekst nederst s. 9, ikke er korrekt: ”Udpegningen som værdifuldt kulturmiljø knytter sig til hovedgårdslandskabet i relation til Ørsholt og kulturmiljøet ved Gurrevej med Gurre Slotsruin, Gurrehus Slot og Sankt Jacobs Kapel.”

Det er ganske enkelt forkert, at udpegningen som værdifuldt kulturmiljø ”knytter sig til hovedgårdslandskabet i relation til Ørsholt”. Som beskrevet i afsnit 7.2.2, er området udpeget til værdifuldt kulturmiljø ”Land”, og Ørsholt er hverken nævnt i kommuneplanens retningslinjer for kulturarv og kulturmiljøer (bilag 9), eller i kommuneplanens redegørelse for kulturmiljøer (bilag 10).

Teksten nederst s. 10 i rapporten er ligeledes vildledende. Der er ikke tale om en hovedgård eller et hovedgårdslandskab. Det er derfor også forkert, når Niras anfører, at ”Gurre Vest vurderes at være særligt sårbar, da denne markflade indgår som en del af kernen i Ørsholt hovedgårdslandskabs struktur.”

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har i gengivelsen af høringssvaret indsat (....), hvor der mangler tekst fra høringssvaret. Dette er gjort for overskuelighedens skyld og for kun at medtage den del af høringssvaret, som vedrører kulturarv.

Regionen anerkender, at Ørsholt ikke har oprindelse som hovedgård som angivet i miljørapporten, men at ejendommen i sin nuværende form er resultat af flere anvendelser over tid. Det ændrer dog ikke ved, at Ørsholt i historisk perspektiv har tilhørt overklassen som lystejeendom og i dag fremstår i landskabet med klassisk hovedgårds karakter. Dette er afspejlet i både bygningsmasse, de store markflader, lange alléer langs vejene mv.

Den fejlbehæftede beskrivelse af landskabskarakterens oprindelse ændrer heller ikke ved, at Ørsholt og det omgivende landskab indgår som en central del af det udpegede kulturmiljø omkring Ørsholt og Gurre Slot (Helsingør Kommune, 2025). Udpegningen er vist på Figur 2.2, hvor det fremgår, at det vurderede potentielle graveområde udfylder hele den centrale del af kulturmiljøet.

Det fremgår endvidere af kommuneplanens retningslinjer for kulturmiljøer i landområder, at det kun er væsentlige samfundsmæssige interesser, der kan begrunde ændringer i kulturmiljøet (Helsingør Kommune, 2025).

Udpegningsgrundlaget med en kort, kulturmiljøfaglig begrundelse, der ligger til grund for udpegningen af kulturmiljøet ”Gurre Slot med omgivelser”, fremgår af kommuneplanen (Helsingør Kommune, 2025). Det fremgår at udpegningsgrundlaget, at det er de mange kulturhistoriske fortællinger, der findes i området og er afspejlet i såvel bygningsmasse, vejstrukturer, skove mv., der ligger til grund for udpegningen, og at det netop er oplevelsen af og samspillet mellem disse elementer og strukturer, der er sårbare over for ændringer.

Vurderingen af, i hvilket omfang råstofindvinding inden for det potentielle graveområde Gurre Vest vil påvirke kulturmiljøet, tager dermed afsæt i, at de fysiske forhold i kulturmiljøet skal opretholdes. Dermed vil

det være en væsentlig påvirkning, at afgrave terrænet og efterbehandle området – det vil som minimum bryde kulturmiljøets autenticitet, men det vil også svække oplevelsen af samspillet mellem elementerne. Det er på det foreliggende grundlag ikke muligt at pege på afværgeforanstaltninger, der kan muliggøre råstofindvinding med efterfølgende efterbehandling og samtidig dokumentere, at værdi, betydning eller funktion af værdifulde sammenhænge eller enkeltelementer ikke forringes.

Gurre Vest - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: TSG ApS

Region Hovedstaden har i gengivelsen af høringssvaret indsat (...), hvor der mangler tekst fra høringssvaret. Dette er gjort for overskuelighedens skyld og for kun at medtage den del af høringsvaret, som vedrører landskab.

Regionen har oplyst at have været i dialog med Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (herefter "SGAV"), som har overtaget kompetencen på området fra Miljøstyrelsen, om statslige interesser i Råstofplan 2025. Det fremgår af aktindsigtsmateriale, vi har modtaget, at Regionen har anmodet styrelsen om en udtalelse vedrørende værdien af de kulturhistoriske-, geologiske- og landskabelige udpegninger i bl.a. Gurre Vest, og at Regionen har anmodet styrelsen om at tilkendegive, om Staten vil være sindet at nedlægge veto mod udlæg af Gurre Vest til graveområde. Det fremgår endvidere, at der er afholdt et møde mellem Regionen og SGAV om emnet. Da der hverken foreligger et referat eller andet skriftligt materiale som følge af mødet, må dette tolkes sådan, at SGAV ikke har nedlagt veto mod forslaget om at udlægge Gurre Vest som graveområde.

Regionens henvisning til statens interesser i begrundelsen for ikke at udlægge Gurre Vest som graveområde i Forslag til Råstofplan 2025 er således grundløs.

(....)

Udpegning som bevaringsværdigt landskab

Det fremgår af Kommuneplan 2019 for Helsingør Kommune, at Gurre Vest indgår i et udpeget bevaringsværdigt landskab. Kommunens retningslinje for landskabelige bevaringsværdier fremlægges som bilag 6, og redegørelsen hertil fremlægges som bilag 7.

Det fremgår af retningslinjekortet (bilag 6), at størstedelen af området er udpeget som sø- og skovland, mens en mindre del er udpeget som særligt sårbart område.

(....)

Det fremgår af redegørelsen (bilag 7), at der for Helsingør Kommune i 2012 blev udarbejdet en landskabsanalyse. Landskabsanalysen vedlægges som bilag 8.

(....)

Det skal fremhæves, at landskabsanalysen ingen steder omtaler Ørsholt, herunder hverken refererer til Ørsholt Gods, Ørsholt hovedgård eller lignende.

(....)

Niras' vurdering af landskab og kulturhistoriske interesser i Gurre Vest

Niras har for Region Hovedstaden udarbejdet rapporten "Gurre Vest - Vurdering af landskab og kulturhistoriske interesser", dateret 31. oktober 2024, som regionen har anvendt som grundlag for miljøvurderingen af Gurre Vest i forhold til emnerne kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger samt landskab. Rapporten er tilgængelig på Regionens hjemmeside, men fremlægges for nemheds skyld her som bilag 11.

Regionen har på baggrund af rapporten vurderet, at det ikke er muligt at udlægge området uden, at der vil være væsentlig påvirkning på de landskabelige og kulturhistoriske interesser i området, og at der ikke kan opstilles afværgeforanstaltninger, som kan afværge den væsentlige påvirkning.

TSG er ikke enig i Regionens vurdering og konklusion.

(....)

Landskabet i området Gurre Vest omtales af Niras konsekvent som et hovedgårdslandskab, f.eks. øverst s. 6. Niras skriver blandt andet om "landskabskarakterens oprindelse som hovedgårdslandskab..."

Det er dog uklart, på hvilken baggrund Niras har vurderet, at der er tale om et hovedgårdslandskab.

Den landskabsanalyse, der ligger til grund for Helsingør Kommunes udpegning af landskabet som bevaringsværdigt mv. (bilag 8), omtaler ingen steder landskabet som et hovedgårdslandskab. Heri er landskabet karakteriseret som sø- og skovland, og kommunens udpegning af landskabet som bevaringsværdigt er netop også som sø- og skovlandskab, jf. ovenfor i afsnit 7.2.1. Området er overhovedet ikke omtalt som hovedgårdslandskab, hverken i landskabskarakteranalysen eller i kommuneplanen. Det er således ikke et element, der er lagt til grund for kommunens udpegning af området som bevaringsværdigt, og der er således intet belæg i kommuneplanlægningen for, at landskabet skulle være et hovedgårdslandskab.

(....)

TSG kan ikke tilslutte sig Niras' vurdering s. 12 af, at der ikke er relevante afværgeforanstaltninger, som kan afværge en væsentlig påvirkning af landskabets visuelle forhold. For det første er vurderingen af, at der vil være væsentlig påvirkning, baseret på forkerte faktiske forhold og fejlslutninger. For det andet kan indvindingen tilrettelægges under hensyntagen til landskabets visuelle forhold, herunder gennem graveplanen og planlægning af indvindingens etaper. Regionen har, på linje hermed, i Forslag til Råstofplan 2025 fastsat retningslinjer, der stiller krav om dette (særligt retningslinje 5, men også f.eks. retningslinje 11).

(....)

TSG finder, at det er både muligt og realistisk at efterbehandle Gurre Vest under hensyntagen til de landskabelige værdier i området, herunder så efterbehandlingen afspejler og styrker kommunens udpegning som sø- og skovland (bilag 6).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har været i dialog med SGAV om evt. statslige interesser i forslag til Råstofplan 2025, herunder graveområde Gurre Vest. Det er regionens erfaring, at staten tidligere har nedlagt veto mod udlægningen af graveområder, hvis værdien af kulturhistoriske-, geologiske- og landskabelige udpegninger inden for gravområdet har en særlig høj værdi. SGAV har ikke nedlagt veto ift. graveområde Gurre Vest, hvorfor vi

medgiver at udlægningen af Gurre Vest ikke er imod statens interesser nu og i fremtiden, baseret på vores nuværende viden.

Det vurderede potentielle graveområde Gurre Vest ligger inden for områder med udpegede landskabsinteresser. Hele det potentielle graveområde ligger inden for et bevaringsværdigt landskab, der omfatter skovlandskabet omkring Gurre Sø samt de mere åbne landskaber omkring Gurre Vang, Gurre Slot og Ørsholt (Helsingør Kommune, 2025). Desuden omfatter den sydvestlige del af det potentielle graveområde en del af det større sammenhængende landskab omkring Gurre Slot (Helsingør Kommune, 2025).

Udpegningen af landskabsinteresser i Helsingør Kommune (bevaringsværdigt og større sammenhængende landskab) baserer sig på kommunens landskabsanalyse fra 2012 (Helsingør Kommune, 2025).

Det bevaringsværdige landskab, som det vurderede graveområde ligger inden for, knytter sig til landskabsområde 5, Sø- og Skovland. Kortfattet beskrivelse af landskabet kan læses i landskabsanalysen (Helsingør Kommune, 2025).

Af vurderingen af landskabsområde 5 fremgår:

- Sø- og skovlandskabet er – når der ses bort fra de gennemkrydsende veje – et uforstyrret og autentisk landskab med stor styrke.
- Landskabets tilstand er særdeles god og byder på mange oplevelsesmuligheder med hensyn til kulturhistoriske spor og sammenhænge, men også med hensyn til at opleve dyreliv.
- Landskabets sårbarhed knytter sig især til tiltag, der skæmmes skovbryn og vekselvirkning mellem åbent og lukket. Omvendt er det komplekse og "lukkede" landskab ikke så følsomt over for mindre tiltag.

Essensen af ovenstående er, at landskabets kulturhistoriske fortællinger, høje autenticitet og uforstyrrede karakter er tillagt en stor betydning i udpegningen, ligesom det også tillægges værdi fortsat at kunne opleve de markante skovbryn, der i udbredelse/afgrænsning har stor tidsdybde.

I sårbarhedsvurderingen er der skelnet mellem forskellige dele af landskabsområdet, hvor landskabet vest for Gurre hører til den del, der er vurderet særligt sårbart. Det angår både det udpegede landskabsområde (større sammenhængende landskab), men det angår også ændringer i de mere lysåbne områder, hvor oplevelsen af de gamle skovbryn, samt oplevelsen af landskabelige overgange, tillægges stor værdi. (Helsingør Kommune, 2025).

Af kommuneplanens retningslinje for bevaringsværdige landskaber (Helsingør Kommune, 2025) fremgår bl.a., at arealanvendelsen inden for de udpegede områder ikke må ændres, hvis det forringer landskabets værdi eller muligheden for at styrke eller genoprette dets værdi.

Da værdien af landskabet inden for det udpegede bevaringsværdige landskab i høj grad knytter sig til landskabets kulturhistorie og autenticitet, samt landskabets uforstyrrede karakter, vurderes hensynet til at bevare landskabets værdi ikke foreneligt med råstofindvinding eller en efterfølgende efterbehandling. Det er begrundet i, at råstofindvinding vil bryde autenticiteten i landskabet og oplevelsen af landskabets karakter

som helhed. På det grundlag vurderes det, at råstofindvinding i det potentielle graveområde Gurre Vest vil medføre en væsentlig påvirkning på landskabets udpegningsgrundlag.

Vurderingen er understøttet af den supplerende analyse og vurdering af landskabet, der blev foretaget af NIRAS A/S ved besigtigelsen af landskabet. Her var det særligt landskabets enkle karakter, store skala og markante skovbryn, der sammen med landskabets uforstyrrede karakter fremstod særligt betydende som bærende karaktertræk.

Betydningen af disse karaktertræk understøttes af landskabets udpegnings som værdifuldt kulturmiljø, der netop er begrundet i disse forhold, samt den høje grad af autenticitet i de bærende landskabstræk, der kan aflæses ved at sammenligne nutidige kort med historiske kort.

Gurre Vest - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: TSG ApS

Opsummering vedrørende råstofressourcen i Gurre Vest

Baseret på de gennemførte undersøgelser kan TSG fuldt ud tilslutte sig Regionens udsagn i Forslag til Råstofplan 2025 om råstofressourcen i Gurre Vest: "Råstofressourcen indenfor området er af både god kvalitet og kvantitet og er erhvervsmæssig interessant."

TSG kan dog ikke tilslutte sig Regionens efterfølgende udsagn om, at "ressourcen ikke er af en særlig sjælden art, som ikke kan skaffe andre steder uden store transport og udledningsomkostninger" og at "ressourcen kan findes andre steder på Sjælland".

Der er tale om en absolut indvindelsesværdig råstofforekomst, og der er netop tale om en råstoftype, som er blandt de mest efterspurgte i Region Hovedstaden.

I forhold til Regionens udsagn om, at ressourcen kan findes andre steder på Sjælland, henvises der først og fremmest til afsnit 2 ovenfor om Regionens opgørelse af råstofbehov- og balance, som ikke er retvisende.

Dernæst er TSG uenig i, at ressourcen ikke er af en særlig sjælden art, som anført af Regionen. En sammenligning af råstofressourcen i Gurre Vest med ressourceopgørelsen for sten, grus og sand i Forslag til Råstofplan 2025⁹ viser, at forekomsten i Gurre Vest af bedre kvalitet end de fleste andre områder, da Gurre Vest er stort og sammenhængende og med en volumen og en kvalitet, der ikke kan findes mange andre steder. Et af de få områder der, henhold til Regionens ressourceopgørelse er sammenlignelig med Gurre Vest, er f.eks. Amager Huse i Halsnæs Kommune. Ses der imidlertid på sigteanalyserne for de to områder, fremgår det, at Gurre Vest har langt større indhold af groft sand og grus.

For så vidt angår råstofressourcens kvalitet fremgår dette også af sigteanalyserne, som fremgår af henholdsvis regionens undersøgelser (bilag 3), henholdsvis GEO's undersøgelser (bilag 4).

For så vidt angår Regionens henvisning til, at ressourcen kan findes andre steder på Sjælland, henvises til, at også Region Sjælland er ved at udarbejde en revideret råstofplan (Råstofplan 2026), hvilket blandt andet er begrundet i, at der pt. kun er råstofforsyning til 10 år i den gældende råstofplan samt en generel bekymring for forsyningssikkerheden, både med hensyn til tilgængelige råstofmængder og råstofkvaliteter. Der henvises til referat af regionsrådsmøde i Region Sjælland, afholdt den 1. april 2025, punkt 12.10.

Regionen kan således ikke lægge til grund, at ressourcen kan hentes andre steder på Sjælland.

TSG vurderer således, at de forudsætninger vedrørende råstofressourcen, som Regionen har lagt til grund for beslutningen om ikke at udlægge Gurte Vest som graveområde er forkerte.

Regionen har endvidere ikke i tilstrækkelig grad inddraget hensynet til råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt erhvervsmæssige hensyn i beslutningen, sådan som det er foreskrevet i råstoflovens § 3.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden er enige med TSG om, at Gurte Vest området indeholder en indvindelsesværdig råstofforekomst af både god kvalitet og kvantitet.

Dette ændrer dog ikke på, at i en § 3 afvejning vurderer regionen, at de landskabelige og kulturhistoriske interesser vejer tungere end ressourcen. Det vurderes, at råstofressourcernes omfang og kvalitet ikke kan opveje de miljømæssige påvirkninger, som råstofindvindingen vil afstedkomme.

Holtegård - Efterbehandling

Udsagn

Afsender: rasmus peter kristensen

4. Langsigtede planer

Selvom der måtte foreligge overvejelser om rekreative formål for et udgravet område på længere sigt, er disse planer ikke retligt bindende på nuværende tidspunkt. Jeg finder det usikkert at igangsætte en aktivitet med så væsentlige indgreb i lokalmiljøet, når fremtidens udnyttelse stadig er uvis.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Holtegård - Enslydende høringssvar

Udsagn

Afsender: rasmus peter kristensen
Kære Region Hovedstaden,

I henhold til forvaltningslovens bestemmelser ønsker jeg hermed at gøre indsigelse mod det fremsatte forslag til Råstofplan 2025, herunder graveområdet "Holtegård" i Fredensborg Kommune. Jeg ejer en ejendom i umiddelbar nærhed af det berørte område og mener, at råstofgravning i denne lokalitet vil medføre væsentlige gener og potentielt værditab.

1. Miljømæssige og sundhedsmæssige konsekvenser. Etablering af en råstofgrav i området kan medføre øget støj, støv og tung trafik, hvilket vil påvirke både mit eget og naboers daglige liv. Endvidere kan disse gener have en direkte negativ indvirkning på folkesundhed og trivsel.
2. Ejendomsværdi og ulempe. Potentielle købere fravælger ofte ejendomme, der ligger tæt på graveaktiviteter, hvorfor der er risiko for et dokumentérbart værditab. Jeg forbeholder mig retten til at undersøge muligheden for erstatning efter gældende ret, såfremt der opstår et væsentligt økonomisk tab.
3. Bevarelse af lokalt landskab og natur. Området omkring Holtegård er særligt kendetegnet ved sin rekreative og grønne karakter. De planlagte råstofaktiviteter vil forstyrre denne naturværdi og kan have negative konsekvenser for dyrelivet og biodiversiteten.
4. Langsigtede planer. Selvom der måtte foreligge overvejelser om rekreative formål for et udgravet område på længere sigt, er disse planer ikke retligt bindende på nuværende tidspunkt. Jeg finder det usikkert at igangsætte en aktivitet med så væsentlige indgreb i lokalmiljøet, når fremtidens udnyttelse stadig er uvis.

På baggrund af ovenstående anmoder jeg om, at mine indsigelser bliver taget i betragtning ved den endelige beslutning om Råstofplan 2025. Jeg anmoder endvidere om at modtage en skriftlig bekræftelse på, at min indsigelse er journaliseret og vil blive vurderet i overensstemmelse med lovgivningen. Jeg ser frem til at høre nærmere.

Med venlig hilsen
Rasmus Kristensen - Hørsholmvej 7 3050
Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har modtaget to enslydende høringsvar (dette nr. 26, samt nr. 36).

For svar på dette høringssvar henvises derfor til høringssvar nr. 36.

Holtegård - Forhold til kommunal planlægning

Udsagn

Afsender: Dahl Hede Holding

5. Manglende lokalplanmæssig sammenhæng

Området er ikke udlagt til råstofindvinding i den gældende kommuneplan, og et graveområde vil være i strid med de intentioner og udviklingsmål, Fredensborg Kommune har for området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er ikke kommunerne der administrerer råstofloven og derfor ikke kommunerne der udlægger graveområder, men derimod regionen. Regionen har vurderet udlægning af graveområdet i forhold til arealudpegninger i den gældende kommuneplan. Regionen vurderer ikke, at der er modstrid mellem kommuneplanens udpegninger og det foreslåede graveområde.

Holtegård - Grundvand

Udsagn

Afsender: Njord Advokatpartnerselskab ved advokat Morten Stausholm

Ejendommen beliggende Hørsholmvej 15, 3050 Humlebæk ejet af mine klienter Lars Nielsen og Mette Mau har egen brøndboring. Mine klienter har antaget egen fagkyndig som har vurderet, at der er betydelig risiko for at drikkevandet forurenes, når lerlagene fjernes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan

2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: rasmus kristensen

4. Miljø- og naturmæssige følger (grundvand, habitat, mm.) Projektet vil også have skadelige effekter på miljøet og naturen i området, hvilket indirekte påvirker os naboer. Først og fremmest er der en risiko for grundvandsforurening. Grusaflejringer dækker ofte grundvandsmagasiner; hvis der graves dybt (ofte ned til 1-2 meter over højeste grundvandsspejl), reduceres jordlagets naturlige beskyttelse af grundvandet. Spild af olie eller brændstof fra maskiner, eller udvaskning af andre stoffer, kan forurene grundvandet.

Konsekvensen kan være ødelæggelse af lokale drikkevandsinteresser – en irreversibel miljøskade. Det er værd at bemærke, at Miljøbeskyttelsesloven forpligter myndigheder og virksomheder til at anvende bedste tilgængelige teknik og forureningsbegrænsende foranstaltninger netop for at beskytte omgivelserne og forebygge forurening danske.love.dk. På trods af dette vil en grusgrav uundgåeligt udgøre en trussel mod det omgivende miljø, herunder risiko for påvirkning af grundvandskvaliteten, som ikke fuldt ud kan elimineres gennem teknik eller tilsyn. Derudover medfører råstofgravning en total ødelæggelse af det lokale habitat på det berørte areal. Hvor der i dag måtte være dyrkningsarealer, træer, småbiotoper eller levesteder for fauna, vil der fremover være en bar grusflade. Biodiversiteten i området vil lide et tab – både direkte ved fjernelse af flora/fauna og indirekte ved støj og aktivitet, der fortrænger dyr i en bredere zone. Planlovens formålsbestemmelse understreger, at planlægning skal værne om naturen og miljøet og understøtte biodiversiteten, ligesom at forurening af luft, vand og jord samt støjulemper skal forebygges danske.love.dk. At etablere en råstofgrav her strider mod disse hensyn, idet det vil medføre støj og støv (luftforurening) samt potentielt påvirke jord og vand, og det vil bestemt ikke fremme biodiversiteten – snarere tværtimod. Endelig vil området ved Holtegård miste sin rekreative og landskabelige værdi. I stedet for et grønt landbrugs-/naturpræget område får naboerne udsigt til en industriel aktivitet med store terrænændringer. Dette landskabstab har betydning for lokalbefolkningens trivsel og lokalmiljøets attraktivitet som helhed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt

direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstofstilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstofstilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Holtegård - Kommunikation og inddragelse

Udsagn

Afsender: Dahl Hede Holding

Utilstrækkelig borgerinddragelse

Der er en oplevelse blandt os naboer af, at planlægningen er sket uden reel dialog med de direkte berørte borgere. Vi finder det uacceptabelt, at så væsentlige beslutninger træffes uden tidlig og gennemsigtig inddragelse af lokalbefolkningen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag.

Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser.

Holtegård - Menneskers sundhed

Udsagn

Afsender: rasmus kristensen

2. Psykisk belastning og nedsat livskvalitet

De planlagte råstofaktiviteter vil ligeledes have alvorlige konsekvenser for den psykiske trivsel for os beboere i området. Vedvarende støjkluder (gravemaskiner, sorterværk, lastbiler m.v.) kan forventes at pågå

mange timer om dagen på hverdage og evt. lørdage. WHO betragter miljøstøj som en undervurderet trussel mod folkesundheden, der kan medføre både kort- og langsigtede helbredsproblemer – eksempelvis søvnforstyrrelser, stressrelaterede hjerte-kar-reaktioner, koncentrationsbesvær og generelt forringet livskvalitetwho.int. Selv moderate støjniveauer om natten kan ødelægge søvnkvaliteten; WHO's nattero-anbefaling er max 40 dB(A) udendørs ved boliger om nattenwho.int, hvilket næppe kan overholdes med en grusgrav i drift tæt ved.

Forskning dokumenterer en klar sammenhæng mellem kronisk støjeksponering og øget stress, angst og irritation hos beboere. Søvnunderskud pga. natlig støj eller tidlige morgenaktiviteter i grusgraven vil kunne føre til træthed, kognitivt underskud, nedstemthed og i værste fald depression. En større dansk undersøgelse bekræfter, at søvnforstyrrelser er en af de alvorligste følger af trafikstøj, hvilket medfører træthed, humørpåvirkning og nedsat præstationsevne i dagligdagenrucforsk.ruc.dk. Lignende må kunne forventes af støjen fra råstofgravning. Dertil kommer den psykiske belastning ved konstant at bekymre sig om støv på ens ejendom, om børnenes helbred, om hvorvidt nye sprængninger eller vibrationer vil skade huset osv. Denne kroniske utryghed og stress vil reducere vores livskvalitet betragteligt. Det bør i den forbindelse bemærkes, at naboer til råstofgrave allerede i dag regnes for en udsat gruppe i samfundet – myndighederne anerkender, at de oplever betydelige gener fra støj, støv og rystelserregioner.dk. At påtvinge borgere en sådan psykisk belastning i eget hjem er uforeneligt med hensynet til beboernes velfærd og sundhed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. En tilladelse til råstofgravning vil altid have retningslinjer for åbningstider og det er aldrig tilladt at have drift om natten. Regionen vurderer, at det ikke er muligt på et videnskabeligt grundlag, at foretage en konkret vurdering af, hvordan råstofplanen påvirker menneskers sundhed, herunder udvikling af stress og angst. Det er meget subjektivt og under indflydelsen af en lang række andre faktorer, og dette er vanskeligt både at kvantificere og kvalificere. Vurderingen af råstofplanens påvirkning af mennesker beror på en vurdering af miljøparametre, såsom støj, vibrationer, luftgener, påvirkning af landskab og friluftsliv, som råstofindvinding i de planlagte graveområder kan medføre. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Holtegård - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Dahl Hede Holding

2. Støj, støv og trafikgener

Råstofindvinding vil medføre betydelig tung trafik på de i forvejen smalle og belastede veje i området. Dette vil skabe støjgener, øge luftforurening og udgøre en sikkerhedsrisiko – især for børn og ældre. Det vil også medføre slitage på den lokale infrastruktur, som næppe er dimensioneret til den slags trafik.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Kommunen er den ansvarlige myndighed i forhold til trafikafvikling. Men regionen kan i forbindelse med fastsættelse af driftstider og indvindingsmængder indirekte bidrage til at styre, støv og støj fra den tunge trafik, der vil komme i forbindelse med transporten af råstoffer fra råstofgraven. I forhold til slitage på vejene er det kommunens ansvar, at vedligeholde de kommunale veje, så både kommunens virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis og kommunen vil derfor være involveret i den konkrete indvindingstilladelse som vejmyndighed. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding selve indvindingen kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstofstilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstofstilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstofstilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Fredensborg Kommune

Nærhed til boligområder og Humlebæk by Holtegård ligger i nær tilknytning til Humlebæk by og i umiddelbar nærhed til spredt landzonebebyggelse. Graveaktiviteter i området vil medføre øget trafikbelastning, støjgener og støv, som vil have en væsentlig negativ påvirkning af både beboernes livskvalitet og det omkringliggende landskab. Kommunen anser det for u hensigtsmæssigt, at der udlægges et graveområde med så stor miljømæssig påvirkning tæt på eksisterende boligområder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Kate Agnete Kornum

Vedr. anlæg af grusgrav på nabogrunden "Holtegård"

Jeg ønsker ikke at give min tilladelse til at grave grus på Holtegård og modsætter mig delen af råstofplanen for denne lokation. Vi der bliver naboer til grusgraven vil, udover støjgener og støv, alle være stavnsbundne Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden takker for høringssvaret. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende

grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Njord Advokatpartnerselskab ved advokat Morten Stausholm

Området ligger mellem motorvejen og stik vest for de af mine klienters berørte ejendomme, hvilket betyder at støj og støvgener vil blive ført af vindforhold direkte ind på mine klienters ejendomme. Da der her i det åbne land ofte er kraftig blæst fra vest vil dette selvsagt statuere et betydeligt problem. Flere ejendomme ligger helt tæt og åbent op til graveområdet med "Urhøj" beliggende Langstrupvej 53, 3050 Humlebæk, som den mest udsatte. Støv, herunder partiklerne i svævestøvet, der som beskrevet i miljølovgivningen, findes i vinden i længere tid, vil uhindret af jordvolde og vanding, blæse direkte ind på mine klienters ejendomme. Denne støvpartikel er ifølge lægelig vurdering sundhedsskadelig for såvel dyr som mennesker. Jeg har forstået på mine klienter, at Region H selv har vurderet, at såvel støj som støvgener meget vel kan overskride de lovgivningsmæssige grænseværdier. Hvilket tillige vil gælde for den påtænkte ekstensive kørsel med tung transport indenfor graveområdet og ved overkørsel til offentlig vej. Mine klienter oplyser at der ifølge Region H's medarbejdere, der har været ude og besigtige forholdene, da vil det være tilladt at grave 25 meter fra bygninger og skel. Det er min og mine klienters vurdering, at rystelser fra udgravning med en stor grad af sikkerhed vil kunne give skader på mine klienters respektive ejendomme med ejendommen "Urhøj" som den mest udsatte.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Som en del af udarbejdelsen af Råstofplan 2016/2020 igangsatte Region Hovedstaden et støvprojekt, der skulle vurdere råstofgraves støvpåvirkning af omgivelserne med særlig fokus på det potentielt sundhedsskadelige svævestøv (støvkorn med en diameter mindre 10 µm). Med baggrund i måleresultaterne konkluderes, at råstofaktiviteterne i sig selv ikke bidrager med en målelig, forhøjet koncentration af svævestøv til omgivelserne. Region H fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstof tilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Region H har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Region H vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstof tilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstof tilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og

dermed af grænseværdierne. Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: rasmus kristensen

1. Fysiske sundhedsrisici (støv og luftforurening)

Driften af en grusgrav medfører betydelig støvbelastning, herunder fine partikler (PM_{2,5}) og respirabelt kvartsstøv. Disse luftforureninger udgør en direkte sundhedsrisiko for omkringboende.

Verdenssundhedsorganisationen (WHO) har fastslået, at selv lave koncentrationer af fine partikler kan påvirke helbredet negativt; WHO's seneste luftkvalitetsretningslinjer anbefaler maksimalt 5 µg/m³ i årlig PM_{2,5}-koncentration, da skadelige effekter observeres over dette niveau (ssph-journal.org.) En grusgrav vil uvægerligt genere støv og PM_{2,5} fra knusning, sortering, transport m.v., hvilket kan forværre den lokale luftkvalitet markant. Særligt bekymrende er forekomsten af krystallinsk silica (kvarts) i grusmateriale – dette støv kan spredes i luften og inhaleres. Det Internationale Kræftforskningsagentur (IARC under WHO) klassificerer respirabel krystallinsk silica som Group 1-carcinogen, dvs. et stof der bevisligt forårsager kræft hos mennesker (stopcarcinogensatwork.eu). Længerevarende indånding af kvartsstøv kan føre til silikose (støvlunge) og øger risikoen for lungekræft samt andre alvorlige lungesygdomme. Det skal understreges, at naboer til en råstofgrav vil være eksponeret for disse sundhedsskadelige partikler uden de beskyttelsesforanstaltninger, som ansatte anvender på arbejdspladsen.

Foruden støv vil dieseludstødning og støj fra tunge maskiner og lastbiltransport belaste nærområdet.

Dieselpartikler (også i PM_{2,5}-fraktionen) bidrager til øget risiko for hjerte-kar-sygdomme og luftvejslidelser. Støvnedfald kan desuden forårsage øjenirritation, gener for allergikere og tilsmudsning af boliger. Samlet set vil etablering af grusgraven udsætte mig og min familie for en væsentlig forringelse af det lokale miljø og vores fysiske sundhed, hvilket strider imod princippet om et sundt opholdsmiljø i egen bolig.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. For at kunne vurdere støvgener, iværksatte Region Hovedstaden i 2019 et støvprojekt, der skulle belyse sammensætningen af støv fra råstofgrave og risiko for sundhedsskadeligt støv ved råstofgravning (svævestøv). Konklusionen af projektet var, at råstofaktiviteterne i sig selv ikke bidrager med en målelig,

forhøjet koncentration af svævestøv til omgivelserne. Dertil kommer, at hovedbestanddelen af smeltevandsaflejret sand og grus udgøres af korn/partikler i fraktionen 0,06 – 20mm. Kornstørrelsen er dermed væsentligt større end de 10 µm, der karakteriseres som svævestøv. Der er ikke fastsat en dansk grænseværdi for støvnedfald. Miljø-projekt nr. 879 fra 2003 foreslog i rapporten "Baggrundsdokument for fastsættelse af grænseværdi for nedfald af støv og regulering af støvemissioner fra diffuse kilder" en grænseværdi på 0,133 g/m²/døgn som bidragsværdi fra den betragtede kilde. For svævestøv benyttes EU's luftkvalitetsdirektiv implementeret ved Bekendtgørelse nr. 1472, 2017. Region Hovedstaden anser overskridelser af omtalte grænseværdier som værende "væsentlig påvirkning". Råstofindvinding vurderes ikke at give anledning til væsentlig luftforurening. I afgrænsningsnotatet for miljørapporten gives en begrundelse for, hvorfor svævestøv ikke anses for at være en væsentlig påvirkning i forbindelse med råstofindvinding. Man kan læse nærmere i et studie omkring svævestøv på vores hjemmeside: <https://www.regionh.dk/klima-og-miljoe/raastoffer/Publikationer-om-raastoffer/Sider/St%C3%B8vp%C3%A5virkning-omkring-en-grusgrav-i-Nordsj%C3%A6lland-%E2%80%93-m%C3%A5ling-af-sv%C3%A6vest%C3%B8v-og-%CE%B1-kvarts.aspx>

Udsagn

Afsender: rasmus peter kristensen

1. Miljømæssige og sundhedsmæssige konsekvenser. Etablering af en råstofgrav i området kan medføre øget støj, støv og tung trafik, hvilket vil påvirke både mit eget og naboers daglige liv. Endvidere kan disse gener have en direkte negativ indvirkning på folkesundhed og trivsel.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Regionen vurderer at der ikke er væsentlig påvirkning af trafikafvikling/-belastning, da graveområdet grænser op til Helsingørsmotorvejen, og graveområdet således et beliggende tæt på det overordnede vejnet.

Udsagn

Afsender: Dahl Hede Holding

Området omkring Holtegård er præget af værdifulde naturområder med en rig biodiversitet, som vil lide uoprettelig skade ved råstofindvinding. Det lokale dyre- og planteliv, herunder beskyttede arter, risikerer at blive fortrængt eller helt forsvinde. Miljørapporten vurderer ikke tilstrækkeligt de langsigtede konsekvenser for naturen i dette specifikke område.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. Råstofgravning foregår stort set altid på arealer der før gravning anvendes til intensivt landbrug. Det er arealer med meget lav biodiversitet og naturværdi, råstofgravning åbner muligheder for at efterbehandle til værdifuld natur med høj biodiversitet. Dette forhold vil behandles i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af indvindingstilladelse for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Udsagn

Afsender: Fredensborg Kommune

Uforenelighed med landskabsbeskyttelse og Fingerplanen Graveområdet Holtegård er beliggende i den grønne kystkile, som er fastlagt i Fingerplan 2019. Kystkilerne har til formål at sikre grønne, rekreative og landskabelige sammenhænge, og området er yderligere delvist omfattet af kystnærhedszonen. Et graveområde på denne placering vil medføre væsentlige indgreb i landskabet og vurderes at få betydelig negativ indvirkning på den samlede oplevelse af kystlandskabet og på de rekreative værdier, som netop kystkilen og kystnærhedszonen skal beskytte. En sådan anvendelse vurderes ikke at være forenelig med den statslige planlægning og Fingerplanens intentioner.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen vurderer ikke, at udlægningen af graveområdet er i strid med Fingerplanen. De grønne kiler har til formål at tilgodese behovet for det almene fritidsliv. Ifølge fingerplanen skal kommuneplanlægningen bl.a. sikre, at områderne i de indre og ydre grønne kiler ikke inddrages til byzone, og at områderne friholdes for bebyggelse og anlæg til bymæssige fritidsformål. I de ydre kiler skal anlæg til fritidsformål placeres under hensyntagen til stedets landskabs-, natur- og kulturværdier. Der er ikke umiddelbart modstrid mellem etablering af råstofområder og de interesser, der skal varetages i de grønne kiler. Regionen har efter henvendelse til Miljøstyrelsen modtaget følgende udtalelse fra Erhvervsstyrelsen den. 16. december 2020: "Før og efter eventuelle gravninger i disse områder vil kommuneplanlægning for områderne derfor skulle være i overensstemmelse med Fingerplanens bestemmelser for grønne kiler, jf. Fingerplanens § 18 (indre grønne kiler) eller § 19 (ydre grønne kiler). Det kan gennem kommuneplanlægningen derved sikres, at et område efter endt råstofindvinding kan efterbehandles til natur og rekreativ anvendelse."

Udsagn

Afsender: Njord Advokatpartnerselskab ved advokat Morten Stausholm

Region H's egen miljøvurdering:

Den af Region H foretagne miljøvurdering påviser selv at der ved en udgravning og udvinding fra Holtegård vil være en betydelig miljøpåvirkning af (i) bilag IV arter (flagermus), (ii) beskyttede naturtyper og grundvand) og (iii) fortidsminder). Region H mener at de af Region H foreslåede afværgeforanstaltninger, hvis iværksat korrekt, vil være tilstrækkeligt til at afbøde effekterne heraf. Jeg og mine klienter er uenige i denne konklusion som forekommer meget lidet velunderbygget og afvejningen af hensyn synes at være alene af økonomisk karakter til fordel for en udpegning af Holtegård som en del af Råstofplan 2025.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdi. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af graveområdet Holtegård i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Ligeledes skal hensynet til områdets potentielle arkæologiske værdier iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Området udlægges derfor med en forudsætning om, at der i tilladelse til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at der enten indgås aftale med det ansvarshavende museum om arkæologisk forundersøgelse, eller at museet orienteres i rimelig tid og senest 3 uger før afrømning af muld, så museet har mulighed for at overvåge arbejdet.

Udsagn

Afsender: Njord Advokatpartnerselskab ved advokat Morten Stausholm

På flere af mine klienters ejendomme ses der flagermus, med formentligt habitat i de høje træer, der grænser på Sydvest i forhold til graveområdet. Udover de områder som indvindingsområdet allerede med respekt a flagermusenes tilstedeværelse allerede synes indskrænket er der også på "Urhøj" en betydelig flagermusbestand som der skal tages skellig hensyntagen til. Flagermus er som bekendt fredet. Den stedlige bestand af flagermus vil umiskendeligt blive påvirket i betydelig grad af en udgravning og indvinding som forudsat.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelser til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Udsagn

Afsender: rasmus kristensen

4. Miljø- og naturmæssige følger (grundvand, habitat, mm.)

Projektet vil også have skadelige effekter på miljøet og naturen i området, hvilket indirekte påvirker os naboer. Først og fremmest er der en risiko for grundvandsforurening. Grusaflejringer dækker ofte grundvandsmagasiner; hvis der graves dybt (ofte ned til 1-2 meter over højeste grundvandsspejl), reduceres jordlagets naturlige beskyttelse af grundvandet. Spild af olie eller brændstof fra maskiner, eller udvaskning af andre stoffer, kan forurene grundvandet. Konsekvensen kan være ødelæggelse af lokale drikkevandsinteresser – en irreversibel miljøskade. Det er værd at bemærke, at Miljøbeskyttelsesloven

forpligter myndigheder og virksomheder til at anvende bedste tilgængelige teknik og forureningsbegrænsende foranstaltninger netop for at beskytte omgivelserne og forebygge forurening danske.love.dk. På trods af dette vil en grusgrav uundgåeligt udgøre en trussel mod det omgivende miljø, herunder risiko for påvirkning af grundvandskvaliteten, som ikke fuldt ud kan elimineres gennem teknik eller tilsyn.

Derudover medfører råstofgravning en total ødelæggelse af det lokale habitat på det berørte areal. Hvor der i dag måtte være dyrkningsarealer, træer, småbiotoper eller levesteder for fauna, vil der fremover være en bar grusflade. Biodiversiteten i området vil lide et tab – både direkte ved fjernelse af flora/fauna og indirekte ved støj og aktivitet, der fortrænger dyr i en bredere zone. Planlovens formålsbestemmelse understreger, at planlægning skal værne om naturen og miljøet og understøtte biodiversiteten, ligesom at forurening af luft, vand og jord samt støjlempen skal forebygges danske.love.dk. At etablere en råstofgrav her strider mod disse hensyn, idet det vil medføre støj og støv (luftforurening) samt potentielt påvirke jord og vand, og det vil bestemt ikke fremme biodiversiteten – snarere tværtimod.

Endelig vil området ved Holtegård miste sin rekreative og landskabelige værdi. I stedet for et grønt landbrugs-/naturpræget område får naboerne udsigt til en industriel aktivitet med store terrænændringer. Dette landskabstab har betydning for lokalbefolkningens trivsel og lokalmiljøets attraktivitet som helhed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstof-tilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstof-tilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Det er regionens vurdering og erfaring, at råstofindvinding ikke ændrer på funktionen af et område som økologisk forbindelse. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder. Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende

spredningskorridorer bevares. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af Holtegård i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: rasmus kristensen

4. Miljø- og naturmæssige følger (grundvand, habitat, mm.)

Endelig vil området ved Holtegård miste sin rekreative og landskabelige værdi. I stedet for et grønt landbrugs-/naturpræget område får naboerne udsigt til en industriel aktivitet med store terrænændringer. Dette landskabstab har betydning for lokalbefolkningens trivsel og lokalmiljøets attraktivitet som helhed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: rasmus peter kristensen

3. Bevarelse af lokalt landskab og natur

Området omkring Holtegård er særligt kendetegnet ved sin rekreative og grønne karakter. De planlagte råstofaktiviteter vil forstyrre denne naturværdi og kan have negative konsekvenser for dyrelivet og biodiversiteten.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom.

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Holtegård i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller

naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Holtegård - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: DN Fredensborg

DN Fredensborg vil gerne kommentere forslaget til graveområde ved Holtegård.

Området er beliggende mellem Motorvejen og Hørsholmvej og ejendommen har adresse på Hørsholmvej. Det udlagte område er delvist beliggende i transportkorridoren, men der må ikke udlægges nye graveområder i transportkorridoren.

Forslaget til råstofplan giver derfor et fejlagtig billede af hvor stor en udnyttelig resource der er på Holtegård. Samtidig giver det at udlægge transportkorridoren som graveområde indtrykket af at regionen vil inddrage arealet til administration efter råstofloven uden egentlig hjemmel hertil.

...

DN Fredensborg mener sammenfattende at:

- Graveområdet skal korrigeres så det ikke omfatter arealer i transportkorridoren da der ikke kan forvaltes efter råstofloven på disse arealer.
- En eventuel tilkørselsvej skal være ejendommens gældende tilkørsel.
- Efter reduktion af graveområdet men de arealer der ligger i transportkorridoren vil området fremstå som et tyndt kødben der næppe kan leve op til at være et reelt graveområde og vi opfordrer regionen til at tage arealet ud af graveplanen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for jeres høringssvar.

Regionen er bekendt med at graveområdet Holtegård delvist overlapper med transportkorridoren.

Forholdet vil blive behandlet ved en ansøgning til et konkret projekt i samordning med relevante myndigheder, fx. vejdirektoratet.

En af de aktiviteter i samfundet som bruger mange råstoffer er anlæggelse af veje, derfor giver det ofte mening at udlægge graveområder tæt på eller i transport korridoren, som det fremgår af retningslinje 7 i Råstofplanen:

"...Uudnyttede råstofforekomster inden for transportkorridoren bør så vidt muligt udnyttes, inden der anlægges ny infrastruktur på arealet. Det skal sikres, at råstofressourcens udnyttelse sker under hensyntagen til etablering af evt. kommende trafik- og forsyningsanlæg og lignende ved koordinering mellem de relevante myndigheder..."

Udsagn

Afsender: Njord Advokatpartnerselskab ved advokat Morten Stausholm

Partshøring - Råstofplan 2025 – Fredensborg Kommune - Holtegård

Undertegnede skal herved på vegne de på underskriftssiden angivne partshørte ejendomsejere og de på underskriftssiden anførte medunderskrivere (herefter mine klienter) fremkomme med nærværende høringssvar til den i forslag bragte "Råstofplan 2025 for Holtegård i Fredensborg Kommune. Flere af de partshørte har allerede på egne vegne indgivet et eget høringssvar. Bemærkninger som fremgår i disse egne høringssvar opretholdes i det hele uagtet at de pågældende tillige deltager i nærværende høringssvar. Indledningsvist har mine klienter som ejendomsejere og nære naboer til den påtænkte placering af udvindingsstedet "Holtegård" er lang række indsigelser til den påtænkte råstofudvinding herfra. Det sig være i form af ændrede trafikale forhold, miljøforhold og ikke mindst betydelige genevirkninger fra selve råstofindvindingen. Disse indsigelser skal jeg nedenfor konkretisere som følger:

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Taget til orientering.

De enkelte emner er besvaret under de uddybede forhold.

Udsagn

Afsender: Njord Advokatpartnerselskab ved advokat Morten Stausholm

Manglende VVM undersøgelse/redegørelse:

Det er såvel min som mine klienters vurdering af en så ekstensiv udnyttelse på et så miljømæssigt udsat sted som beskrevet ovenfor i høringssvaret kræver en udarbejdelse af en VVM redegørelse førend en stillingtagen til om Holtegård overhovedet bør komme i betragtning til udpegning som en del af Råstofplan 2025. Region H bør genoverveje sin stillingtagen i spørgsmålet herom.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har foretaget en miljøvurdering efter gældende lovgivning, hvori mulige påvirkninger af miljøet er blevet vurderet for det mulige nye graveområde Holtegård, med det formål at afklare, om de undersøgte miljøparametre vil blive væsentligt påvirket, hvis det nye område udlægges i råstofplanen.

Udsagn

Afsender: rasmus kristensen

Konklusion og anmodning:

På baggrund af ovenstående finder jeg, at etablering af en grusgrav ved Holtegård vil være uforsvarlig og ulovhjemlet i forhold til beskyttelsen af borgernes sundhed, ejendom og miljø. Jeg skal derfor indtrængende opfordre Region Hovedstaden til helt at fjerne graveområde "Holtegård" fra Råstofplan 2025. Forslaget bør afvises endeligt – uden nogen kompensatoriske tiltag kan projektet gøres acceptabelt, da selve påvirkningernes karakter er uforenelig med naboernes grundlæggende rettigheder og hensynet til natur og miljø. Jeg henstiller til, at man i stedet dækker råstofbehovet gennem alternativer (fx indvinding i mindre følsomme områder eller øget genanvendelse, jf. planens mål om bæredygtighed), så nuværende og fremtidige borgere skånes for de beskrevne følger.

Denne indsigelse fremsættes inden for den offentliggjorte høringsfrist (31. juli 2025) og bedes behandlet behørigt af Regionsrådet samt tilgå Fredensborg Kommune som part i planprocessen. På forhånd tak for vurderingen af mine synspunkter. Jeg står til rådighed for eventuelle spørgsmål eller uddybninger af de anførte forhold.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Høringssvaret samt bemærkninger hertil vil være tilgængelige for Fredensborg Kommune i forbindelse med den politiske behandling af planens endelige vedtagelse. Fredensborg kommune er også hørt i sagen som berørt myndighed.

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Ligesom i resten af Danmark, er der i Region Hovedstaden et stigende behov for råstoffer til udbygning af infrastruktur og udvikling af eksisterende og nye bolig- og erhvervsområder.

Sand, grus og ler er ikke fornybare råstoffer, og i en nær fremtid kan der opstå knaphed.

Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af genanvendelige råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald (også kaldet sekundære råstoffer). Denne omstilling er afgørende for at øge ressourceeffektiviteten og reducere behovet for råstofindvinding.

Region Hovedstaden har en målsætning om at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og øge ressourceeffektiviteten, og dermed øge udbuddet af sekundære råstoffer. Med afsæt i denne målsætning har regionen igangsat flere projekter om at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi, man kan læse om disse på regionens hjemmeside.

I dag genanvendes stort set alt uforurenet bygge- og anlægsaffald. Men byggeaffald kan ikke fuldt ud erstatte indvundne råstoffer, da mængden af byggeaffald er langt mindre end behovet for råstoffer. I dag udgør nedklistret byggeaffald kun ca. 4 % af ressourcestrømmen. Desuden kan byggeaffald ikke erstatte alle grove materialer af høj kvalitet som anvendes til f.eks. fremstilling af beton.

Omstillingen til at kunne genanvende flere ressource vil derfor foregå over tid, og i takt med at den teknologiske udvikling medvirker til, at der kan fremstilles nye former for erstatningsmaterialer.

Udsagn

Afsender: rasmus kristensen

For det andet aktualiseres Grundlovens § 73 om ejendomsrettens ukrænkelighed. Grundloven beskytter borgerne mod at få påført indgreb i ejendomsretten uden tvingende almen interesse og uden fuld erstatning danskervejloven.dk. I nærværende sag vil min ejendom ganske vist ikke blive formelt eksproprieret; men den faktiske virkning af grusgravsetableringen vil være, at en væsentlig del af ejendommens værdi og brugsværdi afstår til almenvellets formål (råstofudvinding) – endda uden nogen erstatningsordning. Dette nærmer sig en de facto ekspropriation eller i hvert fald et så betydeligt indgreb i min ejendom, at det rejser alvorlige spørgsmål ifølge Grundlovens ånd og praksis. Jeg skal gøre opmærksom på, at der for naboejendomme til vindmøller og visse andre anlæg findes lov hjemlede kompensationsordninger; en tilsvarende ordning findes ikke for grusgrave (hvilket selv Danske Regioner har påpeget burde ændres regioner.dk). Uden en sådan ordning vil det planlagte graveområde efterlade os naboer retsløse med hensyn til vores økonomiske tab – en situation, som må undgås af hensyn til grundlovssikrede rettigheder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en

fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofvindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofvindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofvindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofvindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofvindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: rasmus kristensen

5. Juridisk vurdering

Det aktuelle forslag vækker en række juridiske betænkeligheder. For det første synes det på kant med Planlovens overordnede principper. Planloven § 1 fastslår bl.a., at planlægningen skal ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskers livsvilkår, og at der skal forebygges forurening og støjulemper samt værnes om naturendanskelove.dkdanskelove.dk. At gennemføre en plan som påfører naboer dokumenterede sundhedsrisici, støjulemper og miljøskader, vil næppe være i overensstemmelse med dette formål.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Miljøvurdering af råstofplanen har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn på et tidligt stadie i planlægningsprocessen. En miljøvurdering omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning ved gennemførelse af råstofplanen. Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplyst i bilag 4 i miljøvurderingsloven. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at Regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. drikkevand og landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: rasmus kristensen

For det tredje skal enhver konkret råstofindvinding underkastes en miljøvurdering (VVM) inden tilladelse. Ifølge Miljøvurderingsloven skal en miljøkonsekvensrapport for et projekt bl.a. beskrive påvirkninger af "befolkningen og menneskers sundhed" samt "den biologiske mangfoldighed" lov.dk. Der skal også redegøres for rimelige alternativer til projektet og begrundelsen for evt. at vælge et miljøbelastende alternativ lov.dk. I denne sag forekommer et nul-alternativ (ingen grusgrav i Holtegård) at være den eneste forsvarlige løsning set i lyset af de betydelige skadevirkninger beskrevet ovenfor. En beslutning om at fastholde graveområdet vil derfor skulle begrundes tungt i en VVM-proces, og det vil være vanskeligt at se, hvordan man lovligt kan meddele en tilladelse, der ikke strider mod de nævnte hensyn i miljølovgivningen. Endvidere skal myndighederne administrere efter Miljøbeskyttelseslovens principper, herunder at anvende bedste tilgængelige teknik og forebyggelse, under særlig vægt på de omgivende forhold og forureningens virkninger dansk.love.dk. At udpege Holtegård som graveområde trods de betydelige miljø- og nabo-gener vil næppe være i tråd med lovens intention om forebyggelse frem for afhjælpning. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er helt korrekt at Region Hovedstaden skal miljøvurdere det konkrete projektet når/hvis en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding. Her kan miljøvurderingen blive mere detaljeret.

Ved alle ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding foretager regionen en lovpligtig og overordnet vurdering af, om den konkrete ansøgning vil kunne have en væsentlig indvirkning på miljøet (støj, støv, transport, natur, landskab o.s.v.) – det kaldes en VVM-screening. I vurderingen indgår ikke kun påvirkningen af det ansøgte projekt, men også den samlede påvirkning fra andre omkringliggende projekter, den såkaldte kumulative effekt. Hvis det i VVM-screeningen vurderes, at den ansøgte tilladelse vil kunne udgøre en væsentlig påvirkning på omgivelserne, skal der udarbejdes en såkaldt VVM-redegørelse. Er dette ikke tilfældet vil regionen gå direkte til behandling af en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding.

En VVM-redegørelse er en detaljeret gennemgang og beskrivelse af de mulige miljøpåvirkninger en råstofgravning vil kunne udgøre. Der er altid pligt til at lave en VVM-redegørelse, når ansøgninger omfatter arealer større end 25 ha. På baggrund af VVM-vurderingen afklares det, om der kan gives tilladelse til råstofindvinding og eventuelt, hvilke specifikke vilkår der er behov for at imødegå miljøpåvirkninger

Udsagn

Afsender: rasmus peter kristensen

På baggrund af ovenstående anmoder jeg om, at mine indsigelser bliver taget i betragtning ved den endelige beslutning om Råstofplan 2025. Jeg anmoder endvidere om at modtage en skriftlig bekræftelse på, at min indsigelse er journaliseret og vil blive vurderet i overensstemmelse med lovgivningen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden tager høringssvaret i betragtning i den videre proces. Dit høringssvar journaliseres og vurderes i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Udsagn

Afsender: rasmus peter kristensen

Kære Region Hovedstaden

I henhold til forvaltningslovens bestemmelser ønsker jeg hermed at gøre indsigelse mod det fremsatte forslag til Råstofplan 2025, herunder graveområdet "Holtegård" i Fredensborg Kommune.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Taget til orientering.

De enkelte punkter er besvaret i de uddybede forhold.

Holtegård - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Dahl Hede Holding

Råstofindvinding vil medføre betydelig tung trafik på de i forvejen smalle og belastede veje i området. Dette vil skabe støjgener, øge luftforurening og udgøre en sikkerhedsrisiko – især for børn og ældre. Det vil også medføre slid på den lokale infrastruktur, som næppe er dimensioneret til den slags trafik.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende.

Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en

miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I

forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om

trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen

udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. For Holtegård er miljøpåvirkningen fra trafik vurderet til ikke at

være væsentlig. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke

nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige

forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige

hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionerne igen

på trafikafvikling/belastning. Regionerne forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de

eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionerne har ikke

hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig

stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til

råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionerne kan på baggrund heraf til en vis grad

regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige

indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionerne vil gerne i dialog med

de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra

råstofgraven.

Udsagn

Afsender: DN Fredensborg

Der har tidligere været ansøgt om tilladelse råstofindvinding på ejendommen og her var ønsket at der skulle etableres udkørsel til Langstrupvej, Langstrupvej er en meget lille vej der ikke er egnet til at tage den tunge trafik til og fra en råstofgrav. Det er en vej der anvendes af mange ridende og cyklende. Ejendommen er beliggende på Hørsholmvej og det er naturligt at ejendommens udkørsel anvendes, det er så op til kommunen at vurdere om den vil kræve etablering af venstresvings bane m.m. Der er udlagt en vej på over 6 meters bredde til Holtegård. DN Fredensborg mener sammenfattende at: - Graveområdet skal korrigeres så det ikke omfatter arealer i transportkorridoren da der ikke kan forvaltes efter råstofloven på disse arealer. - En eventuel tilkørselsvej skal være ejendommens gældende tilkørsel. - Efter reduktion af graveområdet men de arealer der ligger i transportkorridoren vil området fremstå som et tyndt kødben der næppe kan leve op til at være et reelt graveområde og vi opfordrer regionen til at tage arealet ud af graveplanen. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstof tilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Njord Advokatpartnerselskab ved advokat Morten Stausholm

Placering og trafikale forhold:

Udpegningen og placeringen af Holtegård som udgravning og indvindingsområde i et så bynært miljø til Humlebæk og selve Humlebæk bymidte synes i enhver henseende at være fejlagtig. Det sig mestendels af hensyn til den ekstensive trafikale merbelastning området vil blive påført. Der synes umiddelbart at være to muligheder for overkørsel til offentlig vej. Enten overkørsel direkte fra Holtegård til Kongevejen. Eller Langstrupvej direkte til Kongevejen. Begge vejudkørsler vil ligge særdeles tæt på mine klienters beboelsesejendomme og begge veje er trafikerede og udkørsel vanskelig. Kongevejen er en stor trafikåre og udkørsel især mod nord vil være farlig og skabe betydelig trafikal usikkerhed. Langstrupvej en meget smal og snoet vej med træbevoksning og skrænter til begge sider. Der er på vejen en ikke ubetydelig daglig

færdsel med blandt andet heste fra de mange hesteejendomme, kørsel til og fra hesteejendommene med hestetrailer, mange personbiler, varevogne og ikke mindst konkurrence- og motionscykelryttere, alt sammen en færdsel som vil blive udfordret af en så ekstensiv udnyttelse af vejene som forudsat i Råstofplan 2025. Det vil her ikke være muligt, at de store lastvogne fra graveområdet og andre større trafikanter kan passere inden for vejbanen. Der kan (og der vil) opstå farlige situationer, hvorfor der ikke bør gives tilladelse til en sådan kørsel.

Mine klienter er selvsagt bekendte med at det er Fredensborg Kommune som den stedlige vejmyndighed som skal give tilladelse til en sådan overkørsel, men da lovgivningen skal fortolkes i tværgående sammenhæng, da forventer jeg og mine klienter, at Region Hovedstaden inddrager dette spørgsmål i den politiske behandling af spørgsmålet om betimeligheden af placeringen af råstofindvinding fra Holtegård som en del af Råstofplan 2025. Til illustration af de vanskeligheder en sådan trafik vil medføre fremsendes som Bilag 1 til nærværende høringssvar foto af 2 lastvogne som forsøger at passere hinanden på Langstrupvej. Som det med al tydelighed heraf fremgår er dette ikke umiddelbart muligt. En videosekvens af samme vil blive efterfremsendt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed.

Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Holtegård - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Dahl Hede Holding

3. Betydelige nedgang i ejendomsværdi

Det er veldokumenteret, at placering i nærheden af råstofgrave har en negativ indvirkning på ejendomsværdier. For mange borgere i området, herunder mig selv, vil dette indebære en betydelig økonomisk forringelse af vores bolig og livsinvestering – uden nogen form for kom-pensation.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen

er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

Udsagn

Afsender: rasmus kristensen

3. Økonomiske konsekvenser (værditab m.v.)

En grusgrav i Holtegård-området vil have direkte negative økonomiske konsekvenser for mig som boligejer. Det mest umiddelbare er et forventet væsentligt værditab på ejendommen. Allerede frykten for en kommende grusgrav kan gøre huset sværere at sælge; bliver graveområdet en realitet, vil potentielle købere afskrækkes af udsigten til mange års støj og støvgener. Som Danske Regioner selv udtalte: "At være nabo til en grusgrav kan indebære gener som støj, støv og rystelser. Det kan betyde, at ens hus mister værdi og bliver sværere at sælge."regioner.dk. Det er ikke usædvanligt, at boligpriser tæt på råstofgrave falder markant (et skøn på 20-30% værditab er ofte nævnt i litteraturen, afhængigt af afstand og afbødende foranstaltninger). For mig personligt vil et sådant værditab være økonomisk ødelæggende, da min opsparing i boligen udhules uden kompensation.

Hertil kommer andre afledte udgifter: Øget slitage på huset (f.eks. behov for hyppigere rengøring og vedligehold pga. støv, evt. investering i luftfiltre eller støjisolerende foranstaltninger), samt mulige sundhedsudgifter hvis familiemedlemmer bliver syge af støvgener eller stress. Endvidere mister min ejendom reelt noget af sin funktionelle brugsværdi – fx vil udearealer og terrasse i perioder ikke kunne anvendes normalt pga. støv og støj. Dette repræsenterer et ikke-økonomisk tab af livskvalitet, som dog også har økonomisk relevans (idet brugsnyttens af ens ejendom forringes betydeligt). Alle disse økonomiske tab rammer mig som privat borger, mens gevinsten ved råstofindvinding tilfalder en virksomhed og samfundet bredt. Denne skæve byrdefordeling – uden nogen lovpligtig erstatningsordning i dag – rejser et principielt spørgsmål om rimelighed og lovlighed (jfr. afsnit 5 nedenfor vedr. Grundlovens § 73 om ejendomsrettens ukrænkelighed).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning.

Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: rasmus peter kristensen

2. Ejendomsværdi og ulempe. Potentielle købere fravælger ofte ejendomme, der ligger tæt på graveaktiviteter, hvorfor der er risiko for et dokumentérbart værditab. Jeg forbeholder mig retten til at undersøge muligheden for erstatning efter gældende ret, såfremt der opstår et væsentligt økonomisk tab. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se også svar ifm. værditab af ejendom. Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

Udsagn

Afsender: rasmus peter kristensen

Jeg ejer en ejendom i umiddelbar nærhed af det berørte område og mener, at råstofgravning i denne lokalitet vil medføre væsentlige gener og potentielt værditab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Hove Møllevej - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Egedal Kommune

Graveområdet Hove Møllevej ligger ligeledes langs den planlagte Frederikssundsmotorvej. Graveområdet ligger langt fra det overordnede vejnet og de små landeveje til området går gennem landsbyer og bysamfund i Egedal og Roskilde Kommuner. Ligesom for Ledøje Vest, slår miljørapporten slår fast, at indvinding af råstoffer bør ske i forbindelse med anlæg af Frederikssundsmotorvejen og at de indvundne råstoffer indgår i anlægget af vejen.

Egedal Kommune mener, at dette er en klar forudsætning for råstofindvindingen, således at råstofferne ikke skal transporteres væk fra området med eventuel væsentlig belastning af omkringliggende landsbyer
Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har under udarbejdelsen af udkast til råstofplan 2025 været i dialog med Vejdirektoratet om forlængelsen af Frederikssundsmotorvejen og behovet for råstoffer. Indvindingen af råstoffer inden for Frederikssundsmotorvejens linjeføringen vil som udgangspunkt ikke forekomme, da statens planlagte anlægsprojekter har forrang ift. den regionale råstofplanlægning. Der vil derfor ikke blive bortgravet råstoffer inden for Frederikssundsmotorvejens planlagte placering inkl. tilhørende vejtilslutningsanlæg, uden at dette er aftalt med Vejdirektoratet.

Anlægsarbejdet til Frederikssundsvejen forventes at blive igangsat inden for den 12 års forsyningshorisont, som råstofplanen dækker.

J4 Kallerup Bakke - Grundvand

Udsagn

Afsender: Høje-Taastrup Kommune

GRUNDVAND:

Den nordvestlige del af J4 Kallerup Bakke er beliggende inden for indvindingsoplandet til Herringløse og Hvedstrup Vandværk, samt 2 større kildepladser, Brokilde og Katrinebjerg Kildeplads, tilhørende HOFOR. HOFORs kildepladser er en central del af vandforsyningen til København og er derfor essentielle for forsynings sikkerheden.

Råstofindvindingen vil forringe beskyttelsen af grundvandsressourcen inden for den nordvestlige del af J4 Kallerup Bakke.

Med henblik på at sikre grundvandsressourcen efter afsluttet råstofindvinding, bør arealerne henligges til natur, hvor der ikke gødes eller sprøjtes med pesticider.

VANDFORSYNING:

Det er essentielt at sikre den fremtidige forsyning af drikkevand i området. Da både HOFOR og andre mindre vandforsyninger har deres kildepladser i området er de afhængige af, at der ikke mobiliseres miljøfremmede stoffer ned i grundvandsmagasinet.

Der er mange kortlagte forurenede grunde i området, og der er fundet forureningskilder i form af pesticider, klorerede opløsningsmidler og PFAS både i jord og grundvand. Da strømningsretningen fra graveområdet J4 Kallerup Bakke går mod flere større kildepladser bør indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet ikke foretages.

Høje-Taastrup Kommune tilslutter sig, at der ikke bør indvindes råstoffer under grundvandsspejl, således at mobilisering af grundvandsbåren forurening undgås.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel tilladelse til råstofindvinding vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Tilladelserne til råstofindvinding følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Forhold omkring nærliggende jordforureninger er undersøgt som en del af miljøvurderingen og fremgår af miljørapporten under hovedemnet 'Jordbund'. I miljørapporten vurderes det ud fra det foreliggende kendskab til jordforureningerne, at forholdet vil kunne håndteres via kendte tiltag/vilkår, som vil fremgå af en evt. fremtidig indvindingstilladelse. Vurderingen kan ændres, hvis der ved senere undersøgelser fremkommer ny viden om jordforureningerne i nærheden af graveområdet. Af miljøvurderingen for J4 Kallerup Bakke fremgår, at der bør ikke graves under grundvandsspejlet for det primære grundvand for at undgå en øget forureningsspredning i magasinet i den del af graveområdet, der er nedstrøms og sidestrøms lokaliteten. Graveområdet er udlagt med en forudsætning om, at der for dele af graveområdet som udgangspunkt er begrænset mulighed for at indvinde råstoffer under grundvandsspejl, da det vil medføre en uacceptabel risiko for spredning og mobilisering af grundvandsbåren kortlagt forurening. Se evt. miljørapport for J4 Kallerup Bakke, 3. Jordbund. I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vil regionen vurdere risikoen for mobilisering af forurening ved råstofindvinding under grundvandsspejl.

J4 Kallerup Bakke - Kulturarv

Udsagn

Afsender: Høje-Taastrup Kommune

Høje-Taastrup Kommune vurderer det vigtigt, at der ikke graves råstoffer inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen fra fredede gravhøje og har tidligere meddelt afslag på råstofindvinding

inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen ved andre råstofindvindinger. Det er således positivt, at området med den tilbageværende gravhøj er udtaget af graveområdet.

Høje-Taastrup Kommune er enig i, at Kroppedal Museum bør inddrages på et tidligt tidspunkt for at kunne vurdere behovet for og omfanget af arkæologiske undersøgelser.

Der er en række beskyttede diger i området. Særligt ejerlavsdigerne er vigtige at bevare, og det er Høje-Taastrup Kommunes vurdering, at planlægningen af råstofindvindingen skal ske således, at disse ikke beskadiges, men fortsat bidrager til den kulturhistoriske fortælling i landskabet og understøtter de biologiske værdier. Det skal i forbindelse med den konkrete ansøgning vurderes, om der kan dispenseres til at nedlægge øvrige diger.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Området udlægges med en forudsætning om, at der i tilladelse til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at der enten indgås aftale med det ansvarshavende museum om arkæologisk forundersøgelse, eller at museet orienteres i rimelig tid og senest 3 uger før afrømning af muld, så museet har mulighed for at overvåge arbejdet.

Der må som udgangspunkt ikke fjernes sten- og jorddiger, der er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Kommunen er myndighed i forholdt til en eventuel tilladelse til at gennembryde et beskyttet dige.

I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding, vil der blive stillet vilkår, der sikrer, at det beskyttede dige ikke påvirkes.

Udsagn

Afsender: Kroppedal Museum

Beskyttet og sjældent dige i den nordlige del af graveområdet

I det nordlige graveområde befinder der sig et beskyttet ejerlavsdige, som tillige danner sogneskel og herredsgrænse. Diget forløber mellem følgende matrikelnumre: 4b Vasby Ejerlav og 1e Baldersbrønne Ejerlav, 8t Vasby Ejerlav og 1e Baldersbrønne ejerlav samt 8u, 24c, 26b, 27e, 28c, 29c, 30c Vasby Ejerlav og 3u, 28g og 28f Baldersbrønne.

Diget er i dag delvist gennembrudt af grusgravning i området. Ikke desto mindre er der tale om et betydningsfuldt dige, som ikke alene markerer skel mellem ejerlav (Vasby og Baldersbrønne ejerlav) men også markerer skellet mellem Hedehusene Sogn (tidl. Høje Taastrup Sogn) og Sengeløse Sogn samt mellem Tune Herred og Smørum Herred. At diget ikke kun danner skel mellem ejerlav, men også danner skel mellem sogn og herred betyder, at diget ikke blot har lokal betydning, men tillige har regional betydning.

Ejerlavs-, sogne- og herredsdiger er meget gamle og sjældne, og stammer typisk tilbage fra landsbyernes ældste tid på stedet – i nogle tilfælde daterer de sig tilbage fra jernalderen. Ifølge museumslovens §29 a, stk. 1, må tilstanden af sten- og jorddiger ikke ændres. Kroppedal Museum henstiller derfor til, at der ved eventuelle gravearbejder tages hensyn til det beskyttede ejerlavs-, sogne- og herredsdige.

Arkæologiske interesser

Der er arkæologiske interesser indenfor indvindingsområdet. En stor del af området har tidligere været aktivt invindingsområde, men på den nordvestlige del, indenfor matriklerne 1c, 1e, 1r, 1v, 1x og 8t, Vasby By, Sengeløse er der et større urørt område. Indenfor området er der tidligere udgravet et kult anlæg med knoglesamlinger fra bondestenalder, og endvidere fladmarksgrave fra bondestenalder og ældre jernalder (020211 sb. 50). Derudover er der tilsyneladende et tidligere urørt område på matrikel 3u Baldersbrønne By,

Hedehusene helt mod øst. Imellem de to områder ligger en eksisterende fredet gravhøj, den eneste tilbage af en højgruppe på i alt mindst 9 gravhøje (020211 35-43). Desuden kendes der til andre fund af overpløjede oldtidshøje i nærheden (020211 sb. 30 & 020207 sb. 16). Der er derfor stor sandsynlighed for yderligere fortidsminder indenfor indvindingsområdet på de nævnte matrikler.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Kommunen er myndighed i forholdt til en eventuel tilladelse til at gennembryde et beskyttet dige.

I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding vil der blive stillet vilkår, der sikrer, at det beskyttede dige ikke påvirkes.

Delområdet med det fredede fortidsminde og flere ikke fredede fortidsminder tages ud af graveområdet. Idet der stadig er mulighed for skjulte fortidsminder i de resterende arealer udlægges området med en forudsætning om, at der i en tilladelse til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at der enten indgås aftale med det ansvarshavende museum om arkæologisk forundersøgelse, eller at museet orienteres i rimelig tid og senest 3 uger før afrømning af muld, så museet har mulighed for at overvåge arbejdet.

J4 Kallerup Bakke - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Høje-Taastrup Kommune

Høje-Taastrup bakker op om, at dele af det tidligere graveområde er taget ud i forbindelse med den nye råstofplan af hensyn til både flagermus samt Spidssnudet Frø og Stor Vandsalamander. Det er vigtigt, at der i forbindelse med udvinding af råstoffer i det resterende graveområde tages tilstrækkelige hensyn til de beskyttede områder og arter. Der skal bl.a. holdes tilstrækkelig afstand til at § 3-beskyttede områder og øvrige rasteområder for bilag IV-arter ikke påvirkes negativt og etableres paddehegn mv. Der skal gennemføres tilstrækkelige undersøgelser til at kunne vurdere dette.

Høje-Taastrup Kommune anser det for vigtigt, at området retableres, så det understøtter naturen i området, bl.a. ved i videst muligt omfang at undlade at udlægge overjord/muld.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding igen iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af indvindingstilladelse for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan og vil regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til, men regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Regionen arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen.

Udsagn

Afsender: Høje-Taastrup Kommune

Høje-Taastrup Kommune henleder opmærksomhed på, at Energinet planlægger kabellægning af højspændingsledninger, hvor det planlagte tracé for kablet gennemskærer graveområdet. Link til kort med placering af tracé: [Vindingegård-Vejleå](#).

Endvidere planlægger European Energy solcelleanlæg i den udgravede del af området og har overvejelser om en kabelkorridor gennem det nye graveområder. Region Hovedstaden har været en del af høringen i forhold til European Energys projekt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Indvindingen af råstoffer inden for det planlagte tracé for højspændingsledninger vil som udgangspunkt ikke forekomme, da statens planlagte anlægsprojekter har forrang ift. den regionale råstofplanlægning. Der vil derfor ikke blive bortgravet råstoffer inden for traceet for de planlagte højspændingsledninger, uden at dette er aftalt med Energinet.

Udsagn

Afsender: HOFOR

PFAS forurening

De tre råstofområder Hedeland Udvidelse, J5 Hedeland og Stærkende ligger i et område, hvor der er en udbredt forurening med PFAS jf. figur 1.

For at håndtere den omfattende PFAS forurening i området, har Region Hovedstaden sammen med Region Sjælland og HOFOR indgået et formaliseret tværfagligt samarbejde (Tunhøj-samarbejdet) med områdets tre kommuner: Greve, Ishøj og Høje Taastrup. Samarbejdet er startet 1. nov. 2022. Formålet med samarbejdet er at sikre en samlet koordineret indsats mellem region, kommuner og forsyninger i forhold til at beskytte kvaliteten af grundvandet i samarbejdsområdet, herunder at sikre mulighed for fortsat grundvandsindvinding i området. Den omfattende PFAS forurening betyder, at både Region Sjælland og Region Hovedstaden er i gang med afgrænsende undersøgelser af de mange deponier i området - herunder også Stærkende Fyldplads, som grænser op til de udpegede råstofområder jf. Figur 1. Det V2 kortlagte areal ved Stærkende Fyldplads bliver derfor muligvis udvidet. Der er i Miljørapporten til forslaget til råstofplanen intet nævnt omkring PFAS forureningen. Der er således ikke udført en risikovurdering af, hvordan råstofindvindingen i området vil påvirke spredningen af den omfattende PFAS forurening, som påvises i både det sekundære Hedelandsmagasin og i det primære kalkmagasin. De udpegede 3 områder til råstofindvinding i Hedeland ligger i den forventede grundvandstrømning fra de gamle deponier i Hedeland, hvor der er påvist kraftige forureninger med PFAS. Dette er ligeledes illustreret på Figur 1, hvor der er beregnet partikelbaner (sandsynlig strømningens vej i grundvandsmagasinet) fra den V2 kortlagte lokalitet Mindstrupgård. En eventuel oppumpning/reinfiltration ved råstofindvinding vil derfor påvirke spredningen

af PFAS forureningen. Der bør derfor udføres en risikovurdering af dette, hvilket ikke er udført i forbindelse med Miljøvurderingen.

Konklusioner og anbefalinger i forhold til placering af råstofområder

HOFORs indvinding på Solhøj Kildeplads er af meget stor betydning for HOFORs forsyningssikkerhed, både i dag og i fremtiden, således at kildepladsen kan karakteriseres som kritisk og meget vanskeligt erstattelig infrastruktur. HOFOR vil opfordre til, at der udvises den allerstørste forsigtighed i forhold til råstofindvinding inden for dette område.

HOFOR ser derfor med meget stor bekymring på planerne om, at der potentielt etableres flere råstofindvindingsområder i området, der potentielt kan påvirke den udbredte PFAS forurening i området. Det er HOFORs anbefaling, at Region Hovedstaden udfører en risikovurdering af, hvad råstofindvinding i indvindingsoplandet til Solhøj Kildeplads betyder for spredningen af den omfattende PFAS forurening i området og fra den tilstødende V2 kortlagte lokalitet ved Stærkende fyldplads.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Geologien i området ved J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse er tilsvarende geologien i Stærkende-området; det vil sige en opbygning af ca. 10 m moræneler, hvorunder der er råstofforekomst af sand, sten og grus (smeltevandsaflejringer). Under laget af sand og grus er der et lag af ler (moræneler), og herunder kalk. Der er stedvist et lag af sand mellem kalk og moræneler.

Det primære grundvandsmagasin er i kalken, som har en strømningsretning mod nordøst. I råstofområdet J5 Hedeland er der udført to borer (SW410-borer). I de to borer er der ikke registreret grundvand. Der er ligeledes ikke registreret et sekundært grundvandsmagasin i dgu nr. 206.1897, som er udført umiddelbart sydvest for råstofområde J5 Hedeland.

Der er konstateret forhøjede indhold af PFAS, her opgjort som sum af 4 PFAS, i forhold til Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterier på 2 ng/l i både sekundært og primært grundvand flere steder, f.eks. i borerne dgu nr. 206.1724 (filter i kalken 20-24 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,3 ng/l; filter i sekundært grundvand 15-17 m under terræn: Sum 4 PFAS 2,8 ng/l) og dgu nr. 206.1123 (2 filtre uden intagsnr. Sum 4 PFAS: hhv. 57 ng/l og 12 ng/l); dgu nr. 206.1121 (filter i kalken 38-41 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,7 ng/l og indtag 2; Sum 4 PFAS 9,6 ng/l).

Som nævnt, er det primære grundvandsmagasin i kalken. Det sekundære grundvand er registreret i miocænt kvartssand (KS4), jævnfør geologisk model Hedeland-Solhøj, 25 m. Der står muligvis også lokalt grundvand i de overliggende kvartære smeltevandsaflejringer, som udgør råstofforekomsten. Mellem de kvartære smeltevandsaflejringer og de miocære lag af kvartssand, findes moræneler, som udgør bunden af råstofforekomsten, ca. kote 32 m DVR90.

Det sekundære grundvand er registreret i flere borer, hvor der er konstateret PFAS-forurening. Der er ikke registreret grundvand i selve råstofforekomsterne i J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse eller Stærkende. På baggrund af den geologiske opbygning vurderes det dog at der kan være lokalt grundvand i råstofforekomsten. Dette vurderes i givet fald at være isoleret og uden hydraulisk kontakt til PFAS-forureningerne.

Med hensyn til råstofindvindingen, så forudsættes det, at den alene omfatter indvinding af aflejringerne af sand og grus indtil laget af moræneler, som ligger over miocænt sand og kalken. Råstofindvindingen vil dermed ikke ske i det sekundære eller primære grundvandsmagasin, hvor PFAS-forureningerne er påvist.

Råstofindvindingens bund vil være væsentligt over kalken og miocænt sand. På baggrund heraf vurderes der ikke at være risiko for, at grundvandspotentialet i det primære eller sekundære grundvandsmagasin påvirkes som følge af råstofindvinding, og dermed ingen risiko for at spredningsveje for PFAS påvirkes. Der vurderes ikke at være behov for afværgetiltag i relation til PFAS, såfremt der ikke graves i laget af moræneler.

Samlet vurderes udlægning af råstofområderne J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse og Stærkende ikke at påvirke spredning af PFAS i primært eller sekundært grundvand i Tunhøj samarbejdsområdet, såfremt der ikke graves igennem morænelerslaget under råstofforekomsten (smeltevandsand).

I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vil regionen indrage evt. ny viden om jordforurening inden for eller tæt på råstofområderne Stærkende eller J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse.

Udsagn

Afsender: Høje-Taastrup Kommune

GRUNDVAND:

Området er delvist beliggende inden for indvindingsoplandet til Reerslev Vandværks Indvindingsopland (matrikel 3g).

Ifølge den geologiske model for området (Hedeland Solhøj 25 meter), er kalkmagasinet nogle steder godt beskyttet af flere sammenhængene lerlag inden for matrikel 3g.

Ler 2 i en tykkelse på op til ca. 10 meter, afbrudt af sand 2 og herefter ler 3 og 4 i en tykkelse på ca. 10 meter.

Fjernes ler 2, for at udgrave sand 2, vil dette tillægge kalkmagasinet en ringere beskyttelse, da ca. Halvdelen af det beskyttende lerlag fjernes.

Graveområdet er beliggende opstrøms Reerslev Vandværks borer og aktiviteter inden for dette område vil kunne påvirke kvaliteten af det grundvand der dannes til vandværkets boring.

Reerslev vandværk har 2 borer, der begge er filtersat i kalkmagasinet (kalksandkalk):

DGU nr. 207. 2697, dybde 69 meter.

DGU nr. 207. 2294, dybde 60,7 meter.

Fund af sulfat på 98 mg/l i boring med DGU nr. 207. 2697 og 81 mg/l i boring med DGU nr. 207. 2294, kan indikere, at vandkemien allerede på nuværende tidspunkt er påvirket af aktiviteter og processer på/nær terræn, samt at magasinet er sårbart.

Hele J5 Hedeland og Hedeland Udvidelse er beliggende inden for indvindingsoplandet, opstrøms Solhøj Kildeplads, tilhørende HOFOR. HOFOR har en tilladelse til indvinding af 5 mio. m³ grundvand til drikkevand og kildepladsen er en central del af vandforsyningen til København og er derfor Høje-Taastrup Kommunes bemærkninger/høringssvar essentielle for forsyningssikkerheden. Området inden for J5 Hedeland og Hedeland bidrager i høj grad til grundvandsdannelsen til Solhøj Kildeplads, hvor grundvandet er meget ungt, hvilket indikerer en stor sårbarhed.

I området syd og vest for J5 Hedeland og Hedeland Udvidelse findes en del V1 og V2 kortlagte grunde, der rummer en del af kilderne til den omfattende PFAS-forurening, der findes i området omkring Tune,

Stærkende, Reerslev og på Solhøj Kildeplads. Grundvandspotentialet strømmer i nordnordøstgående retning og bærer forureningsfanerne igennem indvindingsoplandet til både Reerslev Vandværk og Stærkende Vandværk, samt Solhøj Kildeplads.

HOFOR, Roskilde, Høje-Taastrup, Greve og Ishøj Kommuner, Region H og Region S, har dannet Tunhøjsamarbejdet, der har til formål at sikre vidensdeling, der vedr. PFAS-kilder og deres spredning, samt at strømlinje indsatsen for beskyttelse af drikkevandet i området.

En udgravning af J5 Hedeland og Hedeland, kan medføre ændringer i grundvandsdannelse og grundvandspotentiale, hvilket kan medføre risiko for at forværre det nuværende forureningstrussel. Tunhøjsamarbejdets medlemmer har, med hver deres faglighed, bidraget til at oparbejdet detaljeret viden om området, der med fordel kan inddrages for at sikre grundvandsressourcen under udgravningen. Med henblik på at sikre grundvandsressourcen efter afsluttet råstofindvinding, bør arealerne henlægges til natur, hvor der ikke gødes eller sprøjtes med pesticider.

VANDFORSYNING:

Det er essentielt at sikre den fremtidige forsyning af drikkevand i området. Da både HOFOR og andre mindre vandforsyninger som Stærkende Vandværk og Reerslev Vandværk har deres kildepladser i området, er de afhængige af, at der ikke mobiliseres miljøfremmede stoffer ned i grundvandsmagasinet.

Der er allerede flere kortlagte forurenede grunde i området, og der er fundet PFAS både i jord og grundvand på flere lokaliteter, som også er belyst i Tunhøjsamarbejdet med regioner og øvrige vandforsyninger og kommuner i området. Region Hovedstaden har endvidere i april 2025 iværksat en undersøgelse af PFAS i enkeltindvindingsanlæg på Stærkendevej. Resultatet viste, at der er konstateret PFAS over gældende kvalitetskrav til drikkevand lige syd for graveområdet på Stærkendevej.

Da strømningsretningen fra graveområdet J5 Hedeland går mod flere større kildepladser herunder HOFORs Solhøj Kildeplads bør indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet ikke foretages.

Der bør under alle omstændigheder foretages en risikovurdering af PFAS-forureningen i forbindelse med grusgravningen i området. Denne risikovurdering skal vurdere, hvor stor en risiko der er for, at PFAS nedsiver til grundvandet, og hvilke tiltag der er nødvendige for at reducere risikoen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Geologien i området ved J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse er tilsvarende geologien i Stærkende-området; det vil sige en opbygning af ca. 10 m moræneler, hvorunder der er råstofforekomst af sand, sten og grus (smeltevandsaflejringer). Under laget af sand og grus er der et lag af ler (moræneler), og herunder kalk. Der er stedvist et lag af sand mellem kalk og moræneler. Det primære grundvandsmagasin er i kalken, som har en strømningsretning mod nordøst. I råstofområdet J5 Hedeland er der udført to borer (SW410-borer). I de to borer er der ikke registreret grundvand. Der er ligeledes ikke registreret et sekundært grundvandsmagasin i dgu nr. 206.1897, som er udført umiddelbart sydvest for råstofområde J5 Hedeland. Der er konstateret forhøjede indhold af PFAS, her opgjort som sum af 4 PFAS, i forhold til Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterier på 2 ng/l i både sekundært og primært grundvand flere steder, f.eks. i borerne dgu nr. 206.1724 (filter i kalken 20-24 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,3 ng/l; filter i sekundært grundvand 15-17 m under terræn: Sum 4 PFAS 2,8 ng/l) og dgu nr. 206.1123 (2 filtre uden intagsnr. Sum 4 PFAS: hhv. 57 ng/l og 12 ng/l); dgu nr. 206.1121 (filter i kalken 38-41 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,7 ng/l og indtag 2; Sum 4 PFAS 9,6 ng/l). Som nævnt, er det primære grundvandsmagasin i kalken. Det sekundære grundvand er registreret i miocænt kvartssand (KS4), jævnfør geologisk model Hedeland-Solhøj, 25 m. Der står muligvis også lokalt grundvand i de overliggende kvartære smeltevandsaflejringer, som udgør

råstofforekomsten. Mellem de kvartære smeltevandsaflejringer og de miocæne lag af kvartssand, findes moræner, som udgør bunden af råstofforekomsten, ca. kote 32 m DVR90. Det sekundære grundvand er registreret i flere borer, hvor der er konstateret PFAS-forurening. Der er ikke registreret grundvand i selve råstofforekomsterne i J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse eller Stærkende. På baggrund af den geologiske opbygning vurderes det dog at der kan være lokalt grundvand i råstofforekomsten. Dette vurderes i givet fald at være isoleret og uden hydraulisk kontakt til PFAS-forureningerne. Med hensyn til råstofindvindingen, så forudsættes det, at den alene omfatter indvinding af aflejringerne af sand og grus indtil laget af moræner, som ligger over miocænt sand og kalken. Råstofindvindingen vil dermed ikke ske i det sekundære eller primære grundvandsmagasin, hvor PFAS-forureningerne er påvist. Råstofindvindings bund vil være væsentligt over kalken og miocænt sand. På baggrund heraf vurderes der ikke at være risiko for, at grundvandspotentialer i det primære eller sekundære grundvandsmagasin påvirkes som følge af råstofindvinding, og dermed ingen risiko for at spredningsveje for PFAS påvirkes. Der vurderes ikke at være behov for afværgetiltag i relation til PFAS, såfremt der ikke graves i laget af moræner. Samlet vurderes udlægning af råstofområderne J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse og Stærkende ikke at påvirke spredning af PFAS i primært eller sekundært grundvand i Tunhøj samarbejdsområdet, såfremt der ikke graves igennem morænerslaget under råstofforekomsten (smeltevandsand). I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vil regionen indrage evt. ny viden om jordforurening inden for eller tæt på råstofområderne Stærkende eller J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse.

Udsagn

Afsender: Ishøj Kommune - Center for Byudvikling og Natur

Indvinding på Solhøj Kildeplads er af meget stor betydning for forsyningssikkerhed, både i dag og i fremtiden, så kildepladsen kan karakteriseres som kritisk og meget vanskeligt erstattelig infrastruktur. Derfor vil Ishøj Kommune opfordre til, at der udvises den aller-største forsigtighed i forhold til råstofindvinding inden for dette område. Derfor ser Ishøj Kommune med meget stor bekymring på planerne om, at der potentielt etableres flere råstofindvindingsområder i området, der kan påvirke den udbredte PFAS-forurening i området. Det anbefales, at Region Hovedstaden udfører en risikovurdering af, hvad råstofindvinding i indvindingsoplandet til Solhøj Kildeplads betyder for spredningen af den omfattende PFAS-forurening i området og fra den tilstødende V2 kortlagte lokalitet ved Stærkende fyldplads.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Geologien i området ved J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse er tilsvarende geologien i Stærkende-området; det vil sige en opbygning af ca. 10 m moræner, hvorunder der er råstofforekomst af sand, sten og grus (smeltevandsaflejringer). Under laget af sand og grus er der et lag af ler (moræner), og herunder kalk. Der er stedvist et lag af sand mellem kalk og moræner. Det primære grundvandsmagasin er i kalken, som har en strømningsretning mod nordøst. I råstofområdet J5 Hedeland er der udført to borer (SW410-borer). I de to borer er der ikke registreret grundvand. Der er ligeledes ikke registreret et sekundært grundvandsmagasin i dgu nr. 206.1897, som er udført umiddelbart sydvest for råstofområde J5 Hedeland. Der er konstateret forhøjede indhold af PFAS, her opgjort som sum af 4 PFAS, i forhold til Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterier på 2 ng/l i både sekundært og primært grundvand flere steder, f.eks. i borerne dgu nr. 206.1724 (filter i kalken 20-24 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,3 ng/l; filter i sekundært grundvand 15-17 m under terræn: Sum 4 PFAS 2,8 ng/l) og dgu nr. 206.1123 (2 filtre uden intagsnr. Sum 4 PFAS: hhv. 57 ng/l og 12 ng/l); dgu nr. 206.1121 (filter i kalken 38-41 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,7 ng/l og

indtag 2; Sum 4 PFAS 9,6 ng/l). Som nævnt, er det primære grundvandsmagasin i kalken. Det sekundære grundvand er registreret i miocænt kvartssand (KS4), jævnfør geologisk model Hedeland-Solhøj, 25 m. Der står muligvis også lokalt grundvand i de overliggende kvartære smeltevandsaflejringer, som udgør råstofforekomsten. Mellem de kvartære smeltevandsaflejringer og de miocæne lag af kvartssand, findes moræneler, som udgør bunden af råstofforekomsten, ca. kote 32 m DVR90. Det sekundære grundvand er registreret i flere borer, hvor der er konstateret PFAS-forurening. Der er ikke registreret grundvand i selve råstofforekomsterne i J5 Hedeland / Hedeland udv. eller Stærkende. På baggrund af den geologiske opbygning vurderes det dog at der kan være lokalt grundvand i råstofforekomsten. Dette vurderes i givet fald at være isoleret og uden hydraulisk kontakt til PFAS-forureningerne. Med hensyn til råstofindvindingen, så forudsættes det, at den alene omfatter indvinding af aflejringerne af sand og grus indtil laget af moræneler, som ligger over miocænt sand og kalken. Råstofindvindingen vil dermed ikke ske i det sekundære eller primære grundvandsmagasin, hvor PFAS-forureningerne er påvist. Råstofindvindingens bund vil være væsentligt over kalken og miocænt sand. På baggrund heraf vurderes der ikke at være risiko for, at grundvandspotentialer i det primære eller sekundære grundvandsmagasin påvirkes som følge af råstofindvinding, og dermed ingen risiko for at spredningsveje for PFAS påvirkes. Der vurderes ikke at være behov for afværgetiltag i relation til PFAS, såfremt der ikke graves i laget af moræneler. Samlet vurderes udlægning af råstofområderne J5 Hedeland / Hedeland udv. og Stærkende ikke at påvirke spredning af PFAS i primært eller sekundært grundvand i Tunhøj samarbejdsområdet, såfremt der ikke graves igennem morænelerslaget under råstofforekomsten (smeltevandsand). I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vil regionen indrage evt. ny viden om jordforurening inden for eller tæt på råstofområderne Stærkende eller J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse.

J5 Hedeland og Hedeland Udvidelse - Kulturarv

Udsagn

Afsender: Kroppedal Museum

Arkæologiske interesser

Der er derimod arkæologiske interesser indenfor indvindingsområdet. En stor del af området har tidligere været aktivt indvindingsområde, men på den vestlige del, indenfor matriklerne 3g, 22d, 23a, 24a og 7b, er der et større urørt område. Der er ingen kendte fortidsminder indenfor matriklerne, men nærliggende og omfattende fund omkring landsbyerne Vindekilde og Reerslev med rige begravelser og bebyggelsesområder fra flere perioder af oldtiden, peger på sandsynligheden for yderligere fortidsminder. På nabomatriklen 15b, Vindinge By, Vindinge, mod vest, er der for ganske nyligt konstateret oldtidsminder (020512 sb. 50).

Nævnes kan også to fund i relativt kort afstand fra området: En grav fra bondestenalder (020512 sb. 7), og en udateret grav med et skelet (020508 sb. 10).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

På baggrund af Kroppedal Museums oplysninger om arkæologiske interesser ved Graveområde J5 Hedeland vil regionen udlægge området med en forudsætning om, at der i tilladelse til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at der enten indgås aftale med det ansvarshavende museum om arkæologisk forundersøgelse, eller at museet orienteres i rimelig tid og senest 3 uger før afrømning af muld, så museet har mulighed for at overvåge arbejdet.

Udsagn

Afsender: Axel Højer Pedersen

Generelt: Regionen opfordres til at sikre mindst mulig nabogener fra råstofindvinding. En overset gene opstår når råstofvirksomheder forud for gravning opkøber ejendomme og udlejer dem til transportvirksomheder og entreprenørvirksomheder. Derved skabes en mængde tung trafik udover den som må udholdes i forbindelse med gravning. Det har i praksis vist sig at der fra Region hhv kommune alene ses på den specifikke trafik ved grusindvinding hhv. ved landzonedispendation til transportvirksomhed m.v. Ikke den samlede belastning ved begge virksomheder, selv om det netop er den som opleves af naboer. Regionen opfordres derfor til at indføre et vilkår i gravetilladelserne som forhindrer udlejning til erhverv af ejendomme i graveområder/interesseområder ejet af råstofvirksomheder. En anden overset gene opstår når gravene ikke tømmes og retableres hurtigst muligt, men i stedet henlægges og aktiveres løbende gennem flere 10 års perioder. Praksissen skaber usikkerhed og dermed frustration hos naboer samt langvarige værditab på naboejendomme. Regionen opfordres derfor til at indføre vilkår om løbende retablering af en grav i forbindelse med gravning. Samt gå i dybden med analyse af råstofvirksomhedernes gravetidsplaner og som udgangspunkt fastholde råstofvirksomheden på dens gravetidsplan med henblik på at få gravetiden minimeret.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan være gener forbundet med at være nabo til en råstofgrav, særligt forbundet med støv og støj. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i tilladelserne til råstofindvinding. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Regionen vil fremadrettet have øget fokus på håndhævelsen af lovgivningen og vilkår stillet i råstof tilladelser. Såfremt der i forbindelse med den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er der mulighed for at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen har ikke kompetence til at opstille trafikmæssige begrænsninger. Det er kommunernes eller politiets myndighedsområde. Først i forbindelse med ansøgninger om råstofindvinding kan regionen endeligt vurdere trafikbelastningen. I forbindelse med en evt. udpegning til råstofgraveområde vil forhold om trafik indgå i miljøvurderingen. I forbindelse med ansøgninger om råstofindvinding skal regionen vurdere trafikbelastningen i henhold til miljøvurderingsloven. Trafikken kan på baggrund heraf til en vis grad reguleres indirekte via begrænsning i åbningstider, hvilket fastsættes ved meddelelse af en eventuel tilladelse til råstofindvinding og maksimal årlig indvindingsmængde. Regionen vil meget gerne indgå i dialog med de kompetente myndigheder om fastlæggelse af den mest hensigtsmæssige trafikafvikling i området. Trafikken har generelt været kraftigt stigende i hele Nordsjælland gennem de sidste 10 år. Regionen tilstræber, at råstofgraveområder afsluttes løbende, således at påvirkningen for de omkringboende begrænses tidsmæssigt, samt at områderne efterbehandles til formål, som kan komme lokalsamfundet til gavn. Regionerne er i regi af Danske Regioner i gang med at anmode Miljøministeren om at se på muligheder for at kompensere naboer til råstofgrave i tilfælde, hvor store gener ikke kan undgås. Sigtet er at give mulighed for compensation eller opkøb for de borgere, der er i en helt særlig udsat situation, hvor råstofferne har en kvalitet, der er nødvendig i forhold til samfundsudviklingen, og hvor det

ikke er muligt gennem vilkår at sikre tilstrækkelig beskyttelse af borgerne I de retningslinjer som er opstillet i det nye forslag til Råstofplan 2025 lyder nr. 8 "Kontinuitet i indvinding Såfremt en tilladelse til råstofindvinding i tre på hinanden følgende år vurderes ikke at være udnyttet, kan der være tale om manglende kontinuitet, og tilladelsen kan dermed bortfalde. Hvis en tilladelse bortfalder, vil der kunne indtræde oprydnings- og efterbehandlingsforpligtelser omgående efter de konkrete vilkår i tilladelsen. Bemærkninger til retningslinje Formålet med retningslinjen er at sikre råstofressourcernes udnyttelse og miljøbeskyttelseshensyn, jf. råstoflovens § 3, herunder, at der løbende er fremdrift i indvindingen, og at der sker en kontinuerlig udnyttelse af de stedlige råstofressourcer. Formålet er endvidere i videst mulige omfang at begrænse påvirkningen af omgivelserne. I vurderingen af eventuel manglende kontinuitet vil bl.a. indgå konjunkturudsving og en vurdering af regionalt udbud og efterspørgsel. Ved vurdering af, om tilladelsen har været udnyttet det pågældende år, vil der lægges vægt på, om det samlede billede af produktionen giver udtryk for en reel udnyttelse. Det vil komme an på en konkret vurdering i de enkelte tilfælde".

J5 Hedeland og Hedeland Udvidelse - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Høje-Taastrup Kommune

Regionen vurderer, at der kan tages hensyn til bilag IV-arter og stilles krav om afværgeforanstaltninger ved ansøgning og tilladelse til råstofindvinding.

Det nye graveområde ligger lige vest for området ved "Lergraven" i Hedeland, hvor der er en række § 3-beskyttede arealer (sø, mose og eng). Her vokser der bl.a. sumphullæbe, Kødfarvet Gøgeurt, Maj Gøgeurt og bregnen Slangetunge. Desuden yngler Spidssnudet Frø i lergravsområdet samt på arealer i Roskilde Kommune lige syd for Stærkendevej. Den nordligste del af det nye graveområde er i vurderet til at være af en vis værdi for dagsommerfugle med mange køllesværmere og et område med en middel naturværdi, hvor der er potentiale for at udvikle området til god natur.

En udgravning af arealerne indenfor både det eksisterende og det fremtidige graveområde må ikke påvirke naturinteresserne negativt. Der skal gennemføres tilstrækkelige undersøgelser til at vurdere den nødvendige graveafstand mv. For at sikre de beskyttede naturområder, de fredede arter, bilag IV-arter mv. Retablering efter udgravning skal i videst muligt omfang understøtte udvikling af god natur, herunder skal det sikres, at arealerne ikke efterfølgende gødes og sprøjtes

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding igen iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af indvindingstilladelse for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan og vil regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til, men regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Regionen arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og

biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen.

J5 Hedeland og Hedeland Udvidelse - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Axel Højer Pedersen

Specifikt: Graveområder Hedeland udv. J5 Hedeland Det er vigtigt at Regionen ved godkendelse af en graveansøgning iagttager at transporter til og fra graven ikke forgår via Stærkendevej. Vejen er allerede voldsomt belastet af tunge køretøjer og benyttes af mange svage trafikanter i forbindelse med deres besøg i Hedeland Naturpark. Der findes en alternativ rute gennem et meget lidt benyttet område af Hedeland Naturpark.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har noteret sig høringssvaret med forslag vedr. trafikale forhold. Regionen har ikke kompetence til at opstille trafikmæssige begrænsninger. Det er kommunernes eller politiets myndighedsområde. Først i forbindelse med ansøgninger om råstofindvinding kan regionen endeligt vurdere trafikbelastningen. I forbindelse med en evt. udpegning til råstofgraveområde vil forhold om trafik indgå i miljøvurderingen. I forbindelse med ansøgninger om råstofindvinding skal regionen vurdere trafikbelastningen i henhold til miljøvurderingsloven. Trafikken kan på baggrund heraf til en vis grad reguleres indirekte via begrænsning i åbningstider, hvilket fastsættes ved meddelelse af en eventuel tilladelse til råstofindvinding og maksimal årlig indvindingsmængde. Regionen vil meget gerne indgå i dialog med de kompetente myndigheder om fastlæggelse af den mest hensigtsmæssige trafikafvikling i området. Trafikken har generelt været kraftigt stigende i hele Nordsjælland gennem de sidste 10 år.

Krogstrup - Grundvand

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Den omfattende udpegning af mulige råstofgrave centralt i Hornsherred med graveområder i Landerslev, Lyngerup, Lyngerup Udvidelse, Krogstrup og Onsved skaber omfattende områder uden beskyttende jordlag og dermed risiko for, at investeringer i den fremtidige vandforsyning til hovedstadsområdet ved Gerlev i Hornsherred fortabes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel tilladelse til råstofindvinding vil

derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Stine Kaae Kongstad

5. Risiko for grundvandsforurening

Gravningen vil ifølge projekt materialet ske tæt på eller under grundvandsspejlet. Dette skaber risiko for forurening af det drikkevand, som forsyner både lokalområdet og nærliggende byer. Grundvand er en sårbar og uerstattelig ressource, som vi ikke må gamble med. Jeg finder det utilfredsstillende, at konsekvenserne for grundvandets kvalitet og kvantitet ikke er dokumenteret tilstrækkeligt.

Der blev sagt på borgermødet, at man ikke så regnvand fra grusgravområde som skadeligt ligesom fx fra veje, hvor der tages højde for den forurening det medfører. Men er gravemaskiner og lastbilers daglige kørsel ikke trafik og dermed forurening direkte til grundvandet?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Krogstrup - Kommunikation og inddragelse

Udsagn

Afsender: Stine Kaae Kongstad

6. Manglende lokal forankring og respekt for områdets karakter

Råstofprojektet strider imod områdets identitet som et naturnært og fredeligt lokalsamfund. Mange af os har valgt at bosætte os her netop på grund af naturens nærvær og roen i landskabet. Et graveprojekt, der strækker sig over adskillige år, vil have en massiv og langvarig påvirkning på hele lokalmiljøet. Endvidere kan det ikke være rigtigt, at en lille kommune skal have så mange indvindingsområder. Der er ikke dokumenteret nogen lokal opbakning til projektet, og det er uklart, hvordan borgernes stemmer og bekymringer er blevet inddraget i processen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Krogstrup - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Else Howalt Kobbernagel Lange

Høringssvar vedr. forslag til Råstofplan 2025 – område "Krogstrup", Frederikssund Kommune

Jeg skriver som nærmeste nabo og part i sagen vedrørende forslag til udpegning af nyt graveområde ved "Krogstrup" i Frederikssund Kommune, som indgår i Region Hovedstadens forslag til Råstofplan 2025. Min ejendom, beliggende på Gl. Stationsvej 10 i Skibby, ligger lige op af det foreslåede område og vil blive direkte berørt af graveaktiviteterne. Jeg gør hermed indsigelse mod inddragelsen af området i den

kommende råstofplan og anmoder om, at området tages ud af planen. Mine bemærkninger og bekymringer er som følger:

1. Støj og trafikgener:

En aktiv grusgrav vil medføre betydelige støjgener fra maskiner og tung lastbilkørsel. Dette vil i høj grad forringe livskvaliteten for beboerne, vores udeliv og øge trafikbelastningen på de lokale veje, der ikke er dimensioneret til den slags transport. Det øger risikoen for trafikuheld og forstyrrer områdets fredelige karakter. Den øgede trafik med lastbiler vil desuden øge støj, støv og risiko i trafikken for både mennesker og dyr.

2. Luftforurening og sundhedsrisici:

Udgravning og transport af grus vil give anledning til støv i luften, som kan være sundhedsskadeligt - især for børn, ældre og personer med luftvejssygdomme. Det er et stort problem da der boret n del ældre mennesker i nabolaget.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoffilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoffilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoffilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Der er adgang til det større vejnet for alle områder og det er regionens vurdering, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af den lokale trafikafvikling/-belastning. De øvrige emner er besvaret under de uddybede forhold.

Udsagn

Afsender: Else Howalt Kobbernagel Lange

4. Risiko for sætningsskader:

Graveaktiviteter kan påvirke grundvandsniveau og jordens bæreevne. Min bolig er et bindingsværkshus opført i 2007, og denne byggestil er særligt følsom over for selv mindre bevægelser i undergrunden. Der er derfor en reel risiko for sætningsskader, som ikke uden videre kan udbedres.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9: "Der gives som udgangspunkt ikke tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Derudover stilles der markant skærpede krav til indvindingens tilrettelæggelse og varighed inden for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse." Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstoftilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Eventuel råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Stine Kaae Kongstad

Til Region Hovedstaden / Råstofgruppen

Jeg skriver som lokal beboer og dybt engageret borger, med tilknytning til området omkring Krogstrup/ Onsved i Skibby. Med dette høringsvar ønsker jeg at udtrykke min klare modstand mod den planlagte råstofindvinding i området.

1. Øget trafikstøj truer vores mentale og psykiske trivsel Vi bor i forvejen tæt på Hovedvej 53, som allerede medfører betydelig trafikstøj (se billede nedenfor) i dagtimerne. Endnu flere tunge lastbiler vil skabe en øget daglig støjbelastning, og graveri fra indvindingsområdet vil samlet set give daglig støj fra alle sider af vores ejendom. Det vil ikke alene påvirke os fysisk, men også psykisk. Som familie med børn og dyr – og med en stærk tilknytning til naturen og udendørsliv – betyder fred og ro i vores hjemlige omgivelser enormt meget. En forøgelse af støj og tung trafik vil undergrave denne trivsel markant. Gravemaskiner, lastbiler og transport til og fra indvindingsområdet vil uundgåeligt medføre betydelige gener for beboerne i og omkring Onsved. Især støj, støv og øget tung trafik på mindre veje, der ikke er gearet til denne type belastning, vil forringe livskvaliteten væsentligt — både for mennesker og dyr.

Der foreligger ikke overbevisende planer for, hvordan disse gener skal minimeres, og hvorvidt kommunen har vurderet konsekvenserne på fx skoleveje, ridestier og cykelruter.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for dit høringsvar. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin

myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til de potentielle miljøhensyn støj og støv, hvor det vurderes på miljøpåvirkningen nær boligbebyggelse kan begrænses mest muligt. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstof tilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstof tilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Stine Kaae Kongstad

I området er der allerede iht dingeo, luftforurening, tiltaget med råstofindvinding vil kun forhøje værdierne Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding vurderes ikke at give anledning til væsentlig luftforurening. Transport af råstoffer fra graveområder kan medføre en øget emission i form af partikler og NOx. Påvirkningen vurderes at være lokal, og da transporten primært foregår i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og dermed stor fortynding af de udledte stoffer, vurderes påvirkningen at være begrænset og ikke væsentlig.

Udsagn

Afsender: Stine Kaae Kongstad

2. Tidligere råstofindvinding har allerede skadet min ejendom

Der har tidligere været grusgrav på eller tæt ved min grund. Dette har resulteret i revner og sætningsskader på mit hus, som jeg stadig lever med konsekvenserne af i dag. Disse skader er dokumenterbare og vil yderligere skabe en tung økonomisk og følelsesmæssig belastning. At udsætte området, og mit hjem, for endnu en omgang råstofindvinding, er ikke alene uansvarligt, men direkte uforsvarligt set i lyset af den skade, der allerede er sket. Ud over de allerede nævnte bygningsskader frygter jeg, at yderligere indvinding kan medføre nye rystelser, sætninger og grundvandsforstyrrelser. Dette kan give både langsigtede konsekvenser for min bolig og økonomi, da der ikke gives kompensation for generne/ødelæggelserne.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses

afstands- og tidsmæssigt. Regionen fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis der ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstofstilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Krogstrup - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Else Howalt Kobbernagel Lange

3. Naturhensyn og biodiversitet:

Området omkring min bolig er præget af rig natur og dyreliv. Jeg har selv etableret en vildhave for insekter og har desuden husdyr på grunden. Følgende arter observeres regelmæssigt:

- Pindsvin (truet art i Danmark)
- Skrubtudser og spidssnudet frø (beskyttede arter)
- Flagermus, som jævnligt ses i området (beskyttet efter habitatdirektivet)
- Solsorte, spurve, sangfugle, fasaner, harer og rådyr

Disse arter er enten fredede efter den danske naturbeskyttelseslov eller beskyttede gennem EU's habitatdirektiv. Særligt flagermus er meget følsomme overfor lys- og støjpåvirkning, og deres fourageringsområder og flyveruter kan blive ødelagt ved etablering af grusgrav og anlægskørsel. Et indgreb i disse arters levesteder kan være i direkte strid med lovgivningen og medføre artsforringelser, som ikke uden videre kan genetableres.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Krogstrup i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens vurdering og erfaring, at råstofindvinding ikke ændrer på funktionen af et område som økologisk forbindelse. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder. Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares. Det er ligeledes regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Else Howalt Kobbernagel Lange

5. Landskabelige og naturmæssige konsekvenser:

Det nuværende åbne og grønne landskab vil blive kraftigt forringet. Områdets visuelle udtryk, rekreative værdi og biodiversitet vil lide under etableringen af en grusgrav.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabet er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Regionen arbejder frem mod, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Området ligger umiddelbart foran Krogstrup Kirke, og ligger efter etableringen af Fjordlandsvej lige i trafikanternes synsvinkel. Det oprindelige, urørte landskab stiger fra rundkørslen op mod Julianehøj og kirken ligger centralt i landskabet. De kulturhistoriske og visuelle kvaliteter i landskabet foran Krogstrup Kirke vil gå tabt ved evt. råstofgravning. Byrådet har i Forslag til Kommuneplan 2025 udpeget området som beskyttet landskab pga. de kulturhistoriske og visuelle kvaliteter.

Området ligger ud til statsvej og den samlede effekt af dette og andre råstofområder vil give trafikanter i kommunen indtryk af en kommune med ødelagte landskaber, med de økonomiske konsekvenser det vil have for kommunens ejendomssejere generelt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier.

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Stine Kaae Kongstad

3. Natur og lokalmiljø ofres for kortsigtet gevinst

Området omkring Onsved rummer en særlig landskabelig og naturmæssig kvalitet, som vi beboere værner om og som vi har valgt at leve tæt på. Endnu en grusgrav vil skabe støv, larm og ødelæggelse, og det vil ændre områdets karakter i en grad, som ikke kan genskabes, heller ikke med efterfølgende "naturgenopretning".

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af de mulige graveområder Krogstrup, Onsved, og Onsved Øst i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende

landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Stine Kaae Kongstad

4. Beskyttelse af natur og biodiversitet

Området omkring Onsved er kendetegnet ved en rig og varieret natur. Råstofindvinding vil medføre væsentlige indgreb i det eksisterende landskab, herunder fjernelse af bevoksning og forstyrrelse af levesteder for lokale dyrearter, herunder potentielt truede arter. Dette er i strid med målet om at beskytte biodiversitet i både nationale og EU-forpligtede naturmål. Jeg savner i høringsmaterialet en grundig vurdering af påvirkningen på nærliggende beskyttede naturområder, og det fremstår uklart, hvordan man vil sikre, at ingen arter fortrænges permanent.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter (arter beskyttet af EU-habitatdirektiv) og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelsen til råstofindvindingen for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningsstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til

råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne.”

Krogstrup - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Else Howalt Kobbernagel Lange

7. Manglende hensyn i miljørapporten:

Miljørapporten tager ikke tilstrækkeligt højde for den konkrete, lokale virkelighed – herunder nærheden til beboelse, biodiversitet, grundvand og de særlige byggemæssige forhold. Der bør foretages en uvildig geoteknisk vurdering og biologisk feltundersøgelse, før der træffes endelig beslutning.

8. Opsummerende om vildhave, husdyr og dyreliv i nærområdet:

På min ejendom findes, som nævnt en vildhave, anlagt for at fremme biodiversitet og understøtte bestande af vilde bier, sommerfugle og andre insekter. Vildhaven fungerer som levested for bl.a. pindsvin, der er en truet og rødlistet art i Danmark, samt for en række almindelige fugle- og dyrearter såsom solsorte, spurve, harer, rådyr, sangfugle og fasaner. Disse dyr er afhængige af rolige, grønne omgivelser med adgang til føde og skjul. Deres trivsel kan forringes betydeligt af støj, vibrationer, habitatfragmentering og øget menneskelig aktivitet, som følge af en grusgrav. Derudover holder vi husdyr, som ligeledes vil blive påvirket negativt af de ændrede omgivelser og trafikforhold. Grusgravens placering og drift vil derfor ikke kun forringe områdets naturmæssige og rekreative værdi, men også livsvilkårene for både vilde og tamme dyr.

Afslutning:

På baggrund af ovenstående anmoder jeg om, at området “Krogstrup” tages ud af forslag til Råstofplan 2025. Der bør vises større hensyn til både beboernes trivsel, nærliggende naturværdier og byggetekniske risici i området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har foretaget en miljøvurdering af det mulige nye graveområde Krogstrup ud fra gældende lovgivning. Miljøvurdering af råstofplanen har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn på et tidligt stadie i planlægningsprocessen. En miljøvurdering omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning ved gennemførelse af råstofplanen. Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. drikkevand og landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: Stine Kaae Kongstad

Konklusion og anmodning

Jeg anmoder på det kraftigste om, at tilladelsen til råstofindvinding i Onsved ikke gives.

Projektet vil have uacceptable konsekvenser for miljøet, grundvandet, husene, beboernes trivsel og økonomi og områdets samlede karakter.

Skulle man alligevel vælge at fortsætte sagsbehandlingen, kræver jeg:

- at der foretages en ny miljøkonsekvensvurdering med borgerinddragelse, hvor der er garanti for grundvandsbeskyttelse.
- at man inddrager konkrete erfaringer fra tidligere gravearbejde på grunde som min.
- at der indføres strenge omend endnu strengere krav til støj- og trafikbegrænsninger, samt klare og bindende vilkår for støj og støv, for at sikre borgernes levestandard.
- at beboerne tilbydes byggeteknisk vurdering og kompensation for skader, der kan opstå som følge af ny aktivitet.
- at der forefindes en form for kompensation ligesom ved f.eks. opbygning af vindmøller/solceller til grøn energi.
- at der foreligger en plan for, hvordan området genetableres med fuld naturgenopretning efter endt indvinding.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Mange af emnerne er besvaret under de enkelte forhold. Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Krogstrup - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Else Howalt Kobbernagel Lange

6. Værdiforringelse af ejendom:

En nærliggende grusgrav vil medføre et betydeligt fald i ejendomsværdi og gøre området langt mindre attraktivt for bosætning. Det vil få økonomiske konsekvenser for os som beboere og grundejere. Dette er helt urimeligt når vi heller ikke har indflydelse på projektet. Ved vil endvidere betyde at det vil være svært at sælge ejendommen og helt umuligt uden et meget stort afslag i prisen. Hvem vil overhovedet være nabo til en grusgrav?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Stine Kaae Kongstad

I forhold til ovenstående omkring støj, støv og tung trafik, vil dette også betyde, at min ejendoms værdi bliver yderligere forringet. Dette betyder at vi bliver stavnsbundet til vores ejendom, dels pga. generne, ifm. indvindingen og dels evt. mulige fremtidige renoveringer, vil salg ikke være muligt. Samlet set bliver vi udover de mentale og psykiske påvirkninger stillet økonomisk dårligt, hvis råstofindvindingen bliver en realitet

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende

efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Kvistgård Udvidelse - Efterbehandling

Udsagn

Afsender: Henning Kristensen

På den nordlige side af 4i i skel går der en gammel markvej som Reerstrupvej 3 bla. har brugt for at bringe varer til marked og vedligeholdelse af marker, da det var et gartneri. Personligt har det ikke været muligt at bruge denne under varetagelse af mine marker da stien i dag ikke giver mulighed for passage af traktorer. For nuværende bruges den meget af gående og cyklende i lokalområdet. Så hvis der gives tilladelse til udvidelse bør der tages højde for at denne sti stadig er farbar.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for svar. Region Hovedstaden vurderer, at stien ikke påvirkes grundet gældende afstandskrav til stier i det åbne land jf. naturbeskyttelsesloven. Regionen iagttager forholdet ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding.

Kvistgård Udvidelse - Grundvand

Udsagn

Afsender: Henning Kristensen

Ligeledes ligger det nye område matrikel 4i lavere end 2a nuværende grav og dette vil kunne påvirke grundvandsspejlet væsentligt. Derfor er det yderst kritisk hvis grundvandsspejlet bliver påvirket, hvorved søer og vådområder vil kunne udtørre og dermed ødelægge et i forvejen kritisk habitat for mange arter.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på

arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Omegnens Fritidshaveforening (OF)

Hydrologisk påvirkning OF Kvistgård ligger i en lavning ift. det udpegede graveområde. Undergrunden består af tørv med blåler. Arealerne i OF Kvistgård har højt terrænnært grundvand (0,1 m til 1,2 m). En væsentlig del af vandet siver fra det udpegede graveområde og ned til OF Kvistgård. Bortgraves sandet i det udpegede graveområde, ned til det underliggende lerlag, er det vores bekymring, at de hydrologiske forhold vil ændre sig i en sådan grad, at niveauet af det terrænnære grundvand ændres i OF Kvistgård. Sænkes det terrænnære grundvand, vil tørvelaget udtørre, hvilket vil betyde, at husene i OF Kvistgård vil synke, da de er bygget på punktfundament eller sokkelsten. Ligeledes vil kloakrør, drænrør og vandledninger potentielt knække eller få lunger, da disse er lagt i tørv. Yderligere vil udtørring af tørvelaget betyde en betydelig frigivelse af CO₂ til atmosfæren på grund af nedbrydning af organisk materiale i tørv. Hæves grundvandsstanden derimod, vil det medføre oversvømmelser i både OF Kvistgård og Espergærde by. Det terrænnære grundvand har udfordringer med at blive bortledt fra OF Kvistgårds jorder, da Munkesøløbet, som vandet bortledes til, har begrænset kapacitet. Allerede nu er der kapacitetsproblemer i Munkesøløbet ved skybrud. Det er kendt af Helsingør Kommune, at Munkesøløbet har kapacitetsudfordringer, og at der er hydrologiske udfordringer i Espergærde på grund af dette. (jf. Helsingør Kommune Spildevandsplan 2025-2037, afsnit 4.4.4).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding under grundvandsspejl vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager Region Hovedstadens forholdet omkring grundvandssænkning baseret på forventede ændringer i vandspejlsniveau, og geotekniske forhold i og omkring graveområdet. Regionen stiller vilkår om, at der ikke må ske en påvirkning af grundvandsspejlet.

Det er Region Hovedstadens vurdering, at der ikke er grundlag for at forvente, at råstofindvinding vil forårsage tilstopning af nærliggende vandløb. I forbindelse med klimaforandringerne, kan der nogle steder forventes at ske en gradvis stigning af grundvandsstanden. Det kan have indflydelse på indvindingen af råstoffer. Råstofindvinding i sig selv, forventes dog ikke at medføre oversvømmelse lokalt.

Udsagn

Afsender: Henning Kristensen

At grave omkring kritisk infrastruktur, ved fundamentet for højspændingsledninger, synes meget risikobetonet og burde undlades.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hensynet til tilstedeværende højspændingsledninger i det mulige graveområde Kvistgård Udvidelse iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Regionen skal om nødvendigt rette henvendelse til ejeren af infrastrukturanlægget, som i dette tilfælde er Energinet, og Regionen skal tage højde for servitutter og andre eventuelle restriktioner i forhold til infrastrukturanlægget. Dette gøres for at sikre infrastrukturanlæg i området.

Kvistgård Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Omegnens Fritidshaveforening (OF)

Afværgeforanstaltninger

Støj- og støvværn

For at mindske de gener, der vil være for OF's beboere, foreslås det, at gravning og kørsel med tunge køretøjer i et område, der ligger i et bælte af minimum 100 meter fra skellet til matrikel 5a Munkegårde, ikke må finde sted. Som følge af, at der er tinglyst ret til ophold på matriklen døgnet rundt i perioden 01.04 - 31.10., bør der opføres nødvendigt beplantede støjvolde og indføres støvværn, så beboere på OF's matrikel holdes mest muligt skadefri. Ligeledes skal der foretages støjmålinger regelmæssigt for at sikre, at støjgrænsen til fritidshuse på 45 dB overholdes i graveperioden. Gravning af sand og grus medfører betydelige mængder af kvartsstøv, som let føres med vinden - vestenvinden - ind over OF Kvistgård. Da der er mange børn i området, er det særligt væsentligt, at denne påvirkning reduceres mest muligt, og at der løbende monitoreres under gravearbejdet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de

vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstof tilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstof tilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Generelt skal det oplyses at regionen under sin behandling af tilladelser til en råstofgrav, altid foretager en konkret vurdering af den potentielle støjpåvirkning på naboerne. Vurderingen sker blandt andet på baggrund af indvindingsaktivitetens karakter, beliggenhed, erfaring og eventuel tilsynshistorik. Vurderes der at være en potentiel risiko for overtrædelse af støjgrænserne, kræves der som udgangspunkt en akkrediteret støjberegning.

Udsagn

Afsender: Omegnens Fritidshaveforening (OF)

Vibrationer

Flere huse, som ligger ud til det foreslåede graveområde, er placeret mindre end 5-8 meter fra skel. Alle bygninger i OF Kvistgård står på stolpesten, da det ifølge den tinglyste deklaration ikke er tilladt at støbe randfundamenter under bygningerne. Der er derfor fare for, at flere huse vil tage skade pga. rystelser, som følge af kontinuerlig kørsel med tunge maskiner i nærheden af skellet. Undergrunden under OF består af blår og tørv, som er plastisk, hvilket bevirker, at undergrunden vibrerer, når der køres med tunge køretøjer. Da husene, som nævnt, står på stolpesten, er der derfor fare for, at der vil ske skade på bygninger mv., hvis der foregår kontinuerlig kørsel og vibrationer i nærheden af bygningerne. Ifm. udvinding af grus på graveområdet Kvistgård Udvidelsen bør det derfor sikres, at vibrationer, der kan forplante sig gennem jordlaget, mindskes mest muligt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstof tilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Omegnens Fritidshaveforening (OF)

Borgere / fast beboelse

Det foreslåede graveområde ligger lige vest for matrikel 5a Munkegårde, som tilhører Omegnens Fritidshaveforening (OF). OF består af 201 haveparceller, som benyttes i perioden 01.04 - 31.10, samt i weekender og ferieperioder i perioden 01.11.- 31.03. Alle parceller er bebygget med fritidshuse, som for de

flestes vedkommende er bygget som sommerhuse, og for manges vedkommende derfor er beboet i hele åbningsperioden alle ugens dage. På matriklen er der tinglyst ret til, at haveparcelejerne kan tage døgnophold på området i perioden 01.04 - 31.10. samt i kortere perioder uden for åbningsperioden, jf. tinglyste deklaration paragraf 4.

Gener for beboerne i OF Kvistgård

For de parceller, som ligger indtil 3-4 rækker fra det foreslåede graveområde, vil det betyde voldsomme støj- og støvgener i hverdagen i perioden 01.04. - 31.10., hvilket må anses for at være ganske uacceptabelt, da flere parceller, som støder op til det foreslåede graveområde, er beboet døgnet rundt, i åbningsperioden. Desuden er det uomtvisteligt, at terrænet i det foreslåede graveområde skråner voldsomt ned mod OF's matrikel, hvorfor støj, støv samt kørsel mv vil blive oplevet mere voldsomt for de parceller, som ligger 3-4 rækker fra graveområdet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se svar vedr. støv og støj.

Udsagn

Afsender: Omegnens Fritidshaveforening (OF)

Begrænsning af arbejdstid

Derudover foreslås det, at al arbejde i det foreslåede graveområde kun udføres i perioden 01.11 - 30.03 for at mindske støv- og støjgener for OF Kvistgårds beboere

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se svar vedr. støv og støj

Udsagn

Afsender: Søren Dam

At der nu planlægges råstofindvinding så tæt på Kyndby Huses boliger, overskrider ikke blot tidligere praksis – det skaber også en uacceptabel risiko for sundhed, trivsel og nabogener. Eksisterende gener og erfaringer Der findes allerede i dag en grusgrav ca. 300 meter øst for Kyndby Huse, som borgerne i forvejen oplever gener fra – herunder støv, støj og vibrationer, især ved østenvind og i tørre perioder. Disse gener har hidtil været nogenlunde til at leve med, netop fordi afstanden har givet en vis beskyttelse.

Tankevækkende nok er, så vidt vides, den eneste anden grusgrav i Danmark, der ligger så tæt på en landsby af tilsvarende størrelse som Kyndby Huse, placeret i Landerslev – en anden landsby i samme kommune (Frederikssund). Her driver Tulstrup Sten & Grus (TSG) en grusgrav ca. 200 meter syd for beboelsen. I Landerslev har beboerne i årevis været plaget af støv og larm, som har begrænset brugen af haver, terrasser og udeliv – og som mærkbart har forringet deres livskvalitet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om

indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstof tilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Kvistgård Udvidelse - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Charlotte Nefer

Natur- og miljøhensyn: Grusgravning kan have alvorlige konsekvenser for nærliggende naturarealer, grundvandsressourcer og dyreliv. Hvis området rummer beskyttede arter, naturtyper eller vandløb, bør dette i sig selv være grund nok til at fravælge placeringen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Kyndby Udvidelse i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna og grundvandsforekomster, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter, naturtyper og grundvand. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Henning Kristensen

Da Helsingør kommune har fredet matrikel 1a, 5, 6 således at det åbne område af skov omkring Helsingørsvej og Reersrupvej forbliver intakt for eftertiden i landskabet, vil det være ødelæggende hvis man giver tilladelse til at indvinde på matrikel 4i, hvorved der vil være et stort uopretteligt ar i naturen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden arbejder, for at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber sammenhæng til det omkringliggende landskab. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen.

Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Henning Kristensen

Generelt kan jeg tilslutte mig indsigelsen fra OF Kvistgård som er en meget saglig og udførlig gennemgang af de samlede gener som beboerne i området vil blive udsat for, samt den store negative påvirkning af naturen denne udvidelse vil have. Den store opbakning fra beboerne på Reerstrupvej omkring ovenstående indsigelse. Vedlagt som bilag. Råstofplanen vurderer (s82) selv at der væsentlige påvirkninger af en række miljøparametre. Dette kan jeg underbygge, da jeg i mine egne søer og marker bla. har jeg Grøn frø, Stor vandsala-mander, Snog, Markfirben, Stålmorm og Flagermus.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig

på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne.”

Udsagn

Afsender: Omegnens Fritidshaveforening (OF)

Vest for de første 4 rækker haver i OF Kvistgård mod graveområdet er en §3 beskyttet højmoser, hvor der er et kildevæld. Dette kildevæld får med stor sandsynlighed vandet via vandpres fra undergrunden i det udpegede graveområde. En udtørring af højmosen vil få betydning for både dyreliv og der vil udledes betydelige mængder CO₂ til atmosfæren, på grund af nedbrydning af organisk materiale. Billede 1 og 2: På alle kort er Munkesøen markeret som en sø i §3 moser. Men om sommeren er der ikke noget vand i Munkesøen. Træerne står på pæle som i en mangrove. I løbet af vinteren fyldes sø op og der flyder ca 10.000 liter vand ud i timen. Og op til 50.000 l vand i timen ved tøjbrud! Og i løbet af maj måned tørrer det hele ud. Indvinding af grus på graveområdet bør derfor foregå på en sådan måde, at det terrænnære grundvand i OF Kvistgård hverken sænkes eller øges. Ligeledes skal det sikres, at kildevældet i den §3 beskyttede moser i OF Kvistgård ikke mister vandtryk for at sikre levesteder for de mange Bilag 4 arter, der findes i og omkring moser.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige nye graveområde Kvistgård Udvidelse i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Udsagn

Afsender: Omegnens Fritidshaveforening (OF)

Miljøpåvirkning

I haverne i OF Kvistgård og i yderområdet af det planlagte graveområde observeres der jævnligt flere fredede arter (Bilag 4 arter): markfirben, tudser, stor vandsalamander, guldsmede, sommerfugle, frøer og snoge. Det er vores bekymring, at gravning på Kvistgård Udvidelsen vil medføre tab af levesteder og yngleområde - og reducere dyrenes mulighed for at formere sig med artsfæller, da graveområdet kan fungere som grøn korridor til lignende habitater. Ligeledes er det vores bekymring at den ubrudte grønne kile til Hellebæk Kohave, brydes, så dyrelivet begrænses i dets mulighed for at flytte sig til nye habitater. I øvrigt kan det oplyses, at det lille skovområde ved det foreslåede graveområde er tilholdssted og jagtområde for både rovfugle (rød glente og kongeørn) samt flagermus, hvilket der ligeledes bør tages hensyn til. Der bør derfor laves en komplet VVM-undersøgelse, da miljøforhold ikke er tilstrækkeligt afklaret i den fremlagte miljørapport.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Kvistgård Udvidelse - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Henning Kristensen

Undertegnede Reerstrupvejbeboere ønsker hermed at bakke op om partshøringen fra Omegnens Fritidshaveforening (OF), Vi finder partshøringen meget velbegrundet og sagligt meget velfunderet. Vi har egentlig ikke noget at tilføje OFs saglige argumenter om de konkrete vibrationsmæssige, støjmæssige, hydrologiske og i videre forstand miljømæssige virkninger af den planlagte udvidelse. Argumenterne er grundige og stærke nok i sig selv. Men vi vil godt komme med en tilføjelse af mere menneskelige og politisk karakter, som vedrører forholdet mellem land og by.

Vi mener at det er en problematisk tendens, at flere og flere mennesker søger sammen i større byer, mens mange landdistrikter forandres på en måde, hvor lokale livsmiljøer med vigtige fællesskabende elementer (daginstitutioner, skoler, butikker), i et eller andet omfang forsvinder. En del af dette er måske ikke kolossalt aktuelt i lige netop Kvistgård lokalmiljø, men noget er. Og så vil vi mene, at lige netop den store haveforening, OF, er et godt eksempel på noget, der trækker i den modsatte retning. Derfor skal der lyttes til deres argumenter.

Men debatten om forholdet mellem by og land præges også af et andet træk, nemlig det vi kunne kalde salamiproblematikken: når der foretages indgreb i natur- og landskabskvaliteter sker det ikke sjældent på den måde, at "vi skære en skive af". Underforstået: det er jo stadig så meget tilbage af pølsen, så det kan jo ikke tælle i argumenterne for at kuldaste en samfundsmæssigt vigtigt projekt!

Ja, vi ved, at der ofte bør laves indgreb i natur- og landskabskvaliteter, men beslutningstagerne bør anlægge helhedsprægede betragtninger: er der noget tilbage af pølsen, som gør området attraktivt? Og i Kvistgårds lokalmiljø er der foretaget flere store indgreb - industrikvarteret mod nord, lossepladsen mod syd- og øst, grusgraven på Reerstrupvej bl.a. Vi mener, at det nu må være nok! Alt det tilbageværende af rare, landlige områder bør beskyttes mest muligt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen henviser til høringssvar under natur og landskab, hvor det beskrives hvordan efterbehandling af råstofgrave kan være med til at skabe værdi for lokalområdet.

Udsagn

Afsender: Henning Kristensen

Det er bemærkelsesværdigt at område A4 vurderes til at have en råstofressource på 0,08 mio m³ på 31,8 ha hvorimod det nye område 4i på 7,2 ha har 0,13 mio³ altså ialt 60% større ressource på 1/5 mindre areal. Jeg er klar over, at dette er et skøn, men det kunne være mere præcist, hvis det blev baseret på reel udvinding i den nuværende grusgrav. Dette med henblik på at vurdere om skønnet er reelt eller stærkt overestimeret.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har estimeret ressourcen for Kvistgård Udvidelse ved at kombinere data fra borer og målinger af ressource-kvaliteten (kornstørrelsesanalyser). Egentlige målinger er suppleret med estimater ud fra kendt viden. Det samlede volumen er beregnet ved, at kombinere med borningsoplysninger i kote-intervaller ned gennem den forventede ressource. Estimering af kornstørrelsesfordelingen og volumenberegningen er foretaget ved hjælp af et særligt udviklet beregningsværktøj, der er en databaseret metode. Som alle estimater og beregninger kan et vis usikkerhedsinterval forventes.

Regionen gør opmærksom på at ressourcen for A4 Kvistgård er blevet opgjort på baggrund af rest-ressourcen efter flere års indvinding. Det betyder også at den samlede ressource har været større og man derfor ikke kan sammenligne de to ressource-opgørelser for hhv. Kvistgård Udvidelse og A4 Kvistgård.

Udsagn

Afsender: Ole H Hansen

Opgørelsen af det fremtidige behov for grus baserer sig på en beregningsmetode, der bygger på fortidige metoder. Man tager ikke hensyn til, at der er et behov for at reducere brugen af grus til det højest nødvendige, samt at der bør/skal anvendes andre materialer, hvor dette er muligt.

Grus er ikke, et materiale, der findes uendelige mængder af, og bør derfor kun anvendes, hvor der ikke findes alternativer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I dag genanvendes stort set alt uforurenet bygge- og anlægsaffald. Men byggeaffald kan ikke fuldt ud erstatte indvundne råstoffer, da mængden af byggeaffald er langt mindre end behovet for råstoffer. I dag udgør nedknust byggeaffald kun ca. 4 % af ressourcestrømmen. Desuden kan byggeaffald ikke erstatte alle

grove materialer af høj kvalitet som anvendes til f.eks. fremstilling af beton. Omstillingen til at kunne genanvende flere ressource vil derfor foregå over tid, og i takt med at den teknologiske udvikling medvirker til, at der kan fremstilles nye former for erstatningsmaterialer. Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer. Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v.

Udsagn

Afsender: Omegnens Fritidshaveforening (OF)

Besigtigelse af området

Når høringsperioden er overstået, og inden regionen foretager den endelige behandling af råstofplanen, ønsker vi besøg af både politikerne og teknikerne, for at de ved selvsyn kan se området, forstå vores situation og desuden være med til at vurdere de særlige geologiske og hydrologiske forhold, der hersker på området.

På baggrund af ovenstående er det vores ønske, at graveområde Kvistgård Udvidelsen tages ud af Råstofplan 2025.

Subsidiært skrives det ind i Råstofplanen, at råstofindvinding på Kvistgård Udvidelsen kun udføres i vinterhalvåret og foretages på en sådan måde, at der tages hensyn til støv, støj og vibrationer, samt at de hydrologiske forhold ikke ændres i undergrunden under matrikel 5a Munkegårde, OF Kvistgård

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden iagttager forhold som natur (herunder også bilag IV-arter), hydrologiske forhold og grundvandsforekomster, samt potentielle individuelle og kumulative miljømæssige hensyn i form af f.eks. støj og støv, ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan Regionen stille krav om afværgeforanstaltninger og vilkår, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Se svar vedr. støv, støj, vibrationer og hydrologi.

For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Udsagn

Afsender: Omegnens Fritidshaveforening (OF)

Værditab / erstatning

Det må forventes, at husene i OF Kvistgård mister betydelig værdi som følge af råstofindvindingen, uanset hvilke foranstaltninger der træffes for at reducere generne. Inden for de seneste år er huse i området tættest på graveområdet handlet til over 1 million kroner. Flere huse er siden foreningens grundlæggelse, udbygget og moderniseret, og salgspriserne er dermed øget.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Søren Lykke Sørensen

Infrastruktur/vandforsyning

Umiddelbart kan vi ikke se, at gasledningen til Kyndbyværket er nævnt under infrastruktur på vores borgermøde

Men der løber en gasledning langs sydvest siden af Jungedalsvej frem til matr.nr. 18g, som den skrår indover til skellet mellem vores matrikel nr. 18a og matrikel nr. 18b.

Endvidere forventer vi de strømførende kabler fra Kyndbyværket skulle nedgraves i den kommende tid.

Dette har der været skrivelser om i de senere år og vil forskønne landskabet endnu mere.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding, vil de konkrete forhold inden for det ansøgte område blive vurderet- herunder også om der er ledninger i jorden og/eller anden infrastruktur, der kræver respektafstande og/eller eventuelle dispensationer og/eller tilladelser hos den gældende myndighed.

Såfremt der er forhold i det konkrete graveprojekt, herunder fx ledninger, der kan udgøre en risiko, stilles vilkår der håndterer risikoen efter gældende lovgivning og retningslinjer i tilladelsen.

Området udlægges desuden med en forudsætning om, at der i tilladelse til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at hensynet til tilstedeværende eller planlagt infrastrukturanlæg (f.eks. højspændingsledninger og gasledninger) i området skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Der skal om nødvendigt rettes henvendelse til ejeren af infrastrukturanlægget, og tages højde for servitutter og andre eventuelle restriktioner i forhold til infrastrukturanlægget.

Kyndby Udvidelse - Grundvand

Udsagn

Afsender: Izabella Nordkvist

- 3) Grundvandsspejlet, som har stor betydninger for andelen og omkring liggende gårde/huse synker.
- 4) Drikkevandet påvirkes med forurening.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstofstilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstofstilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel

udføres minimum et årligt tilsyn. Råstofindvinding fører ikke til en betydelig sænkning af grundvandet, og derfor heller ikke til indsynkning af huse i denne sammenhæng.

Udsagn

Afsender: Niels M. Svendsen

Vi søgte for få år siden tilladelse til et varmemforsyningsprojekt, som indebar oppumpning af vand fra undergrunden, tage varme fra det vha. varmeveksler og returnere det til undergrunden. Det kom der afslag på med begrundelsen, at det kunne give anledning til jordforskydelser i undergrunden og var dermed farligt. De samme undersøgelser, der lå til grund for afslaget vil naturligvis begrunde at det er uforsvarligt at grave grus i området. Jeg protesterer hermed mod planen og ønsker den ændret.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Uden at kende detaljerne fra jeres varmemforsyningsprojekt, så fremgår det, at der skulle pumpes vand fra et grundvandsmagasin, som kunne forårsage jordforskydelser.

I de to eksisterende grusgrave i Kyndby-området er der ikke givet tilladelse til at grave under grundvandsspejlet og det har altså ingen påvirkning af grundvandet.

I de tilfælde andre steder i regionen hvor man graver under grundvandsspejlet vil det normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Hvis Kyndby udvidelsen bliver udlagt som graveområde, så skal en ansøgning til et konkret råstofprojekt igennem en ny miljøvurdering. En evt. tilladelse til at grave under grundvand vil blive nøje vurderet, ikke kun af regionen.

Udsagn

Afsender: Robert Kaiser

5. Angående drikkevand

Alle kvarterets beboere har egne private drikkevandsboringer. Jeg er yderst bekymret over risikoen for, at vores drikkevand bliver forurennet i forbindelse med grusgravning i det planlagte nye graveområde på Røglerne.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan

2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Søren Dam

I området findes flere naturlige kilder og kildevæld, hvis eksistens afhænger af et stabilt og uforstyrret grundvandsspejl. Råstofindvinding så tæt på kan medføre sænkning eller forskydning af grundvandet, hvilket kan forårsage uoprettelig skade på disse kildebiotoper og de arter, der er afhængige af dem.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Søren Lykke Sørensen

Derudover er der en drikkevandsboring i kanten af matrikel nr. 19f på det nordlige hjørne. Og den væsentligste indsigelse er frykten for afbrydelse af vand tilførslen til vores have, der giver os de unikke muligheder for skabelse af biodiversitet, med naturens egne ressourcer

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstofftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstofftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Forholdene omkring vandløb, søer og anden våd natur er undersøgt som en del af miljøvurderingen, og det er Region Hovedstadens vurdering, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af nærliggende våde naturområder. Miljøvurderingen er beskrevet nærmere i miljørapporten og i det bagvedliggende notat vedrørende muligt påvirkning af beskyttede søer, våde naturtyper og vandløb.

Udsagn

Afsender: Thorbjørn og Karin Dalgas

Derudover har vi egen vandboring på ejendommen, og vi er meget bekymrede for, hvordan planerne kan påvirke både vandkvalitet og vandtilgængelighed – noget der er helt afgørende for vores dagligdag.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den

til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Tina Hjordrup

Hvis grusgraven i Kyndby udvides kan vi i vores andelslandsby se frem til, støj og støvgener forværres -de gamle huse, der er bevaringsværdige, får skader, når der knuses sten -vores omfattende dyreliv forringes-vores grundvand og dermed drikkevandet påvirkes-vores huses værdi forringes-vores livsværdi forringes. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel tilladelse til råstofindvinding vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

Hvis der graves yderligere herude, så er vi nervøse for, at vores grundvand påvirkes. Herude må vi sørge for os selv, så vi har egen vandboring og eget nedsivningsanlæg ligesom mange af vores naboer. En eller flere nye grusgrave vil have utrolig stor påvirkning af områdets grundvand og derved vores drikkevand.

Da der for nogle år siden blev boret/grus undersøgelse i området, blev en lille sø, som ligger tæt på os helt tørlagt, så det kan/vil få store konsekvenser for alle os, som bor her omkring, hvis der udlægges endnu mere til gravning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Forholdene omkring vandløb, søer og anden våd natur er undersøgt som en del af miljøvurderingen, og det er Region Hovedstadens vurdering, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af nærliggende våde naturområder. Miljøvurderingen er beskrevet nærmere i miljørapporten og i det bagvedliggende notat vedrørende muligt påvirkning af beskyttede søer, våde naturtyper og vandløb.

Kyndby Udvidelse - Kulturarv

Udsagn

Afsender: Izabella Nordkvist

Andelsforeningen Kyndby Huse er Danmark største og ældste andels landsby (158 andelshuse) med en historisk baggrund helt tilbage til 1937, som Region Hovedstaden vil ødelægge med udvidelse af Gammelvang grusgrav.

Den 16 december 2009 vedtog Frederikssund kommune, at Kyndby Huse er historisk bevaringsværdig landsby. Husene må ikke ændres og forringes.

En udvidelse af Gammelvang grusgrav vil få stor betydning for vores andelshuse og alle beboere:

- 1) Vores historiske islæt med landsbyens midt i naturen forsvinder;
- 2) Andelsværdien forringes.
- 3) Beboere stavnsbindes, fordi vi ikke kan sælges vores andelsboliger, da ingen ønsker at bo op og ned ad støjende, støv/partikel forurenede grusgrav.
- 4) Pælbors vibrationer er medvirkende til, jo tættere de anvendes på boliger, at skabe sætningsskader, revner i husfader og boligens indvendige vægge, gulv og loft. Det betyder, at vores bevaringsværdige huse skades.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det skal først understreges, at regionen ikke udlægger graveområder i naturområder ved Kyndby, men på marker med intensivt landbrug. Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde. I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. Hele graveområdet D6 Kyndby og Kyndby Udvidelse ligger inden for et område som er udpeget som værdifuldt kulturmiljø i kommuneplanen 2021-2033 for Frederikssund Kommune. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige og kulturhistoriske værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at påvirkningen vil være mindre til moderat. For at sikre de landskabelige og kulturhistoriske værdier tilskræres området Kyndby Udvidelse mod nord, således at dele af området forkastes. Det vurderes ligeledes at strukturerne fra udskiftningslandskabet stadig vil være synlige i landskabet og derved vil en del af den karakterstærke stjerneudskiftning stadig kunne ses. Regionen anerkender dog at det visuelle udtryk af landskabet vil være ændret. Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på

samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstofforholdet, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Ole H Hansen

På tværs af det område, som man vil inddrage i det nye graveområde, går der et gammelt fredet stendige. Dette stendige må altså ikke fjernes. Hvis man graver grus i det pågældende område, vil det resultere i, at der vil blive efterladt en lang høj vold med et stendige på toppen og et stort udgravet område rundt om. Man vil som resultat efterlade et gammelt, historisk kystområde, endnu mere skamferet, end det allerede er.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

De beskyttede sten- og jorddiger er beskyttet efter museumslovens § 29 a, hvilket betyder, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger. Hvis der ønskes at grave inden for digerne, kræver det en dispensation. Det vurderes, at det er muligt at tilrettelægge råstofindvindingen i området således, at der tages højde for de beskyttede diger. Det er derfor regionens vurdering, at der ingen påvirkning vil være af digerne i driftsfasen. Arealerne bør så efterbehandles til lysåben natur, og udformes med bløde terrænformer og bratte terrænskråninger bør undgås.

Udsagn

Afsender: Søren Dam

Planen lægger op til en IN/OUT-udvinding på blot to år i Kyndby Huse nærområde. Det virker urealistisk at etablere støjvolde og gennemføre gravningen på så kort tid, hvilket skaber risiko for lovbrud og dispensation. Kyndby Huse som bevaringsværdig landsby. Kyndby Huse er officielt udpeget som en bevaringsværdig landsby. Det indebærer, at landsbyens særlige kulturhistoriske og arkitektoniske kvaliteter skal bevares og beskyttes. Råstofindvinding, i så kort afstand, vil medføre markante forstyrrelser i form af støj, støv, tung trafik og ændringer i landskabet, der truer disse værdier og underminerer det grundlag, som bevaringsstatussen bygger på.

Der skal tages konkret hensyn til Kyndby Huses status som bevaringsværdig landsby. En så tæt grusgrav vil være i direkte konflikt med hensynet til at bevare landskabets og landsbyens kulturhistoriske værdier.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Hele Kyndby Udvidelse ligger inden for et område, der i Frederikssund Kommuneplan 2021 er udpeget som værdifuldt kulturmiljø.

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. For miljøparametrene landskabsværdier og kulturhistoriske værdier, er det ikke muligt at afværge en væsentlig påvirkning.

For at sikre de landskabelige værdier og de kulturhistoriske værdier har Region Hovedstaden derfor tilskåret området mod nord. Regionen kan sætte som vilkår i tilladelse for råstofindvinding og efterbehandling, at efterbehandling skal tage højde for de mange arealinteresser der er i området. herunder de landskabelige værdier, samt flora og fauna.

Kyndby Udvidelse - Menneskers sundhed

Udsagn

Afsender: Izabella Nordkvist

5) Vi kan ikke dyrke grønsager mere, da de ødelægges af støv og partikler fra sand og grus.

6) Beboers sundhedsmæssige tilstande påvirkes negativt. Det er urimeligt at Region Hovedstaden endnu engang forskelsbehandler andelsforeningens beboere og borger i Frederikssund Kommune, og vil tvinge os til at leve med:

- Markant forhøjelse af sand/grus støv og partikler, der forringer borgernes luftvejs sundhed.;
- Støj i mange timer dagligt, der giver stress, forhøjet blodtryk og påvirker den almene sundhed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Som en del af udarbejdelsen af Råstofplan 2016/2020 igangsatte Region Hovedstaden et støvprojekt, der skulle vurdere råstofgraves støvpåvirkning af omgivelserne med særlig fokus på det potentielt sundhedsskadelige svævestøv (støvkorn med en diameter mindre 10 µm). Med baggrund i måleresultaterne konkluderes, at råstofaktiviteterne i sig selv ikke bidrager med en målelig, forhøjet koncentration af svævestøv til omgivelserne. Støv i større fraktioner kan være til gene, men ikke en sundhedsrisiko.

Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i tilladelser til råstofindvinding og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstofftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Regionen vurderer, at det ikke er muligt på et videnskabeligt grundlag, at foretage en konkret vurdering af, hvordan råstofplanen påvirker menneskers sundhed, herunder udvikling af stress og angst. Det er meget

subjektivt og under indflydelsen af en lang række andre faktorer, og dette er vanskeligt både at kvantificere og kvalificere. Vurderingen af råstofplanens påvirkning af mennesker beror på en vurdering af miljøparametre, såsom støj, vibrationer, luftgener, påvirkning af landskab og friluftsliv, som råstofindvinding i de planlagte graveområder kan medføre og som er målbare.

Udsagn

Afsender: Pia Lindberg Søndergaard

Vores helbred bliver påvirket af støvet. Vores varmepumper påvirkes af støvet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding.

Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten.

Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj.

Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene.

Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner.

Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Hvis man oplever at grænseværdierne for støv overskrides kan man tage kontakt til Region Hovedstaden.

Udsagn

Afsender: Søren Dam

Dokumenteret sundhedsrisiko Langtidseksponering for støv og støj er forbundet med øget risiko for astma, KOL, søvnforstyrrelser og stress – især hos børn, ældre og andre sårbare grupper.

Støv- og støjgener kan give helbredsmæssige konsekvenser for beboerne i Kyndby Huse. - Erfaringerne fra både lokalområdet og Landerslev viser, at gener allerede ved 200 meters afstand kan være markante – og at tilsynet med grusgravsdrift desværre ikke altid fungerer betryggende.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se også svar vedr. støj og støv. Under sin behandling af tilladelser til en råstofgrav, foretager regionen altid en konkret vurdering af den potentielle støjpåvirkning på naboerne. Vurderingen sker blandt andet på baggrund af indvindingsaktivitetens karakter, beliggenhed, erfaring og eventuel tilsynshistorik. Vurderes der at være en potentiel risiko for overtrædelse af støjgrænserne, kræves der som udgangspunkt en akkrediteret støjberegning. Dette blev blandt andet gjort i Landerslev Grusgrav i 2022, da graven blev udvidet tættere på beboelser i det nordlige Lyngby. Beregningen er vedlagt som bilag 7 i tilladelsen som kan findes på regionens hjemmeside. Beregningen viser den beregnede støjpåvirkning hos grusgravens naboer i både drifts- og opstartsfasen, og kan give en idé om sammenhængen mellem støjniveauer og afstande. Ved overskridelser af de stillede vilkår i tilladelsen til råstofindvinding eller den øvrige lovgivning, som regionen er myndighed for, er der en række håndhævelsesmuligheder for regionen. Henstilling kan gives ved forhold af mindre alvorlig karakter. Indskærpelse er håndhævelse af allerede gældende vilkår i tilladelsen. Hvis indskærpelsen ikke efterkommes, kan regionen politianmelde virksomheden.

Standsningspåbud kan gives ved en igangværende ulovlig aktivitet. Hvis den ulovlige aktivitet ikke omgående ophører, kan regionen politianmelde virksomheden. Lovliggørelsespåbud kan gives ved et etableret ulovligt forhold, ved enten fysisk eller retslig lovliggørelse. Regionen kan politianmelde virksomheden hvis påbuddet ikke efterkommes indenfor en sat frist. Regionen kan også udføre en selvhjælpshandling, hvor regionen får udført en fysisk lovliggørelse på virksomhedens regning. Derudover kan regionen give forbud mod fortsat drift eller tilbagekalde tilladelsen til råstofindvinding i tilfælde af grov eller gentagende overtrædelse. Ved politianmeldelse hører det videre forløb under politi og anklagemyndighed, som efterforsker sagen og evt. rejser tiltale. Politiet kan give bøde, fængsel indtil 2 år, konfiskere indtægt virksomheden har haft på det ulovlige forhold og/eller der kan gives tvangsbøder. Hvis regionen konstaterer en overskridelse af anden lovgivning end den lovgivning regionen er myndighed for, kontakter regionen den pågældende myndighed, som går videre med sagen ofte i samarbejde med regionen. Regionen tilstræber at have en løbende dialog med virksomhederne om de stillede krav til gravearbejdet, for at undgå at der opstår ulovligheder og at disse får alvorlig karakter.

Kyndby Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Charlotte Bergendorff

NEJ,NEJ til at I ødelægger natur, dyreliv, planter, biodiversitet, stilheden, den rene luft....

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Stilhed og støj:

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding.

Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten.

Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj.

Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene.

Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner.

Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Luft:

Råstofindvinding vurderes ikke at give anledning til væsentlig luftforurening. Transport af råstoffer fra graveområder kan medføre en øget emission i form af partikler og NOx. Påvirkningen vurderes at være lokal, og da transporten primært foregår i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og dermed stor fortynding af de udledte stoffer, vurderes påvirkningen at være begrænset og ikke væsentlig.

Udsagn

Afsender: Charlotte Nefer

Støj- og støvgener: En grusgrav medfører betydelige støj- og støvgener – både fra selve gravearbejdet og fra tung trafik til og fra området. Dette vil have en negativ indvirkning på beboernes livskvalitet og trivsel, særligt for børn, ældre og personer med luftvejssygdomme.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Elsebeth Kjær

Det er bekymrende, at grusgraven ved Kyndby Huse er planlagt så tæt på bebyggelsens skel, som foreslået. Erfaringer fra de nuværende grusgrave på Kyndbyvej viser, at naboerne vil opleve øgede gener: støj, støv, tung trafik og ødelagte veje.

Støv og høje lyde fra anlægget.

Det er udfordrende at bo ved siden af en grusgrav. Når et nærområde udpeges som graveområde, føles det truende, der er en risiko for langvarig aktivitet, der kan vare op til 20 år eller mere.

Det anbefales derfor, at det udvidede graveområde for Kyndby Udvidelse fjernes eller reduceres i råstofplanen og at der lægges en bufferafstand på minimum 300 meter mellem graveområde og beboelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

En udvidelse af et graveområde medfører ikke i sig selv øget påvirkning i form af støv, støj og vibrationer. Påvirkning af støv, støj og vibrationer hænger i høj grad sammen med, hvor store mængder råstoffer, der bliver gravet og ikke størrelsen på graveområdets areal. Det er imidlertid sandsynligt, at der vil være en øget påvirkning, da råstofindvindingen foregår over længere tid som følge af den arealmæssige udvidelse. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding.

Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Regionen er enig i, råstofindvinding inden for det planlagte graveområde kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for rækken af beboelser, der ligger direkte ud til graveområdet. Derfor har regionen udarbejdet retningslinje 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen, der skal sikre, at der som udgangspunkt ikke gives tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Derudover stilles der markant skærpede krav til indvindingens tilrettelæggelse og varighed inden for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse. Formålet med retningslinjen er, at denne påvirkning af befolkningen begrænses mest muligt tidsmæssigt. Inden for nærhedszonen på 100 m skal al indvindingsaktivitet inkl. efterbehandling foregå inden for en afkortet tidsperiode, maks. 2 år, som fastsættes i den konkrete tilladelse, og indvindingsaktiviteten må kun påbegyndes efter særskilt orientering til regionen, som vil føre tilsyn med, at aktiviteten i nærhedszonen afsluttes i overensstemmelse med den fastsatte tidsbegrænsning. Der tages i sagsbehandlingen hensyn til, at der kan være behov for et større åbent areal ad gangen inden for det samlede tilladelsesområde til oplag af de materialer, som indvindes inden for nærhedszonen.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Naboerne til Kyndby grusgrav har nu været belastet af grusgravning i mere end 50 år og gravningen er langt fra færdig. Grusgravningen ved Kyndby må forventes at fortsætte længere end et normalt menneskeliv, så det er ikke noget der "går over". Grusgraven ved Kyndby er et klart eksempel på virkningen af, at Regionen udpeger langt flere graveområder, end der er behov for. Med den påtænkte udvidelse af graveområdet er det realistisk at forvente, at der kan blive gravet i mere end 100 år ved Kyndby og Kyndby Huse.

Det planlagte råstofområde går hele vejen rundt om Røglevej 1 i meget kort afstand og uden at beboere og grundejer dermed får ret til kompensation for ulemperne. Samtidig holdes mindre end 100m's afstand til den bevaringsværdige landsby Kyndby Huse. Frederikssund Kommune finder, at Regionens forslag om udvidelse af Kyndby grusgrav vil ramme naboer urimeligt hårdt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen er enig i, råstofindvinding inden for det planlagte graveområde kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for rækken af beboelser, der ligger direkte ud til graveområdet. Regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen. Når råstofplanen er endeligt vedtaget, kan der forventes tilladelse til råstofindvinding indenfor de i planen udlagte graveområder på nærmere fastsatte vilkår. Der kan kun ansøges om tilladelse til råstofindvinding, hvis lodsejeren giver sit samtykke og laver en aftale med en råstof-indvinder. Det er dermed markedskræfterne og det private initiativ, der afgør, hvor der ansøges. Regionen har derfor ikke indflydelse på, hvornår der ansøges om tilladelse indenfor konkrete områder. En tilladelse til råstofindvinding gives for 10 år, men hvis råstofressourcen ikke er udnyttet inden for denne periode kan der gives en ny tilladelse.

Udsagn

Afsender: Ida Bode

Overvejelser omkring impulstøj

Det er givet, at impulsstøv giver en væsentlig forøget genepåvirkning i forbindelse med støj fra virksomheder. Derfor gives der også et tillæg, hvis støjen indeholder impulser. En beskrivelse af impulsstøj er fundet hos Miljøstyrelsen [kilde #8, se fulde høringssvar], og den er Impulslyd er den bratte begyndelse af lyde med kortere eller længere varighed. Når den pludselige ansats skiller sig klart ud fra det generelle støjbillede – dvs. den mere jævne del af støjen, herunder baggrundsstøjen – karakteriseres impulslyden som tydeligt hørbar.

Impulslyde er karakteristiske, ved at:

- de starter brat,
- de kan have højere maksimalniveauer end jævn støj uden at overskride støjgrænserne,
- de bemærkes mere end anden støj (uden impulser eller toner),
- de gør støjen karakteristisk, hvilket kan betyde, at støjilden lettere identificeres.

Tabel 4.

Samme sted er fundet følgende korte definition

- "En impuls er den bratte begyndelse af en lyd."

Der argumenteres ligeledes for, at den rigtige korrektion for impulsstøj er mere end de sædvanlige 5 dB, som vi bruger Danmark. Det sidste er beskrevet hos Miljøstyrelsen [Kilde #9, se fulde høringssvar].

Det argumenteres, at flere forhold kan med rimelig siges at have impulsstøjsmæssig karakter

- Start af store maskiner til brug i grusgraven
- Lastning af lastbiler
- Knusning og sortering af materiale
- Kørsel i grusgrav
- Brug af trykluft eksempelvis tilslutning og frakobling
- Kørsel gennem Kyndby og Dalby

Det sidste vil normalt kunne henregnes til trafikstøj og ikke støj fra virksomheder. Men genepåvirkningen er indiskutabel i det den tunge trafik afvikles under 2 meter fra bolig.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se evt. svar vedr. Kyndby Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding om støj. Regionen skal altid foretage en konkret vurdering af den potentielle støjpåvirkning herunder eventuel impulsstøj, under sin behandling af tilladelser til en råstofgrav. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstof tilladelserne.

Udsagn

Afsender: Ida Bode

Landsbyerne Landerslev og Kyndby Huse ligger tæt på grusgrave i dag og nu foreslås det udvidet. Det er vores opfattelse, at der kun findes de to steder i Danmark, hvor der graves mindre end 300 meter fra landsbyer. Vi forstår ikke, at man ikke tager mere hensyn til landsbyerne og deres indbyggere og ovenikøbet udvider, så det kommer meget tæt på husene i landsbyerne.

Vi ønsker følgende ændringer til Råstofplan Region Hovedstaden 2025:

2. Regionens Miljø- og Klimaudvalg bør få undersøgt konsekvenserne af manglende analyse af grusgraves afstande til landsbyer samt indføre minimumsafstande til landsbyer og samlede bebyggelser i Råstofplanen. Afstande til landsbyer som fx Kyndby Huse bør være meget større i form af et bælte på min. 300-500 meter fra bebyggelsen – se vurdering af støjgerne, støjgrænseværdier og manglende overholdelse i afsnittet "Beregning af støjpåvirkning Kyndby Huse".

Afstand til landsbyer

Landsbyerne Landerslev og Kyndby ligger tæt på grusgrave.

Særligt er vi bekymrede og frustrerede over udvidelsen af grusgraven i Kyndby. Den ligger ikke i Kyndby, men klos op af Kyndby Huse, som er historisk bevaringsværdig landsby (jf Lokalplan 025 – Frederikssund Kommune). Med udvidelse lægges der op til, at kanten af grusgraven ligger utrolig tæt på en samlet bebyggelse – ca. 62 meter fra nærmeste skel til huse i Kyndby Huse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen er enig i, råstofindvinding inden for det planlagte graveområde kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for rækken af beboelser, der ligger direkte ud til graveområdet. Derfor har regionen udarbejdet retningslinje 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Der henvises desuden til at der i 'Forudsætninger for gravområde - D6 Kynby og Kyndby udvidelse' i Forslag til Råstofplan 2025 står at: "De potentielle individuelle og kumulative miljømæssige hensyn i form af f.eks. støj og støv, skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Det skal derfor ved det konkrete indvindingsprojekt vurderes, hvordan miljøpåvirkningen nær sammenhængende boligbebyggelse kan begrænses mest muligt. Der kan f.eks., på baggrund af en konkret vurdering, stilles vilkår om at indvindingsaktiviteter i en zone nær boligbebyggelsen begrænses i forhold til afstand og tidsperiode, således at miljøpåvirkningerne minimeres."

Udsagn

Afsender: Ida Bode

Forslag til ændringer i Råstofplan Region Hovedstaden 2025

Landsbyerne Landerslev og Kyndby Huse ligger tæt på grusgrave i dag og nu foreslås det udvidet. Det er vores opfattelse, at der kun findes de to steder i Danmark, hvor der graves mindre end 300 meter fra landsbyer. Vi forstår ikke, at man ikke tager mere hensyn til landsbyerne og deres indbyggere og ovenikøbet udvider, så det kommer meget tæt på husene i landsbyerne.

Vi ønsker følgende ændringer til Råstofplan Region Hovedstaden 2025:

1. Den udpegede udvidelse af grusgraven omkring den bevaringsværdige landsby, Kyndby Huse (og Landerslev) bør droppes. Dette er særligt begrundet i, at det ikke kan overholde gældende støjgrænseværdier for tæt-lav bebyggelse – se mere i afsnit "Beregning af støjpåvirkning Kyndby Huse".
2. Regionens Miljø- og Klimaudvalg bør få undersøgt konsekvenserne af manglende analyse af grusgraves afstande til landsbyer samt indføre minimumsafstande til landsbyer og samlede bebyggelser i Råstofplanen. Afstande til landsbyer som fx Kyndby Huse bør være meget større i form af et bælte på min. 300-500 meter fra bebyggelsen – se vurdering af støjgerne, støjgrænseværdier og manglende overholdelse i afsnittet "Beregning af støjpåvirkning Kyndby Huse".

Ændringerne ønskes ud fra følgende argumenter:

- En udvidelse af en grusgrav med tilhørende støjende aktiviteter, vil have store negative konsekvenser for lokalområdet. Ifølge WHO er støj er den miljømæssige andenstørste risiko for mennesker sundhed.
- Vores forsimplede støjberegninger for udvidelsen af grusgravområdet op til Kyndby Huse viser, at støjgenerne ikke kan overholde støjgrænserne for tæt/lav bebyggelse (landsbyen) med mellem 10-39 dB overskrivelse selvom der foretages støjdæmpende foranstaltninger såsom voldanlæg – se uddybning i afsnittet "Beregning af støjpåvirkning Kyndby Huse".
- Der bør ikke laves udlæg tæt på bebyggelse med de viste nødvendige afstande i forhold til gældende grænseværdier for støj nær boliger.
- Kørsel af lastbiler gennem Kyndby viser en kraftig forøget støjbelastning
- Efter at have fået aktindsigt omkring eksisterende gravetilladelser og klager fra nuværende grusgravsaktiviteter omkring Kyndby Huse er det tydeligt, at vilkår til grusgravsaktiviteterne ikke bliver overholdt. Herunder især køretider for lastbiler, som starter tidligere end angivet i tilladelserne og derved ville komme til at påvirke beboernes nattesøvn i de omkringliggende landsbyer (Kyndby Huse, Kyndby, Dalby m.fl). Derudover er tilsynsaktiviteten begrænset, hvilket øjensynligt skyldes begrænsede administrative ressourcer på området.

Afstand til landbyer

Landbyerne Landerslev og Kyndby ligger tæt på grusgrave.

Særligt er vi bekymrede og frustrerede over udvidelsen af grusgraven i Kyndby. Den ligger ikke i Kyndby, men klos op af Kyndby Huse, som er historisk bevaringsværdig landsby (jf Lokalplan 025 – Frederikssund Kommune). Med udvidelse lægges der op til, at kanten af grusgraven ligger utrolig tæt på en samlet bebyggelse – ca. 62 meter fra nærmeste skel til huse i Kyndby Huse.

I Miljørapport for Råstofplanen side 315 fremgår følgende:

Det er regionens vurdering, at der i driftsfasen vil være en væsentlig påvirkning i form af visuel påvirkning, støv- og støjgener for rækken af beboelsesejendomme, der ligger direkte ud til den nordlige del af det mulige nye grave- eller interesseområde.

Vi vil gerne i det efterfølgende uddybe vores bekymring og tilgang til vurdering af støjgenerne.

Støjgener

Formålet med at kigge på støjgener i forbindelse med udvidelse af grusgraven ved Kyndby er

- At have fokus på sundhedsrisikoen ved støj og ønsket om, at der kommer en generel diskussion af afstand af støjende aktiviteter som grusgravning tæt på landsbymiljøer.
- At henlede opmærksomheden på, at der findes metoder til at vurdere konsekvenserne med hensyn til støj på forhånd altså i planperioden for udpegninger i Råstofplanen
- Sammenligne en forsimplet beregning af støj mod gældende grænseværdier
- Vise, at grænseværdier for støj ikke kan overholdes ved udpegningen af grusgravsområde og afstand er eneste løsning.

Sundhedsrisiko ved støj

I de seneste år er der fremkommet en række meget bekymrende rapporter angående de negative konsekvenser ved støj. WHO fastslår, at støj er den næststørste miljømæssige risiko efter luftforurening for menneskelig sundhed [Kilde #1,]. Fra Miljøministeriet fås "Et forsigtigt skøn siger, at 200 til 500 danskere årligt dør for tidligt af hjertesygdom og forhøjet blodtryk som følge af vejstøj" [Kilde #2]. Dertil skal lægges støj fra virksomheder. Eller et andet eksempel fra Ålborg Universitet, hvor virkningen af støj gennemgås. Den klare følge af støj er en lang række negative effekter på helbred, psyke og socialt. Flere informationer

findes [Kilde # 3, her]. Med den viden in mente bør støj tages alvorligt og undersøges til bunds på forhånd. Specielt fordi en udvidelse af en grusgrav med tilhørende støjende aktiviteter, vil have store negative konsekvenser for lokalområdet.

Støjgrænser for boliger

Der er to følger af en udvidelse af grusgraven ved Kyndby

- Øget støj fra selve grusgraven
- Mere trafikstøj på grund af tung trafik specielt igennem Kyndby og mindre grad Dalby

Disse to effekter tilsammen vil have store konsekvenser for livskvaliteten i området omkring grusgraven.

Der findes støjgrænser for boliger. Først nævnes grænserne for støj fra virksomheder.

- Der henvises til Tabel 1 i det fulde høringssvar, hvor der er vist tabel med grænseværdier for støj (kilde #4).

Der er vejledende støjgrænser for indendørs sove- og opholdsrum (Kilde #5)

- Der henvises til Tabel 2 i det fulde høringssvar, hvor der er vist tabel med grænseværdier for støj (kilde #5).

Derefter nævnes grænseværdier for støj fra vejtrafik.

- Der henvises til Tabel 3 i det fulde høringssvar, hvor der er vist tabel med beskrevet grænseværdier for støj fra vejtrafik (kilde #7).

Følgende skal tages betragtning med hensyn til støj fra grusgraven

- Kyndby Huse og omkringliggende huse er omfattet af støjgrænserne for "5. Boligområder for åben og lav boligbebyggelse". Se Tabel 1
- Det rekreative område Fjordstien er omfattet af "6. Sommerhusområder og offentligt tilgængelige rekreative områder". Se Tabel 1

Med hensyn til trafikstøj igennem Kyndby Huse og Dalby henvises til

- "men lægges også til grund når man skal vurdere støjulemper ved eksisterende boliger langs eksisterende veje". Se Tabel 3
- En støjgrænse på 58 dB. Se Tabel 3

Disse informationer bør indgå i overvejelserne, hvis grusgraven skal udvides.

Overvejelser omkring impulstøj

Det er givet, at impulsstøv giver en væsentlig forøget genepåvirkning i forbindelse med støj fra virksomheder. Derfor gives der også et tillæg, hvis støjen indeholder impulser. En beskrivelse af impulsstøj er fundet hos Miljøstyrelsen [kilde #8], og den er

- Der henvises til Tabel 4 i det fulde høringssvar, hvor der er vist tabel.

Samme sted er fundet følgende korte definition

- "En impuls er den bratte begyndelse af en lyd."

Der argumenteres ligeledes for, at den rigtige korrektion for impulsstøj er mere end de sædvanlige 5 dB, som vi bruger Danmark. Det sidste er beskrevet hos Miljøstyrelsen [Kilde #9, her].

Det argumenteres, at flere forhold kan med rimelig siges at have impulsstøjsmæssig karakter

- Start af store maskiner til brug i grusgraven
- Lastning af lastbiler
- Knusning og sortering af materiale
- Kørsel i grusgrav
- Brug af trykluft eksempelvis tilslutning og frakobling
- Kørsel gennem Kyndby og Dalby

Det sidste vil normalt kunne henregnes til trafikstøj og ikke støj fra virksomheder. Men genepåvirkningen er indiskutabel i det den tunge trafik afvikles under 2 meter fra bolig.

Effekt af jordvold på støj

Det nævnes flere steder, at en jordvold kan bruges som afhjælpende foranstaltning. Her fundet følgende fra Vejdirektoratet. For mere information se Vejdirektoratet [Kilde # 9]

- Der henvises til Tabel 5 i det fulde høringssvar, hvor der er vist tabel.

Der bliver en dæmpning af støjen på op til 6 dB, som effekten af en støjskærm. Vind vil for eksempel kunne reducere effekten betydeligt fra en skærm eller vold. Fra min tid som projektleder for støj i Banedanmark regnede vi med 4 dB's dæmpning fra en støjskærm i praksis. Og 3 dB er defineret som en hørbar men lille ændring af lyden. Desuden vil jordvoldene, som beskrevet af Vejdirektoratet, blive meget store og fylde væsentligt i landskabet.

Data fra støjmåling i aktindsigt

Der skal knyttes nogle kommentarer til rapporten "Måling af støvpåvirkning fra en grusgrav i Region Hovedstaden ved måling af støvnedfald, svævestøv og α -kvarts" [Kilde # 10, her]. Dens primære formål er at undersøge forhold omkring støv ved aktiviteter i en grusgrav. Dette er også vigtigt at få vurderet, men vil ikke blive yderligere berørt i dette afsnit. Det interessante og relevante ved rapporten er dens støjbetragtninger.

Her tænkes specielt på to forhold

- Niveau af støj fra grusgrav i forhold til baggrundsstøj
- Antallet af kørsler
- Fordeling af støjhændelser henover dagen

Ved at kigge på Figur 11 i rapporten ses meget kraftig forøgelse af på op til 20 dB ved kørsel af maskiner i grusgraven. Se figur nedenfor.

- Der henvises til Figur 11 i det fulde høringssvar.

20 dB ændring af støj svarer til en firedobling, hvilket er en overordentlig god grund til at tage støj fra aktiviteter i en grusgrav meget seriøst. Et andet forhold ved støjen er, at den er beskrevet som havende en impulsmæssig karakter. Impulsstøj er behandlet tidligere, og dette vil bidrage yderligere til genopvirkningen.

Figur 12 fra rapporten viser antallet af kørsler. Se figur nedenfor.

- Der henvises til Figur 12 i det fulde høringssvar.

Der er mange eksempler på over 200 kørsler per uge. Hvis man sammenholder dette med den ændring i støjbelastning, er konklusionen klar.

- Det er meget vigtigt at få undersøgt dette forhold til bunds, inden der gives tilladelse til udvidelse af grusgrav i retning af beboelse

Til sidst skal nævnes de støjende aktiviteters fordeling henover døgnet. Se Figur 13 fra rapporten vist nedenfor.

- Der henvises til Figur 13 i det fulde høringssvar.

En stor procentdel af kørslerne ligger i døgnets ydertimer, hvor naboer vil blive ekstra generet af støjen. Eventuelt få forstyrret søvn. Se eventuelt Tabel 1, Tabel 2 og Tabel 3 for hvordan krav til støj i døgnets ydertimer er skærpet af samme grund. Konklusionen må være

- At der er overordentlig vigtig, at en tilladelse til aktivitet i grusgraven ved Kyndby indeholder en tidsbegrænsning for aktivitet i grusgraven og transport til og fra grusgraven

Beregning eller simulering af støj

Som det meget gerne skulle være klart efter at have læst det foregående om støj, så er det et vigtigt område, når det drejer sig livskvalitet og velbefindende. Der findes heldigvis metoder, der er fagligt velunderbygget, og de bliver anvendt i situationer som disse. De er

- Nord2000 og CNOSSOS-EU

En mere detaljeret gennemgang af Nord2000 se links til kilder [Kilde # 11 her, #12 her]. For CNOSSOS-EU findes mere materiale via følgende links – [Kilde #13 her og # 14]. Begge kan bruges til at simulere støjbelastning aktiviteterne i selve grusgraven, og transporten til og fra grusgraven. Det anbefales kraftigt at udføre disse simuleringer, fordi de er præcise i deres forudsigelse. Med resultater fra disse simuleringer kan man træffe beslutninger på et oplyst grundlag. I stedet for at give en tilladelse vel vidende, at det er overvejende sandsynligt, at det vil medføre væsentlige forringelser.

Det er desværre udenfor vores muligheder at lave beregninger efter disse anerkendte metoder, fordi de kræver adgang til dyr software.

Beregning af støjpåvirkning Kyndby Huse

Nedenfor er en forsimplet beregning af støj for naboer til grusgraven og beboer langs transportvejen til og fra grusgraven. Støjeberegning foretaget vha. anerkendt side for akustiske formler og udregning [kilde # 15] Følgende antagelser er gjort

- Støjen falder med 6 dB per afstandsfordobling. Det er en grov forsimples idet denne antagelse gælder for lyd, der spreder lige meget i alle retninger, og ikke tager hensyn til refleksioner fra jordens overflade og vejrmæssige forhold.
- Kildestyrken for de relevante maskiner er fundet [kilde #16, her]. Disse værdier bruges til at finde en anslået værdi for støj ved kilden. De endelige kildestyrker kendes ikke. De kan bedre bestemmes, hvis man kender det anvendte maskineri. Derfor er disse værdier anslået

Følgende kildestyrker er anvendt

- Lastbil tomgang: 91 LWA
- Lastbil drift 40 km/t: 106 LWA
- Hjullæsser maksimal motorydelse: 110 LWA

Enheden LWA er enheden for lydeffektniveau. Den svare til dBA niveauet helt henne ved kilden.

Begrundelsen for at vælge en Lastbil i drift ved 40 km/t er, at det er den tilladte hastighed igennem Kyndby. Ved at kombinere grænseværdier inklusiv tidspunkter på døgnet, kildestyrker fra støjdata bogen og afstand fremkommer følgende tabel. Beregningen er udført for Boligområder for åben og lav boligbebyggelse nævnt i Tabel 1.

- Der henvises til Tabel 6 i det fulde høringssvar.

Tabel 6 viser den afstand, der skal til for, at grænseværdierne for støj overholdes. I tabellen er der ikke givet et tillæg for impulstøj, som vi mener bør gives. Det er indlysende, at den udpegede udvidelse i Råstofplanen vil medføre en kraftig overskridelse af støjgrænserne for Boligområder. Dette mener vi, at der skal tages hensyn, når en eventuel udvidelse af grusgraven ved Kyndby kommer på tale.

En anden måde at kigge på det foreslåede udgravningsområde er ved at fastholde afstanden for at se hvilken støjpåvirkning, det medfører nærmeste bebyggelse. Den anslåede afstand er omkring 62 m. Hvis afstanden fastholdes kan man få en ide om overskridelse af støjgrænserne – se tabel 7. Igen er Boligområder for åben og lav boligbebyggelse nævnt i Tabel 1 valgt.

- Der henvises til Tabel 7 i det fulde høringssvar.

Tabel 7 viser den anslåede støjbelastning ved nærmeste bolig i Kyndby Huse, som følge af diverse aktiviteter i grusgraven, som i alle tilfælde overskrider den støjgrænseværdierne.

- Der henvises til Tabel 8 i det fulde høringssvar.

Tabel 8 viser overskridelsen ved at sammenligne resultaterne fra Tabel 7 minus grænseværdierne fra Tabel 1.

For bedre at kunne forstå resultaterne, når de bliver udtrykt i enheden dB, så gælder der

- 10 dB opleves som en halvering eller fordobling af lyden
- 20 dB opleves som en meget stor ændring af lyden

Igen er konklusionen meget klar. Der vil være en betragtelig overskridelse af støjgrænserne fra Tabel 1. Selv en jordvold, som kan mindske støjen med ca. 4 dB er ikke nok. Og det bør lede til, at udpegningsområdet fjernes samt, at der laves en beregning af støjbelastning, inden der planlægges udvidelse af grusgraven ved Kyndby Huse. Det bør ligeledes lede til en politisk beslutning om generelle retningslinjer for afstande til grusgrave for tæt-lav bebyggelse og landsbyer generelt.

Der er ikke lavet en undersøgelse af en eventuel støjbelastning for Landerslev. Dog gælder det samme støjgrænser og støjbelastninger. Derfor kan der laves tilsvarende betragtninger.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I forbindelse med de fremsendte støjberegninger for støjpåvirkningen af Kyndby Huse er der, som det også beskrives, nogle begrænsninger i de udførte beregninger. De fremsendte beregninger har, efter regionens forståelse, til formål at illustrere henholdsvis afstand og støjpåvirkning baseret på et potentielt lydtryk der er uafhængigt af trykkets varighed. Regionen skal, i henhold til støjvejledningen og miljøstyrelsens vejledende støjgrænser, i forbindelse med vurderingen af tilladelser til råstofindvinding tage udgangspunkt i det 'ækvivalente støjbidrag' (gennemsnitlige støjpåvirkning over driftsperioden). Herudover skal betydningen af blandt andet terræn, jordoverfladens lydabsorberende og lydreflekterende egenskaber samt den kumulative støjpåvirkning fra flere støjkilder inkluderes for at opnå et retvisende billede. Beregningerne eller målingerne sammenholdes med gældende vilkår og vejledende støjgrænser for den pågældende støjmodtager. I forhold til Kyndby Huse vil regionen som udgangspunkt fastsætte vilkår tilsvarende de vejledende støjgrænser for blandet bolig og erhverv, jf. arealanvendelsen fastsat i lokalplan nr. 025. Generelt skal det oplyses at regionen under sin behandling af tilladelser til en råstofgrav, altid foretager en konkret vurdering af den potentielle støjpåvirkning på naboerne. Vurderingen sker blandt andet på baggrund af indvindingsaktivitetens karakter, beliggenhed, erfaring og eventuel tilsynshistorik. Vurderes der at være en potentiel risiko for overtrædelse af støjgrænserne, kræves der som udgangspunkt en akkrediteret støjberegning. Dette blev blandt andet gjort i Landerslev Grusgrav i 2022, da graven blev udvidet tættere på beboelser i det nordlige Lyngerup. Beregningen er vedlagt som bilag 7 i tilladelsen som kan findes på regionens hjemmeside. Beregningen viser den beregnede støjpåvirkning hos grusgravens naboer i både drifts- og opstartsfase, og kan give en ide om sammenhængen mellem støjniveauer og afstande. Vi vil desuden gøre opmærksom på, at naboer altid er velkomne til at kontakte os, hvis de oplever gener eller vurderer, at der er en overskridelse af gældende støjgrænser. Vi følger altid op på sådanne henvendelser. Det skal dog understreges, at en virksomhed godt kan opleves som støjende og generende uden nødvendigvis at være i strid med gældende bestemmelser

Udsagn

Afsender: Ilse Sejersten

Udover den fysisk påvirkning som er påvist, når man udsættes for støj, er der også den mentale påvirkning af at skulle færdes / gå ture / cykle i et område, der er præget af udgravninger, store volde og nedsat udsigt over et sammenhængende landskab. Hele vores egn her i Horns herred vil blive et område med store grusgrave, som vil ødelægge den smukke natur og nedsætte vores livsværdi samt værdien af vores ejendomme.

Derfor må yderligere udvidelse af grusgravene ved Kyndby udtages af Råstofplan 2025

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Regionen arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Izabella Nordkvist

Fremsender hermed mit høringssvar imod udvidelse af Gammelvang grusgrav, Kyndbyvej, 3630 Jægerspris ifølge Region Hovedstaden Råstofplan 2025.

Jeg har boet i andelsforeningen Kyndby Huse siden 2010. De først 5 år, var der dejligt fredeligt. Ingen støj fra grusgraven og minimal sand/grus støv og belastende lastbil kørsel.

Men siden 2015, hvor Region Hovedstaden den 8 juli 2015 gav Gammelvang Grusgrav ny indvindingstilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af nyt område, har andelen været plaget af

- Støj fra pælebor, sten/grus slæder, lastbiler, grusgravs traktorer.
- Støv/partikler forurening.
- Trafikale problemer fra lastbiler, der tvinger biler ud i græsrabatter, kører for stærkt, slingre gennem vejsving og hen ad kørebanen, lave stenslag på biler.
- Vinduer, biler, vasketøj snadres til med sand/grus støv fra grusgraven.
- Selv om vinduer og døre er lukket, går støjen lige igennem.

Nu vil Region Hovedstaden via Råstofplan 2025 have Gammelvang grusgrav yderligere udvidet med en kæmpe udgravning helt hen til andelsforeningens Kyndby Huse trægrænser: Det betyder at:

- 1) Støjen fra grusgraven eskalere og kommer til, at overstige de gænges støjværdier, der allerede overskrides, når sten/grus slæderne køre. Pælbor står og hamre op og ned i jorden. Traktorer og anden kørsel i grusgraven drøner rundt.
- 2) Støv/partikel forhøjes væsentligt og forringer sundheds levevilkår både for mennesker og dyrelivet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Og i disse tilfælde bør borgere kontakte Region Hovedstaden. Trafikale problemer beskrives i et andet udsagn

Udsagn

Afsender: Karin Nordlund Andersen

Ved forespørgsel til Regionens embedsmænd, ved den offentlige høring d.10. juni i Elværket i Frederikssund (hvor der desværre var begrænsede pladser og en meget stram tidsplan,.. og vi blev lukket ud igen efter præcis to timer, hvor flere spørgsmål fra os borgere ikke blev taget op, fordi tidsplanen skulle overholdes), der viste det sig at der er ingen regler om hvor tæt en grusgrav må være på beboelse.

Det er tilladt at ødelægge folks helbred og livskvalitet med støj, støv og trafikgener på vejene. Vi kan klage, men ingen garantier.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen er opmærksom på, at ikke alle, der ønskede det, fik plads på informationsmødet i Frederikssund Kommune. Det er Regionen naturligvis også rigtig ærgerlige over. Det er vigtigt at understrege, at formålet med mødet var at give borgere og andre interessenter informationer om indholdet i forslag til råstofplan og miljøvurderingen. Formålet var ikke, at man på mødet kunne afgive sit høringssvar. Regionen anerkender at

der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Niels M. Svendsen

I forvejen er Landsbyen Kyndby Huse belastet i en vis grad af aktiviteterne i nærliggende grusgrav. At udvide aktiviteterne til at omfatte området tættere på landsbyen vil være en enorm forringelse af nærområdet. Hvor vi nu bor naturskønt nær skov og strand, vil vi med planen bo nabo til en støjende og støvende industri.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding.

Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten.

Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj.

Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene.

Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner.

Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

En udvidelse af et graveområde medfører ikke i sig selv øget påvirkning i form af støv, støj og vibrationer. Påvirkning af støv, støj og vibrationer hænger i høj grad sammen med, hvor store mængder råstoffer, der bliver gravet og ikke størrelsen på graveområdets areal. Det er imidlertid sandsynligt, at der vil være en øget påvirkning, da råstofindvindingen foregår over længere tid som følge af den arealmæssige udvidelse.

Udsagn

Afsender: Ole H Hansen

Den nye udvidelse af graveområdet går meget tæt på bebyggelserne. Dette medfører store gener for beboerne i form af støv og støj. Gener som man i dag allerede er bekendt med fra den tidligere og den nuværende grusgrav. Nu vil man udlægge et graveområde meget tættere på beboelserne. Med de hidtil kendte krav, der stilles til reduktion af disse gener, samt de muligheder, der er for at efterkomme dem, så viser erfaringerne, at det ikke er muligt, på en forsvarlig måde, at drive en grusgrav i det pågældende område.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoftilladelserne.

Udsagn

Afsender: Søren Lykke Sørensen

Haven / Herlighed / Gener

Som også tidligere skrevet valgte vi bevidst vores ejendom ud fra de naturmæssige omgivelser, da det ville give os muligheden for at leve i pagt med naturen og nyde udendørslivet, hvor vi samtidig havde en bolig der skulle være rimelig vedligeholdelsesfri.

Derfor har vi investeret meget både i bygninger og haveanlæg.

Bygninger er totalt nyistandsatte, med nye tage, og isoleret til moderne standarder med gulvvarme overalt drevet af et jordvarmeanlæg samt stort solcelleanlæg, så energiforbruget er minimalt.

Udendørs har vi investeret rigtig mange timer og penge i at skabe mere biodiversitet og skønne forhold for planter, dyr og os selv. Senest har vi plantet 240 (24 forskellige arter) blomstrende buske og 10 store prydtræer. Det er udover de 55 frugttræer og store gamle træer som Eg, Rødbøg, Ask og andre.

Desuden har vi lavet mange stensætninger af gamle marksten rundt omkring på grunden, til indramning af bede med blomster, buske og træer. Det har vist sig at være en god ting for markfirbenet og vores frøer, der elsker disse områder.

Det gør de også i forbindelse med vores vandhul, hvor der altid er vand, og hvor masse af fugle og insekter har deres daglige gang.

Dette vandhul skyldes underjordiske vandløb, der nok kommer helt oppe fra Kyndby og ned underjordisk langs Jungedalsvej og samles i dalen, Jungedal, som vores gård er opkaldt efter. Vi frygter helt klart, at en udvidelse af Kyndby graveområdet vil afskære alt dette vand, der flyder igennem vores have og dermed fjerne, den frodighed vi i sin tid købte ejendommen på. Og på sigt fjerne den biodiversitet vi har skabt.

Vores drøm fra starten har hele tiden været, at haven og boligen skulle være vores naturskønne oase i pensionisttilværelsen. Og folk der kender os og ejendommen vil nok give os ret i, at vi bruger al vores fritid på vores hus og have, hvor vi elsker at være i gang med etablering af et eller andet nyt. Og vi ser virkelig frem til at nyde vores otium i disse omgivelser, som vi elsker og selv har bygget op

Nu giver det dog søvnløse nætter, hvis det skal ske med en grusgrav som nabo, hvor der uundgåeligt vil være mange gener fra gennem ikke mindst støv og støj fra maskiner, der vil ødelægge især udelivet, men også livet indendørs og dermed tilværelsen i de sidste år vi har tilbage.

Vi har tidligere haft en ødegård i Sverige i 10 år, men da vi fandt Jungedal, havde vi ikke længere behov for denne, da vi fik alt det samme i vores nye hjem. Fred, ro og naturskønne omgivelser.

Derfor formoder vi, at Udvalgsformanden også kan sætte sig ind i denne modstand, at der pludselig skal være en grusgrav op og ned af ens "øde gård", når det ikke er nødvendigt af markeds-mæssige behov, da de eksisterende Råstofplaner (2012) allerede dækker det.

Borgerne har accepteret gener i rigtig mange år med store lastbiler, støv, larm m.m. igennem den smalle skolevej i landsbyen Kyndby og når der er mulighed for bedre placering i forhold til hovedveje, forventes denne belastning ikke udvidet.

Dette vil også sikre et naturskønt område til fortsat gavn for natur, dyr og mennesker.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Forholdene omkring vandløb, søer og anden våd natur er undersøgt som en del af miljøvurderingen, og det er Region Hovedstadens vurdering, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af nærliggende våde

naturområder. Miljøvurderingen er beskrevet nærmere i miljørapporten og i det bagvedliggende notat vedrørende muligt påvirkning af beskyttede søer, våde naturtyper og vandløb.

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding.

Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten.

Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj.

Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene.

Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner.

Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne .

94 % af ressourcerne i Råstofplan 2012 er under aktiv indvinding.

Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder i 2025-planen dækker regionens estimerede markeds-mæssige råstofbehov inden for mindst en 12-årig perioden. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³.

Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025. Det er dog altid grundejer som afgør, om og hvornår der skal indvindes råstoffer på en ejendom. Regionen udpeger graveområder i råstofplanen, men har ikke indflydelse på, om der søges om tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområdet

Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. En udvidelse af et graveområde medfører ikke i sig selv øget påvirkning i form af støv, støj og vibrationer. Påvirkning af støv, støj og vibrationer hænger i høj grad sammen med, hvor store mængder råstoffer, der bliver gravet og ikke størrelsen på graveområdets areal. Det er imidlertid sandsynligt, at der vil være en øget påvirkning, da råstofindvindingen foregår over længere tid som følge af den arealmæssige udvidelse.

Det bemærkes, at området udlægges med en forudsætning om, at der i tilladelser til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at de potentielle individuelle og kumulative miljømæssige hensyn i form af f.eks. støj og støv, skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Det skal derfor ved det konkrete indvindingsprojekt vurderes, hvordan miljøpåvirkningen nær sammenhængende boligbebyggelse kan begrænses mest muligt. Der kan f.eks., på baggrund af en konkret vurdering, stilles vilkår om at indvindingsaktiviteter i en zone nær boligbebyggelsen begrænses i forhold til afstand og tidsperiode, således at miljøpåvirkningerne minimeres.

Udsagn

Afsender: Tina Hjordrup

Hvis grusgraven i Kyndby udvides kan vi i vores andelslandsby se frem til, støj og støvgener forværres -de gamle huse, der er bevaringsværdige, får skader, når der knuses sten -vores omfattende dyreliv forringes-vores grundvand og dermed drikkevandet påvirkes-vores huses værdi forringes-vores livsværdi forringes. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se svar vedrørende støj og støv samt grundvand i andre svar på høringsvar fra regionen

Mht. ejendomsværdi::

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at

reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Mht. skader på huse:

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Tina Hjordrup

I Kyndby Huse, hvor jeg bor, er vi allerede meget negativt påvirkede af den eksisterende grusgrav i Kyndby. Vi oplever larm og støvgener og kan, når det blæser, tydeligt se det på vores huse, hvor sandet lægger sig. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse". Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier.

En udvidelse af et graveområde medfører ikke i sig selv øget påvirkning i form af støv, støj og vibrationer. Påvirkning af støv, støj og vibrationer hænger i høj grad sammen med, hvor store mængder råstoffer, der bliver gravet og ikke størrelsen på graveområdets areal. Det er imidlertid sandsynligt, at der vil være en øget påvirkning, da råstofindvindingen foregår over længere tid som følge af den arealmæssige udvidelse.

Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på:

Tlf: 3866 5000

E-mail: raastoffer@regionh.dk

Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden.

Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstof tilladelserne.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

Fjorden åbenbarer sig for os, og her er fuldstændigt ro (undtagen når vinden blæser den "forkerte vej" og vi derved rammes af lyden fra den grusgrav, som allerede ligger i den lille nærliggende landsby, Kyndby.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoffilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoffilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoffilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

Ved etablering i bolignære områder er der mange tabere, det gælder både påvirkning af miljø, kulturarv, boligværdier og ødelæggelse af den smukke og truede natur, men så sandelig også den sundhedsmæssige risiko, som fx stress, larm og økonomiske udfordringer til følge.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven som f.eks. beskyttet natur og arter, kulturarv, menneskers sundhed mv. Miljøvurdering af råstofplanen har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn på et tidligt stadie i planlægningsprocessen. En miljøvurdering omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning ved gennemførelse af råstofplanen.

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og

landskabsværdier.

Regionen arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen.

Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forhold som natur, støv, støj, grundvand mm., for at sikre at indvinding ikke påvirker disse væsentligt. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger.

Kyndby Udvidelse - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Alice Røpke

Kyndby Huse udvidelsen: Som beboer i den bevaringsværdige landsby Kyndby Huse er jeg særligt bekymret for den foreslåede udvidelse i Kyndby, som inddrager et nyt stort område på cirka 3,66 kvadratkilometer (51,7 hektar) (1). Denne udvidelse vil have en betydelig indvirkning på vores lokalsamfund og det omkringliggende miljø.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. For miljøparameteret landskabsværdier (og de kulturhistoriske værdier) er det ikke muligt at afværge den væsentlige påvirkning.

For at sikre de landskabelige værdier og de kulturhistoriske værdier har Region Hovedstaden derfor tilskåret området mod nord.

Udsagn

Afsender: Alice Røpke

Bevaring af Natura 2000 område: Vi har et stort ønske i Kyndby Huse om at bevare Natura 2000 området, hvor sjældne planter som himmelblå lungeurt, kornet stenbræk vokser og varierede dyreliv. Disse arter og dyr er vigtige for biodiversiteten og bør beskyttes mod de negative konsekvenser af råstofindvinding.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udlægger ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er omfattet af Natura 2000, da det er i strid med gældende lovgivning. Det skal altid vurderes, hvorvidt et projekt eller en plan kan medføre indirekte påvirkning af et Natura 2000-områdes integritet, habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Regionen har hvad angår forslaget til Kyndby Udvidelse vurderet, at udlægning hverken i sig selv eller sammen med andre projekter eller planer og programmer vil kunne påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder. I forbindelse med en kommende ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal Regionen tage stilling til, hvorvidt det konkrete projekt kan påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder.

Udsagn

Afsender: Charlotte Bergendorff

NEJ, NEJ til at l ødelægge natur, dyreliv, planter, biodiversitet

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af potentielle graveområder i overensstemmelse med gældende lovgivning. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Kyndby og Kyndby Udvidelse Området ligger inden for kystnærhedszonen og betænkelig tæt på et Natura 2000-område. I miljørapporten ses ingen redegørelse for i hvilken grad råstofudvindingen vil kunne påvirke Natura 2000-området. Der findes også sårbar natur i området, ikke mindst skal nævnes den meget sjældne Himmelblå lungeurt, som kun findes det ene sted i Danmark. Området er af Frederikssund kommune udlagt

som værdifuldt kulturlandskab, ikke mindst på grund af de mange jord- og stendiger samt andre fortidsminder, som findes her. Fjordstien 40 går direkte igennem det nye område. Det er særdeles beklageligt, at den gennemgående cykel-og vandresti afbrydes, hvorved adgangen til naturen og de smukke landskaber begrænses i uacceptabel grad.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se tidligere svar ang. kystnærhedszone og Natura-2000 område.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter, som fx. Himmelblå lungeurt.

Der er ikke registreret fredede fortidsminder inden for det foreslåede graveområdet, men der kan være skjulte fortidsminder inden for området. Området udlægges derfor med en forudsætning om, at der i tilladelse til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at der enten indgås aftale med det ansvarshavende museum om arkæologisk forundersøgelse, eller at museet orienteres i rimelig tid og senest 3 uger før afrømning af muld, så museet har mulighed for at overvåge arbejdet.

De beskyttede sten- og jorddiger er beskyttet efter museumslovens § 29 a, hvilket betyder at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger. Hvis der ønskes at grave inden for digerne, kræver det en dispensation. Det vurderes, at det er muligt at tilrettelægge råstofindvindingen i området, således at der tages højde for de beskyttede diger. Det er derfor regionens vurdering, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af digerne i driftsfasen.

Tak for at gøre Regionen opmærksom på Fjordstien, som en rekreativ værdi i området. Rekreative værdier skal vurderes i miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025 og skal indgå i §3-afvejningen efter råstofloven, hvor forskellige miljøhensyn afvejes i forhold til kvaliteten af råstofressourcen i området. På denne strækning følger fjordstien offentlig vej og dens forløb bliver derfor ikke forstyrret. En evt. grusgrav vil selvfølgelig give en midlertidig påvirkning af oplevelsen, men det er en relativt lille del af den 275 km lange fjordsti, der påvirkes. Regionen vurderer dermed ikke, at der vil ske en væsentlig påvirkning af den rekreative værdi af Fjordstien.

Udsagn

Afsender: Elsebeth Kjær

Grusgravning påvirker også dyre- og plantelivet. Målinger indikerer, at der er flere flagermusarter i området, som sandsynligvis vil blive påvirket af graveaktiviteten. Følgende registreringer er ikke validerede, men er indberettet på arter.dk: Dværgflagermus, Skimmelflagermus og Sydflagermus.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet

forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af indvindingstilladelse for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Fjordstien, som har væsentlig turismemæssig betydning, forløber desuden igennem det påtænkte graveareal. Regionen bør sikre at den turismemæssige interesse varetages i forbindelse med gravningen. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for at gøre Regionen opmærksom på Fjordstien, som en rekreativ værdi i området. Rekreative værdier skal vurderes i miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025 og skal indgå i § 3-afvejningen efter råstofloven, hvor forskellige miljøhensyn afvejes i forhold til kvaliteten af råstofressourcen i området. På denne strækning følger Fjordstien offentlig vej og dens forløb bliver derfor ikke forstyrret. En evt. grusgrav vil selvfølgelig give en midlertidig påvirkning af oplevelsen, men det er en relativt lille del af den 275 km lange fjordsti, der påvirkes. Regionen vurderer dermed, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af den rekreative værdi af Fjordstien.

Udsagn

Afsender: Izabella Nordkvist

- 5) Det rige biodiversitet, flora og dyreliv, som er herude ødelægges.
- 6) Natura 2000 områdets fredet planter mister muligheder for nye voksesteder.
- 7) Naturområdets rige dyreliv og Natura 2000 truede dyrearter påvirkes med forringede livsvilkår, da deres naturlige levesteder og madkamre forsvinder;

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Kyndby og Kyndby udvidelse udlægges på arealer med intensivt landbrug og derfor meget lille artsrigdom. De arter, som er beskyttet af Natura2000 området ved Roskilde Fjord har ikke levested på landbrugsarealerne som udlægges. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde i Kyndby i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Karin Nordlund Andersen

Vi siger nej til den kæmpe udvidelse af grusgrave i Frederikssund Kommune, der skal ske ifølge Råstofplan 2025, og specielt i Kyndby Huse, hvor jeg bor. Det vil ødelægge vores smukke istidslandskaber endnu mere end der allerede er blevet ødelagt i de sidste mange år. Vores by Kyndby Huse, der er en bevaringsværdig Landsby, der allerede har været belastet af grusgravning de sidste 50 år og gravningen er langt fra færdig, skal have en grusgrav ifølge råstof plan 2025, der er 3 gange så stor som den vi allerede har.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. For miljøparameteret landskabsværdier (og de kulturhistoriske værdier) er det ikke muligt at afværge den væsentlige påvirkning. For at sikre de landskabelige værdier og de kulturhistoriske værdier har Region Hovedstaden derfor tilskåret området mod nord.

Udsagn

Afsender: Karin Nordlund Andersen

Vi fik at vide, at hvis vi har et særligt dyre liv eller sjældne dyre arter eller fugle kan vi måske få dispensation. Det har vi nu undersøgt.

Vi har rådyr på markerne, hare, fasaner, et rigt fugleliv støre, gæs, viber mm, og i byen masser af småfugle spætter, gøgen, en vandrefalk m unger i Kyndby værket, samt masser af flagermus, men ifølge DOF/Dansk Ornitologisk Forening og Dansk Naturfredningsforening er de ikke sjældne nok og kan ikke ændre loven umiddelbart.

Hvorfor ødelægge så store arealer med kæmpe kruskrave, for en masse mennesker, for mange af os resten af vores levetid?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, de gener der kan være for omkringboende til en råstofgrav. Se også svar vedr. retningslinje 9 der sætter krav graveafstand mm. Regionen arbejder derudover også for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Robert Kaiser

1. Røglerne "Røglerne" er et særpræget bakkelandskabsэлемент, hvilket er dannet i istiden og er speciel nævnt på forskellige kort. "Røglerne" er en bakke (forhøjning i landskabet). Fra foden af Røglerne, hvilken man tydeligt kan se når man kommer imod Røglerne fra Jungedalsvej, stiger landskabet henad Røglevejen til toppen af Røglerne cirka 39 m over havets overflade. Henimod Isefjorden er der Røgleskrænten, som er udlagt til Natura 2000-Område. For foden af Røgleskrænten er der strandeng til Isefjorden. Her forefindes en overvældende uberørt natur med et mangfoldigt dyreliv. Røglerne er et yderst særpræget område med en landskabsform, der burde fredes. Toppen af Røglerne er udeladt af det påtænkte nye graveområde, måske fordi det ligger indenfor strandbeskyttelseslinjen, men resten af Røglen er planlagt til at blive gravet bort. Som et minimum bør graveområdet ikke komme tættere ind til Røglen end en behørig afstand til foden af Røglen, som ligger i linje med Hulekærvej, cirka 50 m syd for Hulekærvej. Se venligst vedhæftede skitse: Rød linje cirka foden af Røglerne som ikke bør overskrides som graveområde, Blå linje er Fjordstien 40 At grave på røglerne efter grus eller sand, ville være som at udvinde kalk fra Møns Klint. Røglerne er et fortidsminde, skabt i istiden ved smeltevandsaflejringer, og vil aldrig kunne genskabes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der

ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier. Du nævner at toppen af Røglerne er skåret fra området og det er gjort for at sikre de landskabelige værdier og de kulturhistoriske værdier.

Udsagn

Afsender: Robert Kaiser

2. Meget tæt på Natura 2000-Område

Røglesiden imod Isefjorden (Røgleskrænten), er Natura 2000 område, hvor der forefindes sjælden natur (planter og dyr) blandt andet, som eneste sted i Danmark vokser der den "himmelblå lungeurt".

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udlægger ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er omfattet af Natura 2000, da det er i strid med gældende lovgivning. Det skal altid vurderes, hvorvidt et projekt eller en plan kan medføre indirekte påvirkning af et Natura 2000-områdes integritet, habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Regionen har hvad angår forslaget til Kyndby Udvidelse vurderet, at udlægning hverken i sig selv eller sammen med andre projekter eller planer og programmer vil kunne påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder. I forbindelse med en kommende ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal Regionen tage stilling til, hvorvidt det konkrete projekt kan påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder.

Generelt vil råstofgravning øge naturværdien af arealer som før har været anvendt til intensivt landbrug og mange sjældne arter slår sig ned på de gravede arealer.

Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Søren Dam

Natur og miljø Den øgede tunge trafik vil medføre betydelige gener, især for Kyndby, da det er den eneste adgangsvej til det planlagte graveområde. Det vil samtidig gøre området ubeboeligt for det eksisterende dyreliv omkring landsbyen. Det planlagte projekt ligger i nærheden af et udpeget Natura 2000-område, som er underlagt særlige beskyttelsesregler i henhold til EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver. Natura 2000-områder har til formål at sikre og bevare levesteder for truede dyre- og plantearter samt særlige naturtyper. Med udpegningen følger en juridisk forpligtelse til at bevare eller forbedre naturens tilstand og sikre, at arter og naturtyper opretholder en gunstig bevaringsstatus.

Den miljømæssige forpligtelse over for Natura 2000-området skal overholdes. Der skal som minimum foretages en lovpligtig konsekvensvurdering, før nye aktiviteter eller anlægsarbejder i eller tæt ved et Natura 2000-område iværksættes – for at vurdere, om projektet kan skade udpegningsgrundlaget. Det vil være uden fagligt, miljømæssigt, sundhedsmæssigt og forvaltningsmæssigt grundlag at tillade råstofindvinding så tæt på en samlet landsby og et sårbart naturhabitat. En sådan tilladelse vil ikke blot øge generne markant – den vil også kunne medføre varige skader på unik natur og nærmiljø.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Kyndby Udvidelse i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Region Hovedstaden udlægger ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er omfattet af Natura 2000, da det er i strid med gældende lovgivning. Det skal altid vurderes, hvorvidt et projekt eller en plan kan medføre indirekte påvirkning af et Natura 2000-områdes integritet, habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Regionen har hvad angår forslaget til Kyndby Udvidelse vurderet, at udlægning hverken i sig selv eller sammen med andre projekter eller planer og programmer vil kunne påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder. I forbindelse med en kommende ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal Regionen tage stilling til, hvorvidt det konkrete projekt kan påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder.

Udsagn

Afsender: Søren Lykke Sørensen

Landskabelige værdier / Rekreative interesser

For vores vedkommende er det specielt matrikel nr. 18b og 18g der vil ødelægge det bølgede morænelandskab og den dal, som vores ejendom er opkaldt efter, Jungedal, og formodentlig afbryde vandtilførslen til vores vandhul.

Samtidig holdes der mindre end 100m's afstand til den bevaringsværdige landsby Kyndby Huse.

Men også den øvrige del af Kyndby udvidelsen vil fjerne det sammenhængende morænelandskab og i øvrigt fjerne en lang sektion af Fjordstien, som er en vandre/cykelsti, som ofte følger Isefjordens og Roskilde Fjords kyster gennem skove og bakkede landskaber, og knyttet sammen af fire færgeruter.

Fjordstien blev anlagt lige før vi købte vores ejendom, og vi har på tætteste hold set udviklingen i brugen af denne vandre/cykelsti, da vi lægger 300 m vej til denne langs vores grund. Denne sti har stor betydning for turismen, hvor vi især i sommermånederne taler med mange turister, der til dels farer vild og til dels roser vores haveanlæg. Derudover er der rigtig mange motionister der løber eller cykler på stien året rundt.

Og netop turismen er blevet en betydelig indtægtskilde for mange i området over de senere år, så vi får råd til at lægge mere ud til natur, hvorfor de turismemæssige interesser også skal varetages i denne forbindelse.

Kyndby har leveret råstoffer i mere end 50 år fra det eksisterende graveområde, hvilket viser overdimensioneringen i forhold til markedsbetov. Så lad landskabet og naboerne få lidt fred ved ikke at udpege yderligere graveområder i Kyndby.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

For at afværge den væsentlige påvirkning af landskabets visuelle fortælling vurderes det i Miljøvurderingen, at landskabet skal efterbehandles, så det fremstår som et jævnt bølgende terræn, hvor bratte skråninger

undgås. Derudover vurderes det, at landskabet skal efterbehandles til overvejende lysåben natur, så de åbne kig igennem landskabet sikres. Ved alle ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding foretager regionen en lovpligtig og overordnet vurdering af, om den konkrete ansøgning vil kunne have en væsentlig indvirkning på miljøet (støj, støv, transport, natur, landskab o.s.v.) – det kaldes en VVM-screening. I vurderingen indgår ikke kun påvirkningen af det ansøgte projekt, men også den samlede påvirkning fra andre omkringliggende projekter, den såkaldte kumulative effekt.

Tak for at gøre Regionen opmærksom på Fjordstien, som en rekreativ værdi i området. Rekreative værdier skal vurderes i miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025 og skal indgå i §3-afvejningen efter råstofloven, hvor forskellige miljøhensyn afvejes i forhold til kvaliteten af råstofressourcen i området. På denne strækning følger fjordstien offentlig vej og dens forløb bliver derfor ikke forstyrret. En evt. grusgrav vil selvfølgelig give en midlertidig påvirkning af oplevelsen, men det er en relativt lille del af den 275 km lange fjordsti, der påvirkes. Regionen vurderer dermed ikke, at der vil ske en væsentlig påvirkning af den rekreative værdi af Fjordstien.

Der vil desuden være en graveafstandskrav til offentligt sti og vej, der skal overholdes.

Udsagn

Afsender: Søren Lykke Sørensen

Dyrelivet

Fra vores grund nyder vi at se det varierede dyreliv, der er skabt af den natur vi bor i. Her nævner vi i ikke speciel rækkefølge en del af disse dyr og vores bekymring på deres vegne. Om nogen af disse dyr er beskyttede ved vi ikke, men forventer Regionen sikre korrekt behandling.

Musvåge Har set kommentarer i tidligere dokumenter fra Regionen, at Musvågen er en standfugl, men at den nemt kan flytte til andre områder. Det er ikke sandt, og måske er det derfor det ikke længere fremgår, i det den også er territorial fugl, hvilket vil sige den beskytter sit jagtområde mod andre musvåger og andre rovfugle, og vil ikke flytte.

Natugle, Vandrefalk, Spurvehøg, Vibe, Sanglærke, Skovskade, Stor Flagspætte, Nattergal, Flagermus, Spidssnudet frø i vores vandhul og omkringliggende arealer (se billede på sidste side), Markfirben i vores mange stensætninger i haven (for hurtige til billeder)

Snog i området og vores have (se billede af hammen der er blevet skiftet på sidste side)

Råvildt, fasaner, agerhøns, harer, ræv m.fl.

Vi er bekymrede for hvordan det skal gå flere af ovenstående dyr, hvis Kyndby udvidelsen vedtages, idet vi frygter for afbrydelse af de underjordiske kilder, der giver os vores vandhul, selv på de tørreste tidspunkter af året, og dermed livgivende vand til insekter og dyr i vores område.

Endvidere er det også basis for vores frodige have og engarealerne længere ude mod fjorden.

Regionen: billeder der nævnes udsagnet, ses der i det fulde høringssvar.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af paddler, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Graveområdet udlægges primært på arealer, der i dag anvendes til intensivt landbrug og derfor har meget lille artsrigdom. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder.

Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares.

I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen.

Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding igen iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan og vil regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Forholdene omkring vandløb, søer og anden våd natur er undersøgt som en del af miljøvurderingen, og det er Region Hovedstadens vurdering, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af nærliggende våde naturområder. Miljøvurderingen er beskrevet nærmere i miljørapporten og i det bagvedliggende notat vedrørende muligt påvirkning af beskyttede søer, våde naturtyper og vandløb. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding igen iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper - herunder vådområder. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelsen til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan og vil regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Ved såvel arbejdet med forslag til nye graveområder i råstofplanen og behandling af ansøgninger om tilladelser til råstofindvinding, foretager regionen partshøring af lodsejere og omkringboende til det aktuelle areal. Ved en partshøring fremsendes relevante oplysninger omkring en ansøgning/muligt graveprojekt til vurderede berørte aktører herunder omkringboende, lodsejere og andre relevante parter og typisk med 3-4 ugers svarfrist.

Udsagn

Afsender: Tina Hjordrup

Jeg har bosat mig i Kyndby Huse, da det er et meget naturskønt, stille område. Her har mange forskellige dyrearter deres levested, hvilket er et stort privilegie at opleve hele året rundt. At man vælger at bosætte sig langt ude på landet er et meget bevidst valg, hvor det prioriteres, at der er ro og at det er naturen, der er det vigtige.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen Hovedstaden anerkender at en grusgrav kan medføre en oplevelse af at ro og idyl forstyrres. Regionen udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom.

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Kyndby Udvidelse i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

Vi bor på i et lille familiekollektiv på Kyndby Mark. Vi bor ude for enden af en lang grusvej og på vores vej hjem nyder vi vores smukke uberørte natur. Her er flora og fauna, og masser af biodiversitet. Her lever fredede og truede arter (se fx den danske rødliste).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningsstidspunktet.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

Nej tak til flere nye eller udbyggede grusgrave i vores skønne natur i Kyndbyområdet, Hornsherred og Nationalpark Skjoldungernes land. På forhånd tak, hvis i vil bruge tid på at læse vores og andres høringssvar, men også at i vil forsøge at sætte jer i vores sted, og være åbne for at undersøge, at der er andre steder hvor færre bliver generet af grusgrave end vi allerede er. Der er en natur herude, som vi bør værne om! Kom herud, gå en tur i området, så i kender til stedet, vi er ikke bare en prik på et kort. Og vi har taget vores tørn her i Hornsherred hvad grus og sandgravning angår.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det

lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Kyndby Udvidelse - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Alice Røpke

Manglende markedsmæssigt behov: Der er ikke et markedsmæssigt behov for nye råstofgraveområder, hvilket gør det helt uforståeligt at fortsætte med den planlagte udvidelse i Kyndby. Dette understreger behovet for en grundig revurdering af planens nødvendighed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder dækker regionens råstofbehov inden for mindst en 12-årig periode. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Alice Røpke

Geografisk skævhed: Der er en geografisk skævhed i Råstofplan 2025, hvor Hornsherred bliver særligt ramt arealmæssigt af de planlagte grusgrave. Dette skaber en uforholdsmæssig stor belastning på vores område sammenlignet med andre områder i Region Hovedstaden.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og

miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Udsagn

Afsender: Charlotte Bergendorff

Det er med tungt hjerte at jeg læser, at der nu igen skal udvides med flere og større grusgrave. Hvor er vores valgte byrådsmedlemmer? Det er nu de skal vise at vi gjorde ret i at stemme på dem.

At det for at tjene lidt til kommunekasse. det kan I ikke være bekendt!!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er Region Hovedstaden og ikke kommunen der er myndighed for udpegning af arealer til fremtidig råstofindvinding samt udstedelse af tilladelser til råstofindvinding. Kommunen er høringspart. Høringsparter er adressater for afgørelsen eller direkte og individuelt berørt af en afgørelse om vedtagelse af Råstofplan 2025. Dvs. at de i flere omgange har mulighed for at komme med kommentarer og bemærkninger til Råstofplanen, som regionen skal forholde sig. Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage flere hensyn herunder natur. Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. På nuværende tidspunkt er Råstofplan 2012 den gældende plan i Region Hovedstaden, hvor der ikke er særligt mange uudnyttede råstofressourcer tilbage. Regionsrådet har i 2023 besluttet at råstofplanen skal revideres, med henblik på at overholde kravet i råstofloven om 12 års forsyningshorisont. Det vil være i strid med regionsrådets handlepligt, at udskyde udarbejdelsen og den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025, da der er tale om en plan med stor betydning for udviklingen og væksten i regionen.

Udsagn

Afsender: Charlotte Nefer

Manglende proportionalitet og lokal forankring: Det virker ikke proportionalt, at netop vores område skal bære så store konsekvenser, når der findes mere egnede lokaliteter med større afstand til beboede områder. Lokalbefolkningens bekymringer må vægtes tungt i planlægningen.

Jeg vil på det kraftigste opfordre til, at der findes et alternativt sted for grusgravningen, hvor påvirkningen af mennesker, natur og lokalsamfund er væsentligt mindre. En plan med så vidtrækkende konsekvenser bør ikke gennemføres uden bred lokal opbakning og grundig miljøvurdering.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man

inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. <p style="font-family: "Helvetica Neue"; Helvetica, Helvetica, Arial, sans-serif; font-size: 16px;">Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. <p style="font-family: "Helvetica Neue"; Helvetica, Helvetica, Arial, sans-serif; font-size: 16px;">Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. <p style="font-family: "Helvetica Neue"; Helvetica, Helvetica, Arial, sans-serif; font-size: 16px;">Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Udsagn

Afsender: Izabella Nordkvist

Det er endvidere urimeligt, at Region Hovedstaden kan pålægge beboere i andre kommuner, at have en grusgrav liggende helt op til matrikel skel og stavnsbinde beboere.

Det er helt urimeligt, at Region Hovedstaden udlægger råstofområder, der følger matrikel-grænser, i stedet for at fokusere på, hvor boligerne ligger.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Karin Nordlund Andersen

Frederikssund kommune skal nu dække 50-57 % af alt grus, sand og jord, der skal bruges de næste mange år til motorveje og nybyggeri, i Region Hovedstaden i minimum 12 år, men sandsynligvis de næste 25 -50 år.

Det mener vi er totalt urimeligt og respektløst overfor alle os i kommunen. Hvorfor skal vi som enkelt kommune, skaffe råstof til over 1,9 millioner mennesker i Region Hovedstaden, de næste 12-25-50 år. Bliver det vedtaget er det lodsejerne der bestemmer tempoet, og får fortjenesten.

Vi skal have 8 nye grusgrave klods op af flere småbyer i Kommunen, deriblandt Kyndby Huse hvor jeg bor, samt op af adskillige enkeltstående ejendomme. Det betyder at vi får de kæmpe store grusgrave lige op til bygrænsen og de enkelt huse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandstrømme har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Udsagn

Afsender: Karin Nordlund Andersen

Vi skal snart sammenlægges med Region Sjælland, og som Lars Gaardhøj fra Region Hovedstaden, skriver i et tidligere høringsvar af 21. maj 2025, at han vil arbejde for at regionerne i Fællesskab skal tage ansvar for en nationalråstofforsyning.

Der er stadig grus i de grusgrave vi allerede har.

Vi beder jeg valgte politikere i Region Hovedstaden at standse dette vanvid, og vente med en beslutning om fremtidig råstofudvinding, til der forhåbentlig kommer en national råstofplan

At Grusgravene kan bruges til rekreativt område senere, bliver ikke i min levetid, og det er lodsejerne der bestemmer til den tid, og ikke borgerne, og landskaberne bliver ikke det vi har nu. Det bliver store huller med krat og træer, og unaturlige huller i vores nuværende istidslandskab.

I Hornsherred Lokal Avis af 11. juni 2025 kan man læse at: "Turismen topper: Fjordlandet Runder 3 milliarder" Turismen har aldrig haft større økonomisk betydning for Fjordlandet" Tallene er udgivet af VisitDenmark for 2023-24, og nye tal kommer snart.

Hvorfor ødelægge alt det gode vi har, og den fremgang vi har....

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne.

Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. I ressourceopgørelsen er rest ressourcen i de eksisterende grudgrave medtaget. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer.

Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v.

På nuværende tidspunkt er Råstofplan 2012 den gældende plan i Region Hovedstaden, hvor der ikke er særligt mange uudnyttede råstofressourcer tilbage. Regionsrådet har i 2023 besluttet at råstofplanen skal revideres, med henblik på at overholde kravet i råstofloven om 12 års forsyningshorisont. Det vil være i strid med regionsrådets handlepligt, at udskyde udarbejdelsen og den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025, da der er tale om en plan med stor betydning for udviklingen og væksten i regionen.

Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

Udsagn

Afsender: Kristoffer Klepper

Grusgrave tæt på hvor mennesker bor bør tage hensyn så vidt muligt, til omgivelser og lokale forhold. Ved Kyndby Huse foreslåes nu udvidelse der komme meget tæt på byen mod nord og omringer Jungedalsvej 7 på tre sider. Jeg foreslår at man tager hensyn til beboerne i området og sløjfer den del af udvidelsen der ligger på marken mellem Jungedalsvej 7 og Kyndby Huse. Hermed vil man skåne beboerne i Kyndby Huse og skåne Jungedalsvej 7 fra at blive omringet på tre sider, så det kun er to sider.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være gener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Niels M. Svendsen

Hvor man for tiden på højere plan taler om at øge genbrug af f.eks. byggematerialer for at producere beton ved delvis genoparbejdning af gammel beton og udlægning af landbrugsområder til natur, er det stærk kontraindikeret at udlægge vores naturskønne omgivelser til industri.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er flere bemærkninger til dette udsagn, først angående genbrug af byggematerialer. I dag genanvendes stort set alt uforurenet bygge- og anlægsaffald. Men byggeaffald kan ikke fuldt ud erstatte indvundne råstoffer, da mængden af byggeaffald er langt mindre end behovet for råstoffer. I dag udgør nedknust byggeaffald kun ca. 4 % af ressourcestrømmen. Desuden kan byggeaffald ikke erstatte alle grove materialer af høj kvalitet som anvendes til f.eks. fremstilling af beton. Omstillingen til at kunne genanvende flere ressource vil derfor foregå over tid, og i takt med at den teknologiske udvikling medvirker til, at der kan fremstilles nye former for erstatningsmaterialer. Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde i Kyndby i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. På sigt vil det altså være en omlægning af landbrugsjord.

Udsagn

Afsender: Robert Kaiser

4. Kystnærhedszone I "Vejledning om planlægning i kystområder", udgivet af Miljø- og energiministeriet 1995 (Der henvises stadig til denne på Plan- og landdistriktsstyrelsens hjemmeside) står anført: "Nye arealer til råstofindvinding kan kun udlægges i kystnærhedszonen, hvor krav til art, mængde, kvalitet eller andre forhold, f.eks. transportmuligheder, nødvendiggør en sådan placering." I betragtning af, at det reelle behov for råstoffer så rigelig er tilgodeset ved allerede udlagte områder, mener jeg ikke, at de i vejledningen nævnte forudsætninger er til stede for at udlægge nye områder inden for kystnærhedszonen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udlægger ikke flere graveområder end højst nødvendigt. Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer. Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v. I opgørelsen af råstoffer redegøres for fordelingen mellem de grove fraktioner (sten) og de finere fraktioner (sand og grus). Alle råstofforekomster har en % fordeling af sand, grus og sten, men fordelingen kan variere meget i den enkelte råstofgrav. Forekomster med en høj andel af grove materialer vurderes at være af højere kvalitet, da det f.eks. kan benyttes til beton, men disse forekomster er også de mest begrænsede både i regionen, men også på landsplan.

Udsagn

Afsender: Søren Dam

Dertil kommer, at virksomheden i Landerslev både har gravet uden for det tilladte område og overskredet de fastsatte rammer for indvinding. Dette er veldokumenteret og har skabt lokal vrede og frustration. Erfaringerne viser, at lovbrud kun i begrænset omfang – eller meget langsomt – bliver sanktioneret af myndighederne, hvilket rejser berettiget bekymring for, om en ny og endnu tættere grusgrav ved Kyndby Huse overhovedet vil blive tilstrækkeligt overvåget og reguleret. (1) Planen lægger op til en IN/OUT-udvinding på blot to år i Kyndby Huse nærområde. Det virker urealistisk at etablere støjvolde og gennemføre gravningen på så kort tid, hvilket skaber risiko for lovbrud og dispensation.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000, E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden.

Udsagn

Afsender: Søren Dam

Jeg ønsker hermed at gøre indsigelse mod den foreslåede råstofindvinding ved Kyndby, hvor det planlægges at grave helt tæt på den samlede landsbybebyggelse i Kyndby Huse. Helt tæt på landsbyen – uden fortilfælde i Danmark. Det er min klare opfattelse, at det er uden fortilfælde i nyere dansk praksis, at man tillader råstofgravning så tæt på et samlet landsbysamfund. Selv i tilfælde med enkeltliggende ejendomme i landzone holdes der typisk 300 - 500 meters afstand. Hvor landsbyer er berørt, ses der typisk minimumsafstande på 400–500 meter, ofte kombineret med afværgetiltag som støjvolde og løbende miljømålinger.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen er enig i, råstofindvinding inden for det planlagte graveområde kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for rækken af beboelser, der ligger direkte ud til graveområdet. Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Søren Lykke Sørensen

Vi har boet på vores ejendom i 21 år og valgte målrettet denne pga af de naturmæssige omgivelserne med bølgede bakker, eget lille vandhul (og underjordiske vandløb) i haven, det store dyreliv og fredskoven grænsende op til ejendommen. Vi valgte at acceptere det eksisterende udlagte D6 Kyndby graveområde, som havde været i gang i 30 år, da vi anerkender behovet for råstoffer til byggeri og anlæg.

Men vi havde ikke i vores vildeste fantasi forstillet os, at Regionen ville udvide det eksisterende graveområder yderligere, og specielt ikke her 21 år senere, hvor der med vores egne observationer kun er udnyttet en lille del af det eksisterende D6 Kyndby graveområde. Iflg. Frederikssund kommune viser deres beregninger det samme, og kommunen mener den foreslåede udvidelse er et eksempel på, at Regionen udpeger langt flere graveområder, end der er behov for.

Vi anbefaler Kyndby udvidelsen tages ud af Råstofplan 2025 på baggrund af de efterfølgende konkrete bemærkninger og det ikke markedsmæssige behov for yderligere råstofgraveområder. Specielt ikke i naturskønne områder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen er enig i, råstofindvinding inden for det planlagte graveområde kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for rækken af beboelser, der ligger direkte ud til graveområdet.

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil

blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Det er altid grundejer som afgør, om der skal indvindes råstoffer på en ejendom. Regionen udpeger graveområder i råstofplanen, men har ikke indflydelse på, om der søges om tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområdet.

Se desuden svar vedr. værdiforringelse i forhold til udpeging af flere graveområder.

Udsagn

Afsender: Søren Lykke Sørensen

På baggrund af ovenstående er vores klare Høringssvar til Forslag til Råstofplan 2025, Region Hovedstaden, at Kyndby udvidelsen skal tages ud af Råstofplan 2025, når den tilpasses til markeds-mæssige behov og de mest naturskønne områder tages ud.

Vi deltager meget gerne i et møde omkring uddybning af vores kommentarer i dette høringssvar.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen takker for jeres høringssvar. Høringsperioden endte her den 31. juli 2025 og Råstofplanen tilrettes nu ift. de indkommende høringssvar. Forventelig kan den endelige Råstofplan 2025 vedtages i regionsrådet i oktober 2025.

Ved såvel arbejdet med forslag til nye graveområder i råstofplanen og behandling af ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding, foretager regionen partshøring af lodsejere og omkringboende til det aktuelle areal. Ved en partshøring fremsendes relevante oplysninger omkring en ansøgning/muligt graveprojekt til vurderede berørte aktører herunder omkringboende, lodsejere og andre relevante parter og typisk med 3-4 ugers svarfrist.

Udsagn

Afsender: Thorbjørn og Karin Dalgas

Vi deltog i det afholdte informationsmøde i Frederikssund den 10. juni og har efterfølgende talt med fagfolk med erfaring i råstofindvinding. De udtrykker stor tvivl om projektets rentabilitet – både i økonomisk forstand og set i forhold til de bløde værdier, som det lokale miljø og landskab repræsenterer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at Regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse, og på den anden side tage hensyn til de forskellige miljøparametre som f.eks. beskyttet natur, befolkning, grundvand, landskab mv.

Regionen har på baggrund af § 3 afvejning besluttet at området udlægges som graveområde i Råstofplan 2025, da området indeholder en erhvervmæssig interessant råstofressource.

Hvis potentielle råstofvindere finder at projektet ikke er rentabelt vil der ikke komme en ansøgning på at indvinde råstoffer i området.

Udsagn

Afsender: Tina Hjordrup

Jeg vil bede jer overveje, om det er rimeligt, at Hornsherred, dets indbyggere og naturen skal belastes så urimeligt hårdt for at være sikker på, at der kan udgraves mere, end der er behov for. Vi bliver igen dem, der skal holde for og os, der går en meget usikker fremtid i møde. En fremtid, hvor hele vores dagligdag og liv vil blive ændret i negativ retning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen udlægger ikke flere graveområder end højst nødvendigt. Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne.

Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

Så vidt vi ved, så skal graveområder ligge mindst 300 m fra boligernes skel, og det ser vi ikke overholdt her i området, og slet ikke hvis der sker udvidelser eller udlæg af nye grusgrave.

Grusgrave som allerede er etableret, bør have en udløbsdato, så gener fra en grusgrav max bør vare i fx 5 år og derefter skal der ske en genetablering af området, på en nænsom måde.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være gener for de nærmeste omkringboende til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

Vi og vores naboer i området har en følelse af, at det er os i Hornsherred og området her omkring Kyndby, som hver gang taber i "grusgravsspillet". Vi har et meget stort ønske om, at man denne gang finder andre graveområder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

Hvad med at flytte grusgravning ud i havet, det burde da være en god løsning, så længe man sørger for at der føres tilsyn og miljøkravene overholdes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer. Udlægning af grave- og

interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v.

Kyndby Udvidelse - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Alice Røpke

Trafikale gener: Jeg har erfaringer med, at der opstår trafikmæssige gener på Kyndbyvej med de eksisterende grusgrave. Med den planlagte store udvidelse vil det betyde yderligere ødelagte vejkanter, asfalt samt beskidte veje. Dette vil forværre de nuværende forhold og skabe farlige situationer for både bilister og cyklister.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er kommunens ansvar, at vedligeholde kommunens veje, så både kommunens virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis og kommunen vil derfor være involveret i den konkrete tilladelse til råstofindvinding som vejmyndighed.

Udsagn

Afsender: Charlotte Nefer

Tung trafik og øget risiko Transport af råstoffer med lastbiler vil medføre markant øget trafikbelastning på lokale veje, hvilket både øger risikoen for ulykker og slider på infrastrukturen. Mange af vejene i området er ikke dimensioneret til tung trafik.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer.

Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Elsebeth Kjær

Erfaringer fra de nuværende grusgrave på Kyndbyvej viser, at naboerne vil opleve øgede gener: støj, støv, tung trafik og ødelagte veje. Selvom der er anlæg til rengøring af lastbilerne, bliver vejene stadig beskidte, og der kommer mange løse småsten, der forårsager stenslag på bilernes lak og ruder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Ilse Sejersten

INDSIGELSE mod udvidelse af grusgravning ved Kyndby

Som borger i Kyndby med bolig ud til Kyndbyvej, har jeg mange års erfaring med den belastning og de gener det giver, at have lastvogne, ofte med anhænger, kørende igennem byen, ud til de allerede to eksisterende grusgrave

På trods af 4 vejbump igennem byen er det ikke nok til at chaufførerne på lastbilerne nedsætter farten til de 40 km, som er tilladt.

Den høje fart bevirker også, at der bremses lige før overkørslen af bumpet, og at der så skal speedes op igen efter overkørslen. Dette bevirker voldsom larm. Hvis det er kørsel med tomme vogne ud til grusgravene fremkommer der en "bulrende" lyd som er så voldsom, at man automatisk reagerer, for at observere, om der er sket et uheld. Hvis det sker i de tidlige morgen timer – fra klokken 5,30 – bliver man vækket af larmen.

Da TSG var aktive i den ene grusgrav begyndte lastbilerne nemlig at køre igennem byen fra klokken 5,30, for at holde klar på Kyndbyvej til åbningen kl. 6. Grusgraven ligger et par hundrede meter uden for bygrænsen, og med enkelte huse helt ud til vejkannten, tæt på grusgraven. Lastbilerne kom i en lind strøm, ofte som en kortege som gav et langt tidsrum med voldsom larm.

Aflejringer af grus/sand fra hjulene på lastbilerne er på trods af diverse tiltag ved grusgravsudkørslen voldsom. På Kyndbyvej og fortovet igennem byen, aflejres grus/sand og en overgang lignede Kyndby en ørkenby. Se medsendte billeder. Næsten ingen af lastbilerne kører fra grusgravene med tildækning af lasten, så vores vinduer ud til vejen er blevet sandblæst, hvilket har bevirket, at vi har været nødt til at udskifte dem før forventet.

Ligeledes måtte man som fodgænger være påpasselig med dage med blæst, at skærme sit ansigt for ikke at få sand/ støv i øjnene, når lastbilerne passerer.

Der kører mange store landbrugskøretøjer gennem byen, og ofte sker det at en lastbil og et landbrugskøretøj ikke kan passere hinanden på vejen. Et af køretøjerne må så trække ind og køre på fortovet. Der blev for nogle år siden opsat pullerter på den kombinerede gang og cykelsti på vejens nordlige side, så det er fortovet på den sydlige side, der bliver anvendt som vejbane!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for billederne. Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstof tilladelserne.

Udsagn

Afsender: Ilse Sejersten

At bo tæt på en vej, der er beregnet til lokal kørsel for beboere til én by, Kyndby Huse, men som allerede nu er rute for store arbejdskøretøjer, der støjer, forurener, er en belastning for helbredet for os borgere i Kyndby som ikke kan negligeres.

Det må indgå som en væsentlig faktor, som skal afhjælpes, såfremt det ulykkelige skulle ske, at Kyndby fremover have en "lastbilmotorvej" ud til grusgravene, der allerede er meget belastet af den eksisterende kørsel.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofindvindingsplan. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Izabella Nordkvist

- Tung lastbils kørsel, der er til stor fare for områdets beboere og slider på asfaltering, der i forvejen er hullet på grund af grusgrav kørsel.

Også svar på punkt om trafik tidligere i høringssvaret

- (• Trafikale problemer fra lastbiler, der tvinger biler ud i græsrabatter, kører for stærkt, slingre gennem vejsving og hen ad kørebanen, lave stenslag på biler.)

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og

trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven. Hvis I oplever at trafikregler ikke overholdes er det vigtigt at kontakte politiet. I relation til slitage på vejene er det kommunens ansvar at vedligeholde kommunens veje, så både kommunens virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis og kommunen vil derfor være involveret i den konkrete tilladelse til råstofindvinding som vejmyndighed.

Udsagn

Afsender: Robert Kaiser

3. Fjordstien 40 Fjordstien 40, som fører over Røglerne fra Hulekærvej henad Røglevej til Jungedalsvej, er en skøn del af et rekreativt område, som bliver brugt af borgere og turister til at cykle og vandre igennem naturen og det særprægede Røglelandsskab med et mangfoldigt dyreliv og en henrivende udsigt over landskabet. Fjordstien 40 går direkte igennem det planlagte nye graveområde. Det er yderst trist og uacceptabelt, at den gennemgående cykel-og vandresti, som skal være til gavn for at kunne opleve naturen på nært hold, bliver ødelagt ved at grave Røglen væk.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for at gøre regionen opmærksom på Fjordstien, som en rekreativ værdi i området. Rekreative værdier skal vurderes i miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025 og skal indgå i §3-afvejningen efter råstofloven, hvor forskellige miljøhensyn afvejes i forhold til kvaliteten af råstofressourcen i området. På den strækning der ligger indenfor graveområdet følger fjordstien offentlig vej og dens forløb bliver derfor ikke forstyrret. En evt. grusgrav vil give en midlertidig påvirkning af oplevelsen, men det er en relativt lille del af den 275 km lange fjordsti, der påvirkes. Regionen vurderer dermed ikke, at der vil ske en væsentlig påvirkning af den rekreative værdi af Fjordstien.

Udsagn

Afsender: Tina Hjordrup

Jeg oplever dagligt, at de mange lastbiler, der konstant kører til og fra grusgravene belaster vejene med store huller til følge ligesom vi er mange, der har fået stenslag på vores biler fra de selvsamme lastbiler. Jeg arbejder på skolen i Dalby, hvor lastbilerne passerer og ingen er trygge ved at lade deres børn cykle. Med den påtænkte udbygning af graveområdet vil dette kun blive værre, hvilket ikke er rimeligt, da vi bor et sted, hvor det er svært at benytte offentlig transport og vi derfor er afhængige af at kunne transportere os i bil eller på cykel.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofindvindingstilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven. I relation til slitage på vejene er det kommunens ansvar at vedligeholde kommunens veje, så både kommunens virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis og kommunen vil derfor være involveret i den konkrete tilladelse til råstofindvinding som vejmyndighed.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

De som bor i landsbyen Kyndby har lidt nok og udfordres dagligt, når store grus biler kører igennem den lille bitte by med store gener til følge fra både larm, støv og grus på vejen, i deres haver og huse. Alt den trafik hører sig slet ikke til i et område med små landsbyveje. Og nu tales der om yderligere udbygning af eksisterende grusgrav, og udlægning af nye grusgrave, det er simpelthen ikke i orden.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En

endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Kyndby Udvidelse - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Alice Røpke

For tæt på bebyggelse: Jeg er også bekymret over den uretfærdighed, der ligger i, at det planlagte område går meget tæt på bebyggelse, herunder mindre end 100 meter fra nogle af mine naboer i Kyndby Huse og Røglevej, uden at beboere får mulighed for at søge om kompensation. Dette vil have en betydelig negativ indvirkning på deres livskvalitet og ejendomsværdi.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Charlotte Nefer

Nedsat ejendomsværdi: Erfaring viser, at nærhed til en grusgrav medfører fald i ejendomsværdier. For mange familier er boligen deres største økonomiske investering, og det virker urimeligt, at man skal bære denne byrde på grund af en regional råstofstrategi.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Karin Nordlund Andersen

Vi får faldende huspriser, vi får svært ved at sælge vores huse, og vi får ingen erstatning, Ved opførsel af solcelleparker gives der i dag erstatning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller og solcelleparker, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Søren Dam

Ejendomsværdi og livskvalitet Tilladelse til en så tæt grusgrav vil betyde et markant fald i ejendomsværdierne i Kyndby Huse. Min bolig vil i praksis blive nærmest usælgelig – en økonomisk katastrofe med tab af min opsparing og livsgrundlag.

De økonomiske konsekvenser er fuldstændig katastrofale for mig som beboer, og mange andre i min by.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Søren Lykke Sørensen

Vores ejendom / værdi

Som skrevet købte vi ejendommen for 21 år siden og accepterede de på det tidspunkt udlagte råstofgraveområder, og som har været med i vurderingen af belåning af vores ejendom.

Nu giver det søvnløse nætter, hvis den foreslåede Kyndby udvidelse vedtages, da ejendomsværdien så vil falde og vi måske får nej til forlængelse af kreditforeningslån på de samme vilkår og størrelse, når lånet skal genforhandles om 3 år.

Som Frederikssund kommune skriver i deres høringssvar, stavnsbinder råstofplanen mange borgere, da værdien af ejendomme, som ligger i nærheden af råstofgraveområder, falder allerede ved udpegningen i råstofplanlægningen.

Derfor er vi uforstående overfor, hvorfor Region Hovedstaden vil udpege nye områder, når den nuværende Råstofplan 2012 rigeligt dækker behovet de næste 12 år (og mere).

Iflg. Miljøminister Mogens Heunicke bliver der brug for en ny Råstofplan, når Region Hovedstaden og Region Sjælland bliver slået sammen. Så virker det som utidige ødelæggelser af folks værdier, når det er en plan der forventes lavet om.

Planerne rammer os yderligere hårdt, da vi for år tilbage måtte kæmpe for at undgå opstilling af 3 havvindmøller på stranden, hvor de målte afstanden fra vores bryggersdør til foden af havvindmøllen (610m) og dividerede denne med 4 for at forsvare en højde på havvindmøllerne på 155m. Sagen blev ført helt til højesteret, hvor vi tabte efter 7 års kamp. Men denne kamp afstedkom, at der i dag gives erstatning til berørte lodsejere i forbindelse med opsætning af vindmøller og solcelleparker. Og de 3 havvindmøller blev ikke opsat.

Desværre er der ingen erstatning for berørte lodsejere i nærheden af en grusgrav. Og dette selvom det er beviseligt, at naboer til grusgrave vil lide et tab, samtidig med indehaveren af grusgraven får en gevinst. Derfor er det ikke uvæsentligt om der er et markeds-mæssigt behov for udvidelsen af graveområder, eller om det bare er nemmest at lave en ny plan, når det står i kalenderen.

Vi er i den situation, at vi kan gå på pension indenfor 3 år, og værdien af ejendommen er ikke en uvæsentlig del af vores pension og muligheden for et godt pensionistliv. Derfor er Råstofplan 2025 heller ikke uvæsentlig set i det perspektiv.

Så nedtryktheden har desværre indfundet sig og vi er psykisk påvirkede, men vi håber stadig på en fornuftig løsning, hvor Råstofplan 2025 tilpasses bedre de markedsmæssige behov, så mange af os kan undgå den økonomiske ruin, det nuværende store forslag vil påføre os.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Det er ikke korrekt, at den nuværende Råstofplan dækker behovet de næste 12 år. Grunden til den nuværende lave indvinding i Region Hovedstadens grave er, at der på nuværende tidspunkt kun er adgang til indvinding i graveområder fra Råstofplan 2012.

94 % af ressourcerne i Råstofplan 2012 er under aktiv indvinding. Der er dermed behov for en opdateret plan. Såfremt regionsrådet beslutter at udsende forslag til Råstofplan 2025 kun med arealerne fra 2012 og den nu ophævede Råstofplan 2016/2020 vil den ikke kunne overholde kravet om 12 års forsyning. Der vil mangle 16,2 mio. m³. Der importeres i dag store mængder til Region Hovedstaden fra de øvrige regioner samt fra udlandet. Jo længere væk råstofferne skal hentes, jo større er klimabelastningen grundet transporten og jo dyrere er de bygge- og anlægsarbejder, der skal udføres. I forhold til de markedsmæssige behov viser prognoserne, at det forventede behov de næste 12 år dækkes med hhv. 15,9 mio. m³ fra sekundære og alternative råstoffer og 12,5 mio. m³ fra havet i alt 28,4 mio. m³. De resterende 56,8 mio. m³ forventes indvundet i regionens råstofgrave. Den nuværende indvinding i Region Hovedstaden er gennemsnitligt under 0,8 mio. m³ råstof om året.

På nuværende tidspunkt er Råstofplan 2012 den gældende plan i Region Hovedstaden, hvor der som nævnt ikke er særligt mange uudnyttede råstofressourcer tilbage. Regionsrådet har i 2023 besluttet at råstofplanen

skal revideres, med henblik på at overholde kravet i råstofloven om 12 års forsyningshorisont. Det vil være i strid med regionsrådets handlepligt, at udskyde udarbejdelsen og den endelige vedtagelse af Råstofplan 2025, da der er tale om en plan med stor betydning for udviklingen og væksten i regionen.

Udsagn

Afsender: Thorbjørn og Karin Dalgas

Vi er dybt bekymret for konsekvenserne for vores ejendom – både økonomisk og i forhold til livskvalitet. Usikkerheden om fremtiden påvirker os allerede nu, og det er svært at se, hvordan vi trygt kan planlægge vores fremtid, hvad enten vi vælger at blive boende eller påtænker et salg. En nærliggende råstofgrav vil medføre betydelige gener i form af støj og miljøpåvirkning, hvilket vil kunne reducere ejendommens værdi betragteligt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

Vores huse falder derved yderligere i værdi, eller endnu værre, kan måske slet ikke sælges.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen

antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Landerslev Vest - Efterbehandling

Udsagn

Afsender: Jakobsen

Når grusgravene så er tømt for grus, efterlades de helt uden charme som et vidnesbyrd om den landskabsmæssige maltraktering, der har fundet sted!

Jeg vil samtidigt kraftigt anbefale og henstille til, at Region Hovedstaden investerer de fornødne midler i de områder, hvor der i dag allerede er gravet/ bliver gravet grus, så de efterlades som rekreative naturområder, såsom Lynghøjsøerne ved Svogerslev, til glæde for de borgere, der gennem lang tid har måttet døje med de konsekvenser, udgravningerne har haft for deres livskvalitet, værdier og sundhed - og for turister og naturelskere i det hele taget.

Som minimum bør muligheden for at genopfylde grusgravene med rent jord kraftigt overvejes, og det gerne indenfor en overskuelig fremtid.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen. Der må i henhold til jordforureningslovens § 52 som udgangspunkt ikke tilføres jord udefra til råstofgrave, da det kan medføre forurening af grundvandet. Råstofgrave vil derfor som udgangspunkt ikke blive fyldt op til terræn og udjævnet til tidligere terrænniveau. Råstofgravene er blandt de relativt få steder herhjemme, hvor ny og artsrig natur kan opstå uden brug af drastiske midler. Færdiggravede råstofgrave har et meget højt potentiale for at udvikle spændende natur, da

sådanne områder med blottet grus, stejle skrån timer og lav næringsstofbelastning er en sjældenhed i en dansk kontekst.

Landerslev Vest - Enslydende høringssvar

Udsagn

Afsender: Kristoffer Ruusunen

Kopi af høringssvar 1422

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se besvarelse af høringssvar 1422

Landerslev Vest - Grundvand

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Den omfattende udpegning af mulige råstofgrave centralt i Hornsherred med graveområder i Landerslev, Lyngerup, Lyngerup Udvidelse, Krogstrup og Onsved skaber omfattende områder uden beskyttende jordlag og dermed risiko for, at investeringer i den fremtidige vandforsyning ved Gerlev i Hornsherred fortabes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet.

Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel tilladelse til råstofindvinding vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskiner og brændstoftanke. Råstoff tilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Magnus SKovsøe Birk Petersen

Landerslev har allerede taget sin del og gør det stadig. så at planlægge at lave endnu en kæmpe grusgrav (Landerslev Vest) vest fra Landerslev vil fuldstændigt ødelægge vores by og den omkringlæggende natur derudover vil det også sætte vores grundvand i fare, ved af grave så tæt op af vores BNBO områder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Af råstofplanens overordnede retningslinjer for indvinding af råstoffer fremgår det af retningslinje nr. 7: "Der kan som hovedregel ikke meddeles tilladelse til råstofindvinding inden for udlagte BNBO'er (Borings Nære Beskyttelses Områder) medmindre ansøger kan dokumentere, at råstofindvinding kan foregå uden risiko for grundvandskvaliteten". Hvis en vandforsyning etablerer en drikkevandsboring, som medfører at en del af eller hele BNBO'et kommer til at ligge inden for gravemrådet, vil retningslinjen træde i kraft. Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Landerslev Vest - Kommunikation og inddragelse

Udsagn

Afsender: Ivan Stig Sørensen

Det vil sige at den enkelte borger først bliver påført en ødelæggende plan på den enkeltes eksistensgrundlag, og derefter placeres den samme borger i en sump af andre politiske systemer, der formodes at skulle sikre at alle opfører sig ordentligt.

Det er simpelthen ikke et demokrati værdigt at bringe den lille mand i en så uoverskuelig klemme.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den

endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Landerslev Vest - Menneskers sundhed

Udsagn

Afsender: Lisbeth Petersen

Jeg beder derfor indtrængende Region Hovedstaden om at genoverveje graveområdets placering og tage hensyn til både de sundhedsmæssige, sociale og miljømæssige konsekvenser for beboerne i Landerslev - ikke mindst for vores børn og børnebørn.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I forbindelse med en eventuel tilladelse til råstofindvinding tages der hensyn til de nærmeste beboere, ved opstilling af standard vilkår, der skal sikre, at støv, støj og vibrationer begrænses mest muligt og ikke overstiger fastsatte grænseværdier. Det er derfor regionens vurdering, at en eventuel råstofindvinding kan tilrettelægges, således at eventuelle gener for omkringboende begrænses, og at der ikke vil ske en væsentlig negativ påvirkning i form af gener overfor befolkningen.

Udsagn

Afsender: Niels Petersen

Jeg skriver hermed for at gøre indsigelse mod etableringen af endnu en grusgrav i Landerslev.

Det sundhedsskadelige støv fra den nuværende og eventuelt kommende grusgrav er stærkt bekymrende. Jeg er særligt bekymret for mit lille barnebarn, som bor på Rugtoften og dermed meget tæt på området.

Børn er særligt sårbare over for luftbårne partikler, som kan føre til luftvejsproblemer, allergier og andre helbredsmæssige konsekvenser.

En yderligere grusgrav vil kun forværre luftkvaliteten og belastningen for beboerne i området - både fysisk og mentalt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er

sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støvgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støvvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Råstofindvinding vurderes ikke at give ikke anledning til væsentlig luftforurening. Transport af råstoffer fra graveområder kan medføre en øget emission i form af partikler og NOx. Påvirkningen vurderes at være lokal, og da transporten primært foregår i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og dermed stor fortynding af de udledte stoffer, vurderes påvirkningen at være begrænset og ikke væsentlig.

Udsagn

Afsender: Nikoline Frost

Vi er deslige svært bekymret for vores sundhed og risikoen ved at leve flere år, hvor vi og vores børn inhalerer mikroskopiske støvpartikler. Hvilke sundhedsmæssige forhold er blevet vurderet og hvilken garanti kan I stille for at vores sundhed ikke er og vil komme i fare? Aktuelt ligger der lysegult støv i vindueskarmen efter udluftning som TGS hånligt har negligeret ved besøg i grusgraven, hvor de stillede spørgsmål steg ved, om det overhovedet var muligt. Det er muligt. Der er støv fra grusgraven i vores hus, og grusgraven er lige nu 100 m fra vores grund.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. volde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. For at kunne vurdere støvgener, iværksatte Region Hovedstaden i 2019 et støvprojekt, der skulle belyse sammensætningen af støv fra råstofgrave og risiko for sundhedsskadeligt støv ved råstof-gravning. Konklusionen af projektet var, at råstofaktiviteterne i sig selv ikke bidrager med en målelig, forhøjet koncentration af svævestøv til omgivelserne. Dertil kommer, at hovedbestanddelen af smeltevandsaflejret sand og grus udgøres af korn/partikler i fraktionen 0,06 – 20mm. Kornstørrelsen er dermed væsentligt større end de 10 µm der karakteriseres som svævestøv. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af

vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støvgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støvvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Desuden har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Landerslev Vest - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Anne Mette Aunskjær

Støj og støv

En grusgrav vil medføre en betydelig øget støjbelastning, som ikke bare er fra selve udgravningen, men i endnu højere grad fra de tunge lastbiler, som ifølge planerne skal passere forbi vores bolig hele dagen. Der vil ligeledes være en markant øget mængde støv i luften, som ikke blot vil påvirke indeklimaet i vores hjem, men som også vil udgøre en sundhedsrisiko særligt for små børn og gravide.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Højgaard

Udvidelse af det forslåede graveområde i Landerslev vil blive til stor gene for især os beboere der kommer til at bo lige op ad området. Så da vi allerede med den nuværende grusgrav allerede er generet af støj fra store tunge lastbiler der kører til/fra grusgraven. Og nu også vil komme tættere på vores ejendom, hvis de skal bruge den samme indkørsel som os i Rugtoften, vil det med tiden også give sætningsskader på de nærliggende boliger. Og nu også vil komme tættere på vores ejendom, hvis de skal bruge den samme indkørsel som os i Rugtoften, vil det med tiden også give sætningsskader på de nærliggende boliger. Og normalt kommer vindretningen fra vest det meste af året, så vi ikke kan have vinduer og døre åbne, da det resulterer i at vi får en masse støv og møg ind. Det får vi allerede i store mængder fra den nuværende grusgrav.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

En udvidelse af et graveområde medfører ikke i sig selv øget påvirkning i form af støv, støj og vibrationer. Påvirkning af støv, støj og vibrationer hænger i høj grad sammen med, hvor store mængder råstoffer, der bliver gravet og ikke størrelsen på graveområdets areal. Det er imidlertid sandsynligt, at der vil være en øget påvirkning, da råstofindvindingen foregår over længere tid som følge af den arealmæssige udvidelse. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstofftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstofftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstofftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse

af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Det skal dog understreges, at en virksomhed godt kan opleves som støjende og generende uden nødvendigvis at være i strid med gældende bestemmelser.

Udsagn

Afsender: Ivan Stig Sørensen

De konsekvenser udgravninger vil få på infrastruktur, støjgener, støv og stavnsbinding til ejendomme, - der er regionen uden ansvar. Man anbefaler områder til udnyttelse og læner sig derefter op ad andre politiske systemer og instanser til at fikse konsekvenserne ved eksempelvis for små veje, ekspropriationsmuligheder, klager over entreprenør misligholdelser og tilsvarende sanktioner.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen. Regionen anerkender ligeledes, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er kommunens ansvar, at vedligeholde kommunens veje, så både kommunens virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis og kommunen vil derfor være involveret i den konkrete tilladelse til råstofindvinding som vejmyndighed

Udsagn

Afsender: Jakobsen

Tidligere kunne vi nyde stilheden og fuglenes kvidren i haven. Nu er det mest af alt den støjende trafik, vi kan høre! Jeg har set huse, der har fået sætningsrevner i fundamentet pga. den øgede tunge trafik. Udgravningerne skaber tilmed grusstøv, der lægger sig på vores biler, havemøbler, grille og andre udendørs redskaber og værdiforringere disse. Jorden er totalt pløjet op og i blæsevejr er der ikke meget, der kan holde støvet tilbage.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende

grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Regionen anerkender at der kan være vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstoftilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Jørn Holm

Vi har de sidste mange år haft grusgrav sydøst for vores matrikel, hvilket har medført støj- og støvgener. I Råstofplan 2025 har man udlagt Landerslev Vest, som graveområde og med vestenvinden som den fremherskende vindretning frygter vi alvorlige støv- og støjgener fra grusgraven og gener fra den tunge trafik, det medfører de næste mange år, samtidig med, at vi får udsigt til en støjvold.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejlede de grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og

hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Karina Knuutinen

Allerede nu kan vores hus på 104 år ikke holde til trafikken fra grusgraven som er så tæt på huse jeg forstår ikke hvorfor der skal være grusgrav så tæt på bebyggelser. Når en lastbil køre forbi vores hus kommer den med tryk på som kan mærkes i huse, men når der kommer 2 forbi stiger trykke med 4 gange, så vi oplever vores vægge ikke sidder fast mere vores gulve er mega skæve fordi vores hus tager skade af den tunge trafik. vi har ingen hjælp at hente når vores huse tager skade, det synes jeg ikke er i orden, i vinder vi taber, sådan burde vi borgere rundt i landet ikke blive behandlet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse". Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstoftilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Karina Knuutinen

Jeg bliver meget ked af at læse at jeg skal se frem til grusgrav på 2 sider af vores hus.

Vi Døjer i forvejen med støv både inde og ude beskidte vinduer og biler, og kan nu se frem til endnu mere da det vil være 2 aktive grusgrave, vi har så dobbelt op på transport støv larm og gener.

Når vi sætter os ud i bilen og skal køre er det første vi kan gøre er at bruge vinduesvisker, og når der så har været regn mm så skal der viskes meget for at kunne kikke ud af ruderne.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår

omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Lisbeth Petersen

Jeg skriver som bedstemor og bekymret borger i anledning af det foreslåede nye graveområde, der vil omfatte begge sider af Landerslev by. Jeg vil hermed udtrykke min dybe bekymring for de konsekvenser, dette kan få - ikke mindst for mit lille barnebarn på kun 1 år, som bor og vokser op i området.

At indkredse Landerslev med grusgrave på begge sider vil uundgåeligt påvirke både miljøet, støjniveauet, luftkvaliteten og trygheden i området. Det virker stærkt problematisk, at et lille lokalsamfund som Landerslev risikerer at blive omringet af industrielle aktiviteter, der kan have sundhedsskadelige effekter - særligt for små børn, som er mere sårbare over for støvpartikler og støjforurening.

Det er svært at forestille sig, at et barn skal vokse op i et miljø præget af konstant støj fra maskiner, tung trafik og luftbårne partikler fra grusgravning. Derudover vil naturen og landskabet, som mange i området bruger dagligt til rekreative formål, blive ødelagt eller stærkt forringet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de

vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. For at kunne vurdere støvgener, iværksatte Region Hovedstaden i 2019 et støvprojekt, der skulle belyse sammensætningen af støv fra råstofgrave og risiko for sundhedsskadeligt støv ved råstof-gravning. Konklusionen af projektet var, at råstofaktiviteterne i sig selv ikke bidrager med en målelig, forhøjet koncentration af svævestøv til omgivelserne. Dertil kommer, at hovedbestanddelen af smeltevandsaflejret sand og grus udgøres af korn/partikler i fraktionen 0,06 – 20mm. Kornstørrelsen er dermed væsentligt større end de 10 µm der karakteriseres som svævestøv. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstof tilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstof tilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Råstof indvinding vurderes ikke at give ikke anledning til væsentlig luftforurening. Transport af råstoffer fra graveområder kan medføre en øget emission i form af partikler og NOx. Påvirkningen vurderes at være lokal, og da transporten primært foregår i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og dermed stor fortynding af de udledte stoffer, vurderes påvirkningen at være begrænset og ikke væsentlig.

Udsagn

Afsender: Magnus SKovsøe Birk Petersen

Oven i det vil vores huse også tage skade af vibrationerne og støvet fra grusgraven.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav.

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstof indvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstof tilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Magnus SKovsøe Birk Petersen

Vi skriver som bekymrede borger og beboer i området for at gøre indsigelse mod det foreslåede nye graveområde vest for Landerslev, som fremgår af den aktuelle råstofplan.

Vi bor på Rugtoften 3 i Landerslev sammen med vores lille barn. Vi er dybt bekymret for de sundhedsmæssige konsekvenser, som yderligere

råstofudvinding i nærområdet kan medføre. Allerede i dag oplever vi støv og fint sand i luften, hvilket påvirker både luftkvaliteten og vores hverdag.

Vores barns helbred er vores største bekymring. Små børn er særligt sårbare over for luftbårne partikler som kvartsstøv og anden fin forurening, som grusgrave typisk genererer. Langvarig eksponering for disse partikler kan øge risikoen for luftvejssygdomme, allergier og nedsat lungefunktion – forhold som bør veje tungt i planlægningsprocessen.

Ud over helbredsrisici frygter vi også øgede støjgener, mere tung trafik og forringelse af det naturlige miljø omkring os. Det vil påvirke livskvaliteten for alle beboere – ikke mindst de yngste.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. For at kunne vurdere støvgener, iværksatte Region Hovedstaden i 2019 et støvprojekt, der skulle belyse sammensætningen af støv fra råstofgrave og risiko for sundhedsskadeligt støv ved råstof-gravning. Konklusionen af projektet var, at råstofaktiviteterne i sig selv ikke bidrager med en målelig, forhøjet koncentration af svævestøv til omgivelserne. Dertil kommer, at hovedbestanddelen af smeltevandsaflejret sand og grus udgøres af korn/partikler i fraktionen 0,06 – 20mm. Kornstørrelsen er dermed væsentligt større end de 10 µm der karakteriseres som svævestøv. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Nikoline Frost

Vi er meget optaget af muligheden for at vores hus kan pådrage sig sætningsskader i forbindelse med udgravningen, og ønsker oplyst hvad vi har af muligheder for kompensation for disse? Er der fortilfælde af kompensation til naboer af grusgrave i regionen, og vil I oplyse om grundlaget for disse?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse". Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstofstilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Tina Sloth

Vi skriver som bekymrede borger og beboer i området for at gøre indsigelse mod det foreslåede nye graveområde vest for Landerslev, som fremgår af den aktuelle råstofplan.

Vi bor på Rugtoften 3 i Landerslev sammen med vores lille barn. Vi er dybt bekymret for de sundhedsmæssige konsekvenser, som yderligere råstofudvinding i nærområdet kan medføre. Allerede i dag oplever vi støv og fint sand i luften, hvilket påvirker både luftkvaliteten og vores hverdag. Vores barns helbred er vores største bekymring. Små børn er særligt sårbare over for luftbårne partikler som kvartsstøv og anden fin forurening, som grusgrave typisk genererer. Langvarig eksponering for disse partikler kan øge risikoen for luftvejssygdomme, allergier og nedsat lungefunktion – forhold som bør veje tungt i planlægningsprocessen. Ud over helbredsrisici frygter vi også øgede støjgener, mere tung trafik og forringelse af det naturlige miljø omkring os. Det vil påvirke livskvaliteten for alle beboere – ikke mindst de yngste.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om

indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoftilladelserne.

Landerslev Vest - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Anne Mette Aunskjær

Miljø og nærområde

Området ved Landerslev er præget af landlig idyl, natur og nærhed. Det er ikke egnet til råstofindvinding i stor skala. Vi har allerede set, hvordan lignende projekter har haft langvarige konsekvenser for natur og dyreliv, og hvordan generne for nærliggende borgere kan stå på i årtier.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier.

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningsstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Området ligger ud til statsvej og den samlede effekt af dette og andre råstofområder vil give trafikanter i kommunen indtryk af en kommune med ødelagte landskaber, med de økonomiske konsekvenser det vil have for kommunens ejendomsejere generelt.

Området ligger ud til en overordnet kommunevej og den samlede effekt af dette og andre råstofområder vil give trafikanter i kommunen indtryk af en kommune med ødelagte landskaber, med de økonomiske konsekvenser det vil have for kommunens ejendomsejere generelt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier. Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Jakobsen

Det er med lige dele vrede og vemod, at jeg læser om Råstofplan 25. Da vi flyttede til Landerslev i 2002 var der idylliske landskaber på begge sider af vejen mellem Landerslev og Lyngerup. Nu er hele den ene side omdannet til et gigantisk stort grimt hul i jorden, og i Råstofplan 25 lægges der nu op til, at flere arealer mellem Landerslev og Lyngerup samt arealer mellem Landerslev og Gerlev skal udpeges som råstofgraveområder.

Vi ser med de nuværende planer ind i en fremtid, hvor vi i Landerslev på det nærmeste er omringet af store grimme huler i jorden, så langt øjet rækker, med mindre vi kigger mod Jægerspris!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret

vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier (evt. med forudsætningerne for området).

Udsagn

Afsender: Lisbeth Petersen

Derudover vil naturen og landskabet, som mange i området bruger dagligt til rekreative formål, blive ødelagt eller stærkt forringet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: Niels Petersen

Det vil også påvirke natur og miljø negativt samt reducere områdets rekreative værdi.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: Nikoline Frost

Da udvindere tidligere gentagne lovbrud ikke har haft synlig konsekvens, frygter vi fortsat at disse lovbrud vil fortsætte, med fare for u hensigtsmæssig påvirkning af natur, miljø og grundvand.

Især naturen er vi bekymret for. I denne forsommer og sommer har vi på vores nabos hus kunne følge tårnfalken. Vores nabo har opsat en kasse, hvor tårnfalken de sidste par år har trives og med yngel m.m. I år har der været 6 falke at spotte på samme tid. Vi frygter at en grusgrav på den anden side af hækken af vores og vores nabos hus vil skræmme tårnfalken, viber og svaler langt væk. For ikke at nævne harerne, gæs og

rådyr, som også bruger markerne. For enden af den ønskede udvidelse mod nord er deslige en sø, som er afhængig af vandet fra markerne, hvad vil der ske med den?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen er bekendt med bestanden af vildt i området. Regionen anerkender at, rådyr/kronhjorte ikke kan græsse i områder, der anvendes til råstofindvinding. Det er regionens erfaring, at vildtet ikke fortrækker, men ofte passerer igennem råstofgrave i drift, og tager ophold i råstofgrave, når driften er indstillet. Det vurderes derfor ikke, at vildtet vil påvirkes .

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelser til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt

direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027.

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet.

Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Landerslev Vest - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Ivan Stig Sørensen

Regionerne skal ikke alene tage stilling til fremtidige råstof behov, men skal også selv kunne identificere og levere de råstoffer, der skal anvendes indenfor egen region. D.v.s. at den folkerigeste region med størst udviklingspotentiale og samtidig en geografi med den største befolkningstæthed, skal kunne identificere områder hvor tilstrækkelige råstoffer kan udvindes. Altså ikke ved at importere fra råstof mæssigt rigere regioner, der har mindre befolkningstæthed og mindre udviklingspotentiale. Det skal identificeres indenfor egne muligheder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er rigtigt, at Region Hovedstaden ifølge råstofloven skal udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne.

Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer.

Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v.

Der transporteres allerede i dag råstoffer på tværs af regionerne. Region Hovedstaden og Region Sjælland har i fællesskab fået udarbejdet en transportanalyse for de råstoffer, der indvindes i og transporteres rundt på Sjælland. Resultatet viser, at 56 % af de råstoffer, der indvindes på Sjælland benyttes i Region Hovedstaden. Region Hovedstaden står for 10 % af indvindingen. Det betyder, at en væsentlig del af Region Hovedstadens råstofforbrug dækkes af materialer, der transporteres til regionen fra Region Sjælland

Udsagn

Afsender: Jakobsen

Så kære politikere i Region Hovedstaden - Hornsherred har allerede lagt rigeligt arealer til udgravning af grus, og må siges at have taget sin andel i Region Hovedstadens råstofplanlægning! Støt Hornsherreds udvikling som et attraktivt turist- og naturmekka, og ikke dens afvikling!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Udsagn

Afsender: Karina Knuutinen

Jeg har fuld forståelse for at der skal bruges grus mm til byggeprojekter mm men hvorfor så tæt på beboelse?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt

12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9: "Der gives som udgangspunkt ikke tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Derudover stilles der markant skærpede krav til indvindingens tilrettelæggelse og varighed inden for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse."

Udsagn

Afsender: Nikoline Frost

Høringssvar Vores største anke imod grusgraven og dens foreslåede udvidelse mod især Nord, men også Vest er regionens manglende opfølgning på tidligere lovovertredelser, hvor der graves for meget og med pludselige nye tilladelser til at grave mere undervejs og ikke mindst generelt mangel på gennemsigtighed i tilsynet med TSG (udvinder). Tilsyn som regionen højst foretager en gang om året, oplyser de. Hvorledes er tilsynet i D4 ændret siden fremkomsten af de gentagne lovbrud? Derudover er der uendeligt meget grus på Landerslevvej, som TSG flot oplyser at de sørger for bliver ryddet op, ligesom at lastbiler bliver vasket af osv og alligevel ser vi igen og igen lastbiler fra grusgraven uden afdækning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ved overskridelser af de stillede vilkår i tilladelsen til råstofindvinding eller den øvrige lovgivning, som regionen er myndighed for, benytter regionen følgende håndhævelsesmuligheder:

Henstilling kan gives ved forhold af mindre alvorlig karakter.

Indskærpelse er håndhævelse af allerede gældende vilkår i tilladelsen. Hvis indskærpelsen ikke efterkommes, kan regionen politianmelde virksomheden.

Standsningspåbud kan gives ved en igangværende ulovlig aktivitet. Hvis den ulovlige aktivitet ikke omgående ophører, kan regionen politianmelde virksomheden.

Lovliggørelsespåbud kan gives ved et etableret ulovligt forhold, ved enten fysisk eller retslig lovliggørelse. Regionen kan politianmelde virksomheden hvis påbuddet ikke efterkommes indenfor en sat frist. Regionen kan også udføre en selvhjælpshandling, hvor regionen får udført en fysisk lovliggørelse på virksomhedens regning.

Derudover kan regionen give forbud mod fortsat drift eller tilbagekalde tilladelsen til råstofindvinding i tilfælde af grov eller gentagende overtrædelse.

Ved politianmeldelse hører det videre forløb under politi og anklagemyndighed, som efterforsker sagen og evt. rejser tiltale. Politiet kan give bøde, fængsel indtil 2 år, konfiskere indtægt virksomheden har haft på det ulovlige forhold og/ eller der kan gives tvangsbøder.

Hvis regionen konstaterer en overskridelse af anden lovgivning end den lovgivning regionen er myndighed for, kontakter regionen den pågældende myndighed, som går videre med sagen ofte i samarbejde med regionen.

Regionen tilstræber at have en løbende dialog med virksomhederne om de stillede krav til gravearbejdet, for at undgå at der opstår ulovligheder og at disse får alvorlig karakter.

Afslutningsvis vil vi gøre opmærksom på, at naboer altid er velkomne til at kontakte os, hvis de oplever gener eller vurderer, at der er en overskridelse af gældende regler. Vi følger altid op på sådanne henvendelser. Det skal dog understreges, at en virksomhed godt kan opleves som støjende og generende uden nødvendigvis at være i strid med gældende bestemmelser.

Landerslev Vest - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Anne Mette Aunskjær

Trafik og sikkerhed

Den planlagte udkørsel lige uden for vores hjem skaber alvorlige bekymringer for trafiksikkerheden. Det er et lille, fredeligt område med begrænset trafik i dag, og det kan på ingen måde bære en intens lastbiltrafik. Trygheden ved at kunne sende sit barn ud af lege på en lukket vej forsvinder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af

ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Højgaard

Så da vi allerede med den nuværende grusgrav allerede er generet af støj fra store tunge lastbiler der kører til/fra grusgraven. Og nu også vil komme tættere på vores ejendom, hvis de skal bruge den samme indkørsel som os i Rugtoften, vil det med tiden også give sætningsskader på de nærliggende boligere.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Jakobsen

Og ikke nok med, at udsigten bliver skæmmet, så har vi også oplevet en stadig stigende kørsel med tung lastbilstrafik, der efterlader veje og cykelstier fulde af grus samtidigt med at støjniveauet er væsentligt forhøjet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Jesper Andersen

Det nytter nok ikke meget at protestere mod de planlagte udvidelser af grusgravene i Hornsherred.

Til gengæld beder jeg om, at der tages hensyn til beboerne i de små byer omkring eller mellem graveområderne og hovedfærdselsårene. Specifikt tænker jeg på Lyngerup, hvor vi bor.

Landerslevvej i Lyngerup er blevet usædvanlig stærkt trafikeret af tunge køretøjer efter grusgraven ved Landerslev blev udvidet.

I dagtimerne passerer lastbiler vores hus - Landerslevvej 1 - hvert 3-5 minut. Det er hovedsagelig lastbiler til grus og sten, dvs. lastbiler med trailer/påhængsvogne, dvs. lastbiler i 50-60-tons klassen. Ud over disse entreprenørlastbiler belastes Landerslevvej også af leverandørlastbiler til Jægerspris. Udenfor almindelig arbejdstid og i weekenderne gennemkøres Landerslevvej af 5-10 lastbiler i timen.

Rundkørslen i Lyngerup blev renoveret sidste år, men er allerede kraftigt slidt af de mange tunge køretøjer.

Den oprindelige plan ved projekteringen af Kronprinsesse Marys Bro havde en omfartsvej nordøst om Lyngerup med. Denne omfartsvej er ikke særlig lang og derfor ikke specielt omkostningsfuld, men den vil virkelig aflaste Lyngerup by for de mange tunge køretøjer, og i øvrigt højne trafiksikkerheden væsentligt. Så i stedet for at protestere mod grusgravene beder jeg blot om at få etableret den oprindelige omfartsvej nordøst om Lyngerup.

Vejføringen skal naturligvis gøre det så lidt attraktivt som muligt at køre ad Landerslevvej, ved at den lille stump Landerslevvej tilsluttes forlængelsen af Elmedalsvej med en vinkel på ca. 90 grader. Dvs. kørslen fra grusgravene ad Landerslevvej vil have en helt naturligt forløb over i forlængelsen af Elmedalsvej, mens det vil kræve et irriterende 90-graders drej ind på stumphen af Landerslevvej mod rundkørslen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Jørn Holm

I Råstofplan 2025 har man udlagt Landerslev Vest, som graveområde og med vestenvinden som den fremherskende vindretning frygter vi alvorlige støv- og støjgener fra grusgraven og gener fra den tunge trafik, det medfører de næste mange år, samtidig med, at vi får udsigt til en støjvold.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige

indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Karina Knuutinen

Allerede nu kan vores hus på 104 år ikke holde til trafikken fra grusgraven som er så tæt på huse jeg forstår ikke hvorfor der skal være grusgrav så tæt på bebyggelser.

Når en lastbil køre forbi vores hus kommer den med tryk på som kan mærkes i huse, men når der kommer 2 forbi stiger trykke med 4 gange, så vi oplever vores vægge ikke sidder fast mere vores gulve er mega skæve fordi vores hus tager skade af den tunge trafik.

vi har ingen hjælp at hente når vores huse tager skade, det synes jeg ikke er i orden, i vinder vi taber, sådan burde vi borgere rundt i landet ikke blive behandlet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende.

Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning.

Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven.

Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer.

Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed.

Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Anne Mette Aunskjær

Livskvalitet og ejendomsværdi

Den fred og ro, som vi flyttede hertil for at finde, vil blive fuldstændig ødelagt. Den livskvalitet, vi har i dag, vil forsvinde med larmen, støvet og den konstante trafik. Samtidig forventer vi et betydeligt fald i vores ejendomsværdi, ikke bare i kroner og øre, men i tabet af det hjem og de omgivelser, vi har investeret i, både økonomisk og følelsesmæssigt. Risikoen for skader på ydervægge, kældervægge øges betragteligt pga. tung kørsel få meter fra vores hjem, da det kan risikere at give sætningsskader.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Højgaard

Dermed vil vores huspriser nok også tage et dyk nedad, og det kan betyde at vi kan se frem til lavere huspriser i de næste yderligere 10-15 år og vi ønsker ikke et graveområde der påvirker vores huspriser.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Ivan Stig Sørensen

Som følge af det store råstof behov og den begrænsede geografi at finde det i, så kommer udvindingsområder meget tæt på beboelse og på bysamfund. Der er tilsyneladende ingen regler for afstande til skel og til beboelser, så på borgermødet var der oprigtige fortvivlede eksempler på erhverv og beboelser, der nærmest blev omringet af udgravninger. På grund af tætheden til udgravninger ville borger og bysamfund blive stavnsbundne til deres boliger, idet markedspriser ville falde og tilsvarende attraktionen for kommende købere. Fordi der ikke er hverken regler for nærhed eller koncentration til beboelser, indeholder råstofplanen urimelige dispositioner i nærhed af beboelser og bysamfund.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde. I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer. Se også svar vedr. nabogener.

Udsagn

Afsender: Jakobsen

Der tages meget lidt hensyn til de mange borgere, udpegningerne berører og de værdiforringelser, de skaber!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en

fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Jørn Holm

Ovenstående vil desuden, efter vores opfattelse, medføre faldende huspriser og vanskeliggøre salg.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, fx ved at etablere støjvolde. Der er også fokus på at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt nær naboer og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, hvilket inkluderer nedbrydning af støjvolde. Derved kan arealerne få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

I følge lovgivningen skal der i miljørapporten foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

Udsagn

Afsender: Karina Knuutinen

vi kan hellere ikke sælge huset så vi kunne komme væk pga. hans helbred fordi ingen ønsker at købe et hus med grusgrav så tæt på, plus prisen for huset er så lav vi ikke har mulighed for at kunne købe noget andet, da vi højst sandsynligt ville gå her fra med et tab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Magnus SKovsøe Birk Petersen

Økonomisk står vi alle også overfor et stort værditab på vores huse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Ledøje vest - Forhold til kommunal planlægning

Ledøje Vest - Grundvand

Udsagn

Afsender: Tommy Norup Benedictus

4. Risici for grundvand og private borer

Som beboere i umiddelbar nærhed af det foreslåede udvindingsområde er vi stærkt bekymrede for konsekvenserne for både vores drikkevandsforsyning og grundvandskvalitet.

Det foreslåede graveområde er beliggende i et sårbart grundvandsområde, hvor mange husstande – herunder vores egen – er afhængige af private vandboringer. I den forbindelse henviser vi til følgende relevante lovgivning:

- Vandforsyningslovens § 21: Råstofindvinding må ikke ske, hvis der er risiko for forurening af drikkevandet.
- Miljømålsloven §§ 3 og 5: Myndigheder har pligt til at beskytte og forbedre kvaliteten af vandressourcer samt sikre bæredygtig anvendelse.
- Råstoflovens § 5: Der skal ske en reel afvejning mellem samfundets behov og lokale interesser ved planlægning af råstofgrave.

Der foreligger en reel risiko for sænkning af grundvandsspejlet, som kan påvirke både vandkvaliteten og adgangen til vand i såvel private som offentlige boringer. Derudover er der risiko for pyritoxidation, hvilket kan medføre dannelse af svovlsyre og udvaskning af tungmetaller – som dokumenteret i forbindelse med tidligere graveaktiviteter i Danmark.

Andre risici omfatter:

- Spredning af pesticider og rester fra tidligere landbrugsdrift
- Forstyrrelse af naturlige beskyttelseslag over grundvandet (fx ler)

I henhold til Vandforsyningslovens § 21 må der ikke ske aktiviteter, som truer drikkevandsinteresser.

Udpegningen af Ledøje Vest strider imod dette princip.

Vi er dybt bekymrede over, at Region Hovedstaden er villig til at acceptere denne risiko uden nogen form for garanti eller kompensationsordning. Det er hverken forsvarligt eller rimeligt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskiner og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Ledøje vest - Nabogener ved råstofindvinding

Ledøje Vest - Natur og landskab

Ledøje vest - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Ledøje Bylaug

Hvis der udpeges graveområder i Frederikssundsmotorvejens anlægstracé uden krav, kan der principielt udgaves under motorvejskorridorens anlægsniveau før anlæg. Da der ikke sidenhen tilføres nyt jord, bevirker dette, at motorvejen ikke kan anlægges. Dette virker "Molbo-agtigt", hvis udvinding af råstoffer, som kunne være benyttet ifm. motorvejens anlæggelse, pludselig kan stå til hindring af anlægsprojektet. Det vil heller ikke samfundsøkonomisk være acceptabelt, hvis der alligevel gives tilladelse til genopfyld, at der så skal tilkøres store mængder grus tilbage til området, som Vejdirektoratet i så fald skulle betale for. Ledøje Bylaug foreslår derfor, at de udpegede graveområder i Ledøje Vest reduceres, så disse ikke er i konflikt med Frederikssundsmotorvejens anlægskorridor.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Anlægsarbejdet til Frederikssundsvejen forventes at blive igangsat inden for den 12 års forsyningshorisont, som råstofplanen dækker.

Hvis råstofindvindingen ikke udføres i forbindelse med anlæggelsen af Frederikssundmotorvejen, skal der tages hensyn til Frederikssundmotorvejens arealreservation. Eksempelvis forhindres råstofindvinding under grundvandsspejl på de delarealer, hvor der er overlap.

Udsagn

Afsender: Ledøje Bylaug

Ledøje Bylaug har tidligere accepteret, at de af Råstofplan 2016/2020 udpegede graveområder kan finde sted, og specielt fordi disse kunne give mening ved udnyttelse af ressourcerne i forbindelse med den kommende udbygning af Frederikssundsmotorvejen. Ledøje Bylaug bifalder dog ikke en yderligere udvidelse af disse, og slet ikke mod øst, da Region Hovedstaden allerede har tilkendegivet, at dette strider imod de udlagte Kulturarvsarealer. Det tyder dog heller ikke på, at der er ansøgt om nye udvidelser.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden noterer sig Ledøje bylaugs accept af graveområdet Ledøje Vest.

Udsagn

Afsender: Ledøje Bylaug

Ledøje Bylaug lader sig forstå, at da nævnet ikke i råstofloven selv kan udtage konkrete graveområder, så blev Råstofplan 2016/2020 ophævet i sin helhed, hvorpå det er op til Region Hovedstaden at foretage udtagelsen af Ledøje Vest. Nævnet skriver i afgørelsen: "Idet en råstofplan er én samlet plan, der er udtryk for regionsrådets samlede vurdering af udviklingen i regionen og de hensyn, der er nævnt i råstoflovens § 3, og idet nævnet ikke i råstofloven har udtrykkelig hjemmel til at udtage konkrete graveområder, er det nævnets vurdering, at Region Hovedstadens Råstofplan 2016/2020 må ophæves i sin helhed. Det bemærkes videre, at nævnet alene har kompetence til at foretage en retlig prøvelse." Ledøje Bylaug mener derfor, at graveområderne i Ledøje Vest slet ikke bør udlægges, som Region Hovedstaden også selv tidligere har konkluderet, når der ikke kan stilles krav til hverken anvendelse eller kørselsveje. Ledøje Bylaug finder det meget vigtigt, at forbud mod kørsel gennem Ledøje opretholdes, da kørsel gennem Ledøje vil have væsentlig indflydelse på vibrationer, støj og støv for byens huse og beboere. Ledøje har mange bevaringsværdige huse, der er opført på syldsten, og som ikke vil kunne klare rystelserne fra mange tunge passager. Da vilkår om udkørsel imod nord ikke kan stilles som krav, så må miljøvurderingens identifikationer bevirke, at graveområderne ikke kan udlægges. Bylauget undrer sig derfor, at Region Hovedstaden alligevel har medtaget områderne i planen, da konklusionen tidligere var, at graveområderne ikke ville kunne medtages, hvis der ikke kunne stilles vilkår/krav. Hvilke vilkår har ændret sig, så Region Hovedstaden nu alligevel medtager områderne uden krav? Forhåbentlig tilsidesætter man ikke miljøscreeningens identifikationer, bare fordi man er nødt til at kunne udpege graveområder til de kommende 12 års råstofforbrug.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Med henvisning til Miljø og Fødevarerådgivningsnævnets afgørelse af Råstofplan 2016/2020 har regionen ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling. Regionen har derfor i Forslag til Råstofplan 2025 og i Miljørapport for Forslag til Råstofplan 2025 beskrevet de miljømæssige aspekter af trafikafviklingen, men ikke opsat forudsætninger i forhold til trafikken.

En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed.

Udsagn

Afsender: Ledøje Bylaug

Ophævelse og hjemvisning i sag om vedtagelse af Råstofplan 2016/2020 for Region Hovedstaden" af Miljø- og Fødevarerådgivningsnævnet, har Region Hovedstaden desuden selv oplyst følgende til nævnet: "Region Hovedstaden har om forudsætningerne for udlæg af graveområde L2 Ledøje Vest anført, at de er opstillet med det formål at afværge de mulige konsekvenser ved råstofindvinding, der er identificeret i forbindelse med miljøvurderingen. Regionen har hertil bemærket, at regionen har vurderet, at opfyldelse af forudsætningerne er en betingelse for, at der kan foretages råstofindvinding i det pågældende graveområde. Regionen har herefter konkluderet, at hvis forudsætningerne ikke var opstillet, kunne graveområdet ikke udlægges. Særligt om den tredje forudsætning har Region Hovedstaden anført, at forudsætningen er et resultat af, at der ikke er mulighed for at transportere råstofferne fra graveområdet via udkørsel mod syd uden væsentlig miljøpåvirkning. Region Hovedstaden har selv tidligere oplyst, at der ikke må tilføres materialer til et graveområde.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Miljø- og Fødevarerklagenævnet ophævede og hjemsendte Råstofplan 2016/2020 med begrundelsen i hensynet bag forudsætningen for udlæg af graveområde L2 Ledøje Vest ikke kan varetages med hjemmel i råstofloven, da forudsætningen er fastsat med henblik på at varetage trafikmæssige forhold. Regionen har derfor ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed forudsætninger). I forslag til Råstofplan 2025 er de miljømæssige forhold i forbindelse med trafikafvikling beskrevet. En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Anlægsarbejdet til Frederikssundsvejen forventes at blive igangsat inden for den 12 års forsyningshorisont, som råstofplanen dækker. Det vurderes muligt at foretage indvindingen samtidig med anlæggelsen af Frederikssundmotorvejen, så råstofferne til projektet kan indvindes lokalt og som en del af anlægsprojektet. Hvis råstofindvindingen ikke udføres i forbindelse med anlæggelsen af Frederikssundmotorvejen, vil der være en væsentlig påvirkning af trafikafviklingen/-belastningen, da de andre veje i området er små, hvilket komplicerer trafikken til og fra området. En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed.

Udsagn

Afsender: Tommy Norup Benedictus

Vi er dybt bekymrede over, at Region Hovedstaden er villig til at acceptere denne risiko uden nogen form for garanti eller kompensationsordning. Det er hverken forsvarligt eller rimeligt.

Vi anmoder om:

- At Ledøje Vest fjernes fra råstofplanen.
- Indsigt i den risikovurdering, der skal udarbejdes for området.
- En bindende garanti for tilkobling til den kommunale vandforsyning uden økonomisk tab i tilfælde af forurening eller udtørring.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se også svar vedr. grundvand.

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning.

Regionen har vurderet efter en § 3 afvejning at Ledøje Vest er en erhvervsmæssig interessant ressource.

Udsagn

Afsender: Tommy Norup Benedictus

2. Manglende hensyn til motorvejskorridoren (Frederikssundsvejens etape 3)

Det undrer os, at det nye forslag til Råstofplan 2025 ikke respekterer Vejdirektoratets anlægskorridor til Frederikssundmotorvejens etape 3. I den tidligere plan (Råstofplan 2016/2020) fremgik det eksplicit, at graveområdet overlapper med Vejdirektoratets arealinteresser, og at råstofferne kun kunne indvindes i forbindelse med anlægsarbejdet.

Denne klausul synes nu fjernet. Det forekommer uforståeligt, når man med planlægningen risikerer at forsinke et infrastrukturanlæg til milliarder og samtidig fordoble transportbehovet – først når grus graves og transporteres væk, og senere når der skal tilføres råmaterialer til anlægsarbejdet.

Vi efterlyser en forklaring på, hvorfor den tidligere klausul er udeladt og vil gerne se en konkret vurdering af, hvordan råstofindvindingen i dette område vil påvirke tidshorisont og økonomi for motorvejsprojektet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Anlægsarbejdet til Frederikssundsvejen forventes at blive igangsat inden for den 12 års forsyningshorisont, som råstofplanen dækker. Det vurderes muligt at foretage indvindingen samtidig med anlæggelsen af Frederikssundmotorvejen, så råstofferne til projektet kan indvindes lokalt og som en del af anlægsprojektet. Hvis råstofindvindingen ikke udføres i forbindelse med anlæggelsen af Frederikssundmotorvejen, vil der være en væsentlig påvirkning af trafikafviklingen/-belastningen, da de andre veje i området er små, hvilket komplicerer trafikken til og fra området. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed.

Udsagn

Afsender: Tommy Norup Benedictus

Vi har nu kæmpet imod denne planlægning i over ni år. Det har haft alvorlige konsekvenser for vores trivsel, mentale helbred og dagligdag. Der bør i planlægningen tages større hensyn til de mennesker, som skal leve med konsekvenserne – både før, under og efter udvindingen. Vi opfordrer kraftigt til, at færdiggørelsen af eksisterende og aktive grusgrave prioriteres, inden der åbnes nye områder, så belastningen for naboer ikke strækker sig over årtier.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder dækker regionens råstofbehov inden for mindst en 12-årig periode. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Tommy Norup Benedictus

Vi gør specifikt indsigelse i henhold til råstoflovens § 6a, stk. 4, idet der ikke foreligger et dokumenteret behov for nye udlæg. Ifølge Region Hovedstadens egne oplysninger findes der allerede udlagte råstofgrave med en samlet restkapacitet på cirka 20 millioner m³ – svarende til omtrent 27 års forbrug. Det er således unødvendigt og uacceptabelt at inddrage nye, miljøfølsomme områder som Ledøje Vest.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. I denne opgørelse indgår restressourcen fra de eksisterende grusgrave og graveområder. Desuden har regionen i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025.

Udsagn

Afsender: Tommy Norup Benedictus

Vedrørende høringssvar til forslag til Råstofplan 2025 – Partshøring

Graveområde: Ledøje Vest

Vi skriver som direkte naboer til det foreslåede graveområde Ledøje Vest, og vi ønsker med dette høringssvar at gøre opmærksom på en række forhold, som efter vores opfattelse ikke er tilstrækkeligt belyst i det foreliggende materiale. Samtidig finder vi anledning til at påpege, at den forestående sammenlægning mellem Region Sjælland og Region Hovedstaden i 2027 bør føre til en mere moderne og menneskeligt hensynsfuld tilgang til råstofplanlægning og -indvinding.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer

udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

Ledøje Vest - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Egedal Kommune

Graveområdet Ledøje Vest indgår som graveområde i samme udstrækning som i Råstofplan 2016/2020.

Miljørapporten slår fast, at indvinding af råstoffer bør ske i forbindelse med anlæg af

Frederikssundsmotorvejen og at de indvundne råstoffer indgår i anlægget af vejen.

Egedal Kommune mener, at dette er en klar forudsætning for råstofindvindingen, således at råstofferne ikke skal transporteres væk fra området med eventuel væsentlig belastning af Ledøje landsby.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har under udarbejdelsen af udkast til råstofplan 2025 været i dialog med Vejdirektoratet om forlængelsen af Frederikssundsmotorvejen og behovet for råstoffer.

Indvindingen af råstoffer inden for Frederikssundsmotorvejens linjeføringen vil som udgangspunkt ikke forekomme, da statens planlagte anlægsprojekter har forrang ift. den regionale råstofplanlægning. Der vil derfor ikke blive bortgravet råstoffer inden for Frederikssundsmotorvejens planlagte placering inkl. tilhørende vejtilslutningsanlæg, uden at dette er aftalt med Vejdirektoratet.

Anlægsarbejdet til Frederikssundsvejen forventes at blive igangsat inden for den 12 års forsyningshorisont, som råstofplanen dækker.

Udsagn

Afsender: Tommy Norup Benedictus

3. Tung trafik og trafiksikkerhed

Af det nuværende høringsmateriale fremgår det ikke, hvordan trafikken fra graveområdet planlægges ledet væk. I tidligere høringsmateriale fremgik det, at al udkørsel skulle ske fra den nordlige ende af området med tilslutning til motorvej. Denne fornuftige foranstaltning synes nu fjernet.

Det bekymrer os dybt, da alternativerne er uholdbare. En trafikmængde på omkring 80.000 lastvognlæs – svarende til 160.000 kørsler over 10 år – vil, hvis det rammer Nybøllevej eller Ledøje By, have alvorlige konsekvenser. Vejene er smalle, uden cykel eller gangstier, og børn står i vejkanterne og venter på skolebus.

Vi frygter for vores børns og øvrige beboeres sikkerhed. Vi anmoder derfor om en klar be- eller afkræftelse af, om der fortsat planlægges nordlig udkørsel, og hvordan tung trafik konkret håndteres.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagen til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Ledøje Vest - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Tommy Norup Benedictus

Dertil kommer den manglende forsikringsdækning: Vi har fået oplyst af vores forsikringsselskab, at skader fra råstofindvinding – som fx revner, sætningsskader eller vibrationer – ikke er dækket. Det overlader os til at føre privat retssag mod indvindere i tilfælde af skade, hvilket er urealistisk og stiller os ekstremt sårbart. Der bør som minimum stilles krav om, at alle indvindere tegner forsikring, der dækker skader på nærliggende ejendomme. Region Hovedstaden bør sikre, at naboer ikke efterlades uden retsbeskyttelse eller adgang til erstatning. Afslutningsvis skal vi anmode Region Hovedstaden om at genoverveje udpegningen af Ledøje Vest. Der må planlægges med større respekt for de mennesker, som påvirkes direkte – og med langt stærkere hensyn til grundvand, natur og nærområde. Råstofplanlægning bør balancere samfundets behov med borgernes ret til tryghed og sundhed

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstofstilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Det er korrekt, at det er et privatretligt forhold, at søge erstatning hos råstofindvinderen. Dog

er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen. Ved overskridelser af de stillede vilkår i tilladelsen til råstofindvinding eller den øvrige lovgivning, som regionen er myndighed for, er der en række håndhævelsesmuligheder for regionen. Henstilling kan gives ved forhold af mindre alvorlig karakter. Indskærpelse er håndhævelse af allerede gældende vilkår i tilladelsen. Hvis ind-skærpelsen ikke efterkommes, kan regionen politianmelde virksomheden. Standsningspåbud kan gives ved en igangværende ulovlig aktivitet. Hvis den ulovlige aktivitet ikke omgående ophører, kan regionen politianmelde virksomheden. Lovliggørelsespåbud kan gives ved et etableret ulovligt forhold, ved enten fysisk eller retslig lovliggørelse. Regionen kan politianmelde virksomheden hvis påbuddet ikke efterkommes indenfor en sat frist. Regionen kan også udføre en selvhjælpshandling, hvor regionen får ud-ført en fysisk lovliggørelse på virksomhedens regning. Derudover kan regionen give forbud mod fortsat drift eller tilbagekalde tilladelsen til råstofindvinding i tilfælde af grov eller gentagende overtrædelse. Ved politianmeldelse hører det videre forløb under politi og anklagemyndighed, som efterforsker sagen og evt. rejser tiltale. Politiet kan give bøde, fængsel indtil 2 år, konfiskere indtægt virksomheden har haft på det ulovlige forhold og/ eller der kan gives tvangsbøder. Hvis regionen konstaterer en overskridelse af anden lovgivning end den lovgivning regionen er myndighed for, kontakter regionen den pågældende myndighed, som går videre med sagen ofte i samarbejde med regionen. Regionen tilstræber at have en løbende dialog med virksomhederne om de stillede krav til gravearbejdet, for at undgå at der opstår ulovligheder og at disse får alvorlig karakter.

Udsagn

Afsender: Tommy Norup Benedictus

1. Menneskelige konsekvenser og stavnsbinding

Som direkte naboer har vi i årevis levet med usikkerheden om en mulig råstofudvinding, og vi oplever allerede i dag betydelige begrænsninger i forhold til eksempelvis finansiering og salg af vores ejendom. Vores ejendom er belastet af en usikker fremtid, og vi er de facto stavnsbundne – til trods for, at vi har investeret hele vores livsopsparing i boligen

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve

*øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.
Se også svar vedr.*

Lille Rørbæk - Forhold til kommunal planlægning

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Graveområdet vil endvidere være en hindring for byudviklingen i Vinge umiddelbart på den anden side af Frederikssundsvej, idet det ikke er attraktivt at bo tæt på en grusgrav.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen lægger i sin vurdering vægt på, at en lokalplan kun er gældende inden for lokalplanens afgrænsning. Dette vil ligeledes gælde for den kommunale administration i hht. lokalplanen. Regionen stiller ikke forslag om nye graveområder i lokalplanlagte områder. Regionen vil i forbindelse med miljøvurderingen af en konkret ansøgning om råstofindvinding tage stilling til, om der evt. skal fastlægges et afstandskrav til beboelse for indvindingsaktiviteter.

Lille Rørbæk - Grundvand

Udsagn

Afsender: Louis Werner Hansen

Lille Rørbæk og det nærliggende område rummer værdifuld natur med stor biodiversitet. En grusgrav vil uundgåeligt skade dyre- og planteliv, ødelægge landskabet og give støj- og støvgener. Desuden indebærer grusgravning en risiko for, at forurenende stoffer kan nedsive og forringe både overfladevand og grundvand i området, som har stor betydning for både natur og mennesker. Da grundvandet er en vigtig drikkevandsressource, bør der udvises stor forsigtighed med at tillade aktiviteter, der kan bringe det i fare.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i

Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027.

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet.

Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Forholdene omkring vandløb, søer og anden våd natur er undersøgt som en del af miljøvurderingen, og det er Region Hovedstadens vurdering, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af nærliggende våde naturområder. Miljøvurderingen er beskrevet nærmere i miljørapporten og i det bagvedliggende notat vedrørende muligt påvirkning af beskyttede søer, våde naturtyper og vandløb.

Lille Rørbæk - Kulturarv

Udsagn

Afsender: Henrik Nissen

Frederikssund Kommune har i 2008 vedtaget en bevarende lokalplan for landsbyen Lille Rørbæk.

I de indledende kommentarer til denne lokalplan står der, at Lille Rørbæk rummer ganske særlige kvaliteter hvad angår landsbymiljø, bebyggelse og kulturhistorie, især i forhold til bebyggelsen omkring gadekæret og det karakteristiske, stjerneformede udskiftningsmønster i landbrugsområdet omkring byen. I Regionplan 2005 står der om Lille Rørbæk: "de karakteristiske oprindelige træk tilstræbes bevaret og eventuelt nybyggeri, anlæg m.v. skal ske på baggrund af en lokalplan.

Eventuel lokalplanlægning skal have til formål at bevare landsbyen og tage hensyn til kulturhistoriske, landskabelige og andre naturmæssige træk, samt til sammenhængen med kulturhistoriske træk i den omgivende dyrkningsflade."

Både i regionplanen og kommuneplanen fremhæves både landsbyen og det omgivende landskabs historiske og kulturelle værdier.

Grundet ovenstående bør matr. 3k udtages af råstofplanen.

Siden vedtagelsen af lokalplanen for Lille Rørbæk har der været stillet øgede krav til indbyggerne med hensyn til ansøgninger ved bygningsændringer, bevaring af levende hegn og andre forhold for at fastholde miljøet omkring landsbyens store gadekær. Der er ikke tale om et museum, men en fredelig tidslomme hvor folk bor, men hvor der også stadig drives landbrug på flere af byens gårde.

Det bevaringsværdige landsbymiljø er fuldstændig afhængigt af den omgivende natur og det omgivende landbrugsland, så hvis man på sin vej i landsbyen skal passere et op mod 16 ha stort grusgravsområde med

dybe udgravninger klods op ad landsbyen, vil oplevelsen af et kulturhistorisk landsbymiljø blive reduceret ganske kraftigt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier. Hensynet til landskabelige værdier og kulturhistoriske værdier indenfor graveområdet vil blive iagttaget ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Hensynet til de landskabelige- og kulturhistoriske værdier kan f.eks. sikres ved afskærmning under gravning og ved hensyntagen i efterbehandlingen. Endelig stillingtagen til de præcise afværgetiltag fastlægges i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt.

Lille Rørbæk - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Lille Rørbæk

Kulturlandskabet med den tydelige stjerneudstyknings er en af de bedst bevarede i Danmark. At planlægge råstofudvinding i dette område vil i den grad skade dette enestående kulturlandskab.

Det foreslåede graveområde ligger desuden betænkelig nær på Lille Rørbæk fredningen, hvor hydrologien kan blive påvirket. I miljørapporten ses ingen vurderinger i forhold til dette.

Området ligger i øvrigt inden for kystnærhedszonen, hvori der, som tidligere nævnt, kun kan udlægges graveområder, hvis det er strengt påkrævet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se tidligere svar ang. Kystnærhedszonen

Region Hovedstaden har som resultat af miljøvurderingen forkastet Lille Rørbæk udvidelse og dermed indskrænket arealet betydeligt.

Der er i forslag til råstofplan en forudsætning som tager højde for de landskabelige værdier.

Hensynet til landskabelige værdier og kulturhistoriske værdier indenfor graveområdet skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Hensynet til de landskabelige- og kulturhistoriske

værdier kan f.eks. sikres ved afskærmning under gravning og ved hensyntagen i efterbehandlingen. Endelig stillingtagen til de præcise afværgetiltag fastlægges i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt.

Det er ikke muligt at vurdere påvirkningen af de hydrologiske forhold uden at kende det konkrete projekt, derfor vil dette behandles ved en tilladelse til gravning.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Området ligger ud til statsvej og den samlede effekt af dette og andre råstofområder vil give trafikanter i kommunen indtryk af en kommune med ødelagte landskaber, med de økonomiske konsekvenser det vil have for kommunens ejendomssejere generelt.

Området rummer nogle af de vigtigste landskabsværdier i kommunen. Landsbyen og det omkringliggende landskab med den velbevarede stjerneudskiftning udgør en kulturhistorisk helhed, som kommunen finder afgørende og derfor har beskyttet med en bevarende lokalplan og ved udpegning af det omkringliggende landskab som værdifuldt landskab. Helhedens kulturhistoriske værdi forringes afgørende ved bortgravning af landskabet.

Fjordstien, som har væsentlig turismemæssig betydning, forløber lige ved siden af arealet. Den turismemæssige interesse, som ligger i dels at opleve den velbevarede stjerneudskiftede landsby, dels det uberørte landskab med vide udsigter, bliver væsentligt forringet med gravningen. Områdets værdi for de kommende Vingeborgeres friluftsliv fortabes samtidig. Borgerne i Vinge får adgang til området på tværs af motorvejen både syd og nord for området, men med grusgravning ved Lille Rørbæk får området fremover ikke den værdi for det almene friluftsliv, som det har i dag.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier. Tak for at gøre Regionen opmærksom på Fjordstien, som en rekreativ værdi i området. Rekreative værdier skal vurderes i miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025 og skal indgå i § 3-afvejningen efter råstofloven, hvor forskellige miljøhensyn afvejes i forhold til kvaliteten af råstofressourcen i området. På denne strækning følger Fjordstien offentlig vej og dens forløb bliver derfor ikke forstyrret. En evt. grusgrav vil selvfølgelig give en midlertidig påvirkning af oplevelsen, men det er en relativt lille del af den 275 km lange fjordsti, der påvirkes. Regionen vurderer dermed, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af den rekreative værdi af Fjordstien.

Udsagn

Afsender: Henrik Nissen

Kulturarv og miljø – bevaringsværdighed: Hele graveområdet ved Lille Rørbæk ligger på regionens udsendte kort indenfor et område med beskyttet landskab ifølge Frederikssund Kommunes kommuneplan 2017. Her fremgår det, at området skal beskyttes mod byggeri, anlæg og ændringer i arealanvendelsen, som kan svække den visuelle oplevelse. Skellet mellem matrikel 4 a og matrikel 3. k er en meget markant, lang skråning, som giver et meget visuelt skift i landskabet. Grusgravning omkring denne skråning vil fuldstændig udlette det specielle landskab.

Parallelt med det udlagte graveområde ligger "Fjordstien", som løber naturskønt fra Frederikssund over Værebros Å og Jyllinge og videre til Roskilde. Efter en eventuel grusgravning ved Lille Rørbæk vil man fra Fjordstien kunne nyde en smuk udsigt over fjorden mod vest, og mod øst se en udgravning strække sig over mange ha tidligere landbrugsland, hvilket vel må betegnes som en væsentlig ændring af den visuelle oplevelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabs værdier. Hensynet til landskabelige værdier og kulturhistoriske værdier indenfor graveområdet vil blive iagttaget ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Hensynet til de landskabelige- og kulturhistoriske værdier kan f.eks. sikres ved afskærmning under gravning og ved hensyntagen i efterbehandlingen. Endelig stillingtagen til de præcise afværgetiltag fastlægges i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt. Tak for at gøre regionen opmærksom på Fjordstien, som en rekreativ værdi i området. Rekreative værdier skal vurderes i miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025 og skal indgå i § 3-afvejningen efter råstofloven, hvor forskellige miljøhensyn afvejes i forhold til kvaliteten af råstofressourcen i området. På denne strækning følger Fjordstien offentlig vej og dens forløb bliver derfor ikke forstyrret. En evt. grusgrav vil selvfølgelig give en midlertidig påvirkning af oplevelsen, men det er en relativt lille del af den 275 km lange fjordsti, der påvirkes. Regionen vurderer dermed, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af den rekreative værdi af Fjordstien.

Udsagn

Afsender: Louis Werner Hansen

Lille Rørbæk og det nærliggende område rummer værdifuld natur med stor biodiversitet. En grusgrav vil uundgåeligt skade dyre- og planteliv, ødelægge landskabet og give støj- og støvgener.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udlægger ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er omfattet af Natura 2000, da det er i strid med gældende lovgivning. Arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget er beskyttet inden for Natura 2000 områdets afgrænsning. Det skal dog altid vurderes, hvorvidt et projekt eller en plan kan medføre indirekte påvirkning af et Natura 2000-områdes integritet, habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Regionen har hvad angår forslaget til Lille Rørbæk vurderet, at udlægning hverken i sig selv eller sammen med andre projekter eller planer og programmer vil kunne påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder. I forbindelse med en kommende ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal Regionen tage stilling til, hvorvidt det konkrete projekt kan påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder. Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af indvindingstilladelse for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne." Lille Rørbæk graveområdet udlægges på et område, som i dag benyttes til intensivt landbrug, som har meget lille naturværdig. Grusgravning kan potentielt øge biodiversiteten betydeligt i forbindelse med efterbehandling.

Lille Rørbæk - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Henrik Nissen

Afstand i eventuelt graveområde: I lokalplanen for Lille Rørbæk er der henvist til "Håndbog om Miljø og Planlægning", hvor afstanden til virksomheder i klasse 5 og 6 skal være 150 – 300 meter. Vi mener, at disse afstandskrav skal være gældende i et eventuelt graveområde. Det er de på ingen måde i det udlagte forslag. På denne baggrund bør matr. 3e udtages af graveområdet. Herved sikres den bevarende lokalplan i højere grad.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Planloven fastligger et planhierarki for at sikre en sammenhæng fra det helt overordnede statsligt strategiske planlægningsniveau og ned til detaljeret konkret planlægning, som beskrives i lokalplaner. I overensstemmelse med planhierarkiet skal den kommunale planlægning underordne sig råstofplanen. Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Henrik Nissen

Hermed fremsendes høringssvar ift. foreslået graveområde til grusgravning umiddelbart nord for landsbyen, Lille Rørbæk, i Frederikssund Kommune.

Regionen har fremsendt sit udkast til en miljøgennemgang, hvor regionens konklusion på miljø gennemgangen er: "gennemgangen viser, at det ikke på det nuværende grundlag kan afvises, at udpegning af området ved Rørbæk som graveområde i Råstofplan 2020 kan have væsentlig indvirkning på miljøet vedrørende trafik, grundvandsforhold, landskabelige og kulturhistoriske interesser."

I samme dokument ses regionens opgørelse af mængden af grus og sand i det skitserede område, og vi borgere i Lille Rørbæk er på nuværende tidspunkt særdeles usikre på, om det bliver den store mængde råstoffer eller det bliver vores nærmiljø, som bliver "vinderen" i Regionens endelige afgørelse.

Region Sjælland og Region Hovedstaden sammenlægges pr. 1/1-2027. Derudover har regeringen besluttet at lave en national råstofplan. Vi finder det højst uhensigtsmæssigt at vedtage den nuværende råstofplan i stedet for at udarbejde en meningsfuld plan efter sammenlægningen, der i langt højere grad fordeler graveområderne.

På baggrund af ovenstående bør graveområdet, "Lille Rørbæk", tages ud af Råstofplan 2025.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne.

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier.

Regionen har på baggrund af § 3 afvejning besluttet at området udlægges som graveområde i Råstofplan 2025, da området indeholder en erhvervsmæssig interessant råstofressource.

Udsagn

Afsender: Henrik Nissen

Trafik: Der er i miljø gennemgangen ikke noget konkret forslag til, hvordan råstofferne skal transporteres bort fra graveområdet. Det er vanskeligt at give et høringssvar på forhold, som ikke er oplyst i det tilgængelige materiale. Som vejforholdene i Lille Rørbæk er, mener vi ikke, at der er mulighed for kørsel med mange og store lastbiler på veje, hvor to biler i dag kun kan passere hinanden med forsigtighed.

I den bevarende lokalplan for Lille Rørbæk siger § 6 at der ikke må ændres på vejforløb i byen, dog kan mindre reguleringer accepteres (udkørsler, hastighedsdæmpende foranstaltninger mv).

Derudover står der i afsnittet "Trafikplanlægning og trafikstøj" følgende: "Eksisterende offentlige veje i Lille Rørbæk er gamle og smalle og uegnet til tung transport eller intensiv persontrafik". Af denne grund må der, bortset for landbrug, ikke etableres erhverv, som forudsætter tung eller intensiv trafik i området
Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Lille Rørbæk - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Henrik Nissen

Værdiforringelse: I det udsendte oplæg til miljøvurdering er det anført, at de lodsejere som ejer arealer, hvor der kan graves grus, vil kunne se frem til en særdeles stor indtægt, hvis der gives gravetilladelse. Modsat vil alle øvrige indbyggere i husene i Lille Rørbæk kunne se frem til et fald i salgsprisen på deres

ejendomme, måske i en sådan grad, at nogle måske vil være "stavnsbundne". Det er en helt urimelig situation for borgere, om er helt uden egen skyld og indflydelse på denne situation.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning.

Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Lille Rørbæk Udvidelse - Forhold til kommunal planlægning

Udsagn

Afsender: Louis Werner Hansen

Området ligger umiddelbart inden afkørslen til Vinge, som kommunen i flere år har investeret betydeligt i at by-udvikle til et attraktivt område. At placere en grusgrav lige ved indfaldsvejen til Vinge vil have en direkte negativ effekt på byens image og evne til at tiltrække nye borgere, investorer og virksomheder. Potentielle tilflyttere kan blive afskrækket af støv, støj, ødelagt landskab og tunge lastbiltransporter gennem området. Det strider mod kommunens vision om at skabe et attraktivt, bæredygtigt byområde tæt på naturen.

se desuden svar om nabogener.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen lægger i sin vurdering vægt på, at en lokalplan kun er gældende indenfor lokalplanens afgrænsning. Dette vil ligeledes gælde for den kommunale administration i hht. lokalplanen. Regionen stiller ikke forslag om nye graveområder i lokalplanlagte områder. Regionen vil i forbindelse med den yderligere miljøvurdering desuden tage stilling til en mulig fastlæggelse af et afstandskrav til beboelse for indvindingsaktiviteter.

Lille Rørbæk Udvidelse - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Henrik Nissen

Forurening: Et graveområde beliggende så tæt på Lille Rørbæk, som reglerne tillader, kan ikke undgå at give en kraftig forurening af byen med støv. Fra andre med bolig tæt op af en grusgrav ved vi, at man ikke kan have vasketøj hængende ude, og at en bil parkeret fra den ene dag til den anden vil være belagt med et tydeligt støvlag. Denne type let støv kan ikke undgå at kunne påvirke luftvejene hos både mennesker og dyr.

Støj: Til grusgravning bruges store maskiner, og bortkørsel af materialer sker med mange store og tunge lastbiler. Samtidig kører der store anlæg til sortering af de opgravede materialer. Alle disse maskiner vil give meget støj, og da udgravningen vil ske umiddelbart op af byen, vil det komme til at påvirke vores dagligdag. De samme store maskiner vil også give vibrationer i området. De fleste af husene i Lille Rørbæk er meget gamle og fra en tid, hvor fundamenter blev lavet med store kampesten og mursten af varierende kvalitet og ikke af beton. Det vil gøre husene mere følsomme end normalt for skader.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoffilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoffilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoffilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Louis Werner Hansen

Lille Rørbæk er i dag en lille, stille og idyllisk landsby. En grusgrav lige op af byen vil ødelægge områdets rekreative værdi og mindske livskvaliteten for både nuværende og kommende borgere i området. Jeg opfordrer på det kraftigste Region Hovedstaden til at fjerne området ved Lille Rørbæk fra den endelige

råstofplan, således at vi kan bevare områdets naturværdier og understøtte en bæredygtig byudvikling i Vinge.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Lystrup Syd - Efterbehandling

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

10.5 Langsigtet binding og usikker genopretning

- Erfaringer fra kommunen viser, at tidligere råstofgrave kan holde drift i 20 - 40 år, langt ud over de formelle tilladelser og planperioder (Frederikssund Kommune, 2025; Slangerupnyheder, 2025).
- Trods løfter om rekultivering, f.eks. hvor det reetablerede landskab kan blive til bakker, søer eller plantet natur, er der stor usikkerhed om genoprettelsens kvalitet og tidshorisont (Slangerupnyheder, 2025).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Når råstofplanen er endeligt vedtaget, kan der forventes tilladelse til råstofindvinding indenfor de i planen udlagte graveområder på nærmere fastsatte vilkår. Der kan kun ansøges om tilladelse til råstofindvinding, hvis lodsejeren giver sit samtykke og laver en aftale med en råstofindvinder. Det er dermed markedskræfterne og det private initiativ, der afgør, hvor der ansøges. Regionen har derfor ikke indflydelse på, hvornår der ansøges om tilladelse indenfor konkrete områder. En tilladelse til råstofindvinding gives for 10 år, men hvis råstofressourcen ikke er udnyttet inden for denne periode kan der gives en ny tilladelse.

Udsagn

Afsender: Carine Neagoe

Høringssvar omhandlende Lystrup Syd

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har modtaget to enslydende høringssvar (dette nr. 1429, samt nr. 1430).

For svar på dette høringssvar henvises derfor til høringssvar nr. 1430.

Udsagn

Afsender: Hillerød Kommune

Forslag til graveområde Lystrup Syd

§3-beskyttet natur og bilag IV-arter

Hillerød Kommune mener, at forslag til graveområde Lystrup Syd vil have negative konsekvenser for de naturmæssige værdier inden for og lige uden for graveområdet. Herunder konsekvenser for beskyttet natur med høj naturkvalitet (hængesæk) og områdets særlige kvaliteter som yngle- og rasteområde for bilag IV arter.

Hillerød Kommune synes det er positivt, og kan tilslutte sig at der tages et område ud af graveområdet i den sydøstlige del, der ligger i Hillerød Kommune. Denne tilskæring/reduktion af det potentielle graveområde sker for at sikre bilag IV-arterne og deres habitat- og rasteområder og sikre beskyttet natur, da miljørapporten har påvist en væsentlig påvirkning for bilag IV-arter og § 3 beskyttet natur. Hillerød Kommune vurderer dog, at der bør være en meget større afstand fra det potentielle graveområde til beskyttet natur inden for graveområdet samt større afstand til de tilstødende naturarealer, end den afstand der er angivet på kort i afsnit "Udfald af miljøvurderingen".

Der bør være en stor afstand ml. beskyttet natur og potentielt graveområde for at sikre at der ikke sker en negativ påvirkning af § 3 beskyttet natur ved gravning og negativ påvirkning for bilag IV-arter. Desuden bør det sikres at naturarealer ikke drænes som følge af gravning i området.

Hillerød Kommune vil i øvrigt gøre opmærksom på at der inden for det potentielle graveområde er områder syd for § 3 sø som er udpeget som potentiel beskyttet natur. Potentiel natur er områder, der bliver besigtiget i 2025 for at klarlægge om de potentielle § 3 arealer kan registreres som nye beskyttede naturtyper. Disse arealer er sammenfaldende med det areal som skæres ud af det mulige nye graveområde. Kortlægningen sker i forbindelse med kommunernes 10-års gennemgang af § 3 natur. Kommunen henstiller til, at hvis det viser sig at de potentielle naturarealer er §3 beskyttet natur, skal der holdes så stor en afstand mellem graveområde og beskyttet natur, at der ikke er risiko for tilstandsændring af den beskyttede natur. Nedenfor er vist potentiel natur, der besigtiges i 2025 (rød polygon) ((der henvises til det fulde høringssvar)) Hillerød Kommune er enige i Amhi Consults anbefaling om at sikre den økologiske forbindelse mellem bestandene af bilag IV-arter øst og vest for det potentielle graveområde. Vi synes, der mangler i miljørapporten at blive beskrevet konkret, hvordan det sikres, at bilag IV-arterne fortsat kan sprede sig mellem naturarealerne, når der skal graves i den sydlige del. Der bør laves foranstaltninger, der sikrer, at padderne kan sprede sig mellem naturområderne både inden for og på de tilstødende naturarealer.

Se også bemærkning om potentielt levested for markfirben nedenfor. Hillerød Kommune vurderer derfor, at det på det nuværende grundlag ikke kan udelukkes at graveområdet Lystrup Syd kan betyde en væsentlig påvirkning for bilag IV-arter, hvis det nye område udlægges i råstofplan 2025.

Beskyttet stendige efter Museumslovens § 29a

Der er et beskyttet dige i matrikelgrænsen i den nordøstlige del af forslag til graveområde Lystrup Syd, som ligger delvist inden for det potentielle graveområde. I henhold til museumslovens § 29a, stk. 1, må der ikke ske ændringer i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. Forbuddet mod at ændre digers tilstand er et udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i at bevare sten- og jorddigerne.

Hillerød Kommune opfordrer til at det beskyttede dige ikke indgår i det potentielle graveområde – hvis graveområdet mod forventning fastholdes. Diget er beskyttet efter Museumsloven § 29 a og vurderes at have en landskabelig, kulturhistorisk og biologiske værdi. Desuden kan diget være levested for markfirben, der er en bilag IV art. Der er ikke i miljørapporten redegjort for, om der er eftersøgt markfirben på diget eller vurderet, om det kan være et potentielt levested for markfirben. Vi ser ikke, at diget i miljørapporten er beskrevet eller der er redegjort for konsekvenser for diget ved råstofgravning, hvor der potentielt kan graves helt op til diget, hvilket kan betyde skade på diget ved nedskridning af sten mv.

Beskyttet fortidsminde- fortidsmindebeskyttelseslinjen

Den vestlige del af forslag til graveområde Lystrup Syd er omfattet af en fortidsmindebeskyttelseslinje. Hillerød Kommune er enige i Niras anbefaling om at: ”indsnævring af råstofindvindingsområdet bør foretages, så den tager højde for beskyttelsesarealet omkring fortidsmindet Streghøj”, jf.

rapporten Lystrup Syd, Vurdering af landskab og geologi, som er vedlagt miljørapporten. Ifølge naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1 er der forbud mod at ændre tilstanden af arealer nærmere end 100 meter fra foden af beskyttede fortidsminder. Det betyder blandt andet, at der ikke må graves inden for beskyttelseslinjen. Kommunen kan dispensere fra bestemmelsen i særlige tilfælde. Formålet med beskyttelseslinjen er at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer og kulturhistoriske elementer. Indsyn til og udsyn fra fortidsminderne samt de arkæologiske lag i området omkring dem skal sikres. Praxis er restriktiv. Ved at grave inden for fortidsmindebeskyttelses kan der ske skade på de arkæologiske lag. Hillerød Kommune anbefaler derfor, at graveområdets grænse trækkes uden for fortidsmindebeskyttelseslinjen – hvis graveområdet mod forventning fastholdes. Der henvises til klagenævnsafgørelser, hvor nævnet har ændret dispensationer fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til råstofindvinding til et afslag. Nævnet begrundede bl.a. afgørelserne med, at hensynet til råstofforsyning ikke opvejer de landskabelige og kulturhistoriske interesser, samt hensynet til sikring af de arkæologiske lag omkring fortidsmindet.

Landskab og geologi

Forslag til graveområde Lystrup Syd er udpeget til bevaringsværdigt landskab og til geologisk værdifuldt område i Hillerød Kommuneplan 2025. Kommuneplanens retningslinje 2.7.6-2.7.7 lyder: ”Inden for områder med særlige landskabelige værdier, må tilstanden eller arealanvendelsen af særligt værdifulde sammenhængende helheder eller enkeltelementer ikke ændres, hvis det forringer deres værdi eller muligheden for at styrke eller genoprette deres værdi.

Tilstanden og arealanvendelsen må kun ændres, såfremt det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn, og hvis det ud fra en konkret vurdering kan ske uden at tilsidesætte de særligt værdifulde sammenhængende helheder eller enkeltelementer.”

Kommuneplanens retningslinje 2.9.2 lyder: "Inden for de geologiske værdifulde områder må der kun meddeles tilladelse til byggeri, anlæg, ændret arealanvendelse eller ændret tilstand af et areals karakter i øvrigt, såfremt det kan begrundes ud fra væsentlige samfundsmæssige hensyn. Herudover skal der foretages en konkret planmæssig vurdering af, om ændringen kan ske uden at skæmme eller sløre landskabets dannelsesformer eller forringe mulighederne for at opleve, undervise og forske i de geologiske processer. Ændringer kan dog ske som led i forbedring af områdernes geologiske værdier eller i medfør af allerede gældende bestemmelser i en fredning eller lokalplan."

Hillerød Kommune er positive over, at landskab og geologiske værdier nu er vurderet i miljørapporten. Regionen vurderer dog, at der vil være en moderat påvirkning af landskabet både i driftsfasen og efter endt indvinding samt, at der ikke ses mulige afværgeforanstaltninger til at undgå påvirkningen.

Regionen vurderer, at der vil være en mindre påvirkning af geologiske værdier, da det geologiske landskab allerede er forstyrret.

Påvirkningen beskrives samtidig som irreversibel. Hillerød Kommune mener, at hensynet til de landskabelige og geologiske værdier bør vægtes højere i afvejningen af forslag til graveområde Lystrup Syds egnethed.

Forslag til graveområde Skævinge og Lystrup Syd

Trafikale forhold

Regionen har i forbindelse med afgrænsning af miljøemner for de to graveområder Skævinge og Lystrup Syd vurderet, at der ikke vil ske en væsentlig miljøpåvirkning i forbindelse med trafikafvikling. Hillerød Kommune er ikke enig i dette og er af den opfattelse, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag til at afvise en mulig væsentlig påvirkning allerede i afgrænsningen. For både forslag til graveområde Skævinge og Lystrup Syd gælder, at den ekstra trafik med tunge køretøjer højst sandsynligt vil gå ud over trafiksikkerheden i de nærliggende mindre byer, da vejene her ikke er beregnet til tung trafik. Der er i dag allerede problemer forbundet med dagligdags-transport af varer til butikker, derfor vil tung trafik af industriel karakter kun forværre disse problemer.

Hillerød Kommune mener, det er en mangel, at miljøvurderingen af graveområderne ikke omfatter en undersøgelse af de trafikale forhold. Påvirkningen af tung transport på nærliggende, mindre veje kan have væsentlige konsekvenser for lokalområdet. Denne påvirkning bør undersøges, formidles og indgå i afvejningen af graveområdets egnethed inden endelig vedtagelse af Råstofplan 2025. Hillerød Kommune har gjort opmærksom på dette i flere tidligere høringssvar, senest i august 2024 i forbindelse med høring om afgrænsning af miljørapport for Råstofplan 2025. Hillerød Kommune vurderer, at miljørapporten er utilstrækkelig, hvis ikke rapporten belyser de trafikale konsekvenser som et råstofindvindingsområde vil påføre lokalområdet, samt en løsning for hvordan denne trafik kan afvikles til det overordnede vejnet (statsvej), herunder eventuelle afværgeforanstaltninger.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har modtaget to enslydende høringssvar (dette nr. 1774, samt nr. 1480).

For svar på dette høringssvar henvises derfor til høringssvar nr. 1480

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

Høringssvar omhandlende Lystrup Syd

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har modtaget to enslydende høringssvar (dette nr. 1678, samt nr. 1649).

For svar på dette høringssvar henvises derfor til høringssvar nr. 1649.

Lystrup Syd - Forhold administreret af anden myndighed

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

c. Fredninger

Selvom området Lystrup Syd ikke direkte er fredet, har det en klar funktionel og landskabelig forbindelse til eksisterende fredede områder og Natura 2000-områder. Som dokumenteret under punkt 1d er der tale om en vigtig naturkorridor i Slangerup Tunneldalen, hvor Lystrup Syd udgør bindeled mellem Lystrup Skov og de fredede områder mod syd, som igen fører videre til Natura 2000-område nr. 136 (Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov).

Denne sammenhæng fremgår tydeligt af de kortbilag, som viser landskabelig og økologisk kontinuitet gennem området. Det bør derfor indgå i vurderingen, at Lystrup Syd har en væsentlig funktion som biologisk og landskabeligt forbindelsesområde – og dermed en indirektefredningsmæssig betydning.

Derudover har både Frederikssund og Hillerød Kommuner administrativt behandlet området med en høj grad af beskyttelseshensyn. Der har i praksis ikke været tilladt ændringer i arealanvendelsen, og området har derfor de facto fungeret som fredet gennem kommunernes langvarige forvaltningspraksis.

Det bør anerkendes, at en råstofindvinding vil kunne kompromittere denne økologiske sammenhæng og have afledte negative konsekvenser for omkringliggende fredede områder (og Natur 2000).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er regionens vurdering og erfaring, at råstofindvinding ikke ændrer på funktionen af et område som økologisk forbindelse. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder.

Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares.

Region Hovedstaden udlægger ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er omfattet af Natura 2000, da det er i strid med gældende lovgivning. Det skal altid vurderes, hvorvidt et projekt eller en plan kan medføre indirekte påvirkning af et Natura 2000-områdes integritet, habitatnaturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. Regionen har hvad angår forslaget til Lystrup Syd vurderet, at udlægning hverken i sig selv eller sammen med andre projekter eller planer og programmer vil kunne påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder. I forbindelse med en kommende ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal Regionen tage stilling til, hvorvidt det konkrete projekt kan påvirke det nærmeste eller andre Natura 2000-områder.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

c. Ressourcer

For det konkrete udpegede område Lystrup Syd har mindst én af lodsejerne udtrykt ønske om at etablere en mindre solcellepark på arealet.

Ved en udpegning af området til råstofindvinding vil muligheden for at realisere denne form for alternativ og fremadskuende ressourceudnyttelse blive væsentligt begrænset – eller helt umuliggjort – i en længere årrække.

Dette udgør en direkte og væsentlig påvirkning af materielle goder og bør derfor inddrages som en del af den samlede vurdering af konsekvenserne ved udpegning. Det er ikke alene et teoretisk hensyn, men en konkret og kendt intention fra lodsejers side, der falder inden for lovlige og samfundsmæssigt ønskede anvendelser af landbrugsjord.

Det anbefales derfor, at Region Hovedstaden:

☐ medtager hensynet til alternative ressourceanvendelser i vurderingen af Lystrup Syd,

☐ og i sin endelige afvejning inddrager lodsejerens ønske om at bidrage til den grønne energiforsyning,

☐ da udpegningen til råstofindvinding vil udelukke netop denne mulighed for bæredygtig lokal udvikling

Dette betyder ikke at protesten gruppen ubetinget ønsker solcellepark, da det er i konflikt med områdets nuværende status som beskyttet landskab, men det er en faktor som kan være relevant.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ligesom i resten af Danmark, er der i Region Hovedstaden et stigende behov for råstoffer til udbygning af infrastruktur og udvikling af eksisterende og nye bolig- og erhvervsområder. Sand, grus og ler er ikke fornybare råstoffer, og i en nær fremtid kan der opstå knaphed. Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af genanvendelige råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald (også kaldet sekundære råstoffer). Denne omstilling er afgørende for at øge ressourceeffektiviteten og reducere behovet for råstofindvinding. Region Hovedstaden har en målsætning om at reducere forbruget af primære råstoffer ved at fremme principperne for cirkulær økonomi og øge ressourceeffektiviteten, og dermed øge udbuddet af sekundære råstoffer. Med afsæt i denne målsætning har regionen igangsat flere projekter om at fremme genanvendelse og cirkulær økonomi, man kan læse om disse på regionens hjemmeside. Det er altid grundejer som afgør, om der skal indvindes råstoffer på en ejendom. Ansøgning om tilladelser til råstofindvinding inden for udpegede graveområder sker efter aftale med grundejeren. En grusgrav kan efterfølgende efterbehandles til rekreative- og naturområder, men lodsejere kan også ønske, at det efterbehandles til landbrugsjord igen, med genudlægning af midlertidigt rømmet overjord/muld. Planloven fastligger et planhierarki for at sikre en sammenhæng fra det helt overordnede statsligt strategiske planlægningsniveau og ned til detaljeret konkret planlægning, som beskrives i lokalplaner. I overensstemmelse med planhierarkiet skal den kommunale planlægning underordne sig råstofplanen. Regionen er myndighed på råstofområdet. Regionen har ikke mulighed for i sin myndighedsudøvelse at inddrage kommunernes fremtidige planlægning i forhold til den grønne omstilling. Regionen har ikke fundet, at der ligger lokalplan eller i kommuneplan udlagt til solcellepark i nærheden af området. Regionen lægger i sin vurdering vægt på, at en lokalplan kun er gældende inden for lokalplanens afgrænsning. Dette vil

ligeledes gælde for den kommunale administration i hht. lokalplanen. Regionen stiller som udgangspunkt ikke forslag om nye graveområder i lokalplanlagte områder. Regionen vil i forbindelse med miljøvurderingen af en konkret ansøgning om råstofindvinding skulle tage stilling til evt. fastlæggelse af et afstandskrav til beboelse for indvindingsaktiviteter. Regionen bemærker desuden, at det er lodsejer, der ejer råstofferne, så det er op til ham eller hende, om der skal søges om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding. At et areal udlægges som graveområde giver en mulighed for at indvinde råstoffer, men man er ikke forpligtet til det. Lodsejer kan selv stå for ansøgningen om tilladelse til råstofindvinding og den efterfølgende drift af råstofgraven. Det er dog almindeligt, at lodsejer laver en aftale med en entreprenør, der står for ansøgningsprocessen og driften. Det bemærkes desuden, at man efter endt råstofindvinding kan søge tilladelse om, at opstille solceller i det efterbehandlede område.

Lystrup Syd - Grundvand

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

7. Trussel mod grundvandet og områdets hydrologiske balance

Grundvandsspejlet ligger kun 2–3 meter under boligerne. Sænkning af dette niveau kan føre til sætningsskader, revner og risiko for bygningsskader.

Flere af søerne i området formodes at være hydraulisk forbundet og afhænger af et stabilt grundvandsniveau for at bestå, så diverse søer og moser vil tørre ud.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027.

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet.

Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Råstofindvinding under grundvandsspejl vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager Region Hovedstaden forholdet omkring grundvandssænkning baseret på forventede ændringer i vandspejlsniveau, og geotekniske forhold i og omkring graveområdet. Regionen stiller vilkår om at der ikke må ske en påvirkning af grundvandsspejlet.

Det er en forudsætning beskrevet for området at: "Hensynet til beskyttede naturtyper i og omkring graveområdet skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Det skal sikres, at indvindingen ikke påvirker naturtypernes tilstand, medmindre der i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt søges og opnås dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at påvirke de § 3-beskyttede naturtyper i og omkring graveområdet. Hensynet til beskyttede naturtyper kan f.eks. sikres ved graveafstand til naturtyperne. Endelig stillingtagen til den præcise graveafstand eller andre afværgetiltag fastlægges i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt." Søer er § 3-beskyttede.

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

Indvinding under grundvandsspejl.

Vi har rådført os med en rådgivende ingeniør, som gør opmærksom på at sænkning af grundvandet kan medføre ændringer i jordens bæreevne, hvilket repræsenterer en væsentlig risiko for revner og sætningsskader i vores bygninger, specielt da flere af vores bygninger er af ældre konstruktionsdatoer. Som det ses af ovenstående figur, ligger grundvandet kun 2-3 m under vores grund. Vi er ligeledes blevet informeret om at såfremt der graves i nærliggende område i en dybde under vores nuværende grundvandsspejl, så vil det betyde at grundvandsspejlet hos os vil sænkes eller helt forsvinde. Taget i betragtning at Råstofplanen lægger op til at der bliver gravet omkring vores matrikel, så vil vi vide hvilke påvirkninger en ændring i grundvandsniveauet vil få for vores ejendom. Hvilken risiko er der for sammenstyrtning, sætning m.m.? Hvad vil Region Hovedstadens tiltag være for at forhindre dette?

Vand – Grundvand/drikkevand

Flere af søerne ligger umiddelbart i samme niveau og det kan derfor antages at de er forbundne (hydraulisk kontakt). Evt. ændring i grundvandsspejlet kan derfor have en negativ påvirkning af søerne (inkl. hængesække)

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027.

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet.

Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager Regionen forholdet omkring grundvandssænkning baseret på forventede ændringer i vandspejlsniveau, og geotekniske forhold i og omkring graveområdet. Regionen stiller vilkår om at der ikke må ske en påvirkning af grundvandsspejlet.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

Risiko for påvirkning af drikkevandskvalitet

Jf. punkt 5a om grundvand, okker og redoxgrænse vurderes området at have forhøjet risiko for frigivelse af tungmetaller, bl.a. jern, nikkel og arsen, til de drikkevandsførende lag via ilt/okkerprocesser.

Dette er særligt relevant, fordi området er grundvandsbåret og ligger i et sårbart område med hængesække og lavbundsområder. Forurening her vil kunne have alvorlige konsekvenser for sundheden i et bredere geografisk område. Der foreligger flere signifikante og stedbundne forhold i Lystrup Syd, som samlet udgør en reel og væsentlig sundhedsrisiko. Disse forhold:

☑ Overstiger almindelige nabopåvirkninger ved råstofindvinding

☑ Er forankret i landskabets fysiske og geologiske karakteristika

☑ Kræver særskilt undersøgelse og dokumentation inden evt. gravetilladelse

Vi gør opmærksom på, at menneskers sundhed ikke er et forhold, der kan og bør gives dispensation for i henhold til gældende lovgivning og bør derfor vægtes meget højt i Regionsrådets samlede vurdering.

Regionen mangler at sandsynliggøre alle ovenstående punkter specifikt for Lystrup Syd. Således er der tale

om en særdeles væsentlig påvirkning som er forankret i lokale forhold og derfor ikke kan anses for behandlet i en

samlet overordnet afgrænsningsvurdering.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Forhold omkring menneskers sundhed er blevet behandlet på planniveauer og for de enkelte områder, og vurderes igen ved en konkret tilladelse til råstofindvinding i forhold til det konkrete graveprojekt.

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstofstilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstofstilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Området udlægges desuden med en forudsætning om, at der i gravetilladelser for området, stilles vilkår om, at hensynet til grundvandsforekomsten skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Det skal derfor ved det konkrete indvindingsprojekt vurderes, om der er behov for, at der f.eks. tinglyses varige vilkår om brug af pesticider og/eller gødning. Forhold omkring nærliggende jordforureninger er undersøgt som en del af miljøvurderingen og fremgår af miljørapporten under hovedemnet 'Jordbund'. I miljørapporten vurderes det ud fra det foreliggende kendskab til jordforureningerne, at forholdet vil kunne håndteres via kendte tiltag/vilkår, som vil fremgå af en evt. fremtidig tilladelse til råstofindvinding. Vurderingen kan ændres, hvis der ved senere undersøgelser fremkommer ny viden om jordforureningerne i nærheden af graveområdet. Risikoen for frigivelse af sulfat, arsen og nikkel mv. iagttages af regionen ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding under grundvandsspejl. Ved råstofindvinding under grundvandsspejl skal der ved det konkrete indvindingsprojekt tages stilling til, om der skal foretages undersøgelser/og eller stilles vilkår for at hindre mobilisering af stoffer til grundvandet. Dette gøres for at varetage beskyttelses af vandforsyningsinteresser og miljøbeskyttelse. I henhold til råstofplanens retningslinje "9. Krav ved nærhed til bygninger og samlet bebyggelse" skal regionen desuden sikre, at råstofindvinding umiddelbart opad sammenhængende beboelser begrænses mest muligt tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

a. Grundvand/drikkevand herunder lov om vandplanlægning

Der er væsentlige lokale forhold i Lystrup Syd, som kan føre til både kvalitative og kvantitative forringelser af grundvandsressourcerne ved

råstofindvinding – med direkte betydning for menneskers sundhed, husholdninger og økosystemer.

Risiko for forringet drikkevandskvalitet og påvirkning af private boringer

Flere beboere i området benytter private boringer til husholdningsbrug, herunder fællesboringen på Lindholm Bakkevej.

Denne boring (10–15 m dyb) beskrives som værende ren og med god kvalitet. Det står derfor i kontrast til Regionens generelle karakteristik af grundvandet som værende af lav kvalitet. Hvis rent vand findes relativt højt (på bakketoppe i 10–15 meters dybde), indikerer det, at grundvandsspejlet i området ligger højt og derfor let kan påvirkes af gravning, særligt hvis dette foregår under grundvandsspejlet. Det vil kunne føre til:

- ☒ Tørlægning af private boringer

- ☒ Øgede omkostninger til nye boringer og vandforsyning

- ☒ Risiko for tilledning af forurenende stoffer til magasiner, der i dag anvendes til drikkevand

- ☒ Negativ påvirkning af søer og hængesække forbundet til grundvandet, se afsnit 1.c

Det må derfor betragtes som en forudsætning for en evt. tilladelse, at der foreligger dokumentation for, at hverken kvaliteten eller kvantiteten af vand i nærtliggende boringer forringes.

Området er kendt for forekomst af okker, hvilket indebærer en særlig risiko ved ændrede vandstandsforhold og iltning, som typisk forekommer ved råstofindvinding. Okker (oxidation af jern- og svovlforbindelser) kan føre til:

- ☒ Forsuring af jord og vand

- ☒ Iltsvind i nærliggende vådområder og vandløb

- ☒ Frigivelse af tungmetaller (fx nikkel, arsen og bly), som i værste fald kan trænge ned til

drikkevandsmagasiner Disse processer er bl.a. dokumenteret af GEUS, i danske okkerhandlingsplaner samt kendt fra rapporter om fænomenet udgivet af regionen selv. Regionen nævner ikke disse risici med tilstrækkelig klarhed; det anerkendes at der er faktorer til steder der indikerer der er faktorer der peger på at der kan være risici, men at den ikke konkret kan vurderes, og der efterlyses en systematisk geokemisk risikovurdering, herunder modelbaserede scenarier for ændret vandtryk og -retning.

I bunden af tunneldalen findes tørvelag, som både fungerer som naturligt rensende materiale (mikrobiel nedbrydning) og hydrologisk buffer, der stabiliserer vandtilgængelighed over tid. Ligeledes virker lerlag hæmmende på nedsivningshastighed, fremmer biologisk rensning og beskytter dermed magasiner mod kontaminering. Bortgravning af disse naturlige beskyttelseslag vil øge risikoen for både akut og kronisk forurening og bør ikke tillades uden dokumenterede afværgeforanstaltninger. Ved gravning tæt på eller under grundvandsspejlet vil det være nødvendigt at etablere afvandingssystemer, som leder vand væk fra graveområdet. Dette vil sandsynligvis ske mod bunden af tunneldalen, som også rummer økologisk følsomme lavbundsområder og hængesække. Gravning i disse områder bør ikke overvejes før der foreligger:

- ☒ Jordbundsanalyser

- ☒ Hydrogeologiske modeller

- ☒ Risikoanalyser for vandstand, kvalitet og økosystemer

Ifølge Geus er redoxdybden på toppen af bakkerne 5-10m, mens bunden af tunneldalen er sat til 3-5m. Gravedybde bør derfor begrænses og

specielt de lave områder i tunneldalen sikre beskyttes. Der er øget sårbarhed, fordi det kun kræver relativt lav gravning eller ændret vandstand, før man rammer den følsomme geokemiske zone. Dermed er risikoen for fx okkerudfældning, tungmetalfrigivelse eller ændret vandkvalitet større i bunden af tunneldalen end længere oppe. Der er i Lystrup Syd tale om en kombination af sårbare geologiske forhold og menneskelig afhængighed af lokale grundvandsressourcer, som tilsammen udgør en væsentlig risiko ved råstofindvinding. Inden en evt. tilladelse gives, bør følgende være opfyldt:

- ☐ Dokumenteret analyse af grundvandsspejl og sårbarhed
- ☐ Geokemisk risikovurdering vedrørende okker og tungmetaller
- ☐ Beskyttelse og kortlægning af private boringer
- ☐ Klar vurdering af effekter på tørv- og lerlag

Kilde: Geus

☐ Afklaring af hvad Københavns Vandforsynings interesse er i området.

☐ Afværgeforanstaltninger fastsat før tilladelse og med offentligt tilsyn

Vi mener derfor at der er lokale forhold, hvor der kan være væsentlig kvalitative og kvantitative påvirkninger. Vi anbefaler, at enhver graveansøgning i området afvises, indtil disse forhold er grundigt afklaret og integreret i planlægningen. Ændring i grundvandslagene kan have stor betydning for menneskers sundhed og påvirkning på beskyttet natur i og omkring grave området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Risikoen for frigivelse af sulfat, arsen og nikkel mv. iagttages af regionen ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til

råstofindvinding under grundvandsspejl. Ved råstofindvinding under grundvandsspejl skal der ved det konkrete indvindingsprojekt tages stilling til, om der skal foretages undersøgelser/og eller stilles vilkår for at hindre mobilisering af stoffer til grundvandet. Dette gøres for at varetage beskyttelses af vandforsyningsinteresser og miljøbeskyttelse. En vurdering og evt. beregninger/modelleringer af lokale forhold og eventuel påvirkning ved råstofindvinding, foretages og afklares i forbindelse med tilladelse til råstofindvinding til et konkret graveprojekt. En tilladelse gives ikke uden §3 afvejning og indledende miljøscreening.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

Vand. Pt. har jeg selv og flere andre husstande i området egen vandboring. Her er jeg ligeledes stærkt bekymret for vandets renlighed. Hvis der skal graves og køres med tunge maskiner omkring vores vandboringer er der en overhængende risiko for forurenede drikke- og badevand.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027.

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet.

Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan regionen derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt

råstofindvinding. En eventuel tilladelse til råstofindvinding vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Tilladelser til råstofindvinding følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Der er i forudsætningerne for det mulige graveområde beskrevet at: "Hensynet til grundvandsforekomsten skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Det skal derfor ved det konkrete indvindingsprojekt vurderes, om der er behov for, at der f.eks. tinglyses varige vilkår om brug af pesticider og/eller gødning."

Region Hovedstaden har i forbindelse med miljøvurdering af Råstofplan 2025 fået udarbejdet en rapport om vurdering af risikoen for at mobilisere jordforureninger fra kortlagte lokaliteter indenfor i 250 m fra det nye mulige graveområde. Vurderingen konkluderer at der ikke er sandsynlig for spredning.

Regionen sætter via vilkår i tilladelsen til råstofindvinding krav til hvordan tanke, materiel, olieprodukter mv. skal opbevares, håndteres, og inspiceres, ligesom der er vilkår for virksomhedens egenkontrol. I råstofftilladelsen stilles der krav til at virksomheden udarbejder en procedure for håndtering af uheld ved spild af olieprodukter og lignende. Råstofmyndigheden skal godkende proceduren inden indvindingen påbegyndes.

Lystrup Syd - Kommunikation og inddragelse

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

Høringssvar vedr. Lystrup Syd. Fra Lindholm Stationsvej 4, 3550 Slangerup, Frederikssund

Hermed vores høringssvar til Region Hovedstadens ønske om etablering af graveområde Lystrup Syd. Vi vil i dette svar bl.a. belyse elementer som vi mener at er blevet overset. Vi er fuldt forstående, med at der er et stigende behov for råstoffer, men vi mener også at der skal findes en balance mellem behov for yderligere råstofudvinding og dyr og menneske påvirkning, set fra et biodiversitet samt livskvalitets- og økonomisk synspunkt. Derfor har vi inkluderet et løsningsforslag som vil være et kompromis, hvor der stadig vil være mulighed for at der udvindes råstof mens der samtidigt taget hensyn til dyr/natur og de mennesker som påvirkes såfremt der gives endelig tilladelse til udvinding af råstoffer fra undergrunden.

Introduktion

For at bedre forstå vores høringssvar er det vigtigt at man forstår hvor vi er placeret i forhold til Lystrup Syd. Dette kort viser hvor vores matrikel Lindholm Stationsvej 4, matrikel: 7a Lindholm By, Uvelse (Hvidt felt markeret med blå pil). Den mindre blå streg viser hvor vores matrikel slutter imod vest. Den mørklilla linje lige nord for vores matrikel er kommunegrænsen mellem Frederikssund (syd for linjen) og Hillerød (nord for linjen). Denne linje markerer ligeledes grænsen mellem de to lodsejere i Lystrup Syd området. Som det ses, så vil vi blive fuldstændigt omsluttet af graveområdet Lystrup Syd såfremt det mod forventning godkendes i sin nuværende form.

Vi købte vores hus i sommeren 2020 af lodsejeren som ejer den sydlige del af Lystrup Syd, og flytter ind ganske kort tid inden Region Hovedstaden offentliggjorde planer om Råstofudvinding i området, noget som vi af naturlige årsager ikke var blevet gjort bekendt med i forbindelse med købet.

Vi valgte at flytte til dette område da det opfyldte alle vores kriterier for ønsket om et "udeliv" hvor vi kunne nyde natur og dyreliv, ikke kun på vores matrikel men også hele området i og omkring Lindholm samt etablering af bl.a. et 31m² væksthuse (foto side 6) og køkkenhave.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Efter høringsperioden færdiggøres Råstofplanen på baggrund af forslag og høringssvar. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofudvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Lystrup Syd - Kulturarv

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

6. Skader på historiske strukturer og boliger

Der står en historisk mur på over 200 meter, rester fra det gamle tipvognsanlæg, som er integreret i boligerne ved Lindholm Stationsvej.

Samt et stationshus bygget i 1904 (se punkt 11)

Vibrationer og udgravning tæt på muren kan medføre sammenstyrtning og skade på bygninger og køretøjer. Roskilde Museum er i gang med at undersøge murens bevaringsværdi, hvilket underbygger dens kulturhistoriske betydning.

11. Supplerende argument for historisk bevaring og strukturel risiko – Lindholm Stationsvej 2

Risiko for vores bolig fra 1900 – tidligere togstation i Slangerup

Ud over de miljømæssige konsekvenser, som allerede er blevet bredt diskuteret, er det afgørende at fremhæve, at ejendommen på Lindholm Stationsvej 2 i Slangerup har en særlig historisk, arkitektonisk og kulturel værdi, som kræver øget opmærksomhed fra kommunen og de regionale myndigheder.

Der er tale om den tidligere Lindholm station, indviet omkring 1906, og en del af den historiske Slangerupbane – en jernbanestrækning, der spillede en væsentlig rolle i udviklingen af det lokale landbrug og i transporten af både passagerer og gods i regionen. Stationen blev opført i en stil, der er typisk for

århundredskiftet mellem det 19. og 20. århundrede og menes at være inspireret af arkitekten Heinrich Wenck, en af datidens mest fremtrædende jernbanearkitekter.

Denne bygning er ikke blot en privatbolig — den er et levende vidnesbyrd om Danmarks jernbanearv, dokumenteret i kilder som slangerupbanen.dk og danskejernbaner.dk, hvor den figurerer som en del af kulturarven fra den tidligere strækning mellem Farum og Slangerup.

Selvom bygningen endnu ikke er officielt klassificeret som fredet, er dens historiske betydning uomtvistelig.

12. Strukturel risiko – akut og konkret

Ud over bygningens kulturhistoriske værdi, er der en konkret teknisk risiko for alvorlige strukturelle skader på ejendommen, hvis graveprojektet i Lystrup Syd gennemføres. Det skyldes blandt andet:

- Huset er over 120 år gammelt, opført med flade fundamenter og konstruktionsteknikker, der er sårbare over for jordbevægelser og vibrationer.
- Der findes en over 200 meter lang mur, som er en rest fra den tidligere banestruktur og integreret i ejendommen — denne kan styrte sammen som følge af vibrationer fra lastbiler, gravearbejde og tung maskinkørsel tæt på.
- Grundvandsniveauet ligger kun 2–3 meter under bygningen, og enhver sænkning kan medføre sætningsskader, revner og muligvis delvist kollaps – som tidligere dokumenteret i lignende sager og bekræftet af geotekniske vurderinger.

13. Links til historie fra Lindholm stationsvej 2 – Vigtig danmarks historie – Skal bevares

[https://danskejernbaner.dk/vis.station.php?FORLOEB_ID=534&content=Lindholm-\(Slangerupbanen\)-Station-\(Lin\)](https://danskejernbaner.dk/vis.station.php?FORLOEB_ID=534&content=Lindholm-(Slangerupbanen)-Station-(Lin))

<https://cphmuseum.kk.dk/om-museet/museets-podcasts/podcastserien-se-op-arkitekternes-koebenhavn/h-einrich-wenck-1851-1936>

<https://danskefilm.dk/lokation.php?id=987>

<https://arkiv.dk/vis/379704>

<https://arkiv.dk/vis/369012>

<https://danmarkshistorien.lex.dk/Slangerup>

https://danskejernbaner.dk/vis.station.php?FORLOEB_ID=534&utm_source=chatgpt.com

[https://danskejernbaner.dk/vis.station.php?FORLOEB_ID=534&content=Lindholm-\(Slangerupbanen\)-Station-\(Lin\)](https://danskejernbaner.dk/vis.station.php?FORLOEB_ID=534&content=Lindholm-(Slangerupbanen)-Station-(Lin))

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen takker for jeres høringssvar vedr. kulturarv. Regionen har ikke i miljøvurderingen taget stilling til disse, og tager jeres bemærkning til efterretning og inddragelse i redegørelse for miljøforholdene for området. Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9: "Der gives som udgangspunkt ikke tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Derudover stilles der markant skærpede krav til indvindingens tilrettelæggelse og varighed inden for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse." Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstofftilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage aktuelle forholdet omkring fredninger, og

udkast til en tilladelse vil komme i høring hos ansvarlige myndigheder og berørte aktører. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, og/eller vilkår der sikrer at disse ikke påvirkes.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Mod nord findes et beskyttet dige, som ikke må påvirkes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der må som udgangspunkt ikke fjernes sten- og jorddiger, der er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Kommunen er myndighed i forholdt til en eventuel tilladelse til at gennembryde et beskyttet dige.

I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding, vil der blive stillet vilkår, der sikrer, at det beskyttede dige ikke påvirkes.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

9. Kulturarv (arkitektonisk og arkæologisk arv)

a. Beskyttede diger

I det nordøstlige hjørne af det udpegede graveområde findes et gammelt dige, som ligger i skel til det foreslåede råstofområde. Dette dige kan være omfattet af beskyttelse efter museumslovens § 29a, som omfatter sten- og jorddiger med kulturhistorisk og landskabelig værdi. Der er ikke i høringsmaterialet redegjort for digets eksistens eller dets beskyttelsesstatus. Eftersom Regionen i udkastet til råstofplan angiver, at der ikke

vurderes behov for yderligere undersøgelser i området, må det antages, at Region Hovedstaden ikke er bekendt med digets tilstedeværelse. Det er derfor vores opfattelse, at Regionen bør foretage en fornyet vurdering af forholdet, og at man vil være enig i, at der er behov for nærmere undersøgelse af digets status og betydning. Det bemærkes i den forbindelse, at der i nærområdet er gjort formodet observation af markfirben (*Lacerta agilis*) – en art opført på bilag IV i EU's habitatdirektiv og dermed strengt beskyttet. Diget udgør en potentiel vigtig levestedskomponent for netop denne art, som ofte er knyttet til solbeskinnede, uforstyrrede strukturer i det åbne land, herunder gamle diger.

Som tidligere nævnt under punkt 1a, bør fundet af markfirben i kombination med tilstedeværelsen af beskyttede landskabselementer udløse en grundigere screening af artens forekomst og leveområder, inden planlægning eller graveaktiviteter påbegyndes.

Der opfordres derfor til, at Regionen:

- ☐ foretager en konkret vurdering af digets beskyttelsesstatus,
- ☐ vurderer eventuel konflikt med habitatbeskyttelsen for markfirben,
- ☐ samt medtager dette i den samlede miljømæssige konsekvensvurdering.

Indtil ovenstående er gjort må det antages at der er væsentlige forhold hvor det skal sandsynliggøres at der ikke er risici for negativ påvirkning,

b. Fortidsminder

Området rummer flere potentielle og kendte fortidsminder, som bør afdækkes grundigt, før der kan gives tilladelse til råstofindvinding. Den eksisterende adgangsvej til området menes at følge en meget gammel rute, som i ældre tid angiveligt har forløbet øst om kendt gravhøj (Strengthøj). Vejen er lokalt kendt som historisk betydningsfuld, og der kan derfor være risiko for arkæologiske fund i vejforløbet. Dette bør anmeldes til rette myndighed, jf. museumsloven, og der bør gives mulighed for forundersøgelser og eventuel arkæologisk udgravning. Ifølge lokale kilder og eksisterende registreringer findes der desuden flere overpløjede gravhøje i området. Disse er endnu ikke fuldt kortlagt og bør derfor lokaliseres og vurderes med henblik på beskyttelse og mulig arkæologisk undersøgelse, inden der igangsættes indvinding. Der er allerede registreret en kendt gravhøj i kanten af det foreslåede graveområde ved Lindholmvej samt yderligere i området mod skoven. Disse fund indikerer, at der med stor sandsynlighed kan være flere uregistrerede fortidsminder i nærområdet, højderyggen bør specifikt undersøges. Særligt bør det sikres, at gravhøjen Strengthøj, som ligger tæt på graveområdet, bevares med sin karakteristiske fremtræden i landskabet. Gravhøjen har en stor lokal identitetsværdi og anses af områdets beboere som et kulturhistorisk pejlemærke. Bevarelsen af højen – både fysisk og visuelt – bør derfor vægtes højt i vurderingen og indgå som væsentlig faktor ved evt. udpegning eller tilladelse til råstofindvinding. Der er derfor væsentlige punkter som ikke er tilstrækkeligt belyst og der mangler konkrete krav og begrænsninger som sandsynliggør at evt. råstofindvinding ikke vil få væsentlig negativ konsekvens for fortidsminder i området.

c. Kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger Der er potentielt bevaringsværdige bygninger og/eller anlæg ved Lindholm Stationsvej 2–4, som endnu ikke er blevet vurderet i forbindelse med den foreliggende råstofplan. Museum Roskilde (RoMu) har planlagt et besøg på lokaliteten efter sommerferien med henblik på nærmere vurdering af disse kulturhistoriske elementer. Dette er allerede tidligere blevet påpeget over for Region Hovedstaden i forbindelse med høringssvar til den tidligere udsendte råstofplan. Det fremstår derfor som en kendt problemstilling, som endnu ikke er blevet behandlet fyldestgørende i planmaterialet.

Der bør i den endelige råstofplan indsættes en tydelig note om, at der verserer en vurdering af kulturhistoriske værdier på lokaliteten, og at dette forhold skal afklares, før der kan gives tilladelse til råstofindvinding. Det må anses som sandsynligt, at en egentlig vurdering vil kunne identificere væsentlige kulturhistoriske interesser, der vil kunne blive negativt påvirket ved råstofindvinding.

Det anbefales derfor, at:

- ☐ der indsættes en forbeholdstekst i planen vedrørende vurderingen af Lindholm Stationsvej 2–4,
- ☐ regionen afventer RoMus vurdering,
- ☐ og der først efter denne vurdering tages stilling til evt. udpegning eller tilladelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

a. Der må som udgangspunkt ikke fjernes sten- og jorddiger, der er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Kommunen er myndighed i forholdt til en eventuel tilladelse til at gennembryde et beskyttet dige.

I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding, vil der blive stillet vilkår, herunder afstandskrav, der sikrer, at det beskyttede dige ikke påvirkes. Det nævnte dige ligger i kanten men uden for det udpegede graveområde, og vurderes ikke påvirket, da gældende lovgivning om afstandskrav til beskyttede diger skal

overholdes, med mindre der søges og gives dispensation fra NBL § 18.

b. Regionen har i sin miljøvurdering af Lystrup Syd beskrevet at der i den nordvestlige del af området overlapper det mulige nye graveområde ligger en beskyttelseslinje for et fredet fortidsmind. Fortidsmindet er en Rundhøj fra oldtiden med navnet Strengghøj og er dateret til 3950 f.v.t. - 1066 e.v.t.

Jf. naturbeskyttelseslovens (NBL) § 18, må der ikke foretages ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Gravning inden for beskyttelsen vil derfor kræve en dispensation fra NBL § 18. Det er derfor regionens vurdering, at der ikke vil være en påvirkning af det fredede fortidsminde.

I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding høres museerne og slots- og kulturstyrelsen altid, således de som rette myndighed kan tage stilling til om de vil besigtige det aktuelle område inden gravning, eller i forbindelse med rømning af muld, eller om de kan frigivet arealer der kan indeholde fortidsminder. Oftest indgås aftale med det ansvarshavende museum om arkæologisk forundersøgelse, eller at museet orienteres i rimelig tid og senest 3 uger før afrømning af muld, så museet har mulighed for at overvåge arbejdet.

c. Regionen takker for høringssvar vedr. kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger. Regionen har ikke i miljøvurderingen taget stilling til disse, og tager jeres bemærkning delvist til efterretning og inddragelse i redegørelse for miljøforholdene for området.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

Arkæologi & Bevaring. Jeg ved at der i området er forekomster af bevaringsværdige "emner". Her tænker jeg blandt andet på fortidens gravhøje samt en gammel stationsbygning. Er man villig til at fratage os og området disse kulturskatte om nødvendigt?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er i miljøvurderingen registreret at den nordvestlige del af området overlapper det mulige nye grave- eller interesseområde med en beskyttelseslinje for et fredet fortidsmind. Fortidsmindet er en Rundhøj fra oldtiden med navnet Strengghøj og er dateret til 3950 f.v.t. - 1066 e.v.t. Jf. naturbeskyttelseslovens (NBL) § 18, må der ikke foretages ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Gravning inden for beskyttelsen vil derfor kræve en dispensation fra NBL § 18. Det er derfor regionens vurdering, at der ikke vil være en påvirkning af det fredede fortidsminde. Regionen takker for dit høresvar vedr. den gamle stationsbygningen som kulturarv. Regionen har ikke i miljøvurderingen taget stilling til denne, og inddrager din bemærkning i redegørelse for miljøforholdene for området.

Lystrup Syd - Menneskers sundhed

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

4. Støjpåvirkning og konsekvenser for mental sundhed

Området er en gammel tunneldal, hvilket kan forstærke og sprede lyd over lange afstande. Råstofudvinding vil medføre støj fra maskiner og transport, som vil påvirke beboernes velbefindende, koncentration og søvn. Der er ikke fremlagt tilstrækkelige tiltag til at mindske denne støjbelastning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen vurderer, at det ikke er muligt på et videnskabeligt grundlag, at foretage en konkret vurdering af, hvordan råstofplanen påvirker menneskers sundhed, herunder udvikling af stress og angst. Det er meget subjektivt og under indflydelsen af en lang række andre faktorer, og dette er vanskeligt både at kvantificere og kvalificere. Vurderingen af råstofplanens påvirkning af mennesker beror på en vurdering af miljøparametre, såsom støj, vibrationer, luftgener, påvirkning af landskab og friluftsliv, som råstofindvinding i de planlagte graveområder kan medføre. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. I en konkret ansøgning kan regionen kræve at der udføres støjberegninger forud for et ansøgt graveprojekt, hvor aktuelle parametre og forhold såsom afstande til beboelse, støjvolde, maskintyper, områdets udformning fx skrænter eller tunneldal landskab indgår. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. For at afværge generne for beboere i driftsfasen, bør der i forbindelse med sagsbehandling af en evt. tilladelse til indvinding af råstoffer, stilles vilkår om, at indvinding og efterbehandling i en nærhedszone mod byen, skal ske inden for en tidsperiode på 1-2 år. Bredden af nærhedszonen skal fastlægges efter en konkret vurdering af gener ved et konkret indvindingsprojekt. Tilstrækkelige tiltag til at mindste støjpåvirkning ift. gældende støjgrænser fra en råstofgrav, kan først endelig fastsættes ved en konkret ansøgning og projekt, da støjen afhænger af flere parametre (fx støjvolde, mængde der grave/antal lastbiler, typer af arbejdsmaskiner, afstande til beboelse mm.).

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

5. Risiko for støv og sundhedsproblemer

Området er kendt for kraftige vinde, som øger spredningen af støvpartikler.

Tilstedeværelsen af fine partikler (PM₁₀ og PM_{2.5}) udgør en veldokumenteret sundhedsrisiko ifølge WHO. Med øget trafik og råstofudvinding vil det blive umuligt at lufte ud, tørre tøj udenfor eller dyrke frugt og grønt på sikker vis.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding.

Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. se desuden svar vedr. støj.

Råstofindvinding vurderes ikke at give ikke anledning til væsentlig luftforurening. Transport af råstoffer fra graveområder kan medføre en øget emission i form af partikler og NOx. Påvirkningen vurderes at være lokal, og da transporten primært foregår i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og dermed stor fortynding af de udledte stoffer, vurderes påvirkningen at være begrænset og ikke væsentlig.

Som en del af udarbejdelsen af Råstofplan 2016/2020 igangsatte Region Hovedstaden et støvprojekt, der skulle vurdere råstofgraves støvpåvirkning af omgivelserne med særlig fokus på det potentielt sundhedsskadelige svævestøv (støvkorn med en diameter mindre 10 µm). Med baggrund i måleresultaterne konkluderes, at råstofaktiviteterne i sig selv ikke bidrager med en målelig, forhøjet koncentration af svævestøv til omgivelserne. Støv i større fraktioner kan være til gene, men ikke en sundhedsrisiko.

Regionen vurderer, at det ikke er muligt på et videnskabeligt grundlag, at foretage en konkret vurdering af, hvordan råstofplanen påvirker menneskers sundhed, herunder udvikling af stress og angst. Det er meget subjektivt og under indflydelsen af en lang række andre faktorer, og dette er vanskeligt både at kvantificere og kvalificere. Vurderingen af råstofplanens påvirkning af mennesker beror på en vurdering af miljøparametre, såsom støj, vibrationer, luftgener, påvirkning af landskab og friluftsliv, som råstofindvinding i de planlagte graveområder kan medføre og som er målbare.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

3. Menneskers sundhed

Der vurderes at være flere specifikke, stedbundne forhold i Lystrup Syd, som udgør væsentlige risici for menneskers sundhed – ud over, hvad der normalt forbindes med naboskab til råstofindvinding. Disse forhold kræver særlig opmærksomhed, grundig udredning og forudgående vurdering, da der ikke kan dispenseres fra hensynet til menneskers sundhed.

Lokale vindforhold

Tunneldalens geologiske udformning skaber en markant vindfølsomhed i området, hvilket bl.a. afspejler sig i den hyppige forekomst af snefygning om vinteren (snerydnings ansvarlig kommune kan fortælle om episoder hvor snerydning er opgivet efter maskiner er kørt fast). Det må derfor antages, at området også vil være særligt udsat for sand- og støvfygning ved råstofindvinding – i et omfang, der overstiger normale forhold.

Dette udgør en konkret helbredsrisiko for nærtboende og trafikanter, særligt i forhold til:

☒ Indånding af fine partikler (PM₁₀ og PM_{2.5}), som er veldokumenteret sundhedsskadelige (kilde: WHO, "Air Quality Guidelines", 2021)

☒ Forværring af luftvejssygdomme som astma og KOL

☒ Øget risiko for uheld i trafikken ved nedsat sigtbarhed, herunder rekreative cyklister som risikerer at punktere og dermed opføre sig uforudsigeligt i trafikken. Det anbefales derfor, at der udarbejdes en specifik støv- og fygningseffektvurdering for området, med udgangspunkt i topografi, vindretning, og eksisterende meteorologiske data. Indtil det er gjort, må det anses for en væsentlig og sandsynlig gjort risici.

Lydudbredelse i tunneldalslandskaber. Det er kendt, at særlige landskabstyper – herunder tunneldale – kan forstærke og sprede bestemte typer af lyd over store afstande. I Lystrup Syd er der erfaring med, at lyd "rejser langt og tydeligt" pga. dalens opbygning. Dette kan forstærke støjgener fra maskiner, transport og generel råstofindvinding og udgøre en vedvarende gene for både psykisk velvære og nattesøvn.

Der bør derfor:

☒ Udarbejdes en forhåndsvurdering af lydudbredelse i området

☒ Etableres målestationer og kontrolsystemer allerede ved opstart, så støjpåvirkning dokumenteres og håndteres før klager opstår

Luft

Se punkt 3 omhandlende risiko for sandfygning givet lokale vindforhold, som bør kræve nærmere undersøgelse og krav til evt. gravetilladelse.

Ligeledes bør det anset for en ekstrem væsentlig faktor at der er flere beboelses ejendomme som enten har grus grav, meget tæt på, på flere sider eller totalt omringet. Dette er en specifik væsentlig akkumulerende faktor for det udpegede område. Dette bør betyde skærpede afværge tiltag, med begænsning både mht. afstand, sektionsvise grave tilladelse, tidsmæssig og hvilke type forarbejdsnings typer der kan tillades.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen vurderer, at det ikke er muligt på et videnskabeligt grundlag, at foretage en konkret vurdering af, hvordan råstofplanen påvirker menneskers sundhed, herunder udvikling af stress og angst. Det er meget subjektivt og under indflydelsen af en lang række andre faktorer, og dette er vanskeligt både at kvantificere og kvalificere. Vurderingen af råstofplanens påvirkning af mennesker beror på en vurdering af miljøparametre, såsom støj, vibrationer, luftgener, påvirkning af landskab og friluftsliv, som råstofindvinding i de planlagte graveområder kan medføre.

Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten.

Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj.

Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes

nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene.

Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen skal, i henhold til støjvejledningen og miljøstyrelsens vejledende støjgrænser, i forbindelse med vurderingen af tilladelser til råstofindvinding tage udgangspunkt i det 'ækvivalente støjbidrag' (gennemsnitlige støjpåvirkning over driftsperioden). Herudover skal betydningen af blandt andet terræn, jordoverfladens lydabsorberende og lydreflekterende egenskaber samt den kumulative støjpåvirkning fra flere støjkloder inkluderes for at opnå et retvisende billede. Beregningerne eller målingerne sammenholdes med gældende vilkår og vejledende støjgrænser for den pågældende støjmodtager.

Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Råstofindvinding vurderes ikke at give ikke anledning til væsentlig luftforurening. Transport af råstoffer fra graveområder kan medføre en øget emission i form af partikler og NOx. Påvirkningen vurderes at være lokal, og da transporten primært foregår i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og dermed stor fortynding af de udledte stoffer, vurderes påvirkningen at være begrænset og ikke væsentlig.

Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på:

Tlf: 3866 5000

E-mail: raastoffer@regionh.dk

Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden.

Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoftilladelserne.

Lystrup Syd - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

10.3 Støj og støv – nabokonsekvenser

- Fra gravemaskiner og knusningsanlæg forventes daglig støj, og tung lastbilkørsel gennem Slangerup vil medføre øget støj og luftforurening (Slangerupnyheder, 2025).
- Fint sandstøv vil kunne spredes med vinden og lægge sig som grå film på boliger og omgivelser, en kendt effekt ved grusindustri i åbent og tørt terræn.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoffilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoffilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoffilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

INTRODUKTION

Vi skriver dette brev med tårer i øjnene og hjertet tungt. For det, der står på spil her, er ikke blot et stykke jord. Det er et hjem, et fristed, et stykke af vores sjæl. Og vi skriver ikke fra et hvilket som helst sted. Før hvert ord, vi skrev her, trak vi vejret dybt i vores have og betragtede den natur, der omgiver os. Vi hørte fuglenes sang, vinden der slog mod træerne, vi så solen stå op i horisonten og male himlen med farver, man ikke længere ser i byerne. Vi oplevede den sjældne erfaring at mærke naturen og freden helt tæt på os. Dette skue, sjældent i byernes centrum, minder os hver dag om værdien af dette sted. Slangerup og dets omgivelser holder stand.

Vi forlod byerne, flygtede fra den støjende, visuelle og luftmæssige forurening, som var ved at opsluge os. Og vi havde det store held (indtil nu) at finde dette sted, ikke blot som en flugt fra byerne, men som en sand oase, praktisk talt uberørt af industriens og handelens grådige vækst.

Vi ønskede, og fandt, freden i et roligt og enkelt liv, fuld af mening. Vi ønskede, at vores hjem ikke kun skulle være indenfor husets fire vægge. Et hjem er ikke kun det, der er indenfor, som bylivet tvinger os til, hjemmet er også det omkringliggende. Vi ønskede denne fred for os selv og for vores elskede hunde, som er meget følsomme over for byens støj. Og ja, vi fandt den på Lindholm Stationsvej 2, Slangstrup. Mens så mange byer omkring os vokser og maler landskabet gråt, bevarer dette hjørne af verden stadig det grønne, stilheden og balancen. Midt mellem store byer og trafikerede ruter overlever vores lille paradis stadig. Og netop det er nu truet.

Lige nu føler vi en slags forventet sorg, for et sted, der ser ud til at skulle overgive sig til maskinerne og ødelæggelsen. Vi hørte om intentionen om at etablere et område for råstofudvinding på Lindholmvej. Og med det føltes det, som om noget knækkede indeni os. Ikke kun for os, der bor her, men for hele byen. Den natur, som i dag omfavner, helbreder og bringer stilhed, vil blive såret. Indgangen til Slangstrup vil blive præget af støj, støv og ødelæggelse, et goldt, gråt og fjendtligt miljø, et landskab af ødelæggelse. Smerten er ikke kun følelsesmæssig, den er også fysisk. Bare det at forestille sig dette kaos banker på vores dør: lastbiler, giftigt støv der trænger ind i vores lunger og hjem, støjen fra udvinding, huset der ryster, og livsglæden, som automatisk forsvinder sammen med de tonsvis af materiale, der udvindes fra den sårede jord.

Og hvad med vores haver, som vi har plejet med omhu, og som tiltrækker fugle, sommerfugle og andre insekter og dyr? De vil sandsynligvis ikke kunne modstå støvpåvirkningen. Og hvem vil kunne opholde sig udendørs midt i støj og støv? Tiden til at betragte naturen og dens skønhed vil ikke længere være mulig. Og heller ikke vores bolig fra 1900 vil sandsynligvis kunne modstå denne belastning.

I dag, når vi vender hjem fra opgaver i de store byer, eller endda små nærliggende byer, som desværre allerede er blevet farvet grå, føler vi en stor lettelse, når vi passerer det sidste sving og træder ind i dette idylliske sted. Det er som om kroppen endelig kan hvile. Som om sjælen ved, at den er kommet hjem. Men hvis dette projekt bliver realiseret, mister vi alt det. Slangstrup mister. Beboerne mister, ja, men også dem, der kommer her i weekenden, dem der cykler på de rolige veje, rider, går ture i skovene i søgen efter fred. De mister også, dem der trækker vejret dybere, når de træder ud på denne jord. Turen vil aldrig blive den samme. Farverne vil forsvinde. Alt vil blive malet gråt, til lyden af maskiner og lastbiler, der kører. Og selvfølgelig, dyrelivet vil blive dybt påvirket. I dag løber vilde dyr stadig frit omkring. Men de vil ikke længere have mulighed for at gemme sig, beskytte sig, eller reproducere i fred. De vil blive fordrevet som ubudne gæster, jaget væk ikke kun fra selve udvindingsområdet, men fra hele området, på grund af støj og vibrationer. Og de så velkendte scener med hjorte, ræve og harer, der løber frit, og mange andre væsener, vi aldrig vil få kendskab til, vil aldrig finde sted igen.

Denne vej er ikke bare en trafikåre. Den er den tråd, der forbinder os med naturen. Den er den hellige jord, som stadig bevarer årstidernes rytme, duften af marken, og den stilhed, menneskeheden har så desperat brug for. At tage det fra os er meget mere end en fysisk forandring. Det er et snit i vores erindring. Det er begravelsen af vores lille paradis.

Vi er knuste. Og denne smerte er ikke kun vores. Den deles af mange, der lever, færdes, respekterer og elsker dette sted. Af alle, der stadig tror på, at naturen ikke måles i tons jord, men i puls, i nærvær, i tilhørsforhold.

Og mere end det: dette forslag går stik imod alt det, Danmark har forsøgt at være. Et land, som er stolt af sin historie, som værdsætter jorden, som investerer i bæredygtighed og en grøn forpligtelse, kan ikke tillade, at hele områder ødelægges uden en dybdegående vurdering af de sociale og miljømæssige konsekvenser.

Denne hensigt om udvinding er en maskine, der knuser drømme. Drømmen om et liv i fred, vores helbred og livskvalitet, som er sat til salg. Der findes ikke penge nok, der kan dække dette tab. Dette er vores manifest over den dybe sorg, følelsen af tabet af det paradys, vi valgte at leve i.

Vi forsøgte at sætte ord på den smerte og tristhed, vi føler, noget der ikke kan måles i jordværdi, men handler om følelsesmæssig værdi, om en kærlighed, der rækker ud over markedspriser. Projektet om et grønt land handler ikke kun om genbrug, genanvendelige materialer, vedvarende energi og økologisk landbrug. Det handler om at bevare det, der stadig eksisterer, og som stadig står imod den grusomme kapitalistiske maskine. Det inkluderer også menneskelig værdi, og det miljø, vi lever i. Når få menneskers interesser vejer tungere end flertallets trivsel, når man ikke vurderer med omhu, hvad der vil gå tabt, så er det ikke kun landskabet, der ødelægges: det er et fælles fremtidsprojekt. Man maler ikke et sted gråt, som stadig pulserer grønt. Må kommunen gribe ind og ære det projekt, dette land har bygget og er så stolt af.

Vi beder om, at dette brev bliver modtaget med åbent hjerte. At det ikke blot læses som en handels- eller udvindingssag, reduceret til tekniske og pragmatiske data, men med øjne for, hvad der er sjældent i verden i dag.

Vores hensigt var at tale om alt det, som ikke kan erstattes. Vores lykke og fred er sat til salg, til fordel for de få. Drømme kan ikke genbruges, når de først er blevet knust og forbrugt. Men der er stadig tid til at redde vores lille paradys.

Vi tror på, at Danmark stadig værdsætter velfærd og livskvalitet, et af verdens lykkeligste lande. Må denne placering tages alvorligt, og det grønne projekt realiseres i praksis, på en måde som kan mærkes af alle, på lige vilkår.

Vi afslutter dette brev ved at gentage det, vi sagde i begyndelsen: Dette er ikke bare et stykke jord. Det er en fællesskabs sjæl. Det er arven fra en fred, som i dag er sjælden, og som risikerer at blive slettet af maskiner, støj og støv. Må denne stemme blive hørt, ikke som støj, men som et ekko af det, der endnu kan reddes. Må vores paradys holde stand i en verden, der invaderes af økonomiske interesser, og lade menneskelige og miljømæssige værdier sejre.

Med håb om at blive hørt, og at vores drømme ikke bliver knus

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har forståelse for jeres bekymringer og at det kan være forbundet med usikkerhed, ikke at vide om og hvornår der måske oprettes en grusgrav i sit nærområde. I forbindelse med et konkret projekt og ansøgning, vil berørte naboer også blive orienteret og hørt inden en tilladelse til råstofindvinding kan gives. Regionen er enig i, råstofindvinding inden for det planlagte graveområde kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for rækken af beboelser, der ligger direkte ud til graveområdet.

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne.

Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage

råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer.

I Miljøvurdering af råstofplanen har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn på et tidligt stadie i planlægningsprocessen. En miljøvurdering omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning ved gennemførelse af råstofplanen. Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven.

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier. Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v.

Regionen har besvaret de konkrete punkter i jeres høringsvar. Jeres samlede høringssvar vil indgå i regionens vurdering af området.

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

e. Miljømæssige hensyn

i. Støj

Det er kendt, at særlige landskabstyper – herunder tunneldale – kan forstærke og sprede bestemte typer af lyd over store afstande. I Lystrup Syd er der erfaring med, at lyd "rejser langt og tydeligt" pga. dalens opbygning.

Dette kan forstærke støjgener fra maskiner, transport og generel råstofindvinding og udgøre en vedvarende gene for både psykisk velvære og nattesøvn. Det forventes at der bliver taget ekstra forbehold for at mindske denne påvirkning. Det bør derfor indgå som en væsentlig parameter i miljøvurderingen for eventuel gravetilladelse.

ii. Støv

1. På grund af vindforhold, er området kendt for fygning. Det må derfor antages, at området også vil være særligt udsat for sand- og støvfygning ved råstofindvinding, i et omfang, der overstiger gældende grænseværdier.

2. Dette udgør en konkret helbredsrisiko for nærtboende, særligt i forhold til indånding af fine partikler (PM₁₀ og PM_{2.5}), som er veldokumenteret sundhedsskadelige (kilde: WHO, "Air Quality Guidelines", 2021) Det støv en grusgrav skaber vil betyde at vi ikke vil være i stand til at åbne vinduer. Ej heller vil vi være i stand til at hænge tøj til tørre udenfor. Støv på vores nye solceller vil medføre en væsentlig forringelse af vores strømproduktion og dermed økonomisk tab samt en væsentlig forringelse af den forventede CO₂ besparelse.

Vi vil heller ikke være i stand til at åbne vinduer og derved bruge vores væksthuse i de år råstofferne udvindes samt dyrke frugt og grønt da det er påvist at støvet kan være en sundhedsmæssig risikofaktor, hvilket går imod Region Hovedstadens mål om at fremme borgers sundhed. For at minimere støvgener skal der stilles krav til en hensigtsmæssig max hastighed i det udpegede graveområde samt på Lindholmvej, som allerede bliver brugt til tung trafik. Desuden skal transport af råstoffer altid foregå med tildækkede ladvogne.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofgravning om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoffilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoffilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoffilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoffilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

iii.Vibrationer m.m. Påvirkning af bygninger på matriklen Særligt hensyn skal tages til den over 200 m lange mur fra det gamle tipvognsanlæg samt anden bygning bygget i ca. 1904. Muren er på den nordlige side af Lindholm Stationsvej 2 og Lindholm Stationsvej 4. Muren danner bagvæg for flere bygninger på Lindholm Stationsvej 4 og der er væsentlig risiko for sammenstyrtning og beskadigelse af nyere bygninger ved påvirkning fra vibrationer. Etablering af drift af en grusgrav vil uundgåeligt medføre vibrationer fra både gravemaskiner og tung trafik Disse vibrationer vil udgøre en alvorlig risiko for sammenstyrtning af muren og dermed ødelæggelse af bygninger, som ikke er dimensioneret til gentagne rystelser. Vi ved fra samtaler

med berørte borger på Region Hovedstadens infomøder, at deres boliger og bygninger har fået revner i fundament og murværk. Vi kræver derfor en garanti for at muren ikke bliver "beskadiget" med risiko for sammenstyrtning og risiko for beskadigelse af tilstødende bygninger, samt at hovedhuset og depotrum ikke får revner i murværk og fundament. Depotrums bygningen indeholdende bl.a. fyrrum med jordvarmeanlæg samt ny installation af solcelleanlæg og dertil hørende batteripakke, er ligeledes fra 1904. Det må derfor antages at risikoen for beskadigelse fra vibrationer ligeledes repræsenterer en væsentlig risiko. ROMU (Roskilde Museum) har planlagt undersøgelse af bevaringsværdigheden af anlægget i sensommeren 2025

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Regionen takker for jeres høresvar vedr. den gamle stationsanlæg som kulturarv. Regionen har ikke i miljøvurderingen taget stilling til denne, og tager jeres bemærkning til efterretning og inddragelse i redegørelse for miljøforholdene for området.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

a. Begrænsninger og gener

Vi er enig i at det er mere end sandsynligt at der vil være væsentlige gener, og eftersom området i dag er udpeget som beskyttet Landskab med dertilhørende begrænsninger, virker det rimeligt at ændret anvendelse kun kan ske under skærpede krav om begrænsning af gener – der bør også opstilles konkrete begrænsninger for tilladte driftsformer, arbejdstider og støjniveauer, herunder minimumsafstande til boliger og andre afværgetiltag, som f.eks. korte og geografisk begrænsede gravetilladelser.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være gener, herunder støj, for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Generelt skal det oplyses at regionen under sin behandling af tilladelser til en råstofgrav, altid foretager en konkret vurdering af den potentielle støjpåvirkning på naboerne. Vurderingen sker blandt andet på baggrund af indvindingsaktivitetens karakter, beliggenhed, erfaring og eventuel tilsynshistorik. Vurderes der

at være en potentiel risiko for overtrædelse af støjgrænserne, kræves der som udgangspunkt en akkrediteret støjberegning.

Omkringboende naboer altid er velkomne til at kontakte regionen, hvis de oplever gener eller vurderer, at der er en overskridelse af gældende støjgrænser. Vi følger altid op på sådanne henvendelser. Det skal dog understreges, at en virksomhed godt kan opleves som støjende og generende uden nødvendigvis at være i strid med gældende bestemmelser.

I forbindelse med, at der meddeles tilladelse til indvinding af råstoffer, skal der foreligge en godkendt plan for indvinding, en graveplan, der indeholder hovedelementerne for indvindingen.

Graveplanen skal udformes således, at arealet, hvor der udføres aktiv indvinding, begrænses mest muligt. Hvor fordeling af forekomsten tillader det, skal der således ikke åbnes arealer, der ikke umiddelbart vil indgå i den daglige drift. Arealer, der er færdiggravet, skal efterbehandles, inden der åbnes nye arealer. Graveplanen indeholder også en beskrivelse af driftsformer, arbejdstider og råstofindvindingsmængde.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

b. Trafikafvikling/ -belastning

Regionen har oplyst, at udkørsel til Hørup Skovvej ikke er mulig ifølge Vejdirektoratet og at dette var regionens første ønske. Dermed vil al råstoftransport formodentlig skulle ske via Lindholmvej, hvilket måske ligner at være uproblematisk, men giver anledning til en række væsentlige problemer og risici, som bør indgå i vurderingen af områdets egnethed til råstofindvinding. Lindholmvej er smal, snoet og præget af dårligt udsyn på grund af bakketoppe og skarpe sving. Vejen har flere mindre udkørsler med boliger tæt på vejbanen. Grundet disse forhold er det svært at forestille sig måde hvorpå Lindholmvej kan gøre egnet til at kunne håndtere den nødvendige mængde og størrelse af grus transport.

Derudover er vejen i dag:

☒ Færdselspunkt for fodgængere og skolebørn til og fra busstoppestederne på Københavnsvej

☒ Anvendt af ryttere og cyklister

☒ Smal og uden cykelstier eller fortove

Mod nord ligger landsbyen Lystrup, hvor vejen ikke er egnet til gennemkørende tung trafik. Mod syd går Lindholmvej igennem beboelsesområdet

Lindholm By og tæt forbi Lindholm Gårds ejendomme. Det sydlige sving ved gården udgør et særligt trafiksikkerhedsproblem, da det er særdeles skarpt og der er meget begrænset plads til passage af modkørende lastbiler og personbiler.

Transport af råstoffer med tunge køretøjer vil kræve betydelige ændringer af infrastrukturen, som det er svært at se kan gennemføres uden betydelige gener og risici for beboere og øvrige trafikanter, og som allerede pointeret er det grundet lokale forhold ikke mulig at skabe tilstrækkeligt overblik til at markant

stigning i tung trafik kan håndteres sikkert. Det vil være i strid med Region Hovedstadens princip om at udpege graveområder med god adgang til eksisterende, egnet infrastruktur.

Der er ikke på nuværende tidspunkt en kendt løsning, der kan sikre trafikafvikling uden væsentlig gene for de berørte lokalsamfund.

Derfor bør:

- ☐ Der ikke gives gravetilladelse, før der foreligger en trafikal løsning, der dokumenteret tager højde for beboernes sikkerhed, lokalområdets karakter og vejinfrastrukturen
- ☐ Infrastrukturens manglende egnethed og den manglende adgang bør indgå som en tungtvejende faktor i vurderingen af områdets egnethed
- ☐ Genbesøge egnet adgangsvej. F.eks. har Lindholm Gård allerede i dag en udkørsel, øst for hovedhus, direkte til Hørup Skovvej.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

- Støj. Ved gennemførelse af projektet vil området blive offer for industriel støj. Det kan selvsagt ikke undgås når gravemaskiner, bulldozere samt andet materiel arbejder. Vi kan allerede høre fuglefløjt og andre dyreløde blive kvalt af "brølende" og forurenende dieselmotorer. Hertil kommer til- og frakørende lastbiler dagen igennem. Vi græder ligeledes ved tanken om, at skulle side i vores dejlige hus og ofte skulle ligge ører til den medfølgende larm fra maskiner og biler.
- Luften & forurening. Som ovenfor nævnt, kommer vi jo heller ikke uden om forurening. Bulldozere, gravemaskiner, lastbiler mv. vil udlede betragtelige mængder af udstødningsgasser ligesom olie- og hydraulikspild næppe kan undgås. Udvinning af råstoffer vil også skabe store mængder støv i luften, et

forhold der kan give både åndedrætsbesvær, allergi mv. Luften vil med sikkerhed forandres og være uren især i de arbejdende timer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Naboer altid er velkomne til at kontakte regionen, hvis de oplever gener eller vurderer, at der er en overskridelse af gældende støjgrænser. Vi følger altid op på sådanne henvendelser. Det skal dog understreges, at en virksomhed godt kan opleves som støjende og generende uden nødvendigvis at være i strid med gældende bestemmelser. Råstofindvinding vurderes ikke at give ikke anledning til væsentlig luftforurening. Transport af råstoffer fra graveområder kan medføre en øget emission i form af partikler og NOx. Påvirkningen vurderes at være lokal, og da transporten primært foregår i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og dermed stor fortynding af de udledte stoffer, vurderes påvirkningen at være begrænset og ikke væsentlig. Regionen sætter via vilkår i tilladelsen til råstofindvinding krav til hvordan tanke, materiel, olieprodukter mv. skal opbevares, håndteres, og inspiceres, ligesom der er vilkår for virksomhedens egenkontrol. I en evt. råstoftilladelse stilles der krav til at virksomheden udarbejder en procedure for håndtering af uheld ved spild af olieprodukter og lignende. Råstofmyndigheden skal godkende proceduren inden indvindingen påbegyndes. En procedure beskriver hvorledes virksomheden skal stoppe spillet, fjerne olie i fri fase og at forurennet jord bortgraves og afskaffes. I tilladelsen stilles der krav til dokumentation for oprensningen i form af rene jordprøver. Det bemærkes desuden, at som en del af udarbejdelsen af Råstofplan 2016/2020 igangsatte Region Hovedstaden et støvprojekt, der skulle vurdere råstofgraves støvpåvirkning af omgivelserne med særlig fokus på det potentielt sundhedsskadelige svævestøv (støvkorn med en diameter mindre 10 µm). Med baggrund i måleresultaterne konkluderes, at råstofaktiviteterne i sig selv ikke bidrager med en målelig, forhøjet koncentration af svævestøv til omgivelserne.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

- Har Regionen en plan for hvornår udvindingen forventes afsluttet ?(tænker det max skal være en 10 årig periode den er åben) og dermed nedlukning forventes gennemført?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Jf. Råstoflovens § 9 kan en tilladelse til indvinding af råstoffer gives indtil 10 år. I særlige tilfælde kan en tilladelse gives for en længere periode. Selvom en tilladelse til indvinding af råstoffer som udgangspunkt gives for 10 år kan der, hvis råstofressourcen ikke er udnyttet inden for denne periode, gives en ny tilladelse. Regionen har opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

Rekreativt område. Som beboer på Lindholmvej glædes jeg dagligt over at se motionslystne- og naturelskende mennesker færdes på og omkring området. Folk er på vandreture og cykelture, ligesom naturinteresserede står med deres kikkerter i timevis for at observere dyrelivet samt landskabet. Endnu et par "folkelige kulturhandlinger" som vil lide et knæk eller helt gå tabet, hvis projekt råstofplan gennemføres.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Rekreative værdier skal vurderes i miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025 og skal indgå i §3-afvejningen efter råstofloven, hvor forskellige miljøhensyn afvejes i forhold til kvaliteten af råstofressourcen i området.

Som beskrevet i svar vedr. landskabet, vil der ved efterbehandling af råstofgrave være mulighed for skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Se desuden svar vedr. dyreliv.

Lystrup Syd - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

10.2 Visuelle og landskabelige ændringer

- Området fungerer i dag som grøn bufferzone, bestående af landbrugsjord og naturarealer, som tydeligt adskiller Slangerup by fra det åbne land mod øst (Slangerupnyheder, 2025).
- Ved etablering af grusgrav omdannes denne zone til et industrilandskab bestående af dybe huller, sandbunker og teknisk infrastruktur, et markant brud med områdets nuværende rekreative og landskabelige karakter.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for Lystrup Syd. Af vurderingen fremgår det, at påvirkningen af landskabsinteresser efter endt indvinding vil afhænge af efterbehandlingen af området Lystrup Syd, herunder hensynet til indpasning i de karaktergivende strukturer og fortællinger. Samlet set vurderes påvirkningen af den landskabelige visuelle fortælling for hhv. den nordlige og sydlige del af Lystrup Syd til at være mindre til moderat. Region Hovedstaden kan sætte som vilkår i tilladelse for råstofindvinding og efterbehandling, at efterbehandling skal tage højde for de mange arealinteresser der er i området, herunder de landskabelige værdier, samt flora og fauna.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

10.6 Natur- og biodiversitetskonflikter

- Regionens miljøvurdering nævner mulige tilstedeværelser af bilag IV-arter som spidssnudet frø og stor vandsalamander i området, og anbefaler midlertidige afværgebarrierer (f.eks. paddehegn) og bevarelse af habitatkorridorer (Region H, 2025).
- Men den konkrete bundgrænsning og effektvurdering fremstår utilstrækkeligt detaljeret i SMV'en – herunder ingen klar angivelse af habitatområder, afgrænsninger og reetableringskoncepter.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger af bl.a. spidssnudet frø og stor vandsalamander. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Se også svar. vedr. bilag IV-arter

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

8. Klimamæssige konsekvenser og frigivelse af CO₂

Undergrunden indeholder tørvelag, som naturligt binder CO₂. Gravning i disse lag vil medføre frigivelse af drivhusgasser og dermed stride mod Danmarks klimamål.

At beskytte tørven er afgørende for at fastholde kulstof i jorden og bevare det naturlige kredsløb.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden iagttager forhold vedr. tørvelag ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Region Hovedstaden har vurderet de klimatiske faktorer på planniveau. Den største påvirkning af CO₂-udledningen i forbindelse med råstofindvinding er knyttet til transporten. Det er således afstanden mellem indvindings- og anvendelsessted, som har størst betydning. Lokale råstoffer har således en mindre CO₂-påvirkning end råstoffer der transporteres fra andre regioner eller fra udlandet. Selve indvindingen og forarbejdningen af råstoffer vil indebære den samme CO₂-udledning, uanset, hvor den foregår. I råstofloven er der krav om, at regionen skal udlægge arealer der kan dække råstofforbruget indenfor regionen de kommende 12 år. Regionen har bestræbt sig på, at udlægge forslag til graveområder tæt på arealer, hvor der forventes et stort råstofforbrug, eksempelvis langs kommende motorvejsstrækninger.

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

2. Risici for økologiske korridorer og økosystemets balance

Den nuværende plan ignorerer vigtigheden af naturlige forbindelser mellem områdets søer og skove. At fjerne eller blokere disse korridorer vil forringe mulighederne for, at mange arter kan bevæge sig frit og overleve.

Lokale eksperter advarer om, at ødelæggelsen af disse korridorer kan føre til en stille, men alvorlig miljømæssig kollaps.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er regionens vurdering og erfaring, at råstofindvinding ikke generelt ændrer på funktionen af et område som økologisk forbindelse. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder.

Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares.

se evt. også øvrige svar vedr. natur.

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

9. Geologisk og videnskabelig værdi

Området er en del af det unikke tunnelsystem i Slangerup, et geologisk særsyn i Danmark. Forskere vurderer, at området har stor betydning for nationale og internationale studier.

Ødelæggelsen af dette landskab vil være et uerstatteligt tab for videnskaben.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for Lystrup Syd. Af vurderingen fremgår det, at påvirkningen af landskabsinteresser efter endt indvinding vil afhænge af efterbehandlingen af området Lystrup Syd, herunder hensynet til indpasning i de karaktergivende strukturer og fortællinger. Samlet set vurderes påvirkningen af den landskabelige visuelle fortælling for hhv. den nordlige og sydlige del af Lystrup Syd til at være mindre til moderat. Region Hovedstaden kan sætte som vilkår i tilladelse for råstofindvinding og efterbehandling, at efterbehandling skal tage højde for de mange arealinteresser der er i området, herunder de landskabelige værdier, samt flora og fauna.

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de geologiske værdier for Lystrup Syd. Hele det mulige nye graveområde Lystrup Syd ligger inden for et område der både i Hillerød og Frederikssund kommuneplaner er udlagt med national geologisk bevaringsværdi. Af vurderingen fremgår det, at indvinding af råstoffer i Lystrup Syd området vil kunne gøres uden at have en større påvirkning af det geologiske landskab. Da det geologiske landskab allerede er forstyrret, vurderes påvirkningen til at være mindre. Da området ikke indeholder nogle særlige eller uforstyrrede elementer fra Farum Naturpark national geologiske udpegningsgrundlag, vurderes påvirkningen efter endt indvinding til at være mindre.

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

1. Indvirkning på biodiversitet og naturlige levesteder

Beskyttede og sårbare arter som salamandre, flagermus, firben, pindsvin, snoge, frøer og forskellige fuglearter lever, finder føde og yngler i området. Studier viser, at disse arter forekommer regelmæssigt, også omkring Lindholm Stationsvej.

Nordsjælland, huser flere sjældne og bemærkelsesværdige dyrearter.

Der er også fundet nye arter for Danmark, såsom en bladhveps, der ikke tidligere er set i landet, og flere sjældne insekter som stor gæsterovbille, springedderkoppen Talavera aequipes, slåenvulstgalmyg og vulstmaskebi.

Eksempler:

Pader:

-Løvfrøen

-Løg frøen

-Den grønbrogede tusse

Skovmår:

Et sky, nataktivt rovdyr, der er rødlistet som næsten truet.

Insekter:

Stor gæsterovbille, springedderkoppen Talavera aequipes, slåenvulstgalmyg: Førstnævnte er ikke set i området i over 100 år.

Stor træsaftsvirreflue: En ny art for Sjælland, tidligere kun fundet to andre steder i Danmark.

Fugle:

Svaleklire: Har sit kerneområde for Danmark i nordsjælland med over 20 ynglepar.

Pattedyr:

Hasselmus: Danmarks eneste syvsover, der er truet på grund af manglende levesteder.

Birkemus: Et af Danmarks mest sjældne og truede pattedyr.

Andre fund:

Dværgvandnymfe:

Flodkrebs og lille vandsalamander: Blev fundet af børn under en bioblitz i Nationalpark

Kongernes Nordsjælland.

Disse fund understreger vigtigheden af at bevare områder som urørt skov som kan bidrage til at beskytte disse sjældne arter. Det er vigtigt at beskytte alle padder da de er fredede og spille en vigtig rolle i økosystemet. Der findes et skovområde med gamle træer (over 70 år), som fungerer som en naturlig faunakorridor. Dette område er ikke tilstrækkeligt vurderet i de gældende miljørapporter.

Derudover findes en sø rig på beskyttede plante- og dyrearter, som heller ikke er registreret i Regionens dokumenter. Det tyder på en væsentlig mangel i vurderingen af området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af

planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne.”

Regionen takker for jeres høresvar vedr. de gamle træer, der kan være omfattet af specifikke regler for beskyttelse af dyrearter som fugle og flagermus. Fredning af gamle træer sker typisk via kommunale lokalplaner, landskabsfredninger mv. der sikrer træets kultur- og naturmæssige værdi. Der er ikke en generel fredning for alle gamle træer. Det er regionens vurdering og erfaring, at råstofindvinding ikke ændrer på funktionen af et område som økologisk forbindelse. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder. Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares. Regionen vil inddrage jeres bemærkning om træerne i den samlede §3 afvejning for området.

Regionen takker for jeres høringssvar vedr. sø, som ikke er udpeget. Regionen har ikke i miljøvurderingen taget stilling til denne, og tager jeres bemærkning om søen til efterretning og inddragelse i redegørelse for miljøforholdene for området.

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

Jordbund

I bunden af tunneldalen findes tørvelag, som fungerer som naturligt rensende materiale (mikrobiel nedbrydning). Tørv binder CO₂. Det er en del af trepart aftalen, at der skal bindes mere CO₂ for at mindske Danmarks klimaaftryk. Gravning i området vil betyde at CO₂ fra disse reserver frigives, enten direkte via opgravning eller indirekte via nedbrydning pga. iltning. Hvis CO₂ fortsat skal være bundet i tørv, bør der ikke graves i bunden af tunneldalen og ligeledes bør det sikres at der ikke laves grundvandsændringer, hvilket også vil kunne forårsage frigivelse af CO₂ for tørv der nedbrydes Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Når man kigger på det nationale tørvekort (også kaldet teksturkort) viser kortet en større koncentration af tørv i den sydøstlige del af området. Det er det område hvor der er skov. Denne del er taget ud (forkastet) af det mulige nye graveområde for Lystrup Syd i § 3 afvejningen, hvor hensyn til miljøforhold vejes op mod råstofressourcen.

Tørvekortet viser også at der er tørv i den sydlige del af området mod vest. Denne del er ikke taget ud af den tilpassede afgrænsning for graveområdet. Region Hovedstaden iagttager derfor forholdet ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding.

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

Landskab

f.Landskabelige værdier

i. Begge kommuner har udpeget området som beskyttet landskab. Det indgår som en del af det større Mølleå Tunneldal-landskab og udgør dermed en væsentlig landskabelig helhed, der bør beskyttes mod råstofindvinding.

ii. Da Slangerup Tunneldal netop er beskrevet som beskyttet landskab, bør dette hensyn vægte tungt i vurderingen.

g. Geologiske værdier

i. Området ligger i et landskab, der er udpeget som et National Geologisk Interesseområde (Graversen, et al., 2017)

ii. Dansk Geologisk Forening beskriver området som forskningsmæssigt interessant i forhold til en bedre forståelse af Slangerup Tunneldal. Ifølge en artikel i GeologiskNyt (nr. 4, 2023), forfattet blandt andet af lektor H. B. Pedersen fra Københavns Universitet, rummer tunneldalen unikke og endnu ikke fuldt forståede strukturer, særligt i relation til dens netværk af dale og de geologiske processer bag. Området må derfor vurderes at have

væsentlig forskningsmæssig værdi.

iii. Som noteret i Regionens vurdering af området, så ligger det mulige graveområde indenfor et område der både i Hillerød og Frederikssund kommuneplaner er udlagt som National Geologisk Bevaringsværdi.

iv. Frederikssund Kommune skriver i deres bemærkninger: "Det netformede tunneldalsystem, hvor dale forbinder hinanden i to forskellige hovedretninger, kendes ikke fra andre steder i Danmark. Det har dermed et stort forskningsmæssigt potentiale.

Det er noteret i Niras miljørapport at der ikke vil være kig mod en eventuel grusgrav fra Hørup Skovvej pga. beplantning langs vejen. Dette gør sig kun gældende i sommerperioden. Beplantningen består af løvfældende bevoksning, dermed fremgår disse uden blade i 7 måneder af året. Der er i den periode direkte udsyn til Tunneldalen (udpeget graveområde) samt til bygningerne på Lindholm Stationsvej.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for Lystrup Syd. Af vurderingen fremgår det, at påvirkningen af landskabsinteresser efter endt indvinding vil afhænge af efterbehandlingen af området Lystrup Syd, herunder hensynet til indpasning i de karaktergivende strukturer og fortællinger. Samlet set vurderes påvirkningen af den landskabelige visuelle fortælling for hhv. den nordlige og sydlige del af Lystrup Syd til at være mindre til moderat. Region Hovedstaden kan sætte som vilkår i tilladelse for råstofindvinding og efterbehandling, at efterbehandling skal tage højde for de mange arealinteresser der er i området, herunder de landskabelige værdier, samt flora og fauna.

Miljøvurdering af de geologiske værdier er lavet på baggrund af en samlet vurdering. Det er vurderet, at indvinding af råstoffer i Lystrup Syd området vil kunne gøres uden at have en større påvirkning af det geologiske landskab. Da det geologiske landskab allerede er forstyrret, vurderes påvirkningen til at være mindre.

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

Biologisk mangfoldighed, flora og fauna

a. Beskyttede arter (bilag IV-arter, fredede arter, truede og kritisk truede arter på den danske rødliste) i området samt benytter

sig af områdets søer, skove, mose m.m. De dyr Amphi Consult har observeret ser vi regelmæssigt på vores matrikel. Dvs. store vandsalamander, flagermus, markfirben, totalfredede skrubtudser m.m. for ikke at nævne stålorme, pindsvin, snoge, rovfugle, rådyr, ræve, harer, m.m. Til højre, foto af dyr på Lindholm Stationsvej 4.

ii.Sø

Søen på ca. 35x30m syd-øst for Lindholm Stationsvej markeret på billede med gul firkant på billedet til højre, fremgår ikke af nogen Region

Hovedstadens rapporter. Den kan derfor ikke være registreret og ej heller undersøgt. Den indeholder ligeledes beskyttede fauna og flora arter.

iii.Flagermus (se punkt 1.a.i og 1.c)

Råstofplanen for Lystrup Syd vil, som den er udformet, få en væsentlig påvirkning på de fredede og beskyttede arter i den sydlige del af det udpegede graveområde.

b. Naturkoridorer

Amphi Consult anbefaler at der etableres naturkoridorer mellem de større søer nord for Lindholm. For den sø (nævnt under 1.a.ii), syd-øst for Lindholm Stationsvej, må der derfor gælde samme type anbefaling m.h.t. etablering af en syd-nord naturkorridor.

c. Skov

I forlængelse af Lindholm Stationsvej mod øst, er et skovareal (markeret med gul firkant i nedenstående billede på side 4) med ældre træer (>70år), som der ikke er taget højde for i 4 diverse grafer og tekster fra Region Hovedstaden. Der er bl.a. betragtelig flagermus aktivitet i området og det vurderes at der er raste og yngleområder i skovstrækningen. Skoven er en del af et faunanetværk og fungerer som naturkorridor for en lang

række dyr, inkl. skrubtudser, mark firben, vandsalamandere, pindsvin, rådyr m.m. som alle både opholder sig og yngler i skoven samt bevæger sig gennem skovstrækningen på vej til og fra de forskellige søer i området bl.a. mod nord og mod syd. De nævnte arter iagttages jævnligt i skoven samt på Lindholm Stationsvej 4. Går man tur i skoven kan man tydeligt se ved de mange sovepladser, hvordan f.eks. hjorte overnatter i skoven.

Grusgravens fysiske indgreb vil få uoprettelige konsekvenser for områdets biodiversitet. For dyrenes ve og vel, fraråder lokale naturkendere på det stærkeste at korridorerne bliver fjernet eller ændret over tid. Ødelæggelser af sammenhængende naturkorridor underminerer de lokale og nationale mål for biodiversitet.

Lindholm Stationsvej og den tilstødende randbeplantning og skov indgår som en del af det værdifulde netværk for områdets fauna.

Niras Miljørapport nævner desuden at "Der er i Råstofplan 2025 enkelte grave- eller interesseområder, hvor skov indgår som en del af arealet. I de tilfælde hvor skov indgår som en del af grave eller interesse området forudsættes det, at grave- eller interesseområdet afgrænses, således at der ikke fældes træer i forbindelse med råstofvinding"

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Det gælder bl.a. fuld flagermus undersøgelser med levestedvurdering og lytninger efter gældende standarder. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelser til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne." Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Udklip fra Miljørapporten.

Der er fundet padder på habitatdirektivets bilag IV samt relevante levesteder for dem inden for det mulige nye grave- eller interesseområde. Der blev også fundet fredede arter jf. artsfredningsbekendtgørelsens, som lille vandsalamander, butsnudet frø, grøn frø, skovfirben og skrubtudse.

Derudover findes der i området registret flagermus arter. Inden for det mulige nye grave eller interesseområde Lystrup Syd er der to søer og et moseområde beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven (NBL). I umiddelbar nærhed til området befinder der sig flere beskyttede søer og flere af de beskyttede naturtyper ligger inden for det mulige nye grave- og interesseområde, og vil derfor kunne blive påvirket direkte og dermed væsentligt ved bortgravning eller ved fjernelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er bl.a. på denne baggrund at dele af graveområdet er forkastet. For det område, som er foreslået til udlæg gælder: Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Nederst på grænsen til Frederikssund kommune findes en beskyttet mose og et stykke nord herfor en beskyttet sø. Begge dele mener vi begrænser graveområdets sydlige del. Afstanden til søen skal være så stor, at søen ikke afvandes eller på anden måde påvirkes.

En gravetilladelse kan have fatale konsekvenser for de omkringliggende søer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Miljøvurderingen af naturtyper beskyttet af § 3 i danske naturbeskyttelseslov, er foretaget på baggrund af kommunernes registreringer, da kommunerne er den ansvarlige myndighed. Det gør man, da situationen, hvor den konkrete håndtering af § 3 natur kan være vanskelig at vurdere i den overordnede råstofplanlægning, da de helt konkrete påvirkningsfaktorer er ukendte. Det skyldes, at der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

I Kommunens naturkvalitetsplan beskrives graveområdet som en del af et område, hvis strategiske mål er at beskytte landskabet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Geologiske værdier.

Hele det mulige nye grave- eller interesseområde Lystrup Syd ligger inden for et område der både i Hillerød og Frederikssund kommuneplaner er udlagt med national geologisk bevaringsværdi.

Farum Naturpark er et glacialt landskab, karakteriseret af et netværk af tunneldale med ås rygge og langsøer. Mellem dalene tager landskabet ofte form af jævne plateauer med udbredte forekomster af grus. Tunneldal systemet, som findes i Farum Naturpark, kendes ikke andre steder i Danmark, og har derfor et stort forskningsmæssigt potentiale.

Områdets bevaringsværdige landskab og de geologiske værdier vil blive påvirket af en eventuel gravetilladelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier (evt. med forudsætningerne for området).

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Vi henleder derudover opmærksomheden på, at der vest for Lindholmvej findes en stribe sø- og moseområder, som muligvis vil blive påvirket af gravning øst for Lindholmvej. Vi

mener, at det er nødvendigt at vurdere, om disse vådområder vil tage skade af råstofgravningen, såfremt der gives en gravetilladelse.

Mindst to af søerne er bekræftet som værende hængesække, som netop er specielle ved, at de hænger sammen via grundvandet. En gravetilladelse vil kunne påvirke grundvandet.

Det betyder efter vores opfattelse, at området ikke har det store potentiale til råstofgravning. Muligheden for at udnytte råstofressourcen er begrænset til et mindre område midtpå og kun i den vestlige halvdel.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. De udlagte arealer i Lystrup Syd ses også at være under dyrkning. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Lystrup Syd i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper, herunder også de hydrologiske forhold. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Ea Fisker

Bevaring af naturen og biodiversitet Lindholm Syd er et område med betydelig naturmæssig værdi. En stor del af området består af vildtvoksende natur, engarealer, krat og vådområder, som er hjemsted for en lang række planter og dyr – herunder flere fredede og truede arter. Etableringen af en grusgrav vil medføre omfattende indgreb i det naturlige landskab, hvilket vil forringe levestederne for dyrelivet betragteligt og i værste fald udslette dem helt. Der er observeret arter som stor vandsalamander, flagermus og forskellige rovfugle i området – alle arter der er omfattet af strenge beskyttelsesregler både i henhold til dansk lovgivning og EU's habitatdirektiv.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padde, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet

planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne.” I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Ea Fisker

Rekreativ betydning Derudover har Lindholm Syd en vigtig funktion som rekreativt område for lokalbefolkningen. Vi er rigtig mange som bruger området dagligt til gåture, hundeluftning, cykling, ridning, løb og naturudflugter. Det er et grønt åndehul, der bidrager til både fysisk og mental sundhed – især i en tid, hvor vi har større fokus på trivsel og adgang til natur i nærområdet. Etableringen af en grusgrav vil forringe denne adgang markant, både på grund af støj, støv og tung trafik, men også fordi området vil miste sin naturlige og fredelige karakter. Samt det vil påvirke værdien og muligheden for at sælge vores faste ejendom i området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Rekreative værdier vurderes i miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025 og indgår i §3-afvejningen efter råstofloven, hvor forskellige miljøhensyn afvejes i forhold til kvaliteten af råstofressourcen i området. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Graveområdet udlægges desuden i større grad på arealer, der i dag anvendes til intensivt landbrug og derfor har meget lille artsrigdom. Regionen vurderer, at det ikke er muligt på et videnskabeligt grundlag, at foretage en konkret vurdering af,

hvordan råstofplanen påvirker menneskers sundhed, herunder udvikling af mental sundhed. Det er meget subjektivt og under indflydelsen af en lang række andre faktorer, og dette er vanskeligt både at kvantificere og kvalificere. Vurderingen af råstofplanens påvirkning af mennesker beror på en vurdering af miljøparametre, såsom støj, vibrationer, luftgener, påvirkning af landskab og friluftsliv, som råstofindvinding i de planlagte graveområder kan medføre. Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. I forhold til påvirkning af værdien og muligheden for at sælge faste ejendom i området, anerkender regionen, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde. I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Ea Fisker

Langsigtede konsekvenser

Desuden bør det bemærkes, at ødelæggelsen af naturområder ikke let kan gøres om. Hvor hurtigt det tager at grave grus op, er intet mod hvor lang tid det tager for ødelagt natur at komme sig – hvis det overhovedet sker. Naturen er ikke en ressource, vi kan genskabe med maskiner.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges særligt på arealer, der i dag anvendes til intensivt landbrug og derfor har meget lille artsrigdom. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder. Det kan f.eks. være digesvager i graveskrænter, og særlig dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares. I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen. I

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Området er en del af et stort bevaringsværdigt landskab i Nordsjælland med et sammenhængende system af tunneldale. Området er af samme grund udpeget som område af national geologisk interesse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier, bortset fra i driftsfasen, hvor støjvolde vil have en negativ visuel påvirkning, der forstyrrer landskabets karakter og fortælling. Region Hovedstaden har fået

udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de geologiske værdier for Lystrup Syd. Hele det mulige nye graveområde Lystrup Syd ligger inden for et område der både i Hillerød og Frederikssund kommuneplaner er udlagt med national geologisk bevaringsværdi. Af vurderingen fremgår det, at indvinding af råstoffer i Lystrup Syd området vil kunne gøres uden at have en større påvirkning af det geologiske landskab. Da det geologiske landskab allerede er forstyrret, vurderes påvirkningen til at være mindre. Da området ikke indeholder nogle særlige eller uforstyrrede elementer fra Farum Naturpark national geologiske udpegningsgrundlag, vurderes påvirkningen efter endt indvinding til at være mindre.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

e. Skov

Der er, udover den allerede kendte skov (del af Uggeløse Skov), som er udtaget af grave arealet, yderligere skovbeplantninger af ældre karakter, f.eks. for enden at Lindholm Stationsvej og der er flagermus aktivitet i området. Som nævnt i punkt 1d, fungerer området som biologisk sprednings korridor og kan derfor være af væsentlig betydning for Lystrup Skov, som Hillerød landskabsvurdering beskrives som den sidste rest af den skov som originalt dækkede hele Nordsjælland. Går man tur der kan man tydeligt se hvordan hjorte overnatter i området, specielt mange sovepladser i det markerede område.

Det er derfor væsentligt at alle områder i og tilstødende det udpegede område undersøges og sikres mod at tage skade. Direkte eller indirekte ved evt. gravetilladelse.

Indtil det er undersøgt må det antages at være en væsentlig risiko.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Det er regionens vurdering og erfaring, at råstofindvinding ikke ændrer på funktionen af et område som økologisk forbindelse. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder. Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares. Regionen takker for dit høresvar vedr. ældre skov til efterretning og inddragelse i redegørelse for miljøforholdene for området.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

c. Beskyttede naturtyper (naturbeskyttelseslovens § 3)

Det udpegede graveområde og dets næromgivelser er karakteriseret ved en stor koncentration af søer og vådområder, jf. punkt 1a. Det er dokumenteret, at der inden for og omkring det udpegede område findes mindst to hængesække. Dertil kommer, at flere andre søer i området udviser samme

karakteristika, herunder sammenfaldende vandspejlshøjde og vegetationsstruktur, hvilket kan indikere, at der er tale om yderligere hængesække. Derudover har det udpegede område tidligere indeholdt en hængesæk, mose og skov, som dog nu er fjernet fra det udpegede område.

Hængesække er særligt sårbare, da de får deres vandforsyning fra grundvandet og derfor ofte er hydrologisk forbundet med både nærliggende søer og andre hængesække. Dette gør dem langt mere påvirkelige over for ændringer i grundvandsstand end almindelige søer. Bemærk at hængesæk umiddelbart vest for det udpegede område, både er klassificeret som Hængesæk og rigkær. Det forhold, at flere søer i området har vandspejl i samme højde, styrker antagelsen om en fælles grundvandsføde, hvilket øger sårbarheden over for ændringer i vandtryk og -niveau som følge af råstofindvinding.

De geologiske forhold i tunneldalen (jf. punkt 10b) er ikke tilstrækkeligt belyst. Det forøger den samlede usikkerhed og øger risikoen for uønskede påvirkninger af de grundvandsbaserede vådområder. Denne kumulative risiko kan have væsentlig negativ betydning for både naturtyper og det omgivende hydrologiske system og bør derfor betragtes som en væsentlig påvirkning. Sammenholdt med forekomsten af tørv og ler i undergrunden (jf. punkt 5), som har en naturlig bufferfunktion for vandstandsvariationer, er der en betydelig risiko for, at ændringer i vandstand og geohydrologi kan skade både eksisterende og hidtil ikke-registrerede vådområder – herunder hængesække, rigkær, våd eng, mose mv. som alle omkredser grave området.

Derfor bør der:

- ☐ Udarbejdes en kortlægning af alle søer og vådområder i og omkring det udpegede område, herunder registrering af hængesække og anden følsom fugtige naturtyper
- ☐ Gennemførsel af en hydro-geologisk konsekvensvurdering, med fokus på kumulative påvirkninger og sårbar natur
- ☐ Stilles krav om skærpet tilsyn og en forsigtighedspræget tilgang til gravedybde, afstand til vådområder og grundvandspåvirkning

Den dokumenterede forekomst af hængesække, samt usikkerheden om de øvrige søers karakter bør i sig selv være tilstrækkeligt til at udløse krav om grundige undersøgelser og skærpede vilkår. Indtil Region Hovedstaden kan dokumentere, at der ikke er risiko for væsentlig påvirkning, bør der ikke gives gravetilladelse i området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af Lystrup Syd i overensstemmelse med gældende lovgivning. Miljøvurdering af naturtyper beskyttet af § 3 i danske naturbeskyttelseslov, er foretaget på baggrund af kommunernes registreringer, da kommunerne er den ansvarlige myndighed. Det gør man, da situationen, hvor den konkrete håndtering af § 3 natur kan være vanskelig at vurdere i den overordnede råstofplanlægning, da de helt konkrete påvirkningsfaktorer er ukendte. Det skyldes, at der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at

indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Råstofindvinding under grundvandsspejl vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager Regionerne forholdet omkring grundvandssænkning baseret på forventede ændringer i vandspejlsniveau, og geotekniske forhold i og omkring graveområdet. Regionerne stiller vilkår om at der ikke må ske en påvirkning af grundvandsspejlet. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de geologiske værdier for Lystrup Syd. Hele det mulige nye graveområde Lystrup Syd ligger inden for et område der både i Hillerød og Frederikssund kommuneplaner er udlagt med national geologisk bevaringsværdi. Af vurderingen fremgår det, at indvinding af råstoffer i Lystrup Syd området vil kunne gøres uden at have en større påvirkning af det geologiske landskab. Da det geologiske landskab allerede er forstyrret, vurderes påvirkningen til at være mindre. Da området ikke indeholder nogle særlige eller uforstyrrede elementer fra Farum Naturpark national geologiske udpegningsgrundlag, vurderes påvirkningen efter endt indvinding til at være mindre. Tak for jeres forslag til tiltag. Regionerne vurderer at hensynet til naturtyper og sårbar natur håndteres i en tilladelse til råstofindvinding til et konkret graveprojekt. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. I regionens tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave, følger regionerne op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionernes erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstoftilladelserne. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionerne kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

d. Økologiske forbindelser/spredningskorridorer Det udpegede graveområde er beliggende i en væsentlig biologisk spredningskorridor, som forbinder Lystrup Skov og Uggeløse Skov, og videre via fredede og beskyttede områder til Natura 2000-område nr. 139 (Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov). Både fagpersoner med lokalkendskab (fx landmåler med erfaring i elektromagnetisk jordanalyse) og officielle kommunale dokumenter bekræfter denne funktion. Hillerød Kommune beskriver eksempelvis Slangstrup Tunneldal, som det udpegede område er en del af, som: "...en del af en større biologisk spredningskorridor." (Kilde: Hillerød Kommune, Landskabskarakterområde 7 – vedlagt som bilag) Denne spredningskorridor har betydning for flere arter – både almindelige og beskyttede – og fungerer som naturlig passage for fauna og flora, som er afhængige af sammenhængende landskaber og levesteder. Tunneldalens geologiske og topografiske udformning – med lavbundsområder, skovbevoksning og naturlig

fugtighed – gør den velegnet som biologisk passage. En gravning i dette område kan resultere i en fragmentering af denne funktion, og dermed udgøre en barriere for artsudveksling og genetisk diversitet. Der er tydelige lokale og regionale økologiske funktioner, som ikke må overses. Det er derfor ikke fagligt forsvarligt at konkludere, at påvirkningen af den økologiske forbindelse vil være uvæsentlig, uden en grundig økologisk landskabsanalyse og konsekvensvurdering. Vi anbefaler, at:

- ☐ Der gennemføres feltbaserede undersøgelser og GIS-baserede analyser af korridorens funktionalitet
- ☐ Der ved evt. gravetilladelse stilles klare krav om afværgeforanstaltninger og opretholdelse af funktionel spredning
- ☐ Graveområdets afgrænsning revurderes, hvis det ikke er muligt at sikre forbindelsen på anden måde

Den langsigtede økologiske sammenhængskraft i området afhænger af sådanne forbindelser. En forstyrrelse her kan have irreversible konsekvenser for arter, økosystem og evt. fremtidig naturbeskyttelse. Eftersom flere kilder beskriver området som en naturkorridor, kan påvirkning derfor ikke uden undersøgelse kaldes for uvæsentlig og bør undersøges grundigere og passende afværge tiltage bør være påkrævet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er regionens vurdering og erfaring, at råstofindvinding generelt ikke ændrer på funktionen af et område som økologisk forbindelse. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder. Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares.

Regionen takker for jeres høringssvar og anbefalinger og tager jeres svar delvist til efterretning og inddrager bemærkningen i den samlede §3 afvejning af graveområdet.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

b. Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb, vådområder og kystvande (lov om vandplanlægning)

Der er flere mindre vandløb i området og nogle lokale taler om en nedgravet å. Bunden af tunneldalen er af natur våd og bør anses som sårbare og der er flere vandløb, og våde enge, moser mv i området, hvilket må anses som en væsentlig risiko og som ikke er blevet meget belyst. Generelt kan bunden af en tunneldal anses som lavtliggende vådområde.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er Region Hovedstadens vurdering, at der ikke er grundlag for at forvente, at råstofindvinding vil forårsage tilstopning af nærliggende vandløb. I forbindelse med klimaforandringerne, kan der nogle steder forventes at ske en gradvis stigning af grundvandsstanden. Det kan have indflydelse på indvindingen af råstoffer. Råstofindvinding i sig selv, forventes dog ikke at medføre oversvømmelse lokalt.

Region Hovedstaden har i forbindelse med miljøvurdering af Råstofplan 2025 fået udarbejdet en rapport om vurdering af potentiel påvirkning af målsatte vandområder i Vandområdeplanerne 2021-2027. Rapporten for Lystrup Syd er vedlagt miljøvurderingen. Rapporten indeholder en vurdering af både vandløb, søer og grundvandsforekomster. Rapporten konkluderer, at der er ingen vandløb nær eller nedstrøms det mulige nye grave- eller interesseområde, som kan blive påvirket. Rapporten konkluderer også, at der ingen søer er nær eller nedstrøms det mulige nye graveområde, som kan blive påvirket.

I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding, vil de konkrete forhold inden for det ansøgte område blive vurderet, i forhold til gældende lovgivning og miljøforhold.

Området udlægges med en forudsætning om, at der i tilladelser til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at hensynet til beskyttede naturtyper i og omkring graveområdet skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Det skal sikres, at indvindingen ikke påvirker naturtypernes tilstand, med mindre der i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt søges og opnås dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at påvirke de § 3-beskyttede naturtyper i og omkring graveområdet. Hensynet til beskyttede naturtyper kan f.eks. sikres ved graveafstand til naturtyperne. Endelig stillingtagen til den præcise graveafstand eller andre afværgetiltag fastlægges i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

a. Landskabelige værdier

Begge kommuner har udpeget området som beskyttet landskab. Det indgår som en del af det større Mølleå Tunneldal-landskab og udgør dermed en væsentlig landskabelig helhed, der bør beskyttes mod råstofindvinding.

Hillerød Kommune vurderer konkret, at området er i god stand og har et roligt og harmonisk udtryk. Det er vigtigt, at en eventuel råstoftilladelse kun gives under forudsætning af, at indvindingen ikke ødelægger landskabets sammenhæng som del af tunneldalen, og at det rolige udtryk bevares.

Dette hensyn bør indgå som en væsentlig betingelse ved behandling af en eventuel gravetilladelse. Så længe Region Hovedstaden ikke har opstillet konkrete krav og begrænsninger for, hvilke dele af området der kan graves i, kan det ikke sandsynliggøres, at der ikke vil ske en væsentlig forringelse af de landskabelige værdier.

Da Slangerup Tunneldal netop er beskrevet som beskyttet landskab, bør dette hensyn vægte tungt i vurderingen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for Lystrup Syd. Af vurderingen fremgår det, at påvirkningen af landskabsinteresser efter endt indvinding vil afhænge af efterbehandlingen af området Lystrup Syd, herunder hensynet til indpasning i de karaktergivende strukturer og fortællinger. Samlet set vurderes påvirkningen af den landskabelige visuelle fortælling for hhv. den nordlige og sydlige del af Lystrup Syd til at være mindre til moderat. Region Hovedstaden kan sætte som vilkår i tilladelse for råstofindvinding og efterbehandling, at efterbehandling skal tage højde for de mange arealinteresser der er i området, herunder de landskabelige

værdier, samt flora og fauna. Så længe Region Hovedstaden ikke har modtaget et konkret graveprojekt, hvor der er foretages en konkret vurdering af forhold til det specifikke projekt, kan regionen ikke opstille endelig krav og begrænsninger.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

b. Geologiske værdier

Dansk Geologisk Forening beskriver området som forskningsmæssigt interessant i forhold til en bedre forståelse af Slangerup Tunneldal. Ifølge en artikel i GeologiskNyt (nr. 4, 2023), forfattet blandt andre af lektor Henrik B. Pedersen fra Københavns Universitet, rummer tunneldalen unikke og endnu ikke fuldt forståede strukturer – særligt i relation til dens netværk af dale og de geologiske processer bag. Området må derfor vurderes at have væsentlig forskningsværdi.

Dansk Geologisk Forening er ikke høringsberettigede og laver derfor ikke høringssvar, derfor må ovenstående artikel stå som deres bidrag.

Frederikssund Kommune skriver i deres bemærkninger: "Det netformede tunneldalsystem, hvor dale forbinder hinanden i to forskellige hovedretninger, kendes ikke fra andre steder i Danmark. Det har dermed et stort forskningsmæssigt potentiale." Region Hovedstaden anerkender selv, at området har forskningsmæssig interesse, men forholder sig ikke til den risiko råstofindvinding indebærer, når der er komplicerede, ikke fuldt forståede geologiske forhold hold, for sårbare grundvandsbårne naturtyper – herunder hængesække. Se afsnit 2.b og 2.c. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til naturbeskyttelseslovens § 3 (2020) er hængesække afhængige af stabile, højtliggende grundvandsforhold og særligt følsomme over for hydrologiske ændringer. Der er derfor en væsentligt øget kvantitativ og kvalitativ risiko, som ikke er behandlet i bare nær tilstrækkelig grad.

Det er væsentligt at understrege, at området er udpeget som både Nationalt Geologisk Interesseområde og Værdifuldt Geologisk Område (GEUS, 2022). Dette bør ikke blot anerkendes, men også medføre, at der fastsættes bindende beskyttelsesvilkår, herunder afgrænsninger og forskningsadgang.

Den forskningsmæssige værdi bør vægtes højt i den samlede vurdering. Derudover rummer området en bred potentiel formidlingsværdi i forhold til befolkningens forståelse af landskabet og dets geologiske historie. Dette taler for, at:

- der foretages en grundig vurdering af geologiske og hydrologiske forhold før evt. tilladelse,
- der sker en tydelig afgrænsning af graveområder i forhold til sårbar natur,
- samt at der sikres adgang for forsknings- og formidlingsaktiviteter i planlægning og tilsyn.
- krav til re-etablering der bevarer landskabsudtrykket og begrænsning af anvendelse efter evt. råstofindvinding

Der er i Råstofplanen ikke angivet konkrete krav eller geografiske begrænsninger, der kan sandsynliggøre, at væsentlige skader og forringelser vil ske for dette National Geologisk Interesseområde.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de geologiske værdier for Lystrup Syd. Hele det mulige nye graveområde Lystrup Syd ligger inden for et område der både i Hillerød og Frederikssund kommuneplaner er udlagt med national geologisk bevaringsværdi. Af vurderingen fremgår det, at indvinding af råstoffer i Lystrup Syd området vil kunne gøres uden at have en større påvirkning af det geologiske landskab. Da det geologiske landskab allerede er forstyrret, vurderes

påvirkningen til at være mindre. Da området ikke indeholder nogle særlige eller uforstyrrede elementer fra Farum Naturpark national geologiske udpegningsgrundlag, vurderes påvirkningen efter endt indvinding til at være mindre.

Forslaget til Råstofplan 2025 og miljørapporten for planen har været i samlet offentlig høring og partshøring. I offentlige høringer må alle der har lyst indgive høringssvar, det både borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder, virksomheder og foreninger der ikke er part. I forbindelsen med ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal udkast til tilladelsen i partshøring. her er det kun vurderede parter i sagen der som udgangspunkt høres - herunder myndigheder og omkringboende borger til at ansøgt graveareal.

Inden for det mulige nye grave-eller interesseområde Lystrup Syd er der to søer og et moseområde beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. I umiddelbar nærhed til området befinder der sig flere beskyttede søer og vandløb, samt områder med mose, eng og overdrev. Flere af de beskyttede naturtyper ligger inden for det mulige nye grave-og interesseområde, og vil derfor kunne blive påvirket direkte og dermed væsentligt ved bortgravning eller ved fjernelse af dele af det topografiske opland, der sikrer tilførsel af overfladenært vand. I driftsfasen vil der derfor holdes en graveafstand til søerne og mosen ved indvinding under grundvandsspejl, hvorved tilstandsændringen afværges. Endelig stillingtagen til den præcise graveafstand fastlægges i forbindelse med et konkret indvindingsprojekt.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

b.. Natura 2000-områder Det er korrekt at område ikke er natura 2000 område og ej heller umiddelbart tilstødende, dog bør det medtages i vurderingen at der er forbindelse til Natura 2000 område via Skov, fredet område (illustreret via indsat kort). Det må anses for et væsentligt forhold, at Slangerup Tunneldal rummer flere hængesække, som ifølge Natura 2000-klassifikationen tilhører naturtype "7140 – Hængesæk og andre kærsumfund dannet flydende i vand". Ifølge Miljøstyrelsens publikation "Danske naturtyper i det europæiske Natura 2000-netværk" beskrives naturtypen 7140 som: "Naturtypen findes fåtalligt og spredt på mindre arealer i Danmark." Da området Lystrup Syd oprindeligt blev udpeget som muligt graveområde, var det ikke kendt, at denne særdeles sårbare og sjældne Natura 2000-naturtype fandtes i området. Det var heller ikke Hillerød Kommune bekendt med, hvorfor de pt arbejde på deres høringssvar – men de var ikke blevet gjort opmærksomme på dette væsentlige punkt. Naturtypens sjældenhed og økologiske sårbarhed tilsiger, at området ikke blot bør fjernes fra planen, men at der samtidig gives tilstrækkelig tid til at sikre en grundig og forsvarlig vurdering og beskyttelse. Det er helt afgørende, at opdagelsen af denne naturtype ikke fører til en forhastet godkendelse af et graveområde, som vil omringe og potentielt skade hængesækken fuldstændigt. Derudover bør det bemærkes, at der findes flere søer i tunneldalen med lignende karakteristika, som dermed potentielt også huser naturtype 7140. Disse bør derfor undersøges nærmere, før der træffes beslutning om råstofindvinding i området. Se også punkt 2c. Ligeledes indeholder Natura2000 område 139 også mange af de samme biotoper, derfor bør det undersøges, hvorvidt der direkte eller indirekte kan være påvirkning. Dermed er der lokale forhold, som indtil undersøgt må antage væsentlige og som formodentlig gør at hele bunden af tunneldalen bør

undgå, resterende område skal formodentlig reguleres således at der ikke graves på en måde der kan påvirke grundvandet og på ingen måde må de natura2000 natur typer tage skade.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Graveområde Lysstrup Syd ikke er Natura2000 område og ej heller umiddelbart tilstødende. Det er regionens vurdering og erfaring, at råstofindvinding ikke ændrer på funktionen af et område som økologisk forbindelse. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder. Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af Lystrup Syd i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna igen i forhold til det konkrete graveprojekt, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

a. Beskyttede arter (bilag IV-arter, fredede arter, truede og kritisk truede arter på den danske rødliste)

Vi er enige i at det er sandsynligt at der vil være væsentligt påvirkning og at det absolut bør undersøges præcis hvilke arter der indenfor området vil blive berørt. Dog mener vi at undersøgelse bør forholde sig til alle søer/habitatområder der ligger indenfor en udvidet zone. Inden den kortlægning, som blev lavet for natur direkte i området, var der ikke registreret truede dyrearter i området. Amphi Consult har så påvist flere truede dyrearter. Hvis man ser på de øvrige søer omkring det udpegede område, vil man sandsynligvis finde de samme truede dyrearter og muligvis flere. Antallet af hængesække i området er fordoblet er regionen begyndte at vise interesse. og hvis man ser nærmere på de øvrige søer, vil man formodentlig opdage at flere af dem også er hængesække, våd eng, mose etc. og kan meget vel være hjemsted for flere beskyttede dyrearter. Den på kortet med stjerne markerede sø (ser ud til at være ca 30*35m, har vandspejl, men træer gør den ikke synlig, der er dog nok lys til at gul iris vokser på den ene side af søen) er ikke blevet undersøgt og kan være hjemsted for beskyttede dyrearter. Ligeledes er søerne nordvest for graveområdet ikke undersøgt, ligeledes ligner det ikke at den stor sø vest for den sydlige del af graveområdet er blevet undersøgt (formodet gammel tørvesø og velbesøgt af diverse fugle, store flokke af grågæs, taffeland, trold og mange flere), nattergale, guldspurve, tårnfalk, rød glente er også set, ligeledes hjorte, og flere observationer af lækat i området.

Det er kendt af der er mange snoge i området, ligeledes siges der i slange kredse at være hugorm, har dog endnu ikke mødt en der har fundet en.

Hele området bør derfor undersøges nærmere. F.eks. kendte Hillerød kommune ikke noget til at sø midt på matrikel udpeget til interesseområde er en hængesæk, og stjerne markeret sø er ikke markeret på kort, faktum er nok at området er lidt svært at få fuldt overblik fra jorden og fra luften kan sø med træer se

mindre ud end den er. Kommune og andre skal have tid til at undersøges dette nærmere, en høringsperiode over en sommerferie måned er ikke tilstrækkelig.

Der er observeret flere fredede etc. dyr i området, bekræftet af Amphi Consult, samt lokale observationer. Der er også af lokal observeret, hvad antages for markfirben i området, og dige i områdets nordøstlige kant er ikke undersøgt (se punkt 9.a), og kunne meget vel være hjemsted for beskyttede arter. (Se www.arter.dk). For at sikre beskyttede arter bør søer/hængesække sikres behørig afstand til evt. graveaktivitet. Der bør fastsættes konkrete bufferzoner omkring vådområder og registrerede levesteder, og det bør være en betingelse for evt. gravetilladelse, at der er dokumenteret tilstedeværelse og sikring af passage for beskyttede arter.

Det bør indskræpes at der ikke alene skal laves supplerende undersøgelser, men også forventes skærpede afværgetiltag i linje med tiltag foreslået

af Amphi Consult, herunder korridor mellem søerne, men udvidet til også at tage øvrige hensyn til beskyttede arter både i området, men også tilstødende områder. Regionen har hermed ikke sandsynlig gjort at der ikke vil være væsentlige skade på beskyttede dyrearter, og der bør foretages flere undersøgelser, dele af området bare tages ud så der kan sikre egnede korridorer i hele området, ekstra afstand til beskyttet natur og tilhørende beskyttet dyreliv, og håndfaste krav om afværgetiltag, som skal være ufravigelige.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningsstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Regionen bemærker at større dele af graveområde Lustrup Syd udlægges henover arealer, der i dag anvendes til intensivt landbrug og derfor har meget lille artsrigdom.

Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder.

Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares.

I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføjes merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen.

Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Det er regionens vurdering og erfaring, at råstofindvinding ikke ændrer på funktionen af et område som økologisk forbindelse. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder.

Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares.

Den omtalte sø i jeres høringssvar er ikke udpeget som sø og hverken blevet undersøgt af Amphi eller vurderet af regionen i miljøvurderingen. Region takker jer, for at gøre os opmærksomme på den, da den er §3 beskyttet, og Region Hovedstadens planadministration vil følge op på manglen i miljørapporten. Regionen tager jeres bemærkning delvist til efterretning i forhold til at opdatere miljøvurderingen af beskyttede naturtyper under naturbeskyttelseslovens § 3.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

b. Værdifuldt landbrugsareal

Området anvendes i dag som landbrugsareal, og selv om der ikke foreligger detaljerede analyser af boniteten i Regionens vurdering, har jorden været drevet kontinuerligt som landbrugsjord i mange år, hvilket indikerer en vis dyrkningsværdi. Ligeledes er det nordlige graveområde af Plan- og Landdistriktsstyrelsen opført som værdifuldt landbrugsområde. Jorden i den sydlige del har i mange år ikke været dyrket, da store dele har været brugt til hestehold, området nord for og øst for Lindholm Gård har dog været dyrket i mange år og burde have samme bonitet som området på Hillerød siden. Etablering af graveområde vil helt ophæve denne anvendelse og dermed permanent fjerne muligheden for jordbrugsmæssig udnyttelse – og det på trods af at området er beliggende i en sammenhængende grøn landzone, uden alternative udviklingsformål.

Med tanke på klima, fødevarer sikkerhed og behovet for at bevare eksisterende dyrkningsarealer, bør Regionens plan sikre en høj dokumentationsstandard før der fjernes aktiv værdifuld landbrugsjord. Det bør fremgå af afgrænsningsdokumentet at arealet er registreret som værdifuld landbrugsjord og at hele området formodentlig bør have den status – ligeledes bør det undersøges om de lavtliggende områder i tunneldalen, som er relativt våde f.eks. kunne være interessante i den grønne trepart, da det er et vådt og lavtliggende område. Kilde: kort.plandata.dk

I mangel af denne dokumentation bør det i sig selv vække forsigtighed og være med til at tippe vurderingen væk fra graveegnethed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har gennemført en afgrænsning af miljøvurderingen af det mulige nye graveområde Lystrup Syd. Det vurderes, at der ingen sandsynlig væsentlig påvirkning er. Udpegnings af grave- eller interesseområder er ikke til hinder for langsigtet landbrugsdrift, hvis det er lodsejers ønske. Regionens skal understrege, at ansøgning om tilladelser til råstofindvinding inden for udpegede graveområder sker efter aftale med grundejeren. En grusgrav kan efterfølgende efterbehandles til rekreative- og naturområder, men lodsejere kan også ønske, at det efterbehandles til landbrug igen, med genudlægning af midlertidigt rømmet overjord/muld.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

d. Nationalparker

Lystrup Syd grænser direkte op til Naturpark Mølleåen, som er et certificeret naturpark-område under Danske Naturparker, etableret af Friluftsrådet.

Naturparken er én af de første og mest etablerede i Danmark og blev som det 10.område optaget i ordningen, der stiller skrappe krav til både naturkvalitet, friluftsliv og lokal forankring. (Kilde: Friluftsrådet, Danske Naturparker –npmaa.dk). Selvom området ikke er udpeget som nationalpark, har det væsentlige kvaliteter og en høj grad af beskyttelse og forventningsværdi. Slangstrup tunneldal har som en naturlig forlængelse af Mølleåens tunneldal, herunder strækninger tæt på Lystrup Syd, en lang historie som beskyttede eller særligt udpegede landskaber. Råstofindvinding i umiddelbar nærhed af en naturpark af denne kaliber risikerer at påvirke oplevelseskvaliteten, de landskabelige værdier og områdets funktion som rekreativt åndehul negativt. Dette gælder både under selve gravefasen og i en eventuel efterbehandlingsfase, som ikke nødvendigvis vil kunne genetablere områdets særlige karakter. Det anbefales, at Region Hovedstaden i sin vurdering af Lystrup Syd i råstofplanen:

☐ forholder sig eksplicit til nærheden til Naturpark Mølleåen,
☐ og medtager en vurdering af konsekvenser for både rekreative og landskabelige værdier (som er baseret på mere end en køretur via Hørup Skovvej),
☐ herunder potentialet for negativ påvirkning af naturparkens samlede helhedsindtryk og formål.
Naturparker under Friluftsrådets ordning er omfattet af kriterier, der skal sikre varig hensyntagen til natur, landskab og lokal kultur. Dette forpligter også i planlægning af nærliggende indgreb – særligt når disse risikerer at underminere parkens kvaliteter. Der er derfor en konkret og specifik risiko for væsentlig negativ effekt som ikke noget steds er behandlet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Lystrup Sy ligger langt fra nærmeste National park. Danske Naturparker er ikke beskyttet i sig selv, selvom et af deres kriterier er at minimum 50 % af naturparkens areal skal være beskyttet natur. Ved beskyttet natur for naturparker menes som udgangspunkt: Natura 2000-områder, arealer omfattet af naturbeskyttelsesloven, klitfredede arealer, offentlig og privat urørt skov, små naturarealer omfattet af skovlovens § 28, samt Jagt- og Vildtforvaltningsloven.

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af Lystrup Syd i overensstemmelse med gældende lovgivning. Miljøvurdering af naturtyper beskyttet af § 3 i danske naturbeskyttelseslov, er foretaget på baggrund af kommunernes registreringer, da kommunerne er den ansvarlige myndighed. Det gør man, da situationen, hvor den konkrete håndtering af § 3 natur kan være vanskelig at vurdere i den overordnede råstofplanlægning, da de helt konkrete påvirkningsfaktorer er ukendte. Det skyldes, at der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om undersøgelser eller afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

Landskabet. Hvis ideen om råstofudvinding skulle blive til virkelighed (Gud forbyde det), kan det på ingen tænkelig måde gennemføres uden, at landskabet i og omkring vil lide stor skade. Jeg tænker her på nedslagtning af træer, plantager, blomster og i det hele taget store dele af plantelivet. Hertil kommer selve udgravningerne, som utvivlsomt vil forvandle det smukke område til et månelandskab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret

vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området, beskrevet i miljøvurderingen. Af vurderingen fremgår forslåede afværgeforanstaltninger og tiltag, der skal sikre hensyn til de landskabelige værdier. Hensynene skal håndteres i forbindelse med en konkret ansøgning om råstofindvinding inden for området. I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

Dyreliv. For min familie og jeg betyder dyrelivet omkring os rigtig meget. Da vi kiggede på og faldt for ejendommen for 20 år siden, blev vi alle tryllebundet af det rige fugleliv, forbigående harer, rådyr m.fl. - Dette var og er fortsat et enormt aktiv ved netop dette område. Igen skal man ikke have den store lommeregner frem for at regne ud, at udvindingsprojektet vil fjerne dette "leben" eller reducere det kraftigt i og omkring området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområde Lystrup Syd udlægges primært på arealer, der i dag anvendes til intensivt landbrug og derfor har meget lille artsrigdom. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Vildt og mindre dyr benytter både aktive og nedlagte råstofgrave som fødesøgning- og rastesteder. Regionen har formuleret en retningslinje, der har til formål at bibeholde eksisterende beplantning, der omkranser kommende råstofgrave. På den måde kan eksisterende spredningskorridorer bevares. I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen.

Udsagn

Afsender: Signe Hedin

Graveområdet Lystrup Syd bør udgå. Det afskærer Slingerups adgang til det nærliggende istidslandskab, der bruges til vandre- og rideture. GEUS-boringer viser desuden et højt indhold af fint sand og ler; materialet

egner sig hovedsageligt til fyld og kræver energitung forarbejdning for at blive beton-dueligt. Sammen med de nødvendige 200 daglige lastbilkørsler vil feltet give betydelig en miljøpåvirkning.

Jeg opfordrer derfor Regionsrådet til at fjerne Lystrup Syd og generelt fordele nye gravefelter langt mere ligeligt mellem kommunerne. Det vil mindske både transportgener og tab af bynær natur.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har vurderet på landskabelige værdier for Lystrup Syd og fundet at råstofindvinding ikke udgør en væsentlig påvirkning. Regionen henviser til miljørapporten for Lystrup Syd. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier. Regionen har på baggrund af § 3 afvejning besluttet at området udlægges som graveområde i Råstofplan 2025, da området indeholder en erhvervsmæssig interessant råstofressource.

Lystrup Syd - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

10.8 Sammenfatning af Lystrup Syd-symbolikken

Tema Hvorfor Lystrup Syd illustrerer problemstillingen

Koncentration

Et af seks store gravefelter, men med én kommune som bærer hovedbyrden (37 mio. m³ samlet i Frederikssund, svarende til over halvdelen).

Planlægningsusikkerhed Udpegning lå længe inden boligplaner (Slangerup Øst), hvilket skaber usikkerhed for borgerne.

Sundheds- og miljøgener Kombination af støj, støv og trafik skaber dokumenterede helbredsproblemer, særligt tæt på boligområder.

Usikker genopretning Selv efter endt drift må området formodes at fremstå som sø, industriplads eller flad slette i årtier.

Kompromisløs lokal modstand

Kommunen og borgere kræver regionen droppe feltet eller finde bedre alternativer.

10.9 Anbefalinger specifikt for Lystrup Syd

1. Fjern Lystrup Syd fra planen som aktiv gravezone. Overvej istedet genanvendelses- eller importstrategier.

2. Hvis området alligevel udlægges, bør der sikres strenge krav:

- min. 300 m buffer til boliger,
- krav om HEIA / lokal sundhedsvurdering,
- bindende dag-til-dag lukning efter 1–2 års drift,
- løbende rekultivering og offentlig adgang (ved ejers accept).

3. Udarbejd transparens i miljøvurderingen: præcis kortlægning af habitatområder, støjmodeller, støv spredningsmodeller og trafikberegninger. Hvis råstofplanen vedtages i sin nuværende form vil Slangerup by, ligesom flere andre lokalsamfund i Frederikssund Kommune, skulle leve med

konsekvenserne af råstofudvinding i årtier, uden afklaring af både genopretning, lokal inddragelse og kompensation

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være nabogener som f.eks. støj og støv for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Regionen mener, at der er gennemsigtighed i miljøvurderingen i det at alle rapporter ligger frit tilgængeligt.

Før et råstofindvindingsprojekt kan begynde skal der ansøges og meddeles tilladelse til råstofindvinding. I forbindelse med meddelelse af tilladelsen, bliver det konkrete projekts miljøpåvirkning vurderet og der bliver i tilladelsen stillet vilkår, der regulerer projektet, herunder efterbehandlingen.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

10. Case-studie: Slangstrup / Lystrup Syd

Denne case giver et detaljeret indblik i konsekvenserne af råstofudvidelsen ved Lystrup Syd, og illustrerer flere af de kritikpunkter, der generelt gælder for Frederikssund Kommune.

10.1 Placeringsdata og volumen

- Lystrup Syd er et planlagt graveområde på 56,6 ha, beliggende lige øst for Slangstrup by og grænser mod Hillerød Kommune (Region H, 2025; Slangstrupnyheder, 2025).
- Estimeret ressourcemængde: ca. 2,1 millioner m³ sand og grus, svarende til omkring 2,5 % af det behov, regionen prognosticerer for planperioden Mang2025–2037 (Region H, 2025).

Lystrup Syd er nu blot ét blandt syv nye graveområder i planforslaget, men det udmærker sig ved både størrelse, placering og potentiale for lokale gener.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

De enkelte miljøforhold for Lystrup er besvaret under de uddybede emner.

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

10.7 Kommunal holdning og borgerreaktioner

- Frederikssund Byråd kritiserer udpegningen kraftigt og betegner den som "helt uantagelig", og borgmesteren advarer om, at kommunen risikerer at blive "et hul i jorden" (Frederikssund Kommune, 2025; Slangstrupnyheder, 2025).
- Lokale borgere frygter en permanent industri og opkaldt tab af livskvalitet, og opfordrer til at regionen dropper Lystrup Syd og revurderer alternativ placering / genanvendelsesstrategi (Slangstrupnyheder, 2025).

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt.

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

10. Uforholdsmæssig byrdefordeling

Over 60 % af råstofferne til Region Hovedstaden skal efter planen komme fra Frederikssund Kommune. Denne skæve belastning, miljømæssigt, socialt og økonomisk, er urimelig. Værre endnu: Der er ikke engang sikkerhed for, at jorden i den sydlige del af området reelt egner sig til udvinding. Der er ikke foretaget borerier til at dokumentere dette.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

* Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. Regionen takker for jeres høringssvar vedr. sikkerhed af råstofkvaliteten i den sydlige del af området, og tager bemærkningen til efterretning og vurdering af den samlede vurdering af graveområdet.*

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

Løsningsforslag

Vi vedlægger her et løsningsforslag, som vil opfylde regionens krav til udvindingsvolumen. Det opfylder desuden anbefalinger, som fremgår af div. af de på vegne af Region Hovedstadens udarbejdede rapporter.

- Etablering af naturkorridorer, minimum 50 – 100 m brede som beskrevet i miljørapport (markeret område mellem røde streger på billedet på næste side).
- Graveområde etableres nord for den nordlige naturkorridor. Den del af graveområdet som ligger i Frederikssund tages helt ud af nuværende og fremtidige Råstofplaner. Der vil derved kun være en enkelt lodsejer, som i øvrigt har ytret ønske om grusgrav. Tegningen til højre viser en mulig udvidelse mod vest. Lindholmvej 5, matrikel 5a, Lystrup By, Uvelse. Nord og syd for Strenghøjgård. Lodsejer ejer ligeledes den nordlige del af det udpegede graveområde (matrikel 5e). Råstofpolygonen, som Region Hovedstadens geolog har fremlagt, viser rig forekomst af de ønskede råstoffer, som volumenmæssigt er større end det råstof der vil kunne udvindes fra Lindholmvej 2, matrikel 1a, Lystrup By, Uvelse.
- Beskyttelse af §3 bilag IV arter i skovområde som er >70 år gammelt (område markeret med blå på billedet på næste side) samt sø (markeret med orange) som ikke fremgår af miljørapporten.
- At der tages hensyn til skrøbelig historisk betonmur der ikke må udsættes for vibrationer (minimum 100 m afstand men tilrådeligt mere, gul streg). (Se billedet på næste side).
- Tilladelse til udgravning af råstof gives i en kort periode (max 2 år), som beskrevet i Niras Miljø rapport side 690 og forlænges ikke.
- Gravetilladelse forlænges ikke efter endt første periode og resten af området udgår som interesse/graveområde i nuværende og fremtidige Råstofplaner.
- Der gives ikke tilladelse til handelsplads eller anden form for biaktivitet samt servicering i området Lystrup Syd.
- Forarbejdning af sten, grus og sand foretages så langt nordøst i området som overhovedet muligt. Placering af adgangsveje, driftsareal, maskinplads samt mandskabsvogne m.m. placeres ligeledes mod nord. Der vil hermed være 1 km til beboerne i Lystrup og 800 m til beboerne i Lindholm. Derved tages en smule hensyn til Frederikssund Kommune som i pt. er pålagt at levere ca. 60% af alt materiale i Råstofplan 2025.

Tegning til løsningsforslag med angivelse af:

- Naturkorridorer (markeret med røde streger)
- Skrøbelig betonmur (markeret med gul streg)
- Skov (markeret med blå streger)
- Sø (markeret med orange felt)

Konklusion

Som det fremgår af ovenstående løsningsforslag, henstiller vi til at den sydlige del af graveområdet tages helt ud (minimum op til kommunegrænsen). Det udtagede område erstattes af området vest for den nordlige del af Lystrup Syd (se løsningsforslag, område markeret med blå pile på side 10). Derved opnås samme ønskede råstof volumen, mens der tages hensyn til bilag IV-arter samt andre nævnte faktorer

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for jeres hørings svar. Ved alle ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding foretager Region Hovedstaden en lovpligtig og overordnet vurdering af, om den konkrete ansøgning vil kunne have en væsentlig indvirkning på miljøet (støj, støv, transport, natur, landskab o.s.v.). I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding, vil der blive stillet vilkår, der sikrer miljøparametrene oplyst i bilag 4 i miljøvurderingsloven. De enkelte punkter for løsningsforslaget, vurderes at være kommenteret i regionens bemærkninger til jeres hørings svar. Regionen tager jeres forslag delvist til efterretning og inddragelse i redegørelse for miljøforholdene for området.

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

I Råstofplanen er Lystrup Syd graveområde lagt ind under Hillerød. Ca. 28% af Lystrup Syd hører til Frederikssund kommune. Dermed kommer Frederikssund kommune op på 60% af råstofleverancen for Region Hovedstadens 2025 Råstofplan. Frederikssund kommune er dermed uforholdsmæssigt hårdt belastet.

Vi undrer os desuden over at der ikke er foretaget boringer syd for Lindholm Stationsvej og at man på trods af dette har estimeret råstof volumen og kvalitet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven.

Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt.

Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede.

Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm.

Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Et grave- eller interesseområde kan godt gå ind over kommunegrænser. Som I skriver, ligger størstedelen af området i Hillerød Kommune, hvorfor regionen har beskrevet området under Hillerød Kommune.

Region Hovedstaden har estimeret ressourcen for Lystrup Syd ved at kombinere data fra boringer og målinger af ressource-kvaliteten (kornstørrelsesanalyser). Egentlige målinger er suppleret med estimater ud fra kendt viden. Det samlede volumen er beregnet ved kombinere med borningsoplysninger i kote-intervaller ned gennem den forventede ressource. Estimering af kornstørrelsesfordelingen og volumenberegningen er foretaget ved hjælp af et særligt udviklet beregningsværktøj, der er en databaseret metode. Som alle estimater og beregninger kan et vis usikkerhedsinterval forventes. Der er syd for Lindholmvej udført geofysik. Derudover er der en boring lige nord for vejen, og øvrige boringer rundt området. Regionens boringer er offentligt tilgængeligt (GEUS borearkiv). Sammen med en geologisk tolkning af området vurderes estimat af råstofvolumen og -kvalitet at være tilstrækkelig belyst.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Lystrup syd

I miljøvurderingen anføres det, at der kun bør udvindes råstoffer i den nordlige del af området, da det vurderes at være nærmest umuligt at undgå forringelser af levevilkår og ynglepladser for såvel padder som flagermus i den sydlige del.

Det kan derfor undre, at området alligevel er medtaget i forslaget. DN Frederikssund anbefaler, at denne del udtages af planen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

På baggrund af miljørapporten er 19% af Lystrup Syd forkastet på baggrund af miljøhensyn.

På det resterende sydlige område fremgår det af miljøvurderingen, at der kun kan gives tilladelse til råstofindvinding på baggrund af yderligere undersøgelser, fx. lytning for flagermus.

Miljøvurderingen af naturtyper beskyttet af § 3 i danske naturbeskyttelseslov, er foretaget på baggrund af kommunernes registreringer, da kommunerne er den ansvarlige myndighed. Det gør man, da situationen, hvor den konkrete håndtering af § 3 natur kan være vanskelig at vurdere i den overordnede råstofplanlægning, da de helt konkrete påvirkningsfaktorer er ukendte. Det skyldes, at der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Teksten indeholder flg. passus: 'Ved at udtage området varetages hensynet til bilag IV-arter og deres økologiske funktionalitet.....' Denne konklusion finder vi noget letkøbt. Hvad bygger denne opfattelse på? En udtalelse fra en ekspert (i så fald mangler vi en henvisning) eller udtryk for en sagsbehandlers opfattelse? Videre står der 'Ved at udtage området varetages flere miljøhensyn, som sikres mod påvirkning' Hvorfor ved man det? Hvilke miljøhensyn tænkes der på? Det er for løst. Der er ingen samlet vurdering af de miljøgener, som kan tænkes at blive aktuelle.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Disse citater handler om det område, der bliver forkastet (udtaget) på baggrund af miljørapporten.

Øverst i §3 afvejningen er en samlet liste over de miljøparametre, hvor regionen i miljørapporten har påvist en risiko væsentlig påvirkning. Der er desuden et link til det afsnit i miljørapporten, der omhandler det pågældende område.

I miljørapporten kan man se en samlet vurdering af de miljøparametre, som regionen i afgrænsningsnotatet har vurderet skulle undersøges yderligere. Her kan man også finde den rapport, der ligger til grund for regionens vurdering vedrørende bilag IV-arter.

Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding indenfor Lystrup Syd graveområde vil påvirkningen af nærliggende beskyttet natur skulle vurderes igen med langt større detaljegrad.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Bemærkninger til nyt interesseområde Lystrup Syd.

Vi er tilfredse med at område sv. til 19% er udtaget.

Området har tidligere været udpeget som interesseområde pga. egnede grus forekomster.

Den aktuelle ændring til status som graveområde anser vi for at være funderet på et meget løst grundlag.

Det fremgår af teksten, at man først efter statusændring vil undersøge, om det overhovedet er muligt at grave. En 'omvendt' måde at træffe beslutninger på, en måde, som vi ikke finder særlig hensigtsmæssig.

Status som graveområde bør først accepteres, når der er sikkerhed for, at gravning ikke påvirker beskyttede natur i området. Denne sikkerhed er ikke til stede i Lystrup Syd, idet der ikke er skabt den mindste sandsynlighed for, at gravning ikke påvirker naturområderne. Vi tænker her på det lavtliggende område med søer og hængemøser, der løber gennem graveområdet som et sammenhængende bånd i bunden af en tunneldal.

Konsekvensen kan blive, at graveområdet må reduceres yderligere. Ingen, hverken lodsejere eller naboer, kan være tjent med sådan en usikkerhed. Hensynet til grundvand er indeholdt i denne usikkerhed, og det finder vi uacceptabelt.

En gravetilladelse bør ikke gives på et så usikkert grundlag. Der tales om afværgeforanstaltninger, men der er ingen sikkerhed for, om disse vil være i stand til at afværge noget som helst.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Området ved Lystrup Syd har Region Hovedstaden udlagde med Råstofplan 2016/2020 et interesseområde i området. Desværre blev Råstofplan 2016/2020 ophævet og hjemvist til fornyet behandling af miljø- og fødevareklagenævnet. Regionen er i gang med den fornyede behandling af den hjemviste råstofplan og har slået denne proces sammen med udarbejdelse af en ny råstofplan. I den forbindelse har regionen gennemført undersøgelser af råstofressourcen i Lystrup Syd og foreslået området, med en reduceret afgrænsning, som muligt graveområde i Råstofplan 2025. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Lystrup Syd i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Ea Fisker

Uforholdsmæssig belastning af Frederikssund Kommune Det foreslåede areal i Lindholm Syd vil – hvis det bliver godkendt – bidrage til, at Frederikssund Kommune kommer til at stå for en uforholdsmæssigt stor andel af regionens råstofudvinding i Råstofplan 2025. Det er både socialt og økonomisk urimeligt, at én kommune skal bære så stor en byrde, især når det medfører øgede udgifter til infrastruktur, vejslid, miljøovervågning og generel forvaltning. Disse udgifter går i sidste ende ud over kommunens allerede pressede budgetter – ofte med konsekvenser for de svageste grupper i samfundet: børn, ældre og udsatte borgere. Det kan ikke være rimeligt, at én kommune alene skal bære omkostningerne ved råstofudvinding, mens andre kommuner friholdes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Ea Fisker

Forslag: Flyt udpegningen til Allerød Kommune

Jeg opfordrer Region Hovedstaden til i stedet at undersøge muligheden for at flytte det planlagte råstofområde fra Lindholm Syd til arealet lige nordfor i Allerød Kommune, hvor geologiske undersøgelser viser, at der findes tilsvarende mængder af råstoffer. En mere ligelig geografisk fordeling vil både være mere retfærdig og i tråd med principperne om bæredygtighed og lighed mellem kommunerne.

Afslutning

På baggrund af ovenstående opfordrer jeg kraftigt til, at Lindholm Syd tages ud af den kommende Råstofplan 2025. Bevar området som det natur- og friluftsområde, det er – til glæde for både mennesker, dyr og fremtidige generationer.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

som bemærket til et andet af dit høringssvar, udlægges graveområder der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven.

Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt.

Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede.

Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm.

Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Regionen takker for dit høringsvar og tager din bemærkning til efterretning og inddragelse for vurdering af området. Det bemærkes at regionens undersøgelser viser, at der i den sydlige del af område er forekomster med en høj andel af grove materialer. Grovere materiale (grus og sten), vurderes at være af højere kvalitet, da det f.eks. kan benyttes til beton, men også da disse forekomster er de mest begrænsede både i regionen, og desuden også på landsplan.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

11. Det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer

Flere af de beskrevne forhold forstærker hinanden. Når et område samtidig rummer sårbare naturtyper, forekomst af beskyttede arter, ustabile eller utilstrækkeligt undersøgte geologiske forhold, rekreativ anvendelse og betydning for menneskers sundhed og trivsel, bør der anlægges en forsigtighedstilgang. Den samlede påvirkning må vurderes som væsentlig, og bør føre til enten fravalg af området eller en meget begrænset og betinget udnyttelse.

Området ligger desuden mellem to kommuner. Det rejser væsentlige spørgsmål om ansvarsplacering:

☐ Hillerød Kommune vil næppe tage fuldt ejerskab for beskyttelsen, da området ligger i yderkanten.

☐ Frederikssund Kommune er i forvejen hårdt belastet af mange eksisterende graveområder. Der bør derfor findes en entydig forvaltningsløsning, så området ikke overlades til uklarhed og fragmenteret ansvar – med massiv negativ påvirkning som konsekvens. Et område med så mange væsentlige anmærkninger bør ikke efterlades i en grå zone. Hvis Region Hovedstaden vælger at fastholde området som en del af Råstofplanen. Så bør en evt. gravetilladelse kun gives under særligt skærpede vilkår.

Forslag til specifikke begrænsninger og krav (ikke prioriteret rækkefølge)

☐ Tidsbegrænsede gravetilladelser (korte)

☐ Begrænsede gravearealer (sektions opdelt)

- ☑ Løbende og dokumenteret reetablering (som er planlagt fra start og overholdes, ellers bortfalder gravetilladelse)
- ☑ Krav om sammenhængende dyrekorridorer mellem søer – både under og efter gravning
- ☑ Bevaring af bunden i tunneldalen, herunder sikring af beskyttede naturtyper
- ☑ Krav om rekreativ adgang og stiforbindelser i reetableret område, afsluttede graveområder bør overgå til rekreativt område.
- ☑ Begrænsning af efterbehandling af råstoffer i det udpegede område, samt explicit forbud mod tilkørsel af materialer.
- ☑ Øgede afstandskrav til beboelse, både grave afstand, men også ekstra afstand til evt. bearbejdning.
- ☑ Øgede krav til støjbegrænsning og overvågning
- ☑ Begrænsede arbejdstider
- ☑ Ekstensiv støvsikring
- ☑ Transport kun med tildækket lad som driftskrav til grusgrav – ikke blot vognmandens ansvar
- ☑ Ingen gravetilladelse før holdbar transportløsning er dokumenteret (Lindholmvej er uegnet)
- ☑ Dialog og involvering af borgere i området

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding igen iagttage forhold der kan påvirke miljøvurderingen. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan og vil regionen stille krav og vilkår, der sikrer at disse forhold.

Alle relevante aktører herunder relevante kommuner partshøres i forbindes med en ansøgning om råstofindvinding på et udlagt graveområde.

Jeres "forslag til specifikke begrænsninger og krav" vurderes overordnet besvaret i de aktuelle emner i regionens besvarelse af jeres høringsvar.

Regionen har opstillet overordnede retningslinjer og forudsætninger for graveområderne. Specifikke begrænsninger og krav fastsættes i vilkår til det konkrete projekt. Mange af jeres forslagstemaer er emner regionen allerede arbejder med i forhold til at sikre miljøhensyn herunder omkringboende mennesker til råstofgrave. Således er der flere af punkterne der allerede omfattet af gældende regler/forudsætninger. Regionen har dog ikke hjemmel i lovgivningen til at stille vilkår og regulere alle jeres forslag, der henvises udover forudsætninger og miljøvurdering af graveområdet Lystrup Syd til Råstofplanens overordnede retningslinjer for indvinding af råstoffer, jf. råstoflovens § 5a, stk. 2. De fleste retningslinjer indgår som en del af administrationsgrundlaget for regionens meddelelse og administration af tilladelser til råstofindvinding. Enkelte retningslinjer retter sig mod den kommunale administration, hvor denne hænger sammen med råstoflovens regulering. Råstofplanens retningslinjer skal indgå i såvel regionens som kommunernes administration.

Regionen bemærker dog, i forhold til jeres forslag om "Begrænsede gravearealer (sektions opdelt)", at der i forbindelse med en ansøgning skal indvinder fremsende en graveplan. Denne indeholder ofte sektionsdelte faser. Ved at grave et sted af gangen kan være en afværgeforanstaltning af hensyn til at kunne varetage beskyttede arters beskyttelse. se evt. svar vedr. beskyttede arter. En graveplan indeholder desuden arbejdstider.

Desuden bemærker regionen i forhold til jeres forslag om løbende og dokumenteret reetablering, at der ved en tilladelse til råstofindvinding skal fremgå en gravetilladelse. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen. Regioner fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

a. Jordforurening

Selvom området ved Lystrup Syd i dag fremstår som åbent landbrugsland, kan det ikke ukritisk antages at være fri for forurening. Flere af arealerne har tidligere været anvendt intensivt til landbrug, og der været registreret forurening på hele den nordlige matrikel, antageligt pga. jordflytninger. Derudover har området tidligere været gennemskåret af en jernbaneforbindelse. Der foreligger ikke umiddelbart materiale om hvorfor tidligere registreret jord forurening nu er væk og hvorvidt der har været kontrol for nu nedlagt gård der syntes af have været i området i ældre tid.

Selvom der ikke har været egentlig industri i området, er det vigtigt at understrege, at landbrug og jernbanedrift historisk har været blandt de mest almindelige kilder til jordforurening i det åbne land. Derfor bør enhver antagelse om, at området er "rent", baseres på konkret dokumentation – ikke på fraværet af konkret registreringer.

Når man samtidig tager højde for, at området grænser op til følsomme naturtyper, at grundvandet flere steder ligger højt (jf. afsnit 5a), og at jorden lokalt kan indeholde okker, tørv og geologisk ustabile lag, bliver risikoen for spredning af forurening særlig betydningsfuld. Forstyrrelser af jorden gennem råstofindvinding kan potentielt medføre mobilisering af forurening til nærliggende vådområder, vandløb og drikkevandsressourcer.

Det er derfor essentielt, at der gennemføres geokemiske undersøgelser og historiske kortlægninger, før en eventuel gravetilladelse kan vurderes. Dette bør være en forudsætning for tilladelse – og der skal pålægges overvågning samt afværgeforanstaltninger, hvor der identificeres risiko for spredning.

Vi opfordrer Region Hovedstaden til at sikre at alle vinkler er belyst tilstrækkeligt ved f.eks. at benytte både Jupiter-databasen (GEUS) og oplysninger fra Regionens egne V1/V2-registreringer samt historiske luftfotos og kort, før der drages konklusioner om fravær af jordforurening.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af Lystrup Syd. Region Hovedstaden har i forbindelse med miljøvurdering af Råstofplan 2025 fået udarbejdet en rapport om Vurdering af risikoen for at mobilisere jordforureninger fra kortlagte lokaliteter i forbindelse med råstofindvinding. Rapporten konkluderer, at det ikke er sandsynligt, at råstofindvinding vil give anledning til mobilisering af jordforurening. Vurderingen kan ændres, hvis der ved senere undersøgelser fremkommer ny viden om jordforureningerne i nærheden af graveområdet. Bliver der i forbindelse med driften af grusgraven konstateret tegn på forurening, skal arbejdet stoppes og de nødvendige foranstaltninger i gang sættes efter gældende lovgivning om forurenede jord (Jordforureningsloven). Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

Afsluttende kommentarer

Vi har i høringssvaret gennemgået en række temaer, hvor der aktuelt mangler nødvendig viden og dokumentation, og hvor den eksisterende udpegning ikke hviler på et tilstrækkeligt fagligt grundlag.

Vi har specifikt vurderet, at alle nedenstående punkter bør undersøges nærmere for at undgå vidtrækkende negative konsekvenser for området:

1. Biologisk mangfoldighed, flora og fauna
2. Befolkning
3. Menneskers sundhed
4. Jordbund
5. Vand
6. Luft
7. Klimatiske faktorer
8. Materielle goder
9. Kulturarv (arkitektonisk og arkæologisk arv)
10. Landskab
11. Det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer

Ligeledes er lokalbefolkning absolut ikke upåvirkede, som det ses at vedlagt underskrift indsamling er der massiv modstand, trods at der grundet områdets beskyttede status, ikke er mange som bor direkte i området – det bør der tages hensyn til. Hvis Region Hovedstaden trods den manglende faglige afklaring, fastholder udpegningen, bør en evt. gravetilladelse betinges af:

1. Omfattende supplerende undersøgelser af arter, søer, geologi, hydrogeologi, vådområder, støj, luft, trafik, klimatiske og kulturarv.

2. Bindende krav og aftaler om bufferzoner, tidsbegrænsning, støj, støv, arbejdsmiljø, transport, naturkorridorer, rekreative adgang og løbende genopretning i henhold til områdets karakter.
3. Udvidede afstandskrav, området bør begrænses mht. nærhed til boliger, beskyttet og sårbar natur, dyreliv mv
4. Et strengt tilsynsregime med overvågning, rapporteringspligt og økonomiske konsekvenser for overtrædelser (fx bøder og sikkerhedsstillelse).

Såfremt at disse betingelser ikke kan imødekommes, bør området tages ud af råstofplanen. Alternativt skal gravetilladelse afvises, indtil samtlige forhold er dokumenteret, afdækket og sikret. Det skal være sandsynliggjort at der uden tvivl ikke vil være negative konsekvenser for de massive og væsentlige påvirkning et aktivt graveområde vil tilføje området af gener.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag.

Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser.

Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt.

Punkter oplistet i jeres afsluttende kommentarer vurderes overordnet at være kommenteres i de øvrige bemærkninger til jeres høringssvar.

Regionen tager flere af jeres bemærkninger delvis til efterretning.

I forhold til jeres kommentar om håndhævelse (tilsynsregime med overvågning, rapporteringspligt og økonomiske konsekvenser for overtrædelser (fx bøder og sikkerhedsstillelse) bemærker regionen, at ved overskridelser af de stillede vilkår i tilladelsen til råstofindvinding eller den øvrige lovgivning, som regionen er myndighed for, er der en række håndhævelsesmuligheder for regionen. Henstilling kan gives ved forhold af mindre alvorlig karakter. Indskærpelse er håndhævelse af allerede gældende vilkår i tilladelsen. Hvis indskærpelsen ikke efterkommes, kan regionen politianmelde virksomheden. Standsningspåbud kan gives ved en igangværende ulovlig aktivitet. Hvis den ulovlige aktivitet ikke omgående ophører, kan regionen politianmelde virksomheden. Lovliggørelsespåbud kan gives ved et etableret ulovligt forhold, ved enten fysisk eller retslig lovliggørelse. Regionen kan politianmelde virksomheden hvis påbuddet ikke efterkommes indenfor en sat frist. Regionen kan også udføre en selvhjælpshandling, hvor regionen får ud-ført en fysisk lovliggørelse på virksomhedens regning. Derudover kan regionen give forbud mod fortsat drift eller tilbagekalde tilladelsen til råstofindvinding i tilfælde af grov eller gentagende overtrædelse. Ved politianmeldelse hører det videre forløb under politi og anklagemyndighed, som efterforsker sagen og evt.

rejser tiltale. Politiet kan give bøde, fængsel indtil 2 år, konfiskere indtægt virksomheden har haft på det ulovlige forhold og/ eller der kan gives tvangsbøder. Hvis regionen konstaterer en overskridelse af anden lovgivning end den lovgivning regionen er myndighed for, kontakter regionen den pågældende myndighed, som går videre med sagen ofte i samarbejde med regionen. Regionen tilstræber at have en løbende dialog med virksomhederne om de stillede krav til gravearbejdet, for at undgå at der opstår ulovligheder og at disse får alvorlig karakter.

Regionen bemærker desuden at flere af jeres forslag er emner regionen allerede har fokus på, og som fremgår af råstofplanens retningslinjer eller afklares og sikres i en konkret tilladelse til råstofindvinding, ved f.eks. supplerende redegørelser, undersøgelser og vilkår der er målrettet det konkrete ansøgte graveprojekt.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

a. Infrastruktur, ledninger m.v.

Ikke mange interesser i området, da området i dag er beskyttet med ændringer i landskabets karakter, selv solcellepark er blevet afvist.

Der er dog vand, strøm, fiber gravet ned langs vejen. Tung kørsel plus risiko ved grave arbejde er dog til stede. Det bør kortlægges præcis hvor hvilke ting er gravet ned og etableres passende sikkerhedszoner.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding, vil de konkrete forhold inden for det ansøgte område blive vurderet- herunder også om der er ledninger i jorden og/eller anden infrastruktur, der kræver respektafstande og/eller eventuelle dispensationer og/eller tilladelser hos den gældende myndighed.

Såfremt der er forhold i det konkrete graveprojekt, herunder fx. ledninger, der kan udgøre en risiko, stilles vilkår der håndterer risikoen efter gældende lovgivning og retningslinjer i tilladelsen.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

Høringssvar vedrørende Lystrup Syd (Lindholm/Slangerup Tunneldal) på vegne af større borgergruppe

Vi fremsender hermed vores bemærkninger til afgrænsningsnotatet for Lystrup Syd, afgivet på vegne af en gruppe direkte berørte borgere og bakket op af over 700 protestunderskrifter.

Det er vores vurdering, at flere af de vurderede påvirkninger i afgrænsningsnotatet enten er undervurderede eller ikke tilstrækkeligt belyst. Samtidig ser vi en sammenhæng mellem flere faktorer – særligt biologisk mangfoldighed, hydrologi, landskab og rekreativ anvendelse – som tilsammen udgør en væsentlig risiko for negativ påvirkning, både for natur og mennesker.

Derfor mener vi, at området bør tages ud af planen eller alternativt at der ikke bør gives nogen form for gravetilladelse, før der er foretaget langt grundigere og bredere undersøgelser af den samlede påvirkning, både inden for og omkring det afgrænsede område.

Skulle området – på trods af disse risici – blive udlagt til råstofindvinding, bør det kun ske med meget klare begrænsninger, skærpede afværgetiltag, samt en plan for aktiv og løbende reetablering og sikring af rekreativ værdi under og efter indvinding.

Nedenfor fremlægges vores bemærkninger struktureret efter tema, med konkrete gennemgang af hvorfor vi ikke finder at det er tilstrækkeligt sandsynliggjort at der vil ikke vil være væsentlig og specifikke påvirkninger, samt forslag til afværgetiltag og vilkår

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har forståelse for, at etablering af en grusgrav kan påvirke et lokalsamfund og de mennesker der bor der.

Region Hovedstaden er myndighed for udpegning af arealer til fremtidig råstofindvinding samt udstedelse af tilladelser til råstofindvinding. Regionen har ikke indflydelse på markedets anvendelse af råstofferne eller på hvor og hvornår, der ansøges om tilladelse til råstofindvinding. Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v.

Graveområder er afgrænsede områder udpeget i råstofplanen, hvor mængden og kvaliteten af råstoffer er dokumenteret og vurderet til at være af erhvervsmæssig interesse for indvinding. Regionen er forpligtet til at meddele tilladelse til råstofindvinding indenfor et graveområde. Dog gives tilladelse med en række vilkår, som skal overholdes. Vilkårene skal sikre, at der bliver taget tilstrækkeligt hensyn til naboer, natur og miljø, mens der indvindes råstoffer. Vilkårene stiller f.eks. krav om overholdelse af gældende støjgrænser, krav om etablering af støjvolde, tiltag til minimering af støvgener, gravningens udførsel, håndtering af brændstof i graven m.m. En given ansøgning og tilladelse om råstofindvinding vil derved indeholde beskrivelse af det konkrete graveprojekt med både graveplan og efterbehandlingsplan der skal opfylde krav og vilkår.

Regionen takker for jeres høringssvar og tager jeres bemærkninger og oplysninger til efterretning, og medtage det i regionens råstofplanlægning.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

• Har regionen en plan for hvordan luft- & jordforurening mindskes bedst muligt? • Har Regionen en gennemtænkt plan for reetablering af området, således at landskab, dyreliv, motionsruter mv. bevares bedst muligt. • Har Regionen en plan for bevaring af fredede elementer ? • Hvordan vil regionen kompensere for det store værditab på min ejendom, som projektet unægtelig vil skabe?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

-Regionen sætter via vilkår i en evt. tilladelse til råstofindvinding krav til hvordan tanke, materiel, olieprodukter mv. skal opbevares, håndteres, og inspiceres, ligesom der er vilkår for virksomhedens egenkontrol. Se desuden svar vedr. nabogener vedr. støj og støv.

- Der skal i forbindelse med en ansøgning om råstofindvinding foreligge en efterbehandlingsplan for det konkrete graveprojekt. En ansøger kan ansøge om gravetilladelse på dele af det udlagte graveområde, og derfor kan der ikke ligge en færdig plan inden et godkendt graveprojekt. Det bemærkes, at der i forudsætninger for graveområdet er beskrevet at: "Hensynet til bilag IV-arter skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Der kan stilles krav om undersøgelser eller

afværgeforanstaltninger om nærmere bestemte arter, hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, af hensyn til at kunne varetage artens beskyttelse."

- Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven. En miljøvurdering omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning ved gennemførelse af råstofplanen. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning, landskabsværdier og kultur mv. i miljøvurderingen gives desuden en vurdering af mulig påvirkning samt foreslåede afværgeforanstaltninger. I forbindelse med en ansøgning om råstofgravning i et graveområde skal indvinder beskrive graveprojektet og forholde sig til evt. hensyn fra miljøvurderingen, fx. søge om dispensation hvis det er påkrævet af gældende myndighed.

- se også svar vedr. Værdiforringelse og mulighed for erstatning.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

Jeg håber meget på, at dette høringssvar giver et sagligt indblik i mine store bekymringer der er forbundet med planerne om udvinding af råstoffer i mit boligområde samt at nærværende skrivelse kan være en medvirkende faktor til at projektet screen-lægges.

Mine naboer i nummer 10 er ligeledes bekymret for udviklingen af deres lokalområde da de også ligger op til interesseområdet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Regionen takker for dit høringssvar, og inddrager bemærkningerne i den samlede vurdering af området.

Regionen bemærker desuden at Lystrup Syd i forslag til Råstofplan 2025 udlægges som nyt graveområde og ikke interesseområde.

Lystrup Syd - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Carsten Cederholm

10.4 Trafikale konsekvenser

- Lokale veje som Københavnsvej og Ny Øvej vil blive udsat for betydelig mertrafik fralastbiler, hvilket øger trafikstøj, nedslidning af belægning og risiko for kolisionsulykker især på smalle vejstrækninger (Slangerupnyheder, 2025).

- Ved fuld drift kan Lystrup Syd generere flere hundrede daglige lastbilpassager, hvilket skaber komfort- og sikkerhedsbelastning for beboere og bløde trafikanter.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Region Hovedstaden går i dialog med de kompetente myndigheder omkring afvikling af trafikken til og fra råstofgraven. Det er vejmyndighedens ansvar, at vedligeholde veje, så både virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

- Har Region Hovedstaden en gennemtænkt plan for infrastruktur til og fra området, som tilgodeser de omkringliggende beboere, således at gener minimeres?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

- Region Hovedstaden anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af

ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Lystrup Syd - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

Økonomisk konsekvens for os på Lindholm Stationsvej 4

Etablering af graveområde omkring vores ejendom på Lindholm Stationsvej 4 matrikel: 7a Lindholm By, Uvelse, vil få fatale økonomiske konsekvenser for os.

For at forstå den reelle konsekvens har vi fået vurderet vores ejendom af i alt 3 forskellige ejendomsmæglere fra lokalområdet, samt fået foretaget en vurdering fra Realkredit Danmark i 2. kvartal 2025.

De lokale ejendomsmæglere har alle givet en vurdering før og efter vi informerede dem om en potentiel grusgrav op ad vores matrikel. Alle er kommet med den samme negative konsekvens, svarende til at tab på ca. 80% svarende til at tab på ca. 6.5 mill. - 6.8 mill.

Alene det at det i 2020 blev offentliggjort at der var udpeget et "Interesse område" lige Nord for vores grund betød, at vi på det tidspunkt led et tab på mere end 20% af ejendomsværdien.

Det vil være intet andet end et katastrofalt økonomisk tab, som vi på ingen måde vil være i stand til absorbere. Vi købte ejendommen i sommeren 2020 af lodsejeren, som ejer jorden rundt om os, og vi mistede allerede hele vores friværdi, da "Interesse området" blev offentliggjort i efteråret 2020.

Såfremt der gives tilladelse til udvinding af Råstoffer omkring vores ejendom, så er vi ikke alene stavnsbundet, men også teknisk insolvente. På en medium tidslinje så mister vi hele vores opsparing fra mere end 35 år på arbejdsmarkedet.

Det kan på ingen måde være rimeligt eller acceptabelt, at andre får en kæmpe økonomisk gevinst på bekostning af vores katastrofale tab. Det kan da ikke være Region Hovedstadens holdning?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde. I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver

kreds af regionens borgere. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer. Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Området ligger ud til statsvej og den samlede effekt af dette og andre råstofområder vil give trafikanter i kommunen indtryk af en kommune med ødelagte landskaber, med de økonomiske konsekvenser det vil have for kommunens ejendomssejere generelt. Da der - som det fremgår af de efterfølgende overordnede bemærkninger - ikke er et markedsfølsomt behov for nye råstofgraveområder og der vil være væsentlige tab knyttet til udpegningen, anbefaler Frederikssund Kommune, at graveområdet tages ud af Råstofplan 2025.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde. I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer. Region Hovedstaden har vurderet at udlagte grave- eller interesseområder dækker regionens råstofbehov inden for mindst en 12-årig periode. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a. Det samlede behov for råstoffer i Region Hovedstaden i perioden 2025-2037 er estimeret til 85,2 mio m³. Ressourceopgørelsen for Region Hovedstaden i planperioden 2025-2037 er estimeret til 85,54 mio m³. Samlet set viser det, at Råstofplan 2025 er i balance. De specifikke opgørelser og prognoser kan ses i afsnittene under Redegørelsen i Forslag til Råstofplan 2025. Region Hovedstaden er myndighed for udpegning af arealer til fremtidig råstofindvinding samt udstedelse af tilladelser til råstofindvinding. Regionen har ikke indflydelse på markedets anvendelse af råstofferne eller på hvor og hvornår, der ansøges om tilladelse til råstofindvinding. Råstoffer, der indvindes i grusgrave, anvendes primært til vejanlæg og byggeri. Kvaliteten og stenprocenten har dog stor betydning

for anvendelsen. Forekomster med en høj andel af grove materialer vurderes at være af højere kvalitet, da det f.eks. kan benyttes til beton, men disse forekomster er også de mest begrænsede både i regionen, men også på landsplan. De mere fintkornede forekomster vurderes at have lavere kvalitet, og er samtidig dem, der er flest af. Men der er også behov for ret store mængder af fyldsand til bl.a. nedlægning af fjernvarmerør og øvrige ledningsarbejder.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

b. Socioøkonomiske forhold

Givet at der er huse meget tæt og direkte i graveområdet må de socioøkonomisk forhold anses for væsentlig belastet, og ekstra afværgetiltag bør beskrives faste og på forhånd kendte krav ved evt. gravetilladelse

Mange bor i området fordi de er glade for den ro der er ved at bo landligt, og at bo i en grøn bevaringsværdig zone/beskyttet landskab giver ro i sjælen. Mange vil nu ikke ha råd til at flytte væk og har haft al mulig god grund til at tro at området aldrig vil overgå til at være udpeget som graveområde. Ved tidligere, nu hjemsendt, plan om at gøre området til interesseområde, fortalte Regionen af en udpegelse til interesseområde ville fungere som en defakto fredning af området (området er så defakto allerede beskyttet pga begge kommuners udpegning til beskyttet område), hvilket ville give tid til nærmere undersøgelser. Der er enormt utrygt at Regionen nu går direkte til at udpege området som graveområde, og må anses for en væsentlig misinformation og giver ikke megen tid til at finde evt punkter som kunne være relevant i en høringsrunde. Evt behandling af grave anmodning bør der derfor involveres parter som dækker alle punkter i afgrænsnings dokumentet.

Der er derfor væsentlig påvirkning pga placering af det udpegede område. Vi forstår at Regionen ønsker at følge skellinjer, men kan konstatere at Regionen godt kan pille beskyttet natur ud (hvilket vi selvfølgelig er glade for), men dermed kan man også sikre øget afstand til beboelse, man behøver ikke at følge skellinjer. Regionen har dermed ikke gjort tilstrækkelig for at sikre beboerne i område mod socioøkonomiske forringelser, og selvom det gælder alle de udpegede områder, så er der som ovenfor beskrevet lokale forhold der gør udpegelse af området til graveområde væsentlig problematisk, da der er et kæmpeskift fra hvad der kommunalt og regionalt tidligere har været meldt ud som gør effekten disproportional stor. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Lystrup Syd har tidligere været udpeget til interesseområde. Et nyt område kan desuden godt udpeget direkte til graveområde - det er der flere områder der bliver. Det vurderes således ikke at være tale om misinformation i forhold til at regionen udpeger området som muligt graveområde. Ved såvel arbejdet med forslag til nye graveområder i råstofplanen og behandling af ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding, foretager regionen partshøring af lodsejere og omkringboende til det aktuelle areal. Ved en partshøring fremsendes relevante oplysninger omkring en ansøgning/muligt graveprojekt til vurderede berørte aktører herunder omkringboende, lodsejere og andre relevante parter og typisk med 3-4 ugers svarfrist. Region Hovedstadens råstofplaner indeholder en række retningslinjer for indvinding af råstoffer, ressourcebeskyttelse og efterbehandling af graveområder efter endt indvinding. Formålet med retningslinjerne er at synliggøre over for borgere, myndigheder og andre interessenter, hvilke forhold regionen vil lægge til grund for afgørelser om tilladelse til råstofindvinding. Derudover fremhæver

retningslinjerne forhold, som kommunerne skal tage højde for i den kommunale planlægning, idet kommuneplanen ikke må være i strid med råstofplanen. Området udlægges med en forudsætning om, at der i tilladelser til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at de potentielle miljømæssige hensyn i form af f.eks. støj og støv, skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding. Det skal derfor ved det konkrete indvindingsprojekt vurderes, hvordan miljøpåvirkningen nær sammenhængende boligbebyggelse kan begrænses mest muligt. Der kan f.eks., på baggrund af en konkret vurdering, stilles vilkår om at indvindingsaktiviteter i en zone nær boligbebyggelsen begrænses i forhold til afstand og tidsperiode, således at miljøpåvirkningerne minimeres. Det er altid grundejer som afgør, om og hvor der skal indvindes råstoffer på en ejendom/matrikel. Regionen udpeger graveområder i råstofplanen, men har ikke indflydelse på, om der søges om tilladelse til indvinding af råstoffer i hele graveområdet. Regionen har i henhold til loven mulighed for at ekspropriere, men dette kræver, at ekspropriationen vil være af væsentlig betydning for at realisere en planlægning til fremme af de formål, der er nævnt i formålsbestemmelsen i råstoflovens § 1. Det er tillige muligt at gennemføre en ekspropriation på baggrund af en lokalplan, der udlægger et område som råstofgraveområde og samtidig fastlægger områdets fremtidige anvendelse. Det er svært at forestille sig en situation, hvor det vil være tilfældet. Der er således heller ikke eksempler på, at en region har foretaget ekspropriation med henblik på råstofindvinding. Der vil i forbindelse med eventuelle tilladelser stilles vilkår og krav om minimumsafstande til aktuel beboelse. Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde. I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Palle Rasmus Jensen

- Ejendomsværdi. Ligeledes er jeg stærkt bekymret for udsigterne til min ejendoms værdi, hvis projektet gennemføres. Jeg har selv bygget mit drømmehus og brugt mange penge og timer på det. Jeg arbejder til daglig hårdt for at nedbringe gælden hurtigt og ad den vej skabe mig en solid pensionsopsparing. Men hvad nytter alt dette, hvis huset bliver indhyllet i en grusgrav, hvem vil så købe og i så fald betale i nærheden af den værdi ejendommen har i dag??

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke

værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer og efterfølgende beskyttede rekreative områder på de efterbehandlede arealer.

Lystrup Syd- Klima

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

7. Klimatiske faktorer

Se punkt 3 som beskriver specielle klimatiske faktorer.

Dertil kommer at store dele af området er gammel tørvemose (seneste markbrand tog flere dag at slukke, pga. tørv i jorden, formodentlig primært i de lave områder af tunneldalen).

Gravning i området vil betyde at CO₂ fra disse reserver frigives, enten direkte via opgravning eller indirekte via nedbrydning pga. iltning. Der kan også have en betydning for naturtyperne og vand da tørv kan påvirke vandets kvalitet via filtrering og ikke mindst virker som depot der frigiver vandet langsomt. Dette forhold er ingen steder nævnt og kunne have en væsentlig påvirkning både mht. CO₂, men også i forhold til andre punkter, se 1.c og 5.a.

Hvis CO₂ fortsat skal være bundet i tørven, bør der ikke graves i bunden af tunneldalen og ligeledes bør det sikres at der ikke laves grundvandsændringer, hvilket også vil kunne forårsage frigivelse af CO₂ for tørv der nedbrydes. Dermed er der lokale faktorer, som bør anses for væsentlige og dermed ikke blot skal behandles på et overordnet plan.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har vurderet de klimatiske faktorer på planniveau. Den største påvirkning af CO₂-udledningen i forbindelse med råstofindvinding er knyttet til transporten. Det er således afstanden mellem indvindings- og anvendelsessted, som har størst betydning. Lokale råstoffer har således en mindre CO₂-påvirkning end råstoffer der transporteres fra andre regioner eller fra udlandet. Selve indvindingen og forarbejdningen af råstoffer vil indebære den samme CO₂-udledning, uanset, hvor den foregår. I råstofloven er der krav om, at regionen skal udlægge arealer der kan dække råstofforbruget indenfor regionen de kommende 12 år. Regionen har bestræbt sig på, at udlægge forslag til graveområder tæt på arealer, hvor der forventes et stort råstofforbrug, eksempelvis langs kommende motorvejsstrækninger. Region

Hovedstaden iagttager forholdet omkring tørv ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding.

Lystrup Syd- Rekreativitet

Udsagn

Afsender: Christoffer Harbæk

3. Tab af landskabelig, rekreativ og kulturel værdi

Lindholm og det omkringliggende område er udpeget som naturmæssigt bevaringsværdigt af både Frederikssund og Hillerød kommuner.

Området bruges aktivt af fastboende, sommerhusejere og besøgende til vandreture, ridning, cykling og historiske ture langs den tidligere Slangerupbane. Et lokalt hestehold i området er i gang med at udvikle sig til et springcenter, hvilket vil styrke det rekreative og bæredygtige brug af området yderligere.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår vurdering af påvirkninger og forslåede afværgeforanstaltninger, der kan indarbejdes i vilkår til en eventuelt tilladelse til råstofindvinding samt efterbehandlingsplan. I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Christoffer Meyer

Befolkningen

d. Rekreative interesser

Området omkring Lindholm er udnævnt af både Hillerød og Frederikssund kommune som værende bevaringsværdigt naturområde. Dette er en af grundene til at vi valgte at flytte til området for 5 år siden. Området bruges desuden som rekreativt område af helårsbeboere som os, samt sommerhusejerne og de mange besøgende.

Den private hestepension i den sydlige del af området, skal ifølge Lodsejeren udvikles til et springcenter. Ryttere fra bl.a. Lindholm og Slangstrup Overdrev benytter sig af stisystemet samt af Lindholmvej og markerne syd og nord for Lindholm Stationsvej til og fra Uggeløse og Lystrup skov.

Togentusiaster går fra tid til anden mellem Farum Station og Slangstrup Station langs den tidligere Slangstrupbane, som går igennem det udpegede graveområde.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen takker for jeres høringssvar vedr. de rekreative interesser. Regionen tager jeres bemærkning til efterretning og inddragelse i redegørelse for miljøforholdene for området.

Udsagn

Afsender: Karen Bjerre Steenberg

c. Rekreative interesser

Området bruges i dag på mange forskellige måder af mange grupper.

- Der er sommerhusområder umiddelbart tilstødende og et andet tæt på, grusgrav vil væsentlig forringe rekreativ brug af disse områder.

- Der er stier i området, både direkte i det udpegede område og på skel til området, man kan være bekymret for adgang og rekreativ værdi under evt. grusgravning. Disse stier bruges rekreativt af helårsbeboerne i Lindholm og andre i området, samt som smutvej til f.eks. Slangstrup Overdrev. På kortet er der tilføjet orange streger som markerer stier som kan risikere afskåret, dertil er der også andre mindre stier, herunder udyrkede

markskel, og veje der kan blive berørt. - Der er hestehold i området (pt er den største under ombygning), men hvem vil have heste gående i daglig støj fra grusgrav, samt andre gener, hvilke betyder at man kan frygte hvad der så skal ske med de bygninger. Mange har gennem årene nydt daglige besøg og rideture i området (inkl. hen over marker når det er tilladt af bonde). Specifikt er der er via sti (Slangstrup Overdrev/gammelt jernbaneterræn) forbindelse til større rideskole vest for graveområdet. Udpegningen af området kan derfor have negative konsekvenser, selv inden der er givet evt. gravetilladelse.

- Området er flittigt benyttet af mange cykelryttere til rekreative formål, men kan de sikkert cykle på vejen sammen med lastbiler og evt grus på vejen. Der er jævnligt større cykelløb gennem Lindholmvej, alt fra entusiastiske motionister til olympisk kvalifikations løb.

- Togentusiaster og historisk interesserede besøger tit området, da Lindholm, som gammel stationsby, har en vise opmærksomhed i sådan interesserede kredse.

- Skoven er som afgrænsningsdokumentet siger benyttet af mange, specielt via adgang fra Hørup Skovvej, og indeholder muligheder for vandretur, hundeluftning, til motionsudfordringer.

Som ovenfor gennemgået er der væsentlig anden rekreativ anvendelse af området end bare brugere af skoven, alle disse brugere vil opleve væsentlig påvirkning. Alle aspekter af rekreative interesser bør undersøges, og passende afværgetiltag bør være betingelse for evt gravetilladelse, som minimum bør der være en plan hvordan området under og efter evt gravning kan gøres mere tilgængeligt for rekreative formål, samt sikring af nuværende brug.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for at gøre regionen opmærksom på de rekreative værdier i området. Rekreative værdier skal vurderes i miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025 og skal indgå i § 3-afvejningen efter råstofloven, hvor forskellige miljøhensyn afvejes i forhold til kvaliteten af råstofressourcen i området. I Miljøvurderingen for Lystrup Syd beskrives kun forhold vedr. den østlige del af det mulige nye graveområde Lystrup Syd, idet der bemærkes at der befinder sig et mindre skovområde, som kan bruges af offentligheden rekreativt inden for rammerne af § 23 i naturbeskyttelsesloven, hvor man må benytte stier og veje fra kl. 6 til solnedgang.

Regionen tager jeres bemærkninger om rekreative interesser delvist til efterretning.

Rekreative interesser inddrages i den samlede vægtning og vurdering er miljøforholdene for området, og afgrænsning af graveområdet.

Onsved - Efterbehandling

Udsagn

Afsender: Bo Sørensen

Vedhæftet findes mit høringssvar angående Råstofplan 2025

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se tidligere svar til høringssvar nr. 931.

Udsagn

Afsender: chris jensen

Da jeg købte Onsvedvej 2 i 2020, blev der ingen steder nævnt, truslen om grusgrav, hvis det var tilfældet, havde jeg aldrig budt på grunden. Som overnævnt blev jeg forelsket i den fantastiske udsigt ud over markerne, og den ideelle base for opvækst i ro og fred, alt sammen som nu vil blive til larm, beton lunger, tung lastbil trafik og et deprimerende måne landskab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over

landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Regionen arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Mia Hemming Balint

4. Ødelæggelse af natur og landskabsødelæggelser: Grusgrave ændrer landskabet betydeligt, og reducerer områdets historiske, æstetiske og rekreative værdi. Når grusgrave er gravet, må de ikke fyldes igen og efterlades som store åbne sår i landskabet. Når de lukkes efter måske 40-50 års gravning, så kan de først efter yderligere 20-30 år udgøre en vis rekreativ værdi, afhængig af deres størrelser. Dette forudsætter at lodsejeren ønsker at medvirke og stille sin jord til rådighed for offentligheden. Det bør regionen kræve, såfremt der gives gravetilladelser.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er rigtigt, at det som udgangspunkt er grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejer, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Høringsforslag til Råstofplanen 2025 Det drejer sig om Onsved by Som beboer i Onsved ønsker jeg at gøre indsigelser mod dele af den nye plan. Men jeg vil gerne først gå tilbage til den allerede vedtaget Bevarende Lokalplan nr 029 af 28 April 2010 Side 3-4 Onsved ligger i landzone og udpeget som en særlig landsby med bevaringsværdige træk. Helt tilbage til 1085 hvor byen hed "Othense" og i 1320 hvor navnet "Othænsweh" som oversat betyder Odins Helligdom eller Odins Skov. Et besøg på Jellinge Museum vil vise at det er optaget som den første og eneste by på Sjælland der er en gammel hedensk "Odins" by. Side 13 Onsved er udpeget som landsby med særlig kulturhistorisk værdi. Jævnfør Frederikssund Kommune må der kun drives landbrug, samt sådanne erhverv som ikke medfører gener for de omkringboende. Side 14 Lokalplanområdet ligger indenfor kystnærheds zonen som omfatter områder i indtil 3 km fra kystlinien. Side 15 Jævnfør Regionsplan af 2005 må ikke udlægge områder til støjfølsomme anvendelse, hvis støjniveauet er højere end miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. Desuden ligger lokalplanområdet områder med særlig drikkevands interesser. Side 16 Miljøklasser 1-2, 3-4,5-6 og 7 er klassificering og respektive afstande til boliganvendelse. Råstofindvinding må da høre hjemme under mindst klasse 3-4 Side 17 Virksomheder i området skal både i anlægs- og driftsfase overholde Frederikssund Kommunes til enhver tid gældende "Forskrift for støj og vibrationer" såfremt de ikke er underlagt lovgivning mm Side 19 Ordet miljø dækker bla natur, ressourceforbrug, leveforhold for mennesker mv 2/5 Side 21-25 10.5 Udendørs oplag skal placeres så de er mindst mulig synlige fra vej/offentlig arealer og skal afskærmes 10.6 visuelt med beplantning eller hegn med max højde på 1 meter. 10.7 Terrænregulering på mere end +/-1/2 meter må ikke finde sted Side 26 Byrådet kan meddele dispensation fra lokalplaners bestemmelser hvis dispensationen ikke er i strid med principperne i planen Jeg vil gerne vide om alt det vi fik ud af at lave en lokalplan nr. 29 ikke er gældende mere og alt det arbejde der blev lavet er uden betydning På politiker sprog: Vi har et standpunkt til vi tager et nyt. Det er svært når mit hus er beliggende på matrikel 5M Jeg er berørt af Stort set alle de ulemper man kan tænke sig

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at Frederikssund Kommune har vedtaget en bevarende lokalplan for Onsved i 2010. Regionen lægger i sin vurdering vægt på, at en lokalplan kun er gældende inden for lokalplanens afgrænsning. Dette vil ligeledes gælde for den kommunale administration i hht. lokalplanen. Regionen stiller ikke forslag om nye graveområder i lokalplanlagte områder. Regionen vil i forbindelse med miljøvurderingen af en konkret ansøgning om råstofindvinding skulle tage stilling til evt. fastlæggelse af et afstandskrav til beboelse for indvindingsaktiviteter.

Udsagn

Afsender: jakob olsen

"Beskrivelse af forslag til nyt graveområde

I forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan har Region Hovedstaden sendt forslag om at udpege markerne vest for Onsved som graveområde i den kommende Råstofplan. Området er beliggende ved Skibbyvej, Bredagervej og Onsvedvej helt tæt op til landsbyen Onsved.

Generelle indsigelser

Jeg er meget overrasket over, at man kan planlægge en sådan industri stødende direkte ind i en landsbys bebyggelser med ganske få meter til byens huse; og med direkte skel hertil. Af hensyn til miljøet fastlægger lokalplan 29 restriktioner for hvilke typer erhverv, som på denne måde kan etableres i området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen lægger i sin vurdering vægt på, at en lokalplan kun er gældende inden for lokalplanens afgrænsning. Dette vil ligeledes gælde for den kommunale administration i hht. lokalplanen. Regionen stiller ikke forslag om nye graveområder i lokalplanlagte områder. Regionen vil i forbindelse med miljøvurderingen af en konkret ansøgning om råstofindvinding skulle tage stilling til evt. fastlæggelse af et afstandskrav til beboelse for indvindingsaktiviteter.

Onsved - Grundvand

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Drikkevandsbeskyttelse:

Beskyttelse af vores grundvand og dermed drikkevand er vel nok et af de allervigtigste temaer i denne tid. Der arbejdes på kortlægning af grundvandsparker over hele landet, og i arbejdet med den grønne trepart spiller grundvandsbeskyttelsen en væsentlig rolle. Derfor må der også tages udstrakte hensyn hertil i råstofplanen. Det gælder med hensyn til udpegning af områder, men også med de hensyn, der skal tages såvel under som efter udgravningen.

I den nylig fremlagte kommuneplan vil man se, at området omkring Onsved er særlig sårbart hvad angår drikkevandsbeskyttelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

En stor del af Region Hovedstadens areal er udpeget som område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Indvinding af råstoffer er ikke uforenelige med OSD-udpegninger, da råstofindvinding i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet.

Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af

gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoffilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoffilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Risiko for forurening :Det vurderes ikke at der er forurening i området. Den vurdering er jeg ikke enig om. Nu har beboere i Onsved i rigtig mange år klaget over det, der i Kommunens svar til os skulle være kompostjord og ok. Det er dog ofte fyldt med alt muligt affald Hvis der er noget som ikke skulle være der er det nok os der har smidt det... eller måske dem der køre forbi i biler (Det brev har jeg liggende)

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er flere kortlagte jordforureninger inden for en afstand af 250 m fra det mulige nye graveområde Onsved. Region Hovedstaden har for det mulige nye graveområde Onsved vurderet risikoen for at mobilisere jordforureninger fra kortlagte lokaliteter i forbindelse med råstofindvinding. Dette er vurderet ikke sandsynligt.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Den omfattende udpegning af mulige råstofgrave centralt i Hornsherred med graveområder i Landerslev, Lyngerup, Lyngerup Udvidelse, Krogstrup og Onsved skaber omfattende områder uden beskyttende jordlag og dermed risiko for, at investeringer i den fremtidige vandforsyning til hovedstadsområdet ved Gerlev i Hornsherred fortabes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet.

Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel tilladelse til råstofindvinding vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke.

Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: jakob olsen

Grundvand

Hele området er endvidere udlagt som OSD område, betyder, at der skal udvises meget stor forsigtighed vedrørende påvirkninger af drikkevandet. Og ved en afgravning til en dybde af 30 meter er det særdeles usikkert om forurening af grundvand kan undgås.

Forudsætninger for graveområdet:

Der må maksimalt indvindes 125.000 kubikmeter råstof pr år under grundvandsspejlet? Hvem fører tilsyn med dette? Og ved eventuel afvigelse: Hvilke sanktioner vil der være tale om overfor indvinderen? Andre beboere tæt på nuværende grusgrave har givet udtryk for at opfølgningen, sanktioner o.l. slet ikke finder sted, og hvis den finder sted, sker der alene det, at indvinderen får dispensation når en bestemmelse i indvindingstilladelsen er overskredet. Der er således tale om "det rene Klondyke marked", hvor der ingen love eller regler er gældende.

Vil Regionen kunne give klokkeklare garantier for at alle påbud, straks skal følges?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

En stor del af Region Hovedstadens areal er udpeget som område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Indvinding af råstoffer er ikke uforenelige med OSD-udpegninger, da råstofindvinding i sig selv ikke er en forurenende proces. Region Hovedstaden vurderer, at udpegede områder med grundvands- og drikkevandsinteresser ikke vil være til hinder for udlægning af grave- eller interesseområder inde for disse områder. Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Det er ikke en forudsætning i forslag til Råstofplan 2025, at der maksimalt

må indvindes 125.000 kubikmeter råstoffer pr. år under grundvandsspejl. Det var en forudsætning, der var fastsat i den nu ophævede 2016/2020. Regionen har i Råstofplan 2025 besluttet at udforme forudsætningen, så den har mere overordnet karakter og ikke har karakter af vilkår. Det er regionen som løbende fører tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstof tilladelserne. Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk

Udsagn

Afsender: Jeannette Johansen

ligger ovenpå et kæmpe drikkevandsreservoir, jvf. tidligere indsendte oversigtskort.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstof tilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstof tilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Maria Sejer Glargaard

påvirkning af grundvandet - vi er mange der har egen boring

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel tilladelse til råstofindvinding vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Mia Hemming Balint

8. Drikkevand: Grusgravning under grundvandsspejlet er en trussel mod drikkevandsforekomsterne, og kan betyde at vandboringer må sløjfes med store miljømæssige og økonomiske omkostninger til følge.

Grusgravene i Onsved ligger direkte ovenpå Hornsherreds vandmagasin – alene dét bør være nok til, at grusgravene sløjfes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se svar til punkt 5.

Udsagn

Afsender: Mia Hemming Balint

5. Vandspejl og grundvandsniveauer: Grusgrave påvirker grundvandet, både i form af forurening og ændringer i grundvandsniveauet, hvilket kan få konsekvenser for lokale drikkevandsressourcer samt grundvandsniveauet i området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstofstilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstofstilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Onsved Bylaug

Tillige er stykket stik vest for Onsved OSD område. Fjernes ler og grus, så fjernes det filter, som beskytter grundvandet!! Der vil være stor risiko for forurening af grundvand ved udgravning under grundvandsspejlet. Overfladevand, lastbilkørsel, måske ovenikøbet opbevaring af brændstof er store risikofaktorer! En virkelig god grund til, at der absolut ingen biaktiviteter skal være i et sådan område! Hverken stenknusning eller tilførsel af andre råstoffer til blanding! Derfor har vi ærlig talt svært ved, at overskue konsekvenserne af, at der for at skåne grundvandet, i eet skrift gives "tilladelse" til at udgrave 125.000 m3 årligt under grundvandsspejlet; og i det næste skrives 500.000 m3 årligt? Er der udført nye Miljøvurderinger, som ikke er udsendt?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og

omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Hvis der skal ske tilførsel af materialer udefra og disse skal knuses, skal der ansøges om dette og der skal ske en konkret vurdering af om denne aktivitet holder sig indenfor fastsatte grænseværdier og miljøkrav mv. på linje med den almindelige gravning. Før en indvinder må tilføre materialer udefra, skal de altså have en tilladelse til dette, tilladelsen indeholder vilkår der regulerer aktiviteten.

Udsagn

Afsender: Pernille Gregersen

Da i har tidligere sagt i vil grave under vandspejlet vil det true vores område ved grundvandssænkning, og området vil blive udsat for mulig forurening.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se svar vedr. drikkevand. Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet.

Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Pernille Gregersen

Jeg er modstander af etablering af grusgrav ved Onsved. Der er drikkevand i området som vi er afhængige af.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og

omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. En stor del af Region Hovedstadens areal er udpeget som område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Ligesom det er for størstedelen af graveområdet Onsved. Indvinding af råstoffer er ikke uforenelige med OSD-udpegninger, da råstofindvinding i sig selv ikke er en forurenende proces. Region Hovedstaden vurderer, at udpegede områder med grundvands- og drikkevandsinteresser ikke vil være til hinder for udlægning af grave- eller interesseområder inde for disse områder.

Udsagn

Afsender: Ulla Gertz Skarvig og Tom Gertz Skarvig

8. Hvad gør grusgravene ved vores grundvand ?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Mie Hansen

Vil kommune, Bylaug og nærmeste naboer blive inviteret med til forhandlinger omkring en evt. gravetilladelse?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen går i dialog med den pågældende kommune i forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding

Regionen opfordrer derudover alle indvinderne til at følge Kodeks for godt naboskab.

Kodeks for godt naboskab ved råstofindvinding definerer nogle spilleregler for sameksistens – fra ansøgning om tilladelse til råstofindvinding til efterbehandlingen er afsluttet. Målet er, at løsningen af de problemer, der opstår, i højere grad kan ske gennem dialog mellem naboer og virksomheder.

Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Side 13

Onsved er udpeget som landsby med særlig kulturhistorisk værdi. Jævnfør Frederikssund Kommune må der kun drives landbrug, samt sådanne erhverv som ikke medfører gener for de omkringboende.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at det mulige graveområde Onsved ligger inden for et område med kulturhistorisk bevaringsværdi - kirkeomgivelser til Krogstrup Kirke. Regionen vurderer, at det er muligt at tilrettelægge en efterbehandling af det mulige nye grave- eller interesseområde, som sikrer hensynet til kirkeomgivelserne. Der er ikke fredede eller bevaringsværdige bygninger indenfor det mulige nye grave- eller interesseområde.

Det er derfor regionens vurdering, at der ikke er en væsentlig påvirkning af kulturhistoriske værdier, fredede eller bevaringsværdige bygninger og forholdet undersøges ikke nærmere.

Udsagn

Afsender: jakob olsen

Hele arealet, der er foreslået optaget som graveområde i råstofplanen, er udpeget som beskyttelsesområde med landskabelig værdi. For områder med landskabelige værdier gælder følgende: Inden for de udpegede landskabelige beskyttelsesområder må der som hovedregel kun opføres bygninger og nye anlæg, der er erhvervsmæssigt nødvendige for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri, eller bygninger og anlæg, som ikke slører eller forringer de særlige landskabsværdier. Landskabet vest for Onsved er ligeledes udpeget som område med kulturhistoriske interesser, helt specifikt er området udpeget til kirkeomgivelsesområde. For områder med kulturhistoriske interesser gælder følgende: Inden for de udpegede landskabelige beskyttelsesområder må der som hovedregel kun opføres bygninger og nye anlæg, der er erhvervsmæssigt nødvendige for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri, eller bygninger og anlæg, hvis det ikke forringer, men derimod harmonerer med de særlige kulturværdier.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har på foreliggende grundlag foretaget en miljøvurdering af det nye mulige graveområde Onsved. Regionen er ikke enig i, at arealer inden for det mulige nye graveområde er udpeget som bevaringsværdigt landskab. Regionen anerkender, at der i forslag til Frederikssund Kommuneplan 2025 ligger et forslag til bevaringsværdige landskaber på en del af arealet. De nye beskyttelsesområder skal beskytte de visuelle oplevelsesmuligheder ved indsigten til Krogstrup Kirke og Julianehøj dels på lang afstand fra Fjordlandsvej, dels fra nærområderne omkring kirken og højen. Det er regionens vurdering, at råstofindvinding ikke tilsidesætter beskyttelsesinteresserne, en tilladelse til råstofindvinding kan tilrettelægges, så indsigtsmulighederne ikke forringes.

Det er rigtigt, at dele af det mulige nye graveområde Onsved (og Krogstrup) ligger i et område med kulturhistoriske bevaringsværdi - Kirkeomgivelser til Krogstrup Kirke (udpeget i Frederikssund Kommuneplan 2021-2033). Det er regionens vurdering, at det er muligt at tilrettelægge en efterbehandling af det mulige nye graveområder, som sikrer hensynet til kirkeomgivelserne.

Udsagn

Afsender: jakob olsen

Kulturarv

Hensigten med lokalplanen er at sikre, at de karakteristika, som gør Onsved til en særlig landsby fastholdes, herunder særligt bystrukturen med forte, gadekær og infrastrukturen. Lokalplanen skal endvidere give mulighed for en begrænset udvikling af beboelse og erhverv i landsbyen, med henblik på at sikre landsbyens liv. Lokalplanen udpeger vejforløb og fortene med gadekær som bevaringsværdige elementer, der ikke kan ændres uden tilladelse fra Byrådet. Lokalplanen fastlægger retningslinjer til sikring af de

ubebyggede arealer, herunder hegning, terrænregulering, vejbelægning og skærmning af eventuelle udendørs oplag. Lokalplanen sikrer, at der ved ombygning og nybyggeri arbejdes med et formsprog, der styrker opfattelsen af Onsved som en landsby. Onsved er beliggende på et plateau mellem israndslinier i et bakket morænelandskab med velbevarede levende hegn. På Onsveds vestlige side er der udsigt til Krogstrup kirke. Kirken fremstår som et væsentligt bærende kulturelement for landskabet, da den vidner om tidligere tiders bosætning. Krogstrup kirke er i dag karakteriseret ved at være en "ødekirke", og ved sin placering på et plateau i landskabet, kan den ses vidt omkring i det åbne land. Det er min opfattelse, at der ved etablering af en grusgrav helt tæt på Onsved, udpeget som en særlig landsby, ikke tages det fornødne hensyn set i forhold til, citat:: "Lokalplanen sikrer, at der ved ombygning og nybyggeri arbejdes med et formsprog, der styrker opfattelsen af Onsved som en landsby".

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er regionens vurdering, at det er muligt at tilrettelægge en efterbehandling af det mulige nye graveområde Onsved, som sikre hensynet til kirkeomgivelserne. Se også tidligere svar vedr. miljøforholdet kulturhistoriske værdier.

Onsved - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Catharina Elisabeth Bigom Seitner

Vores søn er 2 år gammel og går i dagpleje i Onsved. Han skal ikke lide under støj, støv og tung lastbil trafik det medfører ved udlægningen af de grusgrave.

Han har alle sine dage sovet sine lure i barnevognen udenfor, som han godt kan vinke farvel til – sammen med vores kommende barn.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstof tilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstof tilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse

af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Catharina Elisabeth Bigom Seitner

Nej til grusgrav i Onsved

Jeg, og min familie, bor på Onsvedvej 2 i Skibby og vi ligger derfor på første paket til én af de mange grusgrave der er planlagt til i råstofplanen 2025 i Frederikssund kommune.

Vi vil blive omringet af grusgrave på alle sider, ud til rundkørslen til Fjordlandsvej, før eller siden.

På vegne af min familie, og mig selv siger vi NEJ til grusgravene rundt om vores ejendom.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: chris jensen

Det stille liv på landet. - Jeg er langt fra særlig vel skrivende, men frustrationen er stadig enorm. Drømmen har altid været, et roligt og stille liv på landet, med både sindsro og en opvækst i naturen for mit toårige barn. Den drøm virker nu næsten umulig at opnå med trusler om grusgrav som forhave. Ikke nok med konstant støv, larm og ødelagt udsigt fra hjemme adressen, Onsvedvej 2, skal min søn, og alle andre i Onsved, lide under det daglige stress, i hans dagpleje, som er en af to børneinstitutioner i Onsved by.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være nabogener ifm. råstofindvinding som f.eks. støv og støj. For at sikre at støv og støj er inden for tålegrænserne, fastsætter Regionens vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige

afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Afslutningsvis vil Regionen gøre opmærksom på, at naboer altid er velkomne til at kontakte os, hvis de oplever gener eller vurderer, at der er en overskridelse af gældende støjgrænser. Regionen følger altid op på sådanne henvendelser.

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Forhold der bør vurderes Støj og vibrationer : Jeg vurderer at der kommer rigtig meget støj. Det var der allerede medens den nye bro blev bygget. Men da viste vi at det var for en begrænset til og til gavn for beboere i Frederikssund. Men støj på ubestemt tid bliver et helvede.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 8 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Side 3

Vurderet at der vil være gener for befolkningen i nærområdet herunder støj og støv fra drift og transport. Naboer kan i perioder opleve støvgener afhængig af vindforholdene.

Spørgsmål

Matrikel 5 M ligger stort set mod Nord, Syd, Øst og vest. I forhold til graveområder i den nye plan 2025.

Hvor mange vindstille dage har vi her i landet??? Jeg vurderer at det er ganske få. Men ret mig hvis det ikke er rigtigt

Adgang til grusgraven vil formentlig blive Hovedlandevejen. Man vurderer at lastbiltrafikken vil være relativ sammenholdt med øvrig trafik.

Spørgsmål

Jeg vurderer trafikmængde allerede er forøget kraftigt på grund af broforbindelsen og vil blive yderligere belastet med flere graveområder her i området bl.a i Lyngstrup. Er der taget hensyn til det??? Har man opmålt hvor mange meter vores landevej er bred ????

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende.

Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning.

Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven.

Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer.

Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed.

Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofftilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Side 4

Jordvolde omkring råstofgrave i driftsfasen vil bestå af afrømmet muld der kan have en højde på nogen meter. Det vurderes ikke at være barrierefor indkig til kirken

Spørgsmål

Hvad med udikig for beboer i Onsved som bliver omkranset af jordvolde ????

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Jordvolde anlægges for at reducere støjgener fra råstofindvinding. I forbindelse med tilladelse til råstofindvinding stiller Region Hovedstaden vilkår til hvor høj og bred etablerede støjvolde må være. Støjvoldene etableres og fjernes løbende, efterhånden som de forskellige gravefaser påbegyndes og afsluttes

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Jeg ved godt at denne rapport er om Matrikel D5 men er meget tankevækkende

Der mangler mange ubesvaret oplysninger Råstofplanen 2025 (RS2025) og som er vurderet her. Derfor gå jeg videre med Miljøscreening fra 2012

Side 5-7

Ikke relevante hensyn:

Svage grupper. Jeg ved at der er flere handicappet og dagplejemødre 2 steder i byen. Derudover bor der spædbørn. Dem har jeg ikke fundet noget omtalt om i RS2025 .

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Dette er gældende for alle samfundsgrupper - også ældre og spædbørn. Region Hovedstaden har miljøvurderet forslag til Råstofplan 2025, samt de enkelte mulige grave- eller interesseområder efter gældende lovgivning. Regionen har udarbejdet en miljørapport på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Anderledes er det med vibrationer. Ting står og rasler når det køres med tung last. Der bliver næsten umuligt at leve med. Som i gamle dage. Springer op og holder på alt det der kan tage skade når bumletoget passerer

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstof tilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: jakob olsen

Påvirkning af bygninger m.m. direkte ud mod indvindingsområdet

Min ejendom vil være i fare for sætningsskader ved anvendelse af det tunge maskineri til indvinding?

Hvem sikrer at dette monitoreres og ikke mindst hvem bærer ansvaret og betaler for følgeskader?

Jeg har plan om at opsætte solceller på ejendommens store tagflader. Hvordan kan jeg være sikker på at støvet, sandet der hvirvles op ikke sliber disse solpaneler således at effekten væsentlig reduceres og investeringen er 'spildt'?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis der ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstof tilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Vedr. spørgsmål omkring støv og opsætning af solceller henvises til de vejledende grænseværdier beskrevet i svaret omkring støv og støj.

Udsagn

Afsender: jakob olsen

Støv

Råstofindvinding kan give anledning til gener for befolkningen i nærområdet, herunder støj og støv fra drift og transport. Det foreslåede graveområde er beliggende i landzone og er udlagt til jordbrugsformål, herunder landbrug, gartneri og skovbrug. Nærmeste byområde er Onsved, med boligbebyggelse umiddelbart op til det foreslåede graveområde. Råstofindvinding vil forventeligt medføre en støj og støvbelastning ved de fleste boliger i Onsved ift. den nuværende situation. Fordi det kun er 7 boliger, der ligger direkte til skel, så bliver den samlede påvirkning ikke mindre. Desuden ligger resten af landsbyen lige bag disse huse. Og med denne korte afstand til skel vil det meste af landsbyen blive påvirket af generne! Generne for byen vil forstærkes da nord- og vestenvinden er den fremherskende i området. Der vil være tale om støvgener dels i form af nedfaldsstøv og dels i form af svævestøv fra grusgraven. Der er risiko for at svævestøv indeholder kræftfremkaldende krystallinsk quartz, som kan medføre Silikose også kaldet stenlunger. For at undgå disse gener anbefaler specialister/kyndige at der er god afstand til naboer, hvilket der bestemt ikke er tale om i det konkrete forslag (25 meter til skel). I Onsved By er der indbyggere som har fast natarbejde, der er indbyggere med kroniske lidelser og endelig er der også flere dagplejere i den nordlige del af Onsved. Dette taget i betragtning i forhold til støj og støvgener, er det højst u hensigtsmæssigt at placere en grusgrav så nær byen, som det er planlagt. Der er ikke anvist løsninger som med 100 % sikkerhed kan fjerne svævestøv ved etablering af grusgraven så tæt på bebyggelse.

Indbyggerne i Onsved påføres en sundhedsmæssig risiko, hvilket er helt uacceptabelt!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil

blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: jakob olsen

I rapporten beskrives forslag, som kan afhjælpe visse gener fra grusgraven (men ikke fjerne dem 100%)

Der er tale om følgende forslag:

1. Der skal etableres et bassin, hvor udgående lastbiler kan få dækkene vasket inden udkørsel fra grusgraven.
2. Der etableres læhegn/beplantninger, som kan reducere vindhastigheden og dermed udbredelse af støv fra grusgraven. Dette udføres efter de aktuelle forhold og under hensyntagen til potentialet i området og placeringen af de naboer, der ønskes beskyttet.
3. Mobile læhegn skal anvendes, hvor det kan begrænse støvflugten fra særligt støvende aktiviteter
4. Monitorering af støv hos særligt udsatte naboer samtidigt med registrering af meteorologiske forhold til identifikation af hændelser,
5. Forhøjede støvkoncentrationer med tydelig oprindelse i grusgraven skal føre til produktionsstop

Vil Regionen ved en eventuel indvindingstilladelse stille krav om at ovennævnte 5 forslag skal etableres af indvinderen? Hvem har tilsynspligten og kan kræve produktionsstop?

Specielt forslag 2 henviser til at der skal være tale om nåletræer med en vis højde. Vil der specifikt i indvindingstilladelsen blive tilføjet en klausul om at beplantningen skal etableres med en minimums højde allerede fra starten af en eventuel indvinding?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen takker for de fremsendte forslag til vilkår. I udarbejdelsen af råstofplanen har regionen mulighed for at formulere forudsætninger, der skal iagttages i forbindelse med ansøgning og tilladelse til råstofindvinding. Forudsætningerne må ikke have karakter af vilkår.

Regionen vil ved ansøgning om tilladelse til råstofindvinding iagttage de individuelle og kumulative miljømæssige hensyn i form af f.eks. støj og støv. Det skal derfor ved det konkrete indvindingsprojekt vurderes, hvordan miljøpåvirkningen nær sammenhængende boligbebyggelse kan begrænses mest muligt.

Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med gældende tilladelser. Se også tidligere svar vedr. tilsyn.

Udsagn

Afsender: jakob olsen

Ressourcer og affald

I henhold til miljøbeskyttelsesloven skal man fremover genanvende byggematerialer. Kan man forvente en større transport af dette materiale til grusgraven?. Erfaringen fra tidligere anlagte grusgrave viser desuden, at man for at kunne genanvende dette byggemateriale bliver nødt til at

anvende maskiner som stenknusere. Støjen fra stenknusere vil også påvirke alle beboere i Onsved, idet udledte støj fra den slags maskiner, også er direkte helbredsskadelige, idet man ikke kan overholde

støjgrænsen på 1.000 meter. Dette er slet ikke acceptabelt for indbyggerne i Onsved og i direkte strid med lovgivningen på området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hvis der skal ske tilførsel af materialer udefra og disse skal knuses, skal der ansøges om dette. Regionen foretager derefter en konkret vurdering af, om denne aktivitet holder sig indenfor vejledende grænseværdier for støj mv. på linje med den almindelige gravning. Før en indvinder må tilføre materialer udefra, skal der ligge en tilladelse til dette som indeholder vilkår der regulerer aktiviteten.

Såfremt der ønskes nedknusningsaktiviteter og salg af sekundære råstoffer, er der tale om en biaktivitet i forhold til råstofindvindingen og disse aktiviteter kræver tilladelse fra kommunen.

Se også svar vedr. støj.

Udsagn

Afsender: Jeannette Johansen

Hvis grusgraven kommer tør jeg ikke tage ansvaret for de små luftveje,

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten.

Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj.

Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene.

Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner.

Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Jomaskinservice

Som virksomhed i onsved kan jeg ikke opret holde mit firma pga. De støv problemer der vil opstå i forbindelse grusgrav, havde allerede problemet i forbindelse med etablering af ny broforbindelse samt opførelse af ny rundkørsler x2 .som foregik omkring 1,5 km væk fra firmaet

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Jørgen Bech

Vi har allerede adskillige kæmpestore grusgrave i Frederikssund Kommune, og som Regionen endda vil udvide kraftigt.

De giver kæmpestore ulemper for os i lokalsamfundet:

1. Støjforurening: Støj fra maskiner og lastbiler.
2. Støvforurening: Udvinding og transport af grus støver meget og påvirker luftkvaliteten samt har sundhedsmæssige konsekvenser for beboere, især dem med luftvejssygdomme som astma.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Malene Kristensen

En grusgrav i Onsved vil hæmme indtjeningen hos den lokale brugsforening, lokale økoforretninger og overnatningssteder. Vores små lokale virksomheder som lever af naturturisme, campere, cykelturisme og vandre vil tabe indtjening i de spirende ny startede virksomheder. Naturturisme er meget følsom over for tekniske anlæg som fx grusgrave. En grusgrav vil undergrave den positive spirende øko og natur forretninger som er kommet gennem de sidste 5-10 år. Hjælp os med at forsætte den positive og bæredygtige udvikling som spirer i lokalsamfundet og ikke dræbe vores forretningsgrundlag med grusgrave og solceller

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Miljøvurdering af råstofplanen har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integration af miljøhensyn på et tidligt stadie i planlægningsprocessen. En miljøvurdering omfatter således en vurdering af sandsynlige, væsentlige miljøpåvirkning ved gennemførelse af råstofplanen. Region Hovedstaden har udarbejdet en miljørapport for forslag til Råstofplan 2025 på det overordnende planniveau, samt for alle grave- og interesseområder, på baggrund af miljøparametrene oplistet i bilag 4 i miljøvurderingsloven. Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier. I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en

måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Maria Sejer Glargaard

Støj, støj, støvforurening

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Maria Sejer Glargaard

Nej til flere grusgrave i - en drøm der bliver brast. Med ønske om at bo på landet omgivet af ro, fred og skønne marker - hvor der er plads til vores heste, hunde og dyr er vi for 20 år siden flyttet ud på Ordrupholmsvejen hvor vi har opbygget vores drømmebolig. En vanvittig Råstofplan skal nu sætte hele vores drøm over styr - ja ikke kun vores men hele området hvor der indenfor en kort radius skal placeres hele 3 store grusgrave. Jeg kan simpelthen ikke forstå det er muligt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Taget til orientering.

Regionen anerkender at der kan være gener forbundet med at være nære naboer til råstofindvinding.

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne.

Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne, og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer.

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter §3 i råstofloven.

Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt.

Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede.

Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm.

Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer Region Hovedstaden om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Udsagn

Afsender: Mia Hemming Balint

1. Støjforurening: Støj fra knusning, maskiner og lastbiler.

2. Støvforurening: Udvinde og transport af grus støver meget og påvirker luftkvaliteten samt har sundhedsmæssige konsekvenser for beboere, især dem med luftvejssygdomme som astma.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoffilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoffilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoffilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Regionen har i de seneste år oplevet, at der blandt omkringboende til eksisterende eller mulige kommende grusgrave, er kommet et større fokus og en øget bekymring omkring sundhedsrisikoen ved indholdet af fine partikler i støv fra grusgrave. Regionen har derfor i 2020-2021 gennemført et støvprojekt, hvor der er målt på støvkoncentrationer af svævestøv og nedfaldsstøv fra en grusgrav i regionen, med det formål at belyse eventuelle sundhedsmæssige risici for omkringboende. Konklusionen er, at målingerne af svævestøv med referencemetoden over 4 uger i oktober/november 2020 tæt på grusgraven viste, at koncentrationerne af PM_{2,5} og PM₁₀ var væsentligt under de gældende grænseværdier for svævestøv. Således kunne det konkluderes, at støvet fra grusgraven ikke udgjorde en sundmæssig risiko. Målinger af α -kvarts (krystallinsk kvarts) i svævestøvet viste værdier, der er markant lavere end grænseværdien for α -kvarts, og således udgør α -kvarts i støvet ikke en sundhedsmæssigt risiko.

Udsagn

Afsender: Mie Hansen

På mine egne og mine naboers vegne har jeg 4 spørgsmål!

1. Hvis måleudstyr viser for høje værdier i forhold til støv og støj, bliver råstofgraven så lukket?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Hvis der i forbindelse med en igangværende indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med den aktuelle tilladelse, er det altid muligt at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen. Regionen kan kontaktes på: Tlf: 3866 5000 E-mail: raastoffer@regionh.dk Regionen fører løbende tilsyn med indvindingsaktiviteten i råstofgrave og følger op på forhold, som ikke er i overensstemmelse med

gældende tilladelser. De seneste tilsynsnotater for råstofgraven fremgår af regionens hjemmeside. Dog skal det bemærkes, at en overskridelse/uoverensstemmelse ikke er ensbetydende med, at et forhold ikke kan tillades, eller at det udgør et væsentligt miljøproblem. Det er regionens erfaring, at de fleste overskridelser kan håndteres ved håndhævelse og dialog med virksomheden. Region Hovedstaden har fokus på at minimere de gener, der ofte kan forekomme i forbindelse med råstofindvinding, dels gennem samarbejde med indvindere og lokalsamfund dels gennem håndhævelse af råstofloven og vilkår stillet i råstofstilladelserne. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: Mie Hansen

2. Hvem holder øje med måleudstyret?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ved tilsyn kan regionen foretage vejledende støjmålinger, som kan indikere om der er behov for egentlige støjmålinger. Via vilkår i tilladelsen kan regionen pålægge virksomheden at bekoste og lade udføre egentlige støjmålinger eller støjberegninger. Disse skal udføres af et laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen og skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens vejledninger.

Virksomhedens drift må ikke give anledning til væsentlige støvgener. Således skal der træffes foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg. Støvende oplag skal placeres hensigtsmæssigt i forhold til boliger og fremherskende vindretninger. I perioder, hvor støvproblemer kan forekomme, skal interne køreveje og støvende materialelagre vandes, så der ikke opstår støvproblemer på nærliggende ejendomme. Der må ikke benyttes kemiske støvdæmpende midler.

Se også svar til punkt 1 vedr. tilsyn.

Udsagn

Afsender: Onsved Bylaug

Høringssvar ang. Region Hovedstadens Råstofplan 2025.

Omhandler områderne Onsved og Krogstrup i Frederikssund Kommune.

I januar 2011 ankom første melding om en råstofgrav tæt op af vores ellers så hyggelige landsby med 25 husstande. Her er bla 3 dagplejere, en butik, 17 børn, 9 hjemmegående/pensionister og ikke mindst et traktor/maskinværksted i første parket til et støv- og støjhelvede, såfremt planerne gennemføres!

Derudover bor her flere som skal sove om dagen grundet natarbejde. Hvor længe må områder være i spil? Det er virkelig opslidende og stressende, at have det hængende i baghovedet hele tiden!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at omkringboende til mulige kommende råstofgrave kan opleve en følelsesmæssig reaktion forårsaget af usikkerhed og bekymringer. Det er lodsejer, der ejer råstofferne, så det er op til ham eller hende, om der skal søges om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding. At et areal udlægges som graveområde giver en mulighed for at indvinde råstoffer, men man er ikke forpligtet til det. Lodsejer kan selv stå for ansøgningen om indvindingstilladelse og den efterfølgende drift af råstofgraven. Det er dog almindeligt, at lodsejer laver en aftale med en entreprenør, der står for ansøgningsprocessen og driften.

Regionen har oplevet, at enkelte graveområder udlagt i tidligere råstofplaner har været udpeget i mange år uden at blive udnyttet. Derfor har regionen i det forberedende arbejde til Råstofplan 2025 foretaget ny kortlægning i en række af disse områder med henblik på at tage områder uden erhvervsmæssigt interessante råstofforekomster ud af planen. Regionen skal hvert fjerde år vurdere, om den gældende råstofplan skal revideres, som fastlagt i råstofloven. Her er der løbende mulighed for at forbedre både prognosen og beregning af råstofressourcer, ved at tage bestik af samfundsudviklingen og korrigere for et ændret forbrugsmønster mv.

Udsagn

Afsender: Pernille Gregersen

Det true et lokalt samfund hvor borgerne i området vil blive stansbundet og os tilflyttere vil få knust vores økonomi og fremtids drømme. Så beskyt nu vores naturliv, lokal økonomi, tilflyttere samt grundvandet, i stedet for at ligge området øde for beboelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden anerkender at der kan være gener ved at være naboer til råstofindvinding, men graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og ved afvejning efter § 3 i råstofloven.

Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt.

Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede.

Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm.

Regionen er enig i, råstofindvinding inden for det planlagte graveområde Onsved kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for rækken af beboelser, der ligger direkte ud til graveområdet.

Derfor har regionen udarbejdet retningslinje 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen, der skal sikre, at der som udgangspunkt ikke gives tilladelse til råstofindvinding nærmere end 25 m fra bygninger med fast fundament (herunder beboelse). Derudover stilles der markant skærpede krav

til indvindingens tilrettelæggelse og varighed inden for en nærhedszone på 100 m til sammenhængende bebyggelse.

Formålet med retningslinjen er, at denne påvirkning af befolkningen begrænses mest muligt tidsmæssigt. Inden for nærhedszonen på 100 m skal al indvindingsaktivitet inkl. efterbehandling foregå inden for en afkortet tidsperiode, f.eks. 2 år, som fastsættes i den konkrete tilladelse, og indvindingsaktivitet må kun påbegyndes efter særskilt orientering til regionen, som vil føre tilsyn med, at aktiviteten i nærhedszonen afsluttes i overensstemmelse med den fastsatte tidsbegrænsning. Der tages i sagsbehandlingen hensyn til, at der kan være behov for et større åbent areal ad gangen inden for det samlede tilladelsesområde til oplag af de materialer, som indvindes inden for nærhedszonen.

Udsagn

Afsender: Ulla Gertz Skarvig og Tom Gertz Skarvig

5.STORE bekymringer vedrørende vores boliger , ifht. at husene kan tage skade af blandt andet rystelser fra store gravemaskiner , revner m.m

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Region Hovedstaden fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstof tilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

Udsagn

Afsender: Ulla Gertz Skarvig og Tom Gertz Skarvig

9. Som borgere og måske kommende nabo til FLERE grusgrave har vi igennem flere år oplevet at disse beslutninger påvirker os psykisk. Al usikkerheden og tankerne omkring påvirkningerne fra grusgravene har påvirket vores livskvalitet . Vi gør os mange bekymringer om hvordan det får betydning for vores kommende liv og dagligdag og omkring vores hjem.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at omkringboende til mulige kommende råstofgrave kan opleve en følelsesmæssig reaktion forårsaget af usikkerhed og bekymringer. Når der gives en tilladelse til råstofindvinding, er der en række krav, som indvinderen skal leve op til. Det beror på en konkret vurdering hvert sted. Det kan være krav om at regulere f.eks. støj og støv. I samarbejde med indvinder aftales det f.eks. også, at der først indvindes tættest på lokalsamfundet, så de så hurtigt som muligt slipper af med de værste gener.

Udsagn

Afsender: Ulla Gertz Skarvig og Tom Gertz Skarvig

Vi vil gerne som en ganske almindelig borgere i Frederikssund kommune udtrykke vores store bekymring vedrørende Råstofplan 2025. Vi bor i Onsved, som jo ifølge planen bliver MEGET tæt nabo til ikke mindre end 2 grusgrave. Dette giver store bekymringer om følgende:

1. Vi er bekymrede over påvirkningen fra den kraftige støj i vores lille landsby, der jo er udråbt til at være en bevaringsværdig landsby, fra flere hundrede lastbiler der kører til og fra grusgraven.

2. Vi bekymrer os over den forurening af luften fra graveområdet, grus/sand i luften, dvs store sundhedsmæssige konsekvenser for borgerne. Derudover vil støvet have stor påvirkning på biler, huse, haver, dvs hele miljøet i Onsved.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Udsagn

Afsender: Ulla Gertz Skarvig og Tom Gertz Skarvig

6. Graveområdet kan ligge så tæt som 25 meter fra almindelige borgeres huse !!!!!!!

Det virker MEGET uforståeligt at det kan være sådan !!!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Planteliv og dyreliv: Det var måske en god ide at spørge os i Onsved om vi har planter og dyr der er fredet. For det har vi. Jeg har et lille bassin til tudser frøer, salamander, firben og alle de små nymfer og rygsvømmere og guldsmede mm, Jeg har daglig besøg af naboens ynglende skovhornugle og unger der bliver fodret i haven. Jeg har gærdesmutteren det yngler i min carport. Sortmejsler der bor i min fuglekasse. Den store spætte der bor i naboens træ. De røde Glenter som har jaget alle kragefuglene væk. Heldig ofte at se vores havørne. Den lille rødkælk med de tynde ben og bogfinken der underholder. Jeg har talt 6 forskellige sommerfugle i år. Det er det jeg holder allermost af.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Onsved i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Området ligger ud til en overordnet kommunevej og den samlede effekt af dette og andre råstofområder vil give trafikanter i kommunen indtryk af en kommune med ødelagte landskaber, med de økonomiske konsekvenser det vil have for kommunens ejendomssejere generelt.

Området nord for Onsvedvej er vigtigt for landskabsoplevelsen for trafikanterne på Fjordlandsvej, idet kirken, Julianehøj og landskabet foran disse landmarks ses på næsten en kilometers afstand. Det store, åbne landskab med Julianehøj og Krogstrup Kirke har kulturhistoriske og visuelle kvaliteter, som vil gå tabt ved evt. råstofgravning. Byrådet har i Forslag til Kommuneplan 2025 udpeget dele af området som beskyttet landskab pga. de kulturhistoriske og visuelle kvaliteter.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en

fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde.

Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet.

Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier, bortset fra i driftsfasen, hvor støjvolde vil have en negativ visuel påvirkning, der forstyrrer landskabets karakter og fortælling.

Udsagn

Afsender: Jeannette Johansen

I gadekæret i Onsved bor mange fredede padder og salamandere.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen er bekendt med forekomsten af padder og vandsalamander nær det mulige graveområde Onsved. Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor

der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelser til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne.” Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Onsved i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det kan f.eks. være vilkår om anvendelse af paddehegn. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Malene Kristensen

Rapporter og strategier for Hornsherrede beskriver at udviklingspotentialer for områder er cykel og naturen turisme og sammenhængende grønne korridorer for dyrelivet og fjorden fra Nature2000 området og udvidelse af Skjoldungernes Land. Det unikke istidslandskab er bevaringsværdigt med Krogstrup kirke som en fin rasteplass og forbindelse mellem øst og vest Hornsherred.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Det mulige nye graveområde Onsved er ikke omfattet af udpegning til bevaringsværdigt landskab eller større, sammenhængende landskab i Frederikssund Kommuneplan 2021-2033.

Udsagn

Afsender: Maria Sejer Glargaard

Grusgravene vil give os kæmpe ulemper både for dyr, mennesker, fauna, flora

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Onsved i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt

dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål.

Udsagn

Afsender: Mia Hemming Balint

7. Miljøpåvirkning: Grusgrave skader økosystemer, fauna og flora, og forstyrrer biodiversiteten i området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Onsved i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Udsagn

Afsender: Pernille Gregersen

Det vil derudover også gå ud over dyrelivet i området som vores store rovfugle, mufloner, råvildt, stær, spætter, trækfugle osv. og frøene/tusser i vores små vandhuller.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige nye graveområde Onsved i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille vilkår for indvinding, der sikrer at disse ikke påvirkes. Dette kan f.eks. være vilkår om anvendelse af paddehegn eller vilkår om graveafstand og gravedybde i den nordlige del af det nordlige graveområde, hvor der findes flere søer og moser beskyttet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Regionen anerkender at, rådyr/kronhjorte ikke kan græsse i områder, der anvendes til råstofindvinding. Det er regionens erfaring, at vildtet ikke fortrækker, men ofte passerer igennem råstofgrave i drift, og tager ophold i råstofgrave, når driften er indstillet. Det vurderes derfor, at vildtet ikke vil påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet

indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave. Dette gælder bl.a. en række forskellige padder, fugle og insekter.

Udsagn

Afsender: Ulla Gertz Skarvig og Tom Gertz Skarvig

4. En voldsom indgriben i naturen omkring vores by , som kan have stor betydning for flere dyrearter , flagermus , fugleliv m.m. En bekymring over hvad grusgravene gør ved biodiversiteten i området ? Frederikssund kommune har store tanker om netop biodiversiteten i kommunen , etableringen af grusgrave arbejder DIREKTE IMOD denne tankegang.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom. Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Onsved i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Onsved - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Derefter går jeg tilbage på miljøscreening af D5 Råstofplan 2012

Her er der brugt rigtig mange vurderinger. Måske forstår jeg ikke hvad en vurdering er. Men jeg tager det som en viden man ikke er helt sikker på. Så det vil blive brugt på min måde.

Side 2

Vurderet at der forekommer smeltevandsgrus mellem 2 og 5 meter under terræn og smeltevandssand mellem 9 og 30 meter under terræn.

Spørgsmål

Giver det en stor gravedybde eller hvad????? Hvor langt ned må der graves???

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden stiller vilkår om gravedybde ved tilladelse til råstofindvinding. Som udgangspunkt ønskes det, at udnytte så stor en del af råstofressourcen som muligt, under hensyntagen til de enkelte miljøforhold. Graves der over grundvandsspejl, må der ikke graves dybere end 1 meter over øverste lokale grundvandsspejl. Indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet betyder imidlertid en bedre udnyttelse af

råstofressourcen og reducerer dermed behovet for udpegning af nye graveområder. Graves der under grundvandsspejl sætter regionen vilkår til hvor meget der må indvindes om året, for at sikre at det lokale grundvandsspejl ikke påvirkes.

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Luftforurening. Udledning af partikler og NOx kan påvirke mennesker. (ingen vurdering men fakta) og give gener i form af støv. Jeg vurderer også at sandet har indflydelse på sandblæsning af solpaneler, vinduer, træhuset samt bilen. Og hvad med dårlige lunger. Skal jeg have åndedrætsbeskyttelse på nå jeg gerne vil se min have??? Og ingen af de mange lastbiler vurderes kun at være lastbiler med diesel.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding vurderes ikke at give ikke anledning til væsentlig luftforurening. Transport af råstoffer fra graveområder kan medfører en øget emission i form af partikler og NOx. Påvirkningen vurderes at være lokal, og da transporten primært foregår i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og dermed stor fortynding af de udledte stoffer, vurderes påvirkningen at være begrænset og ikke væsentlig.

Udsagn

Afsender: Jeannette Johansen

Gruset er af ringe kvalitet, jvf. tidligere indsendte analyser

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at Regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse, og på den anden side tage hensyn til de forskellige miljøparametre som f.eks. beskyttet natur, befolkning, grundvand, landskab mv.

Regionen har på baggrund af § 3 afvejning besluttet at området udlægges som graveområde i Råstofplan 2025, idet at området indeholder en erhvervsmæssig interessant råstofressource.

Udsagn

Afsender: Maria Sejer Glargaard

Det her påvirker os mennesker i området på en virkelig trist måde og barsk måde og jeg håber virkelig at jer politikere i det mindste sætter en begrænsning på graveperioden på Max 5 år så efterfølgende forlange en nænsom genskabelse af landskabet til glæde for befolkningen. Generelt burde der blive en bedre fordeling af grusgrave i landet således at det bliver umuligt at placere 3 stk indenfor en radius af 5 km - allerhelst start ikke grusgrave op i så tæt befolket område - det kan i ikke være bekendt

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen er enig i, råstofindvinding inden for det planlagte graveområde kan medføre væsentlige og langvarige gener for beboere i nærområdet, særligt for rækken af beboelser, der ligger direkte ud til graveområdet. Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og

samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt. Region Hovedstaden har derudover forkastet graveområde Onsved Øst, idet Regionen vurderer at råstofressourcernes omfang og kvalitet ikke kan veje op for miljømæssige påvirkninger som råstofindvinding vil afstedkomme.

Udsagn

Afsender: Mia Hemming Balint

10. De meget store udpegninger er markedsført overflødige og vil formentlig medføre større samfundsmæssige tab end gevinster. Der er tale om at Region Hovedstaden tilsidesætter væsentlige kommunale interesser.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer. Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v.

Udsagn

Afsender: Mia Hemming Balint

9. Grusgrave kan være en god forretning for ejerne og samfundet skal bruge grus. Det anerkender vi, men ulemperne skal fordeles bedre. I forvejen har vi rigeligt med grusgrave i kommunen. Det er derfor helt uacceptabelt, hvis Region Hovedstaden fortsætter med at udpege grusgrave, som i den grad skader borgernes og kommunens herlighedsværdier og udviklingsmuligheder samt reducerer ejendomsværdier i hele kommunen og bringer fremtidig vandforsyning til hele hovedstadsområdet i fare.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man

inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer Region Hovedstaden om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Udsagn

Afsender: Michael Rasmussen & Chaweewan Chalernrat

Min kone og jeg bor som umiddelbar nabo til det foreslåede graveområde i Onsved. At vi nu har fået muligheden for at sende et høringssvar og give vores mening til kende, er jo selvfølgelig noget vi vil udnytte, men ikke noget vi er naive nok til at tro vil ændre noget som helst.

Som I selv skriver :

”De indkomne høringssvar fra partshøringen og den offentlige høring vil indgå i den videre beslutningsproces for Råstofplan 2025. Det forventes, at råstofplanen bliver endeligt vedtaget i 4. kvartal 2025.”

Så forventningen er altså, uanset hvordan partshøringen går, at vedtage planen i 4.kvartal 2025. Det er derfor svært at forestille sig, at hele processen med partshøringen er til for andet end blot at opfylde kravet om en sådan, og ikke mere. Vi kunne godt skrive side efter side om hvordan det at bo lige ved siden af en grusgrav, vil reducere værdien på vores bolig. Hvordan larm fra maskiner og lastbiler og stenknusere og sorteringsanlæg, risikerer at ødelægge vores hverdag i vores hjem. Hvordan den evige vestenvind vil bære store mængder støv ind over vores ejendom, så vi ikke kan eller har lyst til at nyde vores have eller bare være udenfor.

Men I er ligeglade, så hvad hjælper det?

Vi vil med meget stor sandsynlighed, som størstedelen af alle andre indsendte høringssvar, og som tidligere partshøringer bekræfter, få et svar tilbage, der blot citerer paragraffer fra råstofloven, og som på ingen måde efterlader afsenderen af høringssvaret med fornemmelsen af at det indsendte, rent faktisk er blevet læst, men derimod blot med en bekræftelse på at partshøringen, i realiteten er et lovkrav, men i praksis en farce. Som afslutning vil vi, for at fjerne enhver tvivl, og i det tilfælde at der rent faktisk er et menneske hos Region Hovedstaden, der godt kan se det vanvittige i at placere råstofgrave klods op af mennesker med dertil hørende gener, slå fast at vi er utroligt kede af, og meget imod det graveområde der planlægges i Onsved.

Vi håber fornuften vil sejre.

Mvh

Michael Rasmussen & Chaweewan Chalernrat

Elmegårdsvej 4B

4050 Skibby

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Udsagn

Afsender: Mie Hansen

Gensender disse skriv ang graveområderne D10 Onsved og D11 Krogstrup, da det ikke virker som om de er læst af de personer, som sidder og sætter streger på Hornsherreds landkort! Onsved Bylaug har også tidligere indsendt materiale ang. fejlfortolkning af Råstofloven i forhold til ordet "selvforsyning" Dette kan eftersendes senere, hvis det er nødvendigt at gentage den del. Jeg ved at Region H modtager/og medregner omkring 60 % fra Region Sjælland. Disse 60 % ligger så som en dobbeltreservation! Vi håber, ved denne genindsendelse endelig, at få svar på vores frustrationer over at være et udpeget område i snart 15 år! Jeg har tidligere læst, at områder er taget ud af planerne pga den lange liggetid... Sammenhold venligst dette med den dårlige kvalitet i området, et meget stort indhold af silt, de dårlige kørselsforhold, samt alt, alt for tæt på beboelse!!!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a: Regionsrådet udarbejder en

plan for indvinding af og forsyning med råstoffer. Råstofplanen udarbejdes på grundlag af kortlægningen og skal omfatte en periode på mindst 12 år. Region Hovedstaden har i forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2016/2020 rejst spørgsmålet om inddragelse af hhv. sekundære materialer, havmaterialer og import fra øvrige regioner i ressourceopgørelsen overfor miljøministeriet. Af miljøministeriets svar fremgår det, at en beslutning om at finde nødvendige råstoffer uden for regionens areal forudsætter, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Regionen har ikke for nuværende godtgjort, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede landindvundne råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Det er derfor ikke muligt at planlægge med, at en del af regionens råstofforbrug af landindvundne materialer dækkes via import. Derfor indgår de materialer, der importeres fra Region Sjælland ikke i ressourceopgørelsen. Men Region Hovedstaden gør i afsnittet "Import til regionen" rede for den transportanalyse, som regionerne har fået udarbejdet i fællesskab. Regionen har oplevet, at enkelte graveområder udlagt i tidligere råstofplaner har været udpeget i mange år uden at blive udnyttet. Derfor har regionen i det forberedende arbejde til Råstofplan 2025 foretaget ny kortlægning i en række af disse områder med henblik på at tage områder uden erhvervsmæssigt interessante råstofforekomster ud af planen. De områder der er lagt ud, er områder der har en erhvervsmæssig interessant råstofressource samtidigt med, at hensyn til miljøet kan sikres gennem vilkår i tilladelse til råstofindvinding. Region Hovedstaden udlagde med Råstofplan 2016 et interesseområde i området. Med vedtagelsen af Råstofplan 2016/2020 blev arealet udlagt til nyt graveområde. Desværre blev Råstofplan 2016/2020 ophævet og hjemvist til fornyet behandling af miljø- og fødevareklagenævnet. Regionen er i gang med den fornyede behandling af den hjemviste råstofplan og har slået denne proces sammen med udarbejdelse af en ny råstofplan. Det er beklageligt, at denne proces har medført uklarhed om områdets status. Men den aktuelle proces er en del af genbehandlingen af den hjemsendte Råstofplan 2016/2020. Når råstofplanen er endeligt vedtaget, kan der forventes tilladelse til råstofindvinding indenfor de i planen udlagte graveområder på nærmere fastsatte vilkår. Der kan kun ansøges om tilladelse til råstofindvinding, hvis lodsejeren giver sit samtykke og laver en aftale med en råstof-indvinder. Det er dermed markedskræfterne og det private initiativ, der afgør, hvor der ansøges. Regionen har derfor ikke indflydelse på, hvornår der ansøges om tilladelse indenfor konkrete områder. En tilladelse til råstofindvinding gives for 10 år, men hvis råstofressourcen ikke er udnyttet inden for denne periode kan der gives en ny tilladelse.

Udsagn

Afsender: Onsved Bylaug

Vi foreslår derfor, at graveområderne tages helt ud af den samlede plan, som minimum stykket på matr.nr 5n, som ligger klods op af Onsved by; også ud fra at Råstoflovens §3 siger, at der skal lægges vægt på ressourcernes omfang og kvalitet! Fx ligger der x antal m³ under et 30 meter tykt lag fint sand/silt! Tidligere indsendte klager omhandler også den dengang nyligt tilføjede retningslinje nr. 10! Vores forventninger hertil er, at der skal være minimum 500-1000 m til private skel.. Gerne endnu længere! Gravestykkerne i Råstofplanerne er kommet alt, alt for tæt på befolkningen. Ifølge Lokalplan 29 for vores område, skal fx en Betonvarefabrik have mindst 150-300 meter til naboer! Endnu en god grund til helt at udtage matr.nr 5n af den samlede plan, da stykket mellem Onsved by og Skibbyvej er omkring 500 m bredt. Har der på noget tidspunkt været inspektion på området, eller foregår disse udpegninger på et landkort? Onsved Bylaug vil meget gerne invitere på en rundvisning!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side skal tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier.

Regionen har på baggrund af § 3 afvejning besluttet at området udlægges som graveområde i Råstofplan 2025, da området indeholder en erhvervsmæssig interessant råstofressource.

Regionen har opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Onsved Bylaug

Tidligere har det vist sig, at Region H ikke har medregnet materialer hentet i andre regioner i regnestykket. I Region Sjællands arealreservationer indgår materialer til Region H, hvilket betyder, at der reserveres dobbelt. Dokumentation på dette er tidligere indsendt! Er det forøvrigt rigtigt, at råstoffer fra Region Syddanmark eksporteres til Tyskland, fordi det økonomisk er en fordel? I forhold til mit regnestykke ang. dieselforbrug, kunne det lyde som en god ide, at sejle råstoffer fra Region Syddanmark til Region Hovedstaden. Især til Københavnsområdet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Ressourceopgørelsen udgøres af de råstoffer, Region Hovedstaden vurderer kan indgå i råstoflovens krav i § 5 a: Regionsrådet udarbejder en plan for indvinding af og forsyning med råstoffer. Råstofplanen udarbejdes på grundlag af kortlægningen og skal omfatte en periode på mindst 12 år. Region Hovedstaden har i forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2016/2020 rejst spørgsmålet om inddragelse af hhv. sekundære materialer, havmaterialer og import fra øvrige regioner i ressourceopgørelsen overfor miljøministeriet. Af miljøministeriets svar fremgår det, at en beslutning om at finde nødvendige råstoffer uden for regionens areal forudsætter, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Regionen har ikke for nuværende godtgjort, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede landindvundne råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Det er derfor ikke muligt at planlægge med, at en del af regionens råstofforbrug af landindvundne materialer dækkes via import. Derfor indgår de materialer, der importeres fra Region Sjælland ikke i ressourceopgørelsen. Men Region Hovedstaden gør i afsnittet "Import til regionen" rede for den transportanalyse, som regionerne har fået udarbejdet i fællesskab.

Udsagn

Afsender: Onsved Bylaug

Onsved Bylaug har tidligere indsendt dokumentation på forkerte ressource-udregninger fra jeres side. I har direkte undladt, at medregne silt, faktisk fortalt os, at der INGEN silt er på stykkerne! Men ud fra jeres egne kortlægningsundersøgelser, viser det sig at der er mere silt end grus! Grus-procenten er helt nede på henholdsvis 6 og 10 % og silt-procenten henholdsvis 31 og 60 %!

At undlade, at medregne silten, har stor betydning i det samlede store regnestykke over alle udlagte råstofområder og har i meget høj grad betydning for landsbyen Onsveds ve og vel! Onsved ligger øst for og i niveau med graveområderne, hvilket betyder, at sundhedsfarligt støv blæses direkte ind over byen. Vinden i Danmark kommer fortrinsvis fra vest og nordvest, så at undlade at oplyse det store siltindhold er ikke i orden! Respirabelt støv går i lungerne og er kræftfremkaldende!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Råstofressourcen er i forbindelse med forslag til råstofplan 2025 blevet opdateret. Ressourcen er estimeret ved at kombinere data fra borer og målinger af ressourcekvaliteten (kornstørrelsesanalyser). Egentlige målinger er suppleret med estimater ud fra kendt viden.

Udsagn

Afsender: Pernille Gregersen

Området er tidligere blevet undersøgt og gruset er af så ringe en kvalitet at det ikke kan betale sig.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden skal jf. § 3 i Råstofloven, foretage en afvejning af en række hensyn. Det betyder, at Regionen på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse, og på den anden side tage hensyn til de forskellige miljøparametre som f.eks. beskyttet natur, befolkning, grundvand, landskab mv.

Regionen har på baggrund af § 3 afvejning besluttet at området udlægges som graveområde i Råstofplan 2025, idet at området indeholder en erhvervsmæssig interessant råstofressource.

Det er korrekt, at de mere fintkornede forekomster vurderes at have lavere kvalitet. Men der er også behov for ret store mængder af fyldsand til bl.a. nedlægning af fjernvarmerør og øvrige ledningsarbejder.

Udsagn

Afsender: Ulla Gertz Skarvig og Tom Gertz Skarvig

7.En stor undren over at netop Frederikssund kommune skal lægge jord til FLERE grusgrave når undersøgelser viser at der findes flere muligheder for at anlægge grusgrave i andre dele af Danmark fex: Region Midtjylland , Region SydDanmark og Region Sjælland .

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal ifølge råstofloven udarbejde en råstofplan for at sikre en tilstrækkelig forsyning med råstoffer til brug i bygge- og anlægsarbejder. På baggrund af geologisk kortlægning udpeges interesse- og graveområder. Råstofplanen er gældende for en 12-årig periode, og skal indeholde en plan for forsyningen med råstoffer, der dækker det forventede forbrug i regionen for mindst én plan periode (12 år). Råstofplanen skal desuden tage hensyn til arten og kvaliteten af råstofferne. Råstofplanen skal således redegøre for, at tilførslen af råstoffer til regionen er tilstrækkelig til at dække det årlige forbrug af råstoffer de kommende 12 år. Regionen har i ressourceopgørelsen valgt at medtage råstoffer indvundet på havet, der losses i regionens havne og genanvendte bygge- og anlægsmaterialer (sekundære råstoffer). Det skyldes bl.a., at det ikke er muligt at indvinde grove materialer af tilstrækkelig høj kvalitet i Region Hovedstaden. Visse havmaterialer har desuden egenskaber, der ikke findes i landbaserede materialer. Udlægning af grave- og interesseområder sker efter en afvejning af råstofressourcernes mængde, kvalitet, tilgængelighed og samfundsmæssige betydning overfor en række øvrige interesser så som miljø, natur, kultur- og landskabsværdier m.v. Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner aktivt for en fælles strategi på råstofområdet. Denne strategi skal sikre en bedre råstofhusholdning på tværs af regionsgrænserne og på tværs af grænsen mellem hav og land. Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

Onsved - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Sikkerhed :Trafiksikkerheden vurderes til at være begrænset i forhold til den eksisterende trafik Her jeg ikke på nogen måde enig. Med den nye broforbindelse udlægning af flere råstofudgravninger og meget meget mere trafik på vejene vurderer jeg at det hurtigt bliver et problem

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se svar vedr. trafik

Udsagn

Afsender: jakob olsen

Trafikale forhold

Lastbiltrafik til og fra grusgraven vil øge belastningen i området. Trafikgener og sikkerhed er bekymrende. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Maria Sejer Glargaard

trafikproblemer

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding

vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Mia Hemming Balint

3. Vejslitage og trafik: Grusgrave genererer tung trafik, med mere slid på lokale veje samt øget trafikbelastning og risiko for ulykker. Det skaber yderligere omkostninger for kommunens skatteborgere til vejomlægninger og vedligeholdelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er kommunens ansvar, at vedligeholde kommunens veje, så både kommunens virksomheder og beboere kan benytte vejen på forsvarlig vis og kommunen vil derfor være involveret i den konkrete tilladelse til råstofindvinding som vejmyndighed. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Onsved Bylaug

Ang kørsel, som i værste fald vil se sådan ud - hvor *een lastbil belaster 20.000 biler! Fra Onsved til fx Sjællandsbroen via Fr.sundsmotorvejen er der 60 km. *Een lastbil kan i snit laste 18m³. Een lastbil kører ca 2,5 km/l diesel. Ved 125.000 m³ og hvis der køres ca 260 dage om året vil det være ca 27 kørsler dagligt x 2 = 54 kørsler. Ved 500.000 m³ vil det være ca 210 kørsler dagligt = 54.600 kørsler årligt! 210 kørsler x 60 km = omkring 10.000 L diesel! Hver dag! 54.600 kørsler årligt vil derfor svare til over 1 million biler fra Hornsherred til Kbh!

*Tallene er taget fra Råstofplan 2008 for Region Sjælland side 10 - så hvor mange m³ hver vogn kan laste og hvor meget diesel vognene bruger pt vides ikke! Men HVOR tænkes til- og frakørsel egentlig anlagt? Det må absolut være direkte til og fra Skibbyvej i den sydlige ende af området væk fra rundkørslen! Tidligere var der

tale om til- og frakørsel på Skibbyvej i den nordlige ende, men denne vej er nu afskåret af Fjordlandsvej, som er en motortrafikvej! I tilfælde af, at noget af området alligevel udlægges og indvindingstilladelse skal forhandles, forventer vi i Onsved Bylaug, at blive indkaldt til at deltage!

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofstilladelse. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Pernille Gregersen

Den tunge trafik, sandfygning og jordfygning som vil ødelægge vores huse der er af en hvis alder.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Region Hovedstaden fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning som f.eks. støjvolde, etablering af læhegn der kan mindske jord- og sandfygning, samt blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstofstilladelserne omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og såfremt det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Region Hovedstaden har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Region Hovedstaden vurderer, at

det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Onsved - Værdiforringelse og mulighed for erstatning

Udsagn

Afsender: Catharina Elisabeth Bigom Seitner

Efter grundig overvejelse, har min familie og jeg besluttet os for vi ikke længere har lyst til at bo i Onsved, med alt det postyr og usikkerhederne Råstofplanen medfører. Vi vil ikke lade vores søn vokse op et sted, hvor der er så store sundhedsmæssige ricsier ved luftforurening af støv der bliver blæst op.

Problemet er bare vi føler os i voldsom grad stavnsbundet, da vores grund og ejendom er faldet gevaldigt i værdi samt ingen er interesseret i at købe en grund med et månelandskab i baghaven sammen med tung trafik af lastbiler der skal køre gruset væk. Hvilket vi udmærket godt kan forstå, fordi vi har ikke selv lyst til at være her, hvis det bliver vores virkelighed.

Endnu engang, NEJ til grusgrav i Onsved.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofvindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen.

Udsagn

Afsender: chris jensen

At ødelægge naturen og grundvandsvandreservoiret omkring Onsved, fordi at København har storhedsvanvid er mig totalt uforståeligt, ydermere at "man" har besluttet at ekspropriation og erstatning ikke kan komme på tale er fuldstændigt galimatias, også kendt som stavnsbinding.

Personligt så jeg gerne at regionen købte min grund, selvfølgelig til den nye ejendoms vurdering, som vist ikke holder stik, med en grusgrav som nabo. Min familie og jeg, har to gange før blevet eksproprieret, grundet byggeri i Frederikssund kommune, så hvorfor ikke alle gode gange tre ?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofvindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofvindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofvindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen. Regionen har i henhold til loven mulighed for at ekspropriere, men dette kræver, at ekspropriationen vil være af væsentlig betydning for at realisere en planlægning til fremme af de formål, der er nævnt i formålsbestemmelsen i råstoflovens § 1. Det er tillige muligt at gennemføre en ekspropriation på baggrund af en lokalplan, der udlægger et område som råstofgraveområde og samtidig fastlægger områdets fremtidige anvendelse. Det er svært at forestille sig en situation, hvor det vil være tilfældet. Der er således heller ikke eksempler på, at en region har foretaget ekspropriation med henblik på råstofvindvinding.

Udsagn

Afsender: Elsebeth F Hansen

Påvirkning af sociale forhold. I Onsved er en del af beboerne oppe i årene og overvejer at flytte. Men der vil blive særdeles dyrt at sælge grund og hus som ligger næsten nede i en grusgrav. Hvad skal der ske med dem. På matrikel 5M ligger mit hus der kun er 20 år gammelt. Det er opført så miljøvenligt at der ikke bruges gas, olie, pillefyr eller andre brændstoffer. Der er kun EL til at opvarme med og det kommer fra solceller monteret på taget. Huset er ikke bygget med beton, mursten eller med plastik vinduer og andre alm byggematerialer. Det er bygget af træ fra de Svenske Skove

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Jakob Olsen

Socioøkonomiske effekter

Ud fra de sager, hvor der er etableret grusgrave ved bebyggelser, har vi konstateret, at der har været tale om væsentlige værdiforringelser på fast ejendom. Ejendomsmægler formoder, at dette også vil være tilfældet for husene i Onsved og der er nævnt beløb på 400 – 500.000 kr. i forringelse pr. ejendom. I bund og grund vil resultatet være at de fleste indbyggere i Onsved vil være stavnsbundet til deres ejendomme mange år frem i tiden!

Afslutning:

Der bør ikke gives tilladelse til råstofindvinding i området da de negative konsekvenser er for voldsomme..

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Jeannette Johansen

Ifølge ejendomsmæglere falder huspriserne betragteligt, og vi må se os som stavnsbundne, eller simpelthen miste vores friværldi.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Jeannette Johansen

og ser mig nødsaget til at opsiges min stilling som kommunal dagplejer. Hvor får jeg dækket min tabte arbejdsfortjeneste?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen.

Udsagn

Afsender: Maria Sejer Glargaard

Grusgravene så tæt på boliger kommer klart til at påvirke vores ejendomsværdien i negativ retning

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Udsagn

Afsender: Mia Hemming Balint

6. Værdiforringelse af ejendomme: Ejendomme tæt på grusgrave forringes væsentligt i værdi. forringelser. Det har store menneskelige omkostninger, da mange risikerer at blive stavnsbundet og teknisk insolvente. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Se andet svar på høringssvar, hvor der er redegjort for dette.

Udsagn

Afsender: Mia Hemming Balint

Jeg købte i 2021 mit længehus i Onsved som førstegangs huskøber og jeg er enlig mor til min søn. Normalt er det sådan, at når man køber fast ejendom, så stiger den over årene i værdi og vil kunne sælges med et lille plus, hvis man gerne vil bo et andet sted senere og købe nyt dér.

Som enlig med én indtægt i et marked, hvor boligpriserne er skyhøje og bankerne stiller store krav til rådighedsbeløb mv. for overhovedet at kunne komme i betragtning til at købe sin egen bolig, så har det altså vidtrækkende konsekvenser, når jeg sidder i et hus, som potentielt kommer til at ligge imellem alle grusgravene på Hornsherred, nemlig Onsved.

En ting er, at jeg kommer til at indånde støv (fra silt indholdet i jorden) som er ligeså farligt som asbest ifølge Kræftens Bekæmpelse, noget andet er, at huset vil få sætningsskader grundet den øgede lastbilstrafik i området og opgravning af grus. Jeg kommer ganske enkelt til at blive teknisk insolvent og sidde i et hus, som jeg ikke kan sælge igen for at gå min vej, fordi hvem gider at købe hus på landet som ligger i et månekrater? Vi har allerede flere kæmpestore grusgrave, som Regionen nu vil udvide kraftigt. Udover ulemperne for mig selv personligt er der også kæmpestore ulemper for mennesker og dyr i lokalsamfundet:

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke

værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Regionen fastsætter som standard vilkår i tilladelser til råstofindvinding om at sikre overholdelse af de vejledende grænseværdier for vibrationer. Hvis ved den aktuelle indvinding konstateres forhold, der ikke er i overensstemmelse med råstof tilladelsen, opfordres man til at kontakte regionen, der vil følge op på henvendelsen.

De enkelte punkter i høringssvaret er besvaret under de uddybede forhold.

Udsagn

Afsender: Mie Hansen

Vil en by som Onsved i Fr.sund kommune blive tilbudt ekspropriation?

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Som udgangspunkt skal grundejer på arealet der er udlagt til graveområde blive enig med en indvinder om en aftale om et projekt, som der så kan ansøges på. Regionen har i henhold til loven mulighed for at ekspropriere, men dette kræver, at ekspropriationen vil være af væsentlig betydning for at realisere en planlægning til fremme af de formål, der er nævnt i formålsbestemmelsen i råstoflovens § 1. Det er tillige muligt at gennemføre en ekspropriation på baggrund af en lokalplan, der udlægger et område som råstofgraveområde og samtidig fastlægger områdets fremtidige anvendelse. Det er svært at forestille sig en situation, hvor det vil være tilfældet. Der er således heller ikke eksempler på, at en region har foretaget ekspropriation med henblik på råstofindvinding.

Udsagn

Afsender: Ulla Gertz Skarvig og Tom Gertz Skarvig

3. En betydelig værdiforringelse af vores ejendomme , hvilket vil betyde at vi som borgere i Onsved bliver stavnsbundne , for hvem vil købe et hus der er nabo til grusgrave !! Ifølge lokale ejendomsmæglere kan boligpriserne falde med op til 35 %. Dette giver os STORE bekymringer .

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at der kan forekomme fald i ejendomsværdierne på ejendomme tæt på et råstofgraveområde.

I miljørapporten skal der foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere.

I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Onsved Øst - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Catharina Elisabeth Bigom Seitner

Ved informationsmødet opdagede vi hele vores baghave var en del af grusgraven på tegningerne. Da der blev spurgt nærmere ind til dette, blev vi rigtig kede af og naturligvis enormt skuffede over, der ikke er nogle grænser for hvor tæt graven må ligge på beboelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer Regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde. Det er meget forståeligt, at man kan føle sig sat uden for indflydelse i processer, der angår overordnet planlægning, hvor samfundsmæssige interesser vejes op imod interesser, der er tættere på

ens egen hverdag. Regionen skal i planprocessen gennemføre en række høringer, herunder partshøring af planforslaget og miljørapporten. Høringerne har til formål at forbedre beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af råstofplanen. I forbindelse med høringerne kan borgere, interesseorganisationer, andre myndigheder og virksomheder komme med input. Disse input vil ofte give udtryk for modsatrettede interesser, og i sidste ende er det op til regionsrådet at foretage den endelige afvejning af alle de forskelligartede interesser. Når planen er endeligt vedtaget, og der ansøges om tilladelse til råstofindvinding i de udlagte graveområder, vil omkringboende, der er part i sagen, blive partshørt om det konkrete projekt. Efter den endelige vedtagelse af råstofplanen har parter i sagen mulighed for at klage over beslutningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Råstofplan overordnet - Ressourceopgørelse

Udsagn

Afsender: GEUS

Region Hovedstaden har med brev af 15. maj 2025 sendt forslag til Råstofplan 2025 i høring. Planen bygger på en ressource opgørelse foretaget på baggrund af regionens løbende råstofkortlægning samt en prognose for det forventede forbrug. I planen er der især fokus på sand, grus og sten til anlæg og byggeri, og kortlægningen med tilhørende metodeudvikling viser, at der i hovedparten af Region Hovedstaden overvejende findes (finkornede) sandende materialer.

I råstofplanen præsenteres en råstofbalance, hvor det forventede samlede forbrug er i balance med den samlede mængde af tilgængelige ressourcer i graveområderne i regionen plus forventet tilførsel fra havet og alternative materialer. Samtidig anslås det imidlertid, at over halvdelen af råstofferne indvundet i Region Sjælland forbruges i Region Hovedstaden uden det klart fremgår, hvordan det påvirker balancen.

I en landsdækkende redegørelse foretaget af GEUS for Miljøministeriet og Danske Regioner i 2024, anfører repræsentanter for erhvervet, at der omkring de større byer især er efterspørgsel efter grovkornede kvalitetsmaterialer af grus og sten. Redegørelsen viste desuden, at der er væsentlige forskelle på, hvordan de enkelte regioner (og staten til havs) opgør andelen af grovkornede materialer i de enkelte forekomster. Hvilket viser behovet for en national råstofstrategi byggende på en ensartet opgørelse af vores råstofressourcer på tværs af de nuværende regionsgrænser og på tvær af grænsen mellem land og hav.

I forhold til det nuværende forslag til Råstofplan 2025 anbefales, at der i forbindelse med sammenlægningen af Region Hovedstaden og Region Sjælland snarest muligt følges op med en samlet opgørelse af mængden og kvaliteter af grovkornede sten og grus materialer på baggrund af en ensartet opgørelsesmetode, og som også omfatter havmaterialer landet på Sjælland. GEUS deltager gerne i et sådant arbejde, hvad angår de havbaserede forekomster.

GEUS 2024: Et nationalt overblik over de reelt tilgængelige råstofressourcer i Danmark. Rapport udarbejdet for Miljøministeriet og Danske Regioner. GEUS rapport 2024/8

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden takker GEUS for deres høringssvar og vi har noteret os GEUS' interesse for en ensartet landsdækkende råstofkortlægning, både på land og på havet.

Vi takker for GEUS' anbefaling om en samlet opgørelse af mængden og kvaliteter af grovkornede sten og grus materialer i den kommende Region Østdanmark. Både Region Hovedstaden og Region Sjælland vil, de næste par år, sammen arbejde mod en samlet oversigt over regionens tilgængelige råstofressourcer og kvaliteter.

Udsagn

Afsender: Martin Reinhardt Nielsen

Det bør også bemærkes at forslaget til råstofplanen 2016/2020 betyder at Region Hovedstaden om 13 år har opbrugt samtlige relevante ressourcer i regionen og derfor ikke er i overensstemmelse med egen målsætning om bæredygtighed udnyttelse hvor der skrives at "Danmark bør gøre en særlig indsats for at sikre ansvarligt forbrug og produktion i overensstemmelse med verdensmål 12 hvor det fremgår, at der inden 2030 skal opnås en bæredygtig forvaltning og effektiv udnyttelse af naturressourcerne – herunder råstoffer. Udvinningen af grus, sand og ler".

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofressourcerne udlagt i den regionale råstofplan, udgøres af kortlagte og miljøvurderede ressourcer, der efter afvejning efter § 3 i råstofloven vurderes at kunne indvindes. Regionen gennemfører løbende råstofkortlægning med borer og geofysiske undersøgelser, og finder på den måde nye råstof forekomster, der kan indgå i den fremtidige råstofplanlægning. Herudover er der en konstant udvikling af metoder og tekniske muligheder, der betyder, at hidtil utilgængelige eller ubrugelige ressourcer bliver tilgængelige. Man kan derfor ikke konkludere, at samtlige relevante ressourcer i regionen er opbrugt om 13 år.

Men det er korrekt, at Region Hovedstaden får stadig sværere ved at skaffe råstoffer med store kornstørrelser, da der er få aflejringer af denne art i regionen. Region Hovedstaden arbejder for, at der udarbejdes en national råstofstrategi, hvor regionerne i fællesskab planlægger for at dække det nationale råstofforbrug.

Råstofplanlægning generelt

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Gribskov Kommune vil fortsat opfordre til tidlig dialog med kommunen, så vi inddrages inden der laves udpegninger. Kommunerne har det lokale kendskab og forståelse af områderne, i forhold til

lokalbefolkningen, fredninger, beskyttelser og byudvikling m.m. Dette er særligt vigtigt i forhold til de steder, hvor man efterfølgende ender med at tage hele områder ud, eller justerer dem, da udpegninger af områder til råstofindvinding kan skabe stor uro lokalt.

Gribskov Kommune ønsker desuden, at det ved udpegning af interesseområder fremgår hvilke data, der danner baggrund for udpegningen, og hvilke undersøgelser der er foretaget og skal foretages førend det kan overgå til graveområde.

Desuden bør graveområder begrænses i tid og udstrækning, så ét graveområde færdiggøres ad gangen, samt at der sættes en tidsfrist på eksempelvis 10 år, selvom 10 år vil betragtes som lang tid for de nærmeste beboere i området.

Gribskov Kommune formoder fortsat at Råstofplan 2025 tager stilling til fremtiden/retstilstanden af de lergrave, der ikke skal bruges mere.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen inddrager kommuner og andre relevante parter i den indledende fase, hvor vi indkalder ideer og forslag til den kommende råstofplan. Således inddrages også kommunerne inden der foretages udpegning af grave- eller interesseområder.

Regionen skal udføre en samlet afvejning af forsyningen med råstoffer i Region Hovedstaden, herunder udpege graveområder, hvor der kan søges om tilladelse til råstofindvinding, samt udpege interesseområder, hvor der er en formodning om, at der er en råstofressource af erhvervsmæssig interesse.

Formålet med udpegningen af interesseområderne er at sikre, at der ikke gennemføres projekter eller vedtages planer for området, som kan forhindre en eventuelt fremtidig udnyttelse af råstofferne.

Udpegningen af interesseområdet er derfor ikke ensbetydende med at der vil blive etableret en grusgrav i området. Før dette kan ske skal området udpeges til graveområde i en kommende Råstofplan. Forud for en udpegning som graveområde er der behov for yderligere undersøgelser for at bekræfte forekomster og kvalitet, samt afveje interesser som f.eks. miljø, vandforsyning og landskabsværdier.

Regionen meddeler som udgangspunkt tilladelse til råstofindvinding for en periode af 10 år. Det er dog ikke muligt for regionen at stille krav om, at et graveområde skal være færdiggravet på 10 år. Vi kan kun opfordre til at graveperioden begrænses ved at der indvindes relativt hurtigt. Desuden vil der ofte kun blive ansøgt om indvinding på et delområde, således at der vil kunne være en fortløbende ansøgning om at inddrage nye dele af graveområdet, som alt andet lige vil forlænge indvindingsperioden.

Udlægningen af lergrave sker ud fra den samme afvejning som udlægningen af andre typer af råstofgrave. Det betyder, at Regionerne på den ene side skal tage hensyn til råstofressourcernes omfang og kvalitet samt udnyttelsen af råstofressourcerne, og på den anden side tage hensyn til miljøbeskyttelse og andre interesser som f.eks. vandforsyning og landskabsværdier.

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

Gribskov Kommune ønsker fortsat, at Region Hovedstaden indgår i en tidlig dialog med kommunen om efterbehandling til natur og rekreative formål.

Herunder tydelighed om myndighedsplan for involvering af kommune (og øvrige interessenter), så råstofplanlægningen tager hensyn til den myndighedsproces og politiske behandling der kan/skal foregå i kommunen.

Desuden er det vigtigt med tydelighed/gennemsigtighed omkring kommunens faktiske handlerum og rolle ift. efterbehandlingsplaner og dennes realisering, herunder tydelighed omkring lodsejers ønsker og ambitioner for efterbehandlingen.

Vi opfordrer fortsat til, at de områder der er udgravet, lukkes og færdigbehandles hurtigst muligt.

Efterbehandlingsplaner af graveområder bør være i overensstemmelse med kommuneplanen – herunder Grønt Danmarkskort, hvor vi gerne ser, at tidligere råstofgrave omlægges til natur, medmindre der er andet der taler for landbrug.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune. Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Gribskov Kommune

På samme måde opfordrer Gribskov Kommune til at tilladelser i forhold til vejadgang behandles samtidig med indvindingstilladelsen, så en passende aftale om vejadgang er på plads inden der gives gravetilladelse. Dette er særligt vigtigt i tilfælde, hvor vejadgangen er problematisk.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I forbindelse med regionens behandling af ansøgning om råstofindvinding vil Gribskov Kommune blive anmodet om samordning, herunder anmodet om at afklare, hvorvidt det ansøgte projekt kræver afgørelse efter kommunal lovgivning, jf. samordningsbestemmelserne. Forud for tilladelsen til råstofindvinding vil det således skulle afklares om eksisterende vejadgang kan bruges, eller der skal meddeles en overkørselstilladelse. Indvindingstilladelsen vil afvente andre for projektet nødvendige kommunale tilladelser, herunder en aftale om vejadgangen.

Udsagn

Afsender: Martin Reinhardt Nielsen

I den forbindelse bør det bemærkes at Region Hovedstaden huser 1/3 af nationens befolkning, men kun udgøre 1/16 af det samlede areal. Ressourceforbruget følger i nogen grad befolkningstallet. Det betyder at regionen skal indvinde 7-8 gange så mange råstoffer pr. km² som i resten af landet. Dertil kommer at store dele af regionen er så urbaniseret, at indvinding ikke er mulig uden alvorlige negative økonomiske konsekvenser for boligejere, der som i tilfældet B1 Ammendrup Udvidelsen er så uheldige at bo nær et interesseområde. I Region Hovedstadens nye foreslåede råstofplan 2016/2020 vil syv forholdsvis tætbefolkede omegnskommuner herunder Gribskov Kommune, skule bære mere en 1/3 af landets råstofindvinding. Det er ikke i overensstemmelse med det lighedsprincip, der må ligge til grund for offentlig forvaltning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden arbejder for, at der i råstofloven gøres op med kravet om, at hver region skal planlægge for 12 års selvforsyning, og arbejder for at regionerne i fællesskab tager ansvar for den nationale råstofforsyning. Regionen er dog bundet af den gældende råstoflov, hvor hver region er forpligtet til at udarbejde en råstofplan med ressourcer til 12 års forbrug. Regionen har inddraget hhv. sekundære råstoffer og materialer indvundet på havet og losset i regionens havne i ressourceopgørelsen. Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. som det er tilfældet for B1 Ammendrup, som er udlagt i forslag til Råstofplan 2025. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer Regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Udsagn

Afsender: Martin Reinhardt Nielsen

Givet at råstofloven og dennes vejledning giver mulighed for forsyning uden fra regionen og opfordre til koordinering mellem regionerne, samt en national planlægning, burde regionen i råstofplanen 2016/2020 medregne råstoffer fra andre Regioner. Der er store forekomster af råstoffer bl.a. i Åbenrå og Thyborøn, der i dag sælges til Tyskland og England. I Sønderjylland findes råstoffer til 183 års forbrug, hvoraf betydelige mængder eksporteres med skib til England. Regionen burde indgå en aftale med disse regioner om forsyning af råstoffer til at erstatte udvinding i interesseområder i Region Hovedstaden hvoraf mange har § 3 hensyn, der gør udvinding urimelig. Transportomkostningerne ved udskibning til Køge, København eller åbne havnen i Frederiksværk bør vurderes.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har i forbindelse med udarbejdelse af Råstofplan 2016/2020 rejst spørgsmålet om inddragelse af hhv. sekundære materialer, havmaterialer og import fra øvrige regioner i ressourceopgørelsen overfor miljøministeriet. Af miljøministeriets svar fremgår det, at en beslutning om at finde nødvendige råstoffer uden for regionens areal forudsætter, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Regionen har ikke for nuværende godtgjort, at det ikke er muligt at skaffe adgang til egnede landindvundne råstoffer i regionen efter en samlet afvejning af hensynene i § 3. Sømateriale kan dog godt indregnes i ressourceopgørelsen. Der er anvendelser, som kræver tilførsel af sømaterialer på grund af disse materials specifikke egenskaber (f.eks. fravær af kalk, særlig afrundethed af kornene o. lign). Regionen står alene for at udarbejde råstofplaner for indvinding af og forsyning med råstoffer. Råstofplanen udarbejdes på grundlag af kortlægningen og skal omfatte en periode på mindst 12 år. Råstofplanen indeholder retningslinjer for råstofindvindingen samt udlæg af graveområder og råstofinteresseområder. Regionen har ikke indflydelse på, hvor der ansøges om råstofindvinding. Det er således markedskræfterne, der afgør, hvor der indvindes, og hvor råstofferne transporteres til og fra.

Udsagn

Afsender: Martin Reinhardt Nielsen

Udvinding vs. forsyning Regionen ligger i det ny forslag til Råstofplanen 2016/2020 til grunde at Regionen skal planlægge at være selvforsynende med råstoffer med henvisning til Råstoflovens § 5a. Af Råstoflovens § 5a fremgår imidlertid at planen skal indeholde "indvinding af og forsyning med råstoffer", og skal omfatte en periode på mindst 12 år." Specifikt angiver Råstoflovens §5a, stk. 1 "Regionsrådet udarbejder en plan for indvinding af og forsyning med råstoffer. Råstofplanen udarbejdes på grundlag af kortlægningen og skal omfatte en periode på mindst 12 år", Der er således ikke krav om at regionen skal udvinde råstoffer til eget forbrug inden for regionens areal og det er helt i tråd med råstofloven at inkludere "forsyning med råstoffer" i regionens råstofplaner. Faktisk tillægges indvinding og forsyning lige stor vægt i formuleringen. Dette pointeres også i Miljø- og Fødevareministeriets svar til Regionen af 22/10-2018, hvor det bl.a. fremgår: "Råstofloven og Naturstyrelsens vejledning (Administration af råstofloven) angiver ikke, at enhver region skal finde sit eget forbrug af råstoffer inden for regionens eget areal. Råstoflovens formål er at sikre, at udnyttelsen af råstofforekomster på land og hav sker som led i en bæredygtig udvikling efter en samlet interesseafvejning og efter en samlet vurdering af samfundsmæssige hensyn." Yderligere pointerer Miljø- og Fødevareministeriets svar at "I vejledningen angives desuden, at det ikke altid vil være muligt at opnå en hensigtsmæssig forsyningsstruktur inden for den enkelte region..." Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg skriver ligeledes angående Miljø- og Fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 143 (MOF alm. Del - offentlig) stillet 30.10.18 efter ønske fra Nick Hækkerup (S) at: "I forhold til inddragelse af råstoffer fra andre regioner, import eller indvinding fra søterritoriet skal det bemærkes, at uagtet at det ikke fremgår eksplicit af vejledningen, så bør der ske en koordinering mellem regionerne i forbindelse med planlægningen. Tilsvarende bør også statslige myndigheder inddrages i fornødent omfang, f.eks. i forhold til forventede behov for store mængder råstoffer. Det skal bemærkes, at hensynene i lovens § 3 ikke er afgrænset til alene at vedrøre hensyn i den eller de enkelte regioner, men derimod er et udtryk for, at der skal foretages en samlet samfundsmæssig vurdering".

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden gør opmærksom på, at den råstofplan som er i høring er forslag til Råstofplan 2025. På nuværende tidspunkt er der ikke et krav til regionerne om at koordinere råstofplanlægningen på tværs. Region Hovedstaden har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter. Region Hovedstaden vil desuden arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

Skævinge - Grundvand

Udsagn

Afsender: Bodil Maja Larsen

Tæt ved Skævinge og Meløse er der foretaget en skovrejsning (Æbelholt skov) for at beskytte grundvandet, hvilket ikke er foreneligt med en grusgrav.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Råstofindvinding, såvel over som under grundvandsspejlet, vurderes generelt ikke at udgøre en risiko for grundvandet, da råstofgravning i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Råstofindvinding under grundvandsspejlet vil normalt kun medføre en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring råstofgraven. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstof-tilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstof-tilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn. Endvidere er det beskrevet i forudsætningerne til graveområdet at: "Hensynet til grundvandsforekomsten skal iagttages ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til

råstofindvinding. Det skal derfor ved det konkrete indvindingsprojekt vurderes, om der er behov for, at der f.eks. tinglyses varige vilkår om brug af pesticider og/ eller gødning."

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Konkret i forhold til det udlagte område i Skævinge; her fremgår det af kortlægningen, at der i den nordøstlige del af det foreslåede graveområde sker en stor grundvandsdannelse på op til 500 mm pr. år, og det fremgår desuden, at en del af drikkevandet til St. Lyngby Vandværk og Æbelholt Kildeplads dannes i dette område. Der er ikke redegjort for, hvordan det planlagte graveområde vil påvirke grundvandsdannelse til disse vandindvindinger i grundvandsrapporten.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Af råstofplanens overordnede retningslinjer for indvinding af råstoffer fremgår det af retningslinje nr. 7: "Der kan som hovedregel ikke meddeles tilladelse til råstofindvinding inden for udlagte BNBO'er (Borings Nære Beskyttelses Områder) medmindre ansøger kan dokumentere, at råstofindvinding kan foregå uden risiko for grundvandskvaliteten". Hvis en vandforsyning etablerer en drikkevandsboring, som medfører at en del af eller hele BNBO'et kommer til at ligge inden for graveområdet, vil retningslinjen træde i kraft. En stor del af Region Hovedstadens areal er udpeget som område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Indvinding af råstoffer er ikke uforenelige med OSD-udpegninger, da råstofindvinding i sig selv ikke er en forurenende proces. Region Hovedstaden vurderer, at udpegede områder med grundvands- og drikkevandsinteresser ikke vil være til hinder for udlægning af grave- eller interesseområder inde for disse områder. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Jørgen Dahl Thomsen / Ghita Schulz

Miljø

Vi er også dybt bekymrede for de mulige konsekvenser for grundvandet. Det planlagte råstofområde i Skævinge ligger i et område, der tidligere har været udlagt til skovrejsning med henblik på beskyttelse af grundvandsressourcerne. Dette indikerer tydeligt, at der er – eller har været – væsentlige grundvandsinteresser i området, som bør beskyttes.

I den forbindelse vil vi gøre opmærksom på, at HOFOR i en skrivelse dateret den 8. oktober 2018 har udtalt i deres høringssvar, at der ikke bør foretages råstofgravning i skovrejsningsområder – netop af hensyn til grundvandsbeskyttelsen. Det virker derfor inkonsekvent og bekymrende, at der nu planlægges råstofudvinding i et område, som tidligere har været vurderet vigtigt for netop denne beskyttelse.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

En stor del af Region Hovedstadens areal er udpeget som område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Indvinding af råstoffer er ikke uforenelige med OSD-udpegninger, da råstofindvinding i sig selv ikke er en forurenende proces. Region Hovedstaden vurderer, at udpegede områder med grundvands- og drikkevandsinteresser ikke vil være til hinder for udlægning af grave- eller interesseområder inde for disse områder. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden derfor efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Skævinge - Mulighed for erstaning

Udsagn

Afsender: Jørgen Dahl Thomsen / Ghita Schulz

Påvirkning af de socialøkonomiske konsekvenser m.v.

Vi er dybt bekymrede over de økonomiske konsekvenser, som en eventuel adgangsvej til grusgravområdet via Skovbakkevej – umiddelbart uden for vores indkørsel – vil have for vores ejendom. Vi vurderer, at værdien af vores bolig kan falde markant, muligvis med op til halvdelen eller mere. Det er rigtigt, at der på længere sigt kan være en mulighed for, at ejendommens værdi genoprettes, når råstofindvindingen ophører, men det kan være om 20 år eller endnu længere.

Vores ejendom udgør en væsentlig del af vores pensionsopsparing, og på grund af vores alder har vi ikke mulighed for at vente så længe på, at værdien eventuelt genvindes. Det vil være dybt urimeligt, hvis vi i så mange år skal være økonomisk stavnsbundet til en ejendom, der mister sin værdi som følge af en disposition, vi ikke har nogen indflydelse på.

Vi vil derfor gerne henlede opmærksomheden på Grundlovens § 73, stk. 1, hvoraf det fremgår, at man ikke uden videre må fratage borgere deres ejendom eller påføre forringelser, der reelt fratager folk deres økonomiske eksistensgrundlag. Det er vores opfattelse, at en adgangsvej placeret som foreslået, med de gener det vil medføre, udgør en alvorlig trussel mod vores økonomiske tryghed og fremtidige livsgrundlag.

Det konstante pres og usikkerhed omkring denne sag påvirker os ikke kun økonomisk, men også psykisk. Der er utallige uafklarede spørgsmål, og bekymringerne vokser i takt med, at processen skrider frem uden den nødvendige gennemsigtighed eller hensyn til vores situation.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Der er på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at yde kompensation til naboer i forbindelse med råstofindvinding. Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og i regi af denne, at der arbejdes for etablering af en kompensationsordning for berørte naboer og lokalsamfund. Regionerne gør i den sammenhæng opmærksom på, at problemstillingen er mere kompleks for råstofgrave end for vindmøller, blandt andet fordi transporten af råstoffer ofte udgør en mindst lige så stor gene for naboerne som selve indvindingen. I miljørapporten skal der kun foretages en vurdering af den miljømæssige påvirkning af de materielle goder, og ikke af den værdimæssige påvirkning. Det skal således ikke vurderes, om råstofindvindingen vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stort et eventuelt værditab, der kan forventes. Regionen antager en overordnet samfundsmæssig betragtning, hvor råstofindvinding er en af forudsætningerne for en fortsat udvikling af hovedstadsområdet, som kun har omkostninger for en snæver kreds af regionens borgere. Hvis man oplever gener, der går ud over den naboretlige tålegrænse er der mulighed for at søge erstatning hos råstofindvinderen, men der er tale om et privatretligt forhold. Dog er udgangspunktet ved en overskridelse af tålegrænsen, at genen eller begrænsningen skal bringes ned til tålegrænsen. I forbindelse med de konkrete tilladelser til råstofindvinding har regionen fokus på at reducere gener for de omkringboende, at råstofindvindingen gennemføres så hurtigt som muligt og at der sker løbende efterbehandling af arealerne, der derved kan få ny samfundsværdi. På den måde forsøger regionen også at reducere tidsrummet med lavere ejendomspriser. Visse steder vil man, som I også nævner, efter endt råstofindvinding opleve øgede ejendomspriser, da der ofte efterlades søer og naturarealer på de efterbehandlede arealer.

Skævinge - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Bodil Maja Larsen

Skævinge er Hillerød Kommunes 2. største by og afstanden fra Skævinge til Meløse er 4 km. At grave efter grus og sand så tæt på Skævinge og Meløse er ikke hensigtsmæssig på grund af støj, støv og den medfølgende trafik af store lastbiler, og dertil kommer et for evigt ødelagt landskab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Grænseværdierne er fastsat med henblik på at sikre, at der ikke er sundhedsmæssige effekter som følge af aktiviteten. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vejledende grænseværdier for støv er fastsat i bekendtgørelse nr. 1472 fra den 12. december 2017 "Bekendtgørelse om vurdering og styring af luftkvaliteten". Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk etablering af støv- og støjvolde, krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes

nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Vejledende grænseværdier for støj er fastsat i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984", Miljøstyrelsen, november 1984. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstof tilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstof tilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne. Regionen anerkender at der kan være støj og vibrationsgener for de nærmeste naboer til en råstofgrav. På netop den baggrund har regionen opsat retningslinje nr. 9 "Indvinding nær bygninger og samlet bebyggelse" i råstofplanen. Retningslinjen skal sikre, at de miljømæssige hensyn nær bygninger og samlet bebyggelse vil blive genstand for en konkret vurdering i de enkelte tilladelser, og at påvirkning fra støv og støj, som ofte vil være et miljømæssigt problem tæt på samlede bebyggelser, kan begrænses afstands- og tidsmæssigt.

Udsagn

Afsender: Jørgen Dahl Thomsen / Ghita Schulz

En uacceptabelt lang periode med uvished og belastning

Den 17. oktober 2018 modtog vi brev fra Hillerød Kommune om udpegningen af grusgravsområdet ved Skævinge. Allerede dengang blev det klart for os, at vi som naboer stod over for en lang og uforudsigelig proces. Ifølge retningslinjerne er et interesseområde som udgangspunkt med i råstofplanen i op til 12 år. Vi har nu allerede levet med denne belastning i 7 år – uden klarhed, uden sikkerhed og uden vished om fremtiden.

Med Råstofplan 2025 lægges der nu op til, at området på ny udlægges, hvilket kan forlænge denne belastning yderligere 12 år – frem til 2037. Og som det fremgår af regionens egne bemærkninger, er det sandsynligt, at der kan gives dispensation for endnu længere udnyttelse, hvis indvindingen ikke er færdig inden for perioden. Det skyldes blandt andet, at råstofferne i området er af lavere kvalitet, og derfor ikke kan afsættes lige så hurtigt som høj kvalitetsmateriale. Dermed risikerer vi, at processen trækker ud i måske 15–20 år eller mere.

Det betyder reelt, at vi – siden 2018 – har levet og fortsat skal leve under en tung og usikker skygge, hvor vi som naboer ikke ved, hvad fremtiden bringer. Hvor er rimeligheden i, at borgere skal leve med en så langstrakt periode med uvished og potentielle helbredsmæssige, økonomiske og psykiske konsekvenser? Det er en uholdbar situation, som sætter dybe spor i vores livskvalitet og tryghed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden udlagde med Råstofplan 2016 et interesseområde i området. Med vedtagelsen af Råstofplan 2016/2020 blev arealet udlagt til nyt graveområde. Desværre blev Råstofplan 2016/2020 ophævet og hjemvist til fornyet behandling af miljø- og fødevareklagenævnet. Regionen er i gang med den fornyede behandling af den hjemviste råstofplan og har slået denne proces sammen med udarbejdelse af en ny råstofplan. Det er beklageligt, at denne proces har medført uklarhed om områdets status. Men den aktuelle proces er en del af genbehandlingen af den hjemsendte Råstofplan 2016/2020. Når råstofplanen er endeligt vedtaget, kan der forventes tilladelse til råstofindvinding indenfor de i planen udlagte

graveområder på nærmere fastsatte vilkår. Der kan kun ansøges om tilladelse til råstofindvinding, hvis lodsejeren giver sit samtykke og laver en aftale med en råstofindvinder. Det er dermed markedskræfterne og det private initiativ, der afgør, hvor der ansøges. Regionen har derfor ikke indflydelse på, hvornår der ansøges om tilladelse indenfor konkrete områder. En tilladelse til råstofindvinding gives for 10 år, men hvis råstofressourcen ikke er udnyttet inden for denne periode kan der gives en ny tilladelse.

Udsagn

Afsender: Jørgen Dahl Thomsen / Ghita Schulz

Uddrag af afsnittet "Støv, Støj og helbred"

Hertil kommer, at vores ejendom, opført i 1907, hviler på et kampestensfundament, som ikke er konstrueret til at modstå de vibrationer og belastninger, der vil opstå som følge af øget tung trafik med lastbiler tæt forbi huset. Vi frygter, at dette både kan medføre bygningsskader og nedsætte ejendommens værdi og levetid.

Samtidig ønsker vi svar på, hvordan vores ejendom er sikret i forhold til den såkaldte "nærhedszonen" på 25 meter. Med husets placering tættere på vejen end dette, og dets særlige byggemæssige sårbarhed, bør det være et centralt hensyn i enhver vurdering af trafikafviklingen i området."

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen skal gøre opmærksom på, at retningslinjen retter sig mod nærhed til råstofgraven. Ikke til offentlig eller privat vej. Retningslinjen har til formål at sikre omkringboende mod væsentlige gener fra selve råstofindvindingen. Regionen er ikke myndighed i forhold til veje og trafikafvikling. Regionen kan i et vist omfang regulere mængden af trafik i tilladelserne til råstofindvinding ved fastsættelse af den årlige indvindingsmængde.

Skævinge - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Anne Johannisson og Peter Fabricius

Spidssnudet frø inden for graveområdet

I følge kort 4 nedenfor fra Miljørapporten til 2025, er der kun registreret spidssnudet frø udenfor graveområdet. Det kan undre, da vi gentagne gange ifm. 2020 planen, har gjort Regionen opmærksom på, at vi har spidssnudet frø på matr. 19 c. Har Amphi Consult ikke besøgt vores 2 søer i yngleperioden i 2024, siden de ikke har registreret spidssnudet sø her?

(Kort 4)

Fra Miljørapportens afsnit - Vurdering af påvirkning i driftsfasen - vurderes det "... at der vil være en væsentlig påvirkning på arten løgfrø, da dens ynglested vil blive ødelagt, og der formentligt vil ske forsætligt drab på individer. Desuden vil de øvrige bestande i området potentielt vandre ind i graveområdet fra nordøst og sydvest og blive forsætligt dræbt ved råstofindvinding. Der vurderes også at være en væsentlig påvirkning på arten spidssnudet frø ved råstofindvinding i området, i forbindelse med at individer krydser graveområdet for at vandre mod andre yngle- og rasteområder. Stor vandsalamander blev ikke fundet ved

besigtigelser i sommeren 2024, men der er talrige tidligere fund af arten i nærliggende vandhuller, og arten vurderes ligeledes at blive påvirket ved indvinding af råstoffer i området.” (Miljørapporten side 670).

Der vil efter vores opfattelse ikke kun ske en væsentlig påvirkning af vandrende individer af spidssnudet frø og stor vandsalamander, da vi allerede har bestande af disse 2 arter på vores matrikler inden for graveområdet.

Da Regionen finder det nødvendigt at forkaste område *) med sø med løgfrø NØ i graveområdet, da der ikke findes andre afværgemuligheder, mener vi at den samme konsekvens må gælde for vores 2 søer med Bilag IV arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander

*) ”Før afværgeforanstaltninger”

Hvis ikke de forslåede afværgeforanstaltninger implementeres ved udlægningen af det mulige nye graveområde Skævinge, vurderes det, at der vil være en væsentlig påvirkning af de indbyrdes forhold. Mange miljøparametre der er vurderet til, enkeltstående at blive væsentligt påvirkede, hvilket betyder at den akkumulerede påvirkning indenfor området, vil være stor og væsentlig uden implementeringen af afværgeforanstaltninger. Særligt påvirkningen på bilag IV-arter vil være stor, da den eneste afværgeforanstaltning, der kan afbøde påvirkningen på denne miljøparametre, er ved at ændre i områdets afgrænsning, således at det påvirkede delområde ikke længere indgår i graveområdet.” (Miljørapporten side 678)

Som konsekvens af Miljørapportens udsagn ovenfor, mener vi at de 2 søer på kort 3, bør udtages af råstofplanen, da der ikke kan drages de nødvendige afværgeforanstaltninger mod ødelæggelse af de to biotoper, der er levested for Bilag IV arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander

Regionens note: Kort 4 ses i det fulde høringssvar

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for dit svar og meldingen ang. forekomst af bilag IV arter.

Graveområdet er besigtiget op til flere gange over sommeren 2024, fra slut-maj til slut-august, med henblik på at kortlægge padde- og krybdyrarter i og omkring graveområdet. Lokaliteten blev vurderet ud fra kort, tidligere fund, første feltbesøg og kendskab til arternes krav til levested, hvilke bilag IV-arter (padder, markfirben), der sandsynligvis kunne forekomme. Der blev ved besigtigelserne ikke registreret bilag IV arter på matr. 19 c og der er ingen tidligere registrerede fund på ejendommen. Der kan godt være arter til stede selvom de ikke er registreret, særligt når der er flere andre fund i området.

Da der er bilag IV-arter i området har regionen opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. Det betyder, at i forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningsstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse eller anlæg til råstofindvinding. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Arealet rundt om vådområdet, hvor der er gjort fund af løgfrø er udtaget i modsætning til arealer, hvor der er gjort fund af andre arter. Dette skyldes at løgfrø har et andet livsmønster end andre arter, hvor de graver sig ned i de omkringliggende arealer.

Det skal nævnes at man som lodsejer beslutter hvorvidt man ønsker råstofindvinding på ejendommen eller ej.

Udsagn

Afsender: Anne Johannisson og Peter Fabricius

Angående Bilag IV arter i Graveområde F4 Skævinge

Ifm hjemsendelsen af tidligere Råstofplan har klagenævnet (side 2) anført:

Citat: Miljørapportens afsnit om graveområde F4, Skævinge er mangelfuldt, da det ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger om Bilag IV arter i området.

Ved flere høringer op til vedtagelsen af råstofplanen 12. oktober i 2021 har vi gjort Region Hovedstaden opmærksom på, at der også i graveområdets sydvestlige del findes et yngle- og rasteområde for to Bilag IV arter; stor vandsalamander og spidssnudet frø, der har krav på beskyttelse. Regionens svar var, at det blev taget til efterretning. Dette fremgår dog ikke senere af den vedtagne plan og heller ikke i det nuværende høringsmateriale.

Regionen har i det nuværende forslag vurderet, at en indvindings negative påvirkninger ikke kan afværges for forekomsten af løgfrø i graveområdets nordøstlige del. Regionen har derfor forkastet dette området i 2025 planen jvf. kort 1.

Vi undrer os derfor over at Regionen ikke har lavet en tilsvarende vurdering af forekomsten af de to Bilag IV arter – spidssnudet frø og stor vandsalamander - i områdets sydvestlige del i matr. 19c, og derfor også forkastet dette område i 2025 planen. Se blå ring på Kort 2.

Vi har i marts 2023 erhvervet matr. 19 k og med midler fra Hillerød Kommunes pulje til etablering af levesteder til løgfrø, fået oprenset en eksisterende tilgroet sø i matr. 19 k's NØ-hjørne. Se kort 3 herunder. Der er ikke konstateret løgfrø i søen, men vi har set spidssnudet frø.

Regionens note: kort 1-3 ses i det fuld høringssvar

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I miljøvurderingen fremgår det at: Afgrænsningen i den nordøstlige del af graveområdet bør ændres, så den føres min. 100 m udenom vandhullet, for at undgå væsentlig negativ påvirkning på løgfrø og dens levested. Der bør også etableres en afværgebarriere som f.eks. midlertidigt paddehegn langs den nye linjeføring. Desuden bør der etableres afværgebarrierer mod nord, øst og vest for at forhindre forsætligt drab på vandrende individer af løgfrø, spidssnudet frø og stor vandsalamander. Det vurderes altså, at der ikke kan afværges mod at ødelægge Løgfrøens levested, og vandhullet derfor tages ud af planen. Det vurderes til gengæld, at der godt kan etableres afværgeforanstaltningerne mod at frøer vandrer ind i området, i form af midlertidigt paddehegn. Forholdet vil blive undersøgt og vurderet igen ved behandlingen af en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding, hvor det konkrete projekt kendes. I tilladelsen vil der være vilkår, som beskytter § 3 natur i graveområdet, deriblandt de to søer I nævner i høringssvaret. Det er Region Hovedstadens erfaring, at færdiggravede råstofgrave bliver til særdeles god næringsfattig natur med gode levesteder for padde.

Udsagn

Afsender: Bodil Maja Larsen

Den sidste istid (Weichsel) sluttede for 11.700 år siden. I Nordsjælland blev landskabet skabt i den sidste istid. Nordøst for Skævinge og tæt på Meløse er der et næsten uspoleret landskab skabt af gletsjere og smeltevand i istiden. Region Hovedstaden foreslår nu med Råstofplan 2025, at bruge 28,5 hektar eller 285.000 kvadratmeter af landskab til en grusgrav.

At grave efter grus og sand så tæt på Skævinge og Meløse er ikke hensigtsmæssig på grund af støj, støv og den medfølgende trafik af store lastbiler, og dertil kommer et for evigt ødelagt landskab. En tredjedel af Danmarks befolkning bor og lever i hovedstadsområdet, arealerne til flere grusgrave i Nordsjælland findes ikke. Der er i høj grad brug for marker og uspolerede landskaber i Nordsjælland.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret

vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier. Der er ikke udpeget særlige landskabelige interesser i det foreslåede graveområde og forholdet vurderes ikke yderligere. Ved etablering af en råstofgrav ændres det landskabelige udtryk permanent. Den muld og overjord, som ligger ovenpå selve råstofforekomsten lægges almindeligvis i depot som støjskærmende volde og benyttes i efterbehandlingen, hvilket delvist afbøder den landskabelige påvirkning.

Udsagn

Afsender: Bodil Maja Larsen

Der er også et hensyn at tage til de vilde dyr, der lever i den sparsomme natur, der er tilbage. Det gælder også løgfrøen, der så vidt jeg husker også lever i området.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen tager alle artsregistreringer af beskyttede dyrearter til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV- arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af indvindingsstilladelse for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

I færdiggravede råstofgrave er der mulighed for at skabe næringsfattig natur, som er en mangelvare i det opdyrkede danske landskab. Der arbejdes for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføres merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen.

Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

Indvinder skal som udgangspunkt løbende efterbehandle råstofgraven, i takt med at nye dele af indvindingsarealet bliver omfattet af indvindingen.

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening Hillerød

Bemærkninger til graveområdet ved Skævinge.

Danmarks Naturfredningsforening Hillerød deler de samme bekymringer, som Hillerød kommune har givet udtryk for i deres høringssvar, at graveområdet er for tæt på Lyngby å og §3 området vest for

udvindingsområdet. Igen savner vi en redegørelse i ansøgningen for, hvordan disse områder kan beskyttes, hvis der gives gravetilladelse.

Vi kan ikke se, at den reviderede graveplan forholder sig til de betænkeligheder, som vi har påpeget i vores bemærkninger til Råstofplan 2016. Det gælder en evt. påvirkning af vandløb, beskyttet natur (moser) og beskyttede dyrearter. Vi fastholder vores opfattelse af, at råstofgravning på stedet vil kompromittere områdets store naturkvalitet. Reduktionen af graveområdet ændrer ikke ved denne opfattelse.

I 2020 er der registreret forekomst af løgfrø i to vandhuller i den nordøstlige del af det foreslåede graveområde ved Skævinge. Løgfrøen er beskyttet efter reglerne i Habitatdirektivet, hvilket indebærer, at man ikke må ødelægge dens yngle- og rasteområder. Løgfrøen er sjælden og har sine største og vigtigste østdanske bestande i Hillerød Kommune.

Fund af bilag IV-arter (løgfrø, stor vandsalamander) i søer i området, kommunens projekter for beskyttelse af den sjældne art samt områdets landskabelige værdi, bør få Regionen til at overveje at udtage området for grusgravning for fremtiden. Generelt vil grusgravning i området kunne have negativ indflydelse på søerne i hele området.

https://nationalparkkongernesnordsjaelland.dk/media/rn3n5lkp/webtilg_loegfroer-rapport

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I forbindelse med en ansøgning om et konkret projekt vil Regionen kunne tage stilling til påvirkning af §3 beskyttet natur. Det gør man, da situationen, hvor den konkrete håndtering af § 3 natur kan være vanskelig at vurdere i den overordnede råstofplanlægning, da de helt konkrete påvirkningsfaktorer er ukendte. Det skyldes, at der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Regionen tager alle artsregistreringer af padden, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. Regionen er bekendt med forekomsten af løgfrø og i forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete

udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne.” Med den rette efterbehandling kan grusgravning i området skabe godt habitat for de allerede forekommende padder.

Udsagn

Afsender: Hillerød Kommune

Forslag til graveområde Skævinge

§3-beskyttet natur og bilag IV-arter

Hillerød Kommune mener, at forslag til graveområde Skævinge vil have negative konsekvenser for områdets og naboarealernes særlige kvaliteter som yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.

Hillerød Kommune synes det er positivt, og kan tilslutte sig at §3 beskyttet moseområde i den nordlige del er taget ud af graveområdet. Denne mindre reduktion af det potentielle graveområde sker for at sikre bilag IV-arterne og deres habitat- og rasteområder og sikre beskyttet natur.

Amphi Consult har i forbindelse med miljøvurderingen foretaget en vurdering af påvirkning på bilag IV-arter. Ifølge miljøportalens naturdata er der registreret løgfrø, stor vandsalamander og spidssnudet frø i flere områder omkring graveområdet. Dette fremgår også af figur 3 i Amphi Consults rapport.

Den gennemsnitlige vandringsafstand for spidssnudet frø fra sit ynglested til rasteområde er ca. 600 meter.

For stor vandsalamander er vandringsafstand ca. 350 meter til rasteområde. For løgfrø er vandringsafstand fra ynglevandhul til rasteområder normalt under 200 meter fra dens rasteområder til ynglevandhullerne, men kan vandre op til 1 km i søgen efter nye yngleområder. Det kan derfor ikke udelukkes, at der er potentielle rasteområder inden for graveområdet og risiko for at ovenstående bilag IV-arter kan blive væsentlig påvirket, hvis der graves i området.

Graveområdet vil derudover hindre udveksling af individer mellem levestederne rundt om graveområdet.

Det mangler i miljørapporten at blive beskrevet konkret hvordan det sikres, at bilag IV-arterne fortsat kan sprede sig mellem naturarealerne/ynglesteder rundt om graveområdet.

Hillerød Kommune vurderer derfor, at det på det nuværende grundlag ikke kan udelukkes at graveområdet Skævinge kan betyde en væsentlig påvirkning for bilag IV-arter, hvis det nye område udlægges i råstofplan 2025.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden har modtaget to enslydende høringsvar (dette nr. 1774, samt nr. 1480).

For svar på dette høringsvar henvises derfor til høringsvar nr. 1480.

Udsagn

Afsender: Jørgen Dahl Thomsen / Ghita Schulz

Natur og Biodiversitet

Området huser flere beskyttede og sårbare arter – herunder arter opført på Bilag 4 i EU's Habitatdirektiv – som vil blive negativt påvirket af råstofindvindingen. I det berørte område er der registreret forekomster af løgfrø, spidssnudet frø og stor vandsalamander – alle arter med særlig beskyttelse.

Vi finder det uforståeligt, at vores egen matrikel tidligere er blevet taget ud af råstofområdet netop på grund af konstaterede løgfrøer, mens det nu planlagte graveområde – hvor samme art også er konstateret –

fortsat er udpeget i Råstofplan 2025. Det rejser alvorlige spørgsmål om planens konsekvensvurdering og den manglende konsistens i beslutningsgrundlaget.

Vores matrikel udgør i dag et hotspot for løgfrøer, og vi vedlægger dokumentation for dette i form af optagelser foretaget i vores sø af biolog Anders Raagaard. Det understreger områdets store biologiske betydning og vigtigheden af at sikre både nuværende og potentielle levesteder for arten.

I forbindelse med det store løgfrøprojekt i vores område er der fra biologernes side udarbejdet en plan for etablering af en spredningskorridor, som er afgørende for artens langsigtede overlevelse. Korridoren skal sikre muligheden for genetisk spredning mellem bestande, hvilket er helt essentielt for løgfrøens fortsatte eksistens her. En eventuel grusgrav vil afbryde denne korridor, og da løgfrøen kun bevæger sig over korte afstande (typisk under 500 meter), vil det i høj grad forringe artens mulighed for spredning og overlevelse. Desuden er der flere vandområder inden for det planlagte graveområde, som endnu ikke er blevet biologisk undersøgt, og vi mener derfor, at området ikke er tilstrækkeligt kortlagt og vurderet i forhold til natur- og dyreliv. Dette bør være et ufravigeligt krav, før området overhovedet kan overvejes udpeget som råstofområde.

Vi vedlægger et kortbilag, hvor det tydeligt fremgår, hvor løgfrøer og andre beskyttede arter er konstateret, samt hvor der endnu ikke er foretaget undersøgelser.

De vandhuller, som er placeret umiddelbart uden for eller i direkte tilknytning til graveområdet, vil uundgåeligt blive påvirket af de forstyrrelser, som råstofindvindingen medfører. Særligt vandstanden vil kunne ændres markant, og der er en betydelig risiko for, at vandhullerne helt tørlægges.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for det grundige høringssvar. Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger. I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelse til råstofindvinding for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelser eller anlæg til råstofindvinding. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne." Region Hovedstaden udpeger som udgangspunkt ikke interesse- eller graveområder på arealer, som er beskyttet eller omfattet af Natura 2000. Langt de fleste områder udlægges på arealer med intensivt landbrug og med lille artsrigdom.

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af det mulige graveområde Skævinge i overensstemmelse med gældende lovgivning. Ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttager regionen forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes. Det er regionens erfaring, at råstofindvinding ikke medfører tab af biodiversitet i de områder, hvor der bliver eller er blevet indvundet råstoffer. Særligt dyre- og planteliv, der kræver næringsfattige forhold, kan have stor gavn af de blotlagte områder i råstofgrave.

Skævinge - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Jørgen Dahl Thomsen / Ghita Schulz

En urimelig koncentration af belastende projekter

Afslutningsvis vil vi gerne udtrykke vores store bekymring over den samlede mængde af belastninger, der nu i flere år har påvirket vores ejendom og dagligdag. Vi har allerede været voldsomt påvirket af et såkaldt jordforbedringsprojekt hos naboen mod øst, og nu planlægges der både et stort grusgravsområde vest for os – og senest er der indsendt ansøgning om etablering af en solcellepark hos naboen mod nord. Alle disse projekter er placeret inden for blot 100 meter fra vores hjem.

Det giver os en følelse af at være fuldstændig omringet af støj, støv, tung trafik og massive ændringer i landskab og livsmiljø – uden mulighed for at trække os tilbage eller finde ro. Hillerød Kommune har tidligere udtalt, at man vil sikre en retfærdig fordeling af miljømæssige og samfundsmæssige byrder blandt borgerne. Den forpligtelse frygter vi desværre ikke bliver opfyldt i vores tilfælde.

Vi står tilbage med en følelse af at blive efterladt med en urimelig og umenneskelig høj belastning – både fysisk, psykisk og økonomisk – og vi beder derfor om, at man tager denne samlede påvirkning i betragtning i den videre sagsbehandling.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I miljøvurderingen af en konkret tilladelse til råstofindvinding skal kumulative effekter iagttages. Det betyder, at hvis der er igangværende eller planlagte projekter, der i sammenhæng vil belaste en gruppe borgere væsentligt, kan det besluttes, at en tilladelse til et nyt projekt vil afvises, eller udskydes indtil den samlede påvirkning ikke vil være væsentlig. Det skal bemærkes, at de to nævnte projekter hører under den kommunale administration, mens udlæg af graveområder og efterfølgende tilladelser til råstofindvinding hører under regionens myndighed. Begge myndigheder er underlagt kravet om at iagttage kumulative forhold i forbindelse med miljøscreening af screeningspligtige projekter.

Skævinge - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Bodil Maja Larsen

Skævinge er Hillerød Kommunes 2. største by og afstanden fra Skævinge til Meløse er 4 km. At grave efter grus og sand så tæt på Skævinge og Meløse er ikke hensigtsmæssig på grund af støj, støv og den medfølgende trafik af store lastbiler, og dertil kommer et for evigt ødelagt landskab.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Regionen har gennemført en afgrænsning af miljøvurderingen af muligt nyt graveområde Skævinge i Hillerød Kommune. Det er regionens vurdering efter nærmere undersøgelse, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning i forbindelse med trafikafvikling. De mest oplagte transportruter til og fra graveområdet er enten ca. 1,5 km nord på ad Skovbakkevej og Meløsevej, forbi den østlige del af byen Meløse og ud på det overordnede vejnet, vej 16 (Isterødvejen). Begge ruter eller andre alternative kan blive relevante, f.eks. hvis der ansøges om indvinding i forskellige dele af graveområdet uden sammenhæng. Skovbakkevej er privat fællesvej, hvilket betyder, at grundejere, som har adgang til vejen er fælles om vedligeholdelsesudgifter. Idet råstofindvinding forudsætter grundejers accept, vurderes forhold omkring vedligeholdelsesudgifter at kunne håndteres som privat anliggende mellem en grundejer og en evt. virksomhed, som vil grave inden for området. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Udsagn

Afsender: Jørgen Dahl Thomsen / Ghita Schulz

Trafikale forhold

Vi ønsker at udtrykke vores stærke bekymring for de trafikale konsekvenser, en grusgrav vil medføre – særligt set i lyset af, at vi som naboer forventes at forholde os til en trafikafvikling, som hverken er nærmere beskrevet eller oplyst i høringsmaterialet. Det er i sig selv problematisk, at man beder borgere tage stilling til konsekvenser, man endnu ikke har fået adgang til at kende.

Det påtænkte graveområde ligger langt fra det overordnede vejnet, og adgangsforholdene er langt fra optimale. Eksempelvis er Meløsevej oprindeligt anlagt smallere, og udvidelsen er sket uden tilstrækkeligt bærelag, hvilket har ført til revnedannelser og sætninger i asfaltkanterne. Vejen er derfor ikke egnet til tung trafik, især ikke når to store køretøjer skal passere hinanden. Der opleves jævnligt, at man bliver "kastet" i rabatten ved møde med modkørende lastbil, og vejens smalle forløb, skarpe sving og mange udkørsler gør forholdene endnu mere utrygge.

Meløsevej er desuden skolevej, med en krydsende cykel- og gangsti, hvor blandt andet mange skolebørn dagligt krydser vejen. Dette kombineret med høje hastigheder og farlige overhalinger, som allerede nu er et kendt problem, udgør en reel fare for de bløde trafikanter.

Vi henviser til vedlagte bilag 1-5, som dokumenterer den trafikale belastning og farlighed – herunder tre alvorlige uheld inden for blot tre uger, dokumenteret i bilag 5.

Skovbakkevej – en uegnet adgangsvej

Vi undrer os over, at Region Hovedstaden i udkastet til råstofplanen peger på Skovbakkevej ud for Meløsevej 33 som en potentielt relevant adgangsvej til grusgravsområdet – og samtidig vurderer, at trafikafviklingen her ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af omgivelserne, og derfor ikke behøver undersøges nærmere. Set i lyset af vores daglige erfaringer med vejens forhold og belastning, finder vi det vigtigt at få indsigt i, hvilket grundlag denne vurdering bygger på. Vi vil derfor gerne anmode om en nærmere redegørelse for:

- Hvem der har foretaget besigtigelsen af området
- Hvilke kriterier og observationer vurderingen bygger på
- Hvem der har det endelige ansvar for denne vurdering Vi håber på en konstruktiv dialog og ser frem til en mere detaljeret afklaring.

Vi bor selv på Meløsevej 33 – direkte ud til svinget, hvor Skovbakkevej støder til. Det er et skarpt 100-graders sving, ikke et klassisk 90-graders, og oversigtsforholdene er dårlige. Desuden skal cykelstien krydses netop her, og det sker i forvejen under utrygge forhold. Skovbakkevej er en smal, ensporet privat fællesvej med løst grus, sten og brokker som belægning. Vi spørger os selv, hvordan tung trafik i form af store lastbiler skal kunne passere her, og hvor andre trafikanter skal gøre af sig selv, når vejen spærres af grusgravstrafik. Situationen vil alt andet lige føre til, at trafikken stagnerer direkte foran vores ejendom, og vi risikerer lange køer og farlige overhalinger – noget vi allerede oplever i dag i mindre målestok.

Brug af markvej – privat fællesvej og manglende samtykke Vi ejer matriklerne på hver sin side af den markvej, som Region Hovedstaden i udkastet til råstofplanen har udpeget som potentiel adgangsvej til grusgraven. Det er vigtigt at understrege, at denne vej i sin tid ikke er anlagt med henblik på tung trafik eller erhvervsmæssig udnyttelse, men udelukkende fungerer som adgangsvej til vores marker. I dag bliver vejen også benyttet af gående, cyklister og barnevogne, som – i tilfælde af møde med tunge køretøjer – ikke har mulighed for at komme til side, da der i begge sider er strømførende hegn som en del af vores kvæghugning.

En øget og ændret anvendelse af Skovbakkevej til tung trafik i forbindelse med råstofindvinding vil medføre en væsentlig ændring i vejens karakter og brug. Som privat fællesvej er den udelukkende tiltænkt adgang for de berørte beboere samt til de formål, der var gældende, da vejen blev anlagt. En anvendelse til erhvervsmæssig tung trafik, som f.eks. grusgravskørsel, ligger uden for dette formål og kræver ifølge gældende regler samtykke fra vejens ejere.

Vi vil gerne gøre det klart, at vi ikke vil give tilladelse / samtykke til grusgravskørsel ad vores del af Skovbakkevej. Det undrer os derfor, at Region Hovedstaden tilsyneladende ikke har undersøgt dette forhold nærmere, og vi ønsker oplyst, hvordan adgangsforholdene er blevet vurderet uden inddragelse af os som vejens ejere samt uden hensyntagen til vejens faktiske og juridiske anvendelse.

Vi forventer derfor, at adgang via Skovbakkevej ud for nr. 33 ikke anses for en realistisk mulighed.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende.

Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en

miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I

forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen

udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Slangerup Øst - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Signe Hedin

Jeg noterer med tilfredshed, at gravefeltet Slangerup Øst er taget ud af planforslaget; området fungerer som vigtig rekreativ port fra byen til Kratmølleskoven og ligger lige op af et nyt boligkvarter. Til gengæld er jeg stærkt bekymret over, at den reviderede plan stadig placerer ca. 600 ha nye råstofarealer i Frederikssund, 55 procent af hele udlægget, selv om kommunen kun udgør 9,7 procent af regionens areal. Ingen anden kommune nærmer sig denne belastningsgrad. Hvis alle kommuner skulle levere råstoffer efter samme ratio, ville planen skulle rumme over 5 000 ha; den reelle udlægning er 1100 ha. Disproportionen er derfor åbenlys.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Graveområder udlægges der, hvor der er tilgængelige råstoffer og efter afvejning efter § 3 i råstofloven. Hele Danmarks areal er et resultat af landskabsdannelsen under den seneste istid, der sluttede for knapt 12.000 år siden. Istidens gletsjere og smeltevandsfloder har aflejret og sorteret ler, sand, grus og sten på forskellige måder. Det betyder, at de aflejringer, vi vurderer som råstoffer, ikke er jævnt fordelt over landet, men kun er tilgængelige i afgrænsede områder, hvor de forekommer naturligt. Igennem tiden har man inden for Region Hovedstadens nuværende afgrænsning udnyttet de lettest tilgængelige råstofressourcer først. F.eks. har der været stor indvindingsaktivitet i kommuner som Høje Taastrup og Allerød. Men disse ressourcer er tæt på at være færdigudnyttede. Disse forhold betyder, at der nu er andre kommuner, der oplever at have mange grave- og interesseområder, mens nogle kommuner ingen har. Det betyder desværre også at nogle grave- eller interesseområder kan ligge tæt på bebyggelse, natur, landskabelige værdier mm. Gennem miljøvurdering af grave- og interesseområder afvejes forholdet mellem råstofressourcen og miljøhensyn. På baggrund heraf, vurderer regionen om et område skal udlægges til grave- eller interesseområde.

Udsagn

Afsender: Danmarks naturfredningsforening Halsnæs

1. Grundvandsbeskyttelse:

- Området er udpeget med fokus på speciel grundvandsbeskyttelse. Kommunen har en forpligtelse til at beskytte de vigtigste områder for grundvandsindvinding. Råstofindvinding kan kompromittere denne beskyttelse og true grundvandsressourcerne. Dele af graveområdet er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser, hvilket yderligere understreger behovet for beskyttelse

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

En stor del af Region Hovedstadens areal er udpeget som område med særlig drikkevandsinteresser (OSD). Indvinding af råstoffer er ikke uforenelige med OSD-udpegninger, da råstofindvinding i sig selv ikke er en forurenende aktivitet. Region Hovedstaden vurderer, at udpegede områder med grundvands- og drikkevandsinteresser ikke vil være til hinder for udlægning af grave- eller interesseområder inden for disse områder. Det følger af vandområdeplanerne, at der ikke må gennemføres tiltag, som kan føre til forringelse af grundvandskvaliteten. Ved meddelelse af tilladelse til indvinding af råstoffer i graveområder, skal det sikres, at tilladelsen er i overensstemmelse med indsatsbekendtgørelsens § 8 (Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter). Det skal derfor vurderes, om det konkrete indvindingsprojekt direkte eller indirekte kan påvirke tilstand og mulighed for målopfyldelse af en vandforekomst udpeget i den til enhver tid gældende vandområdeplan. Effekter af gravning under grundvandsspejlet er belyst i Miljøstyrelsens projekt nr. 526, hvor det konkluderes, at der generelt ikke ses egentlige sænkninger i og omkring råstofgrave efter længere tids indvinding. Dette er også i overensstemmelse med Vandområdeplan 2021-2027. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes et beskyttende lag over grundvandsmagasinet, men risikoen for forurening af grundvandsressourcen er hovedsageligt knyttet til de aktiviteter, der skal foregå på arealet efter at råstofindvindingen er stoppet. Det er derfor afgørende, at der i fremtiden ikke etableres forurenende aktiviteter i færdiggravede råstofgrave. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen kan Region Hovedstaden efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding. En eventuel råstoftilladelse vil derudover indeholde vilkår, der skal sikre en beskyttelse af grundvandet i driftsfasen, herunder regulering af maskinel og brændstoftanke. Råstoftilladelserne følges op af tilsyn med råstofindvindingen, hvor der som hovedregel udføres minimum et årligt tilsyn.

Udsagn

Afsender: Danmarks naturfredningsforening Halsnæs

2. Overordnet Planlægning:

- Store dele af området er udpeget i kommuneplanen som Planloven: § 11a, pkt. 16. "Sikring af landskabelige bevaringsværdier og beliggenheden af områder med landskabelig værdi, herunder større, sammenhængende landskaber".

- Hele området er udpeget som Kulturhistorisk bevaringsværdier, "Sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier", og som "Værdifulde kulturmiljøer" Planloven: § 11a, pkt. 15

- Der er en del beskyttede sten- og jorddiger i området

3. "Landskabskarakterkortlægning Halsnæs kommune 2025:"

- Ølsted Landbrugslandskab byder på det aktive dyrkningslandskab med marker og gårde i et sammenhængende, bakket landbrugslandskab, hvor områdets diger og gamle markskel fremhæver landsbyernes stjerneudskiftede mønstre og oprindelsen af det gamle landbrugsland. En landskabsfortælling der kun er synlig få steder i Halsnæs Kommune.

4. Natur:

- Vest for området er de gamle graveområder ved at udvikle sig til rigtig god natur. De 3 søer og mosen kan sammen med det foreslåede graveområde udvikles til et naturområde, der ved hjælp af arealomlægningsstøtte fra den Grønne Trepert kunne sikre naturen.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Region Hovedstaden har fået udarbejdet en konkret vurdering af risikoen for at påvirke de landskabelige værdier for området. Af vurderingen fremgår det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af landskabsværdier, hvis landskabet efterbehandles, så det i mindre grad adskiller sig fra det oprindelige landskab. For råstofområde St. Havelse vil det være at etablere overvejende lysåben natur. I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding, vil der desuden blive stillet vilkår, der sikrer, at de beskyttede diger ikke påvirkes. Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til. Regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Det vil skabe et tættere samarbejde, hvor forventninger afstemmes og den rigtige rammesætning for efterbehandling af graveområdet sikres. Det er en del af regionens retningslinje nr. 6, at der skal foreligge en godkendt plan for efterbehandling af råstofgraven, der indeholder hovedelementerne for efterbehandlingen. Efterbehandlingsplanen udarbejdes af ansøger i samarbejde med grundejer, indvinder, region og kommune.

St. Havelse Udvidelse - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: NCC Industry A/S, Råstoffer

Halsnæs Kommune

NCC har været i positiv dialog med lodsejerne til nogle af de områder, som regionen forslået udlagt i Råstofplan 2025 i Halsnæs Kommune.

Bemærkninger til C4 St. Havelse samt udvidelse: På baggrund af SMV'en har regionen reduceret det oprindelige forslag til udvidelse af graveområde St. Havelse. Vi er enige i regionens vurdering af hensynet til andre interesser gør det nødvendigt og er samtidig enig i at de væsentligste arealer med råstoffer er indeholdt i det reducerede forslag.

Det er dog vigtigt at pointere, at regionen skal være forsigtig med reducere det udlagte areal yderligere, idet en væsentlig reduktion kan gøre det uinteressant at indvinde forekomsten og samfundet vil derved gå glip af en væsentlig råstofressource som kan reducere kørsel fra Region Sjælland eller import.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for jeres tilkendegivelse. Region Hovedstaden er opmærksom på problematikken om, at meget små graveområder er kommercielt uinteressante og har størrelse med som en faktor i udlæggelsen af områder også i forbindelse med St. Havelse Udvidelsen.

Udsagn

Afsender: Nina Munk

Råstofloven er fra 1972, hvor de regionale grænser så ganske anderledes ud end de gør i dag. Forudsætningerne for at udvinde råstoffer for regionen er derfor ændret, således at det nu er mange små samfund, der skal sikre råstoffer til de store udbygninger i bl.a. Hovedstaden.

Det vil medføre store konsekvenser for de mindre samfund der bliver berørt af en forældet lovgivning.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden arbejder sammen med de øvrige regioner for, at der udarbejdes en national råstofstrategi og har i planperioden for Råstofplan 2025 fokus på at arbejde for, at der i fællesskab med de øvrige regioner og staten udarbejdes en national råstofstrategi, således at de samlede ressourcer udnyttes på den mest forsvarlige måde. På nuværende tidspunkt planlægges der ikke i tilstrækkeligt omfang på tværs af regionerne, på tværs af hav- og landforekomster eller på tværs af de enkelte råstofkvaliteter.

Region Hovedstaden vil arbejde for, at der kommer et større fokus på at erstatte primære råstoffer som sand, sten og grus med sekundære råstoffer som byggeaffald og overskudsjord. Imidlertid er regionerne fortsat forpligtet af den gældende lovgivning og har til opgave at finde og udpege nye områder til råstofindvinding, der kan understøtte samfundets udvikling.

St. Havelse Udvidelse - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Nina Munk

De trafikale konsekvenser for området må også anses for værende betydelige.

En udvidelse vil medføre markant øget tung trafik, til gene for alle i lokalområdet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender, at trafik til/fra råstofgrave kan være forbundet med gener for de omkringboende. Det er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler, at trafikale forhold beskrives som en miljøpåvirkning i miljørapporten, hvis det i afgrænsningen af miljøvurderingen vurderes nødvendigt. I forbindelse med vedtagelse af en ny råstofplan skal Region Hovedstaden dermed inddrage oplysninger om trafikale miljøpåvirkninger i miljørapporten, hvis regionen vurderer, at trafik som følge af råstofplanen udgør en sandsynlig væsentlig indvirkning. Råstofplanen i sig selv er udarbejdet i henhold til råstofloven, og trafikale forhold er ikke nævnt i § 3 i råstofloven som et hensyn, der skal varetages. Derfor kan regionen ikke opstille særlige forudsætninger, der skal varetage hensynet til trafikale forhold, da regionen herved ville iagttage usaglige hensyn efter råstofloven. Ved en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Region Hovedstaden igen på trafikafvikling/belastning. Region Hovedstaden forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Region Hovedstaden har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagen til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Region Hovedstaden kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstofindvindingsplan. Region Hovedstaden vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.

Stærkende - Grundvand

Udsagn

Afsender: HOFOR

De tre råstofområder Hedeland Udvidelse, J5 Hedeland og Stærkende ligger i et område, hvor der er en udbredt forurening med PFAS jf. figur 1. For at håndtere den omfattende PFAS forurening i området, har Region Hovedstaden sammen med Region Sjælland og HOFOR indgået et formaliseret tværfagligt samarbejde (Tunhøj-samarbejdet) med områdets tre kommuner: Greve, Ishøj og Høje Taastrup. Samarbejdet er startet 1. nov. 2022. Formålet med samarbejdet er at sikre en samlet koordineret indsats mellem region, kommuner og forsyninger i forhold til at beskytte kvaliteten af grundvandet i samarbejdsområdet, herunder at sikre mulighed for fortsat grundvandsindvinding i området. Den omfattende PFAS forurening betyder, at både Region Sjælland og Region Hovedstaden er i gang med afgrænsende undersøgelser af de mange deponier i området - herunder også Stærkende Fyldplads, som grænser op til de udpegede råstofområder jf. Figur 1. Det V2 kortlagte areal ved Stærkende Fyldplads bliver derfor muligvis udvidet. Der er i Miljørapporten til forslaget til råstofplanen intet nævnt omkring PFAS forureningen. Der er således ikke udført en risikovurdering af, hvordan råstofindvindingen i området vil påvirke spredningen af den omfattende PFAS forurening, som påvises i både det sekundære Hedelandsmagasin og i det primære kalkmagasin. De udpegede 3 områder til råstofindvinding i Hedeland ligger i den forventede grundvandstrømning fra de gamle deponier i Hedeland, hvor der er påvist kraftige

forureninger med PFAS. Dette er ligeledes illustreret på Figur 1, hvor der er beregnet partikelbaner (sandsynlig strømnings vej i grundvandsmagasinet) fra den V2 kortlagte lokalitet Mindstrupgård. En eventuel oppumpning/reinfiltration ved råstofindvinding vil derfor påvirke spredningen af PFAS forureningen. Der bør derfor udføres en risikovurdering af dette, hvilket ikke er udført i forbindelse med Miljøvurderingen. Konklusioner og anbefalinger i forhold til placering af råstofområder HOFORs indvinding på Solhøj Kildeplads er af meget stor betydning for HOFORs forsyningssikkerhed, både i dag og i fremtiden, således at kildepladsen kan karakteriseres som kritisk og meget vanskeligt erstattelig infrastruktur. HOFOR vil opfordre til, at der udvises den allerstørste forsigtighed i forhold til råstofindvinding inden for dette område. HOFOR ser derfor med meget stor bekymring på planerne om, at der potentielt etableres flere råstofindvindingsområder i området, der potentielt kan påvirke den udbredte PFAS forurening i området. Det er HOFORs anbefaling, at Region Hovedstaden udfører en risikovurdering af, hvad råstofindvinding i indvindingsoplandet til Solhøj Kildeplads betyder for spredningen af den omfattende PFAS forurening i området og fra den tilstødende V2 kortlagte lokalitet ved Stærkende fyldplads.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Geologien i området ved Stærkende er opbygget af ca. 10 m moræneler, der underlejres af råstoffer i form af sand, sten og grus. Under råstofforekomsten findes et lag af ler (moræneler), og herunder stedvist et tyndt sandlag af miocænt sand, som ligger direkte på de prækvartære aflejringer af kalk. De prækvartære aflejringer træffes mellem kote + 30 m DVR90 og kote + 25 m DVR90. Det primære grundvandsmagasin er i de prækvartære aflejringer af kalk. Der er ved undersøgelser i råstofområdet og ved de to forureningskortlagte lokaliteter, lokalitet 169-04005 og 169-00015 ikke truffet sekundært grundvand. Der er imidlertid truffet sekundært grundvand i miocænt sand flere steder uden for råstofområdet Stærkende. Det primære magasin findes i de prækvartære aflejringer af kalk. Der er konstateret forhøjede indhold af PFAS, her opgjort som sum af 4 PFAS, i forhold til Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterier på 2 ng/l i både sekundært og primært grundvand flere steder, f.eks. i borerne dgu nr. 206.1724 (filter i kalken 20-24 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,3 ng/l; filter i sekundært grundvand 15-17 m under terræn: Sum 4 PFAS 2,8 ng/l) og dgu nr. 206.1123 (2 filtre uden intagsnr. Sum 4 PFAS: hhv. 57 ng/l og 12 ng/l); dgu nr. 206.1121 (filter i kalken 38-41 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,7 ng/l og indtag 2; Sum 4 PFAS 9,6 ng/l). Som nævnt, er det primære grundvandsmagasin i kalken. Det sekundære grundvand er registreret i miocænt kvartssand (KS4), jævnfør geologisk model Hedeland-Solhøj, 25 m. Der står muligvis også lokalt grundvand i de overliggende kvartære smeltevandsaflejringer, som udgør råstofforekomsten. Mellem de kvartære smeltevandsaflejringer og de miocæne lag af kvartssand, findes moræneler, som udgør bunden af råstofforekomsten, ca. kote 32 m DVR90. Det sekundære grundvand er registreret i flere borer, hvor der er konstateret PFAS-forurening. Der er ikke registreret grundvand i selve råstofforekomsterne i J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse eller Stærkende. På baggrund af den geologiske opbygning vurderes det dog at der kan være lokalt grundvand i råstofforekomsten. Dette vurderes i givet fald at være isoleret og uden hydraulisk kontakt til PFAS-forureningerne. Med hensyn til råstofindvindingen, så forudsættes det, at den alene omfatter indvinding af aflejringerne af sand og grus indtil laget af moræneler, som ligger over miocænt sand og kalken. Råstofindvindingen vil dermed ikke ske i det sekundære eller primære grundvandsmagasin, hvor PFAS-forureningerne er påvist. Råstofindvindingens bund vil være væsentligt over kalken og miocænt sand. På baggrund heraf vurderes der ikke at være risiko for, at grundvandspotentialer i det primære eller sekundære grundvandsmagasin påvirkes som følge af råstofindvinding, og dermed ingen risiko for at spredningsveje for PFAS påvirkes. Der vurderes ikke at være behov for afværgetiltag i relation til PFAS, såfremt der ikke graves i

laget af moræneler. Samlet vurderes udlægning af råstofområderne J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse og Stærkende ikke at påvirke spredning af PFAS i primært eller sekundært grundvand i Tunhøj samarbejdsområdet, såfremt der ikke graves igennem morænelerslaget under råstofforekomsten (smeltevandsand). I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vil regionen indrage evt. ny viden om jordforurening inden for eller tæt på råstofområderne Stærkende eller J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse. Den V2-kortlagte lokalitet ved interesseområde Stærkende, hvor der tidligere har været fyldplads, er ikke omfattet af screeningskriteriet, dvs. afstanden fra afgrænsningen af graveområdet, til afgrænsningen af den kortlagte lokalitet er mere end 250 m, hvorfor der ikke riskovurderes på mobilisering af jordforurening fra denne lokalitet ved råstofindvinding i interesseområde Stærkende.

Udsagn

Afsender: Høje-Taastrup Kommune

GRUNDVAND:

Hele Stærkende interesseområde er beliggende inden for indvindingsoplandet, opstrøms Solhøj Kildeplads, tilhørende HOFOR. HOFOR har en tilladelse til indvinding af 5 mio. m³. grundvand til drikkevand og kildepladsen er en central del af vandforsyningen til København og er derfor essentielle for forsynings sikkerheden. Området ved Stærkende bidrager i høj grad til grundvandsdannelsen til Solhøj Kildeplads, hvor grundvandet er meget ungt, hvilket indikerer en stor sårbarhed.

I området syd og vest for Stærkende interesseområde findes en del V1 og V2 kortlagte grunde, der rummer en del af kilderne til den omfattende PFAS-forurening, der findes i området omkring Tune, Stærkende, Reerslev og på Solhøj Kildeplads. Grundvandspotentialer strømmer i nord-nordøstgående retning og bærer forureningsfanerne igennem indvindingsoplandet til både Reerslev og Stærkende Vandværk, samt Solhøj Kildeplads.

HOFOR, Roskilde, Høje-Taastrup, Greve og Ishøj Kommuner, Region H og Region S, har dannet Tunhøjsamarbejdet, der har til formål at sikre Høje-Taastrup Kommunes bemærkninger/høringssvar vidensdeling, der vedr. PFAS-kilder og deres spredning, samt at strømlinje indsatsen for beskyttelse af drikkevandet i området.

En udgravning af Stærkende interesseområde kan medføre ændringer i grundvandsdannelse og grundvandspotentialer, hvilket kan medføre risiko for at forværre det nuværende forureningstrussel. Tunhøjsamarbejdets medlemmer har med hver deres faglighed, bidraget til at oparbejdet detaljeret viden om området, der med fordel kan inddrages for at sikre grundvandsressourcen under udgravningen. Med henblik på at sikre grundvandsressourcen efter afsluttet råstofindvinding, bør arealerne henligges til natur, hvor der ikke gødes eller sprøjtes med pesticider.

VANDFORSYNING:

Den fremtidige vandforsyning i området bør sikres, så både HOFOR og de mindre vandforsyninger som Reerslev Vandværk og Stærkende Vandværk fremadrettet kan indvinde drikkevand, der overholder gældende kvalitetskrav. Der er allerede konstateret PFAS hos en del ejendomme med privat boring i området. Høje-Taastrup Kommune har derfor i 2024 lavet et tillæg til vandforsyningsplanen for at kunne tilslutte enkeltindvindere i området til Stærkende Vandværk. Det skal derfor sikres, at der ikke sker en yderligere mobilisering af forureningsparametre herunder specielt PFAS til grundvandet. Der bør derfor ikke ske en indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet for at minimere risikoen for yderligere forurening og tilstrømning af forureningskilder mod Solhøj Kildeplads og de mindre vandforsyninger.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Geologien i området ved Stærkende er opbygget af ca. 10 m moræneler, der underlejres af råstoffer i form af sand, sten og grus. Under råstofforekomsten findes et lag af ler (moræneler), og herunder stedvist et tyndt sandlag af miocænt sand, som ligger direkte på de prækvartære aflejringer af kalk. De prækvartære aflejringer træffes mellem kote + 30 m DVR90 og kote + 25 m DVR90. Det primære grundvandsmagasin er i de prækvartære aflejringer af kalk. Der er ved undersøgelser i råstofområdet og ved de to forureningskortlagte lokaliteter, lokalitet 169-04005 og 169-00015 ikke truffet sekundært grundvand. Der er imidlertid truffet sekundært grundvand i miocænt sand flere steder uden for råstofområdet Stærkende. Det primære magasin findes i de prækvartære aflejringer af kalk. Der er konstateret forhøjede indhold af PFAS, her opgjort som sum af 4 PFAS, i forhold til Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterier på 2 ng/l i både sekundært og primært grundvand flere steder, f.eks. i borerne dgu nr. 206.1724 (filter i kalken 20-24 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,3 ng/l; filter i sekundært grundvand 15-17 m under terræn: Sum 4 PFAS 2,8 ng/l) og dgu nr. 206.1123 (2 filtre uden intagsnr. Sum 4 PFAS: hhv. 57 ng/l og 12 ng/l); dgu nr. 206.1121 (filter i kalken 38-41 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,7 ng/l og indtag 2; Sum 4 PFAS 9,6 ng/l). Som nævnt, er det primære grundvandsmagasin i kalken. Det sekundære grundvand er registreret i miocænt kvartssand (KS4), jævnfør geologisk model Hedeland-Solhøj, 25 m. Der står muligvis også lokalt grundvand i de overliggende kvartære smeltevandsaflejringer, som udgør råstofforekomsten. Mellem de kvartære smeltevandsaflejringer og de miocære lag af kvartssand, findes moræneler, som udgør bunden af råstofforekomsten, ca. kote 32 m DVR90. Det sekundære grundvand er registreret i flere borer, hvor der er konstateret PFAS-forurening. Der er ikke registreret grundvand i selve råstofforekomsterne i J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse eller Stærkende. På baggrund af den geologiske opbygning vurderes det dog at der kan være lokalt grundvand i råstofforekomsten. Dette vurderes i givet fald at være isoleret og uden hydraulisk kontakt til PFAS-forureningerne. Med hensyn til råstofindvindingen, så forudsættes det, at den alene omfatter indvinding af aflejringerne af sand og grus indtil laget af moræneler, som ligger over miocænt sand og kalken. Råstofindvindingen vil dermed ikke ske i det sekundære eller primære grundvandsmagasin, hvor PFAS-forureningerne er påvist. Råstofindvindingens bund vil være væsentligt over kalken og miocænt sand. På baggrund heraf vurderes der ikke at være risiko for, at grundvandspotentiallet i det primære eller sekundære grundvandsmagasin påvirkes som følge af råstofindvinding, og dermed ingen risiko for at spredningsveje for PFAS påvirkes. Der vurderes ikke at være behov for afværgetiltag i relation til PFAS, såfremt der ikke graves i laget af moræneler. Samlet vurderes udlægning af råstofområderne J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse og Stærkende ikke at påvirke spredning af PFAS i primært eller sekundært grundvand i Tunhøj samarbejdsområdet, såfremt der ikke graves igennem morænelerslaget under råstofforekomsten (smeltevandsand). I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vil regionen indrage evt. ny viden om jordforurening inden for eller tæt på råstofområderne Stærkende eller J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse.

Udsagn

Afsender: Ishøj Kommune - Center for Byudvikling og Natur

Indvinding på Solhøj Kildeplads er af meget stor betydning for forsyningssikkerhed, både i dag og i fremtiden, så kildepladsen kan karakteriseres som kritisk og meget vanskeligt erstattelig infrastruktur. Derfor vil Ishøj Kommune opfordre til, at der udvises den allerstørste forsigtighed i forhold til råstofindvinding inden for dette område. Derfor ser Ishøj Kommune med meget stor bekymring på planerne om, at der

potentielt etableres flere råstofindvindingsområder i området, der kan påvirke den udbredte PFAS-forurening i området. Det anbefales, at Region Hovedstaden udfører en risikovurdering af, hvad råstofindvinding i indvindingsoplandet til Solhøj Kildeplads betyder for spredningen af den omfattende PFAS-forurening i området og fra den tilstødende V2 kortlagte lokalitet ved Stærkende fyldplads.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Geologien i området ved Stærkende er opbygget af ca. 10 m moræneler, der underlejres af råstoffer i form af sand, sten og grus. Under råstofforekomsten findes et lag af ler (moræneler), og herunder stedvist et tyndt sandlag af miocænt sand, som ligger direkte på de prækvartære aflejringer af kalk. De prækvartære aflejringer træffes mellem kote + 30 m DVR90 og kote + 25 m DVR90. Det primære grundvandsmagasin er i de prækvartære aflejringer af kalk. Der er ved undersøgelser i råstofområdet og ved de to forureningskortlagte lokaliteter, lokalitet 169-04005 og 169-00015 ikke truffet sekundært grundvand. Der er imidlertid truffet sekundært grundvand i miocænt sand flere steder uden for råstofområdet Stærkende. Det primære magasin findes i de prækvartære aflejringer af kalk. Der er konstateret forhøjede indhold af PFAS, her opgjort som sum af 4 PFAS, i forhold til Miljøstyrelsens grundvandskvalitetskriterier på 2 ng/l i både sekundært og primært grundvand flere steder, f.eks. i borerne dgu nr. 206.1724 (filter i kalken 20-24 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,3 ng/l; filter i sekundært grundvand 15-17 m under terræn: Sum 4 PFAS 2,8 ng/l) og dgu nr. 206.1123 (2 filtre uden intagsnr. Sum 4 PFAS: hhv. 57 ng/l og 12 ng/l); dgu nr. 206.1121 (filter i kalken 38-41 m under terræn: Sum 4 PFAS 5,7 ng/l og indtag 2; Sum 4 PFAS 9,6 ng/l). Som nævnt, er det primære grundvandsmagasin i kalken. Det sekundære grundvand er registreret i miocænt kvartssand (KS4), jævnfør geologisk model Hedeland-Solhøj, 25 m. Der står muligvis også lokalt grundvand i de overliggende kvartære smeltevandsaflejringer, som udgør råstofforekomsten. Mellem de kvartære smeltevandsaflejringer og de miocæne lag af kvartssand, findes moræneler, som udgør bunden af råstofforekomsten, ca. kote 32 m DVR90. Det sekundære grundvand er registreret i flere borer, hvor der er konstateret PFAS-forurening. Der er ikke registreret grundvand i selve råstofforekomsterne i J5 Hedeland / Hedeland udv. eller Stærkende. På baggrund af den geologiske opbygning vurderes det dog at der kan være lokalt grundvand i råstofforekomsten. Dette vurderes i givet fald at være isoleret og uden hydraulisk kontakt til PFAS-forureningerne. Med hensyn til råstofindvindingen, så forudsættes det, at den alene omfatter indvinding af aflejringerne af sand og grus indtil laget af moræneler, som ligger over miocænt sand og kalken. Råstofindvindingen vil dermed ikke ske i det sekundære eller primære grundvandsmagasin, hvor PFAS-forureningerne er påvist. Råstofindvindingens bund vil være væsentligt over kalken og miocænt sand. På baggrund heraf vurderes der ikke at være risiko for, at grundvandspotentialet i det primære eller sekundære grundvandsmagasin påvirkes som følge af råstofindvinding, og dermed ingen risiko for at spredningsveje for PFAS påvirkes. Der vurderes ikke at være behov for afværgetiltag i relation til PFAS, såfremt der ikke graves i laget af moræneler. Samlet vurderes udlægning af råstofområderne J5 Hedeland / Hedeland udv. og Stærkende ikke at påvirke spredning af PFAS i primært eller sekundært grundvand i Tunhøj samarbejdsområdet, såfremt der ikke graves igennem morænelerslaget under råstofforekomsten (smeltevandsand). Den V2-kortlagte lokalitet ved interesseområde Stærkende, hvor der tidligere har været fyldplads, er ikke omfattet af screeningskriteriet, dvs. afstanden fra afgrænsningen af graveområdet, til afgrænsningen af den kortlagte lokalitet er mere end 250 m, hvorfor der ikke risikovurderes på mobilisering af jordforurening fra denne lokalitet ved råstofindvinding i interesseområde Stærkende. I forbindelse med regionens behandling af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vil regionen indrage evt. ny

viden om jordforurening inden for eller tæt på råstofområderne Stærkende eller J5 Hedeland / Hedeland Udvidelse.

Stærkende - Kulturarv

Udsagn

Afsender: Kroppedal Museum

Beskyttet dige i den sydlige del af graveområdet

I den sydlige del af graveområdet, mellem matr. nr. 2a og matr. nr. 7000ao (Tune Landevej) befinder der sig et beskyttet dige. De er tale om et ejerlavsdige, dvs. et dige som markerer skellet mellem to landsbyers jorder, i dette tilfælde Stærkende By og Tune By. Ejerlavsdiger stammer typisk tilbage fra landsbyens ældste tid på stedet – i nogle tilfælde daterer de sig tilbage fra jernalderen. Det er vigtigt at fastholde ejerlavene som erkendelige enheder i landskabet, da ejerlavene i århundreder – også længe før udskiftningen – har udgjort den mindste, faste enhed i det danske landskab. Gruppen af ejerlav har udgjort de større enheder sogn, herred og siden også sognekommuner og kommuner.

Ifølge museumslovens §29 a, stk. 1, må tilstanden af sten- og jorddiger ikke ændres. Kroppedal Museum henstiller derfor til, at der ved eventuelle gravearbejder tages hensyn til det beskyttede ejerlavsdige.

Arkæologiske interesser

Der er arkæologiske interesser indenfor interessområdet for råstofindvinding, idet det ligger i et landskab rigt på gravhøje. Indenfor en afstand af godt 1 km kendes til ikke mindre end 12 gravhøje, hvoraf 5 er bevarede til i dag og fredede. Derudover er der tidligere fremkommet en jordfæstegrav ved grusinving vest for interesseområdet (020508 sb. 10) (også nævnt ovenfor), samt med metaldetektor fundet flere dele af et bronzealdersværd syd for interesseområdet (020511 sb. 36), syd for Tune landevej, hvilket indikerer, at der har været flere gravhøje og gravpladser i området, og der er begrundet formodning om, at der kan findes overpløjede gravhøje, gravpladser og bopladser fra oldtiden indenfor interesseområdet.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Kommunen er myndighed i forholdt til en eventuel tilladelse til at gennembyrde et beskyttet dige.

I forbindelse med en konkret tilladelse til råstofindvinding, som forudsætter at interesseområde Stærkende udlægges som graveområde, vil der blive stillet vilkår, der sikrer, at det beskyttede dige ikke påvirkes.

På baggrund af Koppedal Museums oplysninger om arkæologiske interesser ved graveområde Stærkende vil regionen ved en udlægning af området som graveområde gøre dette med en forudsætning om, at der i tilladelse til råstofindvinding for området, stilles vilkår om, at der enten indgås aftale med det ansvarshavende museum om arkæologisk forundersøgelse, eller at museet orienteres i rimelig tid og senest 3 uger før afrømning af muld, så museet har mulighed for at overvåge arbejdet.

Stærkende - Menneskers sundhed

Stærkende - Nabogener ved råstofindvinding

Udsagn

Afsender: Høje-Taastrup Kommune

Regionen vurderer, at der vil være en væsentlig påvirkning i form af støv- og støjgener ved forreste række ud til graveområdet.

Høje-Taastrup Kommune vurderer, at boliger længere væk end forreste række i Stærkende også kan blive berørt - desuden også Maglehøjgårdsvej 4-8 og evt. en bolig mod syd i Greve Kommune.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen anerkender at støv og støj fra indvinding kan have en påvirkning af naboer til råstofindvinding. Regionen fastsætter vilkår i tilladelser til råstofindvinding om overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støv og støj. Der vil i forbindelse med en evt. ansøgning om indvinding blive taget stilling til behovet for afskærmning, som f.eks. støjvolde, samt i tilladelsen blive stillet vilkår omkring støv og støj. Vilkår i råstoftilladelser omfatter typisk også krav om vanding af interne køreveje og oplag, og hvis det vurderes nødvendigt, kan regionen stille vilkår om etablering af læhegn. Regionen har i sin myndighedsudøvelse mulighed for at stille krav om målinger, som dokumentation for overholdelse af vilkårene. Det er regionens erfaring fra tilsyn med eksisterende råstofgrave, at de vejledende grænseværdier for støj kan overholdes med almindelige afværgetiltag, såsom støjskærmende volde og hensigtsmæssig placering af maskiner. Regionen vurderer, at det er muligt gennem fastsættelse af vilkår i råstoftilladelser og håndhævelse af disse vilkår, at sikre at støv- og støjgener minimeres og sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj og støv. Hvis der er begrundet mistanke om overskridelse af støv- og støjvilkårene i råstoftilladelsen og dermed af de vejledende grænseværdier, har regionen mulighed for at kræve kontrol med overholdelsen af de fastsatte vilkår og dermed af grænseværdierne.

Stærkende - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Høje-Taastrup Kommune

Regionen vurderer, at der kan tages hensyn til bilag IV-arter og stilles krav om afværgeforanstaltninger ved ansøgning og tilladelse til råstofindvinding.

Høje-Taastrup Kommune gør opmærksom på, at ejendommen, der udlægges til interesseområde, indgår i projektområdet for Solhøj Fælle, der er et projekt med etablering af skov og græsnings-fælle som gennemføres i et samarbejde mellem Naturstyrelsen, HOFOR, Høje-Taastrup og Ishøj Kommuner. Projektet har til formål at sikre grundvandet i indvindingsoplandet til Solhøj Kildeplads og udvikle de biologiske og rekreative værdier i området mv. Det vil derfor være afgørende, at en eventuel indvinding af råstoffer på matr.nr. 2a sker under hensyntagen til disse interesser, og at området efterfølgende kommer til at indgå som en del af Solhøj Fælledområdet, herunder at de biologiske værdier kan tilgodeses, og der kan etableres en publikumsmæssig sammenhæng. Der bør bl.a. ikke udlægges overjord eller muld efter endt indvinding ligesom der ikke bør sprøjtes eller gødes.

Der er umiddelbart øst for ejendommen to vandhuller, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. I det sydlige af vandhullerne er der senest i 2024 registreret ynglende Stor Vandsalamander. Der findes desuden Skrubbudse, Butsnudet Frø og Lille Vandsalamander i nærområdet.

Høje-Taastrup Kommune gennemfører sammen med Naturstyrelsen naturpleje og laver nye vandhuller for at understøtte paddebestanden i Solhøj Fælle og forbedre yngle- og rasteområder. En eventuel råstofindvinding må ikke kunne påvirke vandhullerne eller padderne negativt. Der skal gennemføres tilstrækkelige undersøgelser til at vurdere omfanget af graveafstand mv. lft. at sikre de beskyttede områder. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Region Hovedstaden vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding igen iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af indvindingsstilladelse for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan og vil regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Det er som udgangspunkt grundejer, der bestemmer, hvad arealerne skal efterbehandles til, men regionen vil fremadrettet have fokus på tidlig inddragelse af grundejere, indvinder, kommune og andre relevante aktører. Regionen arbejder for, at flere råstofgrave efterbehandles på en måde, der tilgodeser mere natur og biodiversitet og skaber mulighed for friluftsliv og naturoplevelser for befolkningen. På den måde kan der tilføjes merværdi til det lokalområde, der har båret generne ved råstofgravningen.

Udlægning af overjorden efter endt råstofindvinding vurderes at have en meget begrænset påvirkning af grundvandet, da overjorden forinden typisk har ligget i minimum 10 år rundt om indvindingsområdet, hvorfor evt. rester af pesticider og gødning i den oplagte overjord forventes at være omsat eller udvasket inden jorden evt. lægges tilbage i råstofgraven. Desuden kan regionen af hensyn til grundvandsbeskyttelsen efter konkret vurdering stille vilkår om forbud mod anvendelse af gødning og pesticider inden for indvindingsområdet også efter endt råstofindvinding.

Udsagn

Afsender: Kroppedal Museum

Som landsby har Stærkende fra tidernes morgen levet af den jord, som omgiver byen. I modsætning til mange af landsbyerne på heden, som i efterkrigsårene blev udbygget med store parcelhuskvarterer, ligger Stærkende stadig med tæt kontakt til den jord, som i århundreder har været grundlag for byens eksistens. Kun i den østlige del af ejerlavet er byens jorde gået til ved grusgravning.

Stærkendes kulturmiljø skal derfor forstås som sammenhængen mellem byens jorder og landsbyen med huse og gamle vejforløb. Gravning efter naturressourcer medfører en voldsom omdannelse af landskabet, og fjerner det oprindelige kulturlandskab. Et graveområde i denne del af Stærkendes ejerlav, tæt på byen, vil virke stærkt forstyrrende på et af Hedens fineste kulturmiljøer. Kroppedal Museum kan derfor ikke anbefale at lægge et graveområde på landsbyjorden syd for Stærkende.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Landskabelige værdier er én af flere udfordringer i forhold til indvinding af sand og grus, da placeringen af grus ofte er sammenfaldende med bakkede landskaber, som vurderes værdifulde. Råstofindvinding vil altid medføre en irreversibel påvirkning af det omkringliggende landskab, hvor en efterbehandlet råstofgrav tydeligt bærer præg af menneskelig indblanding i landskabet. Men ændringen kan også være positiv og bidrage til et varieret og spændende landskab. Det kan f.eks. være ved skabelsen af nye landskabsformer i

form af søer, bakker og skrænter, som kan være med til at understøtte mere natur, nye rekreative områder, eller at området anvendes til andre samfundsformål. Interesseområdet ligger ikke inden for et område udpeget som bevaringsværdig landskab eller større sammenhængende landskab. På den baggrund vurderer regionen, at der ikke er en væsentlig påvirkning af landskabelige værdier.

Stærkende - Råstofplanlægning

Udsagn

Afsender: Gjeddeshal Gods A/S

Vedrørende: Høringssvar til Råstofplan 2025 for Region Hovedstaden vedr. forslag til nyt interesseområde – Stærkende, Høje Taastrup Kommune

Jeg skriver hermed som part i sagen vedrørende forslag til Råstofplan 2025 med tilhørende miljørapport. Det fremsatte forslag omfatter etablering af et nyt interesseområde i Stærkende, Høje Taastrup Kommune. Arealet lægger under selskabet Gjeddeshal Gods A/S, som undertegnede er ejer og direktør for.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at jeg ønsker, at interesseområdet "Stærkende", beliggende i Høje Taastrup Kommune bliver inkluderet i Råstofplan 2025 for Region Hovedstaden.

Det pågældende areal vurderes at have potentiale for råstofindvinding og opfylder de kriterier, som Region Hovedstaden har lagt til grund for udvælgelsen af interesseområder, herunder:

- Arealets geologiske egnethed til råstofindvinding,
- Dets beliggenhed i forhold til eksisterende og fremtidige transportkorridorer,
- Afvejning af miljø- og planmæssige hensyn i lokalområdet.

Inklusion af arealet vil understøtte Regionens overordnede mål om en bæredygtig og stabil forsyning af råstoffer og sikre et fortsat lokalt behov for råstof materialer. Særligt arealets beliggenhed er interessant, idet arealet ligger tæt på overordnede vejinfrastruktur, herunder særligt Køge Bugt Motorvejen og sikrede tilkørselsforhold både mod nord og syd.

De trafikale konsekvenser, gener og infrastrukturelle problematikker, som oftest er til stede if. med udgravning, kan i høj grad afbødes i dette område qua dets beliggenhed tæt på hovedvejen mellem Roskilde og Greve samt motorvejsnetværk. Dette vil betyde, at der kan etableres bortkørsel af opgravet grus uden at skulle gennemkøre mindre boligområder, landsbymiljøer eller via snævre passager med trafikale udfordringer. Påvirkningen af naboer med lastbilkørsel skønnes hermed minimal. Desuden vil en hensigtsmæssig graveplan for området og placering af støjvolde /afskærmning sikre, at påvirkningerne af det omkringliggende område minimeres.

Alene mod arealets nordlige grænse er der sammenslutning af boliger, og det foreslås, at der etableres en udkørsel til Maglehøjgårdsvej i den sydlige del nærmest hovedvejen Tune Landevej, som illustreret nedenfor. (se det fulde høringssvar i link for at se kortbilag)

Figur 1: Udkørsel via Maglehøjgårdsvej via rundkørsel ud på Tune Landvej (217) og herfra videre til motorvejsafkørsel Greve Syd nr. 29.

Der vil i forbindelse med udgravningen være fokus på inddragelse og hensyntagen til lokalområdet. Dette betyder, at forud for råstofindvindingen i ansøgningsfasen og særligt under selve råstofindvindingen vil vi sørge for, at der arbejdes efter kodekset for godt naboskab - <https://www.godtnaboskab.dk/>. Dette for at medvirke til en tilfredsstillende afvikling af råstofindvindingen for alle parter i lokalområdet. Lokal involvering og tillige med Høje Taastrup Kommune vil også være gældende i forbindelse med efterbehandling

af arealet. Her tænkes særligt på udnyttelse af arealet efterfølgende i mere rekreativ udnyttelse og i klima- og biodiversitetssammenhæng.

Det skal oplyses, at vi af egen drift tillige har lavet råstofboringer på arealet, for at vurdere både omfanget og kvaliteten af råstofferne. Dette bekræfter blot, at der er råstoffer af interesse og som kan indgå i Regionens råstofplan. Råstofkortlægning kan deles med Regionen efter aftale. Jeg anmoder derfor Regionen, om en forsat inddragelse af vores areal som Interesseområde i Råstofplan 2025. Idet omfang at Regionen mener, at man allerede nu ønsker at inddrage arealet til Graveområde, er vi positive overfor dette og vi vil i så fald igangsætte det forudgående nødvendige arbejde og undersøgelser til brug for en graveansøgning.

Såfremt der ønskes yderligere oplysninger eller adgang til dokumentation, herunder kortmateriale over arealet, står jeg naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Søren Nymann

Direktør

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Tak for dit grundige høringssvar. Interesseområdet Stærkende er medtaget i planen følgende jeres forslag i forbindelse med vores "Indkaldelse af idéer og forslag til Råstofplan 2025" i foråret 2024.

Området er ikke undersøgt grundigt nok til at kunne udlægges som graveområde i Råstofplan 2025. F.eks. pågår der for tiden en stor undersøgelse af en større PFAS-forurening i Tunhøj grundvandsområdet i et samarbejde mellem to regioner, tre kommuner og flere forsyningsselskaber.

Det vil ikke være muligt at udlægge et graveområde i Stærkende før vi kender resultaterne af denne undersøgelse og mulige afværgetiltag.

Regionen har heller ikke undersøgt ressourcen ved Stærkende i samme detaljegrad som for et graveområde.

Med udlægget til interesseområde vil den nye Region Østdanmark med al sandsynlighed vurdere om området skal udlægges som graveområde i den næste Råstofplan.

Stærkende - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Jens Midtgaard

Stærkendevej er en lille kommunevej som er lukket for tung transport ud over virksomheder der har lokalitet på vejen. Vejen vil ikke kunne tåle den tunge daglige trafik, men hvis drift og frakørsel grus kan ske ad de veje som benyttes nu i forbindelse med udvinding i Region Sjællands indvindingsområde er der ingen indvendinger. Her foregår det gennem allerede udgravede områder. Mvh Jens Midtgaard

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har ikke kompetence til at opstille trafikmæssige begrænsninger. Det er kommunernes eller politiets myndighedsområde. Først i forbindelse med ansøgninger om råstofindvinding kan regionen

endeligt vurdere trafikbelastningen. I forbindelse med en evt. udpegning til råstofgraveområde vil forhold om trafik indgå i miljøvurderingen.

I forbindelse med ansøgninger om råstofindvinding skal regionen vurdere trafikbelastningen i henhold til miljøvurderingsloven. Trafikken kan på baggrund heraf til en vis grad reguleres indirekte via begrænsning i åbningstider, hvilket fastsættes ved meddelelse af en eventuel tilladelse til råstofindvinding og maksimal årlig indvindingsmængde. Regionen vil meget gerne indgå i dialog med de kompetente myndigheder om fastlæggelse af den mest hensigtsmæssige trafikafvikling i området.

Sundbylille Udvidelse - Natur og landskab

Udsagn

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening

Sundbylille Området ved Sundbylille forekommer ikke umiddelbart egnet til råstofudvinding. Der er indtil flere § 3-områder, og der findes flere bilag IV-arter – padder og flagermus - i området. Der er beskyttede sten- og jorddiger, og der er desuden fare for forurening af grundvandet i dele af området. De afværgeforanstaltninger, der nødvendige, hvis der ikke gives dispensation i forhold til § 3-områderne, synes urealistisk omfattende. Det samme gælder for foranstaltningerne i relation til padder og flagermus. Vi vil naturligvis protestere mod dispensationer fra § 3-områderne. Med hensyn til grundvandet er det vores opfattelse, at hensynet til rent drikkevand i fremtiden bør have en meget høj prioritet i enhver planlægning. Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

I behandlingen af en ansøgning om et konkret projekt vil der blive stillet vilkår med formål at beskytte §3-natur og bilag IV arter.

Regionen har udarbejdet en miljøvurdering af Sundbylille og Sundbylille udvidelse i overensstemmelse med gældende lovgivning. Miljøvurdering af naturtyper beskyttet af § 3 i danske naturbeskyttelseslov, er foretaget på baggrund af kommunernes registreringer, da kommunerne er den ansvarlige myndighed. Det gør man, da situationen, hvor den konkrete håndtering af § 3 natur kan være vanskelig at vurdere i den overordnede råstofplanlægning, da de helt konkrete påvirkningsfaktorer er ukendte. Det skyldes, at der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen og at de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Regionen vil ved ansøgning og afgørelse om tilladelse til råstofindvinding iagttage forholdet omkring natur, flora og fauna, for at sikre at indvinding ikke påvirker beskyttede arter eller naturtyper. Hvis konkrete forhold gør det nødvendigt, kan regionen stille krav om afværgeforanstaltninger, der sikrer at disse ikke påvirkes.

Regionen tager alle artsregistreringer af padder, flagermus og fugle til efterretning. Regionen har lavet indledende undersøgelser af forekomster af bilag IV-arter og har, hvor det er skønnet nødvendigt, opstillet forudsætninger for afværge af mulige væsentlige påvirkninger.

I forbindelse med behandlingen af en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding skal regionen på ny tage stilling til, om det konkrete projekt risikerer at påvirke arter på Habitatdirektivets bilag IV. For at kunne tage stilling til evt. påvirkning af beskyttede arter ifm. råstofindvinding, kan der være behov for at udføre feltundersøgelser forud for meddelelse af tilladelsen for at afklare, om der inden for den planlagte råstofgrav findes leve- og ynglesteder for beskyttede arter.

Regionen henviser i øvrigt til vejledningen for habitatbekendtgørelsen. Af vejledningen fremgår følgende (side 63): "Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i f.eks. en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning. Kravet om at vurdere påvirkningen af bilag IV-arter gælder også for disse typer af sager, men det kan være nødvendigt at udskyde den endelige stillingtagen til tilladelse, dispensation, godkendelse m.v. En helt afgørende forudsætning for at kunne udskyde den endelige stillingtagen i disse sager er, at det ikke i selve planlægningsfasen er muligt at vurdere de helt konkrete påvirkningsfaktorer. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor der kan gå lang tid mellem plan og realisering af planen, og de konkrete forhold kan have ændret sig på tilladelsestidspunktet i forhold til planlægningstidspunktet. Det gælder især i forhold til råstofplaner, hvor der udlægges store råstofgraveområder, hvor der ikke er taget stilling til den konkrete udformning og indhold af tilladelse til råstofindvinding eller anlæg. Her kan der først i en efterfølgende detaljeret tilladelse eller detailplanlægning tages endelig stilling til håndtering af bilag IV-arterne."

Sundbylille Udvidelse - Trafikale forhold

Udsagn

Afsender: Frederikssund Kommune

Området skal rumme et planlagt motorvejstilslutningsanlæg og en forbindelsesvej. Graveområdets afgrænsning er ikke tilpasset de kommende vejanlæg. Det er meningsløst at tillade at grave råstoffer væk i området for senere at grave råstoffer op et andet sted og fylde dem tilbage for at kunne bygge den planlagte vej. Vejanlæggene vil blive fordyrede ved manglende koordinering med den kommunale planlægning i området. Ved anlægget af Frederikssundmotorvejen nedlægges udkørslen fra Sundbylillevej til Frederikssundsvej. Hvis de planlagte vejanlæg hindres som nævnt ovenfor vil al trafikken fra grusgraven blive ledt ind gennem Sundbylille landsby. Området ligger ud til statsvej og den samlede effekt af dette og andre råstofområder vil give trafikanter i kommunen indtryk af en kommune med ødelagte landskaber, med de økonomiske konsekvenser det vil have for kommunens ejendomsejere generelt.

Vedhæftninger og kortudsnit:

Region Hovedstadens bemærkninger

Regionen har under udarbejdelsen af udkast til råstofplan 2025 været i dialog med Vejdirektoratet om forlængelsen af Frederikssundmotorvejen og behovet for råstoffer. Indvindingen af råstoffer inden for Frederikssundmotorvejens linjeføringen vil ikke forekomme, da statens planlagte anlægsprojekter har forrang ift. den regionale råstofplanlægning. Der vil derfor ikke blive bortgravet råstoffer inden for Frederikssundmotorvejens planlagte placering inkl. tilhørende vejtilslutningsanlæg, uden at dette er aftalt

med Vejdirektoratet. Ved en evt. ansøgning om tilladelse til råstofindvinding vurderer Regionen igen på trafikafvikling/belastning. Regionen forholder sig til påvirkningen som følge af ændringen fra de eksisterende forhold og til en situation, hvor der foregår øget transport af råstoffer. Regionen har ikke hjemmel til at opstille vilkår for trafikafvikling (og dermed afværgeforanstaltninger). En endelig stillingtagende til afværgeforanstaltninger fastlægges derfor i en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i samordning med rette myndighed. Regionen kan på baggrund heraf til en vis grad regulere trafikken indirekte ved at begrænse råstofgravens åbningstider og den maksimale årlige indvindingsmængde, hvilket fastsættes ved meddelelse af en råstoftilladelse. Regionen vil gerne i dialog med de kompetente myndigheder fastlægge den mest hensigtsmæssige afvikling af trafikken til og fra råstofgraven.